

AGENDA

met
BYLAES

vir die

TWEE-EN-SESTIGSTE ALGEMENE KERKVERGADERING

van die

Nederduitse Hervormde Kerk van Afrika

wat sitting neem te Pretoria

in die

AULA: UNIVERSITEIT VAN PRETORIA

vanaf

SONDAG: 25 JUNIE 1989 E.V.D.

STRENG VERTROULIK

Hierdie agenda met bylaes is vertroulik behalwe waar die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering anders besluit.

STRENG VERTROULIK

Hierdie agenda met bylaes is
vertroulik behalwe waar die
Kommissie van die Algemene
Kerkvergadering anders besluit.

AGENDA

MET BYLAES

VIR DIE

TWEË EN SESTIGSTE

ALGEMENE KERKVERGADERING

VAN DIE

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

WAT SITTING NEEM TE PRETORIA

in die

AULA : UNIVERSITEIT VAN PRETORIA

vanaf

SONDAG: 25 JUNIE 1989 E.V.D.

ORDE VAN DIE VERGADERING

1. REGLEMENT VAN ORDE in gebruik by die Algemene Kerkvergadering.
 - 1.1 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering bepaal die tyd en plek van die vergadering (Bepaling 12.1).
 - 1.2 Die skriba roep die vergadering op (Bepaling 12.2).
 - 1.3 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering bepaal die tyd vir indiening van rapporte, voorstelle, beskrywingspunte, versoekskrifte en geloofsbriewe met die oog op die Algemene Kerkvergadering en dra aan die moderamen 'n administrateur die samestelling van die agenda op (Bepalings 12.3 en 4).
 - 1.4 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wys 'n kommissie vir orde, 'n kommissie vir formulering, notulehouers, 'n kommissie vir die geloofsbriewe, stemopnemers en stemtellers aan.
 - 1.4.1 Die kommissie vir die orde ontvang en oorweeg verskonings vir tydelike afwesigheid uit die vergadering, sien toe dat die sittingsure stiptelik gehandhaaf word en dat alles ordelik en met die nodige waardigheid geskied.

Afgevaardigdes word daarop gewys dat afsprake wat hulle maak, nie 'n verskoning is om die vergadering nie by te woon nie.
 - 1.4.2 Die kommissie vir formulering ontvang voorstelle en amendemente wat tydens die vergadering ingedien word, sien toe dat die bewoording daarvan nie in stryd is met enige besluit of bepaling van die kerk nie en dat voorstelle of amendemente wat aanvaar word, gereed is vir direkte opname in die notule. Indien die voorsitter ter wille van die vinnige gang van sake gedagtes uit die vergadering in 'n voorstel wil omskep, sal die kommissie vir formulering dit dadelik op skrif stel vir voorlegging en besluit.
 - 1.4.3 Die notulehouers sorg vir die opname van alle besluite en handeling van die vergadering in die notule en stel die notule van die daaglikse sittings aan die vergadering beskikbaar op die tye deur die vergadering bepaal.
 - 1.4.4 Die kommissie vir die geloofsbriewe gaan die geloofsbriewe voor die aanvang van die sitting na, lê aan die vergadering 'n lys voor van die lede van die vergadering en 'n verslag oor geloofsbriewe wat nie in orde is nie.
 - 1.4.5 Die stemopnemers deel in opdrag van die voorsitter, wanneer die voorsitter dit reël stembrieffies uit aan lede van die vergadering en neem dit weer op. Die stemtellers tel die stemme wat uitgebring is en deel die uitslag aan die voorsitter mee. Slegs persone wat 'n besliste meerderheid van die getal stemme wat uitgebring is ontvang het, word deur die voorsitter verkose verklaar.
 - 1.5 Die voorsitter, of in sy afwesigheid die vise-voorsitter van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, open en konstitueer die vergadering (Bepaling 12.5, 6 en 7).

- 1.6 'n Lid van die vergadering wat 'n spreekbeurt verlang oor 'n bepaalde saak onder bespreking, steek sy hand op, waarna die vise-voorsitter sy naam op 'n lys plaas. Die voorsitter ken die spreekbeurt toe in die volgorde van die lys. Die tydsduur van 'n spreekbeurt is beperk tot vyf minute, maar mag met toestemming van die vergadering verleng word. Geen lid van die vergadering is geregtig op meer as een spreekbeurt oor 'n bepaalde saak nie, behalwe wanneer al die sprekers op die lys hulle beurt gehad het en daar nog tyd vir bespreking toegeken is vir die bepaalde saak. Die voorsitter sal dan beslis of die bespreking beëindig sal word en of daar 'n tweede spreekbeurt toegeken sal word.
- 1.7 Die voorsitter het die taak om sprekers by die punt onder behandeling te bepaal. Wanneer 'n spreker afdwaal, sal die voorsitter sy aandag daarop vestig en as hy na twee waarskuwings daarin bly volhard, sal die voorsitter hom die woord ontnem en die volgende spreker aan die woord stel.
- 1.8 Tydens die bespreking van 'n saak op die agenda kan lede van die vergadering voorstelle en amendemente op voorstelle indien by die kommissie vir formulering. Dit moet skriftelik geskied en behoort onderteken te wees deur die voorsteller en sekondant.
- 1.9 Wanneer voorstelle wat handel oor rapporte nie 'n verandering of wysiging van die rapport inhoud nie, dog slegs bedoel is om die aanbevelings in die rapport vir uitvoering te verwys of om die rapport aan te vul, stel die voorsitter eers die rapport in sy geheel vir goedkeuring en daarna die voorstelle wat daarop betrekking het. Wanneer voorstelle veranderinge in die rapport bevat, stel die voorsitter eers die voorstel en daarna die rapport soos gewysig.
- 1.10 Geen rapport of saak wat so afgehandel is, kan weer behandel word nie. Wanneer 'n lid van die vergadering van mening is dat die besluit hersien moet word, kan hy tydens die sitting van die vergadering 'n skriftelike versoek, mede-onderteken deur 'n ander lid van die vergadering, om hersiening inhandig. Op ontvangs van so 'n versoek lê die voorsitter dit aan die vergadering voor. Die voorsteller ontvang die geleentheid om sy versoek toe te lig, en een spreker wat beswaar wens te maak sal ook 'n spreekbeurt verkry. Die tydsduur is in elke geval beperk tot vyf minute. Daarna stem die vergadering oor die versoek. Indien twee-derdes van die vergadering hom ten gunste van die versoek verklaar, word die saak opnuut behandel.
- 1.11 Wanneer 'n lid van die vergadering 'n saak op die agenda geplaas wil hê of as hy 'n verandering in die agenda wil aanbring ten opsigte van die werk wat nog afgehandel moet word, kan hy 'n mosie van orde indien en sy versoek stel. Dit moet skriftelik gedoen word en behoorlik onderteken word deur die voorsteller en sekondant.
- 1.12 Enige lid van die vergadering kan op 'n punt van orde die aandag van die voorsitter daarop vestig dat 'n spreker van die punt onder bespreking afwyk, die tyd aan hom toegestaan om te spreek oorskry, of dat die tyd vir verdaging van die vergadering aangebreek het. Dit mag mondeling geskied. In sulke gevalle sal die voorsitter handel.

2. AFHANDELING VAN DIE AGENDA

Studie- of voorligtingstukke wat in die agenda opgeneem is of as bylaes tot die agenda gevoeg is, word as gelees beskou.

Beskrywingspunte en verslae is vooraf deur die onderskeie werkgroepe behandel, en die aanbevelings van die werkgroepe is opgeneem in die agenda.

3. SAMESTELLING VAN DIE AGENDA

Vorige besluite van die Algemene Kerkvergadering is by die samestelling van hierdie agenda in aanmerking geneem.

Alle verslae is in die agenda opgeneem en verwerk.

As bylaes word alleen noodsaaklike studiestukke en finansiële state opgeneem.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is gemagtig om beskrywingspunte, indien nodig, te herformuleer en om die motiverings te evalueer veral wat die omvang aanbetref.

4. DRAG BY DIE VERGADERING

Ter wille van talle nuwelinge by die vergadering word die besluit wat voorheen in verband met die drag by die vergadering geneem is onder die aandag gebring: Lede van die vergadering dra 'n donker pak klere met bypassende das. By die amptelike opening Sondagaand sal al die dienaars van die Woord 'n toga dra.

5. Stembriefies wat benodig word tydens die vergadering, is in u agenda ingebind. Let asseblief op na die kleurverskille vir verskillende stemgeleenthede.

6. Verversings word gedurende teepouses in die Rautenbachsaal bedien.

7. AANLOOP TOT DIE VERGADERING

Die voorafverrigtinge tot die vergadering is soos volg:

- * Vanaf 15h00 tot 18h45 op Sondag 25 Junie 1989 word registrasie van afgevaardigdes afgehandel by die AULA : UNIVERSITEIT VAN PRETORIA: Afgevaardigdes moet asseblief voor 18h45 klaar wees met registrasie.
- * Vanaf 18h30 tot 18h55 kan afgevaardigdes hulle plekke in die AULA vir die amptelike opening inneem.
- * 'n Afskrif van 'n verslag oor die aanwesige lede word aan elke afgevaardigde oorhandig wanneer hy die vergadersaal binnegaan op Maandag 26 Junie 1989. Die verslag sal geld as die amptelike presensielys.
- * Afgevaardigdes wat nie Sondagaand registreer nie, sal alleen deur middel van die notule tot die presensielys toegevoeg word na aanmelding by die orde-kommissie.

INHOUDSOPGAWE

	<u>BLADSY</u>
<u>REGISTRASIE</u>	1
<u>AMPTELIKE OPENING</u>	1
<u>HCM FOURIE-EREPENNING</u>	1
<u>GROETEBOODSKAPPE</u>	1
Ned Geref Kerk	
Geref Kerk	
Herv Kerk in Suidelike Afrika	
<u>VERWELKOMING</u>	2
<u>MOSIES</u>	2
<u>SAMESTELLING EN KONSTITUERING</u>	2
Geloofsbriewe	2
Konstituering	2
Benoeming van stemopnemers en tellers	2
Verkiesing van die moderamen	3
Die notule van die vergadering	3
Kommissie vir formulering	3
Kommissie vir die orde	3
Sittingsure	4
II. <u>GEMEENTES</u>	
<u>HULP AAN GEMEENTES</u>	
<u>FONDS VIR GEMEENTE OPBOU</u>	5
Steun uit die fonds	5
Bystand aan gemeentes	6
Bystand aan gemeentes in yl-bevolkte gebiede	9
Ring van Suidwes-Afrika	10
Ring van Noord Kaapland: Beskrywingspunt	10
Vooggemeentes	11
<u>STIGTINGS EN ONTBINDINGS</u>	12
<u>STANDPLASE : PREDIKANTE IN BESONDEREDIENS</u>	
Mede-professore	12
Technikon-studente	12
Direkteur Pastorale Verwysingsdiens	12
Direkteure by Kitl	13
Evangelisasiestandplaas: Durban	13
Bestaande Sinodale Standplase	13
Opheffing van Predikantstandplaas: Bepaling 26	13
Kerklike Inordening van Hospitaalpredikante	14
Ordering van Nasionale Dienspligkapelane	16
Standplaas grootte	20
<u>BEDIENINGSTRUKTURE</u>	20
'n Prakties-Teologiese evaluering van moontlike Bedieningstrukture	21
Kerk en Stad	46
Die Erediens	55
Prediking	71

Kategese	73
Pastoraat	77
Jeugpastoraat	85
Evangelisasie	91
Toerustingsgeleenthede	94
Vergaderings	97
Gemeentes	102
Algemene Aanbevelings	106
 III. <u>LIDMATE</u>	
Raad vir Sensus en Statistiek	107
Artikel III	110
Artikel III: Beskrywingspunte	114
Volkskerk	117
Wit Teologie	118
 V. <u>AMPT</u>	
<u>PASTORAAT</u>	119
Statistiek	119
Deeltydse Predikante	120
Die "Status" van 'n Bedienaar van die Woord	122
Pastorale Werk, Aard en Omvang	124
Jaarlikse huisbesoek	124
Emeritaat: Bepaling 156	125
Emeritus Predikante en weduwees van Predikante	126
Kursus ter voorbereiding op emeritaat	126
Studieverlof	126
 <u>TRAKTEMENTE, REISKOSTE EN EMOLUMENTE</u>	128
Kontantdeel	128
Reistoelae	130
Woningvoorsiening - eie wonings	131
 <u>PENSIOENFONDS: VERSLAG VAN DIE PENSIOENRAAD</u>	132
Samestelling	132
Finansies	133
Bates	133
Inkomste	135
Uitgawes	136
Premies - Herversekeringskema	137
Lidmaatskap	138
Omskakeling van die fonds van 'n voorsorg-fonds na 'n pensioenfonds	138
Aktuariële ondersoek	139
Beskrywingspunte	139
<u>Raad vir Herderlike Sorg</u>	139
<u>Pastorale Verwysingsdiens</u>	140
<u>Predikante in besondere diens</u>	141
<u>Hospitaalpredikante</u>	141
<u>Bejaardesorg</u>	141
<u>Gevangenesbearbeiding</u>	141
<u>Algemene Pastoraat</u>	141
 <u>Pastorale Verwysingsdiens</u>	141
Beskrywingspunt	144
Tekortkominge in die huidige funksionering	145
<u>Predikantevergadering</u>	146
 <u>PRESBITERAAT</u>	148

Algemene Raad van Ouderlinge	148
Wersaamhede	149
Algemeen	151
Bepaling 169: Ouderlingevergadering	151
<u>DIAKONAAT</u>	153
Statistiek	153
Ringsverslae	153
Algemene Diakonale Raad	153
Samestelling	153
Toerusting	155
Werkverdeling: Diens van Barmhartigheid	155
<u>Diakens</u>	155
Die amp van diaken	155
Handleiding: Diakens	156
<u>Diensgroepe</u>	157
<u>Skakeling met ander kerke en welsynsorganisasies</u>	160
<u>Diakonale Diensorgane</u>	160
Kinderhuise van die NHK	161
Kinderhuise	161
Ingebruikneming: Albert Herbst Kinderhuis	161
Diensgroepe: Sorgafhanklike kinders	161
Werkgeleenthede vir kinders	162
Tersiêre onderwys	162
Die Borgskema	162
Inkomste en Uitgawes	162
<u>Nederduitsch Hervormde Sustervereniging</u>	164
Doelstellings	164
Lidmaatskap	165
Nuwe takke	165
<u>Wersaamhede van die NHSV</u>	165
Nasionale en ander rade	165
Monumenttehuise en dienssentrums	165
Die Kinderhuise	166
Koffiekamers van die SA Weermag	166
Hervormde Teologiese Opleiding te Klipdrif	166
<u>Die Ondersteuningsraad</u>	166
Beleidbepaling	167
Beskikbaarheid van dienste	168
Behoeftegroepe/Omvattende dienste	168
Algemene mededelings	170
Castle Carey Kliniek	171
Inkomste en uitgawestaat	171
Dankbetuiging	172
<u>Bejaardeversorging</u>	173
<u>Tafelberger Ontwikkelinge van die NHK</u>	176
<u>Huis Delarey</u>	177
Tehuis vir Ongehudemoeders	177
Opnames	178
Hulpverlening	178
Nasorgdienste	178
Finansies	179
<u>Algemene Diakonale Fonds</u>	180
<u>Ringsbystandsfonds</u>	182
<u>Deurkollekte</u>	182
<u>Nagmaaltafelkollekte</u>	185

	<u>Befondsing: Diakonale Diensorgane</u>	186
	<u>NHSV Bydraes vir Kerklike Inrigtings</u>	187
	<u>Staatsubsidies</u>	188
	Kinderhuise	188
	Die Ondersteuningsraad	189
	Ons Tuis	189
	Die Monumenttehuise van die NHSV	189
	<u>Ander Fondse</u>	190
VI.	<u>VERGADERINGS VAN AMPSDRAERS</u>	
	<u>KERKRAAD- EN GEMEENTEVERGADERING</u>	191
	<u>RINGSVERGADERING</u>	191
	Stigtings en Ontbindings:	
	Ring van Trichardtsfontein	191
	Ring van Noordelike Natal	192
	Funksionering	192
	Jaarverslag	192
	Visitasie	195
	Ringsrade	196
	Inligtingsvergadering	
	<u>KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING</u>	196
	Samestelling	196
	Verkiesing: Lede van die Kommissie	197
	Verslag van die Kommissie	197
	Afhandeling van die Agenda	197
	<u>ALGEMENE KERKVERGADERING</u>	198
	Verkleining van die Algemene Kerkvergadering	198
	Inleiding	199
	Nuwe Bepaling 10	199
	Bespreking van die nuwe Bepaling	199
	Nuwe Bepaling 11	201
	Bepaling 12	203
	Die Moderamen	203
	Getal Ouderlinge	203
	Beskrywingspunte	204
	Frekwensie van Algemene Kerkvergadering	212
IX.	<u>APOSTOLAAT</u>	
	<u>EVANGELISASIE</u>	213
	Die Raad van Evangelisasie	213
	Beskrywingspunte	214
	Proponente en Evangelisasie	218
	Meervoudige vorme van Evangelisasie	219
	Wysigings aan Bepalings rakende Evangelisasie	219
	<u>ARBEID ONDER IMMIGRANTE</u>	223
	<u>RAAD VIR GODSDIENSTE</u>	226
	<u>ARBEID ONDER GEVANGENES</u>	231
	<u>SENDING</u>	232
	Sendingraad	232
	Dagbestuur	234
	Beplanningskomitee	234
	Raad van Toesig oor Hervormde Teologiese	
	Opleiding	235

Kuratorium vir Hervormde Teologiese Opleiding	235
Funksionering van die Ringsrade	236
Finansies	238
Hervormde Teologiese Opleiding	239
Hervormde Kerk in Suidelike Afrika (HKSA)	242
Sendinginstituut	260
<u>GETUIENIS TEENOR OWERHEID EN VOLK</u>	266
<u>Raad vir Maatskaplike Sake</u>	266
Homoseksualiteit	266
Reformatoriese Sondagbeskouing - Sondagsport	266
In-Vitro bevrugting	267
Interseksualiteit, transvestisme, Transeksualiteit en aangebore afwykings	267
Die kerk en 'n handves van menseregte	267
Vigs - 'n pandemiese siekte	267
Die Strafbereg en die Strafproseswet	272
Beskrywingspunte	273
<u>Raad vir Kerk en Kuns</u>	273
Samestelling	273
Besinning oor die taak, terrein en aanslag	273
Projekte deur raad aangepak	274
<u>Kulturele Liggame</u>	277
Serkos	277
X. <u>GEESTELIKE FORMING VAN DIE JEUG</u>	278
<u>RAAD VIR BELYDENDE JEUG</u>	278
Samestelling	278
Bepalingwysigings	278
Toeligting	279
Werkzaamhede van die Raad vir Belydende Jeug	280
Dankwoord	283
<u>STUDENTEBEARBEIDING</u>	286
<u>OPVOEDING EN ONDERWYS</u>	289
Samestelling	289
Verantwoordelike alkoholgebruik	289
Bybelkunde en Bybelonderrig	289
"Kerk en Wêreld 2000"	290
Ouerleidingprogram	290
Artikels	290
Standard 6 Geskiedenis-handboek	290
Sinode: NG Kerk	291
Afrikaanse Ouervereniging	291
Gesinsvoorligting	291
Kerk, Kultuur en Skool	291
Ringsrade vir Opvoeding en Onderwys	291
Jeugwerk met die drie Afrikaanse Kerke	292
Verteenwoordigers van Rade met Jeugwerk	292
Sedebewaring en Permissiwiteit	292
Interkerklike Kommissie vir Opvoeding en Onderwys	292
Wet op Onderwysaangeleenthede (Volksraad) 1988	292
Getuigskrifte met die oog op onderwysposte	292
Afrikaanse Christen-Studentevereniging	293
Wysiging van Bepalings	294

<u>TRANSORANJE INSTITUUT VIR BUITENGEWONE ONDERWYS</u>	300
Borgliggaam	300
Skole	300
Finansies	301
Uitbreiding van skole	301
Dankbetuiging	301
 XI. <u>BELYDENIS</u>	301
<u>Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte</u>	301
Formuliere	302
Diensboek	305
Formulier vir die opneem van buitekerklikes	305
NGB Artikel 36	306
Kerk en Wêreld 2000	306
 XII. <u>PREDIKING EN EREDIENS</u>	306
<u>Raad vir Prediking en Erediens</u>	306
Diensboek	307
Kerklike betrokkenheid:	307
Gaan ons nog Kerk toe?	308
Erediensbywoning	310
Kategoriale ontleding	311
Oorsake vir swak erediensbywoning	312
Erediensbelewing en betrokkenheid	314
Lidmate se siening – doel van erediens	315
Wanopvattinge oor erediens	315
Randtotale in responderende gemeentes	315
Aanbevelings	315
Dissipline by gemeentebestuur	316
Norm vir Erediensbywoning	316
Kinderbetrokkenheid	317
Erediensbywoning van Kerkraadslede	317
Opsigtaak van Ouderlinge	318
Kategoriale onderskeiding	318
Finansiële posisie van gemeentes	319
Tweede erediens op Sondag	319
<u>SONDAGAANDDIENS</u>	320
<u>BEGRAFNISSE EN HUWELIKE</u>	321
Wysiging Bepaling 83	321
<u>KERKMUSIEK EN SANG</u>	321
Orrelbou	321
Seminare en kursusse	322
Instituut vir kerkmusiek	322
Salarisskale van orreliste	322
HCM Fourie-Erepenning	322
Opleiding van orreliste	322
NG Jeugsangbundel	323
Koraalvoorspele: W Mathlener	323
Liederewysies	324
<u>BYBELVERSPREIDING</u>	324
Raad vir Bybelverspreiding	330
Wysigings aan Wet en Bepalings	331
Raad vir Bybelvertaling	332
<u>ADVIESKOMITEE – KERKUITSAIDIENSTE</u>	332

	<u>BEHEERRAAD VAN KITAL</u>	334
	<u>PUBLIKASIES</u>	341
	Tydskrifafdeling	341
	Hervormer	344
	Almanak	349
	Hervormde Teologiese Studies	350
	Die Christelike Vrou	351
XV.	<u>OPLEIDING EN VORMING VAN DIENAARS VAN DIE WOORD</u>	353
	<u>KURATORIUM</u>	353
	Opdrag	353
	Samestelling	353
	Teologiese Dosente	354
	Teologiese Studente	357
	Strategie	362
	Minimum vereistes toelating tot BD-Studie	363
	Hospitering	364
	Kontak Teologiese Studente	365
	Proponentseksamenkommissie	366
XVII.	<u>KATEGESE</u>	367
	Samestelling	367
	Ringsraad vir Kategese	367
	Die Katkisanter	370
	Kategoriehandleidings	370
	Die Kategete	375
	Direkteure van Kital	378
	Kategorieelokale	379
	Kategorie-evaluasie	379
	Belydenis van Geloof	380
	Toerustingskursusse	380
	Skakeling met Rade wat met Jeugwerk gemoeid is	380
	Samepreking Jeuginstansies van Susterkerke	381
	RGN-Verslag oor Onderwys	381
XIX.	<u>NAGMAAL</u>	382
	Nagmaal	382
	Wyse van Nagmaalviering	383
	Nagmaalbeker en Vigs	384
	Gemeenskaplike gebruik van beker	386
XX.	<u>OPSIG EN TUG</u>	387
	Opsig en tug: Beskrywingspunte	387
	Bepalings 112, 117.5 en 119.4	388
XXI.	<u>HUWELIKE</u>	389
	Moraliteit en die huwelik	389
	Egskeiding	390
XXII.	<u>KERKLIKE GOEDERE</u>	391
	Raad van Finansies	391

Oorsig oor finansiële posisie van	391
gemeentes oor die jare 1985/87	399
Finansiële state van die Raad van Finansies	401
Heffings	406
Beskrywingspunte	419
Kerkgeld vir Kerkwerkskema	421
Afdeling Interne Oudit	422
Gekonsolideerde Versekeringskema	424
Argief en Museum	426
Konservatorium vir Kerkmusiek	427
Sakebedrywe van die Kerk	428
XXIII. <u>VERBAND MET ANDER KERKE</u>	428
<u>RAAD VIR EKUMENIESE SAKE</u>	428
Projekte	428
Bevordering van teologiese arbeid	429
Bevordering van Ekumeniese verband	429
Kital en Ekumeniese sake	429
<u>KOMMISSIE VIR GESPREK MET SUSTERKERKE</u>	430
Missie van die TKK	435
Eenheid van die Kerk	441
Beskrywingspunte	445
<u>GESPREK MET ANDER DENOMINASIES</u>	446
<u>KORRESPONDENSIE MET ANDER KERKE</u>	447
Algemene Korrespondensie	447
Presbiteriaanse Kerk: SA	447
Alpha	448
Algemene Sinode van die Ned Geref Kerk	448
Ekumeniese kontak tussen kerke in SA	449
Konferensie gereël deur Presbiteriaanse Kerk	449
Presbiteriaanse Kerk: Atlanta	450
Instituut vir Kerkgroei in Afrika	450
Afrikaanse Protestantse Kerk	450
XXIV. <u>KERK EN OWERHEID</u>	451
<u>RAAD VIR KERK EN OWERHEID</u>	451
<u>AFRIKANER WEERSTANDSBEWEGING</u>	453
<u>Beskrywingspunte</u>	455
Afrikanerweerstandsbeweging	455
Afrikaner Broederbond	456
Kulturele- en Politieke Organisasies	456
Die Drie-enige God en die Grondwet van RSA	456
<u>Beskermingsdienste</u>	457
XXV. <u>WET EN BEPALINGS</u>	457
<u>Herformulering van die Kerkwet</u>	457
<u>Konsep Kerkwet en Reglement van Orde</u>	458
<u>Raad vir Regsadvies</u>	596
<u>RONDVRAAG</u>	597
<u>BEDANKINGS EN AFSLUITING</u>	597
<u>BYLAE: FINANSIËLE STATE</u>	

A G E N D A

vir die

TWEE en SESTIGSTE ALGEMENE KERKVERGADERING

van die

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

wat sitting neem te PRETORIA

in die

AULA : UNIVERSITEIT van PRETORIA

vanaf SONDAG 25 JUNIE 1989

REGISTRASIE

Vanaf 15h00 tot 18h45 op Sondag 25 Junie 1989 by die Aula : Universiteit van Pretoria vind die registrasie van afgevaardigdes plaas.

Die registrasie moet asseblief VOOR 18h45 afgehandel wees, sodat alle afgevaardigdes in die Aula kan plek inneem vir die amptelike opening wat om 19h00 begin.

Alle dienaars van die Woord dra 'n toga.

AMPTELIKE OPENING

- * SONDAG 25 JUNIE 1989 : 19h00 : Openingsrede deur die voorsitter prof J P Oberholzer in die AULA.
- * Verwelkoming van eregaste.
- * Oordra van groeteboodsappe : 5 minute vir elkeen toegelaat:
 - Ned Geref Kerk;
 - Geref Kerk en
 - Herv Kerk in Suidelike Afrika.
- * Koorsang : Koor van Primrose olv Hester Beukes.
- * Oorhandiging van spesiale toekennings : H C M Fourie-erepenning.
- * Verversings.

MAANDAG : 26 JUNIE 1989

OPENING : Skriflesing, gebed en sang.

VERWELKOMING

MOSIES.

Mosie van roubeklag met die afsterwe van Dienaars van die Woord, ampsdraers en lidmate wat sedert die vorige vergadering oorlede is.

Die volgende Dienaars van die Woord word vermeld:

Dr P G Geertsema
Ds S E Young
Ds P J Booysen
Ds J B J van Rensburg
Prof C H Rautenbach
Dr J G M Dreyer (snr)
Ds J A P van Tonder

SAMESTELLING EN KONSTITUERING

GELOOFSBRIEWE:

- * 'n Afskrif van 'n verslag oor die aanwesige lede word aan elke afgevaardigde oorhandig wanneer hy die vergadersaal binnegaan.
- * Die kommissie vir geloofsbriewe se verslag oor die geloofsbriewe word behandel. Deur vooraf korrespondensie is sover as moontlik foute reggestel.
- * Die vergadering word wettig saamgestel uit die afgevaardigdes teen wie se geloofsbriewe geen besware ingebring is nie, die predikante van die Kerk en teologiese dosente. Emerituspredikante en =teologiese dosente wat as pastorale hulp aan 'n gemeente verbind is (Bepaling 7.2(d) en 163.3), emerituspredikante en =teologiese dosente, diegene wat met behoud van predikantstatus uit die diens van die Kerk getree het en die administrateur met adviserende stem.
- * Die besware, indien enige, teen geloofsbriewe word in behandeling geneem.

BENOEMING VAN STEMOPNEMERS EN TELLERS

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem minstens vyf diakens of ouderlinglede uit die vergadering as stemopnemers en tellers.

'n Vorige vergadering het besluit dat die stemopnemers stemme sal tel as daar gestem word deur die opsteek van hande, maar dat die personeel van die administrateur stembriefies sal tel.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die volgende vyf ouderlinge en vyf diakens benoem:

O U D E R L I N G E

D I A K E N S

.....
.....
.....
.....
.....

VERKIESING VAN DIE MODERAMEN

Die vergadering kies uit die aanwesige Dienaars van die Woord 'n voorsitter en skriba en begin met sy werksaamhede, waarna 'n visevoorsitter en vise-skriba verkies word.

DIE NOTULE VAN DIE VERGADERING

Die notule van die middag= en aandsittings van die vorige dag en van die oggendsitting daarna sal beskikbaar gestel word tydens die oggend teepouse van die volgende dag en sal vir goedkeuring gestel word net na die etenspouse. Die notule sal by behandeling as gelese beskou word. Alle lede van die vergadering is mede-verantwoordelik vir die korrektheid van die notule.

Slegs inhoudelike regstellings aan die notule sal ter vergadering gedoen word. Afgevaardigdes word versoek om spel-foute en redaksionele regstellings skriftelik by die notulehouers in te handig.

Die Kommissie het as notulehouers benoem: Die vise-skriba, die administrateur en oudl J C Oelofse en dr G C Velthuysen.

KOMMISSIE VIR FORMULERING

Die Kommissie het die volgende kommissie vir formulering benoem: prof P J van der Merwe, ds A P J Beukes, ds BJ van Wyk en dr LJS Steenkamp.

KOMMISSIE VIR DIE ORDE

Die Kommissie het as kommissie vir die orde benoem: Dr JMG Storm, Oudl JP Cronje, JHH Snyman en A Steyn.

SITTINGSURE

Die vergadering bepaal die sittingsure. Die Kommissie beveel aan dat die volgende sittingsure vasgestel word:

Oggendsitting	09h00 - 12h45 met teepouse	10h45 - 11h15
Middagsitting	14h30 - 17h50 met teepouse	15h45 - 16h15
Aandsitting	19h30 - 21h30	
Saterdag	09h00 - 12h45.	

II. GEMEENTES

1. HULP AAN GEMEENTES

1.1. DIE FONDS VIR GEMEENTE-OPBOU

1.1.1 STEUN UIT DIE FONDS

Die Fonds is in die lewe geroep om gemeentes wat nie die finansiële vermoë het om selfstandig 'n predikantstandplaas te onderhou nie, by te staan sodat hulle ook deur 'n eie predikant bedien kan word. Sodanige gemeentes val in twee kategorieë naamlik:

- * in ontwikkelende gebiede waar die getal lidmate te min is, of nog nie in die vermoë is om 'n standplaas selfstandig te onderhou nie, maar beweeg na 'n stadium waar hulle dit wel sal kan doen of
- * in gebiede waar daar as gevolg van ekonomiese of politieke faktore of as gevolg van 'n verhuising van lidmate ontwikkeling plaasvind en gemeentes oor 'n bepaalde tydperk kwyn totdat hulle nie meer selfstandig 'n standplaas kan onderhou nie.

Wanneer die Raad van Finansies aansoeke om bystand oorweeg word, met inagneming van die beperktheid van Fondse, prioriteite bepaal ten opsigte van behoeftes van die gemeentes wat aansoek doen.

Die doel met die Fonds is nie om gemeentes by te staan met skulddelging of verkryging van eiendom nie.

Die kapitaal van die Fonds is belê by die Raad van Finansies in die Kerkgeld= vir Kerkwerkskema en slegs die rente word aangewend vir die verlening van bystand in die vorm van subsidies aan gemeentes.

Die kapitaal van die Fonds word aangevul met bydraes van gemeentes en van tyd tot tyd ook bydraes van individuele lidmate.

Die 1973 Algemene Kerkvergadering het besluit dat enige surplus wat gedurende 'n siklus van een Algemene Kerkvergadering tot die volgende vergadering mag ontstaan tot die kapitaal gevoeg moet word. Vir die jare 1986 - 1988 het die oorskot R62 438 beloop wat tot die kapitaal bygevoeg is.

Gemeentes is versoek om as deel van die fees ter viering van die 100 jarige voortbestaan van die Kerk, 'n bydrae van R4-00 per lidmaat tot die kapitaal van die Fonds te maak. Gereken teen die ongeveer 130 000 lidmate sou dit 'n addisionele R560 000 by die Fonds gevoeg het. Die doelwit is nie bereik nie en addisionele bydraes tot die kapitaal van die Fonds het oor die drie jaar 1986 tot 1988 R221 069 beloop. Gemeentes wat nie die volle R4-00 per lidmaat bygedra het nie, is versoek om die bedrag wat hulle te min bygedra het, as 'n ereskuld te beskou en dit mettertyd aan die Raad oor te betaal.

Die kapitaalfonds het oor die afgelope 3 jaar soos volg gegroei:

Saldo op 1 Januarie 1986	R422 687
<u>Plus</u> bydraes van gemeentes, ens	R221 069
Plus oorskot vir die 3 jaar	<u>R 62 438</u>
	R706 194

Die kapitaal van die Fonds verdien rente @ 10% per jaar uit die Kerkgeld= vir Kerkwerkskema. Die rente wat so verdien word is egter te min om aan al die behoeftes te voldoen en daar is oor die afgelope drie jaar 'n bedrag van R575 696 uit heffings by die inkomste gevoeg.

Die Raad van Finansies wil steeds maan dat volgehoue bystand aan 'n gemeente die offervaardigheid van lidmate kan beïnvloed. Daar kom nog gevalle voor waar gemeentes, wanneer traktemente en heffings verhoog word, die volle verhoging inreken wanneer hulle om bystand aansoek doen, sonder om die lidmate ook aan te spoor tot groter offervaardigheid.

Die Raad wil egter sy dank betuig teenoor kerkrade en ringskommissies wat met groot verantwoordelikheid hulle finansies so hanteer dat daar in baie gevalle na 'n tyd bystand vermindert is, en selfs nie meer nodig geword het nie.

1.1.2 BYSTAND AAN GEMEENTES

Bystand aan gemeentes oor die jare 1986 - 1988 met toekennings vir 1989 soos deur die Raad van Finansies goedgekeur, is soos volg:

	BYSTAND OOR DIE JARE 1986 - 1988			TOTAAL	1989
	1986	1987	1988		
<u>RING VAN BLOEMFONTEIN</u>					
- Bloemfontein	12 000	6 000	3 667	21 667	4 000
- Queenstown/Dordrecht	20 000	20 000	23 000	63 000	30 000
- Queenstown/Cradock	-	-	-	-	20 000
- Port Elizabeth	10 000	10 000	8 000	28 000	-
- Ringskommissie tov koste			1 500	1 500	1 500
<u>RING VAN NOORD-KAAPLAND</u>					
- Kimberley	10 000	10 000	10 000	30 000	10 000
- De Aar	1 200	1 800	1 000	4 000	-
- Postmasburg/Upington	4 900	35 000	35 000	74 900	40 000
- Kuruman	6 000	6 000	5 000	17 000	5 000
- Ringskommissie t.o.v koste	-	-	2 000	2 000	2 000
<u>RING VAN WES-KAAPLAND</u>					
- Outeniqua/Oudtshoorn	7 000	14 000	18 000	39 000	16 200
- Stellenbosch	-	9 600	9 600	19 200	9 600
- Stellenbosch/Paarl	-	-	-	-	20 000
<u>RING VAN BOTHAVILLE</u>					
- Riebeeckstad/Hennenman	4 000	1 440	2 000	7 440	-
- Allanridge	5 616	7 245	-	12 861	-
<u>RING VAN HEILBRON</u>					
- Bethlehem	6 166	6 000	4 000	16 166	12 000
- Clocolan	6 461	6 000	-	12 461	6 000
- Harrismith	-	-	-	-	12 000
<u>RING VAN PIETERMARITZBURG</u>					
- Richardsbaai	20 000	20 000	12 000	52 000	11 000
- Empangeni	-	-	12 000	12 000	11 000
- Laer Suidkus	-	-	18 000	18 000	15 000
<u>RING VAN SUIDWES-AFRIKA</u>					
- Windhoek	2 750	2 750	-	5 500	-
- Outjo/Otjiwarongo	-	-	-	-	20 000
- Tsumeb	-	-	4 000	4 000	-
- Ringskommissie vir koste	-	-	2 500	2 500	2 500
<u>RING VAN MIDDELBURG</u>					
- Sabie	4 500	6 000	6 000	16 500	10 000
<u>RING VAN NOORD-NATAL</u>					
- Ladysmith/Estcourt	3 000	3 000	3 000	9 000	-

	BYSTAND OOR DIE JARE 1986 - 1988			TOTAAL	1989
	1986	1987	1988		
<u>RING VAN JOHANNESBURG</u>					
- Johannesburg	-	24 000	24 000	48 000	24 000
- Brixton	-	-	3 942	3 942	-
- Crosby	-	-	11 192	11 192	-
<u>RING VAN WATERBERG</u>					
- Koedoesrand	-	-	-	-	10 000
<u>RING VAN ZEERUST</u>					
- Groot Marico	-	10 000	-	10 000	-
- Mafeking	-	12 000	8 000	20 000	-
<u>RING VAN MAQUASSI</u>					
- Bloemhof/Christiana	8 400	8 400	2 100	18 900	10 000
<u>RING VAN ZIMBABWE</u>	8 071	14 409	20 294	42 774	25 000
Bystand aan gemeentes t.o.v. dienspligkapelane asook direkte bystand aan dienspligkapelane	10 400	8 700	26 450	45 550	24 000
Reserwe vir onvoorsiene bystand	-	-	-	-	10 000
TOTAAL	150 464	242 344	276 245	669 053	360 800
Administrasiekoste	<u>3 600</u>	<u>3 960</u>	<u>4 554</u>	<u>12 114</u>	
	154 064	246 304	280 799	681 167	
	=====				

Die rente-inkomste van die Fonds sal vir 1989 @ 10% op die belegde kapitaal van R706 194 'n bedrag van R70 619 beloop.

Met die toekenning van R360 800 as bystand aan gemeentes vir 1989 sal die tekort R360 800 - R70 619 = R290 181 wees wat uit die begroting vir heffings voorsien moet word d.w.s. R2-19 per eenheid.

Sedert 1986 is soos volg begroot vir die Fonds vir Gemeente Opbou.

1986	R0-90 per eenheid
1987	R1-57 per eenheid
1988	R1-80 per eenheid
1989	R2-19 per eenheid

1.1.3 BYSTAND AAN GEMEENTES IN YL-BEVOLKTE GEBIEDE

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die Raad van Finansies versoek om te kyk na die bystand aan die ringe van Suidwes-Afrika, Noord-Kaapland, Bloemfontein, Heilbron en Wes-Kaapland sodat meer standplase daar geskep kan word om die gebiede meer intensief te bearbei en so die verlies aan lidmate teen te werk.

In die genoemde ringe het die ringswerk ook skade gely as gevolg van min predikante in 'n ringsgebied met baie lang afstande, klein gemeentes en wydverspreide besoekpunte.

Die Raad van Finansies maak voorsiening vir die bystand aan die besondere gemeentes uit die volgende bronne:

- * Verhoging van die begroting vir die Fonds vir Gemeente Opbou van R0-39 (R2-19 - R1-80).
- * Vermindering of weglating van bystand aan gemeentes wat dit nie meer benodig nie.

Die bystand aan gemeentes in die betrokke gebiede word soos volg voorsien.

SUIDWES-AFRIKA

Otjiwarongo en Outjo is die afgelope sestien jaar vanuit Pretoria deur Prof A D Pont bedien. Sy bediening het behels 1 besoek per maand met huisbesoek, eredienste, bediening van sakramente en hou van vergaderings. Deur 'n bedrag van R20 000 aan die kombinasie toe te ken kon die gemeente 'n voltydse standplaas skep en Ds P S Oberholzer is in die gemeente bevestig op 12 Maart 1989.

NOORD-KAAPLAND

Met bystand van R40 000 aan die kombinasie Postmasburg/-Upington kon daar 'n voltydse standplaas tot stand kom wat die druk op die predikante in die Ring van Noord-Kaapland baie verlig het en dit moontlik gemaak het om ook die lidmate wes van Upington tot by die Weskus op 'n meer gereelde basis te bearbei.

RING VAN BLOEMFONTEIN

Die Gemeente Queenstown sluit ook die dorpe Middelburg, Cradock en Graaff Reinet in. Op genoemde dorpe is klein konsentrasies van lidmate, wat baie graag deur hulle eie Kerk bedien wou word. Vir die predikant van Queenstown is dit fisies onmoontlik om deurlopend die hele gebied te bedien. Met bystand van R20 000 vir 1989 is Ds P Snyders tydelik, terwyl hy op 'n beroep wag, in die gebied in diens gestel om verdere lidmate op te soek. Dit kan moontlik daartoe lei, indien die lidmate die verpligtinge kan hanteer, dat daar ook 'n standplaas met sentrum Cradock geskep kan word.

RING VAN HEILBRON

Die lidmate in die Noord-Oos en Oos-Vrystaat is bedien vanuit Bethlehem en op deeltydse basis vanuit Clocolan. Weereens veroorsaak lang afstande, wydverspreide besoekepunte en min predikante skade as gevolg van die verlies van lidmate en plaas dit oormatige druk op die paar predikante in die Ring.

Deur bystand van R12 000 aan Gemeente Harrismith, kon 'n voltydse standplaas gevorm word, en bystand van R12 000 aan Gemeente Bethlehem het vergoed vir die verlies van Harrismith se bydrae tot die kombinasie.

WES-KAAPLAND

Bystand van R20 000 per jaar aan Gemeente Stellenbosch het dit moontlik gemaak dat 'n verdere standplaas in die gemeente gevorm kan word en dat daar aan die lidmate in Strand/-Somerset-Wes en ooswaarts langs die kus spesifieke aandag gegee kon word. Met die beroep van Ds Rita de Kock na die gemeente met standplaas Paarl, kan baie beter aandag gegee word aan die lidmate in Worcester en Malmesbury.

1.2 RING VAN SUIDWES-AFRIKA

Die Ring van Suidwes-Afrika het die volgende beskrywingspunt ingedien.

BESKRYWINGSPUNT

"Met 'n geografiese gebied gelyk aan die oppervlakte van die Vrystaat en Transvaal en met 1 026 belydende lidmate (behalwe die waarvan daar nie kennis gedra word nie) en verdeel in sewe gemeentes met slegs twee voltydse standplase, versoek die Ring van Suidwes-Afrika dat die Algemene Kerkvergadering die volgende besluit sal neem:

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kry opdrag om voortgesette onderhandelinge met die Ring van Suidwes-Afrika te voer met die oog op meerdere bearbeiding.

Hulp vir meerdere bearbeiding uit die Fonds vir Gemeente-Opbou word aangevra."

1.3 RING VAN NOORD KAAPLAND : BESKRYWINGSPUNT

"Predikante en kerkrade wat kan help met meerdere bearbeiding (huisbesoek, eredienste en sakramentsbediening) in die verre westelike gebied van die Ring van Noord-Kaapland, word versoek om in dié verband hulp aan te bied. Indien predikante en kerkrade wel hulp kan verleen kan met die skriba van die Ring geskakel word.

MOTIVERING

Vir die predikant van Upington is dit feitlik onmoontlik om al die erediens- en pastoraalverpligtinge in die onderhawige gebied na behore na te kom. Tans help die predikante in die ring reeds met die bediening van lidmate in die afgeleë gebiede. Hierdie hulp is egter nie voldoende om te voorsien in die behoefte nie. In die lig hiervan wil die ring graag die Kerk in breë versoek om te help met die bediening in hierdie genoemde gebiede."

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering handel oor die beskrywingspunte van die Ringe van Suidwes-Afrika en Noord-Kaapland.

1.4 VOOGGEMEENTES

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het alle kerk-rade versoek om bewustelik te handel oor die moontlikheid om as vooggemeente vir 'n kleiner gemeente in te willig.

Die Inligtings- en Besprekingsvergaderings het elke keer oor dié aangeleentheid gehandel.

Enkele gemeentes het hulleself daaraan verbind om 'n ander gemeente by te staan. Enkele voorbeelde is die volgende:

- * Die gemeente Meyerspark het ingewillig om met R250 per maand die gemeente Harrismith met die oog op hulle kerk-bouprojek by te staan. Die saalgedeelte van die kerkkompleks van die gemeente Harrismith is op dié wyse voltooi.
- * Die gemeente Pietersburg staan een Sondag per maand se deurkollekte af vir bearbeiding van Noord-Kaapland.
- * Rustenburg-Oos stuur op hulle koste hulle predikant, ds LJ Meyer om bearbeiding te behartig by De Aar/PK 1e Rouxdam.
- * Predikante uit die Ringe van Noordelike Pretoria en Middelburg reël maandelikse besoeke aan lidmate in die omgewing van Alexanderbaai, Springbok en Aggeneys.
- * Dr JA Beukes van Roedtan sal hulp kan verleen in bepaalde gebiede.

Die ringsvergaderings van 1988 het oor die algemeen besondere aandag aan die versoek om vooggemeentes te identifiseer, geskenk. Dit blyk uit ringsverslae dat gemeentes meer gretig is om in eie ringsverband ander gemeentes op een of ander wyse tot hulp te kom.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering doen 'n ernstige beroep op gemeentes om kleiner gemeentes te help, sodat die verkondiging van die evangelie ook op die verafgeleë plekke gereeld kan geskied.

2. STIGTINGS en ONTBINDINGS

Sedert die vorige Algemene Kerkvergadering het die volgende stigtings en ontbindings plaasgevind:

<u>S T I G T I N G S</u>	<u>O N T B I N D I N G S</u>
1986 Carletonville-Wes Leeupoort Springs-Suid	
1987 Dunnottar Randfontein-Midpark Secunda-Wes Vaalpark	Kwe-Kwe
1988 Kemptonpark-Noord Montana Rooihuiskraal Rustenburg-Tuine	Delarey
1989 Brixton en Crosby word Goudrand	

Op 31 Desember 1988 het die Kerk uit 307 gemeentes bestaan.

AANBEVELING Vir kennisname.

3. STANDPLASE : PREDIKANTE in BESONDEREDIENS

Die vorige Algemene Kerkvergadering het 'n prioriteitslys vir standplase opgestel waaraan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aandag moes gee.

Standplase wat in 1986 goedgekeur en daarna gevul is, word buite rekening gelaat.

3.1. MEDE-PROFESSORE

Die Algemene Kerkvergadering sal hieroor handel onder die agendapunt : Opleiding en vorming van Dienaars van die Woord.

3.2. TECHNIKON-STUDENTE

Ds D Kloppers wat na die standplaas Technikon-Studente beroep is en die beroep aanvaar het, het intussen 'n beroep na die gemeente Laeveld aanvaar.

Ds A G Strauss bedien tans die standplaas Pretoria Technikon.

3.3. DIREKTEUR PASTORALE VERWYSINGSDIENS

Die Algemene Kerkvergadering sal hieroor handel onder die agendapunt Pastorale Verwysingsdiens.

3.4. DIREKTEURE BY KITAL

Die Algemene Kerkvergadering sal hieroor handel onder die agendapunt : KITAL.

3.5. EVANGELISASIE STANDPLAAS : DURBAN

Die Algemene Kerkvergadering van 1986 het die standplaas reeds goedgekeur om gevul te word sodra fondse daarvoor beskikbaar gemaak kan word.

3.6. BESTAANDE SINODALE STANDPLASE

Die vergadering sal daaroor handel onder die agendapunt : Raad vir Herderlike Sorg.

Dit dien vermeld te word dat 'n standplaas deur die S A Weermag vir die Ned Herv Kerk te Voortrekkerhoogte goedgekeur is. Ds P L Steenkamp is al reeds in dié standplaas werksaam.

AANBEVELING: * Die Algemene Kerkvergadering neem kennis van die inligting oor sinodale standplase.

* Die Algemene Kerkvergadering besluit of daar vir die Evangelisasie standplaas te Durban begroot moet word.

3.7 OPHEFFING VAN PREDIKANTSTANDPLAAS : BEPALING 26

Die Raad vir Regsadvies beveel aan dat Bepaling 26 soos volg gewysig sal word.

BEPALING 26

Beroep van 'n predikant

1. Bly onveranderd
2. Bly onveranderd
3. Bly onveranderd tot by die woorde "daartoe instem" en word dan soos volg verander "en as die reëlings in verband met die predikant kragtens Bepaling 26.4 getref is".
4. (Huidige 26.4 word met die volgende vervang)

Die ringskommissie :

- (a) maak die betrokke predikant los uit die standplaas en hef dan die standplaas op;
- (b) versoek die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering om die betrokke predikant in die Kerk beroepbaar te verklaar;

- (c) tref reëlings, soos in Bepaling 26.4(d) uiteengesit, dat die betrokke predikant en sy gesin, totdat hy 'n beroep ontvang maar vir 'n maksimum tydperk van ses maande, op 'n ander wyse versorg sal word;
- (d) reël dat die betrokke predikant en sy gesin in die pastorie aanbly en hef 'n bepaalde bedrag per lidmaat van die ringgemeentes om die betrokke predikant se traktement, mediese bydraes en pensioenbydraes te bekostig of reël dat die pastorie verkoop word en dat die betrokke predikant en sy gesin uit die opbrengs versorg word ten opsigte van huisvesting, traktement, mediese bydraes en pensioenbydraes.
- (e) reël dat die betrokke predikant terwyl hy op 'n beroep wag in die verskillende ringgemeentes behulpzaam sal wees teen vergoeding van reiskoste; en
- (f) gee gedurende die sesde maand kennis aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering indien die betrokke predikant nog geen beroep ontvang het nie wat hom dan met verlies van sy ampsvoorregte en versorgingsvoordele eervol onthef.

5. (Soos in 26.4)

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering behandel die voorgestelde wysigings aan Bepaling 26.

3.8 KERKLIKE INORDENING VAN HOSPITAALPREDIKANTE

Die Raad vir Regsadvies het twee memoranda oor die kerklike inordening van hospitaalpredikante van die Raad vir Herderlike Sorg ontvang met die versoek om kommentaar oor die aanleentheid te lewer.

Die Raad vir Regsadvies het die stukke behandel en adviseer soos volg:

Die hele Bepaling 150 word met die volgende bewoording verwag.

"Bepaling 150

Predikante in besondere diens

1. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kan op voordrag van 'n orgaan van bystand in oorleg met die Raad van Finansies vir 'n bepaalde of onbepaalde tyd bedieningsposte of administrasie poste, wat slegs deur predikante gevul mag word, op sinodale vlak skep.
2. Om 'n bedieningspos of 'n administrasie pos te vul:

- (a) stel die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op voordrag van die betrokke orgaan van bystand 'n groslys van nie meer as drie name nie, vas;

- (b) onderhandel die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met 'n gemeente om vir 'n bepaalde of onbepaalde tyd 'n predikantstandplaas te skep wat ten volle deur die Kerk sinodaal bekostig word;
 - (c) beroep die betrokke plaaslike kerkraad uit die groslis 'n predikant vir die standplaas met die oog op die besondere opdrag;
 - (d) word die predikant by die aanname van die beroep, bevestig as predikant van die betrokke gemeente met die besondere diens waarvoor hy beroep is as opdrag.
3. 'n Predikant in 'n bedieningspos neem met gewone stem sitting op en val onder opsig van :
- * die plaaslike kerkraad (as gewone lid)
 - * die plaaslike ringsvergadering, maar met adviserende stem op ander ringsvergaderings binne wie se grense die diens verrig word;
 - * die Algemene Kerkvergadering, en
 - * rade en organe van bystand op rings= en sinodale vlak soos benoem of verkies.
4. 'n Predikant in 'n administrasie pos:
- (a) word deel van die amptenary van die Kerk waar die Raad van Finansies die diensvoorwaardes bepaal en oor hom toesig hou;
 - (b) neem met gewone stem sitting op en val onder opsig van:
 - * die plaaslike kerkraad (as gewone lid);
 - * die plaaslike ringsvergadering, maar met adviserende stem op ander ringsvergaderings indien daartoe uitgenooi;
 - * die Algemene Kerkvergadering; en
 - * rade en organe van bystand op rings= en sinodale vlak soos benoem of verkies.
5. 'n Predikant in besondere diens behou die voorregte van die gewone werksaamhede van die predikant naas die besondere opdrag en sal kragtens 'n ooreenkoms tussen die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die plaaslike kerkraad sekere verantwoordelikhede ten opsigte van prediking en sakramentbediening in die plaaslike gemeente aanvaar.
6. Nadat die kerkraad 'n predikant vir 'n besondere diens beroep het, vul die kerkraad 'n beroepsbrief (Vorm AA) in en verskaf 'n uiteensetting van die traktement en voorregte (Vorm BB). Sowel vorm AA as vorm BB word in viervoud ingevul en daarna word die toepaslike voorskrifte van Bepaling 30.1 gevolg."

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering behandel die voorgestelde wysigings aan Bepaling 150.

3.9 WYSIGING AAN BEPALINGS OM VIR DIE ORDENING VAN NASIONALE DIENSPLIKAPELANE VOORSIENING TE MAAK

Die Raad vir Regsadvies adviseer dat die betrokke Bepalings en formuleer soos volg gewysig en/of aangevul moet word. Die onderstreepte woorde of sinne dui die voorgestelde wysigings aan:-

BEPALING 29

Wie beroepbaar is

1. Beroepbaar is

- (a) dié wat tot die evangeliebediening in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika toegelaat is en beroepbaar gestel is en nie emeritaat ontvang het of uit die amp onthef of afgesit is nie;
- (b) predikante en proponente uit 'n susterkerk ná voorgaande raadpleging van en goedkeuring deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering
en
- (c) nasionale dienspligkapelane uit die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika wat binne drie maande van die voltooiing van hulle diensplig staan.

BEPALING 30

Beroepsdokumente

- 1. Nadat die kerkraad 'n predikant beroep het, vul die Kerkraad 'n beroepsbrief in (Vorm A), ingeval hulle 'n nasionale dienspligkapelaan beroep het, vul die kerkraad 'n beroepsbrief op Vorm A(a) in en verskaf 'n uiteensetting van die traktement en voorregte (vorm B). Ingeval van 'n nasionale dienspligkapelaan maak hulle gebruik van vorm B(b). Sowel vorm A as vorm B (of vir nasionale dienspligkapelane vorms A(a) en B(b)) word in viervoud ingevul.

Die res van hierdie Bepaling bly onveranderd.

BEPALING 31

Ontvangserkenning van beroepsdokumente

- 1. Nadat hy die beroepsdokumente ontvang het, gee die predikant/proponent onmiddellik aan die beroepende kerkraad daarvan kennis (vorm C) en vermeld die ontvangsdatum.

2. 'n Proponent wat diensplig moet verrig, word na 'n gemeente in militêre gebied beroep nadat hy sy basiese opleiding voltooi het.

Bepaling 31.2 tot 31.4 word hernoem tot Bepaling 31.3 tot 31.5, bly onveranderd en is nie van toepassing op nasionale dienspligtiges nie.

BEPALING 39

Berig van bevestiging

1. Die kerkraad berig aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering dat die bevestiging plaasgevind het. Die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering reik by 'n eerste bevestiging 'n akte van ordening (vorm H) aan die bevestigde uit.
2. In geval van 'n nasionale dienspligkapelaan berig die kerkraad van die gemeente in 'n militêre gebied aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering dat die bevestiging plaasgevind het, en die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering reik 'n akte van oorplasing (vorm H(a)) aan die bevestigde uit.

FORMULIERE

A(a) Vorm van Beroepsbrief

Die kerkraad van die Nederduitsch Hervormde gemeente van het vandag op wettige wyse byeengekom om die weleerwaarde heer, kandidaat tot die heilige diens te beroep, ten einde hom in staat te stel om sy militêre diensverpligtinge as geordende predikant van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika te kan nakom op 'n plek soos deur die Suid-Afrikaanse Weermag, in oorleg met die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika bepaal.

Die kerkraad stel die weleerwaarde heer, kandidaat tot die heilige diens hiermee in kennis van die beroep en vertrou dat hy, nadat hy die goedkeuring van die bevoegde kerklike gesag verkry het, so spoedig moontlik na sy basiese opleiding, in 'n militêre milieu deur leer en voorbeeld alles sal doen wat 'n herder en leraar ooreenkomstig die heilige Woord van God en volgens die verordening van die Nederduitsch Hervormde Kerk betaam, in die besonder deur die verkondiging van die Evangelie en die bediening van die sakramente, troues en begravinge ensovoorts.

Gedoen en geteken in die vergadering van die kerkraad gehou te op

Die kerkraad van die Nederduitsch Hervormde gemeente van
.....

Geteken Voorsitter
..... Skriba

Ouderlinge Diakens

Ek, die ondergetekende, verklaar hiermee
dat ek die beroep aanneem.

Geteken te op.....

.....
Predikant.

B(b). Opgawe van Traktement en Voorregte (Bepaling 30) word ingevul deur die gemeente waar nasionale dienspligkapelaan werk.

Ten einde die weleerwaarde heer nasionale dienspligkapelaan in staat te stel om sy verpligtinge ten opsigte van die bearbeiding van Hervormde lidmate, wat aan sy sorg toevertrou is vir sover sy militêre owerhede dit toelaat, na te kom, onderneem die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering of die betrokke kerkraad om hom soos volg te vergoed :

Reistoelaag van R..... per maand
Behuisingstoelaag van R..... per maand
(Behuisingstoelaag sluit telefoon, water en ligte in)
Addisionele bedrag van R..... per maand
Verlof van 7 dae gedurende eerste jaar en 14 dae gedurende tweede jaar plus sodanige bykomstige verlof soos per reëling met die Suid-Afrikaanse Weermag.

Hierdie traktement geld slegs vir dienste gelewer aan betrokke gemeente of kerkraad, en is nie van toepassing gedurende grensdiensverpligtinge nie.

Die kerkraad van die gemeente beloof en onderneem om sorg te dra dat bogemelde voorregte aan die weleerwaarde heer sal toekom.

Aldus gedoen en geteken in die vergadering van die kerkraad gehou teop

Geteken Voorsitter
..... Skriba

Ouderlinge Diakens

Ek die ondergetekende verklaar hiermee dat ek die uitnodiging om tydens my militêre diensplig, in u gemeente te werk, asook die bovermelde voorregte met dank aanvaar. (Hierdie gedeelte dien as erkenning van ontvangs van beroepsbrief (Bepaling 31)).

F(d) Akte van Losmaking (Bepalings 36 en 154)

Die kerkraad van die gemeente het kennis geneem van die mededeling van die weleerwaarde heer nasionale dienspligkapelaan, wat tydens sy diensplig in hierdie gemeente gewerk het dat hy 'n beroep na die gemeente aangeneem het. Die kerkraad verklaar voorts aan die kerkraad van dat hy gedurende sy dienspligtyd in die gemeente 'n waardige en getroue evangeliedienaar was en dat hy in leer en lewe onberispelik was. Die kerkraad wens hom van harte toe dat hy in sy nuwe werkring met die meeste vrug sal arbeid en die seën van die Here sal geniet.

Namens die kerkraad van die gemeente

Geteken te op

Geteken Voorsitter
..... Skriba

H(a) Akte van Oorplasing (Bepaling 39)

Aangesien die ondergetekende, skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering amptelik kennisgewing ontvang het van die kerkraad van die militêre gemeente dat die weleerwaarde heer as herder en leraar bevestig is, ten einde hom in staat te stel om sy diensplig as geordende predikant van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika te verrig, word hiermee deur die ondergetekende namens die Algemene Kerkvergadering van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, aan die weleerwaarde heer hierdie akte van oorplasing verleen.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verklaar voorts dat die weleerwaarde heer onder opsig van die kerkraad van die gemeente sy nasionale diensplig sal verrig terwyl hy aan die militêre gemeente waar hy bevestig is gekoppel of verbind sal bly tot aan die einde van sy dienspligtermyn, waarna die militêre gemeente aan hom 'n akte van losmaking sal verskaf.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering beskou dit as die roeping van die bevestigde predikant dat hy sy evangeliebediening in al sy onderdele van preek, katekiseer, bediening van die doop en van die nagmaal en wat verder daartoe behoort, ooreenkomstig die heilige Woord van God en die verordeninge van die Nederduitsch Hervormde Kerk verrig soos dit 'n getroue herder en leraar betaam, en dat hy ook die gemeente deur woord en wandel opbou, sodat die salige uitwerking van die evangelie onder die seën van die Here bevorder word.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwag dat die gemeente aan wie hy as herder en leraar gegee is, aan hom die eer en liefde en die vertroue sal bewys wat hy verdien om sy werk ontwil en wens aan albei die beste seën van God toe.

Gegee te die dag van

.....
Skriba van die Kommissie van die
Algemene Kerkvergadering

3.10 STANDPLAAS GROOTTE

Die vergadering wat saamgeroep was om die verslag oor bedieningstrukture te bespreek het ook gedagtes oor die hoeveelheid lidmate per standplaas gewissel.

Die vergadering was dit eens dat 'n predikantstandplaas vir elke 400 lidmate gevorm behoort te word. Die Almanak toon dat daar tans 461 lidmate per predikant is. Daar is nog talle gemeentes met 'n lidmaattal van ver oor die 400 wat 'n enkele standplaas vorm.

Indien op 400 lidmate per predikant gewerk word, is daar nie 'n oorskot aan predikante nie.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering versoek gemeentes met meer as 400 lidmate per standplaas om dringend aandag te skenk aan die vorming van verdere standplase.

Ringskommissies word ook versoek om binne ringsverband aandag te gee aan die vorming van nuwe predikantstandplase.

4. BEDIENINGSTRUKTURE

Die Algemene Kerkvergadering het opdrag gegee dat 'n kommissie benoem word om 'n studie te onderneem met die oog op aanbevelings ten opsigte van bedieningstrukture, intensiewer bedieningspatrone en 'n moontlike spesifieke taakomskrywing van die werk van die predikant.

Hiermee word 'n tussentydse verslag voorgelê van die werksaamhede en bevindings van die kommissie tot op datum. As agtergrond en inleiding tot hierdie verslag word 'n artikel wat in die HTS (43/3/87) verskyn het, in 'n verwerkte vorm aangebied. Sekere gedeeltes uit hierdie artikel word gebruik om die vraag na moontlike bedieningstrukture te belig en sekere kontoere te trek, waarbinne die ondersoekkommissie gedink het.

Die verslag volg sy eie nommering.

A

'N PRAKTIES-TEOLOGIESE EVALUERING VAN MOONTLIKE
BEDIENINGSTRUKTURE
IN DIE NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA,
TOEGESPITS OP DIE ROL VAN DIE PREDIKANT

MOTIVERING TOT DIE ONDERSOEK

Binne die geledere van die Hervormde Kerk is die noodsaaklikheid van so 'n ondersoek reeds op baie terreine van die kerk se werk intuïtief aanvoel. Op talle wyses manifesteer die vraag homself of die huidige wyse van kerklike bediening nog "effektief" is in ons moderne tyd. Is die kerk nie dalk as gevolg van 'n argaïese bedieningspatroon besig om homself uit te rangeer tot 'n randverskynsel van die samelewing nie?

In 'n studiestuk (Nederduitsch Hervormde Kerk 1985 = NHK 1985) wat gedien het voor die Algemene Kerkvergadering van 1986, word die noodsaak van 'n ondersoek na bedieningstrukture duidelik verwoord. Verskeie fasette van die probleem word aangedui.

Die stad sal nou en in die toekoms by uitstek sy werkerrein wees ... Die kerk het aanvanklik die stad met platelandse bedieningspatroon betree ... Die ontwikkeling van 'n doeltreffende stedelike patroon kan nie langer uitbly nie (NHK 1985:79).

Van evangelisasie ... het daar tot dusver weinig tereg gekom. Dit is grotendeels te wyte aan die feit dat dit alles oorgelaat is in die hande van 'n paar ampsdraers ... Dit lê voor die hand dat die gemeentelêde as sodanig meer betrokke moet raak by hierdie arbeid (NHK 1986:85).

Om genoemde tot sy reg te laat kom sal vra dat die dikwels eensydige klemlegging op die pastoraat verskuif na 'n gebalanseerde benadering waar deurlopende toerusting ook sy regmatige plek sal kry. Dit vra 'n voortdurende her-evaluering van die predikant se taak in die gemeente (NHK 1985:87).

Die kerk sal egter in sy evaluasie van die moontlikhede ruimte moet laat vir diversiteit en verskeidenheid van behoeftes en omstandighede. Groter ruimte en vryheid sal mettertyd na gelang van omstandighede gebied moet word sodat die kerk nie deur orde-reëlings en reglemente gekniehalter word nie (NHK 1985:88).

Die verslag berus op gegewens verkry uit die staatsensus van 1980 waaruit blyk dat 81 persent van alle Hervormde lidmate in stedelike of semi-stedelike gebiede woon. Uit hierdie sosio-demografiese profiel blyk ook dat 21,4 persent van die kerk se lidmate, in vergelyking met die kerksensus, nie meer op die kerk se boeke vermeld word nie, wat daarop dui dat 'n groot aantal lidmate nie meer deur die kerk se bediening bereik word nie.

Die statistieke toon ook aan dat die groeipotensiaal van die kerk uit eie geledere ernstig beperk is (NHK 1985:76), wat die dringendheid van evangelisasie as groeipotensiaal van die kerk onderstreep.

Teen die agtergrond van hierdie gegewens is besluit om 'n kommissie te benoem om 'n ondersoek te doen na bedieningsstrukture wat beantwoord aan die eise van omstandighede.

2. METODE VAN ONDERSOEK

Die veronderstelling dat bedieningsstrukture moet beantwoord aan die eise van die Skrif enersyds, maar andersyds ook die situasie waarbinne die kerk sy dienswerk moet verrig moet verdiskonteer, in soverre as wat dit nie in stryd is met teologiese beginsels nie, was die vertrekpunt van die ondersoek-kommissie. Hier word slegs ter inleiding aan die hand van genoemde artikel enkele riglyne vanuit die teologie en die praktyk getrek.

3. TEOLOGIESE KRITERIA TEN OPSIGTE VAN BEDIENINGSTRUKTURE

In 'n poging om teologiese kriteria te vind wat van belang is vir die bedieningsstrukture kan 'n omvattende eksegeties-teologiese ondersoek verg. Binne die bestek van hierdie ondersoek is dit nie moontlik nie. Ons sal dit beperk tot 'n paar basiese riglyne om as basis vir die ondersoek te dien.

3.1 Begripsbepaling

Die begrip "bediening" word in 'n omvattende betekenis gebruik as aanduiding van die oordra van die totale heil van God in Jesus Christus. Dit is God wat in sy groot liefde vir 'n gevalle mensheid optree en die inisiatief neem (Joh 3:16). Enige vorm van bediening het dus sy oorsprong in God self. Jesus Christus voer die bediening uit wat 'n bediening van die versoening is (2 Kor 5:18-19). Na sy hemelvaart sit Jesus Christus sy bediening voort in en deur sy kerk, deur die werk van die Heilige Gees. Die Heer het 'n rykdom van gawes en bedieninge aan sy kerk gegee. Gawes (charismata) en bedieninge is onderling verweef (Pieterse 1981:75). As ons dus praat oor bediening, het ons daarmee in die oog die verantwoordelikheid van die kerk van Jesus Christus om hierdie versoening in al sy fasette te bedien.

Met "strukture" word gedui op die wyse waarop die kerk se werksaamhede georganiseer word om as kanale te dien vir die genoegsame funksionering van die kerk om hierdie versoening te bedien. Die gemeente trag dus om sy doelstellinge te bereik deur sy bedieningsstrukture, dit is die organisasie van sy gesagstruktuur (amp, kerkleiding), sy kommunikasiestruktuur en die inrigting van die deelname van mense aan sy aktiwiteite (Pieterse 1981:75).

Die vraag wat by hierdie begripsbepaling na vore kom, is of die strukture slegs 'n saak van formeel praktiese belang is, en of daar ook teologiese kriteria geld vir die strukture waarbinne die bediening moet plaasvind.

Op die oog af mag dit lyk of bediening te doen het met die teologiese begronding terwyl strukture gewoon berus op die eise van die praktyk.

Die struktuur of vorm van die bediening kan egter nie by voorbaat afgeskryf word as 'n saak wat gewoon op grond van praktiese eise en omstandighede uitgemaak word nie. Ons sal ook moet probeer bepaal in hoeverre daar teologiese kriteria geld ten opsigte van die vorm en struktuur van die bediening.

3.2 Riglyne vanuit die Skrif

Dit is uit die aard van die saak onmoontlik om binne die kader van hierdie ondersoek 'n volledige eksegetiese studie te onderneem. Ons wil hier volstaan met enkele riglyne vanuit die Skrif wat lig kan werp op die vraag na bedieningstrukture. As uitgangspunt geld ook dat 'n vraag aan die Skrif gestel word waarop die Skrif nie per se 'n antwoord sal verstrek nie, omdat die vraag na bedieningstrukture nie binne die primêre skopus van die Skrif staan nie. Sonder om Bybelse gegewens te oorspan, wil ons gewoon gaan soek na gegewens wat lig kan werp op die vraagstelling.

3.2.1 Die bediening as opdrag aan die kerk

Jesus Christus is die grond van die bediening (2 Kor 5:18-19; 2 Kor 4:10-11; 2 Kor 5:14). Die mees omvattende begrip wat hierdie bediening aandui is "diakonia". Dit lê klem op die betekenis van "diens", "dien", "dienaar", in teenstelling met die begrip "amp", wat kan lei tot wanopvattinge, omdat dit weer die klem lê op gesag in plaas van diens. "Die Bybelse studies dui almal in hierdie rigting: die een grondliggende bediening is die van Christus; en hy voer dit uit deur sy Kerk" (Kritzinger 1979:150). Daar is dus slegs een bediening van Christus wat die kerk as sy liggaam moet uitvoer. "Dit dui in teen die Bybelse begrip van die Kerk as hierdie bediening en taak die voorreg sou word van net 'n groepie in die kerk" (Kritzinger 1979:150). Ver al die beeld van die kerk as liggaam (1 Kor 12) maak dit duidelik dat elke afsonderlike lid 'n noodsaaklike rol speel in die funksionering van die liggaam. "Die sogenaamde 'leek' is 'n latere skepping. Elke gelowige moet inderdaad sy priesterskap uitleef" (Kritzinger 1979:151).

3.2.2 Besondere bedienings

Ten opsigte van die vraag na besondere bediening kan Efesiërs 4:7-11 as uitgangspunt geneem word, waaruit duidelik blyk dat God ook binne die gemeente, buiten die algemene roeping wat as gawe gegee is, ook onderskeibare gawes gee met die funksionele doel die toerusting van die gelowiges tot die dienswerk in die wêreld. Roberts (1963) toon dit in sy proefskrif duidelik aan dat die een oorkoepelende taak van die besondere bediening dié van toerusting is.

Kritzinger (1979:155-158) maak 'n saak daarvoor uit dat die metodes wat hierdie besondere dienste gebruik om die ander toe te rus, is deur middel van hulle voorbeeld; deur te onderrig; deur te dien en deur die sakramente.

Die besondere bedieningswyses is dus 'n funksionele verdeling, wat nie die algemene bediening vervang of oorbodig maak nie, maar juis daarop afgestem is om die gelowiges toe te rus vir hulle bediening in die wêreld tot opbou van die liggaam van Christus.

Die "ampte" as besondere dienste op grond van hulle roeping, ordening en handoplegging het dus primêr die taak van die amptelike verkondiging. Met die begrip verkondiging sluit ons alle fasette daarvan in soos: prediking, onderrig, pastoraat, ensovoorts. Hierdie amptelike verkondiging in sy verskillende fasette dien dan naas geloofstigting ook die doel om gelowiges toe te rus vir hulle dienswerk. Die primêre bediening deur die ampte moet nie die lidmaat sy verantwoordelikheid ontnem nie, maar dit juis bevorder en dien. Omgekeerd dreig die gevaar dat die dienswerk van gelowiges, die amptelike verkondiging kan absorbeer en verdring. Hierdie twee komponente naamlik amptelike verkondiging en dienswerk van gelowiges moet nie teenoor mekaar afgespeel word, of in 'n óórspanne verhouding gestel word nie. Die een is onmisbaar sonder die ander. Waar die amptelike verkondiging reg geskied, aktiveer, inspireer en rus dit gelowiges toe vir hul dienswerk. Waar gelowiges hulle dienswerk reg verrig, rig dit hulle weer op die amptelike verkondiging as bron en oorsprong van geloofstigting en toerusting.

3.2.3 Bediening en gawes

Vanuit Bybelse gegewens is dit duidelik dat daar 'n noue samehang is tussen gawes en bediening. Charisma en amp staan nie teenoor mekaar nie, maar is onderling verweef op 'n funksionele vlak. Die volgende Skrifgedeeltes handel in die besonder oor dié saak, naamlik Romeine 12:1-8; 1 Kor 12-14 en Efesiërs 4:11. Kritzinger (1979:169) maak op grond van genoemde gedeeltes die volgende opmerkings:

- * Elke Christen ontvang een of meer gawes wat hom/haar in staat stel om die spesifieke taak (diens) wat God aan hom/haar opgedra het, te kan uitvoer.
- * Gevolglik ontvang nie alle Christene dieselfde gawes nie. Hulle take is aanvullend en so ook die gawes.
- * Al die gawes word gegee vir die wedersydse opbou van die liggaam van Christus.
- * Elkeen, of hy apostel, profeet, leraar of enigiets anders is, het die taak om te dien, elkeen op sy besondere terrein, met gebruikmaking van die gawes wat God daarvoor gegee het. Elkeen se bediening is noodsaaklik vir die totale bediening.
- * Elkeen het ook nie ewe veel ontvang nie. Die Gees deel sy gawes uit soos wat Hy wil en soos wat Hy weet dit nodig is.
- * Die gawes word nie gegee vir persoonlike ekstase en bevrediging nie, maar vir die bediening.

- * Daar is ook 'n verantwoordelikheid wat met die gawe gepaard gaan. God verwag dat die gawes benut sal word.

Die funksionele onderskeiding van die bediening is dus nie 'n saak van persoonlike willekeur nie, maar hang ten nouste saam met die gawes wat God gee, om uiteindelik die bediening moontlik te maak.

3.2.4 Bediening as diens

Die dienskarakter van die bediening is van so 'n deurslaggewende betekenis vir die kerklike bediening, dat dit prominent na vore moet kom onder 'n aparte opskrif. Jesus is self die volmaakte voorbeeld van die aard en karakter van hierdie diens (Matt 10:28; Mark 10:45; Fil 2:5-8). Die kerklike bediening in al sy vorme kan dus nooit 'n ander karakter hê as die dienskneggestalte van Jesus nie. Dit sluit nie die moontlikheid van sterk leierskap en outoriteit uit nie, maar outoriteit is slegs geldig wanneer dit gebaseer is op diens en nie op voorregte, regte en mag nie. Met hierdie tipering van bediening as liefdesdiens word elke sweem van 'n strewe na status, aansien en outoriteit in sy wese vernietig.

3.2.5 Strukture en vorme

Die oomblik wanneer vrae rakende die vorme en strukture aan die Nuwe Testament gestel word, loop die ondersoeker hom vas teen 'n vloeibare situasie sonder vaste omlynings. Bolkestein (1961:35-36) dui op die groot verskil in die gemeente-organisasies in die geskrifte van Johannes en die Pastorale Briewe. By Johannes heers 'n groot mate van vryheid, terwyl die orde in die Pastorale Briewe voorop staan. Die Pastorale Briewe gee blyke van organisasie teen die dwaalleer. Johannes korrigeer weer die gevaar van 'n sakrale kerk. Die briewe van Paulus en enkele gegewens in Handeling 14:23 dui ook op 'n ander patroon as die van Timoteus en Titus. In Korinte het skynbaar die eenvoudigste organisasie ontbreek; selfs die aanduiding van verkose ouderlinge ontbreek. Filippi was skynbaar 'n meer georganiseerde gemeente, want daar is sprake van 'n tweërlei vorm van amptename, naamlik opsieners en diakens (Fil 1:1) (Kritzinger 1979:178). Vanuit die gegewens van die briewe van Paulus sal hoogstens die afleiding gemaak kan word dat daar in elke gemeente die een of ander vorm van organisasie was, wat na gelang van omstandighede verskil het, en dat sekere ampte gefunksioneer het wat verskillend aangedui word.

Kritzinger (1979:178-181) bevind in sy ondersoek dat vanuit Skrifgegewens daar hoogstens 'n paar beginsels ten opsigte van vorm en struktuur as kriteria kan geld.

- * Daar is 'n duidelike ontwikkeling ten opsigte van organisasie en struktuur waarneembaar, wat die beginsel van aanpassing in elke situasie verdiskonteer.

- * Die ontwikkeling in struktuur is altyd funksioneel van aard. Die primêre vraag is nie of dit 'n Bybelse patroon is nie, maar of dit in 'n bepaalde situasie die bediening van die gemeente bevorder of belemmer.
- * Die bediening is blywend en daarom moet die beginsel van verandering nie die indruk skep dat met die besondere bediening weggedoen kan word nie.

Samevattend blyk dit dat die plaaslike gemeente georganiseer was rondom ten minste sekere ampte of bedieninge wat verskillende inhoude en aksente gehad het, na gelang van die eise van die omstandighede.

3.2.6 Die tentmakerbediening

In die huidige bedieningspatroon word daar algemeen gewerk met die predikant as iemand wat 'n voltydse bediening beklee. Teenswoordig word weer stemme gehoor ten gunste van die sogenaamde tentmakerbediening. Die tentmakerbediening verskil in die opsig van dié van 'n voltydse predikant dat hy net 'n gedeelte van sy werkstyd aan sy bediening wy en tege-lyk 'n ander betrekking beklee wat hom gedeeltelik of totaal van sy lewensonderhoud voorsien.

Dit is vreemd aan die Nuwe Testament om aan die bediening te dink as die aktiwiteit van 'n groep professionele mense. Die optrede van Jesus en sy dissipels was in 'n sekere sin 'n uitdaging aan die professionele priestersklas en hulle medestanders (Kritzinger 1979:182). Rondom die figuur van Paulus kan sekere afleidings gemaak word. Hy was tegelyk 'n geskoolde rabbynse student en opgelei in handewerk, naamlik tentmakery. Hy stel dit (1 Kor 9:7; Tim 5:17-18) dat die apostel wat voluit die evangeliebediening behartig, 'n reg het op onderhoud deur die gemeente. Tog het Paulus bewustelik by geleentheid van hierdie reg afstand gedoen (1 Kor 9:12, 15) en vir sy lewensonderhoud teruggeval op sy tentmakersambag (Hand 18:2-4; 20:33-34; 1 Tess 2:9). Jesus stuur sy dissipels uit met die opdrag dat hulle die werk van die evangelie moet verrig, sonder om iets te vra (Matt 10:8), maar andersyds moet hulle ook geen geld of kos saamneem nie, want 'n arbeider is tog geregtig op onderhoud (Matt 10:10). Daar blyk dus 'n mate van spanning tussen die twee aspekte te wees. Paulus se optrede getuig daarvan dat hy nie vir die gemeente 'n las wil wees nie (2 Tess 3:8; 2 Kor 11:20), maar ook aan hulle 'n voorbeeld wou stel (1 Kor 4:12, 16), terwyl hy tog by geleentheid hulp aanvaar (Fil 4:10).

Hierdie losse verskeidenheid het lank voortgeduur. In die vroeë kerk het die siening blykbaar ontstaan dat die geestelike bediening en 'n sekulêre beroep nie kan saamgaan nie. Vischer (1965) gee 'n goeie oorsig van die ontwikkeling van die tentmakerbediening. Vir die doel van hierdie ondersoek is alleen van belang om op te merk dat beide die tentmakerbediening en die reg op onderhoud, erkenning geniet.

3.2.7 Samevatting van Skrifgegewens

As die basiese riglyne vir bedieningstrukture vanuit die Skrif neergelê word, kan die volgende as kriteria geld:

- * Die inhoud en grond van die bediening is Jesus Christus.
- * Die bediening is as opdrag aan die kerk as geheel toevertrou.
- * Daar is te onderskei in besondere bedienings op grond van gawes en funksies.
- * Besondere bedienings het altyd ten doel die toerusting van gelowiges vir hulle algemene bediening.
- * Bediening en gawe is onafskeidbaar.
- * Bediening word gekarakteriseer deur die dienskneggestalte van Christus.
- * Rondom die basiese gawes en bedienings is vorm en strukture aanpasbaar na gelang van omstandighede.
- * Die tentmakerbediening is 'n erkende vorm van bediening.

3.3 Riglyne vanuit die teologiese tradisie

Aanvanklik is gestel dat die een komponent van die praktiese-teologiese teorievorming die teologie is. Met teologie word bedoel die gegewens vanuit die Skrif, maar ook die teologiese ontwikkeling van hierdie Skrifwaarhede deur die teologiese arbeid van die kerk deur die eeue. In hierdie opsig is daar 'n ryk en lang teologiese tradisie waaruit geput kan word.

In die teologiese denkarbeid van die kerk is daar ook 'n duidelike ontwikkelingslyn in die geskiedenis waarneembaar, met veral die teologiese denke van die kerkhervorming as belangrike baken. Dit is egter 'n omvangryke en waarskynlik ook onbegonne taak om die geskiedenis en ontwikkeling van die teologiese tradisie tot op datum aan te dui. 'n Ander moontlike werkswyse is om gewoon die neerslag van die teologiese tradisie in die Kerkwet en Bepaling as vertrekpunt te neem – in afgeleide sin is kerkregtelike bepalinge die stolling van sy teologiese denke op 'n bepaalde tyd. Bloot ter wille van praktiese oorwegings wil ons laasgenoemde werkswyse volg om vanuit die Kerkwet van die Nederduitsch Hervormde kerk (NHK 1986:1); enkele afleidings maak:

3.3.1 Die opdrag van Christus aan sy kerk is om

- (a) die Woord van God aan alle mense te verkondig;
- (b) die sakramente te bedien;
- (c) eredienste te hou en te bid;
- (d) barmhartigheid te bewys;
- (e) die naam van God in die openbaar te bely;
- (f) teenoor die owerheid en volk te getuig;
- (g) kategetiese onderrig te gee;
- (h) herderlike sorg te verrig;

- (i) opsig te hou oor die leer en lewe van gemeentes, ampsdraers en lidmate en tug uit te oefen;
- (j) medeverantwoordelik te wees vir die Christelike opvoeding van die kinders van die kerkvolk;
- (k) dienaars van die Woord op te lei en te vorm;
- (l) teologiese arbeid te verrig; en
- (m) die algemeenheid en eenheid van die kerk wat geopenbaar word oral waar Christus geheel en alleen as Heer en Saligmaker bely word, openlik te bely en te beleef.

Dit is meteens duidelik dat die kerk hier die bediening van Christus teologies geïnterpreteer en verfyn het in verskillende fasette waarin die bediening na vore kom. Opmerklik is dat die kerk hier sy teologiese opleiding en arbeid verhef tot deel van die roeping van die kerk wat wesenlik nie deel is van sy roeping nie, maar in afgeleide sin die gevolg is van sy roeping.

In geheel beskou, blyk hierdie teologiese verfyning van die bediening as opdrag, in lyn te wees met die gegewens vanuit die Skrif.

3.3.2 Die ampte

Die verskeidenheid van die bedieninge het die kerk in sy teologiese denke gereduseer tot die ampte. In Artikel V word die ampte soos volg omskryf (NHK 1986:2):

1. Om Christus se opdrag aan die kerk te vervul en om in die verskeidenheid van dienste te voorsien, is daar drie ampte, naamlik die amp van
 - (a) dienaar van die Woord;
 - (b) ouderling, en
 - (c) diaken.
2. Dienaars van die Woord word onderskei in
 - (a) predikante, en
 - (b) professore en ander dosente in die teologie.
3. Die gemeente verkies en roep ampsdraers en meerdere vergaderings met die bevoegdheid daartoe, en wys ampsdraers aan volgens die opdrag van Christus aan sy kerk.
4. Ampsdraers word in 'n erediens met gebruikmaking van die betrokke formuliere uit die Kerkboek bevestig.

Die soepelheid wat ons in die gegewens van die Nuwe Testament rondom die gawes en bedieninge vind, word hier op 'n formele wyse saamgebundel in die drie ampte. In die verdere uitwerking van die inhoud van hierdie ampte in die bepalinge van die Kerkwet blyk die volgende ten opsigte van die predikant en ouderling:

3.3.2.1 Die predikant

Die predikant se dienswerk word in Bepaling 149 omskryf en kan saamgevat word as:

- * verkondiging van die Woord en bediening van die sakramente; lei van eredienste;
- * "amptelike" pligte soos die lei van vergaderings en bevestiging van ampsdraers;
- * saam met die ouderlinge is die predikant ook verantwoordelik vir die pastoraat, kategeese, jeugwerk en opsig.

Vanuit die beroepsbrief is dit ook duidelik en voor-die-hand-liggend dat die kerk die amp van predikant as 'n voltydse bediening beskou. In die uitwerking van die amp van predikant val die aksent duidelik op sy verkondiging- en versorgingstaak. Die aspek van die amp as toerusting van die gelowiges ontbreek geheel en al.

'n Mens kan wel die argument aanvoer dat toerusting by implikasie ingesluit is in die verkondiging in al sy gestaltes. Vanuit Bybelse perspektief het die aksent van die besondere gawes en bediening juis gelê op die toerusting. Dit wil lyk asof die kerk in sy teologie 'n verskuiwing toegelaat het vanaf die toerusting na versorging. Hierdie aksentverskuiwing blyk ook uit die bevestigingsformulier vir die dienaars van die Woord. Die formulier werk primêr met die herderbeeld as aanduiding van die verantwoordelikheid van die herder teenoor sy kudde. Efesiërs 4:11 en 12 word wel aangehaal as motivering vir die instelling van die herdersamp sonder om verder die amp as middel tot toerusting van gelowiges vir hulle dienswerk te aksentueer.

3.3.2.2 Die ouderling

Die arbeidsveld van die ouderling word nader omskryf in Bepaling 167. Die omskrywing kan saamgevat word as:

- * opsig oor die leer en lewe van die predikant;
- * opsig oor die leer en lewe van die gemeente;
- * medeverantwoordelikheid vir die pastoraat, kategeese, evangelisasie en jeugwerk.

Die klem val hier weer op opsig, regering en versorging, terwyl die amp as instrument tot toerusting nêrens direk ter sprake kom nie.

3.3.2.3 Priesterskap van die gelowiges

Die bediening as verantwoordelikheid van elke gelowige word vervat in Artikel VIII.

"Gelowiges is geroepe om hulle priesterskap te vervul en ampsdraers in hulle dienswerk by te staan" (NHK 1968:3).

Interessant is die verband wat hier gelê word tussen besondere en algemene amp, naamlik dat gelowiges die ampsdraers moet bystaan in hulle dienswerk. Dit is per afleiding eintlik die ampsdraers wat primêr die dienswerk moet verrig met bystand van alle gelowiges. Bybels gesien, behoort die onderlinge verhouding die omgekeerde te wees, naamlik dat ampsdraers die gelowiges moet toerus en bystaan om hulle dienswerk te verrig.

In Bepaling 184, waar die priesterskap van die gelowiges fyner uitgespel word, lê die swaartepunt by die bewaring en instandhouding van die gemeente deur middel van ere-diensbywoning, offergawes, huisgodsdienste en voorbidding. Die verrigting van hulle dienswerk in die wêreld word slegs omskryf deur: "... met woord en daad voortdurend die evangelie te verkondig tot uitbouing van die kerk en die koninkryk van God ... barmhartigheid aan alle mense te bewys ..." (NHK 1986: 108).

3.3.3 Kerklike organisasie

Wat die kerklike organisasie betref, omskryf die kerk dit soos volg:

Ter wille van die goeie orde word almal wat deur die genadeverbond tot die kerk behoort bygebring in gemeentes. 'n Gemeente is die verskyningsvorm van die kerk op elke aangewese plek ... (NHK 1986:1).

In Bepaling 16-20 word die gemeente nader omskryf. Dit kan saamgevat word onder die volgende aspekte:

- * Vanuit die verbond word 'n gemeente gevorm deur die aantal doop- en belydende lidmate binne 'n bepaalde geografiese gebied.
- * Die gemeente verkies ampsdraers binne die wykstelsel en die ampsdraers vorm die kerkraad van die gemeente wat opsig uitoefen en regeer.
- * 'n Gemeente wat so gevorm is, kan 'n predikant beroep om voltyds in hulle midde te werk, met die onderneming dat hulle hom sal versorg.

Hierdie vaste patroon van gemeentelike organisasie geld vir alle gemeentes, behalwe vir studentegemeentes wat nie noodwendig geografiese grense het nie. Hierdie parogiale sisteem word dus voorskriftelik vasgelê vir alle gemeentes, ongeag plaaslike omstandighede.

3.3.4 Samevatting

Met hierdie enkele kontoere van die neerslag van die teologie in die kerkorde kan 'n paar hoofsaake opsommenderwys saamgevat word.

- * Die kerk aanvaar die bediening van Jesus Christus as opdrag aan die kerk.

- * Die verskeidenheid in 'n ampstruktuur manifesteer in drie onderskeie ampte.
- * Inhoudelik is die amp van predikant primêr gerig op verkondiging en versorging.
- * Inhoudelik is die amp van ouderling primêr gerig op opsig, lering en versorging.
- * Die algemene bediening van elke gelowige, toegerus deur die besondere ampte, geniet weinig aandag.
- * Die kerklike organisasie op gemeentelike vlak is vasgelê in 'n territoriale-parogiale sisteem, onder opsig en regering van 'n kerkraad, met die predikant as voltydse bediener op koste van die gemeente.

4. VERKENNING VAN DIE SITUASIE

Naas die komponent van die teologie, is die ander brandpunt in die ellips van die prakties-teologiese teorievorming, die praktyk.

Om die eise en omstandighede van die praktyk waarbinne die kerk sy bediening moet vervul, te verstaan, sal hierdie werklikheid aan 'n empiries-analitiese ondersoek onderwerp moet word om tot gegronde wetenskaplike gegewens te kom.

Verskeie wetenskaplike ondersoeke vanuit sosiologiese, godsdiens-psigologiese, kultuur-filosofiese en statistiese perspektief is al in dié verband gedoen. 'n Magdom materiaal en inligting is tot die beskikking van die kerk. Ons wil hier voistaan deur enkele knelpunte en die implikasies daarvan vir die kerklike bediening uit te wys.

4.1 Verstedeliking

'n Demografiese verskuiwing het ook binne die Hervormde Kerk plaasgevind vanaf die platteland na die stad. Die staatsensus van 1980 het aangetoon dat 81 persent van alle Hervormde lidmate in stedelike of semi-stedelike gebiede woon (NHK 1985:75). Louw (1980:41) maak 'n saak daarvoor uit dat nie alleen die getalle-oorwig in die stede die probleem van die stadmens binne stedelike gebiede binne die fokus van die kerk bring nie, maar dat ook die mense wat nog op die platteland woonagtig is, in 'n groot mate deurdrenk is met die gees van die stad. "In 'n sekere sin is alle mense 'stadsmense'. Ook die 'oom' op sy rustige boereplaas in die Karoo adem die atmosfeer van 'die stad' in". Die stad is 'n kwalitatiewe term, 'n gemoedstoestand, 'n gesindheid, 'n styl van lewe. As ons dus hier praat oor verstedeliking, het ons nie soseer die demografiese verskuiwing in die oog nie, maar die gees van die verstedelike mens, wat hom selfs op die platteland manifesteer.

4.2 Mobiliteit

Baie mense het pendelaars geword tussen woonplek en werkplek. Vir vele stadsmense het die woonplek net 'n slaapplek geword waar slegs die vrye tyd, veral oor naweke, deurgebring word. Die grootste deel van sy tyd en aandag word by sy werkplek spandeer (Pieterse 1981:77). Met sy vol program in die week en sy min tyd by sy huis leef hy vir sy "af tye". Dit veroorsaak dat hy in sy vrye tyd wegbreek van sy werkstruktuur en ook van sy gemeentestruktuur.

Die naweek bied hom die geleentheid om weg te breek uit die stad en weer asem te skep (Louw 1980:64). Andersyds wil hy sy vrye tyd spandeer in die teenwoordigheid van sy gesin en vriendekring. Dit bring mee dat die kerk moeilik hierdie "pendelaar" in sy beperkte vrye tyd by sy woonplek by kerklike aktiwiteite kan betrek.

Die mobiliteit van die moderne mens kom ook na vore in die feit dat hy voortdurend rondbeweeg van een werkgeleentheid na die volgende, wat veroorsaak dat hy en sy gesin voortdurend trek en dus nooit werklik gevestig raak binne 'n geografiese gebied en gemeenskap nie. Die kerk slaag nie daarin om met hierdie mobiliteit tred te hou en voortdurend sy lidmate op te spoor nie. Op dié wyse raak baie lidmate vir die kerk verlore.

Die staatsensus van 1980 het aangetoon dat binne die Pretoria-gebied daar 12 000 lidmate is waarvan die kerk nie weet nie (NHK 1985:76). Hierdie probleem word vererger deur die feit dat die lidmate nie hulle verantwoordelikheid aanvaar nie, maar binne die bedieningspatroon opgevoed word tot 'n houding dat die kerk hom moet opsoek en versorg.

4.3 Anonimiteit

Die mens is een van die massa en hoewel hy vele kontakte met ander het, is dit beperk tot funksionele onpersoonlike kontak (Cox 1968:51-62). Hy verkies dikwels die privaatheid en anonimiteit van sy woonplek en vir persoonlike kontak kies hy vriende by wie hy aanklank vind. Hierdie persoonlike kontak strek dikwels oor straatblokke en voorstede heen. Aan die ander kant bevry anonimiteit hom van en beskerm hom teen gedwonge, onpersoonlike kontak binne bepaalde strukture. Die mens neig om ook sy godsdiens te privatiseer (Dekker 1971:26-36). Die godsdiens word afgebaken tot die terrein waarvoor dit relevant is, naamlik die private lewe, terwyl dit niks te maak het met sy lewe na buite in die sfeer van sy werk nie. Lidmate skakel alleen by die kerk in, in soverre dit vir hulle funksioneel is. Hy wil nie sy privaatheid geskaad hê nie, hy ontwikkel 'n gedistansieerde deelname en wil sy kerklike kontakte kerklikfunksioneel hou (Alant 1972:101).

Die eensame stadsmens het dikwels 'n behoefte aan meer ruimte om sy unieke persoonlikheid en vermoëns uit te leef. In sy institutêre oorgretigheid probeer die kerk dan die stadsmens binne die gemeenskap van gelowiges opvang, maar dit blyk dan 'n gemeenskap te wees waarin hy passief is (Louw 1980:63).

4.4 Funksionaliteit

Die mens het 'n kritiese gees ontwikkel. Alles word gemeet aan die vraag: Werk dit? Wat nie funksioneel is nie, word afgeskryf. Die kerk word ook aan hierdie maatstaf gemeet.

'n Kerk wat net bestaan uit kollektelyste, dankofferkoeverte, basaartafels en laat kerkraadsvergaderings oor finansies, word gou bevraagteken. 'n Tradisie en gewoonte godsdiens dien geen doel nie en word deur die stadsmens as ondoeltreffend afgeskryf (Louw 1980:67).

4.5 Mondigheid

Die mondige mens het behoefte daaraan om inspraak te hê in die formulering van sy optrede en lotgevalle. Hy wil nie slegs meer outoritêr voorgesê word nie, maar saampraat en saamdink oor sy lewe (Pieterse 1981:78).

4.6 Statistiese gegewens binne die Hervormde Kerk

Uit 'n onlangse opname wat deur die Raad vir Prediking en Erediens in samewerking met die RGN gedoen is, kan 'n bepaalde beeld gevorm word ten opsigte van die situasie binne die Hervormde Kerk.

- * 65 Persent van die gemeentes het 'n belydende lidmattal van 500 of meer lidmate.
- * 53 Persent van die predikante sê dat dit nie vir hulle moontlik is om jaarliks by alle lidmate huisbesoek te doen nie.
- * 90 Persent van die lidmate verwag gereelde jaarlikse huisbesoek van die predikant.
- * Daar is 'n algemene gevoel en oorbelading ten opsigte van die besondere pastoraat.
- * Predikante bestee gemiddeld die volgende aantal ure per week aan:
 - ** gesin: 10 uur;
 - ** huisbesoek: 12-20 uur;
 - ** preekvoorbereiding: 10-15 uur;
 - ** kategese: 2 uur;
 - ** ander gemeentelike pligte: 20 uur;
 - ** sinodale werk: 2 uur;
- * 60 Persent van die lidmate beweer dat die prediking vir hulle lewe van elke dag sonder betekenis is.

Uit hierdie gegewens blyk dit reeds duidelik dat in die huidige bedieningspatroon die getal lidmate per predikant te hoog is om hulle jaarliks almal te besoek. Die gemeente koester wel nog die verwagting van jaarlikse besoeke. Die besondere pastoraat verg steeds meer aandag van die predikant.

Onder "ander gemeentelike pligte", wat gemiddeld 20 uur per week van predikante in beslag neem, kan die afleiding gemaak word dat die predikant grotendeels belas is met allerlei organisatoriese funksies wat deur gemeentelede self hanteer kan word.

4.7 Samevatting

Hierdie kursoriese verkenning van die werklikheid waarbinne die kerk sy bediening moet uitvoer, stel die volgende eise aan die kerk se bedieningstrukture:

- * Die landelike gees het grotendeels plek gemaak vir die gees van die stadsmens en daarom sal die kerk nie meer kan volstaan met 'n struktuur wat veral toegespits is op 'n landelike bediening nie.
- * Indien die kerk suksesvol die lidmaat by sy woonplek wil betrek, sal dit nie noodwendig binne geografiese woongebied hoef te wees nie. Wyksverband bied nie meer die natuurlike en spontane groepskohesie nie.
- * Die mens se strewe na privaatheid en ontvlugting in sy vrye tyd moet erken word.
- * Gedwonge gemeenskapsbelevens is nie die antwoord op vereensaming en anonimiteit nie.
- * Funksionaliteit vra van die kerk dat die tyd wat hy van die lidmaat vra, doelgerig en sinvol ingerig moet word.
- * Meer ruimte moet geskep word vir deelname en inspraak van lidmate.
- * Groepvorming moet geskied rondom gesamentlike belange en aktiwiteite.
- * Die taakomsikring van die predikant en rolverwagting van die gemeente moet gesinkroniseer word.
- * Toerusting van amptdraers en lidmate vir hulle dienswerk vra meer aandag.
- * Prediking moet lewensgetrou en konkreet wees.
- * Kleiner gemeentes met meer intensiewe bearbeiding is noodsaaklik.

5. OORSIG VAN ALTERNATIEWE BEDIENINGSTRUKTURE

In die literatuur word verskeie alternatiewe bedieningstrukture aangebied, wat eerder sou beantwoord aan die eise van die tyd. Sommige pleit vir geheel nuwe modelle, terwyl ander weer binne die bestaande model ander aksent lê. 'n Paar van die voorgestelde modelle sal kortliks bespreek en geëvalueer word.

5.1 Kategoriale versus parogiale strukture

Om hierdie twee modelle teen mekaar op te weeg, is dit nodig om eers 'n oorsig te gee van beide.

5.1.1 Die parogiale of territoriale struktuur

Die tradisionele struktuur is dié waar gemeentes gevorm word binne 'n bepaalde territoriale of geografiese gebied. Dit word ook die parogiale stelsel genoem. Parogie is die oorspronklike woord wat vir gemeente gebruik is. Elke parogie word versorg deur 'n eie plaaslike pastor en 'n eie plaaslike kerkraad. Gemeentelêde mag hulle kerklike voorregte en versorging en hul dienswerk slegs binne die grense van die plaaslike parogie beoefen. Hierdie struktuur word in die gereformeerde kerkreg as die normale gesien (Pieterse 1981:82). Met die verstedeliking het 'n groot digtheid van mense binne 'n klein geografiese gebied ontstaan. Die antwoord van die kerk was om gemeentes af te stig met een leraar en 'n hanteerbare lidmaattal. Afstigting in die stad word later onmoontlik vanweë oorkapitalisering van kerkgeboue wat enkele blokke van mekaar staan. 'n Klein gemeente kan nie finansieel die groot las dra nie.

Binne die parogiale struktuur is 'n verdere oplossing gesoek deur die aantal predikante per gemeente te vermeerder, die sogenoemde medeleraarskap. Dit ly tot 'n massale onpersoonlike karakter wat skadelik is vir die onderlinge gemeenskap en die aktivering van die gemeente.

Verwant aan die medeleraar-reëling is die wyse van strukturering waar 'n groot aantal leraars in een gemeente elk in één bedieningsaspek spesialiseer. Een sal byvoorbeeld die prediking behartig, 'n volgende die onderrig, 'n ander die pastoraat, ens. In Amerika kom dit redelik algemeen voor, maar ook dit het hier nie inslag gevind nie (Pieterse 1981:83).

Al die genoemde variasies berus nog steeds op die basiese beginsel van parogie, naamlik dat 'n gemeente binne 'n bepaalde gebied saam gegroepeer word. As kritiek teen hierdie model wys Hoekendijk (1965:92) daarop dat die geografies gebonde model ontwerp is om alleen in 'n stabiele samelewing te funksioneer en beslis nie vir die mobiele stad geskik is nie, omdat dit die mens slegs in een van sy wêreldes, naamlik sy woonplek, ontmoet.

5.1.2 Kategoriale struktuur

Kategoriale bediening wil aandui dat die bediening nie gestruktureer word rondom die geografiese woongebied nie, maar dat die bediening in die arbeidswêreld moet inbeweeg, tussen industriewerkers, sakemanne, studente, ensovoorts. Die uitgangspunte is nie dat die persone behorende tot 'n sekere kategorie soveel gemeen het nie, maar dat hulle vanuit dieselfde situasie dieselfde vrae in die lig van die Woord wil stel (Pieterse 1981:83).

Greimacher (1966:341) praat van funksionele gemeentes en wys daarop dat 'n geografiese gebied ook as 'n funksie (kategorie) beskryf kan word.

In die kategoriale stelsel is verskillende kategorieë bepalend vir die vorming van gemeente en die verdeling in groepe binne 'n gemeente. Ouderdom, geslag, beroep, belangstelling en situasie is almal faktore wat tot kategoriale groepering kan lei. Kategoriale bearbeiding bestaan reeds in Suid-Afrika in die vorm van studente, hospitaal, bejaarde en militêre bearbeiding. Genoemde kategoriale bearbeiding werk goed solank die soortgenote, soos in genoemde gevalle, ook op dieselfde plek woon. Wolfaardt (1971:18-23) kom ook tot die gevolgtrekking dat gemeentevorming by die werkplek moeilik is, as dit nie ook saamval met die woonplek nie.

5.1.3 Evaluering

By die evaluering van die genoemde twee modelle moet die voor- en nadele van beide in oorweging geneem word. Pieterse voer tereg 'n hele aantal teologiese argumente aan waarom die parogiale model behou moet word (1981:84-85). Die eerste argument is dat mense uit alle groepe deur geloofsbinding in 'n eenheid saamgesnoer word. Die saambinding in die parogiale gemeente is dus juis geskik om die ontmensliking in die samelewing te deurbreek en gelowiges in Christus saam te bind. Die afgrensing van 'n spesialis se samelewing kan op hierdie wyse deurbreek word.

'n Volgende oorweging ten gunste van die strukturering van die gemeente in die woongebied, is die belang van die verbondsgedagte in die Bybel - daarom lê die kern van die gemeente rondom die familie en gesin. Binne die woongebied, soos in die parogiale struktuur, kry ons die enigste moontlikheid waar die gesin bedien word. Wanneer die werklikheid en die teologiese gegewens teen mekaar opgeweeg word, is dit duidelik dat die parogie 'n struktuur bied wat nie elders vervul kan word nie.

Dit impliseer nie dat die voordele van die kategoriale struktuur geïgnoreer moet word nie. Dit kategoriale benadering hou die voordeel in dat die bediening ook die ander sektore van die leefwêreld van die lidmaat kan binnedring. Met meer vloeibaarheid kan die twee middele met mekaar gekombineer word, sodat binne die parogiale opset, ruimte geskep word vir kategoriale groepe binne en selfs oor gemeentegrense heen.

5.2 Die herdermodel versus die liggaammodel

In die Bybel word verskillende beelde gebruik om die wese en werking van die kerk te illustreer, byvoorbeeld die wynstok, liggaam en die kudde. Elke beeld lê klem op 'n bepaalde aspek van die lewe en werk van die kerk. Die herder-kudde-metafoor beklemtoon die verantwoordelikheid, gesindheid en taak van die pastor teenoor die gemeente.

Die liggaambeeld aksentueer weer die verantwoordelikheid van elke lid van die liggaam of kerk. Beide metafore is van belang vir die welwees van die kerk. Tradisioneel het die kerk die aksent gelê op die herder-kuddemodel, wat eensydig-hede tot gevolg gehad het.

5.2.1 Die herder-kuddemodel

Die herderbeeldspraak is uiters bruikbaar om die verantwoordelikheid van die pastor as herder teenoor die gemeente as kudde te illustreer (Dreyer 1981:16; De Klerk 1978:2-3). Dit is 'n metafoor wat beide in die Ou en Nuwe Testament voorkom en die bewoënhed, liefde en sorg van die herder vir sy kudde beklemtoon. Dit is ook die beeldspraak wat in die bevestigingsformulier vir die Bedienaars van die Woord gebruik word om die verantwoordelikheid en taak van die predikant mee te beskryf. Die begrip "pastoraat" of "herderlike sorg" word ryklik gebruik in die Kerkwet om die werksaamhede van die predikant mee te beskryf. Dit is dus duidelik dat hierdie metafoor by uitstek in die kerklike taal en gebruike inslag gevind het. Die metafoor van die liggaam is verwaarloos en dit het gelei tot die eensydige aksentuering van die werk van die predikant.

Heyns (1986:115-141) bespreek die voor- en nadele verbonde aan die herdermodel wat die kerklike lewe oorheers. Die herdermodel beklemtoon die feit dat die gemeente sy verantwoordelikheid is, soos uitgedruk in die bevestigingsformulier.

Want net soos die werk van 'n gewone herder is om aan die kudde wat aan hom toevertrou is, weiding te verskaf, dit te lei, te beskerm en te regeer, so is dit ook met hierdie geestelike herders ...

Heyns (1986:116) stel dit dan ook dat die feit dat die herder as leier voorgestel word binne die gemeente, in die tradisionele plattelandse gemeenskap ook teweeggebring het dat hy as leier in die samelewing erken en aanvaar is. Veral op die terrein van die onderwys en maatskaplike dienste het predikante diens van onskatbare waarde gelever. In 'n sekere tyd en situasie was die herder-kuddemodel die mees doeltreffende.

"Hierdie model se krag is egter tegelyk sy swaakheid. Die patriargale herder word alte maklik 'n outokraat en die gehoorsame volg van die kudde lei dikwels tot passiwiteit" (Heyns 1986:116). Al wou die pastor dit nie wees nie, het die gemeenskap van hom die verwagting gekoester van 'n leier en gesagsfiguur. Dit het in baie gevalle daartoe gelei dat hy slaaf geword het van die gemeente, die gemeenskap en struktuur. Sy gemeenskapsdiens en leiersfunksie kan ook daartoe lei dat sy eintlike bediening afgeskeep word. Die rolverwagting wat die gemeente koester vanuit die herdermodel, het meegebring dat hy hoofsaaklik alleen vir die versorging van die kudde verantwoordelik was, wat weer op sy beurt 'n oorwaarding van die predikant en 'n onderwaarding van die lidmaat tot gevolg gehad het.

Daarom kwyn gemeentes tydens vakantskappe. Die kudde het totaal van die herder afhanklik geword en die amp van die gelowige het nie meer gefunksioneer nie.

5.2.2 Die liggaammodel

Die metafoor van die kerk as liggaam van Christus beklemtoon die betrokkenheid, verantwoordelikheid en gawes van elke afsonderlike lidmaat. Hierdie metafoor moet nie afgespeel word teen dié van die herder asof dit sou neerkom op 'n keuse tussen die twee nie. Die twee metafore moet naas mekaar geplaas word om 'n meer volledige beeld van die gemeente te kry. Die een sluit die ander nie uit nie, maar vul dit juis aan.

In die liggaambeeld kom die amp van elke gelowige na vore, wat in die kerklike praktyk verwaarloos is. Die bevestigingsformulier toon dit duidelik waar die beeld van Efesiërs 4:11 gebruik word om die instelling van die herdersamp te motiveer, terwyl die amp as toerusting van gelowiges tot opbou van die liggaam verwaarloos word.

Aanwysers vir die liggaam-van-Christus-model sou wees dat die pastor hom as begeleier sien wat veral die taak het van lidmate te onderrig sodat die gemeente tot selfstandigheid sal kom, die gemeente die pastor as gespesialiseerde werker aanvaar en benut, maar dat hulle self vir die opbou van die gemeente verantwoordelik is ... (Heyns 1986:136).

Verder word beklemtoon dat hierdie model ook die ruimte bied vir lidmate om op grond van hulle gawes betrokke te raak by gemeentelike aktiwiteite. Dit bied die predikant die ruimte om te deleger en in 'n spanbenadering ook van ander kundiges in die gemeente gebruik te maak. Hierdie toerusting en aktivering van lidmate moet veral geskied via groepe, omdat dit ook die ideale ruimte bied vir gemeenskap (Louw 1980:167-172; Hendriks 1986:72-85).

Daar sal dus 'n meer ewewigtige aksent geplaas moet word op die predikant as herder en leraar, waarin laasgenoemde dan dui op sy toerusting= en onderrigfunksie. Dit sal ook 'n verandering teweegbring ten opsigte van die leierskapstyl van die predikant. Roberts (1987:83-90) beskryf dit as 'n verskuiwing van 'n "unilateral" na 'n "relational" tipe van gesagsuitoefening en styl.

5.2.3 Evaluering

Die leemtes as gevolg van die oorbeklemtoning van die herdermodel word hier duidelik blootgelê, asook die betekenis van die liggaammodel. Dit wil lyk asof die kerk in sy bedieningstrukture meer reg sal moet laat geskied aan die liggaammodel. Dit sal egter 'n geleidelike oorgang moet wees omdat gemeentes nog leef in verwagting van die herdermodel. Die rolverwagting ten opsigte van die predikant sal eers nader gedefinieer en gekorrigeer moet word in die gemeentelike lewe. Lidmate sal opgevoed en toegerus moet word om hulle verantwoordelikheid te aanvaar.

5.3 Diakonale bedieningstruktuur

As moontlike nuwe aksente in bedieningstrukture word in sommige kringe gedink vanuit die perspektief van die diakonaat. Die gerigtheid van 'n diakonale gemeente is om betrokke te raak by die nood van mense. "Overall waar mense in hun leven en samenleven worden bedreigd, is de gemeente geroepen tot dienst" (De Jonge 1986:296). Hier raak die lidmaat betrokke by diakonale aksies "... meer diakonaal werken, dan diakonaal bezinnen" (De Jonge 1986:300). Prediking, kategeese en pastoraat word diakonaal afgestem.

Diakonale aksies slaag gewoonlik daarin om mense betrokke te kry omdat dit veel meer geleentheid bied tot aktiewe deelname. Diakonaat is 'n onontbeerlike deel van die kerklike bediening, maar wanneer dit verhef word tot die middelpunt van die kerklike bediening, lei dit noodwendig tot 'n teologiese en kerklike wanbalans. Die positiewe van die diakonale perspektief lê daarin dat dit aan lidmate oor 'n wye terrein geleentheid bied om betrokke te raak by wyse van diakonale diensgroepe.

5.4 Charismatiese bedieningstrukture

Onder hierdie nommer kan 'n hele aantal modelle in die meer charismatiese kringe tuisgebring word. Hierdie strukture is veral gepopulariseer vanuit die Amerikaanse wêreld en literatuur. 'n Menigte van hierdie modelle word aangebied wat elkeen weer 'n ander aksent lê. As algemene kenmerke geld die volgende:

- * anti-institusionalisme, gerig teen die georganiseerde en gevestigde kerke;
- * 'n Losse kerkorganisasie.
- * Huisgemeentes.
- * Beklemtoning van die leke-bediening teenoor die ampte.
- * Gebruikmaking van kleingroepe as middel tot "fellowship".
- * Dissipels maak dissipels.
- * Sterk evangelisasiegerigtheid.
- * Skoling en toerusting.

Getz (1984:15-30) gee 'n oorsig van die verskillende fases en beskouings. Daar word nie verdere aandag aan hierdie modelle gewy nie, omdat die positiewe aspekte wat in sommige van die modelle voorkom, reeds in vorige modelle opgevang is.

5.5 Tentmakerbediening

Teenswoordig word steeds meer stemme gehoor ten gunste van die tentmakerbediening, veral vanuit die missionêre perspektief van groeiende gemeentes.

Die finansiële implikasies van die onderhoud van 'n voltydse predikantstandplaas maak dit vir jong kerke en gemeentes onmoontlik om selfstandig te word (Stapelberg 1987:5). Kritzinger (1979:182-186) bepleit ook die herwaarding van die tentmakerbediening wat in die Westerse kerke in onbruik geraak het.

Die finansiële eise van ons tyd, wat ook geld ten opsigte van die kerk, maak dit dikwels vir gemeentes met 'n voltydse predikantstandplaas moeilik om te oorleef. In hierdie verband kan die tentmakerbediening moontlik 'n oplossing bied. Die ooraanbod van afgestudeerde predikante wat nie beroepe kry nie, bring vanuit 'n ander perspektief die tentmakerbediening onder die soeklig. Kan die kerk nie van hierdie beskikbare kragte gebruik maak, sonder dat hulle noodwendig voltyds in die bediening hoef te staan nie?

In dié verband sal een voorwaarde egter duidelik moet geld, naamlik dat die tentmakerbediening nie die uitkomstans word vir predikante wat nie meer die volle verantwoordelikheid vir die predikantsamp wil aanvaar, maar tog nog via die tentmakerbediening sekere voorregte wil behou. Die tentmakerbediening berus op die veronderstelling dat die persoon primêr hom ten volle in diens van die evangelie wil stel, maar vanweë praktiese omstandighede in die kerk, soos 'n oorskot aan predikante en klein gemeentes wat nie die volle finansiële verantwoordelikheid kan dra nie, nie 'n beroep na 'n voltydse standplaas ontvang nie. So 'n persoon kan dus deur middel van die tentmakerbediening die geleentheid gegun word om, terwyl hy ten volle of gedeeltelik in sy eie lewensonderhoud voorsien, die gemeente deelyds te bearbei, met die verwagting dat die gemeente tot 'n voltydse standplaas sal groei. Die toets vir die egtheid van die tentmakerbediening is dus daarin geleë dat dit vir die predikant 'n tussentydse maatreeël is in afwagting op 'n voltydse beroep.

5.6 Samevatting

As daar vanuit 'n beoordeling van die verskillende modelle vir bedieningstrukture 'n samevatting gemaak word, kan die volgende positiewe aspekte binne die opset van 'n reformatoriese kerk geakkommodeer word.

- * 'n Rigiede en stereotipe bedieningspatroon sal moet plek maak vir 'n meer vloeibare patroon wat rekening hou met die situasie van elke gemeente.
- * Kategoriale bediening kan plaasvind waar homogene groepe saamwoon. Binne territoriale gemeentes sal binne gemeenteverband ruimte geskep moet word vir kategoriale groepe.
- * Die liggaammodel sal naas die herdermodel die verantwoordelikheid van elke lidmaat moet beklemtoon.
- * Die aksent moet verskuif na die predikant as toeruster.

- * Groepe sal binne gemeentelike opset gebruik moet word as middel tot toerusting, bespreking en taakvervulling.
- * Delegering en ontginning van die potensiaal van lidmate sal prominent na vore moet kom.
- * Die tentmakerbediening kan as aanvulling by die voltydse bediening geïmplimenteer word.
- * Die taak en rol van die predikant sal nader gedefinieer moet word.
- * Die rolverwagting van die predikant sal by die gemeente dienoreenkomstig gekorrigeer moet word.
- * 'n Relasionele leierskapstyl sal moet posvat.
- * Die oorgang sal geleidelik moet geskied.
- * Soepelheid vir die implementering van spesialisasie en bearbeiding oor gemeentegrense heen.

6. POGING TOT 'N EIE MODEL

In die lig van die voorafgaande kan, met inagneming van die resultate van die ondersoek, gepoog word om 'n eie model vir 'n bedieningstruktuur daar te stel. Die uitgangspunt vir so 'n model sou wees dat daar wegbeweeg word van 'n rigiede patroon na groter soepelheid waar die patroon aangepas kan word na gelang van die plaaslike omstandighede. Tegelyk moet die eensydige aksent van die predikant as herder geleidelik meer gebalanseerd geplaas word op die predikant as herder en leraar (toeruster). Dit sal die ruimte en geleentheid bied vir die lidmaat om sy verantwoordelikheid beter te vervul.

Daar sal eerstens 'n duideliker omskrywing gegee moet word van die spesifieke taak van die predikant met die moontlikheid vir aanpassings en klemverskuiwing na gelang van plaaslike omstandighede. Hierdie taakomskrywing kan tegelyk ook dien as korrigerende vir die rolverwagting wat die gemeente van die predikant koester.

6.1 Taakomskrywing van die predikant

In die huidige struktuur binne die Hervormde Kerk is die taakomskrywing vaag en ongedefinieerd. Sekere take word amptelik aan die predikant opgedra as uitsluitlik sy verantwoordelikheid. 'n Ander kategorie verpligtinge word gesamentlik opgedra aan die predikant en ouderlinge. 'n Derde kategorie verpligtinge word nêrens amptelik aan hom toegewys nie, maar word tog van hom verwag.

6.1.1 Take wat spesifiek aan die predikant opgedra word

Bepaling 149:1 van die Kerkweg (NHK 1986) handel oor die gemeentelike dienswerk van die predikant en spel 'n aantal verantwoordelikhede uit, wat soos volg saamgegroepeer kan word.

- * Verkondiging van die Woord, wat hier eintlik verstaan moet word as prediking, omdat die ander gestaltes van die verkondiging later afsonderlik aangedui word.
- * Liturgiese verantwoordelikheid, wat insluit die bediening van sakramente, lei van eredienste, voorbidding, bevestiging van ampsdraers, afneem van openbare belydenis van geloof, bevestiging van huwelike en lei van begrafnis-dienste.
- * Pastorale versorging van die gemeente, wat aangedui word as voorbidding en vertroosting.
- * Bestuursverantwoordelikheid, naamlik die lei van vergaderings.

Hieruit blyk duidelik hoe vaag die omskrywing is. Die pastoraat wat 'n groot deel van die predikant se tyd in beslag neem, word nie nader gepresiseer as bloot die vertroosting van bedroefdes en voorbidding nie. Die hele spektrum van die besondere pastoraat word nêrens verdiskonteer nie. Die bestuursverantwoordelikheid van die predikant word bloot aangedui as die lei van vergaderings. Hierdie verantwoordelikheid word nêrens omlyn nie en kan in praktyk beteken dat hy voorsitter van elke moontlike vergadering word.

6.1.2 Take wat die gesamentlike verantwoordelikheid van die predikant en ouderling is

Bepaling 149.2 (NHK 1986) bepaal hierdie gesamentlike verantwoordelikheid as:

- * herderlike sorg;
- * evangelisasie;
- * kategeese;
- * geestelike vorming van die jeug;
- * opsig, toesig en tug.

Hier is weer eens geen sprake van 'n omlyning van die taakverdeling tussen ouderling en predikant nie. Dit skep die moontlikheid vir wat inderdaad dikwels in die praktyk plaasvind, naamlik dat genoemde sake grotendeels die verantwoordelikheid van die predikant word.

Vanuit verskillende rade is daar pogings om byvoorbeeld ten opsigte van kategeese en evangelisasie, die taakomlyning van die predikant, ouderling en diaken duideliker af te grens. Oorkoepelende beplanning ontbreek egter nog.

Dit is opmerklik dat die huisbesoektaak van die predikant verder omskryf word onder die bepalings van die opsig, waar in Bepaling 101.3 gestel word dat die predikant jaarliks by elke gemeentelid huisbesoek moet doen. Die huisbesoek word dus nie onder die pastoraat, wat die verantwoordelikheid van die predikant is, tuisgebring nie, maar by die opsig, wat primêr die taak is van die ouderling.

Die praktyk van huisbesoek in die kerk lê dus tydigwys die grootste klem op die predikant as opsigheer, in plaas van op sy hoedanigheid as herder en leraar (toeruster).

6.1.3 Take wat nie-amptelik verwag word

Behalwe die genoemde verantwoordelikhede wat in die Kerkwet aangedui word, is daar talle funksies wat "nie-amptelik" aan die predikant opgedra word waarvan die predikant hom nie kan losmaak nie, omdat sy oorlewing binne die rolverwagting van die gemeente hom daartoe dwing. Sekere opdragte word in die Kerkwet genoem sonder om dit aan 'n bepaalde persoon toe te wys, byvoorbeeld die praktyk van doopkategeese, soos vermeld in Bepaling 87.3 "Die Kerkraad sorg daarvoor dat die predikant of ouderlinge wat daarvoor benoem is, al die doopouers onderrig oor die betekenis van die doop". Dieselfde geld ten opsigte van die huwelikskategeese. In albei gevalle kom dit in praktyk daarop neer dat dit die taak van die predikante is. Vanuit verskillende rade word daar in die afgelope tyd 'n magdom take en verantwoordelikhede uitgedeel. Hierdie rade werk vanuit die denkmodel van die liggaammetafoor waarin veronderstel word dat lidmate hierdie take kan en sal uitvoer. Die praktyk bewys egter dat ons so vasgevang is in die herdermodel dat in baie gevalle dit in die praktyk daarop neerkom dat dit die verantwoordelikheid van die predikant word. As hierdie "nie-amptelike" take van die predikant neergeskryf word, verander die prentjie aansienlik. Die volgende kan hieronder genoem word:

- * Huweliks- en doopkategeese.
- * Toerusting van kerkraad.
- * Toerusting en organisasie van diensgroepe.
- * Toerusting van kategete.
- * Evangelisasiekursusse en =skoling.
- * Bybelstudie.
- * Sinodale verantwoordelikhede en kommissiewerk.
- * Organisatoriese verantwoordelikhede op gemeentelike vlak.

Die predikant moet oorleef binne die rolverwagting van die herdermodel wat die geldende is. Hy word 'n klomp take toegewys vanuit die liggaammodel, wat in die praktyk beteken dat hy dit moet doen. In hierdie dilemma is predikante vasgevang, hulle raak gefrustreerd en dit lei tot 'n oppervlakkige bediening om almal tevrede te stel. In die taakomskrywing van die predikant sal daar die soepelheid moet wees om die oorgang van die een model na die ander moontlik te maak.

As daar ook aanvaar word dat die predikant hom voortdurend verder moet bekwaam deur sy voortgesette teologiese studie, sal dit as opdrag amptelik erken moet word en in sy beplanning verdiskonteer word. Hierdie "nie-amptelike" take sal ook geëvalueer en gedefinieer moet word en in berekening gebring word by die omlýning van sy opdrag.

6.2 Komponente, tydwaardes en beplanning

Om 'n aangepaste bedieningstruktuur daar te stel met inagneming van die situasie, en tegelyk 'n aksentverskuiwing te bewerkstellig van die herdermodel na die liggaammodel, is dit nodig dat die taak van die predikant omlin sal word in terme van komponente, prioriteite en tydwaardes.

6.2.1 Bedieningskomponente en tydwaardes

Die totale bediening van die predikant word gevorm deur verskillende komponente, waarvan sommige amptelik en ander nie-amptelik aan hom toegesê word. Al hierdie moontlike bedieningskomponente sal geïdentifiseer moet word en dan na gelang van omstandighede in prioriteite gerangskik moet word. Aan elke bedieningskomponent sal 'n tydwaarde toegeken moet word om oorkoepelende beplanning moontlik te maak.

As voorbeelde van moontlike bedieningskomponente kan die volgende as vertrekpunt geld:

- * Preekvoorbereiding per preek.
- * Verdere teologiese studie.
- * Liturgiese komponent.
- * Begrafnisdienste.
- * Huweliksbevestiging.
- * Kategese.
- * Huisbesoek.
- * Besondere pastoraat.
- * Bybelstudie.
- * Siekepastoraat en bejaardesorg.
- * Toerustingseleenthede vir evangelisasie, kategese, diensgroepe, jeug ensovoorts - tydwaarde vir voorbereiding en aanbidding.
- * Lei van vergaderings.
- * Sinodale vergaderings.
- * Huweliks- en doopkategese.
- * Administratiewe verpligtinge.
- * Gemeenskapsdiens.

6.2.2 Beplanning

Vanuit hierdie moontlike bedieningskomponente sal elke predikant, in samewerking met sy kerkraad, met inagneming van omstandighede, sy taak moet omlin. By die beplanning sal in gedagte gehou moet word dat die aksent verplaas moet word vanaf die herdermodel na die liggaammodel.

Die kerkraad sal die situasie moet ontleed om vas te stel in hoeverre die lidmate al gereed en toegerus is, sodat verantwoordelikhede gedelegeer kan word. Indien nie, sal meer tyd ingeruim moet word vir toerusting. Die frekwensie van die besondere pastoraat, siekepastoraat en bejaardesorg sal oorweeg moet word. Die situasie sal ingrypend verskil in byvoorbeeld 'n studentegemeente of 'n plattelandse gemeente.

As 'n evangelisasieprogram of nuwe diensgroepe van die grond af op die been gebring moet word, sal in die beplanning aanvanklik meer tyd daarvoor afgesonder moet word. Die beplanning sal ook beïnvloed word deur die hoeveelheid preke wat die predikant per week moet voorberei. Daar sal ook elke week in die beplanning 'n aantal ure afgestaan moet word vir krisisse en onvoorsiene gebeure.

In so 'n taakomlyning wat opgebou word uit verskillende komponente word ook die moontlikheid gelaat dat komponente tussen predikante binne ringsverband afgewissel en uitgeruil kan word. Die superintendent vir evangelisasie of kategete kan dus binne ringsverband aan al die gemeentes toerusting verskaf, mits daar in ringsverband weer in tydwaarde vergoed word; ander predikante kan byvoorbeeld sommige preekbeurte waarneem. Vanuit die perspektief van die tentmakerbediening kan beskikbare kragte met sekere komponente belas word, wat weer aan die plaaslike predikant meer tyd gee vir ander komponente.

In hierdie beplanningsaksie word die ouderlinge of 'n werkgroep betrek, wat voortdurend die predikant help beplan en evalueer. Hierdie beplanning moet van tyd tot tyd ook aan die gemeente deurgegee word, wat weer korrigerend sal inwerk op die rolverwagting wat hulle van die predikant koester.

Die ringsrade vir predikante kan 'n belangrike bydrae lewer om sinvolle beplanning en koördinerende binne ringsverband te bewerkstellig.

Hierdie breë riglyne het gegeld as verwysingsraamwerk vir die ondersoek. Teen hierdie agtergrond is die verskillende terreine van die kerklike bediening ondersoek. Daar is telkens van elke terrein eers 'n situasie-ontleding gedoen waar probleme en behoeftes geïdentifiseer is. Die behoeftes en probleme is telkens na kernprobleme gereduseer en van daaruit is moontlike oplossings bedink. Die moontlike oplossings is voorlopig en oop vir diskussie. Die voorgestelde oplossings sal verder verfyn en bedink moet word voordat dit in voorstelle vir bedieningsstrukture uitkristalliseer.

AANBEVELINGS:

1. Die Skrif bied 'n verskeidenheid beelde van die Kerk. Die keuse vir bepaalde vakterme met verwysing na kerkstrukture sluit nie die verskeidenheid beelde uit nie, maar wil dit juis akkommodeer. Beide die herder-kudde- en die liggaam-model moet beskou word as vakterme om 'n bepaalde bedieningspatroon van die Kerk te omskryf. Daarom moet die Kerk in ewig naas mekaar beide die modelle benut, sodat die huidige ampstruktuur behou word.

2. Een ge-ykte bedieningspatroon moet verruim word vir 'n meer vloeibare patroon wat rekening hou met die situasie van elke gemeente. Om bogenoemde te bereik moet die volgende sake aandag geniet:
 - 2.1 Die totale bediening sal in verskillende bedieningskomponente opgebreek moet word, met die toekenning van tydwaarde en prioriteite met die oog op sinvolle beplanning.
 - 2.2 Die plaaslike kerkraad moet 'n situasie ontleding van die gemeente, onder opsig van die ring, maak om 'n eie bedieningspatroon te ontwerp, te operasionaliseer, deurlopend te evalueer en indien nodig aan te pas.
 - 2.3 In die totale beplanning sal die bediening binne die plaaslike gemeente altyd voorrang moet geniet. Daar moet gewaak word dat betrokkenheid na buite (ook op rings- en sinodalevlak), nie hierdie primêre verantwoordelikheid verdring nie.
3. Verskerpte opsig oor die werk van die predikant moet die probleem van "oneffektiewe bediening" vroegtydig identifiseer en, indien nodig, elimineer.
4. Die tentmakerbediening, as akkommodering van predikante wat op beroepe wag, kan benut word. Die tentmakerbediening wil nie ruimte skep vir predikante wat doelbewus oorgaan na 'n ander lewenstaat.

B

KERK EN STAD

1. INLEIDING

Verstedeliking is 'n wêreldwye verskynsel en oral gaan dit gepaard met uitdagings, probleme en geleenthede. Dit geld ook die kerk.

Verstedeliking, waaronder nie net die stadswaartse migrasie verstaan word nie, maar ook die stedelike leefwyse met gepaardgaande blootstelling en verandering het ook hier te lande verreikende politieke, ekonomiese, maatskaplike en geestelik-godsdienstige implikasies.

Dit is algemeen bekend dat tydens die 1980 sensus

89 % van die Blankes,
91 % van die Indiërs,
77 % van die Kleurlinge en
38 % van die Swartmense

as stedelik geklassifiseer is. Die nie-Swart volke het dus reeds 'n hoë mate van verstedeliking bereik.

Die Afrikaner, wat die fokus van hierdie gesprek vorm, het binne die bestek van 'n halfeeue verstedelik. Met Uniewording was die helfte van die land se Blankes nog op die platteland en dié was oorwegend Afrikaans. In 1970 was reeds 87 % van alle Blankes en ongeveer 85 % van alle Afrikaanssprekendes woonagtig in stede en dorpe. Die Boerevolk het stadsvolk geword.

In dié proses het die Afrikaner sy kerk saamgebring en suksesvol in die stad gevestig. Daarenteen wys die Albertyn-verslag (1947:85) daarop dat die kerk van die min dinge was wat die Afrikaner feitlik onveranderd uit sy plattelandse ervaringsveld in die stad teruggevind het en dat dit 'n besondere ankerende en bindingsrol gespeel het en nog speel.

Alhoewel die geografiese verskuiwingsproses van stad na platteland feitlik voltooi is wat die Afrikaner betref, gaan die verstedelikingsproses steeds voort en stel dit noodwendig nuwe eise op talle lewensterreine. Ook aan die kerk word daar nuwe uitdagings gestel ten opsigte van die geestelik-godsdienstige versorging van die stadsmens. Aanvanklike suksesvolle vestiging van die kerk in die stad, vanweë snelle verandering borg nie volgehoue sukses en lewenskragtigheid nie. Juís in hierdie opsig is dit nodig dat die Christelike kerk sal besin en sigself verantwoord (Oosthuizen 1975:32).

2. DIE STADSMILIEU EN PROSESSE WERKSAAM DAARIN

Ten einde die stadsmens beter te begryp is dit nodig om kortliks 'n stadprentjie voor te hou van sekere prosesse wat werkzaam is in die stad en van sekere geestelik-maatskaplike kenmerke en verskynsels wat eie is aan die stad en stadslewe – juís omdat baie van die stadsmens se geestelik-godsdienstige sowel as sosiale probleme hieruit spruit en teen hierdie agtergrond die beste verklaar, verstaan en bearbei kan word. Ook die funksionering van die kerk in die stad word ten nouste deur van hierdie prosesse, gedragskodes en waarde-beskouinge geraak.

Dit moet duidelik gestel word dat van hierdie prosesse en verskynsels soos byvoorbeeld akkulturasie, modernisering, verindividualisering, ens. die hele gemeenskap raak afgesien van waar mense woon terwyl ander soos byvoorbeeld verplasing van woonbuurtes deur sakegrondgebruike en middestadse ontvolking, weer die stad as sodanig raak. Baie van die prosesse en verskynsels wat die hele gemeenskap raak kom egter normaalweg meer gekonsentreerd en meer intens in die stad voor. Hierdie verskynsels en prosesse, eie aan die stadslewe moet nie as negatief of sleg beskou word nie. Die doel is juís om die aandag op hierdie verskynsels te vestig, dikwels by wyse van kontrastering, met die oog daarop dat die kerk in die stad hierdie aangeleenthede in ag sal neem in sy werkswyse om sodoende sy taak meer suksesvol te volvoer.

Sonder om op volledigheid aanspraak te maak word enkele van hierdie prosesse en verskynsels aan u voorgelê – in die besef dat dit bekend is en dat die werking daarvan daagliks aanskou word.

2.1 Heterogene samestelling

In die stad word die mens as individu en as groep blootgestel aan prosesse van beïnvloeding. In skerp kontras met die behoudende atmosfeer van die platteland, waar 'n sterk mate van homogeniteit ten opsigte van kultuur, taak en lewensstog bestaan het – ook wat die kerk betref – word die stadsmens in aanraking gebring met 'n groot verskeidenheid ervarings en moontlikhede, ook met mense van ander kulture, leefwyses en lewensienings. Dit ontlok 'n verskeidenheid van reaksies wat wissel van aanvanklike vermyding van dit wat vreemd, vyandig en anders is, tot 'n proses van aanpassing en akkommodasie, waar meer dinge noodwendig verdra en oorgesien word – dus 'n poging om in vrede en begrip met al die groeperings saam te leef. So word 'n verruimende gees geskep wat dikwels aanleiding gee tot groter verdraagsaamheid en 'n gees van toegeeflikheid of permissiwiteit (Oosthuizen 1975:33)

2.2 Akkulturasie en modernisering

Alhoewel akkulturasie en modernisering oral voorkom, leen die stadsmilieu dit by uitstek hiertoe. In die stadsomgewing, waar mense van verskillende kultuuragtergronde saamgetrek word binne beperkte geografiese gebied in gemeenskaplike ekonomiese en tot op sekere hoogte sosiale aktiwiteit, word geleenthede vir kultuurkontak – kultuuroorname en -oordrag verhoog – onder andere deur die inwerking van kommunikasie-media. Die mens as individu en groep word dus blootgestel aan verandering, maar dien terselfdertyd as veranderingsagent vir ander. Dink maar aan huwelike oor die taalgrens – in Groter Johannesburg het sowat 38 % Afrikaanssprekendes oor drie geslagte met anderstaliges getrou, terwyl huwelike tussen Afrikaans- en Engelssprekendes 22 % bedra het (Oosthuizen 1976:21,22). Dit alles, tesame met die moderniserende invloed van die onderwys, media, werkkring en blootstelling in die stadsomgewing, oefen 'n invloed uit op die stadsmens se lewenswaardes en lewensverwagtings. Vanweë nuwe verskynsels, handelinge en situasies wat onderhewig is aan interpretasie en evaluering verander opvattinge (byvoorbeeld oor hoe die Sondag gevier moet word, kleredrag in die kerk, ens) en dit lei tot verandering in gedrag wat nie by almal gelyk geskied nie. Dit is juis die mens se lewenswaardes waardeur gedragswyses gerig word, wat blootgestel word aan verandering.

Die veranderlikheid van die stad – sy dinamiek is seker een van sy opvallendste kenmerke – in teenstelling met die kerk as instelling wat behoudend is, neig om langsaam te verander en om aanvaarde waardes te bewaar. Dis juis waar die behoudendheid van die platteland so maklik aanklank kon vind by die kerk in die verlede.

2.3 Verindividualisering

- 2.3.1 Talle omstandighede in die stad bevorder groter verindividualisering van die mens. So byvoorbeeld leef die gesin nie meer in die ekonomiese aktiwiteit van die broodwinner of van gesinslede onderling nie.

Wat pa by die werk doen is dikwels 'n vreemde wêreld in teenstelling met die platteland, waar almal of meehelp of minstens bewus is van die voor- en teenspoed wat die gesin se ekonomiese welsyn raak.

- 2.3.2 In die stad met talle werkseleenthede lei dit tot die ekonomiese selfstandigheid van die individu en dikwels tot vroeë selfstandigheid by jongmense. Dit alles lei weer tot selfstandigheid op ander terreine. So beweeg jongmense byvoorbeeld dikwels met 'n hoë frekwensie van stad tot stad of stadsdeel tot stadsdeel en baie beweeg uit ouerhuise na woonstelle om volle meelewing met die ouderdomsgroep te ervaar (dink maar aan middestadgemeentes met ou- en jongmense). Binne die malende massa van die stad kan die individu dus makliker ontkom aan die kontrolerende invloed van die ouerhuis, skool en kerk (Oosthuizen 1975:33).

Die anonimiteit van die stad bring dus mee dat die groepsinvloed op die individu taan. Die feit dat die individu tussen die menigte in die stad verdwyn, bevorder 'n seker mate van losbandigheid - wat weer die kerk in sy werking raak (Albertyn e.a. 1947:43).

Daarby word die stadsmens voor feitlik onbeperkte keuses van vriende, vermaaklikheidsvorme en so meer gebring en by die uitskakeling of aanvaarding van moontlikhede moet die stadsmens selektief te werk gaan. In hierdie besluitnemingsproses is die individu/gesin dikwels op hom/hulself aangewese. Die individu geniet dus groter vryheid in die stad.

Hierdie verindividualisering, tesame met ander vormingsprosesse, bring mee dat die sanksioneringskrag van die gemeenskap in die stad afneem en die individu se vryer denke en optrede toeneem. Die kerk voel dat veral in sy werking waar sosiale afwykende verskynsels soos egskedding, saamwoon, homoseksualisme, ens. toeneem, veral omdat gemeenskapsveroordeling afneem - anders as in gevestigde kleiner gemeenskappe waar die neiging is om in pas te val by die algemeen aanvaarde - nie altyd soseer uit oortuiging as uit gewoonte of uit vrees is vir "wat sal die mense sê" nie.

2.4 Tydseise en oppervlakkige en geselekteerde kontak

Kontak tussen mense in die stad verskil dikwels ingrypend van die platteland. Hoewel stedelinge meer geleenthede tot kontak as die plattelander het, is hierdie kontak dikwels oppervlakkig, onpersoonlik en formeel. Mense ontmoet mekaar dus veelal in hul bepaalde funksies, byvoorbeeld as lede van dieselfde vergadering, organisasie, kerkraad en so meer. Geleenthede vir informele sosiale kontak in die stad vermindert relatief onder ander vanweë tydseise (vgl. familie se kuiers bymekaar in die stad). Tog handhaaf die stadsmens ook 'n selektiewe intieme vriendekring, gekies op stadswye grondslag. Dit dra egter weinig by tot gemeenskapsvorming op woonbuurtvlak.

In die stad speel tydseise, waar die horlosie die lewe beheer, en waar dikwels langer ure weg van die huis as by die huis deurgebring word, 'n belangrike rol. Dit bring enersyds mee dat informele sosiale kontak lae prioriteit geniet en dit tesame met massakommunikasie-media en vermaaklikheidsaantreklikhede waardeur die mens tot op groot hoogte ingelig word en hom kan geniet, benadeel gemeenskapsvorming en bevorder relatiewe isolasie (Oosthuizen 1975:34).

Andersyds het tydseise en gebrekkige gemeenskapsvorming 'n sterk invloed op die kerk se praktiese taak in die stad. Hier kan verwys word na huisbesoek wat oorwegend tot saans beperk word en die invloed daarvan. Ook die feit dat lidmate mekaar skaars ken, lei tot 'n gemis aan samehorigheid en meelewing en die gehegtheid van gemeentelide onderling aan mekaar en aan die leraar, lei dikwels daaronder, tensy doelbewus gepoog word om hierdie leemtes te ondervang.

2.5 Mobiliteit

Kenmerkend van die stad en stadsmens is die hoë mate van beweeglikheid wat veral ten opsigte van woning, werk, werkplek en sosiale status manifesteer.

In die grootstad is permanente/stabiele gemeenskappe waarin almal van mekaar kennis het die uitsondering. Mense kom en gaan gedurig. Opnames toon dat in 'n plek soos Hillbrow sowat 43% van die mense jaarliks van woonplek verander en opnames van die Instituut vir Stedelike Studies, RAU, toon dat 21% van die inwoners van Groter Johannesburg gemiddeld oor drie jaar van woonplek verander (Oosthuizen 1976:29).

Vance Packard wys in sy boek "A Nation of Strangers" op die ontwrigtende invloed van residensiële mobiliteit op gemeenskapsvorming. Die rol van die nasionale instellings met verplasing en bevordering van personeel, die invloed van skofwerk waardeur skofwerkers feitlik afgesny word van mekaar en van die res van die gemeenskap, ens. Woonstelbewoners weet dikwels nie wie hul bure is nie.

Die gevolg van hierdie mobiliteit is 'n toenemende gevoel van ankerloosheid, onbekendheid en anonimiteit wat gepaard gaan met huiwering of onvermoë tot betrokkenheid vanweë onbekendheid en die voorlopige aard van verbintenisse.

In die proses van residensiële mobiliteit is dit nie net die nuwe intrekkers wat vreemd, tydelik en geïsoleerd voel nie, ook die gevestigde gemeenskappe word ontwrig en word eintlik sielkundige nomades omdat die omset en verandering van mense so hoog is dat hulle dikwels nie meer 'n gevoel van plekgebondenheid en groepsidentiteit geniet nie (Oosthuizen 1975:34).

Vir die stadsklerk bied mobiliteit 'n besondere uitdaging. Die gevaar bestaan dat die kerk sy houvas op die samelewing en sy lidmate so kan verloor of verminder. Lidmate verander van woning en dit bring vloeibaarheid in die gemeente. Opsporing en betrekking by gemeentelike aktiwiteit – dit wil sê inskakeling van nuwelinge bied spesiale uitdagings en verg spesiale pogings. Verder benadeel die stadsbeweeglikheid samehorigheid en bevorder die verbrekking van bestaande groeperinge en bindinge die vloeibaarheid van idees en dit bring onsekerheid (Albertyn 1947:137 & 153).

Hierdie aspek bring die hele kwessie van die lengte van verblyf van 'n predikant op 'n standplaas in gedrang. Die vraag moet tereg gevra word of die neiging van veral jong predikante, om na drie jaar van gemeente te verander, in die beste belang van die kerk is?

Boskoff (1970:274) beweer dat stedelinge in die VSA veral onder protestante, die wydverspreide praktyk toepas om kerklike affiliasie te verander vir redes van gerief eerder as teologiese toewyding.

2.6 Eensaamheid en/of afsydigheid

Gloobaal gesien bring die onpersoonlike verhouding tussen 'n groot aantal vreemdelinge in die stad op grond van mobiliteit, individualisme, tydeise, oppervlakkige kontak, ensovoorts dus mee dat mense geneig is om nie in mekaar se doen en late geïnteresseerd te wees nie en nie met ander se probleme opgesaai wil wees nie. Dit lei tot 'n tweeledige uitvloeisel. Enersyds ontstaan 'n gevoel van afsydigheid of anomie wat in onbetrokkenheid manifesteer en andersyds ontstaan 'n gevoel van intense eensaamheid by die stadsmens. Binne die massa word die individu aan isolasie onderwerp wat juis van die stadsmens, wat materieel en kennisgewyse so selfversekerd voorkom, 'n hunkerende wese in die diepste van sy siel maak. Die Amerikaanse sielkundige Abraham Maslow (1970) in sy bekende beskrywing van menslike behoeftes, beklemtoon as van die belangrikste behoeftes juis die sosiale behoefte om 'n gevoel van sekuriteit te hê. Dit word verkry deur verkeer en kontak met andere, deur te behoort tot bepaalde groepe en instellings en deur die gee en ontvang van vriendskap.

Een van die kerk se grootste uitdagings is om in sy pastorale versorging die mure van vereensaming, isolasie en afsydigheid om gesinne en individue af te breek. Juis omdat baie stedelinge in hul diepste wese eensaam en geïsoleerd voel, het hulle 'n besondere behoefte aan persoonlike belangstelling en meelewing met die gesin – op sosiale gebied sowel as godsdienstige gebied.

Identifisering met jou kerk, veral in 'n nuwe en vreemde omgewing, is onderskragend. Juis in hierdie opsig is die opsporing van nuwe intrekkers en gereelde huisbesoek deur predikant en kerkraadslede van die grootste belang.

Is 'n groot deel van die sukses van baie sogenaamde sektariese groepe nie juis daarin geleë dat daar 'n besonder intieme band tussen kerk en lidmaat bestaan waardeur geestelike veiligheid, gebondenheid en borging verskaf word en meelewing verseker word nie? (Oosthuizen 1975:36).

2.7 Sekularisasie (verwêreldliking)

Vanweë die vormingsprosesse in die grootstad het veral by die stadsmens 'n gees van sekularisasie ontstaan wat eintlik daarop neerkom dat die mens 'n proses van geestelik-kulturele groei en selfstandigwording ondergaan waardeur die mens homself bevry van tradisionele religieuse bindings en die mens eintlik glo dat hy tot op groot hoogte self vir sy wêreld verantwoordelik is.

Cousins en Nagpaul (1979:325) wys daarop dat deur verstedeliking die proses van sekularisasie in werking gestel is waardeur nie net die karakter van die godsdiens verander het nie, maar ook die tipe invloed wat geglo is godsdiens op mense het (Kinsley Davis verwys volgens hulle na duidelike fases in die sekularisasieproses, wat onder andere insluit:

- * namate die stedelike gemeenskap meer kompleks raak het godsdiens geneig om weg te beweeg van alledaagse praktiese aangeleenthede;
- * namate diversiteit in die gemeenskap toeneem, het godsdienstige oortuigings en praktyke dienooreenkomstig gediversifiseer en
- * gestruktureerde fragmentasie kom voor met die kerk en staat duidelik geskei).

Baie omstandighede in die stad dra by tot die gees van sekularisasie. In die stad voel die mens hom afhanklik van ander mense (werkgewer, ens.) en die natuurkragte oefen geen direkte invloed uit op sy lewe nie. Die geriewe van die menseskepping is tot sy diens. Die landbouer daarenteen se afhanklikheid van natuurelemente bevorder 'n voortdurende besef van afhanklikheid teenoor die Skepper. In die stad dra verskynsels soos massareklame by tot behoefteskepping tot materiele besit en dit is nie altyd bevorderlik vir geestelike waardebesit nie. Stadsbeïnvloeding werk eers deur na die materiële lewe (nie afsteek by bure nie) en gaan geleidelik oor tot die innerlike lewe, soos lewensbeskouing, waarde-opvattinge, ens (Albertyn 1947:22-23).

Vanweë bogemelde proses is die tipiese stadsmens geneig om krities ingestel te wees en aanvaar die woord van die kerk nie sondermeer net omdat dit van die kerk afkomstig is nie. Waar die stadsmens in kontak kom met talle godsdienstige beskouinge (spruitend uit toenemende diversiteit) is hy dikwels soekend, onseker, verwar en nuuskierig. Terselfdertyd openbaar hy vanweë sy praktiese ervaring en kennisagtergrond nie 'n slaafse aanvaarding van die predikant se uitspraak en leiding nie en word hy slegs oortuig deur sinvolle motivering en skriftuurlike verantwoording waarom sy bepaalde optrede of daad goed= of afgekeur behoort te word (Oosthuizen 1975:35).

Hierdie geestelike selfstandigheid asook soeke het talle implikasies vir die werking van die kerk in die stad. So kom die vraag na vore of die ouderling se rol in die stad nie taan vanweë sy relatief swak skriftuurlike onderlegdheid nie. Die vraag wat ontstaan is hoe moet die kerk sy werkkrigte in die stad die beste toerus en benut. 'n Verdere voorbeeld is waar kerklike gebruike se skriftuurlike onderlegdheid, sinvolheid en noodsaaklikheid openlik bevraagteken word.

3. STEDELIKE PROSESSE MET 'N GROEPSINVLOED

Tot dusver is oorwegend aandag geskenk aan stadsprosesse en verskynsels wat op die individu inwerk en so ook die groep raak. By wyse van afsluiting word kortliks na 'n paar prosesse en verskynsels verwys wat veral die groep raak en op hierdie wyse 'n invloed uitoefen op die kerk se werking.

3.1 Toenemende diversiteit

Seker een van die opvallendste kenmerke van die stadslewe is toenemende diversiteit op talle lewensterreine. Die stadsmens word aan so 'n verskeidenheid aktiwiteite, leefstyle en sosiale klate blootgestel dat die kerk nie meer allesoorheersend is nie, maar een van baie soorte bedrywighede vorm en dit, tesame met mindere gemeenskapsoordeel, bevorder dikwels 'n losse kerklike lewe. Daarby is daar 'n groot verskeidenheid van kerkgenootskappe en dit bevorder dikwels groter vloeibaarheid tussen denominasies. Die Instituut vir Stedelike Studies se ondersoek ten opsigte van akkulturasie in 1975 in Guter Johannesburg (Oosthuizen 1976:34-35) toon byvoorbeeld dat wat Afrikaanssprekendes betref net 56% nog aan die drie Susterskerke behoort, 14% kerklos en kerkloos is, 14% tot die AGS behoort, terwyl die res verspreid is tussen talle denominasies. In so 'n milieu neig kerklike lojaliteit om losser te raak en dit bied 'n besondere uitdaging aan die stadskerk.

3.2 Residensiële differensiasie

Die stad bestaan uit gedifferensieerde gemeenskappe. Inwoners van groot stede neig om hulself te differensieer of uit te sorteer op grond van drie prosesse, naamlik:

sosio-ekonomiese statusdifferensiasie,
lewensiklusdifferensiasie en
etniese- en/of rassedifferensiasie,

terwyl leefstyl 'n verdere belangrike oorweging vorm.

Ekonomiese vermoë bepaal tog op groot hoogte waar jy kan bly, wie jou bure is en met wie jy omgaan in die stad. In verlede het stand en sosiale verskille gegrond op ekonomiese vermoë in die Suid-Afrikaanse stad tot op groot hoogte saamgeval met etniese differensiasie tussen Afrikaans- en Engelsprekendes. Met die opkoms van die Afrikaanssprekende in die bedryfslawe van die stad, raak die residensiële differensiasie meer gekompliseerd en meer en minder gegoede Afrikaners en dus lidmate van Afrikaanse kerke word met verloop van mekaar geskei - geografies en sosiaal.

Sosio-ekonomiese statusdifferensiasie neig om bestaande groeperinge, veral dié gebasseer op inkomste, beroepstatus, opleiding, ens. te bevorder (Oosthuizen 1976:8). Die kerk wat tot op groot hoogte op geografiese grondslag funksioneer, is dus onderhewig aan hierdie proses en moet binne hierdie raamwerk funksioneer. In kort vind dit gestalte in ryk en arm gemeentes, gemeentes met meer en minder leiersmateriaal, ensovoorts en die stadskerk moet die uitdagings wat sosio-ekonomiese statusdifferensiasie bied, aanvaar en kerklike optrede en werksprogramme dienoooreenkomstig aanpas. Namate stede groter word kom etniese konsentrasies voor - ook in 'n vrye vestiging situasie. Tipiese voorbeelde is byvoorbeeld die Portugese in Rosettenville en Turffontein. Sodanige konsentrasie en indringing oefen groot invloed uit op die bestaande gemeentes van Afrikaanse kerke, veral vanweë uitbewing van lidmate en snelkrimpende getalle.

3.3 Indringing, opvolging, veroudering en groei

Die stad is dinamies en verander voortdurend - fisies en sosiaal. So word gevind dat veral in ouer stadsdele en veral binne stadsdele 'n aantal veranderingsprosesse plaasvind wat die kerk in sy werking nou raak:

- * Grondgebruikverandering tree in en enkel residensiële grondgebruik word verdring deur hoër grondgebruike soos hoëdigtheid residensiël (bv Hillbrow, Berea, ens), besighede (Braamfontein - in 1938 nog suiwer residensiël) of nywerhede (Selby, Ophirton, Fordsburg, ens in Johannesburg). Hierdie proses vind veral plaas rondom die stadskerk in ouer residensiële buurtes.
- * Indringing en opvolging is waar bepaalde sosiale stande en/of etniese groepe wat 'n woonbuurt bewoon eers ingedring word deur ander sosiale stande en/of etniese groepe en/of leefstylgroepe en dikwels uiteindelik verdring word. Die woonbuurt ondergaan dus 'n totale karakterverandering.
- * Veroudering tree in as 'n gemeenskap (gewoonlik 'n middelklas= of gegoede gemeenskap) deur die verskillende lewensiklusstadia gaan en uiteindelik bestaan uit 'n oorwegend ou bevolking met min kinders in die huis.
- * Stadsgroei en stadsverval hou verband met waar en wanneer nuwe dorpsgebiede ontstaan, hoe vinnig hulle groei, watter dele ontvolk, ensovoorts.

Al voorafgemelde verskynsels oefen 'n sterk invloed uit op gemeentesamestelling en =funksionering. Hier kan byvoorbeeld net verwys word na middestad gemeentes wat stagneer, agteruitgaan en moet saamsmelt of verdwyn en dikwels oorwegend uit ou= en jongmense bestaan. Ook oefen groei en verval 'n sterk invloed uit op kerklike aangeleenthede soos gemeentevorming, gemeentegrense, kerkpersele en kerkgeboue.

4. SAMEVATTING

Uit voorafgaande is dit duidelik dat die kerk in die stad talle faktore in ag moet neem en aanpassings moet maak om sy taak ten beste te verrig. Aan die ander kant sal daarteen gewaak moet word dat die kerk nie in sy aanpassingsproses sy wese verraaï nie. Dit is miskien interessant om by wyse van afsluiting te verwys na die drie godsdienstige neigings wat Cousins en Nagpaul (1979:341) in die huidige stedelike Amerika onderskei, naamlik:

- * Sekularisasie het baie prominent geraak en die kerke begin die heersende sekulêrestandaarde onderskryf en slaag daarin om heelwat organiserende eenheid te bereik tussen die verskillende gelowe en denominasies.
- * Baie van die stedelike kerke het ontwikkel in veeldoelige gemeenskapsentrums. As sodanig bied hulle 'n reeks van dienste soos ontspanning= en gesondheidsdienste, wat streng gesproke geheel en al buite die kategorie van die tradisionele godsdiens val.
- * As eksponente van universele waardes is die kerke hedendaags betrokke by 'n aansienlike deel van sosiale hervormingsagitasie. Terselfdertyd stimuleer aktivisme pogings om die teologie te hervorm ten einde dit meer in ooreenstemming te bring met kontemporêre beginsels van studie en denke.

C

DIE EREDIENS

1. GEWONE EREDIENS

In beide die Ou en die Nuwe Testament word die erediens van die gemeente gesien as 'n baie belangrike saak. Van Jesus word gesê dat Hy gereeld opgegaan het na die tempel waar die erediens gehou is. Die eerste Christelike gemeente het in aansluiting by die sinagogale praktyk daaglik by die tempel vir erediens byeengekom. Die noodsaak van die erediensbywoning kom op verskillende plekke in die Bybel na vore.

Die Bybel gee nie vir ons 'n volledige uitgewerkte leer oor die erediens nie. In die Ou Testament het die offer in die middelpunt van die erediens gestaan. Die offer het gedien as die Godgegewe middel om die mens met God te versoen. In die sinagogale erediens het die lees van die wet in die middelpunt gestaan. Hierdie wetlesing is geleidelik uitgebrei met ander Skriflesings. By die lesing is die vertaling gevoeg. Hierdie vertaling het al hoe vryer geword. Uit hierdie vertaling het die homeli (preek) waarskynlik ontwikkel. In die Nuwe Testament is die middelpunt van die erediens die proklamering van die verlossing wat deur Jesus Christus gekom het en die bediening van die nagmaal.

Waar ons in die Ou Testament 'n beperkte deelname van die gemeente aan die erediens kry, is die beperktheid in die Nuwe Testament opgehef, die hele gemeente neem deel aan die erediens. Naas die kernelemente in die erediens, word ook melding gemaak van ander elemente soos: gebed, sang, skuld-belydenis, geloofsbelydenis, genadeverkondiging, seën, en offergawes. Daar is ook ander elemente wat ons vandag nie meer in die erediens gebruik nie. In die Bybel word nie vaste voorskrifte gegee hoe die verskillende liturgiese elemente ingeklee moet word nie. In die Bybel is daar byvoorbeeld sprake dat daar op meer as een manier gebed kan word.

Die inhoud is belangriker as die praktiese vormgewing. In die Bybel word ook nie voorskrifte gegee oor die presiese volgorde waarin die verskillende liturgiese elemente geplaas moet word nie. Dit beteken die Bybel gee byvoorbeeld nie uitspraak of die wetlesing aan die begin of die einde van die erediens geplaas moet word nie.

In die vroeë Christelike kerk is die erediens gesien as die hart van die Christelike gemeente se bestaan. Die samekoms van die gemeente was 'n vanselfsprekendheid. Die bronne sê nie presies hoe die erediens ingerig is nie. Dit is egter duidelik dat daar wel 'n bepaalde vorm was, sonder dat dit per besluit vasgelê is. Dit lyk of daar 'n bepaalde raamwerk bestaan het en dat elke liturg na goeddunke die inhoud ingevul het. Dit het meegebring dat dit moontlik was dat rondom die kern 'n groot variasie kan voorkom. Aan die ander kant was daar oral die ondertoon van eenheid wat die wesenlike dinge betref. Die wesenlike dinge, die "res liturgica" het dieselfde gebly. Die erediens het twee brandpunte gehad, naamlik die bediening van die Woord en die bediening van die nagmaal. Rondom hierdie twee brandpunte is ander erediens-elemente bygewerk. Die eerste gedeelte van die diens waarby die Woordverkondiging inbegrepe was, is die synaxis genoem en dit was vir al die lidmate oop. Die tweede deel van die erediens met die nagmaal as die middelpunt, was net bedoel vir die reeds gedooptes. Hierdie tweede deel het bekendgestaan as die eucharistie.

Geleidelik het daar verandering gekom, wat die erediens betref. Teen die vroeë Middeleeue was die volgende kenmerkend van die erediens in die Roomse Kerk en die Oos-Ortodokse Kerk:

- * Die voorheen eenvoudige en duidelike erediens het geword tot 'n erediens met 'n oorfloed woorde en handelinge.
- * Die preek is nie meer die middelpunt van die erediens nie. Dit verdwyn feitlik volledig.
- * Die nagmaal (mis) met 'n lang liturgie is die sentrum van die erediens.
- * In plaas van die preekstoel, staan die altaar in die middelpunt.

- * Die nagmaal word nie net gesien as sigbare verkondiging van die Woord met die oog op versterking van die geloof nie, maar as offer in die volle sin van die woord. Deur die gebed word die elemente tot die werklike liggaam en bloed van Jesus Christus verander.
- * Die ampte neem die erediens geheel en al oor. Die gemeente is slegs toeskouers vir wie die erediens opgevoer word. Later kan die priester selfs namens die gemeente die mis vier en hoef die gemeente nie eers teenwoordig te wees nie.
- * Feitlik elke aspek van die erediens is vasgelê en beskryf.
- * Sang word die funksie van die diaken en die koor.
- * Allerlei seremonies van die keiserlike hofhouding word ingevoer, soos byvoorbeeld die introituslied waarmee die erediens begin word.
- * Die erediens word nie gehou in die taal van die volk nie, maar in Latyn.

Die Kerkhervorming het groot verandering met betrekking tot die erediens meegebring. Vanuit die sola gratia, sola fide en sola scriptura het hulle die erediens hervorm. Hulle het in verzet gekom teen die Roomse vorm. Hulle het teruggegryp na die Bybel en die vorm van die erediens soos dit in die vroeë kerk voorgekom het. In teenstelling met Rome, het hulle die klem gelê op die inhoud van die erediens en nie op die vorm nie. Dit beteken nie dat hulle onnadenkend met betrekking tot die vorm van die erediens was nie. Hulle het die Christelike vryheid hoog aangeslaan. Aan die ander kant het hulle besef dat met die oog op goeie orde, daar tog 'n vasstaande raamwerk van die erediens behoort te wees. Feitlik dieselfde elemente kom by die eredienste van die hervormers voor. Die manier waarop 'n bepaalde element plaasgevind het, en die plek van plasing in die erediens, het egter verskil.

Die volgende was die algemene standpunte en vernuwung van die erediens wat deur die reformatore na vore gebring is:

- * Die erediens is werk van God en werk van die mens. Dit is Woord van God en antwoord van die mens.
- * Die prediking het die middelpunt van die erediens gevorm.
- * Die nagmaal is gereeld bedien. (Die meeste reformatore was ten gunste van 'n weeklikse viering. Verskillende faktore het egter daartoe aanleiding gegee dat dit maandeliks of drie-maandeliks gevier is). Die offergedagte en die transsubstantiasieleer is weggeneem.
- * Christus is tydens die hele erediens in die Gees teenwoordig. Alles in die erediens is moontlik deur die werking van die Gees.
- * Op grond van Christus se werk, is die gelowiges deelnemers aan die erediens en nie toeskouers nie.

* Die erediens geskied in die volkstaal.

* Die volgende elemente kom by feitlik al die reformatore se erediens voor: Votum, skuldbelydenis, genadeverkondiging, sang, gebed, Skriflesing en preek, seën, geloofsbelydenis, offergawe en wetlesing (soms ontbreek laasgenoemde).

Die klemplasing op die prediking het in die na-reformatoriese tyd tot vandag bly voortbestaan. Na die Sinode van Dordrecht het dit egter so oorheersend geword, dat die prediking beskou is as die enigste saak wat besondere betekenis in die erediens het. Dit het daartoe gelei dat soveel as moontlik elemente voor die preek geplaas is en dit so vinnig as moontlik afgehandel is.

In die na-reformatoriese tyd is dit opvallend dat die bepaalde gemeenteklimaat of die strominge van die tyd 'n besliste invloed op die erediensinrigting en in die besonder op die prediking van die bepaalde kerk het.

Oor die algemeen is kerkraadslede en gemeentelede oningelig oor bogenoemde Bybelse en historiese gegewens in verband met die erediens. Baie lidmate dink die erediens met 'n bepaalde verloop en liturgiese elemente in 'n bepaalde vorm, is 'n Bybelse voorskrif wat vir altyd geld. Dit het tot gevolg dat die uiterlike vorm verabsoluteer word en die besondere saak waarom dit gaan, dikwels misgekyk word. Die vorm is gegee om die inhoud te dien en nie andersom nie. Die inhoud is vir ons die belangrikste.

Dit beteken nou nie weer aan die ander kant dat die kerk geheel en al onnadenkend t.o.v. die vorm sal wees nie.

Ons sal graag wil dat beide inhoud en vorm die beste moontlike sal wees. Omdat die vorm 'n bepaalde funksie het, is dit nodig dat die mense wat die vorm in die erediens gebruik, sal weet wat is die betekenis van die vorm.

Die erediens het vir die gemeente besondere betekenis. Die erediens is die hart van die gemeente. Alles in die gemeente behoort uit die erediens te vloei en na die erediens terug te lei.

Die erediens kan beskryf word as geleentheid van gee en ontvang. Hier gee God en die gemeente ontvang. God gee hier vir die mens die belangrikste wat gegee kan word. God gee hier aan die mens geloof in Jesus Christus, die geloof waardeur die mens 'n kind van God is, die geloof waardeur 'n mens deel het aan Christus en al sy weldade, die vergewing van sonde en die ewige lewe.

In die erediens gee die mens ook vir God. Die mens antwoord op God se gee. Die mens aanbid, dank en prys God. God gee aan die mens in die besonder sy Gees deur Woord en sakrament. Die mens gee in besonder aan God deur die gebed, die sang, die belydenis en die offergawe.

Die erediens kan ook beskryf word as samekoms van God en sy gemeente, maar ook samekoms van die gemeentelêde. In hierdie samekoms ontmoet God sy gemeente en gee Hy aan hulle geloof. In hierdie samekoms ontmoet die gemeente mekaar en het hulle saam deel aan Christus en sy weldade en deel aan mekaar.

As dit in die erediens gaan om gemeenskap met God en met mekaar, om die wekking en versterking van die geloof, is die erediens 'n gebeure wat betrekking het op die mens se verstand, hart en hand. Na vorm en inhoud behoort die erediens so ingerig te word dat die kognitiewe en affektiewe tot hulle reg kom. Teen 'n eensydige beklemtoning sal altyd gewaak moet word.

Oorbeklemtoning van die kognitiewe lei tot rasionalisme waar daar geen plek meer vir die gevoel is nie. Oorbeklemtoning van die affektiewe lei weer tot 'n gevoelsmatige erediens waar die feitlikhede van die Skrifwaarhede nie meer aan die orde kom nie. Beide die kognitiewe en die affektiewe moet lei tot handelinge. Die erediens moet so ingeklee word dat deur alles wat daar plaasvind, die gemeentelid gelei word om te glo en om sy geloof uit te leef. Die erediens wil juis daartoe dien dat daar nie 'n teësprak is tussen die gemeentelid se geloof en sy lewe nie. Die erediens is die besondere geleentheid waar die gelowige toegerus word vir sy lewe in die wêreld. Die erediensgebeure sal daarom 'n geleentheid moet wees waar die gemeentelid antwoorde ontvang vir sy lewe van môre en oormôre. Die prinsipiële moet gehandhaaf word maar tegelyk moet daar uitgekóm word by die behoeftes, die vrae van die lidmate.

In die erediens word die gelowiges gebind aan God, maar ook aan mekaar. Die gemeenskap van die gelowiges vind plaas. Die gemeenskap van die gelowiges bestaan daarin dat die Heilige Gees deur die prediking en die ander elemente van die erediens die gelowiges saam deel gee aan Christus en alles wat Hy vir sy kinders verdien het. Die gemeenskap van die gelowiges bestaan verder daarin dat die gelowiges deel het aan mekaar – bedoelende dat daar 'n besondere band van liefde, eenheid, saamhorigheid, mededeelsaamheid onder mekaar bestaan. Hierdie besondere band kom tot stand deur dit wat die gemeente saam in die erediens ontvang en beleef. Die saam hoor, die saam sing, die saam bid, die saam bely versterk die onderlinge bande. Hierdie onderlinge bande kan verder versterk word deur in die afkondigings besondere melding te maak van besondere gebeurtenisse in die lewe van gemeentelêde. Hier word o.a. gedink aan verwelkoming van nuwe intrekkers, en die bekendmaking van mense in nood met die oog op besoek deur die gemeentelêde. Selfs die saamwees van die gemeente na afloop van die erediens, rondom 'n koppie tee, maak dat gemeentelêde mekaar beter ken en beter begin saamwerk.

In die erediens is 'n groot verskeidenheid mense teenwoordig. Die ouderdom wissel van 'n paar dae tot bejaardheid van sewentig en selfs ouer.

Die akademiese kwalifikasies wissel van kinders wat pas met skool begin het tot persone met doktorsgrade. In een gemeente word dikwels feitlik elke beroep verteenwoordig. In die voorbereiding en die aanbidding moet met hierdie groot verskeidenheid rekening gehou word. Die liturg moet alles in sy vermoë doen om die erediens so aan te bied dat die grootste gedeelte van die gemeente betrokke kan wees.

Aangesien dit veral problematies is om die erediens in te rig sodat die volwassenes en die kleiner kinders betrokke is, sal die kerk opnuut moet besin oor maniere hoe om die kleiner kinders in die erediens betrokke te kry.

Die grootste gedeelte van die erediens vind plaas deur die gesproke woord. Die inhoud en die vorm van die taal behoort sodanig te wees dat dit 'n helpende faktor en nie 'n remmende faktor is nie. Die taal moet goed versorg wees. Dit moet gewone verstaanbare Afrikaans wees wat elke dag gebesig word en nie gesofistikeerde akademiese taal of platvloerse taal nie. Die aanbidding moet in die vorm wees wat mense gewoonlik praat en nie op 'n "preekagtige" of "singende" wyse nie. Die aanbidding moet in geheel goed hoorbaar wees. Wanneer meer as een liturg gebruik word, moet toegesien word dat beide se aanbidding in orde is. Alleen ouderlinge wat duidelik hoorbaar en verstaanbaar voorlees, behoort gebruik te word vir die voorlesing van die wet en die belydenis. Die aanbidding moet op 'n dinamiesoortuigde wyse aangebied word. Die gemeente moet onder die indruk kom dat die aanbieder self die Woord glo en doen wat hy aan hulle voorhou, die aanbidding moet getuig van deurleefdheid.

Die erediens moet plaasvind op die beste moontlike tyd. Elke kerkraad behoort in die lig van hulle plaaslike omstandighede die tyd van die eredienste te bepaal. Mense kan nie onbeperk betrokke bly by 'n aanbidding nie. Die aanbieder behoort rekening te hou met die aandagspan van die gemeente. Aangesien die meeste mense nie langer as $\pm$ 30 minute met aandag kan luister nie, behoort die preek nie langer as hierdie tyd te wees nie en die hele erediens nie langer as 'n uur nie.

In die erediens is dit mense wat betrokke is. Hierdie mense ontvang van God in die erediens en hierdie mense gee vir God in die erediens en in die wêreld. Met die oog op regte ontvangs en regte gee is dit nodig dat daar 'n deurlopende gesprek sal plaasvind tussen die prediker en die gemeente en die gemeentelêde onderling. Sake wat in die erediens gebeur, roep dikwels vrae by die gemeente op. Die gemeentelêde kom dikwels met vrae by die erediens aan wat hulle beantwoord wil hê vanuit die Bybel. Met die oog op hierdie deurlopende gesprek en die daaruit voortvoeiende gesprek en toerusting behoort daar vir die gemeente van tyd tot tyd goed gestruktureerde gesprekstoerustings-geleenthede na die erediens geskep te word.

Dit is ook besonder sinvol as daar in die gemeente 'n eredienswerkgroep bestaan. Hierdie werkgroep gee aandag aan alle sake rakende die erediens. Hierdie werkgroep voer deurlopend gesprek met die prediker sodat hy hoor of hy by die gemeente uitgekom het en watter besondere "behoefte" bestaan daar by die gemeentelêde.

Die meeste elemente van die erediens word ingelei met 'n aankondigingspreuk. Hierdie spreuk behoort van so 'n aard te wees dat dit vir die gemeente 'n duidelike beskrywing gee van waarom dit gaan.

Die verskillende elemente van die erediens kan op verskillende maniere aangebied word. Die geloofsbelydenis kan byvoorbeeld gesing word of net voorgelees word. Hierdie verskillende moontlikhede behoort benut te word aangesien 'n oor en oor dieselfde vorm dikwels daartoe lei dat die gemeente nie meer bewustelik deelneem aan die bepaalde elemente nie. Aangesien die gemeente onbekend is met die betekenis van die verskillende elemente, die liturgiese gebare en hulle eie wyse van deelname daaraan, behoort besondere toerusting in hierdie verband in die kategeese en afsonderlike toerustingsgeleenthede, gegee te word.

Volgens die Diensboek is afwisseling van die verskillende liturgiese ordes die veiligste manier om nie stereotiep te raak nie. Die inhoud van die erediens bepaal die vormgewing. Soms is die inhoud byvoorbeeld van so 'n aard dat die wetlesing die beste pas aan die begin van die erediens. Die predikant moet met die preek as sy vertrekpunt elke week opnuut besin watter liturgiese orde die beste gaan wees. Nadat hy besluit het behoort hy die ouderling wat gaan voorlees, in kennis te stel sodat hy homself goed kan voorberei. Aangesien die meeste kerkraadslede en gemeentelêde nie op hoogte is met die kerk se besluite oor die gebruik van die verskillende liturgiese ordes nie, behoort die gemeentes eers toerusting of voldoende inligting te ontvang voordat dit in gebruik gestel word. Uiteindelik behoort die afwisseling van liturgiese ordes 'n normale prosedure in die kerk te word. Om willekeur te voorkom, behoort die liturg slegs die ordes te gebruik wat in die Diensboek voorgeskryf word.

Dit gaan in die erediens nie net om die preek nie. Elke deel van die erediens is belangrik en moet daarom goed voorberei word.

Die gebed is nie 'n uitstalling van die prediker se dogmatiese kennis nie. Die gebed is nie 'n preek nie. Die gebed is gesprek met God. Die gebed is lofprysing, danksegging, skuldbelydenis en vra van God deur die gemeente. Die inhoud van die gebed moet van so 'n aard wees dat dit na gelang van omstandighede bogenoemde verwoord. Die vorm en lengte van die gebed behoort so te wees dat die gemeentelêde met gemak kan saambid.

Na vorm en inhoud behoort dit so ingeklee te word dat dit nie stereotiep is nie, dat dit inpas by die res van die liturgie en 'n verbintenis hou met die konkrete omstandighede. Bogenoemde vra van die liturg dat hy vir elke erediens sy gebed doelbewus vir daardie besondere erediens sal voorberei.

Naas die gebed vorm die sang 'n belangrike deel van die gemeente se antwoord op die Woord van God. Die sang het verskillende funksies. Dit kan dien as lofprysing, dank, verkondiging, gebed en skuldbelydenis. Die preek en die besondere plasing van die lied bepaal die funksie wat die bepaalde lied vervul. Met die oog op groter betrokkenheid is dit goed as die doel van die lied in die aankondigingspreuk verwoord word en die kernboodskap van die lied vir die gemeente genoem word. As dit gebeur is dit seker nie nodig om die lied in sy geheel aan die gemeente voor te lees nie.

Die inhoud van die kerklied behoort van so 'n aard te wees dat dit nie bots met die Woord en die belydenis nie. Met sy lied wil die gemeente hier en nou God se lof besing, hier en nou tot God bid, ens. Die vraag moet daarom gevra word of die kerk nie voortdurend besig moet wees om nuwe liedere te skep nie.

Die melodie van die kerklike liedere moet waardige draers wees van die inhoud. Aangesien dit die mens van hier en nou is wat die melodie gebruik, moet die vraag gevra word of daar nie ook gesoek moet word na waardige eietydse melodieë vir die kerklied nie.

Aangesien die lied meer as een funksie kan vervul en die kerk met die lees van die geloofbelydenis en die gebed reeds aanvaar het dat een kan antwoord namens die gemeente, behoort opnuut besin te word oor die plek en die funksie van 'n koor in die gemeente en die erediens.

Wanneer 'n bepaalde lied in die erediens opgegee word, is die bedoeling die gemeente moet dit met oorgawe sing. Dit beteken noodwendig dat vreemde, moeilik singbare liedere eers in die erediens gebruik sal word as die gemeente dit vooraf geoefen het. Met die oog hierop is dit goed as die gemeente 'n sanggroep het wat leiding neem met die gemeentesang en dit vaste gebruik is in die gemeente om die kerklike liedere te oefen. Hier is dit veral van belang dat 'n bekwame persoon die leiding neem.

Waar sang gebruik word as skuldbelydenis en antwoord na die geloofbelydenis, behoort die liedere wat gebruik word, gewissel te word.

Om die orrelis in staat te stel om goed voor te berei, behoort sy 'n geruime tyd voor die erediens die liedere by die predikant te kry.

Die erediens vind plaas onder die opsig van die ouderlinge. Die ouderlinge behoort deurlopend toegerus te word om die erediens sinvol te kan evalueer en om die wykslede op te roep tot gereelde erediensbywoning:

2. DIE TWEDE EREDIENS OP SONDAG

In 1976 het die Algemene Kerkvergadering van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika besluit dat hierdie kerk se gemeentes, indien enigsins prakties moontlik, 'n tweede erediens op Sondag moet hou.

Uit 'n opname wat gemaak is deur dr JA Beukes blyk dat in 1987 slegs 8,91% van die kerk se lidmate gereeld die tweede erediens bywoon. 67,31% woon nooit die tweede erediens by nie. Hierdie tendens van swak bywoning van die tweede erediens kom by feitlik alle kerke voor.

Bogenoemde feitlikhede bring die volgende vrae na vore:

- * Hoedanig behoort 'n gelowige se Sondagviering te wees?
- * Is dit 'n Bybelse opdrag dat die kerk meer as een erediens op 'n Sondag behoort te hou en dan in die besonder in die aand?
- * Wat leer die geskiedenis ons van die tweede erediens?
- * Wat is die rede waarom gemeentelêde die tweede erediens swak bywoon?
- * Watter pad moet ons in die toekoms gaan?

Aangesien dr MJ du P Beukes 'n volledige studie oor die tweede erediens gemaak het, sal hier volstaan word met enkele resultate uit daardie studiestuk.

Die Sondag is aan die mens gegee met 'n besondere doel. Dit is gegee om God te eer en te dien en ter wille van die mens se rus. Die eer en die dien van God vind in die besonder plaas in die erediens en ander aktiwiteite wat deur die kerk vir hierdie doel beplan word. Die reformatoriese verstaan van die rusdag word vir ons goed verwoord in vraag en antwoord 103 van die Heidelbergse Kategismus: "Wat gebied God in die vierde gebod? God wil eerstens dat die woordbediening en die godsdiensonderrig in stand gehou word. Ek moet veral ook op die rusdag ywerig met die gemeente van God saamkom om die Woord van God te hoor, die sakramente te gebruik, die Here openlik aan te roep en die Christelike liefdegawes te gee. Ten tweede moet ek elke dag van my lewe van my bese werke rus, en die Here deur sy Gees in my laat werk. So begin ek die ewige sabbat reeds in hierdie lewe". Dit beteken die rusdag is in die besonder gegee as 'n rusdag en 'n dag van erediens en godsdiensonderrig of =toerusting, sodat die gelowige in God sal glo en Hom sal dien op die rusdag en al die dae van die week.

Die Bybelse opdrag is dat die gelowiges gereeld erediens moet hou. Die vorm, die aantal, die plek en die tyd van die erediens word nie in die Bybel voorgeskryf nie.

In beide die tempel en die sinagoge was daar baie meer as net een samekoms per week. In beide die tempel en die sinagoge was die byeenkoms van so 'n aard dat dit nie sonder meer met ons erediens gelykgestel kan word nie. Aangesien die Joodse maand in die aand begin het, het die byeenkomste in die aand, veral aan die begin en die einde van die sabbat, besondere klem gekry.

Die eerste Christelike gemeente het aangesluit by die Joodse tradisie en het aanvanklik daaglik by die tempel byengekom. Vanweë die gesindheid van die Jode het die Joodse Christene spoedig die tempel verlaat en op ander plekke gereeld byengekom. In Handeling 20:7 word melding gemaak dat die Christene op die Sondag byengekom het. Hierdie byeenkoms was in die aand. Die voorliefde om die erediens in die aand te hou, was seker op grond van die feit dat die aand by die Jode 'n besondere plek ingeneem het en die mense seker in die dag moes voortgaan met hulle alledaagse werk. (Sondag het eers baie later 'n amptelike nie - werksdag geword).

Hoewel vaste dae en vorme nie voorgeskryf word nie, staan die verkondiging van Christus sentraal in die Nuwe Testament. Dit is uiteindelik die sentrale opdrag wat Christus vir sy kerk gegee het. Hierdie verkondiging roep noodwendig 'n antwoord op by die mens wat dit hoor, 'n antwoord wat bestaan uit gebed, belydenis, sang en 'n lewe van dankbaarheid aan God gewy. Hierdie verkondiging van Christus het volgens die Nuwe-Testamentiese getuie op verskillende maniere plaasgevind. Paulus verkondig Christus in die Joodse en Christelike erediens, hy verkondig Christus by die openbare saamkomplekke van mense, hy verkondig die evangelie in twee-gesprekke in mense se huise en op ander plekke, hy verkondig die evangelie deur briewe wat hy skryf. Die kern van die saak is nie die tyd en vorm van die samekoms nie, maar dat God se Woord verkondig word.

Deur die loop van eeue was dit 'n vaste gebruik dat die Christene op Sondag vir erediens byengekom het. Die aantal en die vorm het van land tot land en van tyd tot tyd, na gelang van omstandighede, gewissel.

In die vroeë jare van die Christendom was daar naas die erediens op Sondag ook gebedstye in die oggend en in die aand.

Die reformatore met hulle klem op Woordverkondiging het die gebedstyd vervang met 'n middagdiens waartydens die Kategismus verklaar is.

'n Ontleding van hierdie diens toon dat dit 'n geleentheid was waar verskeie elemente van die gewone erediens ontbreek het, waar die karakter van die diens baie spontaner was as die eerste erediens en waar daar veral klem gelê is op onderrig en dat hierdie onderrig plaasgevind het volgens die algemene gangbare vorm van onderrig gedurende daardie tyd, nl. die vraag-en-antwoord, metode.

Die Metodiste het die reformatoriese middagdiens vervang met 'n aanddiens. Hulle het aan hierdie diens dieselfde vorm gegee as die oggendiens, met die verskil dat hulle baie swaar klem gelê het op bekering.

Gedurende die twintigste eeu het baie kerke sterk begin voel vir 'n ander inkleding van die tweede erediens op Sondag. Die NG Kerk in SA het in 1987 besluit dat die tweede erediens op Sondag die volgende kan wees:

- * 'n Gewone erediens met of sonder sakramentsbediening;
- * 'n Erediens met die klem op leer;
- * 'n Erediens met die klem op gebed;
- * 'n Erediens met die klem op die lied;
- * 'n Erediens met die klem op die groot werksaamhede van die kerk;
- * 'n Erediens met die klem op belydenis en getuienis;
- * 'n Erediens met die klem op samespreking.

Die onderstaande word in die literatuur ook genoem as moontlike ander vormgewing vir die tweede erediens op Sondag:

- * 'n Erediens in die vorm van bespreking;
- * Bybelstudiegroepe;
- * Leerdienste met die moderne leergeleentheid as vorm;
- * Toerustingsgeleentheid;
- * Gesamentlike dienste;
- * Sangdienste.

Opsommend kan die volgende gesê word van die tweede erediens se geskiedenis:

- i) Deur die eeue heen is daar in die meeste kerke meer as een erediens of byeenkoms van die gemeentes op Sondag gehou, wat nie noodwendig altyd in die aand was nie, maar op verskillende tye afhangende van die omstandighede van die gemeente.
- ii) Die vorm van die tweede byeenkoms van die gemeente op Sondag het gewoonlik verskil van die eerste byeenkoms.

Baie redes word genoem vir die swak bywoning van die tweede erediens. Die volgende is miskien die belangrikste:

- * Die reeds bestaande situasie van klein getalle werk negatief in op motivering om die tweede diens by te woon.
- * Baie lidmate se geloofslawe is van so 'n aard dat hulle so min as moontlik opoffer vir God en sy diens.

- * Die aanddiens is 'n blote replika van die oggenddiens.
- * Die lidmate het baie minder vrye tyd as in die verlede. Sondag is die enigste dag waarop die gesin ook saam kan wees.
- * Die radio en veral die televisie het 'n magtige opponent vir die tweede erediens geword.
- * Die meeste lidmate oordeel dat een erediens op 'n Sondag voldoende is.
- * Die kerkraad stel 'n swak voorbeeld.
- * Die tyd van die tweede erediens, veral as dit in die aand gehou word, is ongeleë vir boere, vir bejaardes en ouers met klein kindertjies.

Aangesien daar 'n groot leemte aan kennis en die regte gesindheid bestaan t.o.v. die Christelike Sondagviering en die erediens, behoort elke gemeente op 'n besondere wyse aandag aan hierdie saak te gee. Intensiewe toerusting behoort deur die prediking, die pastoraat, die kategeese en besondere geleenthede wat daarvoor geskep word, plaas te vind.

Die tweede erediens het deur die eeue 'n ander karakter gehad as die eerste erediens. Hierdie ander karakter het veral tot uiting gekom deur die ander vormgewing daarvan. Groot moontlikhede tov hierdie vormgewing tref ons aan by die besluite wat die NG Kerk op sy jongste Sinode geneem het. Die vraag ontstaan egter of al hierdie vorms kan inpas in 'n gewone erediens. Kan 'n byeenkoms van die gemeente waar God se Woord verkondig word (nie noodwendig in die vorm van 'n preek nie) en sy lof geprys word, nie net soveel dien tot eer van God en tot opbou van die gemeente se geloof as 'n gewone erediens nie? Is dit daarom nie geregverdig dat die verdere byeenkomste van die gemeente op Sondag soms slegs 'n byeenkoms van die gemeente en nie noodwendig 'n erediens sal wees nie?

Aangesien een van die kernprobleme die feit is dat die tweede erediens slegs 'n duplisering is van die eerste erediens, behoort ons daadwerklik te beweeg in die rigting van 'n ander vormgewing van die ander byeenkomste van die gemeente op Sondag.

Die vormgewing van die gemeentelike byeenkomste op Sondae behoort nie 'n willekeurige saak te wees nie. Met die bepaling van die vorm behoort al die sake wat ter sprake is, in die oog gehou te word. Die volgende vrae behoort gevra te word voordat op die vorm besluit word: Wat is die doel van hierdie byeenkoms? Wat is die inhoud wat oorgedra word? Wie is die mense tot wie die boodskap gerig is? Watter fasiliteite is beskikbaar? Hoeveel tyd is beskikbaar en watter tyd van die dag gaan die byeenkoms plaasvind?

Die bepaling van die tyd van die byeenkoms sal afhang van elke gemeente se omstandighede. Op die platteland sal dit miskien die beste wees as die tweede byeenkoms van die gemeente direk na die eerste een plaasvind - maar dan in 'n ander vorm. Hier kan veral gedink word aan toerusting terwyl die kategeese aan die gang is.

Indien die verdere byeenkomste van die gemeente op Sondag in 'n ander vorm as 'n erediens gegiet word, moet dit baie goed beplan en voorberei word. Dit moet so gebeur dat dit vir die gemeente nie minder sal bied as die huidige tweede erediens nie.

Met die oog op groter betrokkenheid sal dit miskien goed wees as die gemeente vooraf weet wat die volgende paar Sondae gaan gebeur tydens die gemeentelike byeenkomste. ('n Program ontvang van die gemeentelike byeenkomste op Sondag). Hierdie ander vormgewing van die meerdere byeenkomste op Sondag sal die predikant se werk nie verminder nie, maar eerder vermeerder. Hieraan kan niks gedoen word nie. Die geleentheid wanneer die gemeente byeenkom is die belangrikste geleentheid wat daar is om die Woord te verkondig. Daar sal egter opnuut besin moet word oor 'n ander bedieningspatroon, sodat die predikant hierdie werk sonder enige belemmering kan doen. Dit is ook van die allergrootste belang dat predikante, kerk-raadslede en hulle huisgesinne gemotiveer word om vir die gemeente die regte voorbeeld te stel, ook wat die meerdere byeenkomste van die gemeente op Sondag betref.

Met die oog op voorkoming van willekeur behoort ringskommissies op hoogte te wees van elke gemeente se Sondagviering. Wanneer gemeentes net een byeenkoms per Sondag wil hou, sal eers die toestemming van die ringskommissie verkry moet word.

3. BUITEGEWONE EREDIENSTE

3.1 Formuliere

Buitegewone of besondere eredienste is daardie eredienste waar daar nog 'n ander aktiwiteit behalwe die gewone van die erediens plaasvind. Hierdie besondere aktiwiteit word gewoonlik voltrek met die gebruikmaking van 'n bepaalde formulier.

Die meeste van ons klassieke formuliere het ontstaan in die Palts tydens die kerkhervorming. Dit was bedoel om die kerkvolk te onderrig oor die bepaalde saak wat ter sprake is. Hierdie kerkvolk was nog pas vantevore deel van die Roomse Kerk waar hulle hoegenaamd geen onderrig in die Bybelse waarhede ontvang het nie. Met die oog op onderrig en sinvolle deelname was lang beskrywende formuliere nodig. Hierdie formuliere is geskryf in die teologie, die taal en die vorm van daardie tyd. Die vraag kan tereg gevra word of ons vandag nog hierdie formuliere moet gebruik.

Moet ons ons nie haas om 'n vorige Algemene Kerkvergadering se besluit uit te voer dat daar vir al die formuliere wissel-formuliere opgestel word nie? In hierdie formuliere behoort die inhoud 'n verwoording te wees van ons beste teologiese insigte. Die vorm behoort goeie verstaanbare Afrikaans te wees. Aangesien die meeste mense wat die formulier hoor in die kategetiese onderrig is oor die betrokke saak en die formuliere baie in die erediens hoor, kan dit baie kernagtig net die essensie beklemtoon.

Indien ons volstaan met die lang didaktiese formuliere, moet die vraag gevra word of dit nodig is om nog te preek as so 'n formulier gelees word. Kan die formulier met 'n paar bykomende opmerkings nie by geleentheid dien as die prediking vir daardie bepaalde erediens nie?

Die voordrag van die formulier is baie belangrik. Dit behoort so voorgedra te word dat die hele gemeente daarby betrokke is.

Die formulier-gebede is 'n goeie verwoording van dit wat tydens die besondere erediens plaasvind. Dit is seker nie nodig dat die formulier-gebed by elke geleentheid waar die besondere formulier gelees word, gebid word nie. Hierdie gebede behoort ook vertaal te word in die taal van die dag. Vir hierdie doel behoort ook ander passende gebede geskryf te word. Die formulier-gebed moet so aangebied word dat dit 'n gebed is en nie 'n stuk prosa wat voorgelees word nie.

3.2 Die Doop

Simboliese handeling speel 'n besondere rol tydens die bediening van die doop. Hierdie liturgiese handeling verdien besondere besinning. Die betekenis van hierdie en alle liturgiese handeling en gebare behoort aan die gemeente bekend te wees.

Die gemeente is getuie van die doop wat bedien word. Die gemeente het die verantwoordelikheid om toe te sien dat die ouers hulle doopbelofte uitvoer. Behoort die beantwoording van die doopvrae en die bediening van die doop nie sodanig te wees dat dit vir die hele gemeente sigbaar is nie?

3.3 Die Nagmaal

Volgens die Nuwe-Testamentiese getuigenisse en die geskiedenis van die vroeë Christelike kerk is die nagmaal ten minste weekliks bedien. Die meeste kerkhervormers het ook die begeerte gehad dat die nagmaal meer as vier keer per jaar bedien word. In die meeste gevalle waar dit net vier keer per jaar bedien is, was dit die besluit van die stadsowerheid uit vrees dat die Roomse dwaalleer betreffende die nagmaal sou bly voortbestaan. In Suid-Afrika het veral die praktiese omstandighede bygedra tot slegs 'n vier keer per jaar nagmaalviering. Moet die kerk met hierdie gebruik volstaan? Moet 'n meer dikwelse gebruik nie oorweeg word nie?

Op grond van die genadeverbond word die doop aan kinders van gelowiges bedien. Baie reformatoriese kerke bedien op grond van die genadeverbond die nagmaal ook aan kinders van gelowige ouers. Die standpunte is in hierdie verband wyd uiteenlopend. In sommige gevalle word die nagmaal aan kinders bedien sodra hulle self kan handel. In ander gevalle word dit aan hulle bedien sodra die kind op een of ander wyse te kenne kan gee dat hy glo in Jesus Christus. In sommige gevalle is dit op 'n ouderdom van sewe jaar, in ander gevalle op 12-jarige ouderdom. Die ouers van die kinders word voortdurend vermaan om hulle kinders te onderrig in die Woord van God en hulle te leer wat die besondere betekenis van die nagmaal is.

In die vroeë Christelike kerk en in die tyd van die Reformasie was dit gebruik dat die persone wat nie nagmaal gebruik nie, die kerk verlaat het sodra die bediening 'n aanvang geneem het. Tans word van die kinders verwag om selfs vir sewe tafels net te sit en kyk terwyl die nagmaal bedien word. Wek hierdie onbetrokke sit vir so 'n lang periode nie 'n negatiewe gesindhied nie? Behoort ons ons liturgiese ruimte nie so in te rig dat ons die getal tafels baie vermindert nie? Moet ons nie dink aan die moontlikheid om na die eerste tafel die kinders te laat gaan vir kategeese of ander kerklike aktiwiteite nie?

In die lig van bogenoemde behoort die kerk 'n besondere studie te maak van die kinders se deelname aan die nagmaal.

Die deelname van die belydende lidmaat aan die nagmaal verg ook herbesinning. Hoe behoort 'n lidmaat deel te neem aan die nagmaal? Tydens die bediening behoort hy bewustelik te dink oor die feit dat Christus vir al sy sonde betaal het.

Dien die Skriflesing en die sang by die tafel werklik om die nagmaalganger se denke na Christus te lei of lei dit nie miskien eerder sy gedagtes weg van Christus nie? Behoort daar terwyl die bediening plaasvind, nie besondere stilte te wees met die oog op diep nadenke nie? As wel by die tafel gelees en gesing word, behoort dit gedeeltes te wees wat direk verband hou met die betekenis van die nagmaal.

Waarom ons op 'n bepaalde manier nagmaal gebruik, behoort aan elke lidmaat bekend te wees. Die lidmaat behoort te weet dat naas ons vorm van bediening nog ander vorms bestaan wat net so legitiem is, sodat hy die klem sal lê op die inhoud en nie op die uiterlike vorm nie. Deurlopende studie oor sake soos die vorm van die nagmaal en die deelname aan die nagmaal, sal onderneem moet word. Selfs 'n herbesinning oor voorbereidings- en dankseggingsdienste is nodig.

3.4 Huweliks en Begrafnisdienste

Hierdie eredienste is nie slegs familie-aangeleenthede nie.

Dit is in die volle sin van die woord kerklik aangesien die kerk die verantwoordelikheid het om in hierdie situasies van vreugde en rou die evangelie aan die betrokkenes te verkondig en barmhartigheid aan hulle te bewys. Hierdie is eredienste waar ten minste die kernelemente van 'n erediens voorkom, nl. Skriflesing, prediking, gebed en sang. Hierdie eredienste het 'n meer persoonlike karakter. Hier word gebed vir mense met 'n bepaalde nood of 'n bepaalde vreugde. Die Woord word verkondig met die uitsluitlike doel om mense te troos of om mense te leer wat die huwelik beteken. Die liedere word gekies om by die besondere situasie te pas. Met die oog op deelname is dit goed as die liedere in een of ander vorm beskikbaar is. 'n Amptelike boodskap van deelname namens die kerk het hier ook 'n plek. Aangesien dit die kerk is wat sy lidmate begrawe en in die huwelik bevestig, is dit goed as hierdie geleentheid indien moontlik, so gereël word dat die gemeente teenwoordig kan wees. Die gemeente behoort deurlopend gemotiveer te word om betrokke te wees by mekaar in vreugde en rou. Ook wat die opsig betref, behoort gepoog te word dat daar wel ouderlinge teenwoordig is. Net soos in die geval van die gewone eredienste, behoort die gemeente oor die liturgiese handeling en hulle deelname aan hierdie erediens te, toegerus te word.

Vorbereiding en aanbieding van eredienste vra van die predikant baie tyd. Die volgende kan dien as riglyne:

- * Erediensvorbereiding (studeerkamerwerk) 5 - 8 ure per diens.
- * Betrokkenheid by werkgroep 2 ure per geleentheid een maal per maand.
- * Begrafnisse en huwelike 4 ure per diens.

(Die aanbieding van bg dienste is gewoonlik 'n halfuur tot 'n uur. Alles rondom die begrafnisdiens kan tot 3 ure neem).

AANBEVELINGS:

1. Die Sondag moet optimaal tot verheerliking van God en tot opbou van die gemeente benut word.
 - 1.1 Om dit te bereik moet minstens een erediens per Sondag gehou word. Kerkrade beplan die gemeenteprogram sodanig dat die predikant voldoende tyd kry vir voorbereiding vir die totale erediens, wat insluit prediking en liturgie.
 - 1.2 In elke gemeente kan op Sondag, naas die moontlikheid van 'n tweede erediens ook meerdere byeenkomste van die gemeente gehou word. Hierdie byeenkomste se tyd, plek en vorm word deur die kerkraad bepaal.

Die tweede byeenkoms van die gemeente kan die volgende wees:

- 'n gewone erediens met of sonder sakramentbediening;
 - 'n liturgiese diens;
 - 'n Bybelstudie-geleentheid;
 - 'n toerustingsgeleentheid;
 - 'n gesamentlike erediens van Hervormde gemeentes in een dorp of ring;
 - 'n byeenkoms met die klem op sang en musiek;
2. Ringskommissies hou noulettend opsig oor elke gemeente se Sondagviering. Slegs in oorleg met die ringskommissie kan 'n gemeente minder as twee byeenkomste op 'n Sondag hou.
 3. Toerustingskursusse oor gewone en besondere eredienste vir ampsdraers en lidmate moet beplan word. Hierdie kursusse word vir predikante aangebied by die SVTT en word as verpligtend vir hulle gestel. Op gemeentelike vlak word die kursusse aangebied deur die predikante en ander kundige persone.

D

PREDIKING

Die prediking is 'n konstituerende element van die erediens-gebeure as 'n ontmoeting tussen God en sy gemeente. Die prediking is 'n geïntegreerde deel van die erediens as geheel, en kan daarom moeilik los van die totale gebeure in die erediens behandel word. Baie van die probleme wat in verband met die prediking geïdentifiseer is, is daarom ook ten nouste verweef met die ander liturgiese elemente. Die opmerkings wat hier oor die prediking gemaak word, moet dus gesien word teen die agtergrond van die opmerkings oor die erediens.

1. PROBLEEMONTLEDING

Die ondersoek wat gedoen is deur die Raad vir prediking en erediens, het ook ten opsigte van prediking en erediens sekere probleme uitgewys. In die geheel dui die ondersoek dat daar by 'n groot aantal lidmate 'n hoë mate van onbetrokkenheid by die erediens en prediking is. As redes vir die onbetrokkenheid, geld die volgende:

- * Eredienste is nie geloofversterkend nie (47%);
- * Die atmosfeer is dood en ondeurleefd (40%).

Spesifiek ten opsigte van die prediking het die volgende uit die ondersoek geblyk:

- * te lank (32%);
- * oninteressant (inhoud en aanbieding) (55%);
- * nie leersaam nie (42%);
- * te hoog (35%);
- * sonder betekenis vir die alledaagse lewe (39%);
- * swak skrifuitleg (39%);
- * voordrag van predikant is swak (20%);
- * te moeilik vir kinders onder 12 jaar (80%).

Dit het ook duidelik geword dat daar by predikante te min tyd beskikbaar is vir deeglike preekvoorbereiding en dat by baie 'n gebrek is aan kennis en vaardigheid ten opsigte van die voorbereiding en aanbieding van 'n preek. Die prediking is dikwels lewensvreemd en sonder appèl omdat terugvoering en gespreksgeleentheid oor die prediking ontbreek.

2. KERNPROBLEEM

In die lig van hierdie kort uittreksel uit die probleemontleding wat gedoen was, kan die kernprobleem soos volg omskryf word:

"Die erediens het in 'n groot mate ontaard in 'n formalisme met die gepaardgaande koudheid, ondeurleefdheid, lewensvreemdheid en hoogdrawendheid van die prediking."

3. MOONTLIKE OPLOSSINGS

As moontlike oplossings vir die probleem van die prediking, verdien die volgende aspekte oorweging:

- 3.1 Die wese, inhoud en aanbiedingswyses van die erediens en prediking vra om herbesinning en =definiëring, sodat dit prinsipieël korrek is, maar ook sodat dit uitmond in 'n dinamiese praktykgerigte gebeure wat die lidmaat aanspreek en betrek.
- 3.2 Die verband tussen geloof en lewe (erediens en wêreld) moet ook in hierdie gebeure 'n konkrete gestalte kry.
- 3.3 Die balans tussen die wesenlike aspekte van menswees moet gehandhaaf word, naamlik:

kennis - verstand;
gesindheid - hart;
vaardigheid - hande.
- 3.4 Die wyse waarop die inhoud van die Woord gekommunikeer word is van die allergrootste belang vir die regte verstaan en beleef daarvan.

- 3.5 Die wetenskaplik-teologiese voorarbeid moet nie die ontmoetingsgebeure van die prediking belemmer nie, maar dit dien en bevorder. Die prediking mag dus nie ontaard in 'n akademiese lesing, wat wegstrem van die prediking as ontmoetingsgebeure met die lewende God nie.

Daarom sal die prediking alleenlik eg wees, as dit gedra word deur 'n oortuigende geloofskrag van die prediker deur die Heilige Gees.

- 3.6 Die gerigtheid en taal van die preek moet sodanig wees dat dit die grootste moontlike snit van die gemeente kan bereik.

AANBEVELINGS:

1. Die opleidingsteorie en -praktyk by die teologiese fakulteit moet so aangepas en ingerig word om genoemde sake te akkommodeer. (Sien 3.1 - 3.6)
2. Diensdoende predikante moet deur middel van verpligte voortgesette opleiding toegespitste kursusse in dié verband deurloop.
3. Die noodsaak van die prediking oor die leer van die Kerk aanhand van die belydenisskrifte moet tot sy reg kom.
4. Op gemeentelike vlak sal daar op gereelde basis (ideaal eenkeer per maand), met 'n groep uit die gemeente gesprek gevoer moet word as 'n voor- en na-oefening vir die prediking.
5. In die tydskedulering van die predikant sal daar beplanning moet wees om voldoende tyd in te ruim vir hierdie belangrike faset van die bediening. (Die tydwaarde wat aan die komponent van preekvoorbereiding toegeken moet word is 5-8 ure per preek. Indien die werkgroep vir prediking funksioneer op 'n basis van twee preekbesprekings per maand, een voor en een na die preek, kan die tydwaarde op 2 uur per geleentheid gestel word.)

E

KATEGESE

Kategese is die verkondiging van die evangelie in die vorm van onderrig aan die kinders van die kerk en hulle wat tot die kerk wil toetree. Hierdie onderrig geskied met 'n besondere doel. Dit geskied tot eer van God, dit dien tot wekking en versterking van die geloof, dit lei die katkisasie tot geloofsgehoorsaamheid, dit berei hulle voor om hulle geloof te bely, dit dien om hulle die betekenis van hulle doop te laat verstaan en uit te leef en dit berei hulle voor om self die nagmaal te gebruik.

Hierdie breë doelstellings word met elke les in die oog gehou. Die besondere doelstelling van elke les is egter die besondere saak wat met elke aanbieding moet realiseer. Hierdie doelstellings is so geskryf dat die kategelesse nie net die kinders se kennis wil verbeter nie, maar tegelyk hulle gesindheid en hulle handeling wil vorm volgens die Woord van God. Die lesse is in die handboeke so uitgewerk dat daadwerklik ook rekening gehou word met die besondere behoeftes van die katkisanter.

Kategehandboeke is voorsien vir 12 jaargroepe. Die boeke is so opgestel dat deeglik rekening gehou word met die besondere fases waarin die kinders is. Daar is gewerk met 'n vierdelige indeling: Die vroeë kinderjare, die middel kinderjare, die laat kinderjare en die adolessent. Die kategeet behoort die faseologie van sy klas se kinders te ken. Aangesien kinders meer anders is as eenders, behoort hy elke kind in sy klas te ken en met hom rekening te hou.

Die kategeese is primêr bedoel vir die kinders van die kerk. Dit is reeds lankal gebruik in die kerk dat die volwassenes wat tot geloof kom, deur die kerk gekatkiseer word. Vir hierdie doel is ook die nodige literatuur voorsien. Die kinders van die kerk is gedurig in aanraking met kinders wat nie glo nie. Die kerk se kinders moet geleer word om met hierdie kinders gesprek te voer en hulle saambring na die kategeese - die kategeese word so benut as evangelisasie.

Naas die amptelike kategete het die ouers, die predikante, die kerkrade en die ringsrade 'n besondere funksie om te vervul t.o.v. die kategeese. Die bestaande bronne en bronne in wording moet so goed as moontlik benut word om die genoemdes toe te rus vir hulle werk. Dit moet die ideaal van die kerk wees dat elke kategeet van die kerk na behore toegerus is vir sy dienswerk.

Met die oog op beter funksionering, kan 'n gemeentelike kategeese-werkgroep oneindig baie bydra. Hierdie werkgroep kan soos volg saamgestel word:

- * Kategeesehoof;
- * 2 of meer kategete;
- * 2 ouderlinge;
- * belangstellende lidmate en
- * die predikant wat ex officio sittingsreg het.

Die besondere funksies van die werkgroep sal onder andere die volgende wees:

- * die kategeese-aktiwiteite van die gemeente beplan, koördineer en sorg dra dat hierdie beplanning neerslag kry op die agenda van die kerkraad;
- * geskikte kategete identifiseer;

- * toerustingsaksies vir kategete, ouers en kerkraad beplan en aanbied;
- * dien as skakel tussen die ringsraad en die kerkraad.
- * fasiliteite en hulpmiddels beplan en vir die voorsiening reël;
- * sorg vir verslaggewing aan die kerkraad en die ouers.

In die kategese-masjienerie van die kerk het die Ringsraad vir Kategese 'n besondere funksie. Die Ringsraad is die besondere skakel tussen die Raad vir Kategese en die gemeentes. As die Ringsraad nie effektief funksioneer nie, beteken dit dat 'n hele klomp werk van die kerk nie tot sy reg kom nie. Elke ringskommissie behoort noulettend toe te sien dat die Ringsraad vir Kategese in hulle ring effektief funksioneer. Die funksionering en samestelling van die Ringsraad behoort in die Bepalings van die Kerkwet of in 'n beleidstuk van die Raad vir Kategese duidelik uitgespel te word ten opsigte van die volgende:

- * Samestelling;
- * doelstellings;
- * voorbereiding van verslae vir ringsvergaderings;
- * jaarlikse beplanningsvergaderings;
- * deurlopende opvolgaksies van besluite van die ring, die kerkraad, Raad vir Kategese en die Algemene Kerkvergadering;
- * frekwensie van vergaderings met die oog op kontinuïteit ;
- * verslaggewing van die Ringsraad se werk aan die ringsvergadering;
- * deurgee van gegewens aan die ringskommissie met die oog op visitasie.

Met die oog op goeie kategese is dit nodig dat die kinders onderrig ontvang waar die stoornis so min as moontlik is. Dit spreek vanself dat kategese in 'n lokaal waar daar nog ander klasse is nie so effektief soos nodig, kan wees nie. Elke gemeente behoort hom daarvoor te beywer om uiteindelik 'n ruimte te hê waar elke klas ongestoord gekatkiseer kan word. As in aanmerking geneem word dat die kinders van vandag die kerk van môre is, kan geen prys te hoog wees om hulle goed toe te rus vir hulle toekomstige verantwoordelikheid nie.

Die kategese-handboeke wat die afgelope aantal jare voorsien is, het in 'n lang bestaande behoefte voorsien. Vir elke jaargroep is daar 'n werkboek vir die kind en die handleiding vir die kategeet. Die handleiding vir die kategeet bevat 'n goed gefundeerde stuk agtergrond by elke les. Hierdie agtergrond is deur opvoedkundiges verwerk in lesvorm. In hierdie verwerking is veral toegesien dat die les so aangebied word dat die bepaalde doelstellings van die les realiseer. Slegs die stof wat relevant en hanteerbaar is vir die katkisanter daardie lewensfase, is in die les ingewerk. In die lesse word verskillende leergeleenthede (metodes van aanbidding) aanbeveel. Elke les se doelstellings, inhoud en katkisanter het bepaal watter metode benut moet word vir die aanbidding van die les.

Afhangende van al die genoemde sake is besluit watter media vir die aanbieding van die les benut moet word. Elke les het ook sy eie evaluasie-wyse na vore gebring. Die volgende is van die allergrootste belang mbt ons kategeese-handleidings:

- * Kategete moet deurlopend opgelei word om die kategeese so goed as moontlik aan te bied deur die regte benutting van die handleidings.
- * Die handleidings moet deurlopend ge-evalueer word.
- * 'n Sentrum vir die vervaardiging van media moet gevestig word.

Die kerk se werk met sy kinders eindig nie by die kategeese nie. Die kinders moet by al die werk van die kerk bygedink word. Wanneer die kerk erediens hou, moet so erediens gehou word dat die kinders ten volle daarby betrokke is. Wanneer die predikant, die ouderling of die diaken huisbesoek doen, moet die kinders by die gesprek betrek word. In sy diens-groepe en waar die kerk ookal besig is, moet die kinders benut word as 'n arbeidsmag. Met die oog op hierdie in-praktykstel van die kinders se kategeese kan gedink word aan die instelling van "praktiese lesse" naas die kategeese.

Soos al die verkondigingsgestaltes van die kerk 'n onderrig-karakter het, het die kategeese weer 'n karakter van die ander verkondigingsgestaltes wat in hom ingebou is. Dit is veral die pastorale karakter wat uitgebou behoort te word. In praktyk beteken dit dat die kategeet deurlopend ook individuele gesprekke met die katkisante moet voer.

Die kategeese van die kerk is nie 'n willekeurige saak nie. Oor hierdie werk behoort noulettend opsig gehou te word. Die opsig oor die kategeese behoort aan die hand van bepaalde kriteria opgeskerp te word.

Die kategeese eindig nie nadat belydenis van geloof afgelê is nie. Voortgesette kategeese behoort 'n integrale deel van die kerk se werk te wees. Behalwe die voortgesette kategeese wat in die gewone verkondigingsgestaltes ingebou is, behoort daar in elke gemeente 'n afsonderlike voortgesette kategeseprogram bedink te word.

Dit is van die allergrootste belang dat die predikant betrokke is by die kategeese. Hy is verantwoordelik vir die kategeese van die finalejaar-katkisante. Hy moet die beplanning en koördinering van hierdie jaar se kategeese behartig. Die lesse wat die Raad voorskryf, moet hy aanbied en 'n bekwame persoon of persone vind om die res van die lesse aan te bied. Die predikant is verder verantwoordelik om toe te sien dat die kategete van die gemeente toegerus is vir hulle werk. Dit beteken nie dat hy dit fisies self moet doen nie, maar dat hy wel sal toesien dat dit gedoen word. Saam met die kerkraad is die predikant verantwoordelik om toe te sien dat alles in die gemeente m.b.t. die kategeese reg loop.

AANBEVELINGS:

1. Kerkrade sien toe dat kategete en ouers met toerustingsbronne so goed as moontlik toegerus word vir hulle taak t o v die kinders se kategese.
2. 'n Kategese-werkgroep word in gemeentes gestig om leiding te gee met die kategese.
3. Ringskommissies sien toe dat ringsrade vir kategese funksioneer volgens die bepalinge van die Kerkwet en goed beplande verslae vir die ringsvergadering opstel.
4. Gemeentes beywer hulle om kategese-ruimtes te bekom waar elke klas se kategese sonder stoornis kan plaasvind.
5. Die kategese-handleidings van die Kerk word deurlopend geëvalueer.
6. By Kital word 'n sentrum gevestig waar die voorgeskrewe hulpmiddels van die handleidings vervaardig en uitgebrei word, waar nodig.
7. Die kinders word bygedink by al die Kerk se werk.
8. Die predikant dra die verantwoordelikheid om toe te sien dat al die kategete van die gemeente toegerus is vir hulle werk.
9. Die predikant behartig die kategese van die voor-fina-lejaars en finalejaar katekisasie volgens die voorskrifte van die Raad vir Kategese.
10. Die kategese word benut as evangelisasie-middel.
11. Voorgestelde tydwaarde:

Toerustingsgeleentheid: 4 ure per sessie;

Vorbereiding en aanbieding: 2 ure per les per week.

F

PASTORAAT

Die pastoraat val uiteen in die twee terreine van die huisbesoek en die besondere pastoraat. In die probleemontleding word albei fasette van die pastoraat gesamentlik hanteer, maar wanneer daar gekyk word na moontlike oplossings sal die twee terreine van die pastoraat apart hanteer word. Omdat die ouderling die mede-verantwoordelikheid het vir die pastorale versorging van die gemeente, sal dié ook as deel van die probleemontleding geld.

1. PROBLEEMONTLEDING

Die ondersoek van die Raad vir prediking en erediens het ook hier gegeld as vertrekpunt om 'n beeld te vorm van die werklike probleem rakende die pastoraat. Enkele gegewens behoort die probleem voldoende te omlin.

1.1 Die predikant

- * 50% van die lidmate is meer as 'n jaar gelede deur die predikant besoek. Verwachting bestaan by 90% lidmate dat predikante jaarliks huisbesoek moet doen.
- * 90% verwag dat die predikant besondere pastorale aandag moet gee waar probleme ondervind word.
- * Pastoraat/besondere pastoraat het verskraal tot 'n sosiale besoek.
- * Pastoraat/besondere pastoraat het verskraal tot 'n formele huisgodsdienst.
- * Persoonlike gesprekke kom nie tot hulle reg nie.
- * Doop- en jonglidmate kry nie voldoende aandag onder die pastoraat nie.

Die oorsaak van die probleem kan deels te wyte wees aan gebreke en leemtes by die predikant, soos byvoorbeeld:

- * gebrek aan die regte pastorale gesindheid;
- * gebrekkige werksbeplanning en selfdisipline;
- * gebrekkige kennis en vaardigheid van pastoraal-teologiese prinsipes en pastorale beraad;
- * onvoldoende kennis en pastorale aanvoeling vir die mens in sy situasie en 'n onvermoë om die mens vanuit die Woord te bereik;
- * swak interpersoonlike verhoudings;
- * 'n gebrekkige geloofslawe as voorbeeld vir die gemeente;
- * ontbreking van verslaggewing en evaluering van die predikante se werk.

1.2 Die lidmaat

Die probleem kan ook deels voortspruit uit die gesindheid, verwagting en situasie van lidmate, soos byvoorbeeld:

- * Onrealistiese verwagtings oor die pastorale versorging deur die predikant.

- * Onvolwassenheid en onvermoë om geloofs- en lewensprobleme te hanteer.
- * Swak erediensbywoning lei tot onrealistiese verwagtings van die pastoraat.
- * Vanweë 'n gebrekkige geloofslewe word gesprekke oor die geloof doelbewus vermy.
- * Die disintegrasie van die gemeenskap van gelowiges en die kerngesin wat die tradisionele breër huisgesinsverband vervang het.
- * Voortdurende wisseling van lidmate en die "pendelaar-ver-skytsel".

1.3 Die ouderling

Die onrealistiese verwagting ten opsigte van die predikant kan ook gestimuleer word deur die feit dat die ouderling wat mede-verantwoordelik is vir die versorging van die gemeente, nie na behore funksioneer in sy ampswerk nie. In genoemde ondersoek het die volgende gegewens aan die lig gekom:

- * 40% spandeer minder as 'n halfuur per huisgesin;
- * 28% praat nooit met lidmate oor geloof nie;
- * slegs 31% lees per geleentheid uit die Bybel;
- * 80% bring geen godsdienstige boodskap nie;
- * slegs 30% bid by lidmate;
- * slegs 59% betrek die hele huisgesin by huisbesoek;
- * wyke is in 13% van die gevalle onhanteerbaar groot;
- * 21% sê dat hulle nie toegerus is om 'n gesprek tydens huisbesoek te voer nie;
- * 22% sê dat hulle te min tyd het vir die werk;
- * swak voorbeeld;
- * opsig kom nie tot sy reg.

Daar is oor die algemeen by ouderlinge 'n groot mate van onkunde oor die aard, omvang en inhoud van sy opdrag gesien. Die oorsaak daarvan is deels geleë in onvoldoende toerusting, maar ook in die feit dat die bybelse eise vir die ouderling, nie meer funksioneer tydens die verkiesing nie.

2. KERNPROBLEEM

In geheel gesien, kan die kernprobleem ten opsigte van die pastoraat soos volg saamgevat word:

Die bestaande tradisie het 'n bepaalde rolverwachting op die predikant geprojekteer, waarin daar op 'n onrealistiese wyse verwag word dat hy alleen deur middel van die pastoraat die lidmate in alle opsigte moet versorg. 'n Gebrek aan beplanning, 'n vae taakomskrywing en onvoldoende kennis en vaardigheid by die predikant lei tot frustrasie en min werksbevrediging in sy pastoraat.

3. MOONTLIKE OPLOSSINGS

Omdat die huisbesoektaak soveel prominensie geniet in ons huidige bedienigstruktuur en feitlik die hele pastoraat opsleur, verdien dit afsonderlike aandag.

Muller (1985: 311) toon aan dat die gelykstelling van pastoraat en huisbesoek spruit uit die toepassing van die herder-kuddemodel op die klein landelike gemeente. Hier kan die een herder sy kudde doeltreffend versorg deur gereeld by hulle aan huis te kom. In die moderne groot stedelike gemeente is dit net nie meer moontlik nie. Vanuit hierdie herdermodel stel lidmate ook 'n hoë verwagting aan die gereelde huisbesoek van die predikant.

Soos reeds aangetoon, word binne die Hervormde Kerk die huisbesoek tuisgebring onder die opsig. Die opsigtaak is primêr die verantwoordelikheid van die ouderling. Die ouderling vorm die eerste linie van die opsigtaak en daarom is dit nodig dat sy besoeke aan lidmate 'n hoë frekwensie sal handhaaf. Die predikant se opsigtaak lê in die tweede linie, waar die klem nie soseer lê op kontrole nie, maar op die remediërende of terapeutiese faset. Hy moet dus vanuit sy teologiese opleiding remediërend toetree op grond van probleme wat uitgewys is deur die eerste linie van opsig deur die ouderling. Dit maak die huisbesoek van die predikant nie oorbodig nie, maar verminder die frekwensie en verleen daaraan 'n ander inhoud en aksent.

Huisbesoek by alle lidmate is noodsaaklik om 'n gesonde pastorale verhouding tussen pastor en lidmaat te skep. Dit skep die geleentheid om die Woord te bring binne die konkrete, toegespitse situasie van die huisgesin. Dit bied ook aan die predikant die geleentheid om post-kategorietes voor-komend te werk. Individuele huisbesoek kan ook afgewissel word met groepspastoraat, sodat by wyse van rotasie, elke lidmaat oor 'n periode van twee of drie jaar individueel besoek word. Die frekwensie van die huisbesoek deur die predikant sal in 'n groot mate bepaal word deur plaaslike omstandighede soos die aantal besoekpunte, tye beskikbaar vir huisbesoek, die voorkoms van probleme wat besondere pastorale aandag vereis, ensovoorts.

Daar moet dus meer soepelheid aan die dag gelê word sodat die kerkraad saam met die predikant, met inagneming van die situasie, die frekwensie van die huisbesoek kan bepaal. 'n Minimum aantal besoekpunte per jaar kan as algemene voorskrif geld, byvoorbeeld dat predikante, in oorleg met die kerkraad, die huisbesoek jaarliks beplan met dien verstande dat daar ten minste by 'n honderd besoekpunte jaarliks besoek afgelê word.

Die voorkoms en omvang van die besondere pastoraat, toegespits op lidmate wat besondere probleme of krisisse ondervind, word steeds meer.

Vaste spreekure sal weekliks daarvoor gereserveer moet word en dit sal in berekening gebring moet word by die oorkoepelende beplanning. Die praktyk het bewys dat die aanvraag na besondere pastoraat toeneem hoe langer die predikant in die gemeente werksaam is en namate die vertrouensverhouding gevestig raak.

Dit kan dus in praktyk beteken dat gedurende die eerste jare in 'n gemeente, die klem swaarder sal rus op die huisbesoek, terwyl die klem later sal verskuif na die besondere pastoraat. Die beplanning van die pastorale praktyk sal ook verder beïnvloed word deur plaaslike omstandighede soos die voorkoms en intensiteit van bejaardesorg en siekepastoraat.

In geheel gesien, moet die rigiede pastorale patroon met die aksent op huisbesoek meer soepel word sodat in die oorkoepelende beplanning van die taak van die predikante, daar na gelang van omstandighede aksentverskuiwings kan plaasvind.

Dit bring dus mee dat die taakoms krywing van die predikant ten opsigte van die huisbesoek en besondere pastoraat in meer besonderhede uitgespel word. Die Kerkwet vorm immers die verwysingsraamwerk waarvolgens gemeentes se rolverwachting van die predikant gevorm word.

Teen hierdie agtergrond kan die volgende moontlike oplossings vir die probleem ter oorweging aangebied word.

3.1 Huisbesoek

3.1.1 Huisbesoek sal 'n onontbeerlike aspek van die pastoraat bly.

3.1.2 Die frekwensie is belangrik, maar nie 'n doel op sigself nie. Dit is afhanklik van 'n paar ander sake wat in oorleg met die kerkraad en ringskommissie in oorweging geneem moet word.

3.1.3 Die aspekte wat in hierdie beplanning aan die orde moet kom is onder andere die volgende:

- * Grootte van die gemeente/aantal besoekpunte.
- * Hoeveelste rondte in die gemeente.
- * Sosiale en ander probleme.
- * Plek en betekenis van groepsbesoek en afwisseling met individuele besprekings.
- * Stad/platteland (tyd beskikbaar vir huisbesoek).
- * Met inagneming van predikant se omstandighede.
- * Gevalle van besondere pastoraat waaroor verslag gegee word en die eise gemonitor word.

- * Die administratiewe pligte in die gemeente.
- * Die aantal preke wat voorberei moet word.
- * Begrafnisse en huwelike.
- * Ander toerustingsgeleenthede in die gemeente.

3.1.4 Die doel van huisbesoek kan uiteenval in die volgende aspekte wat met afwisselende aksent funksioneer.

- * Die kontakfase met die oog op die vestiging van 'n pastorale relasie (veral eerste rondte).
- * Daar is 'n opsigfasie wat beide voorkomend, opbouend en herstellende van aard kan wees (deurlopend, ook in die werk van die ouderling).
- * Die toegespitste Woordbediening in elke huisgesin se konkrete omstandighede het die toerus/opbou van die geloof in die oog.
- * Wanneer die probleme wat geïdentifiseer is sodanig intens geword het, gaan dit oor na besondere pastoraat wat 'n spreekkamer situasie kan vereis (wat waarskynlik meer gesprekke gaan behels).

3.1.5 Die vorm waarin die huisbesoek plaasvind is dat dit 'n gesprek is wat plaasvind met al sy besondere implikasies.

3.1.6 Skriflesing en gebed vind sy sinvolle plek na die eis van elke gesprek.

3.1.7 Die inhoud van so 'n gesprek kan bepaal word deur die konkrete situasie of 'n saak wat as tema(s) voorberei is met die oog op die opbou in die geloof (waarskynlik na 'n ontleding van die gesin/gemeente vooraf).

3.1.8 Beplanning van die huisbesoek behels ook die volgende:

- * afspraak vooraf;
- * tydsduur wat saamhang met die doel/inhoud van elke besondere gesprek (effektiwiteit loop parallel met lengte en woordekonomie);
- * die skep van 'n goeie gespreksgeleentheid.

AANBEVELINGS:

1. Die bepalings van die Kerkwet sal herskryf moet word, t.o.v. werk van die predikant en die ouderling, veral wat betref die frekwensie en die inhoud.
2. Verskerpte opleiding= en toerustingskursusse vir predikante in verband met huisbesoek sal deurlopend by die SVTT aangebied moet word.

3. Kerkrade in oorleg met predikante en ringskommissies sal na ontleding van al die tersake faktore 'n huisbesoekprogram beplan en kontroleer.
4. Groepshuisbesoek kan by wyse van afwisseling en/of aanvulling naas individuele huisbesoek in oorleg met die kerkraad gereël word.
5. Tyd moet ingeruim word vir spreekure (opvolg).
6. Ouderlinge se taakoms krywing moet sy verantwoordelikheid om afsprake te reël spesifiseer, met verwerking van die gewendheid dat ouderlinge die eerste linie van opsig is.
7. Die ouderlinge moet die riglyne vir kerkraadkategorie en die ouderling-toerustingprogram van die raad deurloop.
8. Inligting moet aan lidmate by wyse van die maandblad-/inligtingstukke oor die huisbesoekprogram en oor hulle verwagtings en deelname aan die huisbesoekgesprek, deurgegee word.
9. Voorgestelde tydwaardes vir die predikant:

Huisbesoek - Voorbereiding - 2 uur per week (teologiese studie op die terrein van die pastoraat).

Individueel - 1 uur per besoekpunt. (Indien meer tyd benodig word moet dit oorloop in opvolggesprekke in die spreekkamer).

Groepsgewys - aanbieding = 3 uur.

3.2 Besondere pastoraat

Die eise om bearbeiding deur middel van besondere pastorale sorg in verband met sosiaal-maatskaplike vraagstukke, met gepaardgaande geloofsimplikasies word steeds dringender. Indien die kerk ook op hierdie terreine sy lidmate vanuit die Woord wil begelei en versorg, sal hierdie faset van die bediening in die totale strategie van die kerk verdiskonteer moet word. Die volgende riglyne kan vir 'n toekomstige bedieningstruktuur geld.

3.2.1 Moontlike oplossings

- * Die handhawing van die teologiese komponent ook in die besondere pastoraat is hoë prioriteit.
- * Die identifisering van besondere probleme beteken nooit dat die pastorale begeleiding ophou nie.
- * Die kennis van ander gedragwetenskappe kan baie belangrik wees, maar die hoofsaak bly vir die kerk Woordbediening.
- * Daar is binne die raamwerk van die teologie spesialiseringsterreine.

- * Die predikant se rol binne 'n spanbenadering moet duidelik omlyn word.
- * Predikante sal 'n basiese begrip, kennis en vaardigheid van spreekkamerhantering en berading moet hê.
- * Die nood aan vertrouensverhouding kan nie genoeg beklemtoon word nie - sodat lidmate ook betyds sal kom praat.
- * Die kerk moet in sy pastoraat/bediening die klem op voorkoming verdiskonteer.
- * Die tyd/aandag aan besondere pastoraat moet in balans gehou word met die totale bedieningspatrone en die aandag aan binne-kerklike versus buite-kerklike probleemgevalle.
- * Predikante verskuil soms hulle onvermoë met hulle teologies-pastorale funksie, agter 'n oormatige betrokkenheid by "sosiale" probleme.
- * Predikante benut nog nie die gemeente as werksmag/hulpkragte vir bepaalde terreine nie.
- * In ringsverband kan predikante op 'n uitruilbasis meer gespesialiseerde pastorale dienste oor gemeentegrense verskaf.

AANBEVELINGS:

1. Die hele saak van die besondere pastoraat sal eksplisiet in die Kerkwet en Bepalings verwoord moet word.
2. Die teologiese opleiding sal in sy kurrikulum die besondere pastoraat met al sy vereistes tot sy reg moet laat kom.
3. Predikante sal deur middel van voortgesette opleiding die nodige toerusting moet ontvang.
4. Die kerkraad sal in samewerking met die predikant en met oorweging van alle tersaaklike faktore, 'n spreekuur-program beplan en kontroleer. Die gemeente moet ook deurlopend hieroor ingelig word.
5. Aan die hand van 'n deeglike situasieontleding sal die instelling van bepaalde diensgroepe oorweeg word ter ondersteuning van sekere pastorale werk. Bogenoemde diensgroepe sal ook deurlopend toegerus moet word.
6. Prediking, katechese en jeugwerk naas roetine huisbesoek kan as aanvanklike klankbord vir die pastorale opvolgwerk dien.

7. Ouderlinge moet opgeskerp word om as eerste linie van die opsig, behoeftes te identifiseer en waar nodig na die predikant te verwys.
8. Ringsrade vir predikante moet betrek word met die oog op studie en toerusting in verband met die besondere pastoraat.
9. Die PVD moet naas die benutting van ander wetenskappe, altyd 'n sterk gespesialiseerde teologiese basis behou. Die diens moet ook uitgebrei word na ander sentra.
10. Gespesialiseerde pastorale dienste kan op ringsvlak deur predikante onderling uitgeruil word.
11. Die ringsraad vir predikante kan as koördinerende beplanningsliggaam ten opsigte van die pastoraat in ringsverband funksioneer, met die ringskommissie as opsighoudende liggaam.
12. Huweliks- en doopkategese kan vervang word met 'n deurlopende program vir toerusting tot die huwelik en kan op rings- of gemeentelike vlak aangebied word.
13. Voorgestelde tydwaardes vir die besondere pastoraat:
 - Spreekkamer - 1 uur per afspraak.
 - Sieke/Bejaarde besoeke - 1 uur per besoek
 - Toerustingsgeleenthede in verband met pastoraat - 1 uur per sessie.

G

JEUGPASTORAAT

Die jeugpastoraat van die kerk val uiteen in 'n verskeidenheid van bedieningspatrone. Dit begin reeds by die doopkategese van ouers, die kategese, pastoraat en prediking. Die kerk wil sy jeug so lei tot geloofsverantwoordelikheid sodat hulle hulle dienswerk in die wêreld kan verrig. Naas die formele bedieningsmoontlikhede word die jeug georganiseer in jeugverenigings, hetsy in homogene groepe of in gesamentlike verband, ten einde addisionele en informele gespreksgeleenthede te skep waardeur portuurgroepe op maksimale wyse kerklik begelei en opgevoed kan word. Wat die dienswerk betref wil die kerk sy jongmense met inagneming van hulle lewensfase, gawes en beskikbare tyd, daadwerklik betrek by die gemeentelike lewe en aktiwiteite.

1. PROBLEEMONTLEDING

Om 'n beeld te vorm van die werklike probleem, word enkele sake wat in die ondersoek na vore gekom het weergegee.

Die gemeentelike lewe kom nie altyd die behoefte aan geborgenheid en sekerheid binne die gemeenskap van gelowiges by die jeug tegemoet nie:

- * jongmense wil hulle godsdiens saam met andere beleef (93%);
- * jongmense verklaar dat hulle Christen-wees nie net met die verstand beleef nie, maar ook met gevoel (96%);
- * jongmense voel die onbetrokkenheid van lidmate onderling aan as 'n wesenlike probleem (76%);
- * pastorale bewoënhed by predikante ontbreek (71%);
- * beleef eredienste individueel en nie as groep (69%).

Jongmense spreek die behoefte uit dat die kerk hulle nie net as arbeidsveld moet sien nie, maar ook as arbeidskrag moet gebruik:

- * hulle wil graag iets vir hulle naaste doen (96%);
- * hulle voel dat die gemeentelike lewe die noodsaaklike kanaal is waardeur die jongmens sy geloof kan uitleef (86%).

Jongmense voel verder dat die kerk, en veral die prediking nie altyd hulle adres en konkrete situasie aanspreek nie:

- * die prediking moet deurgetrek word na hulle belewings-wêreld en konkrete nood (77%);
- * georganiseerde NHJV programme moet, saam met alle gespreksgeleenthede soos huisbesoek, geleentheid bied vir informele een tot een gespreksgeleenthede (88%);

Jongmense ervaar formalisme as 'n wesenlike frustrasie:

- * hulle skakel graag in waar dit vir hulle lekker is (86%).

Verder blyk dit dat outoritêre, ondeurdagte, onbelangstellende en onbevoegde optredes van ampsdraers en kategete jongmense vervreem van die gemeentelike meelewing.

Hulle soek ook na 'n simpatieke luisteraar met persoonlike belangstelling in hulle as medemens, nie alleen by ampsdraers en kategete nie, maar ook in hulle owerhuise.

Die feit dat kerkmense nie altyd leef wat hulle bely en voorskryf nie, verwar en stoot jongmense af.

Materialisme bring vervlakking van waardes mee en die onsekerheid oor die toekoms 'n gevoel van depressie en fatalisme.

Dit blyk ook dat verslapping van dissipline in gesin, gemeenskap en kerk ongebonde vryheid (elkeen doen wat hy wil) aanwakker.

2. KERN PROBLEEM

Ten opsigte van die kerk:

- * die kerk slaag nie voldoende daarin om, dmv die verkondiging van die evangelie, die jongmense van ons tyd te begelei tot 'n geborge en gebalanseerde geloofslawe in die kerk en in die alledaagse lewe nie, ten opsigte van:
- ** die bepaalde lewensfase, tydsgewrig en behoeftes;
- ** die vorm en inhoud van sy bediening;
- ** die deel word van die kerklike familie of gemeenskap van gelowiges;
- ** die gemis aan egte pastorale bewoënhed en deernisvolle betrokkenheid onderling.

Ten opsigte van die jongmens:

- * Die jongmens voel hom deur die kerk verwaarloos omdat die kerk die indruk laat van een net vir grootmense.
- * Jongmense wil ook graag in die kerk as arbeidsmag diensbaar wees en nie slegs as arbeidsveld hanteer word nie.
- * Die groter familieverband bestaan nie meer nie, slegs die kerngesin. Gevolglik behoort die kerk substituuat te word vir die wyer gesinsverband. Formalisme, koudheid, ens. werk egter belemmerend in.
- * Die vervlakking van waardes lei tot die onderskeiding tussen kerklikheid en godsdienstigheid – hulle sê hulle is godsdienstig, maar wil nie kerklik betrokke wees nie.
- * Die wêreld wat aan die jongmens voorgehou word (o.a. deur media) is een waarin God nie voorkom nie of waarin van Hom 'n karikatuur gemaak word. Dit hang saam met die hele "sekulêre gevoel" van die Westerse wêreld.
- * Jongmense bevraagteken waardes wat hulle as oneg en inhoudloos ervaar.
- * Nie-kerklike aktiwiteite maak groot inbreuk op jongmense se beskikbare tyd.

3. MOONTLIKE OPLOSSINGS

As moontlike oplossings vir die probleme wat met jeugwerk in die kerk ervaar word, verdien die volgende aspekte ooreweging:

'n Grondige teologiese besinning oor jeugpastoraat as pastorale versorging van die kleuter tot die volwasse stadium, waar die faseologie in berekening gebring word met die eise van die tyd, behoort deur die kerk onderneem te word. Dit is vir die kerk 'n bron van kommer dat duisende jongmense net eenvoudig verdwyn nadat hulle die ouerhuis verlaat en soms selfs vroeër. So verloor die kerk sekerlik 'n hele aantal potensiële gemeentes per jaar. Die probleem begin reeds daar waar die jong kind die kerk ervaar as 'n kerk vir en van grootmense. Dit is verder so dat 'n bepaalde stroming onder die moderne geslag mense 'n onderskeid maak tussen kerklikheid en godsdienstigheid. Tradisioneel is hulle wel van hulle geboorte af kerklik betrokke, en wanneer hulle uit die ouerhuis uitbeweeg en begin werk, sê hulle hulle is steeds gelowig, maar wil nie meer kerklik betrokke wees nie.

Navorsing in Nederland het bewys dat jongmense wat van mening was dat hulle buite die kerk hulle geloof kan beoefen, binne twee dekades byna 'n hele geslag ongelowig laat word het.

Kerklike strukture en bedieningspatrone is onontbeerlik, met al hulle gebreke. Die jongmense van ons tyd is egter baie meer krities ingestel teenoor die kerk en samelewing en juis daarom moet die kerk sy geloofwaardigheid vir hulle behou, wat 'n verantwoordelike besinning van sy jeugpastoraat regmatig erken, as deel van die kerklike verantwoordelikheid teenoor dooplidmate en jong belydende lidmate. Die resultaat behoort dan ook eksplisiet in die bepalings verwoord te word.

Jeugpastoraat moet dan verstaan word as die pastorale begeleiding van die dooplidmate van die kerk tot ontplooiing van hulle geloof en persoonlikheid. Dit geskied deur die lewensfase waar die subkultuur en groepsbetrokkenheid benut en in ag geneem moet word. Dit bring mee dat homogene groepe gevorm behoort te word waarbinne die jongmense homself spontaan kan wortel en tuisvoel.

Dit is 'n gegewe feit dat die tiener se soeke na identiteit hom tydelik beïnvloed. Die oorgrote persentasie kies egter tog uiteindelik die lewensbeskouing van hul ouers. Daarom moet die gesin 'n belangrike uitgangspunt in die betrokke strategie wees. Die kerk moet die ouers toerus om verbondsouers te wees. Die gesinslewe moet dan ook gelukkig geanker wees vir die gemeentelike lewe. In hierdie verband moet die erediens as sentrum van die totale kerklike lewe vir die jongmense 'n atmosfeer van Christelike warmte, egtheid en geborgenheid bied. Hulle behoort te voel dat hulle as volle deelgenote aan die heil aanvaar word.

Die gemeente as *koinonia* moet dus vir die kind geborgenheid en sekuriteit bied, veral in 'n tydperk waar hy soekend na identiteit is en sy wêreld bevraagteken. Die totale gemeentelike funksionering en lewe (atmosfeer) het 'n sterk en bepalende invloed, positief of negatief, op 'n kind/jongmense se beleving van godsdiens en uiteindelik ook van God en die sin van hulle lewens.

Die kerk sal moet rekening hou met die hele "sekulêre lewensgevoel" van die Westerse wêreld wat 'n atmosfeer adem waarin God nie voorkom nie. Dit verteenwoordig die "ander wêreld" wat meeding om die lewe van die jongmens. Die media en veral die TV bring byvoorbeeld die wêreld met sy lewensgevoel in jou huis en konfronteer jou met hoe die mens van ons tyd dink en doen. In die opsig figureer God feitlik nie. Die mens kom sonder God klaar, God word 'n spaarwiel wat oorbodig is, behalwe as ons Hom nodig kry in 'n krisis. In hierdie opsig moet onthou word dat die jongmens 'n baie sterk soeke na die sin van sy bestaan en 'n geestelike honger ervaar. Daar is by die jongmens vandag 'n wegswaai te bespeur van die idee dat die verstand en kwantiteit van lewe (uiterlike dinge) al is wat tel. Hy neem al meer die gevoelsaspek en sake rakende die kwaliteit van die lewe in ag, omdat hy onvergenoegd raak met die oppervlakkigheid van die samelewing. Hierdie gevoelstendens moet in die regte kanale gelei word aangesien dit maklik kan ontaard in die charismatiese waar God funksioneer as 'n behoeftebevrediger.

Die hart van ons Christelike godsdiens is egter dat ek as jongmens in God se diens is, en nie God in my diens nie. Dit is God wat my wil gebruik. Die jeug van die kerk sal daarom in die totaliteit van die bediening (prediking, pastoraat, diakonaat, evangelisasie, ens.) spesifiek betrek en benut moet word. Die jeug wil nie net as teikengroep gesien word nie, maar wil ook op teikens gerig word.

Beter benutting van bestaande strukture en literatuur wat reeds beskikbaar is moet aangevul word met toerusting wat op homogene groepe gerig is.

Die koördinering, opsig en evaluering op ringsvlak en in gemeentes moet tot sy reg kom.

Die betrokkenheid en verantwoordelikheid van die ouderling by die jeugpastoraat moet ook nader omskryf word, met inagneming van die jongmens se eie aard en die stremminge van die tyd wat invloed op hom uitoefen.

In die laaste instansie moet opgemerk word dat die jongmens van vandag dikwels by die diep kant van die lewe ingegooi word. Morele en sedelike besluite wat deur vorige geslagte eers op 'n baie later ouderdom geneem moes word, moet hulle nou op 'n vroeë ouderdom neem. Hulle soek leiding hieroor vir sy eie oriëntering op 'n ouderdom waar individualisme sterk is. Hy soek die antwoorde en praktiese implikasies van Gods Woord in sy alledaagse lewe en probleme. Daar is dus 'n groot behoefte aan praktiese prediking en gesprekke waar die jongmense in 'n een tot een verhouding antwoorde by 'n vertroueling (predikant, ouer, ouderling) kan ontworstel.

AANBEVELINGS:

1. 'n Teologiese herbesinning oor die plek en funksie van jeugpastoraat in die totale opset van die kerklike bediening sal gedoen moet word.
2. 'n Gekoördineerde beleid vir jeugwerk sal in die bepalings van die Kerkwet neerslag moet vind.
3. Opleidings- en toerustingskursusse vir alle belanghebbendes by jeugwerk (predikante, ouderlinge en ouers) moet voorsien word, wat deeglik rekening hou met leeftydsfases van jongmense.
4. Die breë kategorieë van voorskoolse, primêre, sekondêre en belydende fases geld as raamwerk vir effektiewe jeugpastoraat en vir die voorsiening van literatuur en werkprogramme.
5. Die Kerk sal in sy toekomstige beplanning van bedieningsstrukture doelbewys ruimte moet skep vir die jeug as ontvangers en draers van die evangelie.
6. Apsdraers moet deur hulle houding, optrede en betrokkenheid en elke raakvlak, met die jeug 'n atmosfeer van egtheid, openheid en geborgenheid skep.
7. Die groepsgevoel (en =druk) wat in die jongmens se lewe so 'n belangrike rol speel kan deur die Kerk positief benut word wanneer die gemeenskap van gelowiges werklik deur die jongmense binne sy portuurgroep en gemeenteverband beleef word.
8. Geleenthede vir 'n een tot een gesprek met jongmense moet georganiseer geskep en benut word.
9. Gekoördineerde benutting van bestaande strukture soos ringsrade en werkgroepe op gemeentevlak, asook die effektiewe benutting van beskikbare literatuur is noodsaaklik.
10. Ouers en lidmate moet daadwerklik aan skoolaktiwiteite, onder leiding van die jeugwerkgroep en onder opsig van die kerkraad, deelneem.
11. Ouers sal opgeskerp moet word deur die verskillende bedieningspatrone en toerustingsgeleenthede om hulle kinders vanuit die geloof te begelei deur woord en voorbeeld.
12. Geloofsinhoude moet in preke en gesprekke in gesinsverband verpersoonlik en verprakties word sodat die jongmens die implikasies van sy geloof in sy alledaagse lewe kan toepas.
13. Toerustingspakkette moet ontwerp word vir toerusters self en vir jongmense wat rekening hou met die verskillende leeftydsfases van jongmense (in aansluiting by, maar ook in onderskeid van kategeseprogram).

14. Gespreksgeleenthede moet rekening hou met en aansluiting vind by die informele lewensstyl van jongmense.
15. Die Kerk moet georganiseerd kontak hou met jongmense wat skool en ouerhuis verlaat (veral dienspligtiges).
16. Ringskommissies moet toesien dat ringsrade vir jeugwerk funksioneer volgens die bepalings van die Kerkwet en goed beplande verslae vir die ringsvergadering opstel.
17. Voorgestelde tydwaardes vir jeugpastoraat:
 - * Toerustingsgeleenthede - 4 uur per sessie (voorbereiding ingesluit);
 - * Betrokkenheid by georganiseerde jeugaktiwiteite in gemeente - 2 ure per week.

H

EVANGELISASIE

Evangelisasie is verkondiging aan hulle wat van die kerk vervreemd is, in die vorm van 'n gesprek, 'n homilie of onderrig.

1. PROBLEEMONTLEDING

1.1 Aanvanklike probleem

Evangelisasie is aanvanklik gekoppel aan 'n besondere amp naamlik dié van Evangelisasiepredikante (Evangelisasie-standplase is geskep). Die algemene amp van die gelowige naamlik Priesterskap/"Getuie wees" het nie gefunksioneer nie.

Hoekom?:

- * Vrees vir lekeprediking;
- * Vrees vir invloed van Metodisme;
- * Lidmate self het aversie getoon (is so geleer);
- * Lidmate was nie instaat om gestruktureerde evangelisasie te bedryf nie;
- * Daar was nie struktuur vir georganiseerde evangelisasie nie;
- * Kerklike beleid was teoreties vir evangelisasie;
Dominee speel leidende rol:
 - ** Spontane evangelisasie;
 - ** Relasionele (verhoudings);
 - ** Evangelisasie: Troues en belangstelling van enkelinge;
- * Teikengehoor nie omskryf;
- * Kategese nie gerig op evangelisasie;
- * Lewe van die lidmate en gemeente nie 'n aantrekkingskrag vir die wêreld;

- * Toerusting via prediking op Sondae - net kognitiewe insette (kennis);
- * Praktiese opleiding van predikante het ontbreek;
- * "Vrees" om oor geloof te praat (geloofsoortuiging te deel) bestaan by lidmate:
 - ** Gebrek aan kennis (weet nie wat of hoe nie);
 - ** Gebrek aan selfvertrou;
 - ** Koppeling tussen die lidmaat se evangelisasiewerk en die kerkraad se verantwoordelikheid is nie gestruktureerd nie;
- * Die term "Kerk" is nie duidelik nie. Die vraag ontstaan: Is "Kerk" ...
 - ** die drie ampte/ampsdraers; of
 - ** die kerklike vergaderings; of
 - ** die lidmate (Liggaam van Christus)?
- * Die gemeentebouprogram en evangelisasie kry nie beide steun nie.

1.2 Kernprobleem

- * Die terrein van die evangelisasie is vaag;
- * Die kerklike definisie kom nie tot sy reg in Bepaling 44 nie;
- * Die gemeentebouprogram as 'n opskerping van die gemeentelike lewe kry nie genoeg aandag nie.

Miskien moet die kern van die probleem tog gesoek word in dié rigting van die werklikheid dat die Hervormde Kerk 'n baie swak evangelisasie bewussyn vertoon. Dit word baie veront-rustend wanneer 'n mens dit bedink in die lig van 'n opmerk-ing wat Karl Bart iewers maak: "'n Kerk wat nie evangelise-rend optree nie, is geen kerk meer nie en moet self eers geëvangelseer word." Dit is noodsaaklik dat die Kerk gestuurde moet wees en 'n apostoliese visie moet hê, anders kom sy wese in gedrang. Die hele kerk moet gemobiliseer word om die hele evangelie aan die hele wêreld te bring. Dit was 'n uitspraak van die Wêreldkongres oor evangelisasie te Lausanne in Switserland. 'n Mens sou dus kon sê evangeli-sasie is nie bloot 'n taak van die kerk nie, maar evangeli-sasie is die kerk in aksie. Hierdie onontbeerlike sending-bewussyn (die onderskeiding tussen sending en evangelisasie is hier nie tersake nie) moet in die kerk gevestig raak. Daarvoor sal alle moontlike bedieningskanale benut moet word: die prediking, die kategeese, die huisbesoek, die persoonlike gesprekke en alle ander vorme van groeps-werk. Die opleiding sal hieraan ook doelbewuste aandag moet gee.

2. MOONTLIKE OPLOSSINGS

Die kerk as geheel moet meer evangelisasie-bewus gemaak word en evangelisasiegerig lewe.

Groter verskeidenheid van evangelisasie-aksies en metodes moet geïnspireer word, bo en behalwe die safari-metode, bv:

- * Spontane evangelisasie;
- * Kategese en Jeugwerk;
- * Sosialiseringsmetode;
- * D.m.v. huisgesin, sport, stokperdjies;
- * Beplanningsgroepe, werk, ens;
- * Literatuurverspreiding;
- * Pastorale spreekkamer (Krisiskliniek);
- * Massamedia;
- * Tentmakerbediening om 'n standplaas te vestig;
- * Benutting van gemeentesentrum as gemeenskapsdiens.

Die vertrekpunt moet nie slegs op die individu gerig wees nie, maar moet die huisgesin in die oog hê.

Daar moet 'n teologiese balans wees tussen binne-gemeentelike pastoraat en apostolaat na buite.

AANBEVELINGS:

1. 'n Totale teologiese begronding van 'n apostolêre visie en elke gemeentelid se getuienistaak via die opleiding, ringsrade, kursusse, prediking, kategese en pastoraat moet die Kerk ingedra word.
2. Alternatiewe evangelisasiemetodes, binne die kerklike-teologiese milieu en na gelang van behoeftes van die tyd, moet ondersoek word as aanvulling by die G.E.T.P.
3. Die G.E.T.P. moet 'n meer buite-kerklike gerigtheid kry.
4. T.o.v. die predikant moet daar spesifiek tyd afgestaan en opdragte gegee word met die oog op die apostolaat.
5. Toerustingspakkette, wat ook verskillende evangelisasiemetodes inkorporeer, moet saamgestel word om lidmate daarvoor toe te rus.
6. Daar moet op gestruktureerde wyse ruimte wees om lidmate, op gemeentelike vlak, op 'n doelgerigte wyse by meervoudige evangelisasie-aksies en -metodes te betrek.
7. Die wykspotensiaal en ander sosiale verbande moet doelbewus evangeliserend benut en ontgin word.
8. Die plaaslike kerkraad moet, in samewerking met die ring (ringsraad en -kommissie), sy situasie ontleed en op grond daarvan strategieë en metodes beplan.
9. Die Ringsraad moet die evangelisasie-aksie van die gemeente deurlopend evalueer en aan die ringsvergadering verslag doen.
10. Persone wat via evangelisasie betrek word moet op 'n gestruktureerde wyse binne die plaaslike gemeenskap van gelowiges opgeneem word. Om dit moontlik te maak sal die koinonia van die gemeente opgeskerp moet word.

11. Toegespitste pastoraat, kategeese, prediking, opsig en tug moet onder andere gevalle van kerklosheid identifiseer en probeer voorkom.
12. Vanuit die perspektief van die ooraanbod van predikante kan die Kerk dit oorweeg om, in die gees van die tentmakerbediening, predikante met die bepaalde opdrag tot die vestiging van 'n evangelisasie-standplaas benut.
13. In die teologiese opleiding moet spesifiek ruimte geskep word vir praktiese opleiding in evangelisasie.
14. Daar moet op gemeentelike vlak, onder opsig van die kerkraad, 'n werkgroep vir evangelisasie gevestig word om toerusting te gee en die aksie te beplan, te koördineer en te evalueer.
15. Spesialiste op ringsvlak, of kundiges in breër kerkverband, kan gekoördineerd 'n evangelisasie-program lei.
16. Tydwaarde vir evangelisasie
3 - 4 ure per toerustingsgeleentheid.

I

TOERUSTINGSGELEENTHEDE

In die lig van die kerk se verstaan van die Bybel ("... dat die gelowiges toegerus moet word vir hulle dienswerk in die wêreld ...") en op grond van die eise van die moderne tyd, is dit een van die kerk se grootste uitdagings om aan sy lidmate toegespitste toerusting te verskaf op die verskillende terreine waar hulle diensbaar sou kon wees.

1. DIE BEHOEFTE/PROBLEEM MOET GRONDIG GEFORMULEER WORD OM DIE VOLGENDE VRAE TE BEANTWOORD
 - * Is die teologie (=beoefening) 'n doel op homself of is dit ter wille van die kerk en sy praktyk?
 - * Het die lidmate 'n besondere taak as synde die kerk?
 - * Watter behoeftes (geleenthede) het die lidmate om betrokke te wees by verskillende dienswerkterreine van die kerk?
 - * Kan die prediking aan hierdie behoeftes van toerusting vir besondere dienswerk voldoen?

- * Het die psigo-sosiale struktuur van die gemeenskap en die leefwêreld van die lidmaat bepaalde eise vir die struktuur van die kerklike praktyk?
- * Is die model van een-tot-massa nog voldoende vir die behoeftes van die moderne tyd en beantwoord dit aan gangbare kommunikasieteorieë?
- * Kan die predikant man-alleen al die werk doen?
- * Bied die Skrif die model/metodes waarmee die kerk sy werk doen?
- * Behoort die vraag aan die orde te kom of die metodes wat ons gebruik effektief is en hoe dit gemeet kan word?
- * In watter opsigte is die spektrum van verkondiging wyer as prediking?
- * Wat kan die rol van belangegroepes wees, op grond van besondere gawes, om koinonia in die gemeente te vestig?
- * Wat is die gevolge van die sekularisering van die gemeenskapslewe vir die geloofslwe van die lidmaat, met verwysing na skisofrenie/dualisme tussen geloof en lewe/Sondag en week se lewe?
- * Kan die besondere toerusting die kloof oorbrug tussen prediking/geloof en spesifieke vrae/behoeftes wat by lidmate leef vanuit die wêreld waarin hulle daagliks leef?
- * Slaag die kerk daarin om in sy begeleiding (pastoraat) van die lidmaat, nie net herstellend in te gryp nie, maar werklik voorkomend te werk?

AANBEVELINGS:

1. 'n Grondige teologiese onderbou, van elke terrein van toerusting, sal op geïdentifiseerde behoeftes gerig moet wees en binne die eie kerklike milieu verantwoord moet wees.
2. Die Kerk sal die psigo-sosiale struktuur en die gevolge van die sekularisasieproses moet bestudeer, analiseer en teologies verdiskonteer met die oog op toerusting.
3. Toerustingspakkette moet ontwerp word met insluiting van breë besinning oor aanbiedingswyses, metodes ens.
4. Volledig uitgewerkte pakkette moet aan gemeentes beskikbaar gestel word.
5. Toerustingprogramme vir die Kerk sal oorhoofs d.m.v. rade beplan en gekoördineer moet word.

6. Kital moet uiteindelik die liggaam wees wat toerustingsprogramme koördineer.
7. Elke kerkraad sal in ringsverband (met behulp van ringsraad vir predikante/ringskommissie) situasie-ontledings van hul eie omstandighede en behoeftes moet doen om probleme en hulpkragte te identifiseer, prioriteite vas te stel, en die werksaamhede te koördineer en deurlopend te monitor.
8. Bogenoemde impliseer dat sekere toerustingsprogramme op ringsaksies op ringsvlak gekoördineerd aangebied kan word deur 'n predikant in die ring wat op die terrein gespesialiseer het, of d.m.v. beskikbare kundiges in die breëre kerkverband.
9. Kursusse in beplanning en aanbiedingsvaardighede moet deurlopend in die Kerk aangebied word, om uiteindelik 'n groter korps van toerusters daar te stel.
10. Terreine wat reeds in dié verband geidentifiseer is en vir toerusting aandag moet kry, is die volgende:
 - * Kerkraadskategese;
 - * Diakonale diensgroepe (bejaardes, siekes, verslaafdes, huwelik, behoeftiges, ens);
 - * Evangelisasie;
 - * Jeugwerkers;
 - * Doopkategese;
 - * Ouertoerusting;
 - * Huwelik;
 - * Verhoudings;
 - * Bybelstudie;
 - * Liturgie;
 - * Gemeentelike-bestuur;
 - * Gemeentebouprogram (post kategese).
11. Klem moet gelê word op die kwaliteit van toerusting en nie primêr op kwantiteit nie.
12. Sommige van die toerustingsmateriaal kan d.m.v. korrespondensiekursusse aangebied word.
13. Tydwaarde vir toerustingsgeleenthede

In die beplanning van die predikant se werk sal jaarliks tyd ingeruim moet word vir die bywoning van toerustingskursusse. Vir aanbieding van uitgewerkte pakkette - 3 tot 4 ure per sessie.

J

VERGADERINGS

Die werk, goeie orde en regering van die kerk word gereël in die vergaderings van ampsdraers en lidmate. Besluite en werk wat deur die vergaderings van die kerk gedoen word, kom egter nie altyd tot hulle reg nie, omdat sinvolle en doeltreffende beplanning, leiding, organisering en kontrole ontbreek. Uit 'n opname onder predikante van die kerk blyk dit dat gemeentelike administrasie, in terme van tyd wat dit van die predikant in beslag neem, sesde staan uit veertien fasette van die predikant se verantwoordelikhede. Dit beklemtoon die belangrikheid daarvan.

1. PROBLEEMONTLEDING

Om 'n beeld te vorm van die werklike probleme word enkele uitkomst van die ondersoek weergegee:

- * Te veel vergaderings word gehou;
- * Vergaderings is te langdradig.
- * Duplisering van sake lei tot frustrasie en afstomping.
- * Onbeplande agenda.
- * Voorsitter domineer en voer 'n monoloog.
- * Gebrek aan kennis van die Kerkwet en besluite van die kerk.
- * Gebrek aan kennis van bestuur en beplanning.
- * Gebrek aan kennis van prosedures van vergaderings.
- * Ferm en doeltreffende leiding en beheer van vergaderings.
- * Argumente nie altyd op punt af en soms op lae vlak.
- * Doeltreffende skakeling en koördinering tussen vergadering en funksionariesse onderling.
- * Besondere funksionariesse nie altyd op hoogte van hulle pligte nie (skribas, kassiere, ens.).
- * Ongereelde en swak bywoning van vergaderings.
- * Potensiaal en kundigheid van ampsdraers en lidmate word nie altyd doeltreffend aangewend nie.
- * Besluite van vergaderings word nie uitgevoer nie.
- * Oorbetrokkenheid van lidmate en ampsdraers by werk ens. veral gedurende week.

- * Gebrek aan voorbereidheid met betrekking tot sake deur lede van die vergadering.
- * Besluite word geneem sonder kennis van vorige besluite.

2. KERNPROBLEEM

- * Gebrek aan sinvolle en doeltreffende beplanning, leiding, organisering en kontrole (opsig en toesig) van vergaderings.
- * Onderlinge koördinerings, veral t.o.v. rade en werkgroepe, is nie na wense nie.
- * Voorsitter en funksionaris se toon 'n gebrek aan kennis betreffende die Kerkwet, besluite en prosedures van vergaderings.

3. MOONTLIKE OPLOSSINGS

As moontlike oplossings vir die probleme wat met vergaderings van die kerk ervaar word, verdien die volgende aspekte oorgeweging:

Predikante van die kerk ontvang 'n deeglike teologiese opleiding, waarmee hulle toegevoegde is wanneer hulle in gemeentes begin werk. Dieselfde kan egter nie gesê word wat administratiewe en bestuursvaardighede betref nie. Aangesien 'n groot deel van die predikant se werk in die praktyk van die gemeente en die kerk, met administrasie en bestuur te doen het, sal daar oor die saak besin moet word.

Daar bestaan by baie predikante en skrywers 'n gebrek aan voldoende kennis betreffende die Kerkwet en Bepalings en prosedures wat geld by vergaderings. Aangesien die doeltreffende en ordelike verloop van die vergaderings hieronder ly, is opskerpings in die opsig dringend noodsaaklik. Dit spreek vanself dat groter kennis van genoemde sake die opsig en toesig deur vergaderings meer tot hulle reg sal laat kom. Die vraag ontstaan verder of die predikant noodwendig die voorsitter van 'n kerkraadsvergadering behoort te wees en of die voorsittersfunksies van 'n voorsitter nie eerder moet bepaal wie die geskikte persoon moet wees nie. Funksionarisse behoort spesifieke toerusting vir hulle take te ontvang wat op ringsvlak gereël kan word aan die hand van gegewe voorbereide materiaal wat die kerk voorsien.

Vergaderingsgeleenthede moet vooraf goed beplan en geskieduleer word sodat die betrokke geleenthede optimaal benut kan word. Aangesien meeste lidmate gebuk gaan onder baie besige programme kan hulle betrokkenheid alleen verseker word deur sinvolle vooruitbeplanning.

Die frekwensie en inhoud van vergaderings moet so beplan word dat die doelmatigheid van die geleenthede daarby kan baat. Te veel vergaderings, duplisering van sake en te lang vergaderings dra by tot frustrasie en onbetrokkenheid van lede. 'n Goed beplande agenda wat 'n bepaalde vasgestelde patroon volg, met duidelike kort verslae sal bydra tot bevredigende en effektiewe vergaderingsgeleenthede. Sake wat tot besluite kan lei moet rekening hou met besluite wat reeds in die verlede hieroor geneem is, asook met besluite en bepalinge wat in die kerk bestaan oor die betrokke sake.

Werkgroepe of kommissies op gemeentelike vlak behoort deur die behoeftes en groei in die gemeente tot stand te kom. Verskillende gemeentes sal uit die aard van die saak eiesoortige behoeftes hê. Indien lidmate deur die toepassing van die liggaammodel meer betrokke raak sal werkgroepe spontaan ontstaan. Hierdie werkgroepe en kommissies werk aan die hand van vasgestelde doelwitte en doen gereeld verslag aan die opsighoudende vergaderings. Hierdie werkgroepe op gemeentevlak word dan verder geneem na ringsvlak en vandaar na die vlak van die Algemene Kerkvergadering. Op die oomblik funksioneer die werkgroepe andersom en neig om opsigwerk uit die ampte se vergaderings weg te neem. Die hele dinamiek in die kerk se werk kwyn wanneer te veel gesentraliseer word en die gemeente nie voluit kerk is nie. Die werkgroepe en diensgroepe wat op gemeentelike vlak ontstaan na aanleiding van die eie behoeftes van daardie gemeentes word dus op ringsvlak gelei, gekoördineer en geëvalueer. Sinodaal moet die rade en werkgroepe beantwoord aan die behoeftes van die kerk (gemeentes) en die betrokke werk koördineer en lei aan die hand van 'n werkbare strategie.

Rasionalisering van rade op rings- en sinodalevlak moet oorweeg word ten einde onnodige duplisering en oorvleueling te voorkom. Deur byvoorbeeld Bybelverspreiding, Evangelisasie en Immigrantebearbeiding saam te groepeer kan bespaar word ten opsigte van administrasie en vergaderingsverminder word.

Die samestelling en funksionering van rade moet duidelik omskrywe word. Kontinuiteit in die samestelling van ringsrade moet bevorder word ten einde spesialisasie te bevorder.

Die skakeling, beplanning en koördinering tussen ringsrade vir predikante en die predikantevergadering moet opgeskerp word met die oog op studie en strategie.

Die opsig en toesig oor die gemeente se administrasie en funksionering moet sterker afgewentel word na ringsvlak. Die tugbevoegdhede oor predikante behoort die verantwoordelikheid van die Ringsvergadering te word met die Algemene Kerkvergadering wat dan as appèlliggaam kan dien.

Die huidige praktyk van ringsvisitasie moet heroorweeg word aangesien duplisering en tydrawende herhaling van die huidige praktyk die doeltreffendheid daarvan benadeel. In die praktyk kom dit daarop neer dat visitasie-kommissies grootliks inligting versamel vir die ringsvergadering. Jaarverslae moet grondig deur die betrokke rade oorweeg word ten einde slegs die vrae in te sluit wat werklik gemik is op die opsig- en toesigverantwoordelikhede van die ringsvergadering. Ander vrae wat die rade ter wille van hulle eie inligting wil versamel moet op 'n aparte verslag versamel word.

Ouderlinge- en diakensvergaderings moet vanaf gemeentevlak tot by sinodalevlak tot hulle reg kom. Dit kan beteken dat 'n aparte diakonale vergadering oor die diaken se werk opsig sal moet hou.

Die wyse van afvaardiging na die Algemene Kerkvergadering asook die samestelling daarvan moet aandag geniet. Op die oomblik bestaan daar byvoorbeeld 'n anomalie tussen die vergaderings van die ampte waar daar op 'n ringsvergadering slegs voltydse gemeentepredikante volle sittingsreg geniet, terwyl dit nie die geval is by die Algemene Kerkvergadering nie.

AANBEVELINGS:

1. 'n Kursus in beplanning, gemeentelike en finansiële bestuur en administrasie sal in die BD en voortgesette opleiding aandag moet kry.
2. Agendas van alle kerklike vergaderings moet aan die hand van 'n vasgestelde struktuur voorberei word wat alle aspekte van die Kerk se werk dek.
3. Die Kerkwet en bepalings moet die verantwoordelikhede van die ringsvergadering en -kommissie meer eksplisiet omskryf. Die jaarlikse inligtingsvergadering word gebruik om dit meer effektief in die praktyk te laat realiseer.
4. Die voorsitterskap van die predikant moet beperk word tot die essensiële, terwyl die mees geskikte persoon vir die spesifieke rolvervulling in alle ander vergaderings aangewend moet word. Die rol van die predikant as noodwendige voorsitter van die kerkraadsvergadering behoort oorweging te geniet.
5. 'n Kursus vir die funksionarisse van gemeentes moet sinodaal saamgestel word en ringsgewys aangebied word.
6. Rasionalisering van alle bestaande werkgroepe en rade moet vanuit die werklike behoeftes van gemeentevlak af gedoen word en daarvandaan na die rings- en sinodalevlak uitgewerk word.

7. Samestelling van rade en werkgroepe moet trapsgewys vanaf gemeente= tot sinodalevlak omskrywe word ten einde skakeling en koördinerings te bevorder en oororganiserings en uitermatige verslaggewings te verminder.
8. Bo en behalwe behoeftes wat op ringsvlak geïdentifiseer is moet ringsrade vir predikante ook skakel met die jaarlikse predikantevergadering.
9. Die predikantevergadering se samestelling en funksie moet sterker deur die Algemene Kerkvergadering bepaal word. (vgl. ringsraad vir predikante as raad van ringsvergadering).
10. In die samestelling van ringsrade behoort kontinuïteit in ag geneem te word ter wille van effektiewe spesialisasie deur predikante.
11. Tugbevoegdheids oor predikante moet na die ringsvergadering afgewentel word met die Algemene Kerkvergadering as appèlliggaam.
12. Die bepalings van die Kerkwet ten opsigte van die tug oor predikante moet so uitgebrei word dat die goeie voortgang van die gemeente ook as norm kan geld vir tugtoepassing.
13. Die praktyk van ringsvisitasie moet binne die volgende raamwerk hersien word:
 - Jaarverslae van gemeentes verskaf alleen die gegewens wat direk op die opsig en toesig deur die ringsvergadering benodig word.
 - Ringsrade berei aan die hand van die gemeentelike jaarverslae 'n verslag voor met aanbeveling wat deur die ringskommissie verwerk word in die agenda van die ringsvergadering.
 - Die ringsvergadering besluit, op grond van die feite op die agenda, waar en watter sake oor visitasie gedoen moet word.
 - In 'n siklus van minstens drie jaar moet elke gemeente 'n algemene visitasie ontvang.
 - Ringskommissies word sover moontlik uitgebrei na vier predikantlede en vier of ses ouderlinglede, wat dan in vier visitasiekommissies verdeel.
 - Die ringskommissie kan superintendente van ringsrade insluit by so 'n visitasie ten einde aan bepaalde probleemgebiede aandag te gee.
 - Die visitasiekommissie se verslag word in die daaropvolgende ringsvergadering se agenda opgeneem.
14. Naas die studie oor die regeerfunksie van die ouderling moet daar ook 'n studie gedoen word oor die plek van die diakensamp en die diakonaat van die Kerk.

15. Ten einde die anomalie tussen die samestelling van vergaderings uit te skakel behoort slegs predikante wat voltyds in gemeentes bevestig is, volle sittingsreg in die amptelike vergaderings van die Kerk te hê.
16. Die Kuratorium en proponentseksamenkommissie behoort uit predikante (en ouderlinge) te bestaan wat voluit gemeentelike dienswerk verrig.
17. Groter inspraak deur ringskommissies by die beroepsprosedures is wenslik.
18. Die Kerk behoort sy finansiële beleid so te beplan dat kerklike prioriteite, soos deur die Algemene Kerkvergadering bepaal, voorkeur geniet.
19. 'n Uitvoerbaarheidstudie moet gedoen word deur kundige lidmate en ampsdraers oor die moontlikhede van desentralisering van kerklike bestuur en administrasie.

K

GEMEENTES

Ter wille van die goeie orde word almal wat deur die genadeverbond tot die kerk behoort, byeengebring in gemeentes. 'n gemeente is die verskyningsvorm van die kerk op elke aangewese plek. Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika bestaan uit al dié gemeentes.

1. PROBLEEMONTLEDING

Om 'n beeld te vorm van die werklike probleem, word enkele sake wat in die ondersoek na vore gekom het, weergegee:

- * Die gemeente funksioneer nie altyd as geborge geestelike tuiste vir doop- en belydende lidmate nie.
- ** Gesindhede en toewyding by predikant, kerkrade, lidmate en kinders is ontoereikend.
- ** Onderlinge kommunikasie is gebrekkig.
- ** Grense wat te strak toegepas word verhoed in baie gevalle dat lidmate inskakel waar hulle tuis en gelukkig is.
- ** Begrip, meelewing en onderlinge vertroue ontbreek in baie gevalle by gebrek aan werklike betrokkenheid by mekaar.
- ** Huisbesoek wat oppervlakkig en onpersoonlik plaasvind en selfs verwaarloos word.

- ** Politieke groeperinge.
- ** Besondere pastoraat kom nie tot sy reg nie – veral daar waar ampsdraers akute nood (huweliksprobleme, alkohol, ens.) doelbewus verwaarloos.
- ** Gemeentes kan te groot word.
- ** Onderlinge omgang en godsdiensoefening wat te styf en formeel is.
- ** Sekere groepe (soos kinders) voel hulle nie werklik deel van die gemeente nie.
- * Lidmate aanvaar nie die verantwoordelikhede van 'n gelowige nie:
 - ** Lidmate funksioneer nie altyd as arbeidskrag nie.
 - ** Lidmate is wel ingestel om te ontvang, maar nie om ook te gee nie.
- * Die wykstelsel behoort in sommige gemeentes (middestad) aangevul te word met spesialisasie bearbeiding (enkellopende ouers, ens.).
- * Kundige lidmate moet volgens hulle gawes geïdentifiseer en aangewend word.
- * Die organisasie, bestuur en beplanning in gemeentes vind in baie opsigte ondoeltreffend plaas.
- * Die ongebonde vryheid, vervlakking van waardes en verslapping van dissipline oefen 'n invloed uit op lidmate vanuit die daaglikse leefwêreld.

2. KERNPROBLEEM

- * Die gemeenskap van gelowiges funksioneer gebrekkig.
- * Bestaande strukture moet beter gebruik word en oorweging geniet.
- * Organisasie, beplanning en administrasie moet aandag geniet.
- * Belangegroepes in gemeentes moet toegespitste aandag kry.
- * Opsig en tug moet opgeskerp word.
- * Lidmate moet leer om kerksentrië te dink.
- * Gesindhede ten opsigte van offervaardigheid (finansies).
- * Beroepstelsel verdien heroorweging.

3. MOONTLIKE OPLOSSINGS

As moontlike oplossings vir die probleme wat met gemeentes in die kerk ervaar word, verdien die volgende sake oorweging:

- * Daar bestaan 'n behoefte aan 'n goed gestruktureerde gemeentebouprogram waarin aspekte soos geloofsopbou, administratiewe beplanning en bestuur en toerusting met die oog op die benutting van besondere gawes aandag moet geniet.
- * Die bestaande ampte in die kerk, van predikant, ouderling en diaken, se funksionering verdien aandag ten einde dit optimaal te benut.
- * Verder moet die potensiaal van die wykstruktuur beter benut ten opsigte van die koinonia, evangelisasie, barmhartigheid, finansies, ens. Aanvullend hiermee moet die tendens van diens- en werkgroepe uitgebrei word tot 'n goed georganiseerde, prinsipieel in orde en funksioneel effektiewe model waarin lidmate as arbeidskrag aangewend kan word. Homogene- en belangegroepe kan selfs oor gemeentegrense heen benut word.
- * Die opsig en tug moet soos dit afgewentel word na die ringsvergadering ook sterker funksioneer in die gemeentes. Die opsig en tug oor predikante moet in al sy registers groter klem kry ter wille van predikante se persoonlike geloofslawe en doeltreffende funksionering in gemeentes.
- * Die verskynsel van uitbranding en van predikante wat in 'n groef beland en daarom nie meer goed funksioneer in 'n bepaalde gemeente nie, maak dit noodsaaklik dat die bestaande beroepstelsel heroorweeg moet word.
- * Oorweging moet geskenk word aan die tentmakersbediening in die lig van 'n oorskot aan predikante. So 'n persoon moet iemand wees met teologiese opleiding, wat bereid is om ten volle in diens van die kerk te staan wanneer die geleentheid tot voltydse bediening hom voordoet. Die betrokke moet dan bereid wees om tydelik, ten volle of gedeeltelik, self in sy lewensstog te voorsien, tot daar weens groei (deur evangelisasie) 'n gemeente of 'n ander vakature ontstaan wat aan hom/haar die geleentheid tot voltydse bediening bied.
- * Met die oog op evangelisasie, nuwe gemeentes, tentmakersbediening en ander buitengewone omstandighede behoort daar 'n reëling te bestaan sodat dié gemeentes nie onder die gewone finansiële en administratiewe verpligtinge hoef te staan nie.
- * By gemeentes moet die perspektief versterk word dat daar 'n wyer geloofsfamilie en verantwoordelikheid bestaan op vlak van die ring en die breë kerkverband.

- * In die samestelling van gemeentes kan daar oorweging geskenk word aan sake soos kategoriale bediening, dit wil sê 'n gemeente sonder grense.
- * Die ideale aantal besoekpunte per predikantstandplaas behoort nie die beslissende faktor te wees in terme van gemeentegrootte nie. Die eie aard, behoeftes, afstande, ens. behoort ook in ag geneem te word.
- * Die versterking van die gemeenskapslewe wat die gemeente omring behoort meer aandag te geniet.
- * Die offerbereidheid van lidmate moet aandag kry, terwyl die finansiële implikasie van fasiliteite soos geboue heroorweeg moet word.

AANBEVELINGS:

1. 'n Omvattende gemeentebouprogram wat aan al die behoeftes van 'n gemeente voldoen, moet deur die fakulteit, in samewerking met VTT, Kital en die betrokke rade, uitgewerk word.
2. Gemeentes behoort, onder toesig van die ringsvergadering, 'n deeglike situasieontleding te maak van behoeftes en belange en homogene groepe identifiseer, sodat dit in bespreking begrip kan word in 'n gemeentebouprogram en in die beplanning van 'n breë strategie in die ring.
3. Voortgaande toerusting sal aan predikante, ouderlinge, diakens en lidmate gebied moet word.
4. Herbeplanning moet onderneem word ten opsigte van watter diens- en werkgroepe ingestel behoort te word, en die wyses van toerusting moet dringende aandag kry van die betrokke rade en Kital.
5. Huweliks- en gesinsverrykingsprogramme moet ontwikkel word sodat die gesin as verbondsmatige kerneenheid van die gemeente voortdurend versterk kan word en funksioneer.
6. Ringskommissies en kerkrade moet opgeskerp word sodat die opsig en tug effektief toegepas kan word ten opsigte van predikante, ouderlinge, diakens en lidmate. So kan die grense van die gemeentes duideliker getrek word ten einde randkerklikheid af te grens.
7. Waar die randkerklikes duideliker geïdentifiseer word sal die evangelisasiegerigtheid van gemeentes beter moet funksioneer.
8. Die offergawes as deel van die geloofslawe van lidmate moet die regte klem kry met 'n appél wat tot hulle harte gerig word. Ouderlinge en diakens moet gereeld (jaarliks) met die nodige kennis ten opsigte van die begroning en aanwending van offers, (aan die hand van 'n gemeente-begroting) die saak met lidmate bespreek.

9. Bestaande ouderlinge= en diakenstoerustingsprogramme asook die prediking, pastoraat en gemeentevergaderings behoort ook aan die saak aandag te gee.
10. Die verlies aan direktheid ten opsigte van barmhartigheidsdiens waarvoor lidmate offergawes bring, kan oorbrug word deur onder andere spesifieke deurkollekties vir bepaalde sake te oormerk.
11. Die perspektief oor die wyer kerkfamilie moet deur predikante, kerkrade, gemeenteskrywes en die Kerk se nuusmedia versterk word om gemeentesentriese denke teen te werk.
12. Die Algemene Kerkvergadering behoort deur 'n kommissie 'n intensiewe studie te doen na die vorming, grootte en grense van gemeentes en predikantstandplase.
13. 'n Omvangryke studie moet verder onderneem word oor die predikantstandplaas, tentmakersbediening en beroepstelsel, met die oog op die toekoms.
14. Die eiendomskomitee van die Raad van Finansies moet die beleid oor kerkfasiliteite hersien sodat die klem op funksionaliteit, eerder as luuksheid sal val. 'n Brosjyre in hierdie verband kan goed aangewend word deur ringsvergaderings en hulle rade vir kerklike goedere in hulle toesigtaak.
15. Daar moet strenger gelet word op huidige en toekomstige finansiële en ander projeksies vir gemeenteprojekte.
16. Dit wil voorkom asof die gemeenskapslewe in die toekoms al meer kerklik bepaal sal moet word en daarom moet gemeentes daarmee rekening hou by die oprigting van gemeentesentrums.
17. Die stelsel van heffings en administrasie ten opsigte van gemeentes, moet onder toesig van ringskommissies en die Raad van Finansies rekening hou met die omstandighede van groeiende en krimpende gemeentes.

L

ALGEMENE AANBEVELINGS

Die Kommissie wat gewerk het aan bedieningstrukture kry opdrag om:

1. Onderzoek in te stel na die plek van die presbiteraat, die diakonaat, diensgroepe en gemeentegrense binne die totale kerklike struktuur. Dit is noodsaaklik aangesien die werk van die predikant nie in isolasie bedink kan word nie.
2. Die implikasies van besluite wat op grond van hierdie verslag geneem is te verwerk in samewerking met die betrokke rade, in die Kerkwet en Bepalings.

III. L I D M A T E

1. RAAD VIR SENSUS EN STATISTIEK

1.1 Verslae vanaf ringsuperintendente en gemeentes

Die jarelange probleem dat superintendente nalaat om toe te sien dat blou gemeentetellingvorme, asook hulle eie verslae aan die raad gestuur word, duur steeds voort. Slegs ongeveer 70% van bogenoemde bereik die raad.

Die gehalte van die verslae het egter heelwat verbeter. Die aard van die vrae in die gemeentelike verslae wat tans gebruik word het waarskynlik heelwat daarmee te doen. 'n Hele aantal gemeentes en superintendente het ook baie sinvolle kommentaar gelewer ten opsigte van die vrae in die gemeentelike verslae en ten opsigte van die werk verbonde aan sensus en statistiek in die algemeen.

1.2 Vorms vir gemeentetelling en gemeentelike jaarverslae

Aan bogenoemde vorms en verslae is daar sedert die vorige Algemene Kerkvergadering heelwat veranderings aangebring.

'n Kommissie onder leiding van prof TFJ Dreyer het in samewerking met die raad die gemeentelike verslae baie krities bekyk, ge-evalueer en herrangskik. Kommentaar vanuit gemeentelike en ringsverslae is indringend bestudeer en benut. Vrae op die vorm vir gemeentetelling is intussen ook verander om aan te pas by die vrae in die gemeentelike jaarverslae.

1.3 Attestate en Bewys van Lidmaatskap

Samewerking is verleen aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met die opstel van riglyne vir kerkrade by die gebruik van bogenoemde dokumente. Hierdie riglyne is aan alle gemeentes gestuur en sal by nuwe publikasies voor in die Attestaat- en Bewys van Lidmaatskapboeke gedruk word.

1.4 Metodes van Sensus

Die Raad is steeds van mening dat sensus tans op die bes moontlike wyse gedoen word, naamlik deur die gemeentetelling en die evangelisasiegerigte sensus, en dat hiermee voortgegaan moet word. Addisionele metodes soos opgeneem in die agenda van die Algemene Kerkvergadering van 1986 op p 63 en 64 kan ook gevolg word.

1.5 Gemeenteregister

Die besluit van die Algemene Kerkvergadering van 1986 oor die gebruik van die gemeenteregister wat soos volg lui word weer onder aandag gebring:

- * Daar moet met groot sorg en toewyding gepoog word om gemeenteregisters op datum te kry en te hou - veral ter wille van binnegemeentelike gebruik.
- * Dit is nie essensieel van belang dat registers tussen gemeentes versend sal word nie.
- * Aangesien suksesvolle registerhouding slegs moontlik is deur volgehoue en gereelde kontrolering, is die gebruikmaking van die dienste van 'n sekretariële beampte haas onontbeerlik en daarom word die benoeming van sekretariële beamptes weereens sterk beklemtoon.

1.6 Die Lidmaatboek

Die besondere gehalte en waarde van hierdie boek word steeds beklemtoon. Dit het veral waarde as middel in die hand van die lidmaat wat na 'n ander gemeente verhuis.

1.7 Begrafnisregister

Die Raad vir Sensus en Statistiek en die Werkgroep Apostolaat het besin oor die noodsaak en vorm van 'n begrafnisregister. Die besinning spruit voort uit die feit dat daar praktiese probleme bestaan met die aantekene van begrafnisse in die konsistorieboek. Die volgende moontlikhede is bespreek:

- * Bou 'n begrafnisregister in by die rekenaarprogram vir lidmaatgegewens;
- * Teken sterftes aan in die Doop- en Lidmaatregister in die opmerkingskolom;
- * 'n Afsonderlike begrafnisregister word nie aanbeveel nie.

Tot tyd en wyl 'n aanvaarbare oplossing gevind word, word sterftes in die konsistorieboek aangeteken.

1.8 Ringsraad vir Sensus en Statistiek

'n Uitbreiding van Bepaling 8.1(q) van die Kerkwet word voorgestel, sodat daar voorsiening vir 'n Ringsraad vir Sensus en Statistiek gemaak word.

Riglyne vir Ringsrade/superintendente vir Sensus en Statistiek vir die hantering van die gemeentelike jaarverslae is opgestel. Die raad sal egter verder oor die taak en werkwyse van Ringsrade vir Sensus en Statistiek besin.

1.9 Die verstrek van gegewens op attestate en bewyse van lidmaatskap

Die beskrywingspunt van die Ring van Bronkhorstspruit word deur die Raad vir Sensus en Statistiek gesteun en die Raad meen dat die saak eintlik as vanselfsprekend beskou moet word.

Die beskrywingspunt lui soos volg:

"Sekretariële beamptes, registrasieskribas of skribas wat in gemeentes gemoeid is met die uitreiking van attestate of bewyse van lidmaatskap, word verplig om volle besonderhede aangaande lidmate te verstrek, soos volle name en van (in die geval van getroude vrouelidmate moet ook die nooiensvan verstrek word), geboortedatum, datum van aflegging van geloofsbelydenis, predikant deur wie die lidmaat bevestig is, gemeente waar belydenis van geloof afgelê is."

Motivering:

Gegewens soos verstrek op attestate en bewys van lidmaatskap is dikwels uiters onvolledig en veroorsaak dat daar ook onvolledige inskrywings in die Lidmaatregisters en gemeente-registers gemaak moet word. Dit lei dikwels tot verwarring wanneer attestate of bewyse van lidmaatskap uitgereik moet word en lidmate met dieselfde voorletters en vanne in dieselfde gemeente is.

1.10 Doop- en lidmaatregisters

Beskrywingspunt: Ring van Bronkhorstspruit.

Die doopregister word uitgebrei om ook voorsiening te maak vir dooplidmate wat van elders in die gemeente opgeneem word, aangesien hulle regtens lidmate van die gemeente word waaroor kerklike opsig uitgeoefen word. Dit geld ook lidmate wat uit ander kerke opgeneem word.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het oor die beskrywingspunt van die Ring van Bronkhorstspruit gehandel. Die Kommissie was van mening dat die bestaande gemeenteregister reeds voorsiening maak vir die sake waarvoor die ring vra.

1.11 Korrekte statistieke

Dit wil lyk of die daling in lidmaattal waaroor daar in die agenda van die Algemene Kerkvergadering van 1986 kommer uitgespreek is bloot toe te skryf is aan swak gemeentetelling.

Die besluit wat tydens daardie vergadering geneem is word dus weer onder aandag gebring, naamlik dat kerkrade elke jaar in Februarie met groot akkuraatheid en eerlikheid gemeentetelling behoort te hou met die oog op korrekte statistiek.

AANBEVELING:

- * Die Algemene Kerkvergadering neem kennis van die werksaamhede van die Raad vir Sensus en Statistiek.
- * Die Algemene Kerkvergadering keur die verandering van Bepaling 8.1 (q) van die Kerkwet goed, sodat daar vir 'n Ringsraad vir Sensus en Statistiek voorsiening gemaak word.
- * Die beskrywingspunte van die Ring van Bronkhorstspruit word aan die orde gestel.

- * Die Algemene Kerkvergadering beklemtoon die noodsaak daarvan dat kerkrade elke jaar in Februarie met groot akkuraatheid gemeentetelling sal hou.

2. ARTIKEL III

Die Algemene Kerkvergadering van 1986 het in die verband onder andere besluit "dat die hele aangeleentheid vir verdere studie verwys word na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met die oog op onder andere 'n herformulering van die motivering aan die einde van die Artikel".

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het 'n Studiekommissie saamgestel met prof APB Breytenbach as voorsitter en prof PJ van der Merwe as sekretaris.

Die Studiekommissie het 'n verslag by die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ingedien. Die Kommissie het die verslag behandel en soos volg besluit:

- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering besluit dat die dokumentasie van die Studiekommissie aan die KITAL-biblioteek oorhandig sal word.
- * Een afskrif van die samevatting van die studiestukke word aan elke gemeente versend met die oog op die Algemene Kerkvergadering van 1989, en een aan elke ring met die opdrag dat dié saak by die ringsvergaderings bespreek word.
- * Die bevinding en slotsom van die Studiekommissie word in die agenda van die Algemene Kerkvergadering opgeneem.

Die eerste twee besluite is uitgevoer soos in 'n omsendskrywe gedateer 29 November 1988 aangedui word.

Die bevinding en slotsom van die Studiekommissie met sy eie nommering word soos besluit in hierdie agenda opgeneem:

"Ons het ons opdrag so verstaan dat Artikel III se beskrywing van die lidmate van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika nie deel van ons studie-opdrag uitmaak nie. Ons moes hoofsaaklik die herformulering van Artikel III se motive-ringsgedeelte ondersoek.

In die loop van sy werksaamhede het die Studiekommissie tot die gevolgtrekking gekom dat daar naas sy engere opdrag (die oorweging van 'n herformulering van Artikel III se motive-ringsgedeelte) ook 'n wyere opdrag op die Studiekommissie se pad gekom het.

Die volgende redes kan daarvoor aangevoer word:

- * 'n Blote herformulering van die motiveringsgedeelte los nie die probleme op wat daar rondom Artikel III en die motiveringsgedeelte bestaan en wat die aanleiding tot die opdrag van die Studiekommissie was nie.

- * Die Studiekommissie was daarvoor eens dat die motiveringsgedeelte ook bepaalde positiewe elemente bevat wat by enige oplossing of herformulering nie verlore behoort te gaan nie.

Dit is ** Die volkskerkgedagte as deel van die Kerk se denke oor sy kerkwees en

** Die verkondiging en voortgang van die evangelie en die verband daarvan met 'n ordelike kerkbestel.

- * 'n Tussentydse reëling kan getref word om die betrokke probleme te verlig, maar 'n meer bevredigende oplossing sal oor die breër linie van etlike artikels en bepalings gesoek moet word. Dit sal uiteraard 'n verdere ondersoek vereis.

- * Benewens genoemde sake het die Studiekommissie ook op ander sake afgekom wat in 'n breër oplossing aandag behoort te kry. Dit word laer af bespreek.

Na aanleiding hiervan kom die Studiekommissie met 'n tweeledige voorstel (aangedui as "A" en "B"):

- A.1. Die huidige motiveringsgedeelte van Artikel III verval geheel en al.
- A.2. Na "...Blanke persone" word 'n asterisk geplaas wat na die volgende voetnoot verwys:

"Lidmaatskap van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika moet verstaan word in die lig daarvan dat dié Kerk 'n Christus-belydende volkskerk is in die geledere van die Afrikanervolk."

MOTIVERING:

- * Die opname van 'n motivering in Artikel III is ongewoon. Alhoewel niks dit eksplisiet verbied nie, pas dit nie regtig binne die struktuur van die Kerkwet nie. Die Studiekommissie het tot die slotsom gekom dat die motiveringsgedeelte dieselfde gewig het as die res van die artikel. 'n Voetnootverwysing sal egter nie so 'n probleem lewer nie.
- * Die motiveringsgedeelte kan so geïnterpreteer word, dat 'n beroep op die praktyk gedoen word analoog aan die beroep in Artikel I op Skrif en Belydenisskrifte. Dié beroep op die praktyk kan opgeneem word op dieselfde normatiewe vlak te verkeer as genoemde Skrif- en Belydenisberoep vanweë die gewig wat die motiveringsgedeelte het.
- * Die vorige studiekommissie na Artikel III het die motiveringsgedeelte te negatief bevind. Hierdie Studiekommissie stem daarmee saam, veral wat die verwysing na "gevaar" betref. Anderskleuriges ervaar die verwysing na die "gevaar van vermenging" as 'n aanstoot.

- * Die volkskerkgedagte word per implikasie as 'n noodmaatreël voorgestel (vanweë die negatiewe klank so pas genoem), terwyl ons dit graag as 'n normale verskyningsvorm van die kerk wil sien.
- B. Die Studiekommissie stel voor dat daar begin word met 'n grondige hersiening van die Kerkwet en dat die huidige "saak" van Artikel III (wat die motiveringsgedeelte dan nog insluit) binne so 'n hersiening die nodige aandag moet kry.

MOTIVERING:

- * Die Studiekommissie is van oordeel dat daar tans reeds etlike leemtes in verskeie artikels en bepalings van die Kerkwet aangetoon kan word. Met die verwydering van die motiveringsgedeelte van Artikel III gaan sekere positiewe aspekte boonop verdwyn en dit gaan 'n verarming te weeg bring.
- * By hersiening van die totale Kerkwet kan maniere ondersoek word om die positiewe aspekte van die motiveringsgedeelte gevoeglik terug te bring.
- * Die Kerkwet in sy huidige vorm sal in 1989 agt en dertig jaar oud wees. In dié tyd het dit herhaalde wysigings, weglatings en byvoegings ervaar wat die integrale struktuur van die Kerkwet aangetas het. Verder is ons huidige Kerkwet gebaseer op die kerkwet wat die Nederlandse Hervormde Kerk aan die einde van die veertiger jare ingevoer het. Die tyd het ryp geword dat die Nederduitsch Hervormde Kerk sy Kerkwet na eie insig en behoeftes grondig hersien. Die Studiekommissie is bewus daarvan dat dit 'n groot en langtermynprojek sal wees, maar meen dat so 'n onderneming nie langer uitgestel kan word nie.

By hersiening van die Kerkwet en die ganse verdere debat oor Artikel III meen die Studiekommissie dat die volgende sake in aanmerking geneem moet word:

- i) Die Kerk se denke oor homself en die volkskerkgedagte:

Die Studiekommissie onderskryf die gedagte dat die Nederduitsch Hervormde Kerk 'n bepaalde gerigtheid het en Kerk vir die Afrikaner (met ander woorde volkskerk) wil wees.

Daar bestaan egter die volgende probleemvelde wat in die Kerk se denke oor die volkskerk aandag moet kry:

- ** Misverstande en onduidelikhede by sommige lidmate en ampsdraers oor wat die Nederduitsch Hervormde Kerk onder volkskerk verstaan en gevare wat uit sulke misverstande kan voortvloei (soos byvoorbeeld burgerlike godsdiens);
- ** Die karikatuurbeeld van die volkskerk binne die groter kerklike veld;

- ** Die omlyning van die volk vir wie die Nederduitsch Hervormde Kerk volkskerk wil wees, kan in 'n toekomstige bedeling probleme oplewer;
- ** Die effek van die juridies-sosiaal-politieke omgewing waarin die Kerk wat homself as 'n "universitas" sien, deur die landsreg as 'n "societas" behandel word.

(Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het geoordeel dat daar eerder van die kerk as "verbondsgemeenskap" gepraat moet word)

ii) Lidmaatskap, lidmate en "lede":

In die bestaan van die Kerk kan 'n sekere gelaagdheid onderskei word wat min of meer in verband gebring kan word met -

- ** die Kerk as openbaring van die een, algemene kerk van Christus;
- ** die Kerk as volkskerk binne die geledere van die Afrikanervolk;
- ** die Kerk as Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika wat 'n eie identiteit en tradisie ontwikkel het;
- ** die Kerk as kerkgenootskap met 'n bepaalde juridiese status en organisatoriese funksionering, in terme van sy juridiese omgewing.

In die verlede is daar nie onderskeid getref tussen die begrippe "lidmaatskap" (van die kerk van Christus) en "lidmate" (dit wil sê van die Nederduitsch Hervormde Kerk) nie. Die ordereëling waarvan in Artikel III sprake is, funksioneer meer op die kerkgenootskaplike vlak as enige ander. Uiteraard het dit implikasies vir al die ander ook.

Die huidige Artikel III laat dit egter lyk of die ordereëling primêr op die vlak van die een, algemene kerk lê.

iii) Kerklike eenheid, gemeenskap en die bywoning van eredienste:

Die kerk is een in Jesus Christus. Dit is nie alleen 'n werklikheid nie, maar ook 'n imperatief. Die Kerk mag nie so leef dat hierdie werklikheid geloënstraf word nie.

Daar bestaan egter die volgende probleemvelde wat in die Kerk se denke oor kerklike eenheid en gemeenskap aandag moet kry:

- ** Die misverstand dat kerklike eenheid 'n indifferente saak is en dat die Nederduitsch Hervormde Kerk hom gevolglik in 'n soort ghetto kan terugtrek.

** Die feit dat niesteenstaande amptelike besluite en uitsprake Artikel III steeds gebruik word om anderskleuriges, in bona fide-gevalle, toegang tot besondere kerklike geleenthede te weier.

iv) Die aanduiding "blanke persone"

Die Studiekommissie is oortuig daarvan dat daar (tans in elk geval) nie van "Afrikaner" gepraat kan word sonder om sy afsonderlikheidsin in aanmerking te neem nie. Dit maak dit vir die huidige onvermydelik dat die woord "blank" in 'n ordereëling met betrekking tot lidmate opgeneem word.

Die probleme wat hieruit voortspruit, mag in elk geval ook nie misgekyk word nie.

Die volgende dien as voorbeelde:

** Die beskuldiging van rassisme teen die Nederduitsch Hervormde Kerk sal bly voortbestaan.

** Lidmate mag hierdeur verlei word om te dink dat die Nederduitsch Hervormde Kerk rassisme inderdaad kondoneer.

3. ARTIKEL III : BESKRYWINGSPUNTE

3.1 Ring van Heidelberg

Die Ring van Heidelberg versoek die Algemene Kerkvergadering om Artikel III onveranderd te laat in die Kerkwet. As motivering die volgende:

Oor die afgelope 15 jaar het die kerk op amptelike vlak Artikel III van ons Kerkwet bestudeer. Gedurende dieselfde tydperk het predikante, ampsdraers en lidmate hulself ook besig gehou met studiewerk oor Artikel III van ons Kerkwet. Die meeste studiewerk wat gedoen is, is opgeneem in tydskrif-artikels, memoranda en Algemene Kerkvergadering studiestukke. Die studiestukke behels ongeveer 1000 getikte bladsye en handel oor 17 verskillende aangeleenthede rondom Artikel III. Die vraag ontstaan of dit die enigste saak is wat so intensief deur ons as Protestantse kerk bestudeer behoort te word? Sal ons toegee aan vyandige bymotiewe en uiteindelik die waarheid bou?

Voortgaande studie oor Artikel III van ons Kerkwet skep vir die buitewêreld die indruk dat die artikel deur ons met huiwering en 'n twyfelagtige gemoed bejeen word. Dit gee derhalwe die vyande van ons kerk net meer stokke om ons te slaan en te verguis. Niemand is so kwesbaar soos hy wat met huiwering verdedig nie.

Voortgaande studie oor Artikel III sal ook in 'n vyandige wêreld die indruk laat dat ons een of ander tyd maar sal toegee aan die eise van 'n sosiale godsdiensbenadering, om dan uiteindelik weg te doen met hierdie diepgewortelde en ordeskeppende artikel in ons Kerkwet. Dit sal ook die handhawing en verdediging van ons volkskerk begrip 'n twyfelagtige saak maak.

Voorts sal verdere studie oor en blootstelling van Artikel III van ons Kerkwet aan 'n sekulêre wêreld die risiko meebring dat die kerk hom in die huidige tydsgewrig kan kompromiteer, om dan ook uiteindelik in 'n geloofwaardigheidskrisis te beland.

Ons kan vorentoe weer na Artikel III van ons Kerkwet kyk. Maar vir die huidige kan ons met bogenoemde studiewerk volstaan. Daarom aansluitend en afsluitend - die woorde van prof dr HG van der Westhuizen : "Wanneer storms woed, vervang of verlê jy nie die sinkplate op jou huis se dak nie. Jy wag totdat die storm verby is."

Laat Artikel III van ons Kerkwet op sy huidige plek en onveranderd.

3.2 Ring van Noordelike Pretoria

3.2.1 Interpretasie van Artikel III

Die Algemene Kerkvergadering word versoek om 'n uitspraak te gee oor hoe Artikel III geïnterpreteer moet word.

Motivering

Daar bestaan twee menings in die kerk. Die een mening is dat Artikel III lidmaatskap en die bywoning van eredienste reël. Die ander mening is dat Artikel III slegs die lidmaatskap van die kerk reël.

3.2.2 Studie van Artikel III

Die Algemene Kerkvergadering besluit om die studie van Artikel III van die Kerkwet, asof dit 'n losstaande stuk van die kerkwet en 'n afgegrensde vraagstuk in die kerklewe vorm, te staak.

Motivering

Die studie van Artikel III van die Kerkwet word op 'n verengende en vir die kerk skadelike manier gedoen. Sedert die vroeë sestigjare word slegs hierdie artikel van die Kerkwet uitgesonder vir besondere aandag. In hierdie studie is Artikel III losgemaak van die konteks van die Kerkwet en uitgeruk uit die konteks van die totale teologiese arbeid van die kerk. Hierdie ongelukkige werkswyse het daartoe aanleiding gegee dat die artikel nou in stukke en brokke bestudeer word.

3.3 Kerkraad van Ermelo

Die kerkraad van Ermelo versoek die Algemene Kerkvergadering om Artikel III net so te handhaaf soos dit tans in die Kerkwet staan.

Motivering:

Hierdie artikel is reeds oor baie jare heen ondersoek en getoets en nog steeds oordeel die kerkraad van Ermelo dat die artikel op die beste plek in die Kerkwet staan.

3.4 Kerkraad Nederlandssprekende gemeente

Die Nederlandssprekende gemeente is van mening dat:

Artikel III in sy huidige vorm 'n aantasting is van Artikel 32 van die Nederlandse Geloofsbelydenis;

Artikel III in sy huidige vorm 'n negatiewe effek het op die gesamentlike sendingtaak in samewerking met die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika;

Artikel III in sy huidige vorm 'n struikelblok is vir ekumene en in stryd met Artikel XXIII van die Kerkorde;

Die Nederlandssprekende gemeente versoek dat, indien die Algemene Kerkvergadering sou besluit om Artikel III in sy huidige vorm te behou, afsonderlike gemeentes nie verplig sal word om hulle te hou aan die bepaling in Artikel III dat lidmaatskap van die kerk uitsluitlik tot Blankes beperk sal bly nie.

3.5 Ring van Noord-Kaapland

Die Ring van Noord-Kaapland versoek die Algemene Kerkvergadering om Artikel III van die Kerkwet van die Ned Herv Kerk onveranderd te behou.

Motivering:

In die lig van die baie ernstige en volgehoue aanslag op die volk en die kerk, is die vergadering van oordeel dat vrede en rus binne die gemeentes op die beste wyse gehandhaaf kan word, volgens die reëling wat Artikel III lidmaatskap van die Kerk beskryf.

Die vergadering meen verder dat moontlike veranderinge of degradering van die Artikel tot 'n Bepaling, kan lei tot die geleidelike afskaffing daarvan.

AANBEVELING:

Die Algemene Kerkvergadering behandel die verslag van die Studiekommissie oor Artikel III.

Die verskillende beskrywingspunte wat handel oor Artikel III word behandel.

4. VOLKSKERK

Die Algemene Kerkvergadering van 1986 het soos volg oor die Volkskerk gehandel:

Nadat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die publikasie van Dr DJC van Wyk getiteld: "Artikel III van die Kerkwet: 'n Verantwoording." behandel het, is besluit dat dit gepubliseer sal word as studiemateriaal vir die Algemene Kerkvergadering van 1986. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering was ook van oordeel dat die begrip "Volkskerk" skerp omlyn moet word. Prof SJ Botha is versoek om 'n publikasie in die verband gereed te maak waarin duidelik aangedui sal word wat as die grense van die volkskerk beskou moet word.

Prof Botha het 'n memorandum by die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ingedien. Na bespreking van die memorandum is besluit dat Prof Botha medewerkers moet kry om addisionele stukke te skryf sodat 'n volledige publikasie later kan verskyn.

Prof Botha en medewerkers het 'n konsep brosjure voorberei en aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gedurende September 1986 voorgelê. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het ten opsigte van hierdie voorlegging soos volg besluit:

- * Die stuk word na die opstellers terugverwys vir verdere verwerking en latere voorlegging van 'n finale stuk.
- * Opmerkings en kritiek van lede van die vergadering sal skriftelik aan die opstellers beskikbaar gestel word vir oorweging en moontlike opname.
- * Die finale stuk sal ook nog aan meer fasette en aspekte van die problematiek aandag gee.
- * Die finale stuk moet gereed wees vir publikasie met die oog op 'n breë kerklike leserspubliek en daar moet dus moeite gedoen word om dit in eenvoudige taal en formulerings te giet.

Proff SJ Botha, HG van der Westhuizen en FJ van Zyl het daarop 'n memorandum oor Volkskerk opgestel, elkeen oor onderwerpe waarop vooraf besluit is.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het op sy vergadering van Junie 1988 die memorandum in ontvangs geneem en besluit dat die memorandum gepubliseer sal word onder die name van die skrywers.

Die publikasie bevat die volgende memoranda:

- * Volkskerk : Prof S J Botha
- * Volkskerk as normale kerkbeskouing : Prof HG van der Westhuizen

- * Volkskerk - Vrye-kerk - Belydeniskerk : Prof FJ van Zyl.

Die publikasie is beskikbaar by Kital teen R19-00 (AVB uitgesluit).

AANBEVELING:

- * Die Algemene Kerkvergadering neem met dank kennis van die publikasie Volkskerk en betuig sy dank aan die opstellers proff SJ Botha, HG van der Westhuizen en FJ van Zyl.
- * Die publikasie word onder aandag van die Algemene Kerkvergadering gebring.

5. WIT TEOLOGIE

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het op sy vergadering van Junie 1987 besluit om 'n studie te onderneem van die "Wit Teologie" en 'n studiekommissie onder voorsitterskap van prof HG van der Westhuizen benoem.

Die studieresultaat het voor die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gedien onder die titel "Blankheid en Waarheid" (Blankes = Israel-visie).

Die publikasie is soos volg saamgestel met die name van die medewerkers:

- * Inleiding: Prof HG van der Westhuizen
- * Oorsprong van die Israel-visie: Waarheid en Verbeelding: Prof AD Pont
- * 'n Valse hoop vir oorlewing : Dr R M Naudé
- * Die Ou Testament en die Israel-visie : Prof P M Venter
- * Die Nuwe Testament en die Israel-visie: Prof JJ Engelbrecht
- * Sending onbeperk : Prof HG van der Westhuizen.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit dat die publikasie onder die name van die skrywers as 'n inligtingstuk aan die kerk gepubliseer sal word. Die publikasie is beskikbaar by Kital teen R16-00 (AVB uitgesluit).

AANBEVELING:

- * Die Algemene Kerkvergadering neem met dank aan die skrywers kennis van die publikasie: Blankheid en Waarheid.
- * Die publikasie word onder aandag van die Algemene Kerkvergadering gebring.

V. A M P T E

1. PASTORAAT

1.1. STATISTIEK soos op 31 DESEMBER 1988

Predikante in gemeentes bevestig	260
Predikante met besondere opdrag	18
Dosente	17
Deeltydse predikante	10
Dienspligkapelane	<u>28</u>
	333
Emeritus predikante	<u>48</u>
	381
Proponente	<u>11</u>
	392

Predikante toegelaat sedert Mei 1986.

1986 : Beukes D W
 Beukes M E (mej) (Mev ME van Greunen)
 Bezuidenhout C J
 Geel L
 Hoffman S
 Horn F P
 Joubert H S
 Koekemoer J J C
 Le Roux P D M
 Nel J
 Pienaar A J
 Snyders P J
 Strauss A G
 Strauss L J
 Strijdom J M
 van Greunen J P
 van Wyk W C
 Viljoen P H
 Vrey J J

1987: Bacon M
 Bezuidenhout J S
 de Kock M M (mev)
 du Plessis G B
 Eckard E C
 Harmse W H
 Nortje Ferdie
 Nortje Freddie
 Oliver E (mev)
 Oosthuizen S J
 Opperman S T
 Rankin A (mej) (Mev A Blaauw)
 Schutte P J W
 Ungerer A G
 van der Merwe M D (mej) (Mev MD Robbertze)
 van der Walt B J
 van Deventer G W M (mej)
 Venter J D
 Volschenk G J

1988: Alberts L C
 Alberts N M
 Alberts P P H
 Barnard D
 Bester J P
 Botha W J
 Da Silva A A (dr)
 De Bruin G S
 Duvenage P W
 Engelbrecht E H J
 Enslin C B
 Gericke J D (dr)
 Jordaan G J D
 Kruger C J
 Marran E B
 Oberholzer P S
 Potgieter P S
 Smith W J
 Swanepoel P C
 Truter J H L
 van der Walt M (mev)
 van Schoor W A J
 van Tonder J A P (jr)
 van Wyk A

AANBEVELING: Die nuwe predikante van die kerk word hartlik
 verwelkom op hulle eerste Algemene Kerkver-
 gadering as predikante.

1.2 DEELTYDSE PREDIKANTE

Prof A D Pont het op versoek van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering twee memoranda oor deeltydse predikante voorberei:

- * Memorandum aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in verband met deeltydse predikante.
- * Enkele opmerkings oor die geskiktheid van diegene wat toegelaat wil word tot die deeltydse bediening van die Woord.

Hierdie twee memoranda is deur die Inligtings- en Besprekingsvergadering van November 1988 behandel.

Na breedvoerige bespreking het die Inligtings- en Besprekingsvergadering van die memoranda kennis geneem met die oog op verdere bespreking van die saak tydens die Algemene Kerkvergadering.

Die eerste memorandum het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voor die besluit gestel of hy by die Algemene Kerkvergadering wil voorstel dat die besluite van 1970/74 en die Voorskrifte vir Deeltydse Predikante die pad te wyd oopgemaak het. Veral die sinsnede: "..... enige persoon wat die bevoegdheid besit om dienaar van die Woord in die kerk te wees" moet beoordeel word.

Die tweede memorandum vra van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering of hy by die Algemene Kerkvergadering wil voorstel dat die struktuur van die deeltydse predikant nog verder in die kerk geïmplementeer sal word deur vyf kategorieë van deeltydse predikante te sanksioneer naamlik:

- * diegene wat aan universiteite verbonde is en onderrig gee in vakke wat met die Teologiese Opleiding van ons kerk verbind kan word,
- * NDP-kapelane wat met diensplig besig is,
- * diegene wat oorgegaan het, vanuit die voltydse bediening, na 'n ander lewenstaat en nou nog 'n dienswerk in die kerk as deeltydse predikant lewer,
- * proponente en NDP-kapelane wat hulle diensplig voltooi het, nie 'n beroep kry nie en sodoende verplig word om na 'n ander lewenstaat oor te gaan net om 'n lewenstog te hê, en
- * diegene wat in 'n sogenaamde tentmakerbediening in die kerk besig is, dit wil sê 'n voltydse predikant wat kans sien om sonder traktement of met 'n sterk verminderde traktement, voltyds of deeltys 'n gemeente te bedien omdat hy self bepaalde middele het om in sy lewenstog te voorsien.

Dr DJC van Wyk en prof TFJ Dreyer dien die volgende beskrywingspunt met die oog op die Algemene Kerkvergadering in:

Die vergadering besluit dat deeltydse bediening as predikant voortaan slegs aan persone uit die volgende kategorieë oorweeg sal word:

- * Diegene wat aan universiteite verbonde is en onderrig gee in vakke wat met die Teologiese Opleiding verband het;
- * NDP-Kapelane wat met diensplig besig is;
- * Proponente en NDP-kapelane wat hulle diensplig voltooi het, nie 'n beroep kry nie en sodoende verplig word om na 'n ander lewenstaat oor te gaan net om 'n lewenstog te hê. Hulle kan dan volgens die gedagte van 'n tentmakerbediening in die kerk werk, dit wil sê 'n voltydse predikant wat kans sien om sonder traktement of met 'n sterk verminderde traktement, voltyds of deeltys 'n gemeente te bedien omdat hy self bepaalde middele het om in sy lewenstog te voorsien.

Motivering

Die implikasie van hierdie besluit is duidelik. Benewens die eerste twee kategorieë wat al lank in die kerk geld, word voorsiening gemaak dat proponente en kapelane wat nie beroepe kry nie, volgens die idee van die tentmakersbediening geleentheid kry om in die kerk te werk, waar nodig en moontlik.

Hulle het egter nog steeds die begeerte en bedoeling om voltyds al hul tyd en krag aan die evangeliebediening en kerkwerk te gee.

Deeltydse bediening sal egter nie oorweeg word aan persone wat uit eie vrye wil die bediening verlaat om byvoorbeeld te gaan boer en besigheid te bedryf, maar dan nog deeltyds predikant van die kerk wil bly nie.

Die groeiende neiging in hierdie rigting gaan ons insiens die werk van die kerk en die amp ernstig skaad. Hierdié neiging moet teengegaan word, liewer as om dit aan te moedig.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het by die behandeling van die memoranda van prof Pont, na deeglike bespreking van die verskillende voorstelle besluit om by die Algemene Kerkvergadering aan te beveel dat die status quo in die verband gehandhaaf sal word. Dit wil sê elke aansoek om toelating tot deeltydse diens sal op meriete deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering behandel word.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering handel oor die verskillende voorstelle in verband met deeltydse predikante.

1.3 DIE "STATUS" VAN 'N BEDIENAAR VAN DIE WOORD

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het op sy vergadering van Maart 1987 oor 'n skrywe van ds CL vd Berg gehandel waarin hy die Kommissie kennis gee dat hy homself as kandidaat vir die Volksraad in die algemene verkiesing beskikbaar stel.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die Raad vir Regsadvies gevra om 'n advies uit te bring oor die vraag of daar 'n verskil is tussen die posisie van predikante en emeriti wat tot die politiek toetree.

Die Raad vir Regsadvies het soos volg geadviseer:

Die vraag oor wanneer 'n predikant wat ten opsigte van die politiek van voorneme is om na 'n ander lewenstaat oor te gaan, kennis moet gee van die "voorneme" is deur die Raad behandel. Die Raad is van mening dat die besluit wat gedurende die 58ste Algemene Kerkvergadering geneem is (p 208 van notule) die saak bo alle twyfel stel en dat daar met daardie besluit volstaan moet word. Die betrokke besluit lui soos volg:

"Die woord "voorneme" in Bepaling 158, ten opsigte van die politiek, word so uitgelê dat dit beteken die dag waarop iemand deur nominasie amptelik as kandidaat tot die wedyering om 'n party-nominasie toetree of deur nominasie amptelik as kandidaat aangewys is deur die nominasie-hof."

Die Raad het ook die wenslikheid om die betekenis van die woord "voorneme" in Bepaling 158 ten opsigte van die politiek breedvoerig te omskryf soos vervat in die voorafgaande besluit, oorweeg. Die Raad het besluit dat dit nie op hierdie stadium wenslik is nie.

Die vraag oor hoe Bepaling 158 en die betrokke besluit 'n emeritus predikant raak is ook behandel. Die Raad se advies is dat die betrokke Bepaling 158 ook op 'n emeritus predikant van toepassing is en dat in die geval van ds C L van den Berg 'n verdere Akte van Ontheffing uit die amp van dienaar van die Woord (Vorm J) met verlies van status van dienaar van die Woord uitgereik behoort te word.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het voorts twee memoranda van proff AD Pont en PS Dreyer oor die "Status" van 'n bedienaar van die Woord aangevra, behandel en na die Raad vir Regsadvies verwys.

Die Raad vir Regsadvies het na aanleiding van die twee memoranda van proff AD Pont en PS Dreyer wat na die Raad vir Regsadvies verwys is met die opdrag om die memoranda met mekaar te vergelyk en om moontlike wysigings aan die Bepalings aan die hand te doen, indien dit as wenslik beskou word, soos volg geadviseer:

- * Dat die opskrif van Bepaling 76 naamlik "status" vervang word met "Ampsbepaling"
- * Bepaling 158.1(a)(vi) – dat die woorde "met behoud of verlies van sy predikantstatus" aan die einde van die Bepaling weggelaat word of dat dit vervang word met die woorde "met behoud of verlies van sy ampsvoorregte".
- * Bepaling 158.1(b)(i) – Dat die woorde "met verlies van sy predikantstatus" aan die einde van die Bepaling weggelaat word of dat dit vervang word met die woorde "met verlies van sy ampsvoorregte en versorgingsvoordele".
- * Bepaling 161.1 – Dat die onderstreepte woorde bygevoeg word sodat die Bepaling soos volg sal lees : "n Predikant of 'n emeritus predikant wat 'n werk wil aanvaar waaraan besoldiging verbonde is, verkry die toestemming van die kerkraad en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering daarvoor."
- * Bepaling 161.2 – Dat die onderstreepte woorde bygevoeg word sodat die Bepaling soos volg sal lees : "'n Denaar van die Woord is nie predikant of emeritus predikant en terselfdertyd".
- * Vorm J – Dat die woorde "met verlies/behoud van status van dienaar van die Woord" vervang word met die woorde "met verlies/behoud van sy ampsvoorregte".
- * Vorm J(a) – Dat die woorde "nie meer die status van dienaar van die Woord besit nie" vervang word met die woorde "nie meer enige ampsvoorregte besit nie".
- * Vorm J(b) – Dat die woorde "nie meer die status van dienaar van die Woord besit nie" vervang word met die woorde "nie meer enige ampsvoorregte besit nie".

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering behandel die voorgestelde wysigings aan die Bepalings.

1.4. PASTORALE WERK. AARD EN OMVANG

Die volgende beskrywingspunt is deur die kerkraad van die gemeente Witbank Noord na die ringsvergadering van die Ring van Bronkhorstspuit gestuur. Die ringsvergadering het die beskrywingspunt aanvaar.

Beskrywingspunt

"Die Ringsvergadering besin oor die omvang van pastorale werk en maak 'n herevaluering van die aard en omvang daarvan, gesien die toenemende druk op baie terreine waar die aandag en teenwoordigheid van die predikant verwag word en verwys die aangeleentheid na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering"

Motivering

Die eise van die tyd en die toename in werkklading ten opsigte van toerusting van lidmate op velerlei terreine van diensgroep, kerkraad, kategeese, afsondering van spreekure, die aandrang om by gemeenskapsdiens namens die Kerk betrokke te raak, die verwagting om self genoegsame kursusse by te woon en ook nog genoeg tyd vir gesinslewe en ontspanning in te ruim, waarvan baie min tereg kom, veroorsaak dat die wesenlike van die predikantswerk (prediking en huisbesoek) nie tot sy reg kom nie.

Die beskrywingspunt van die Ring van Bronkhorstspuit is na die Raad vir Herderlike Sorg verwys vir kommentaar. Die Raad vir Herderlike Sorg het geoordeel dat die beskrywingspunt volledig aangespreek word in die verslag oor bedieningstrukture wat vroeër in die agenda aan die orde was.

AANBEVELING: Die besluite wat geneem is by die behandeling van die verslag oor bedieningstrukture maak dit oorbodig om oor die beskrywingspunt van die Ring van Bronkhorstspuit verder te handel.

1.5 JAARLIKSE HUISBESOEK

Die Ring van Roodepoort versoek dat by die eersvolgende geleentheid die volgende wysiging aan die kerkwet aangebring sal word:

Die woord "jaarliks" in Bepaling 168 punt 1(a) sal geskrap word.

Die motivering vir hierdie verandering is onder andere soos volg:

"In die bepaling rakende die predikant se dienswerk word die voorskrif tot "jaarlikse" huisbesoek in elke wyk nie meer gevind nie. Dit is dus ook net vanselfsprekend dat daar nie onder die bepaling rakende die ouderlingamp die indruk gewek moet word dat die predikant tot sodanige "jaarlikse" huisbesoek verplig is nie.

Die omvangrykheid van die werk van predikante, die vele en hoë eise wat gestel word aan besondere pastoraat, die klem wat tans val op die predikant se werk as toeruster van lidmate op allerlei gebiede, die groot aantal besoekpunte wat sommige predikante moet behartig, ens. maak in elk geval 'n bepaling tot jaarlikse huisbesoek onrealisties."

Die beskrywingspunt van die Ring van Roodepoort is na die Raad vir Herderlike Sorg verwys vir kommentaar.

Die Raad vir Herderlike Sorg het geoordeel dat die beskrywingspunt volledig aangespreek word in die verslag oor bedieningstrukture wat vroeër in die agenda aan die orde was.

AANBEVELING: Die besluite wat geneem is by die behandeling van die verslag oor bedieningstrukture maak dit oorbodig om oor die beskrywingspunt van die Ring van Roodepoort verder te handel.

1.6 EMERITAAT : BEPALING 156

Ds AJ Swarts stuur die volgende beskrywingspunt met die oog op die Algemene Kerkvergadering in:

Ds Swarts stel voor dat aan diensdoende lede van die Predikante Pensioen= en weduwee= en wesefonds van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika die geleentheid gebied word om op 60 jarige ouderdom met pensioen uit die diens van die kerk te kan tree.

Voorwaarde hieraan verbonde moet egter so wees dat hulle voordele nie voordeliger sal wees as wanneer die reëlings wat getref word en voordele wat toegeken word mutatis mutandis toegepas was op sulke gevalle vir wie in die bepalings van die reglement van orde voorsiening gemaak is nie.

Motivering

Om voorsiening te maak vir hulle wat op 60 jarige ouderdom met pensioen wil vertrek, maar nog nie 35 jaar diens in die kerk het nie.

Die meeste pensioenfondse maak voorsiening vir vervroegde uittrede in buitengewone omstandighede.

Ds Swarts se beskrywingspunt impliseer 'n wysiging aan Bepaling 156 1 (a).

In die voorstelle tot wysiging van die Bepalings van die Pensioenfondse wat tydens die vergadering saam met die aktuariële verslag ter tafel gelê sal word, word die aangeleentheid van uittrede voor ouderdom 65 of emeritaat voor verstryking van 35 jaar diens behandel.

1.7 EMERITUS PREDIKANTE EN WEDUWEES VAN PREDIKANTE

Die Ring van Zuurfontein dien die volgende beskrywingspunt met die oog op die Algemene Kerkvergadering van 1989 in:

Die Algemene Kerkvergadering gee opdrag aan die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering om op deurlopende wyse kontak te maak met en belangstelling te toon in emeriti predikante en die weduwees van predikante.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het oor die beskrywingspunt gehandel en vestig die aandag van die Algemene Kerkvergadering daarop dat daar reeds 'n organisasie vir emeritus predikante en weduwees van predikante bestaan.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering handel oor die beskrywingspunt van die Ring van Zuurfontein.

1.8 KURSUS TER VOORBEREIDING OP EMERITAAT

Die Ring van Zuurfontein dien die volgende beskrywingspunt in:

Die Algemene Kerkvergadering gee opdrag dat Kital 'n kursus ter voorbereiding op emeritaat sal opstel en telkens sal aanbied vir predikante wat binne vyf jaar op emeritaat gaan.

AANBEVELING: Die beskrywingspunt van die Ring van Zuurfontein word behandel.

1.9 STUDIEVERLOF

1.9.1 Die Ring van Bloemfontein : Beskrywingspunt.

Die Algemene Kerkvergadering word versoek om:

- * Die beginsel goed te keur dat 'n predikant, benewens gewone vakansieverlof, ook 'n periode studieverlof kan verdien na bepaalde tydperiodes in die bediening en onderworpe aan sekere voorwaardes.

Die ring het ook ander versoeke in die verband gestel wat reeds sover moontlik aandag geniet het.

1.9.2 Ring van Pretoria Noord : Beskrywingspunt.

Die Ring van Pretoria Noord versoek die Algemene Kerkvergadering om indringend aandag te gee aan die daarstelling van studie/langverlof vir predikante.

Aangesien die kerk tot nog toe nie oor genoegsame predikante beskik het nie, is dit aanvaarbaar dat so 'n reëling nog nie gemaak kon word nie. Aangesien die kerk binnekort oor genoegsame predikante sal beskik om alle vakatures te vul of bykans almal te vul, glo die ringsvergadering dat die tyd nou aangebreek het om vir so 'n reëling te sorg. Die groot hoeveelheid werk wat tans deur elke predikant gedoen moet word maak dit onmoontlik om studietyd in te ruim en verder bring die spanning en werklading al hoe meer siektes onder predikante na vore.

Die verlof word op die volgende basis bepaal:

Predikante is op langverlof/studieverlof (verkieslik) geregtig met volle lewensonderhoud en toelaes, bo en behalwe gewone vakansieverlof, op die volgende wyse:

- * Na drie jaar diens in dieselfde werkkring is 'n predikant geregtig op een maand langverlof.
- * Daarna word die langverlof/studieverlof bereken op die basis van tien dae per jaar diens.
- * Langverlof/studieverlof kan nie van een gemeente of werkkring na 'n ander oorgedra word nie.
- * Langverlof/studieverlof mag nie vir langer as drie maande in oorleg met die kerkraad opgehoop word nie.
- * Langverlof/studieverlof mag op geen wyse aan gewone verlof of opgehoopte gewone verlof gekoppel word nie, tensy dit gesamentlik nie langer as drie maande sal beloop nie.
- * Indien die diensverhouding beëindig gaan word en uitstaande regsgeldige langverlof, dit wil sê, 'n minimum van een maand en 'n maksimum van drie maande, vanweë omstandighede nie voor die losmaking uit 'n gemeente of werkkring geneem kan word nie, is die waarde van die helfte daarvan (volle lewensonderhoud en toelaes) in kontant betaalbaar.
- * Hierdie reëling tree onmiddelik en terugwerkend in werking.

Opmerkings

Die Predikantevergadering en Ringsrade vir Predikante is versoek om oor die beginsel van studieverlof te handel.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het in hierdie verband benadruk dat studieresultate aan betrokke ringskommissies voorgeleë moet word.

Die Raad vir Regsadvies is versoek om aan die verskillende voorstelle aandag te gee en voorstelle vir wysigings aan die betrokke bepalings van die kerkwet te maak.

Die Raad vir Regsadvies is van mening dat 'n predikant juis vanweë die aard van sy beroep aangespoor moet word om tydlig en tot voordeel van sy beroepsbeoefening en sy gesinsopset sy verlof gereeld te neem.

Die Raad doen derhalwe aan die hand dat Bepaling 151.3(d) met die volgende vervang word :

"Bepaling 151.3(d)(i) Die predikant neem, in oorleg met die kerkraad, jaarliks ses weke, dit wil sê twee-en-veertig dae, verlof. Die twee-en-veertig dae sluit alle Sondae en openbare vakansiedae wat daarbinne val, in.

- (ii) Van hierdie twee-en-veertig dae is twaalf dae per jaar nie oploopbaar nie, terwyl dertig dae per jaar oploopbaar is tot 'n maksimum van drie maande of negentig dae wat nie uitkoopbaar is nie, maar wel vir studiedoeleindes of in die geval van vroue-predikante vir kraamverlof aangewend mag word.
- (iii) Elke dag verlof wat geneem word, word in 'n verlof-register aangeteken wat sesmaandeliks deur die kerkraad gekontroleer word.
- (iv) In die geval waar, by aanname van 'n beroep, nog verlof aan 'n predikant verskuldig is en hy sou die verlof nie kan neem voordat hy na die volgende gemeente vertrek nie, kan die verlof wel uitgekoop word, maar met dien verstande dat dit nie 'n maksimum van ses weke of twee-en-veertig dae sal oorskry nie."

Op verdere navrae van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering adviseer die Raad vir Regsadvies soos volg:

- * Ingevolge die bepalings soos vervat in die huidige Bepaling 151.3(d) mag predikante nie langer as drie maande studieverlof neem nie, mits hy sodanige verlof met die goedkeuring van die kerkraad laat oploop het. Die maksimum is drie maande.

Indien 'n predikant langer as die drie (3) maande studieverlof waarvoor hy krediet het, wil hê, moet hy reëlings met sy kerkraad en met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering tref.

- * Geen onderskeid vir sover dit verlofreëlings betref word tussen manlike en vroulike predikante gemaak nie, behalwe dat vroue-predikante hulle opgehoopte verlof vir kraamverlof in plaas van vir studieverlof mag gebruik.

AANBEVELING: Die beskrywingspunte van die Ring van Bloemfontein en Pretoria Noord en die voorstelle van die Raad vir Regsadvies word behandel.

1.10 TRAKTEMENTE, REISTOELAE EN EMOLUMENTE

1.10.1 KONTANTDEEL

By die afgelope aantal Algemene Kerkvergaderings is telkens die hele beginsel van die totale versorging van predikante of te wel "traktering" volledig aan die vergadering voorgehou. Enkele beginsels word net weer hier gestel.

- * Die gemeente beroep die predikant d.w.s., nooi hom om by hulle te kom woon en om die Evangelie te kom bedien en om die voorgeskrewe opdragte van 'n predikant uit te voer.
- * Om die predikant in staat te stel om al sy tyd en kragte aan die diens van die Evangelie te wy, sonder dat hy hom oor sy lewenstog bekommer, onderneem die kerkraad om hom en sy gesin van 'n behoorlike lewenstog te voorsien.

- * Die traktement wat die kerkraad onderneem om hom te laat toekom sluit in:
 - ** 'n kontantdeel van R..... per jaar.
 - ** vrye woning wat insluit telefoon, water en ligte, munisipale dienste en onderhoudskoste.
 - ** kostelose vervoer vir sy gesinsbehoeftes sowel as vir sy werk.
 - ** Jaarlikse verlof.
- * Die reggeaarde predikant voer die opdrag tot evangeliebediening na die beste van sy vermoë uit omdat hy oortuig is dat hy daartoe geroepe is.
- * Die kerkraad hou toesig dat hy die opdrag uitvoer in ooreenstemming met die Skrif en die Wet en Bepalings.
- * Daar is dus nie sprake van 'n salaris of vergoeding vir die werk wat die predikant doen nie, en ook nie sprake van 'n "werkgewer - werknemer" verhouding nie.
- * Kerkrade moet die redelike behoeftes van die predikant evalueer en hom daarvolgens versorg. Die skale wat van tyd tot tyd aan gemeentes besorg word maak voorsiening vir die minimum kontantdeel.

In 1961 het die Kerk 'n struktuur vir die vasstelling van die kontantdeel van die traktement aanvaar. In die struktuur is voorsiening gemaak vir die groeiende gesinsbehoeftes van die predikant, namate sy diensjare toeneem. Benewens die vasgestelde kontantdeel soos in die tabelle van tyd tot tyd uiteengesit, is addisionele toelaes bygevoeg wat voorsiening maak vir meer kinders asook vir die studiebehoeftes van die groter gesinne.

Die Administrateur het opdrag van die Algemene Kerkvergadering om hom te adviseer oor die vasstelling van die kontantdeel van die traktement. Om die versorgingspeil van die predikant konstant te hou is daar sedert 1961 gereeld aanpassings gemaak aan die minimum skale en die reiskoste vergoeding. Die aanpassings is gemaak met die verbruikersprysindeks as aanduiding van die inflasiekoers as aanwyser. So is die koopwaarde van die predikant se R1 telkens herstel.

Hierdie praktyk is volgehou tot in 1986 en in die laaste jare is, vanweë die hoë inflasiekoers, aanpassings jaarliks gedoen.

Dit het egter geblyk dat die predikantekorps die enigste groep mense was wie se inkomste en daarmee sy lewenstandaard nie onder die inflasiekoers gedaal het nie, terwyl feitlik alle sektore moes toesien dat hulle lewensstandaard jaarliks agteruitgaan.

Die vorige Algemene Kerkvergadering het besluit om bewustelik ook die lewenstandaard van predikante te verlaag deur 'n aanpassing van 12% te maak i.p.v. 18% soos wat die styging in die verbruikersprysindeks aangedui het.

Die vergadering het ook besluit dat die Administrateur 'n beroepspesifieke ondersoek oor die hele aangeleentheid van traktemente sal doen wat voor hierdie vergadering sal dien. Verder het die vergadering besluit dat die Administrateur jaarliks in die jare 1987 en 1988 volgens die gevestigde praktyk die skale op 1 Mei met die inflasiekoers moet aanpas en die gemeentes so in kennis stel.

Soos die gebruik in die verlede was, sal die Administrateur tydens die vergadering aanbevelings vir die aanpassing van die skale ter tafel lê.

1.10.2 REISTOELAE

Die reistoelae is 'n deel van die predikant se traktement of totale versorging. Wanneer gepraat word van reistoelae moet begryp word dat dit gaan om voorsiening vir die predikant se koste ten opsigte van sy vervoer, d.w.s. die reiskoste om sy gemeente of kerkwerk te doen en die koste om sy gesin te vervoer.

In die beroepsbrief het die kerkraad onderneem om die predikant kostelose vervoer te laat toekom op die volgende wyse:

- * Die predikant verskaf die motorkar en die kerkraad betaal aan die predikant 'n reistoelae soos van tyd tot tyd vasgestel of
- * Die kerkraad verskaf in oorleg met die predikant die motorkar en betaal al die koste verbonde aan die vervoer van die predikant en sy gesin.

Predikante en kerkrade moet daarop let dat die reistoelae bereken word om die predikant vir sy koste te vergoed. Dit is nie die bedoeling dat die reistoelae 'n addisionele inkomste moet wees waarop hy nie belasting hoef te betaal nie. Die Ontvanger van Inkomste het aan sy aanslaers opdrag gegee om baie streng te let op die hantering van reistoelaes in predikante se inkomstebelastingopgawes om belastingontduiking te verhoed.

Die 1986 Algemene Kerkvergadering het aan die Administrateur opdrag gegee om op die basis soos deur die vergadering vasgestel, die reiskostetabelle wanneer nodig, as gevolg van prysverhogings en rentekoersverhogings te hersien en aan kerkrade te stuur vir aanpassing van die reistoelae. Sodanige tabelle is by verskillende geleenthede aan gemeentes gestuur.

Die Automobiel Assosiasie van S A gee jaarliks gedurende Februarie en Augustus gewysigde tabelle uit waarin voorsiening gemaak word vir verhogings in die aankoopkoste en rentekoers op motorlenings, en verhogings in die pryse van brandstof en onderhoudskoste. Hierdie tabelle word bygewerk om aan die Kerk se behoeftes te voldoen.

Die toepassing van die tabelle word in 'n begeleidende skrywe aan die kerkrade verduidelik.

Predikante en kerkrade word gewys op die reëling dat slegs petrolkoste en onderhoudskoste vergoed word aan predikante wat reeds in hulle gemeentes of in sinodale poste vir die volle koste van hulle motors vergoed word, wanneer hulle kerklike vergaderings bywoon. Dit is egter nie moontlik om vir elke individuele geval 'n tarief uit te werk nie en daarom word 'n gemiddelde tarief bereken en aan gemeentes en predikante deurgegee. Die tarief word ook van tyd tot tyd hersien. Hierdie reëling geld terugbetaling van reiskoste deur die Raad van Finansies, ander rade of kommissies van die Kerk, asook reiskoste vergoed deur ringskommissies en gemeentes aan besoekende predikante.

Die reëling berus op die beginsel dat predikante in gemeentes of sinodale poste op die vasgestelde skaal vergoed word vir die aantal kilometers afgelê. As hulle dan vergoed word vir kilometers afgelê vir die bywoning van vergaderings moet sodanige vergoeding by die kassier van sy gemeente of by die Raad van Finansies inbetaal word. Andersins kan die getal kilometers waarvoor hy vergoed word vir die bywoning van 'n vergadering afgetrek word van die aantal kilometers waarvoor hy deur die gemeente vergoed word. Die besluit word aan die predikant se diskresie oorgelaat.

AANBEVELING: Die opdrag aan die Administrateur om die reiskostetabelle gereeld, wanneer nodig te hersien en advies aan gemeentes te gee oor reistoelaes word gekontinueer.

1.10.3 WONINGVOORSIENING – EIE WONINGS

Soos reistoelae, is woningvoorsiening 'n komponent van die totale versorging van die predikant. Die versorging sluit, benewens die voorsiening van 'n doelmatige woning, ook die gepaardgaande dienste soos water, elektriese krag, telefoon, onderhoud van die woning en versekering in.

Die 1979 Algemene Kerkvergadering het kennis geneem van die verskynsel dat sommige predikante verkies om hulle eie huise te bewoon en oor die aangeleentheid soos volg besluit:

Die praktyk dat predikante hulle eie huise bewoon word ten sterkste ontmoedig.

Dit word by wyse van hoë uitsondering toegelaat na vooraf ondersoek deur die ringskommissie en goedkeuring deur die Raad van Finansies.

By die beoordeling van die aansoek moet die Raad van Finansies in die besonder kyk na twee aspekte naamlik:

- * Is daar 'n aanvaarbare rede waarom die predikant nie in die pastorie kan bly nie?
- * Is die vergoeding wat tussen die predikant en kerkraad beding word, billik.

Die Algemene Kerkvergadering het in 1986 die volgende riglyne neergelê wanneer 'n aansoek van 'n predikant om sy eie woning te voorsien, behandel word, voordat die aansoek deurgestuur word na die ringskommissie en die Raad van Finansies:

- * Die kerkraad het onderneem om in terme van die beroeps-brief aan die predikant vrye woning te verskaf, wat insluit telefoon, water en ligte en ander munisipale dienste, belasting en onderhoudskoste. Die kerkraad doen dit deur of 'n woning op te rig, aan te koop of te huur.
- * waar die kerkraad sou besluit om van die predikant die woning te huur, moet 'n redelike gangbare huur vasgestel word.
- * wanneer die kerkraad en gemeente gevra word om te besluit of die huis van die predikant gehuur moet word, word die vergadering nie deur die betrokke predikant gelei nie, maar deur die konsulent of ander bevoegde persoon wat by die vergadering mag voorsit.

AANBEVELING: Die bestaande riglyne word gehandhaaf. Die Raad van Finansies moet in sy beoordeling van die aansoek daarop let dat die reëling ook in belang van die gemeente getref word.

1.11 PENSIOENFONDS

1. VERSLAG VAN DIE PENSIOENRAAD

SAMESTELLING

Die Pensioenraad is soos volg saamgestel:

Di T F Dreyer (voorsitter) C J S van Niekerk (vise-voorsitter), dr J de Loor, mnr L J Theron, dr J F van Aswegen.

Bepaling 5.A lui soos volg:

Die Pensioenraad bestaan uit 6 lede.
Die Algemene Kerkvergadering benoem tydens een sitting drie lede en in die daaropvolgende sitting twee lede.
Die Administrateur is ampshalwe lid van die Raad.

Mnr L J Theron en dr J F van Aswegen tree volgens rooster af tydens die 62ste Algemene Kerkvergadering. Die twee here is herkiesbaar.

2. FINANSIES

2.1 KAPITAALFONDSE

Die meegaande finansiële jaarstate in die Bylae (Bylae 1 - 3) dui aan dat die kapitaalfondse soos volg gegroei het.

	<u>1982</u>	<u>1985</u>	<u>1988</u>
Opgelope Fondse	8 547 283	15 263 455	20 140 669
Kapitaalreserwe	38 978	36 911	(1 461 999)
Stabilisasiefonds			
- Predikante Pensioenfonds	-	69 012	114 256
- Personeelpensioenfonds	-	61 918	176 159
	<u>8 586 261</u>	<u>15 431 296</u>	<u>18 969 085</u>
	=====		

Sedert die totstandkoming van die Fonds in 1961 het die Fonds gegroei vanaf R104 276 tot R18 969 085. Die bedrag van R1 461 999 verteenwoordig o.a. reserwes vir verliese wat mag ontstaan uit die likwidasië van insolvente boedels van verbandgewers. Die aangeleentheid sal meer volledig in die aktuariële verslag wat tydens die vergadering ter tafel gelê sal word, behandel word.

2.2 BATES

2.2.1 VASTE EIENDOM

Die Pensioenraad het sy beleggings in Vaste Eiendom oor die afgelope drie jaar met 'n verdere R2 625 054 uitgebrei tot R6 891 651. Hierby ingesluit is die kleinhoewe te Verwoerdburg waarvoor die Raad 'n verbandlening gehad het en as gevolg van die nie-nakoming van verbandvoorwaardes die eiendom moes inkoop.

Op 31 Desember 1988 het die Pensioenfonds oor die volgende vaste eiendomme beskik:

<u>EIENDOM</u>	<u>KOOPPRYS</u>
Winkelsentrum - Secunda	R 665 594
Winkelgebou - Pietersburg	R 190 870
Pakhuis en kantore - Pietersburg	R 426 202
Winkelgebou en kantore - Nelspruit	R 140 797
Winkelgebou en woonstelle en kantore - Stellenbosch	R4 315 903
Pakhuis en kantore - Verwoerdburg	R 976 763
Kleinhoewe met woonhuis - Verwoerdburg	R 175 522
	<u>R6 891 651</u>

Al bogenoemde eiendomme word tans verhuur. As gevolg van die afplating in die mark vir woonstelle in Stellenbosch, is die woonstelle nog nie soos aanvanklik beplan is, op deeltitel verkoop nie. Die woonstelle word tans almal verhuur.

2.2.2 BELEGGING IN SPESIALE BELEGGINGSPORTEFEULJES VAN VERSEKERINGSMAATSKAPPE - R1 300 000

Die Pensioenraad het ook in 1987 besluit om sy beleggings te diversifiseer en minder nuwe fondse in verbandlenings te belê aangesien sulke beleggings geen kapitaalgroei ingehou het nie en 'n reële opbrengs van 4% - 6% oplewer as die inflasiekoers in aanmerking geneem word.

Die Raad het besluit om van sy fondse in spesiale portefeuljes van versekeringsmaatskappye te belê om sodoende oor 'n tydperk ook kapitaalgroei te kry. Ongelukkig het die beurs-ineenstorting die waarde van die beleggings laat daal, sodat die Raad 'n verlies sal ly as die beleggings nou onttrek sou word. Beleggings van die aard is egter langtermyn en die Raad verwag dat die beleggings na 'n paar jaar die gemiddelde opbrengs sal haal wat sodanige beleggings oor die afgelope 10 jaar behaal het, d.w.s. opbrengste hoër as 20%.

2.2.3 VERBANDLENINGS

Die Raad het steeds 'n groot deel van die Fonds se bates in verbandlenings belê. Die lenings word toegestaan aan goedgekeurde persone en die lenings word beperk tot 65% van die waarde van die versekerde eiendom. Weens die afplating in rentekoerse oor die jare 1986 - 1988 is 'n hele aantal verbande afgepos omdat die leners kapitaal elders teen 'n laer rentekoers kon bekom.

Dit was ongelukkig weereens vir die Raad nodig om eiendomme in te koop waar verbandgewers insolvent geraak het. Een van hierdie eiendomme is die plaas in die naam van Lusernkraal Boerdery (Edms.) Bpk waar die Raad tans 'n tabakboerdery bedryf tot tyd en wyl die plaas weer opgebou is en pryse van landbougrond sodanig herstel dat die plaas met die minimum verlies van die hand gesit kan word.

Ander eiendomme in die kategorie is die gebou wat die Raad opgerig het in Strubenstraat en toe verkoop het. Die koper het insolvent geraak en die Raad moes ook dié eiendomme wat onder die verband verseker was inkoop. Die Raad onderhandel tans met die likwidateur van die maatskappye en vertrou dat die aangeleenthede teen Junie vanjaar afgehandel sal wees.

2.2.4 BELEGGINGS BY FINANSIËLE INSTELLINGS

Die Raad belê van tyd tot tyd surplus kontantfondse by finansiële instellings soos banke en bougenootskappe. Die Raad geniet vrystelling van die voorskrif om 40% van die bates van die Fonds in likiede bates by goedgekeurde finansiële instellings te belê.

3. INKOMSTE

3.1 PENSIOENBYDRAES

Pensioenbydraes is vasgestel op 11.2127% van die kontantdeel van die maksimum traktement. 'n Vergelyking van pensioenbydraes oor die tydperk 1/1/76 tot 31/12/88 toon die volgende:

<u>1976/78</u>	<u>1979/82</u>	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
<u>(3 jaar)</u>	<u>(4 jaar)</u>	<u>(3 jaar)</u>	<u>(3 jaar)</u>

1.183.574 3.309.610 4.836.511 7 355 182

Die Raad oorweeg 'n herstrukturering van bydraes om dit in verhouding tot die totale versorgingspakket van die predikant te bring. Voorstelle in die verband sal tydens die Algemene Kerkvergadering ter tafel gelê word nadat die aktuaris die berekeninge voltooi het t.o.v. verskillende moontlikhede.

3.2 RENTE

Die Fonds se rente-inkomste het oor die afgelope drie jaar afgeneem teenoor die vorige drie jaar vir drie redes:

- * Rentekoerse het oor die jare 1986, 1987 en 1988 baie gedaal teenoor die vorige termyn (Vergelyk die prima bankkoers in 1988 van 12,5% met $\pm$ 20% in 1984/85).
- * Van die eiendomme wat die Raad teruggeneem het uit insolvente boedels is verkoop met lae rentekoersvoorwaardes in die begin jare om sodoende die las van die eiendomme vir die Raad te verlig.
- * Vanweë die insolvensie van verbandgewers was die rente op verbandlenings laer as in die verlede.

Rente inkomste oor die afgelope aantal jare het soos volg verloop:

<u>1976/78</u>	<u>1979/82</u>	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
<u>(3 jaar)</u>	<u>(4 jaar)</u>	<u>(3 jaar)</u>	<u>(3 jaar)</u>

1.027.533 2.288.092 4.889.539 2 738 509

3.3 NETTO HUURINKOMSTE

Namate die Raad se belegging in vaste eiendom toegeneem het het die netto huurinkomste uit die beleggings vanaf 1979 soos volg toegeneem.

<u>1979/82</u>	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
542 948	838 438	1 523 422

4. UITGAWES

4.1 PENSIOENUITKERINGS

Pensioenuitkerings val in drie kategorieë uiteen naamlik:

- * Eenmalige uitkerings by dood of aftrede.
- * Uitkering van bydraes by uitdienstreding.
- * Jaargelde betaalbaar aan afgetredenes of weduwees.

Die 1983 Algemene Kerkvergadering het besluit dat die Raad jaarliks, gelyktydig met die verhoging van traktemente en bydraes, ook die pensioenvoordele van pensioentrekkers moet verhoog. Die verhogings het jaarliks geskied en die voordele skaal is oor die afgelope drie jaar soos volg aangepas.

	1985	1986	1987	1988
<u>Bydrae (per jaar)</u>				
Bydrae - sinodaal	105 859-00	121 194-00	140 000-00	160 284-00
Bydrae - lede	2 398-80	2 686-80	3 116-64	3 521-76
Bydrae - gemeentes en organe van bystand	2 398-80	2 686-80	3 116-64	3 521-76
Konsulentgemeentes per 50 lidmate of gedeelte daarvan	239-88	268-68	311-66	352-18
Studente	1 199-40	1 343-40	1 558-32	1 760-88
Bydrae tot die ongeskikt- heidsfonds	518-16	565-20	655-68	888-96
<u>Voordele (per jaar)</u>				
<u>By dood (Potensiaal 40jr diens)</u>				
- Eenmalige bedrag uit Pensioenfonds	80 000-00	100 000-00	112 000-00	122 000-00
- Eenmalige bedrag uit sterfte dekking	89 704-00	100 480-00	116 556-00	131 696-00
- Weduwee pensioen	10 200-00	12 750-00	14 280-00	15 564-00
- Voordele aan kinders	1 560-00	1 950-00	2 184-00	2 380-00
<u>By aftrede (basis 40 jr diens)</u>				
- Eenmalig	80 000-00	100 000-00	112 000-00	122 000-00
- Pensioen	17 000-00	21 250-00	23 800-00	25 940-00
- Weduwee na dood van ge- pensioneerde	10 200-00	12 750-00	14 280-00	15 564-00
- Voordele aan kinders	1 560-00	1 950-00	2 184-00	2 380-00

Pensioenuitkerings het sedert 1976 soos volg toegeneem:

	<u>1976/78</u> <u>(3 jaar)</u>	<u>1979/82</u> <u>(4 jaar)</u>	<u>1983/85</u> <u>(3 jaar)</u>	<u>1986/88</u> <u>(3 jaar)</u>
Eenmalige uitkerings by aftrede of uitdienststreding	114.668	509.734	1.480.787	2 350 705
Jaargelde	<u>466.517</u>	<u>1.006.833</u>	<u>1.956.646</u>	<u>3 689 490</u>
	<u>581.185</u>	<u>1.516.567</u>	<u>3.437.433</u>	<u>6 040 195</u>

5. PREMIES – HERVERSEKERINGSKEMA – Groepsdekking vir dood en ongeskiktheid

Die 1983 Algemene Kerkvergadering het goedkeuring verleen vir die instelling van 'n groepongeskikheidsfonds en 'n groepsterftedekkingsfonds vir lede van die Pensioenfonds.

Die onderskeie fondse word onderskryf deur:

- * Lifegro – groepongeskiktheid – maandelikse toelae.
- * Federated – groepsterftedekking en permanente ongeskiktheid – eenmalige uitkering.

Die premies vir die dekking beloop tans 2,7% per maand van die basistraktement, teenoor die aanvanklike 2,25%. Hierdie verhoging het plaasgevind vanweë die hoë eisegesiedenis wat veral vir Federated geraak het.

Premies vergelyk soos volg met die vorige termyn:

<u>1983/85</u> <u>(30 mnd)</u>	<u>1986/88</u> <u>(36 mnd)</u>
R485 663	R862 886

Voordede – Herversekeringskema

Gedurende die jare 1986 tot 1988 is die volgende voordede uit die fondse aan lede wat ongeskik bevind is om met hulle werk voort te gaan uitbetaal:

	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
Maandelikse toelae	R 61 294	R290 386
Eenmalige uitkerings	<u>R721 126</u>	<u>R434 072</u>
	<u>R784 420</u>	<u>R724 458</u>

Tans ontvang 7 lede van die Fonds maandeliks die ongeskiktheidstoelae terwyl een eis in 1989 ingedien is en waarskynlik erken sal word.

Die Bepalings vir die Ongeskiktheidsfonds maak voorsiening dat die ongeskiktheidstoelae steeds 75% van die basis traktement sal bly. Die tekort tussen die bedrag en die bedrag wat ontvang word van Lifegro word uit die Stabilisasiefonds aangevul. Vir die drie jaar het dit R73 921 beloop teenoor R2 824 vir die jare 1983/85.

6. LIDMAATSKAP

Daar was op 31 Desember 1988 318 predikantelede en 13 personeellede wat tot die Fonds bydra teenoor 307 predikante en 68 personeellede op 31 Desember 1985. In 1988 is 'n nuwe pensioenskema vir personeel in die lewe geroep en 'n aantal personeellede het na die skema oorgeskakel. Alle nuwe personeel word by die Personeel Pensioenfonds ingeskakel.

Ses predikante en een personeellid ontvang tans voordele uit die ongeskiktheidsfonds teenoor 5 predikante in 1986. Hierdie persone dra nog steeds by tot die Pensioenfonds.

Op 31 Desember 1988 was daar 46 predikante en 37 weduwees wat pensioenvoordele uit die Fonds trek teenoor 32 predikante en 34 weduwees op 31 Desember 1985.

In die voorlegging wat tydens die komende Algemene Kerkvergadering ter tafel gelê sal word, sal die vergadering gevra word om te besluit dat die gebruik om studente by die aanvang van B.D-studie by die Fonds in te skakel gestaak word. Die verlies van bydraes sal verwerk word in die nuwe bydrae struktuur wat beoog word.

7. OMSKAKELING VAN DIE FONDS VAN 'N VOORSORGFONDS NA 'N PENSIOENFONDS

By verskeie Algemene Kerkvergaderings in die verlede is die Pensioenraad versoek om die Fonds van 'n voorsorgfonds na 'n pensioenfonds oor te skakel. Dit sou vir predikante die voordeel inhou dat hulle pensioenbydraes van inkomste afgetrek kan word en so 'n besparing van belasting teweeg bring.

By die 1986 Algemene Kerkvergadering is die aangeleentheid ook oorweeg maar daar is toe besluit om te wag op die verskyning van die verslag van die Margo-kommissie om vas te stel of dit enige implikasies vir Pensioenfondsvoordele en die belasting daarop sou hê.

Dit blyk nou dat die Raad met minder nadelige gevolge vir pensioentrekkers, kan voortgaan om aansoek te doen vir die omskakeling. Om dit moontlik te maak sal wysigings aan die bepalinge vir die Pensioenfonds deur die Algemene Kerkvergadering aanvaar moet word. Hierdie wysigings sal saam met ander wysigings aan die Bepalings vir die Pensioenfonds tydens die vergadering ter tafel gelê word.

8. AKTUARIËLE ONDERSOEK

Die Pensioenraad het ingevolge Bepaling 8A van die bepalings vir die Pensioenfonds die aktuaris versoek om die finansiële toestand van die Fonds te ondersoek. Die aanbevelings van die aktuaris, aangaande die verhoging van voordele wat mag spruit uit die surplus plus die moontlike verhoging van bydraes sal tydens die Algemene Kerkvergadering ter tafel gelê word.

AANBEVELING:

- * Die Algemene Kerkvergadering kies 'n Pensioenraad in terme van Bepaling 5A.
- * Die Algemene Kerkvergadering neem kennis van die verslag van die Pensioenraad.
- * Die Algemene Kerkvergadering gee die Pensioenraad opdrag om voort te gaan met die omskakeling van die Fonds van 'n voorsorgfonds na 'n pensioenfonds.

1.12 BESKRYWINGSPUNTE

1.12.1 REISKOSTE

Beskrywingspunt : Ring van Bronkhorstspuit.

Daar moet gekyk word of 'n vaste reiskoste per kilometer ongeag die grootte van die voertuig of die hoeveelheid voertuie nie meer regverdig sal wees nie. Dit sal dalk baie probleme uitskakel en groter beskeidenheid wat vervoermiddels aanbetref aanmoedig.

1.12.2 VERGOEDING AAN PREDIKANTE VIR EREDIENSTE

'n Versoek dat die Ring van Zeerust hom uitspreek oor vergoeding aan predikante wat voluit en volledig versorg word deur 'n eie gemeente, het gelei tot die volgende beskrywingspunt aan die Algemene Kerkvergadering:

Die vergadering bevestig die reëling dat 'n predikant wat deur 'n gemeente versorg word nie vergoeding van 'n ander gemeente vir 'n erediens sal ontvang nie, behalwe reiskoste ooreenkomstig die bestaande tabel.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering behandel die beskrywingspunte van die Ringe van Zeerust en Bronkhorstspuit.

1.13 RAAD VIR HERDERLIKE SORG

1.13.1 PASTORALE VERWYSINGSDIENS

Die Raad vir Herderlike Sorg beheer en maak aanbevelings oor die Pastorale Verwysingsdiens. Oor die diens word afsonderlik verslag gedoen.

1.13.2 PREDIKANTE IN BESONDERE DIENS

Die Raad vir Herderlike Sorg dien as toesig- en adviesliggaam vir predikante in besondere diens. Met al die predikante onder toesig van die raad is persoonlike ontmoetings tydens vergaderings gereël teneinde frustrasies en probleme so gou as moontlik te hanteer.

Nuwe predikante wat onder toesig van die raad geplaas is, is ds A J van Staden, wat pastorale werk by Castle Carey verrig en die polisie kapelaan van SWA. Navraag word in opdrag van die raad gedoen oor die deeltydse gevangeneskapelaan in Pretoria asook die evangelisasiepredikante.

'n Konsep verslagvorm is deurgestuur aan al die betrokke persone sodat eenvormige en volledige verslag in die toekoms aan die raad (en ringsvergaderings) gedoen kan word.

Om 'n geheelbeeld te kry van standplase waarvoor reeds begroot word, of gedeeltelik begroot word of deur gemeentes en ander instansies vergoed word, word 'n opsomming van bestaande sinodale standplase gemaak.

Die standplase skakel logies in by ander hoofstukke van die agenda en lewer verslag van hulle werksaamhede aan rade soos in die tabel aangedui.

1	-	Skriba van die Algemene Kerkvergadering	
1	-	Hoofdirekteur Diens van Barmhartigheid	
1	-	Direkteur : Maatskaplike Sorg	
4	-	Hospitaalpredikante	- Herderlike Sorg
1	-	Geestelike versorging van bejaardes	- Herderlike Sorg
3	-	Polisiekapelane (1 in Suidwes)	- Herderlike Sorg
1	-	Superintendent vir Evangelisasie	- Evangelisasie
2	-	Evangelisasie-predikante	- Evangelisasie
1	-	Superintendent hulp aan volkskerke	- Sending
1 1/2	-	Gevangeneskapelaan	- Gevangenesbearbeiding
8	-	Studentepredikante	- Studentebearbeiding
1	-	Technikonbearbeiding	- Studentebearbeiding
2	-	Sekretaris in Kerkverband by die S A Bybelgenootskap	- Bybelverspreiding
1	-	Redakteur	
	-	Die Hervormer	- Publikasies
3	-	Direkteure van Kital	- Kital

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ontvang verslag van die werksaamhede van die dienaars van die Woord wat die standplase vul en ook van predikante verbonde aan die S A Weermag, S A Polisie en SWAPOL deur middel van verslae wat hulle aan kerklike rade en werkgroepe voorlê.

1.13.3 HOSPITAALPREDIKANTE

'n Memorandum oor die inskakeling van hospitaalpredikante by die betrokke ringe waarin hulle woonagtig is, is vir kommentaar aan die Raad vir Regsadvies deurgestuur.

Die gestigte Raad vir Hospitaalpredikante hou groot belofte vir die werk van die kerk op die terrein van die siekepastoraat in ten opsigte van onderlinge raadgewing, effektiewer skakeling en publikasies (waarvan die eerste reeds verskyn het).

1.13.4 BEJAARDESORG

'n Onderzoek na die versorging van alle bejaardes in tehuise is gedoen. Uit die terugvoering het dit geblyk dat daar nie groot knelpunte op hierdie vlak bestaan nie. Wat bejaardes tuis betref, is dit egter anders. In die toekoms sal al meer bejaardes ook buite tehuise geakkommodeer moet word.

Die Raad het die inisiatief geneem vir die stigting van 'n studiegroep wat oorkoepelend strategie kan bepaal. Ds WJ Coetzer wat ver gevorderd is met studie op hierdie terrein, is besig om 'n memorandum gereed te maak. Met die hulp van ds Coetzer sal 'n publikasie vir die bearbeiding van bejaardes hopelik realiseer. Ds JJ Smit is aangemoedig om 'n reeks artikels vir Die Hervormer gereed te maak.

1.13.5 GEVANGENESBEARBEIDING

Nadat onderhandelings plaasgevind het, is met genoeg kennis geneem dat ds Claassens na Zonderwater verplaas is.

1.13.6 ALGEMENE PASTORAAT

Die Raad vir Herderlike Sorg evalueer voortdurend die jaarverslag (Pastoraat).

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering neem kennis van die werksaamhede van die Raad vir Herderlike Sorg.

Die Algemene Kerkvergadering betuig sy dank teenoor predikante in besondere diens.

1.14 PASTORALE VERWYSINGSDIENS

Lokaal en personeel

Die Pastorale Verwysingsdiens wat in "Klein Emily", Malherbestraat, Capital Park gehuisves word, word deur prof S J Prins beman en hy word deur 'n ontvangsdame in die persoon van mevrou du Plessis bygestaan.

Konsultasietye

Konsultasies vind plaas op Dinsdae, Woensdae en Donderdae vanaf 14h00 tot 17h00. Aangesien die diens vir drie tot vier weke vooruit vol bespreek is en daar daaglik noodgevalle opduik wat ten alle koste akkomodeer moet word, word nie rigied by bogenoemde tye gehou nie.

Probleemareas

Die psigopastorale probleme wat hanteer word, behels hoofsaaklik die volgende: depressiewe gemoedstoestande; spanning en angs (stress); skuldgevoelens en aggressie; selfmoordneigings; verslawingsgedrag; verhoudingsprobleme waaronder veral huweliksprobleme, maar ook ander gesins en familie disharmonieë; ontwikkelingsprobleme oor die hele ontwikkelingspan, maar veral by kinders, adolessente en vroegvolwassenes; persone met psigotiese gedrag deur hulle te verwys vir psigiatriese hulp en die naasbestaandes dan by te staan, in te lig oor die toestand van hulle dierbare en hulle voor te lig hoe om hom te hanteer.

Uit die aard van die saak is al bogenoemde eintlik aanpassings- en verhoudingsprobleme met psigiese, maar ook sterk godsdienstige komponente. Gevolglik word daar steeds ook oor godsdienstige ontoereikendheid en oor skuldgevoelens ten opsigte van die godsdiens gekla. Elke konsultasie stel derhalwe 'n besondere vereiste ten opsigte van sensitiewe en verantwoordelike pastorale gesprekvoering.

Die Pastorale Verwysingsdiens doen evaluering, aanbevelings en voorligting met betrekking tot studente wat deur die Kuratorium en kinders wat deur die kinderhuis verwys word.

Ten slotte word daar praktiese sessies vir die teologiese studente in hulle finale jaar ingeruim.

Verwysingsbronne

Naas predikante deur wie die meeste verwysings gedoen word, word persone ook verwys deur geneeshere, werkgewers, persone wat reeds persoonlik by die Pastorale Verwysingsdiens baat gevind het en sommige kom uit eie beweging.

Evaluering van die diens

Geen werk van geestes-wetenskaplike aard kan heeltemal eksak geëvalueer word nie. Die werk by die Pastorale Verwysingsdiens is geen uitsondering op die reël nie. Die werk word egter met toewyding en verantwoordelikheid gedoen, nie net met die oog op onmiddellike sukses en verligting nie, maar ook met die oog op 'n positiewe langtermyn nawerking.

Op grond van terugvoering deur die lidmate self, die verwysers, briewe van waardering, herbesoeke en die verwysing van ander deur persone wat baat gevind het by die Pastorale Verwysingsdiens, kan die afleiding gemaak word dat die suksessyfer baie bevredigend is.

In die Pastorale Verwysingsdiens word nie na klinies-sielkundige sukses gestreef nie, aangesien die diens hoegenaamd nie klinies maar wel psigopastoraal georiënteerd is. Dit beteken dat - waar nodig - daar stilswygend van sielkundige kennis gebruik gemaak sal word, net soos 'n predikant vir die voorbereiding van sy preek sy kennis van Grieks en Hebreeus sal benut. Die psigopastorale hulpverlener moet derhalwe steeds noukeurig en verantwoordelik toesien dat hy pastor bly en nie sy pastorskap vir die pos van psigoterapeut verruil nie.

Die strewe van die Pastorale Verwysingsdiens bly dus steeds kwalitatiewe psigopastorale hulpverlening.

Leemtes

Weens die beperktheid van die diens moet besprekings noodgedwonge lank vooruit gemaak word. 'n Lastige gevolg hiervan is dat na so 'n lang wagtyd sommige persone nie meer hulle afsprake nakom nie. Dit bring 'n verlies aan tyd en geld mee, dog dit veroorsaak ook frustrasie en teleurstelling vir die lidmaat wat in sy uur van krisis nie binne redelike tyd deur sy kerk gehelp kan word nie.

Die praktiese werkwinkels met die teologiese studente kan ook nie bevredigend gestalte kry nie wees roosterprobleme by die universiteit asook 'n oorvol program by die Pastorale Verwysingsdiens.

Nieteenstaande 'n steeds positiewe vooruitgang, word die Pastorale Verwysingsdiens tog nog nie deur al die kerklike ampsdraers en kerklike instansies benut soos dit veronderstel is om te wees nie.

Eensyds lyk dit of die Pastorale Verwysingsdiens, of altans die soort werk wat daar gedoen word, nie in die kerk genoegsaam bekend is nie. Andersyds lyk dit of die diens as redelik onbelangrik afgemaak word.

Funksionele skakeling tussen die Pastorale Verwysingsdiens en predikante, die Ondersteuningsraad, die kinderhuise, tehuise vir bejaardes, ongehude moeders en die Kuratorium is noodsaaklik met die oog op konsultasie, evaluering en krisisingryping.

Toekomsblik

Weens die beperktheid van die diens word die kliëntlading tans doelbewus beperk.

Indien die volle potensiaal van die Pastorale Verwysingsdiens egter in terme van konsultasie, evaluering, krisisingryping, voorkomingsdienste, opleiding en navorsing benut kan word, en indien die funksionele skakeling met alle kerklike instansies na behore kan geskied, behoort die Pastorale Verwysingsdiens 'n swaarbelade, maar uiters noodsaaklike voltydse diens te wees.

Daar is reeds baie besin oor die desentralisering van die Pastorale Verwysingsdiens. Dit was vir die Werkgroep Pastoraat baie duidelik dat naas 'n voltydse direkteur vir die Pastorale Verwysingsdiens, daar ook voortvloeiend en aansluitend aan die desentralisasie van die diens aandag gegee sal word. Desentralisasie by enkele groter stede soos Johannesburg, Pietersburg, Potchefstroom/Klerksdorp en ander het 'n onontwykbare noodsaaklikheid geword.

Die 61ste Algemene Kerkvergadering het op versoek van die Raad vir Herderlike Sorg en die Werkgroep Pastoraat en Presbiteraat aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering opdrag gegee om in oorleg met die Raad vir Herderlike Sorg 'n voltydse direkteur vir die Pastorale Verwysingsdiens te benoem, sodra fondse dit moontlik maak.

Daar kon na die oordeel van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Raad van Finansies sedert 1986 nog nie fondse opsy gesit word vir die benoeming van 'n voltydse direkteur vir die Pastorale Verwysingsdiens nie.

In die lig van die leemtes wat hierbo geskets word het die Werkgroep Pastoraat en Presbiteraat besluit om die volgende beskrywingspunt aan die vergadering voor te lê:

1.14.1 BESKRYWINGSPUNT

1. Die Algemene Kerkvergadering gee opdrag aan die Administrateur om in die begroting vir heffings voorsiening te maak vir die benoeming van 'n voltydse direkteur vir die Pastorale Verwysingsdiens.
2. Die Algemene Kerkvergadering dra aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op om, indien die beskrywingspunt deur die vergadering aanvaar word, in oorleg met die Raad vir Herderlike Sorg 'n voltydse direkteur vir die Pastorale Verwysingsdiens te benoem.
3. Die Algemene Kerkvergadering dra aan sy Kommissie op om, by die benoeming van die voltydse direkteur, rekening te hou met die vereistes wat deur die Raad vir Herderlike Sorg gestel is met betrekking tot die kwalifikasies en werkwyse van die posbekleër.

Motivering:

Die Pastorale Verwysingsdiens funksioneer tans op 3 middag per week t.w. Dinsdae, Woensdae en Donderdae van 14h00 tot 17h00. Gedurende hierdie tyd kan gewoonlik 4 konsultasies per middag afgehandel word.

Probleme wat onder aandag kom dek die hele spektrum van lewensproblematiek met die grootste klem op huweliks- en emosionele probleme soos depressie, angs en lewensverdeling. Heelwat adolessente besoek die P V D met tipies adolessente probleme.

1.14.2 TEKORTKOMINGE in die HUIDIGE FUNKSIONERING

Vanweë die beperkte tyd beskikbaar (9 ure per week) is die besprekingsboek redelik vol en word afsprake 3 tot 4 weke vooruit gemaak.

Afsprake word normaalweg getrou nagekom. Dit gebeur egter dat afsprake wat lank voor die tyd gemaak word nie nagekom word nie, omdat die pasiënt se situasie intussen verander het. Dit is dan teen-produktief in terme van tyd en inkomste en ook ten opsigte van hulpverlening, aangesien mense met huidige probleme nou soveel langer moet wag.

Alle beskikbare tyd word gebruik vir konsultasies sodat daar nie genoegsame aandag gegee kan word aan verslagskrywing, terugvoering en ander aspekte van spreekkamerorganisasie nie.

Daar is in die huidige funksionering reeds te min tyd om in die behoefte te voorsien. Enige verdere verpligtinge ten opsigte van evaluering van teologiese studente, lesings aan en opleiding van studente kan moeilik afgedwing word.

Voordele indien die Pastorale Verwysingsdiens uitgebrei kan word tot 'n voltydse diens.

Vanweë meer tyd beskikbaar sal afspraaktyd aansienlik verkort kan word.

Meer pasiënte kan gesprek word wat op sy beurt weer bydra om addisionele inkomste te genereer wat 'n deel van die addisionele koste kan dek.

Krisisgevalle kan baie gouer hanteer word.

Die beeld van die P V D kan baie verbeter omdat pasiënte nie lank hoef te wag en dan later 'n krisis beleef voordat hulle gesprek kan word nie.

Daar kan meer aandag gegee word aan die skryf van verslae, skakeling met die predikant wat die pasiënt verwys het, opvolging en terugrapportering.

Met die uitbreiding van die diens sal die volgende kerklike instansies en funksies daarby kan baat:

- * die kinderhuise ten opsigte van evaluering, emosionele hulpverlening, voorligting en voorkoming;
- * die tehuis vir ongehude moeders ten opsigte van krisisverwerking en nuwe lewensbeplanning;
- * die tehuis vir bejaardes;
- * die Ondersteuningsraad;
- * die Kuratorium m.b.t. die evaluering van en advisering oor studente;

- * die keuring van voornemende teologiese studente en die daaruitvoortspruitende voortgesette keuring van gekeurde studente;
- * die praktiese opleiding van studente.

AANBEVELING: * Die Algemene Kerkvergadering neem kennis van die verslag oor die Pastorale Verwysingsdiens.

- * Die beskrywingspunt insake 'n voltydse direkteur vir die PVD word behandel.

1.15 PREDIKANTEVERGADERING

Die 1986 vergadering

Hierdie predikantevergadering het byeengekom rondom die tema "Vreugdes en frustrasie van predikant wees". Die tema is van verskillende kante af belig rondom die werk van die predikant, die huweliksituasie van die predikant en die verskillende belewenisse van die predikant in sy werk; te wete wat aan hom vreugde verskaf en waarmee hy frustrasie beleef.

Die sielkundige profiel van die predikant en sy werk en die verwysing na die spanningsituasie wat dikwels in die huwelik van predikante opduik het, soos verwag, enkele negatiewe reaksies ontlok.

Die vergadering as sodanig is daarna geëvalueer en die gevolgtrekking is gemaak dat dit nie in alle opsigte geslaagd was nie. Dit is aan verskillende oorsake toegeskryf, waaronder:

- * die sensitiwiteit van die onderwerp – dat 'n groot vergadering soos die predikantevergadering nie die mees geskikte geleentheid is vir so 'n bespreking nie;
- * die natuurlike geneigdheid om van sulke sake af weg te skram en 'n tendens wat bespeur is van 'n dubbele moraal naamlik een waarin predikante die vrymoedigheid het om sy probleme te bespreek en 'n ander openbare beeld waarin 'n predikant nie veronderstel is om enige probleme te hê nie en gevolglik ook nie maklik daaroor praat nie.

Hierdie vergadering was die gevolg van 'n verwysing deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, op grond van 'n verslag wat deur dr JA van Biljon oor die huwelikskrisis in predikante se lewens, voorberei is.

Alhoewel die vergadering as sodanig nie heeltemal in sy doel geslaag het nie, was dit tog 'n geleentheid om hierdie probleem 'n bietjie in die lig te stel. Die saak is na die oordeel van die bestuur ook een wat op 'n ander wyse tog dringende aandag verdien.

Dit het baie duidelik geblyk uit vraelyste wat vooraf uitgestuur is en wat anoniem en vertroulik teruggestuur is deur predikante en predikantsvrouens. Uit die gegewens wat daarin na vore gekom het blyk dit wel duidelik dat die kerk tydig en op 'n gepaste wyse aan hierdie saak aandag sal moet gee.

Die Werkgroep Pastoraat het geoordeel dat die krisis in pastorië op die volgende wyses hanteer behoort te word:

- * Voortgesette opleiding;
- * Keuring van studente;
- * Ondersoek na die vrou in die pastorie;
(Mev Grace Grobler se verhandeling handel ook oor dié onderwerp.)
- * Die Pastorale Verwysingsdiens behoort krisis te hanteer.
- * Konsulente of voorsitters van ringsvergaderings as pastors vir predikante is nie altyd geslaagd nie. 'n Spesifieke persoon behoort hiervoor aangewys te word.

Die Werkgroep Pastoraat is van mening dat dr van Biljon se volledige verslag in samewerking met die Raad vir Herderlike Sorg so gou as moontlik aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voorgelê moet word.

Die 1987 vergadering

Hierdie vergadering het as tema gehad "Liturgiese afwisseling en die benutting van die liturgie in die erediens". As sprekers by hierdie vergadering het lede van die Raad vir Kerkmusiek en ook ander kundiges opgetree.

Hierdie vergadering het ook, wat bywoning en deelname betref, nie heeltemal in sy doel geslaag nie alhoewel die referate van veral die nie-teoloë van hoogstaande gehalte was en baie prikkelende gedagtes bevat het. Van die gegewens wat in hierdie referate voorgekom het is ook verder verwys na die Raad vir Kerkmusiek.

Die 1988 vergadering

Hierdie vergadering het gehandel oor Bedieningstrukture met spesifieke verwysing na die werk van die predikant. Met die oog hierop is die werk van die komitee insake bedieningstrukture uitgetoets en is daar ook vooraf 'n vraelys aan alle predikante gestuur wat in die Ringsraad vir Predikante hanteer is en waarvan die gegewens verwerk is.

Die aanbevelings van die Predikantevergadering is opgeneem in die verslag oor bedieningstrukture.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering neem kennis van die werksaamhede van die Predikantevergadering en dra aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op om voortdurend aandag te gee aan die krisis wat in die pastorie kan ontstaan.

2. PRESBITERAAT

2.1 STATISTIEK

Volgens die gegewens in die Almanak het die Kerk gedurende die afgelope 3 jaar oor die dienste van die volgende getal ouderlinge beskik:

- * 1986 : 6623
- * 1987 : 6853
- * 1988 : 7074

2.2 ALGEMENE RAAD VAN OUDERLINGE

2.2.1 OPDRAG

Die raad het kennis geneem dat sy opdrag in Bepalings 170 en 171 uiteengesit is en verder deur 'n besluit van die Algemene Kerkvergadering van 1979 toegelig is. Die volgende is as take geïdentifiseer:

- * vergader minstens een keer per jaar;
- * die reëling van algemene en streeksamekomste van ouderlinge en die versorging van die agenda van die vergaderings;
- * beraadslaging en besinning oor die amp en die taak van die ouderlinge;
- * besinning oor sake wat van belang vir ouderlinge is;
- * optrede as adviesraad;
- * bestudering van die amp van ouderling en om aan enige teologiese besinning wat daaruit mag voortvloei, in medewerking met Kital, vorm te gee;
- * om, in medewerking met Kital, ouderlinge vir die beoefening van hulle amp toe te rus en
- * om, in medewerking met Kital, inligting en lektuur aangaande die amp van die ouderling beskikbaar te stel.

2.2.2 BEPLANNING

By die bepaling van die Raad se werkprogram vir die tydperk tot die volgende Algemene Kerkvergadering, is deeglik in ag geneem dat die raad 'n bydrae moet lewer ter bevordering van die strategie soos dit vergestalt is in die projek "Kerk en Wêreld 2000" wat deur die Algemene Kerkvergadering van 1986 aanvaar is. Met inagneming van die raad se opdrag en ter bevordering van vermeldde strategie, is die volgende projekte vir die duur van die raad se termyn in die vooruitsig gestel.

- * Minstens een vergadering per jaar.

- * Die samestelling van die presbiteraat-gedeelte van gemeentes se jaarverslag aan ringsvergaderings met die klem op kontinuïteit in verslagdoening vanaf wyksvlak.
- * Monitering van vermeldde verslag met die oog op evaluasie, aanpassing, wysiging en uitbreiding.
- * Die opstel van 'n bondige, eenvoudige praktiese handleiding vir ouderlinge.
- * Die opstel van 'n grondige kursus vir ouderlinge in medewerking met Kital en ds CJA Simpson.
- * 'n Sinvolle byeenkoms van ouderlinge waar die werk van die ouderlinge onder die soeklig sal kom.

2.2.3 WERKSAAMHEDE

Vergaderings

Sedert die raad se eerste vergadering op 15 Augustus 1986 het die raad nege keer vergader. Met die uitsondering van twee vergaderings waartydens een lid van die raad met verskoning afwesig was, is al die vergaderings deur al die lede van die raad bygewoon. Di PA Geyser en CJA Simpson is ook by meeste van die vergaderings betrek en die raad wil dan ook van hierdie geleentheid gebruik maak om die twee here vir hul hulp te bedank.

Presbiteraat-gedeelte van gemeentes se jaarverslag aan ringsvergaderings

'n Konsepverslagvorm is tydens die raad se eerste vergadering saamgestel en deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering goedgekeur. Dit is in 1988 reeds vir die tweede keer deur gemeentes ingevul. Ringsrade vir Ouderlinge is versoek om die raad van kommentaar en aanbevelings vir wysigings te voorsien met die oog op regstelling van die verslagvorm ten einde sinvolle verslagdoening aan ringsvergaderings te verseker. Tot dusver is weinig terugvoering ontvang.

'n Wyksverslagvorm met soortgelyke nommering as die gemeentelike verslagvorm is ook saamgestel en aan die einde van 1986 aan gemeentes versend. Die gedagte hiermee was om kontinuïteit in verslaggewing te verseker. Dit het egter onder die raad se aandag gekom dat die wyksverslag nie gedurende 1987/88 aan gemeentes versprei is nie en dat gemeentes as gevolg daarvan probleme ondervind het met die invul van die betrokke gedeelte van die jaarverslag. Die wyksverslagvorm is nou weer aan alle gemeentes versend.

Praktiese handleiding vir ouderlinge

Die oogmerk van die raad met hierdie projek was om 'n kort en bondige praktiese handleiding aan ouderlinge beskikbaar te stel.

'n Konsep deur dr R M Naudé opgestel, is onder bespreking geneem en die stuk, voorlopig getiteld "Riglyne vir Ouderlinge", is vir ooreweging aan Kital voorgelê, met die oog daarop dat dit gepubliseer sal word.

Toerustingskursus vir ouderlinge

Die raad was van oordeel dat die strategie rondom Kerk en Wêreld 2000 die beste bevorder kan word deur 'n begin te maak met 'n omvattende modulêre toerustingskursus vir ouderlinge. Vir daardie doel is 'n bestaande toerustingskursus wat opgestel was deur ds CJA Simpson, as basis geneem en uitgebrei tot 'n kursuspakket wat van die belangrikste fasette van die ouderling in die algemeen en die wyksouderling in die besonder se pligte en verantwoordelikhede dek. Met die medewerking van ds Simpson en Kital, in die besonder ds PA Geyser is 'n kursustêre bestaande uit die volgende modules tans beskikbaar.

- Les 1 Verkiesing en verantwoordelikhede van 'n ouderling
- Les 2 Kenmerke van 'n meelewende ouderling
- Les 3 Vereistes vir 'n gesprek
- Les 4 Erediensbywoning
- Les 5 Kerklike onbetrokkenheid en die implikasies daarvan
- Les 6 Die Heilige Doop
- Les 7 Die Heilige Nagmaal
- Les 8 Die ouderling en katechese
- Les 9 Die ouderling en jeugwerk
- Les 10 Inleiding tot die evangelisasiegesprek
- Les 11 Die evangelisasiegesprek
- Les 12 vertroosting in beproewing
- Les 13 Offervaardigheid
- Les 14 Die verhouding tussen die ouderling en die predikant
- Les 15 Die beginsels waaraan die prediking in die kerk getoets kan word
- Les 16 Die ouderling se toesigtaak.

By die opstel van die kursus het die raad van die standpunt uitgegaan dat dit 'n kursus vir ouderlinge moet wees wat deur mede-ouderlinge aangebied word. Die inhoud van die onderskeie lesse is om daardie rede op 'n praktiese dog teologies korrekte vlak ingeklee op 'n wyse dat dit ook later, nadat die kursusinganger die kursus deurloop het, as verwysingsraamwerk in sy ampswerk kan dien.

Van die modules is op 'n proefondervindelike basis in die gemeente Wonderboom en daarna in die Ring van Nelspruit aangebied, voordat die kursus gedurende November 1987 op sinodale vlak aan 54 afgevaardigdes verteenwoordigend van 26 ringe van die kerk, bekend gestel is. Die bekendstelling het by wyse van die opleiding van kursusleiers onder die vaandel van die sentrum vir Voortgesette Teologiese Opleiding aan die Universiteit van Pretoria, geskied.

Volgens terugvoering wat die raad ontvang het, voldoen die kursus aan 'n behoefte wat lank reeds in die kerk bestaan en is dit oor die algemeen goed ontvang. Volgens Kital is die aanvraag na die kursusbateriaal goed.

Aangesien die kursus nóg volledig nóg finaal en foutloos is, word die vertroude uitgespreek dat die volgende Algemene Raad van Ouderlinge sal toesien dat die kursus verder uitgebrei sal word en dat dit sy beslag in die kerk sal kry.

Ad-hoc take

Naas die beplande werksaamhede het die Raad ook – op versoek van die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering – 'n handleiding vir die werkwyse en funksionering van die ringsrade vir ouderlinge opgestel en op versoek van die administrateur 'n breedvoerige inset ter wysiging, aanvulling en rasionalisering van die Kerkwet en Bepalings gelewer. Daarbenewens het die voorsitter en sekretaris van die raad by drie geleenthede deur middel van onderhoude op die radio-program "Koms van die Koninkryk", die toerustingskursus gepropageer en het beide bovermelde persone artikels vir die 1989 Almanak oor onderskeidelik die ouderling se verwagting van die lidmaat in sy ampswerk en die lidmaat se verwagting van die ouderling in sy ampswerk, geskryf.

2.2.4 ALGEMEEN

Die raad is van oordeel dat hy sy opdragte na bevrediging uitgevoer het en wil die vertroude uitspreek dat dit wat tot stand gebring is, daartoe sal bydra dat die kerk op pad na die jaar 2000 steeds sy roeping, taak en verantwoordelikhede kan volvoer.

AANBEVELINGS

- * Die Algemene Kerkvergadering neem met groot dank instemmend kennis van die werksaamhede van die Algemene Raad van Ouderlinge.
- * Die Algemene Kerkvergadering dra dit aan Ringsrade vir Ouderlinge op om toe te sien dat die toerustingskursus op gemeentevlak inslag vind.
- * Die Algemene Kerkvergadering versoek die nuwe Algemene Raad vir Ouderlinge en daaropvolgende Algemene Rade om voortdurend toe te sien dat die toerustingskursus verder uitgebrei word en sy beslag in die Kerk kry.
- * Die Algemene Kerkvergadering oordeel dat 'n module wat handel oor die ouderling en kerklike publikasies – veral Die Hervormer en Almanak – bygewerk kan word.

2.3 Bepaling 169 : Ouderlingevergadering

Soos Bepaling 169 nou lees, pas dit nie in by die funksionering van die ringsvergadering nie. Die Raad vir Regsadvies en die Inligtings- en Besprekingsvergadering van 1986 beveel aan dat Bepaling 169 soos volg gewysig sal word.

BEPALING 169

OUDERLINGVERGADERING

Samestelling

Die ouderlingvergadering word gevorm deur die diensdoende ouderlinge van die gemeente.

Opdrag

Die ouderlingvergadering

besin voortdurend oor die dienswerk van die ouderlinge;

beplan die arbeid en toerusting van die ouderlinge;

hou toesig oor die pastorale werk van die predikant;

behandel die wyksverslae van die ouderlinge;

voltooi die afdelings:

- Pastoraat
- Presbiteraat
- Sending
- Bybelverspreiding

van die jaarverslag;

benoem jaarliks 'n ouderling op die ringsraad vir ouderlinge;

Werkwyse

Die ouderlingvergadering

vergader minstens drie keer per jaar;

kies jaarliks 'n voorsitter, vise-voorsitter en sekretaris;

hou notule van die verrigtinge en besluite van elke vergadering; en

doen na elke vergadering verslag met aanbevelings aan die kerkraad ten opsigte van alle sake rakende die ampswerk van die ouderling.

AANBEVELING:

Die Algemene Kerkvergadering behandel die voorgestelde verandering aan Bepaling 169.

3. DIAKONAAT

3.1 STATISTIEK

Sedert die vorige Algemene Kerkvergadering het die aantal diensdoenende diakens in die Kerk van 6 442 (1985) tot 6 580 (1987) toegeneem – dit is 'n toename van 2,1%.

Vir dieselfde tydperk het die lidmatetal van die Kerk met 1,49% gegroei. Die tendens van die afgelope aantal jare dat almeer na 'n intensiewer bearbeiding beweeg word, word ook deur die statistiek bevestig.

Aan die einde van 1987 was 18,9% van die diakens al vrouelidmate. Met die oopstelling van die ampte vir die vrouelidmate van die Kerk, is 'n groot, doeltreffende en toegewyde werkkrag betrek.

AANBEVELING: Vir kennisname.

3.2 RINGSVERSLAE

Uit die jaarlikse verslae van die Ringsvergaderings, is dit duidelik dat die diakens oor die algemeen voortreflike werk doen. Die verslae weerspieël dat die diakonaat in gemeente-, rings-, en kerkverband omvangryk en oor 'n baie groot diensveld versprei is en in die Kerk gegroei het tot 'n aktiwiteit wat uitreik na feitlik elke terrein wat onder die diens van barmhartigheid kan ressorteer.

AANBEVELING:

- * Die Algemene Kerkvergadering betuig sy groot dank en waardering teenoor die diakens in die Kerk wat in gemeente-, rings- en breë kerkverband alles doen waarop die diens van barmhartigheid aanspraak maak dat hulle sal doen – dat hulle veral toesien dat die insameling van offergawes en die leiding aan lidmate vir die diens van barmhartigheid nie agterweë bly nie.

3.3 ALGEMENE DIAKONALE RAAD

Die Algemene Diakonale Raad het die opdrag om die diens van barmhartigheid in die Kerk te koördineer en om riglyne vir die sinvolle uitvoering daarvan neer te lê.

Wat hierna in die agenda onder die diakonaat volg, weerspieël die opdrag van die Algemene Diakonale Raad en die dienswerk wat onder hulle leiding verrig is.

3.3.1 Samestelling

Bepaling 176/2

Die Algemene Diakonale Raad het by meer as een geleentheid gehandel oor die diaken se plek en betrokkenheid by meerdere vergaderings van die Kerk.

Op gemeentelike en ringsvlak word daar aan die diakens die geleentheid gebied om in vergaderings byeen te kom en vir die betrokke werksterrein te beplan en te voorsien. Op sinodale vlak bestaan die geleentheid gladnie. Die diakens het dus geen inspraak by die breë beplanning vir die diens van barmhartigheid in die Kerk nie.

Die standpunt dat diakens ook nie sitting behoort te neem op die meerdere opsigvergaderings van Kerk nie – dit is die Rings- en Algemene Kerkvergadering – word almeer die geldende in die Kerk. Afgesien van wat die Kerk ook al mag besluit oor die samestelling van die meerdere opsighoudende vergaderings wil die Algemene Diakonale Raad die volgende voorstel:

AANBEVELING:

Voeg by:

Bepaling 176/2

"'n Diaken uit elke ring, benoem deur die ringsvergadering op aanbeveling van die Ringsdiakonale Raad. Die benoeming is telkens vir die tydperk wat tussen twee Algemene Kerkvergaderings verloop.

Bepaling 176/3

Die Algemene Diakonale Raad stel voor dat die huidige Dagbestuur as die Uitvoerende Komitee bekend sal staan en dat 'n Dagbestuur uit hulle saamgestel sal word.

Ter wille van groter inspraak vanuit die ringsdiakonale rade beveel die Algemene Diakonale Raad ook aan dat die samestelling van die Uitvoerende Komitee uitgebrei sal word met die benoeming van twee ringsdiakonale raad-voorsitters uit die Kerk.

AANBEVELING:

***Bepaling 176/3**

Wysig "Die Dagbestuur van die Algemene Diakonale Raad word soos volg saamgestel:"

met

"Die Uitvoerende Komitee van die Algemene Diakonale Raad word soos volg saamgestel:

Die Uitvoerende Komitee wys 'n onder-voorsitter uit hulle midde aan.

***Bepaling 176/3**

Voeg by "Twee voorsitters van Ringsdiakonale Rade benoem deur die Algemene Diakonale Raad."

Bepaling 176/4

Voeg by: "Die Dagbestuur van die Algemene Diakonale Raad word soos volg saamgestel:

- * Die Voorsitter van die Algemene Diakonale Raad
- * Die Administrateur
- * Die Hoofdirekteur vir die Diens van Barmhartigheid"

3.3.2 Toerusting van Ringsdiakonale Raad-voorsitters

Ten einde Ringsdiakonale Raad-voorsitters toe te rus vir hulle opdrag en met hulle saam te beplan vir die leiding aan die diens van barmhartigheid in ringsverband, is 'n toerustingseminaar gehou. 'n Groot aantal nuutaangewese ringsdiakonale raad-voorsitters het die geleentheid bygewoon.

AANBEVELING:

- * Die Algemene Kerkvergadering betuig sy dank teenoor die ringsdiakonale raad-voorsitters wat in 'n al groter mate 'n leidende rol ten opsigte van die leiding aan en beplanning van die diens van barmhartigheid in ringsverband neem.
- * Ringsvergaderings word weer eens ernstig versoek om sover as moontlik met die benoeming van dieselfde persone as voorsitters en onder-voorsitters vir die Ringsdiakonale Raad te volstaan. Toerusting vir en bedreweheid op die terrein van die diens van barmhartigheid gaan verlore met onnodige verwisseling.

3.3.3 Werksverdeling : Diens van Barmhartigheid

As gevolg van personeelwisseling, is die werksverdeling by die Diens van Barmhartigheid ook herrangskik en die senior portefeuljes was met die aanvang van 1989 soos volg:

Ds H R Visser	-	Hoofdirekteur : Diens van Barmhartigheid
Ds R J Coertze	-	Direkteur Maatskaplike Sorg
Mev J E Viljoen	-	Direkteur Bejaardesorg

Die kinderhuise word op hierdie stadium deur ds H R Visser as bykomende verantwoordelikheid hanteer.

AANBEVELING:

- * Die Algemene Kerkvergadering bedank die senior personeel van die Diens van Barmhartigheid vir hulle leiding aan, beplanning vir en ywer in die Diens van Barmhartigheid.

3.4 DIAKENS

3.4.1 DIE AMP VAN DIE DIAKEN

Die vorige Algemene Kerkvergadering het besluit dat wanneer gehandel word oor die moontlike verkleining van die Algemene Kerkvergadering en die oordra van groter verantwoordelikheid na die Ringsvergaderings, die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ook 'n studie sal laat maak van:

- * die funksionering van die diakensvergadering in verantwoordelikheid teenoor die kerkraadsvergadering (waarop dan moontlik net ouderlinge en predikante sitting sal neem);
- * die vergadering van die ringsdiakonale raad in verantwoordelikheid teenoor die ringsvergadering (waarop dan slegs ouderlinge en predikante sitting sal hê);
- * die vergadering van die Algemene Diakonale Raad in verantwoordelikheid teenoor die Algemene Kerkvergadering (waarop dan slegs ouderlinge en predikante sitting sal hê).

Die 1989 vergadering van die Algemene Kerkvergadering sal in den brede handel oor die samestelling van die Algemene Kerkvergadering en die groter verantwoordelikheid van die ringsvergaderings.

AANBEVELING:

- * Die Vergadering versoek die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering om die funksionering van die onderskeie vergaderings van die diakens binne die kerklike struktuur te ondersoek en die plek daarvan as amptelike vergaderings te bepaal.

3.4.2 Handleiding vir Diakens

Hierdie werk het goed gevorder en sal teen April 1989 volledig by die Algemene Diakonale Raad beskikbaar wees om te evalueer. Hierdie kursus is ontwikkel rondom ses modules, te wete :

- * Die diaken en sy geloofslewe;
- * Die diaken en sy kerk;
- * Die diaken en bevordering van die barmhartigheidsdiens;
- * Die diaken en die gemeente;
- * Die diaken en sy wykspraktyk;
- * Die diaken en vergaderings.

Daar sal twee lêers van die kursuspakket wees : een vir die aanbieder en 'n ander een vir die kursuganger (soos in die Ouderlingkursus).

Die inhoud van die pakket is reeds in enkele gemeentes uitgetoets en ook al in 'n ring, tydens 'n toerustingsgeleentheid vir diakens. Wat klaarblyklik in die beplanning raak was, is dat dit noodsaaklik is om by die diaken en sy geloofslewe te begin. Uit die terugvoer van hierdie kursus kan die leemte - wat ook in die GETP na vore kom - duidelik ondervang word, naamlik dat ons lidmate 'n geleentheid nodig het om op gestruktureerde wyse oor basiese geloofsake duidelikheid te verkry.

AANBEVELING: Vir kennisname.

3.5 **DIENSGROEPE**

Die feit dat die opdrag vir die Diens van Barmhartigheid 'n opdrag is aan alle gelowiges bring die Kerk onteenseglik voor die eis dat die regmatige geleenthede doelbewus en doelgerig geskep moet word om lidmate betrokke te maak bymekaar.

Hierdie opdrag het die afgelope ses jaar gestalte in die Kerk gevind onder andere by wyse van die diensgroepe.

Deur die diensgroepe is daar 'n begin gemaak waardeur die geleentheid gebied word sodat die dienswerk van die Kerk kan realiseer in die ontwikkeling van dienste en vaardighede wat deur lidmate binne hulle eie gemeentes aangebied word.

Uit die jongste beskikbare verslae blyk dit dat die diensgroepstelsel wye steun in die Kerk geniet. Uit 'n totaal van 297 gemeentes is daar reeds 3 988 lidmate by diensgroepe betrokke.

Diensgroepe wat reeds bestaan in die Kerk is die volgende:

* Huwelik en gesin	32
* Bejaardes	137
* Chemiese afhanklikes	41
* Siekes	109
* Sorgafhanklike kinders	25
* Behoeftiges	136
* Wewenaars en Weduwees	9
* Gestremdes	3
* Enkelouers	2

Sommige van hierdie diensgroepe funksioneer skitterend terwyl ander minder goed georganiseer is.

In die meeste gevalle en in die meeste gemeentes word die diensgroepe uitgebou en word daar voortgegaan met die vestiging en toerusting daarvan.

Daar word tans indringend na die volgende sake gekyk:

- * Die bemaking en vestiging van die werkwyse wat deur die diensgroepe op herstellende-, voorkomende- en nasorgbasis gevolg moet word. Hierdie funksie kan nie op 'n deeltydse of ad hoc basis aan persone oorgelaat word nie aangesien dit altyd lei tot uiteenlopende idees, gedagtes en die daarstelling van selfs totaal uiteenlopende werkwyse wat gevolg word.
- * Die sinvolle koördinering van die dienswerk op nasionale vlak wat 'n voorvereiste is vir die bereiking van daardie nasionale doelwitte wat deur die Algemene Diakonale Raad geformuleer moet word.

By hierdie koördinerings- is inbegrepe beplannings-, uitvoerings- en moniteringskoördinerings-.

- * Die inisiëring van implementeringsaksies van die diens-groepe in gemeentelike verband. Dit impliseer ook die bied van direkte bystand en leiding aan gemeentes by die instelling van sodanige diensgroepe. Die bied van leiding deur middel van sporadiese skrywes en telefoonver-binding by die instelling van diensgroepe in gemeentes, is nie die oplossing nie en sal meer skade as goed doen. Iemand sal fisies teenwoordig moet wees om persoonlike leiding en bystand aan gemeentes te bied.
- * Die aanbied van opleiding en toerusting aan die Algemene Diakonale Raad, Ringsdiakonale Rade, kerkrade, diakonale dienskomitees en diensgroepe oor die totale inhoud van die werkwyse en deurlopende aanpassings wat daarbinne aange-bring mag word. (Dit kan voorsien word dat, op aanvraag, hierdie opleiding ook aan instansies buite die Kerk asook ander kerke gebied kan word.)
- * Navorsing op 'n deurlopende basis van die nuutste ontwik-keling rondom die werkwyse wat gevolg moet word en deurlo-pende aanpassings wat gedoen moet word, om steeds die spesifieke teikengroepe sinvol te bereik. Hierdie navorsing sluit sekere verskynsels in die samelewing, menslike gedrag en die tussenmenslike verhoudinge in, sodat die Kerk op 'n deurlopende basis sy werkwyse sodanig kan inrig, dat dit doelmatig en effektief is.
- * Motivering wat 'n uiters belangrike faset van die diensle-wering moet uitmaak, sal meer aandag in die toekoms moet ontvang. Dit sal impliseer dat daar op 'n konkrete wyse gemonitor moet word wat die suksesse is wat met die diens-groepe bereik word. Hierdie motivering sal egter vereis dat die Kerk spesifieke aanwysers (indikatore) sal moet bepaal aan die hand waarvan die effektiwiteit van die dienswerk gemeet kan word. Laasgenoemde is 'n aange-leentheid wat in meer diepte en besonderhede deur die Kerk en in die besonder die Algemene Diakonale Raad in oënskou geneem kan word.
- * Verslagdoening wat op 'n deurlopende basis aan die Algemene Diakonale Raad, ringsdiakonale rade en die gemeentes gedoen moet word oor die vordering wat daar in die Kerk op nasionale, streek en plaaslike vlak met die werk gemaak word.

Vanuit bogemelde aangeleenthede is dit duidelik dat indien die dienswerk so ingerig wil word, om gemeentede weer betrokke te maak by sy naaste, 'n sinvolle en permanente personeel- en infrastruktuur daargestel moet word om te verseker dat die diensgroepe in die praktyk 'n sukses sal wees.

Die Ondersteuningsraad verskaf tans dié so noodsaaklike personeel- en infrastruktuur waarin die diensgroepe kan ontwikkel.

Daar moet egter baie duidelik en onomwonde gestel word dat die vakkundige dienste wat die Ondersteuningsraad tans met betrekking tot die diensgroepe lewer nooit die ampte en by name die diakonaat mag verdring nie. Waar die ampte funksioneer sal dit ook nooit gebeur nie. Binne die raamwerk van die diensgroepe gebruik die Kerk professionele maatskaplike werkers maar nooit sonder die ampte en die prediking nie. Ware diakonia kan nie anders geskied as vanuit die gemeenskap van die gelowiges onder leiding van die ampte nie. Dit moet so gedoen word dat die erediens van Sondag uitmond in die erediens van die lewe. Daarom sal die hele diensgroep-gedagte en alles wat daar rondom gebeur telkens weer aan die Christologie en die ekklesiologie getoets moet word. Die diensgroepstelsel as werk van die Kerk vra trouens na die oopmaak van 'n nuwe uitsig op God.

Op grondslag van 'n taak differensiasie kan 'n bepaalde samewerking en koördinasie tussen die ampte en die maatskaplike werkers ontwikkel sodat die maatskaplike werk sy plek tot diens kan inneem langs en saam met die ampte wat daartoe geroep is. Hierdie samewerking dien ook tans as nuttige voorbeeld vir die moontlikheid van 'n multi-dissiplinêre spanbenadering wat al meer in die toekoms nodig sal wees.

Dit moet gedoen word sonder om die diakonaat te verhef tot die middelpunt van die kerklike bediening maar wel so dat die diensgroepe oor 'n wye terrein geleentheid bied aan lidmate om prakties betrokke te raak by die Diens van Barmhartigheid – veral aan die huisgenote van die geloof.

Daarby moet in gedagte gehou word dat die samelewing en daarmee saam die owerheid in sy huidige gees van desentralisasie van dienste besig om ook gemeentes van die kerk te noodsaak om op hulleself vir dienste aangewese te wees.

AANBEVELING:

- * Die vergadering herbevestig die feit dat die diensgroepstelsel en die diakonaat alles met mekaar in gemeen het en dat diensgroepe in gemeentes – wat die oog het op dienslewering aan lidmate nie anders kan geskied as vanuit die gemeenskap van gelowiges onder leiding van die ampte nie.

Die diakens bly dus primêr verantwoordelik vir die diensgroepe en daarby kom nog die vakkundige betrokkenheid van Die Ondersteuningsraad wat nie die diakonaat verdring nie. Daar is egter nog nie genoeg diakens betrokke by diensgroepe nie.

- * Die Ondersteuningsraad word versoek om so vinnig as moontlik in samewerking met Kital die nodige toerustingsmateriaal daar te stel vir gebruik deur diensgroepe.

- * Die vergadering versoek die Algemene Diakonale Raad om saam te werk met die kommissie wat ondersoek doen na bedieningstrukture ten einde 'n volledige werkwyse te omskryf van hoe die diensgroepe binne gemeenteverband prakties toegepas kan word.
- * Gemeentes word aangespoor om die geweldige werkkrag wat in die lidmate lê, deur opname in diensgroepe in belang van die gemeente te ontsluit.

3.6 SKAKELING MET ANDER KERKE EN WELSYNSORGANISASIES

Die Algemene Kerkvergadering van 1986 het besluit dat gemeentes met projekte wat as gemeenskapsprojekte geïdentifiseer kan word - bv ouetehuse - met ander kerke en welsynsorganisasies moet saamwerk, maar alvorens hulle by gesamentlike projekte betrokke raak, eers met die administrateur en Algemene Diakonale Raad in verbinding moet tree.

Met die NG Kerk veral is noue skakeling bewerkstellig. By meer as een geleentheid is gesameentlike vertoë tot die owerheid gerig oor sake van gemeenskaplike belang. Die Algemene Diakonale Raad het reeds besluit om hulle te beywer vir 'n Tussenkerklike Komitee vir die Diens van Barmhartigheid.

Met ander welsynsorganisasies veral die SAVF, ACVV en OVV is samewerkingsooreenkomste aangegaan met betrekking tot:-

- * bejaardesorgprojekte
- * maatskaplikewerk dienslewering in gebiede waar Die Ondersteuningsraad nie funksioneer nie.

AANBEVELING:

Die Vergadering neem met instemming kennis van:-

- * die nouer skakeling met die NG Kerk en die instelling van 'n Tussenkerklike Komitee vir die Diens van Barmhartigheid;
- * die samewerkingsooreenkomste wat met die SAVF, ACVV en OVV aangegaan is en versoek die Algemene Diakonale Raad om die ooreenkomste uit te bou sodat dit neerslag kan vind in die oor-en-weer gebruikmaking van projekte en dienste - in oorleg met die Ringsdiakonale Raad en die kerkrade van plaaslike gemeentes. Die bovermelde vroueverenigings word bedank
- * vir hulle dienslewering in en aan die gemeenskap en dat die lidmate van ons Kerk ook daarin kan deel;
- * vir hulle goeie gesindheid om tot samewerkingsooreenkomste te kon geraak.

3.7. DIAKONALE DIENSORGANE

3.7.1 Die Kinderhuise van die Nederduitsch Hervormde Kerk

Die volgende opmerkings verdien die aandag van die Algemene Kerkvergadering.

Naam van die Vereniging

Die Direksie en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit om die naam van die Vereniging wat die sorg aan sorgafhanklike kinders namens die Kerk behartig het, te wysig.

Die tradisionele naam was "De Hervormde Weeshuis". Die diakonale diensorgaan sal voortaan bekend staan as Die Kinderhuise van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.

3.7.2 Kinderhuise

Die Direksie bedryf tans drie Kinderhuise, te wete

- * Die Jac van Belkum Kinderhuis te Krugersdorp met 130 kinders
- * 'n Satelliehuys Huis Prinsloo, te Rustenburg met 10 inwoners.
- * Die Andries Hendrik Potgieter Kinderhuis te Pretoria met 79 inwoners.
- * Die Albert Herbst Kinderhuis met 120 kinders.

3.7.3 Ingebruikneming : Albert Herbst Kinderhuis

Die pragprojek is teen die einde van 1987 voltooi, aan die begin van Januarie 1988 betrek en op 30 April 1988 amptelik in gebruik geneem.

Die totale ontwikkelingskoste van die projek was R5 303 060 - R4 014 961 is as 'n lening by die Staat bekom terwyl die Direksie uit eie fondse wat oor die jare vir die doel byeengebring is, R1 288 099 bygedra het.

Om die Kinderhuis in gebruik te stel het die Direksie beraam dat R400 000 nodig sou wees. Gemeentes is versoek om teen R3,00 per lidmaat vir die doel by te dra. Uiteindelik is slegs R265 274 van gemeentes ontvang. Die samewerking van die NHSV met Die Beeld se Kinderfonds, het gelukkig 'n bykomende R113 054,00 beskikbaar gestel.

3.7.4 Diensgroepe : Sorgafhanklike Kinders

Die diensgroepe vir sorgafhanklike kinders voldoen aan alle verwagtinge en vorm 'n groot en gewaardeerde vennoot vir die kinderhuise. Hierdie diensgroepe is die Direksie behulpsaam met:

- * identifisering en toerusting van geskikte vakansieouers met wie die kinders 'n langtermyn verbintenis kan opbou;

- * identifisering van geskikte werkgeleentheid vir kinders wat nie akademies baie sterk is nie en dus nie sonder begeleiding die ope arbeidsmark kan betree nie;
- * identifisering en werwing van personeel wat met die gesindheid van die Heer Jesus Christus en die dankbare verantwoordelikhedsbesef van die Kerk, hulleself aan hierdie opvoedingstaak wil wy.

3.7.5 Werkgeleentheid vir kinders

'n Hoë persentasie kinders in die kinderhuise ontvang onder-
rig in spesiale skole en kan dus vanweë hulle "lae" akade-
miese vermoë en ontoereikende opleiding, nie op die ope
arbeidsmark meeding om 'n betrekking nie en behoort ook in
beskutte huisvesting van 'n gesin geplaas te word.

'n Ernstige beroep word op gemeentes gedoen om medeverant-
woordelikheid vir hierdie kinders te aanvaar, anders:

- * word hulle die prooi van uitbuiters
- * verval hulle tot 'n lewenspeil wat allerlei ander maat-
skaplike en sosiale probleme en afwykings ten gevolg het.

3.7.6 Tersiêre onderwys

Gedurende 1988 het 5 kinders aan tertiêre onderwysinrigtings
verder studeer. Hieroor is die Direksie dankbaar. Gemeentes
en vermoënde lidmate moet versoek word om ruim tot die
tertiêre onderwysfonds by te dra sodat 'n groter aantal
kinders gemotiveer kan word om hulleself akademies verder te
bekwaam.

3.7.7 Die Borgskema

Die hoër bedryfskoste van die Kinderhuise word nie meer gedek
deur die staatsubsidie en die gemeentes se bydraes tot die
versorgingsfonds nie. In die verlede kon die Direksie die
tekort aanvul uit die renteopbrengs van hulle beleggings.
Die beleggings is aansienlik uitgeput met die aanwending van
R1 228 099 uit eie fondse vir die oprigting van die Albert
Herbst Kinderhuis.

Die Direksie het met instemming van die vorige Algemene
Kerkvergadering 'n borgskema geloods waardeur lidmate, indi-
widue of ondernemings die geleentheid gebied word om op 'n
deurlopende basis tot die versorging van 'n spesifieke kind
by te dra.

Uit gemeentes waar die skema bekend gestel is, het daar
reaksie gekom - maar hoegenaamd nie voldoende om die tekorte
te oorbrug nie.

3.7.8 Opgesomde Inkomste en Uitgawes

Die volgende opgesomde syfers weerspieël die kontantvloei van
ons Kinderhuise.

Ontvangstes soos op 31 Maart 1988

	BOEKJAAR 1986	BOEKJAAR 1987	BOEKJAAR 1988
Subsidie Ontvang	710 164	877 105	994 500
Versorgingsfonds	208 818	334 508	491 014
Kollekte Boekies	41 848	41 740	44 167
Donasies (Gemeentes, Privaat, NHSV)	295 335	150 418	451 771
Boedelbemakings	141 789	5 250	6 306
TOTAAL	1 397 954	1 408 021	1 987 758

Die totale inkomste verteenwoordig 'n styging van 42,19% (R589 804,00) vir 1988 teenoor 1986.

Die versorgingsfonds toon 'n styging van 46,79% teenoor die voorafgaande jaar R156 506. In vergelyking met 1986 is die toename 135,14%.

Uitgawes aan Kinderversorging

	BOEKJAAR 1986	BOEKJAAR 1987	BOEKJAAR 1988
Kinderversorging	1 189 895	1 414 823	1 763 446
Ander Uitgawes			
- Rente	301 205	289 069	295 020
- Ongebruikte Eiendomme	3 763	4 882	3 788
- Oninbare Skulde	7 575	5 138	32 477
- Diverse (Heffings, Huur)	3 324	1 814	1 122
TOTAAL	1 505 762	1 715 726	2 095 853

Die totale uitgawe verteenwoordig 'n styging van 39,19% (R590 091,00) vir 1988 teenoor 1986.

Die uitgawe aan kinderversorging toon 'n styging van R348 623 dit is 24,64% teenoor die vorige jaar. In vergelyking met 1986 is die toename 48,20% (R573 551)

Koste per kind per maand

	BOEKJAAR 1986	BOEKJAAR 1987	BOEKJAAR 1988
Voeding	133 45	163 04	190 60
Kleding	77 49	80 19	93 75
Behuising	103 80	128 71	150 67
Opvoeding	102 26	124 48	145 53
Hospitalisasie	19 82	20 69	24 20
TOTAAL	436 82	517 11	604 75

Die koste per kind verteenwoordig 'n styging van 16,95% teenoor die vorige jaar.

Die vergadering handel verder in die verband waar die staat-subsidie vir die Diens van Barmhartigheid in die agenda ter sprake kom.

AANBEVELING:

- * Die Vergadering neem met groot dank en waardering kennis van alles wat vir die versorging van die kinders in die kinderhuise gedoen word.
- * Dank word betuig teenoor die gemeentes en NHSV-takke wat weer ruim voorsien het in al die behoeftes van die kinderhuise.
- * Gemeentes word versoek om:
 - ** Geskikte ouerhuise te identifiseer waar kinders vakansies geplaas kan word.
 - ** Die Direksie behulpsaam te wees om geskikte werkgeleentheid en huisvesting vir kinders wat nie sondermeer aan die arbeidsmark uitgelewer kan word, te identifiseer.
 - ** Lidmate aan te moedig om tot die tersiëre onderwysfonds en die borgskema by te dra.
 - ** Die borgskema van die Kinderhuise onder aandag van lidmate te bring en veral die vermoëndes aan te spoor tot deelname daaraan.
- * Die vergadering neem met dank kennis van die voltooiing en ingebruikneming van die derde Kinderhuis te Middelburg, Transvaal en bedank die gemeentes, NHSV, Die Beeld en almal wat meegewerk het om die projek volledig toegerus in bedryf te kon stel.
- * Groot dank en waardering word betuig teenoor die personeel van die kinderhuise wat so bereidwillig en toegewyd die versorgingstaak van en vir die Kerk onderneem het.
- * Die vergadering versoek dat lidmate aan die moontlikheid en wenslikheid herinner word om die Kinderhuise te laat baat by erflatings.
- * Dank word betuig teenoor die Departement van Gesondheidsdienste en Melsyn vir die wyse waarop hulle vennoot is in die versorging van sorgafhanklike kinders.

3.8 NEDERDUITSCH HERVORMDE SUSTERSVERENIGING

Doelstellings

Die NHSV as diakonale orgaan van bystand van die Ned Herv Kerk van Afrika stel hom ten doel om in elke gemeente 'n tak te hê en werksaam te wees. Die werksaamhede sluit in barmhartigheidsdiens, opvoeding, onderwys van die jeug, toerusting van die lede vir hulle diens in die Kerk en samelewing, en insameling van fondse.

Lidmaatskap

Alle vrouelidmate van 'n gemeente kan lede van die NHSV wees deur deel te neem aan die aktiwiteite van die NHSV en betrokke te wees by die bedrywighede van die tak.

Nuwe takke

Gedurende die tydperk 1 April 1985 – 31 Maart 1988 is sewe nuwe takke van die NHSV gestig nl.

NHSV Waterberg-Wes
NHSV Belville
NHSV De Aar
NHSV Welgelegen Pietersburg
NHSV Springs-Suid
NHSV Pretoria-Suid
NHSV Randfontein Midpark

Die stigting van nuwe takke in ou en nuwe gemeentes toon groei en lewenskrag

WERKSAAMHEDE VAN DIE NHSV

3.8.1 Nasionale en ander rade

Die NHSV word verteenwoordig op al die nasionale rade waar die hoofbestuurslede as waarnemers sitting het. Jaarvergaderings, simposia en konferensies word gereeld bygewoon en verslae word aan die hoofbestuur voorgelê.

3.8.2 Monumenttehuise en dienssentrums

Die Hoofbestuur van die NHSV vorm die ledevergadering van die Monumenttehuise, terwyl die Dagbestuur van die Hoofbestuur en een verteenwoordiger uit die bestuur van elke ouetehuis die Direksie van die Monumenttehuise vorm. Die Direksie kan dus werk met inspraak van elke ouetehuis.

Die volgende tehuise word namens die Monumenttehuisvereniging bedryf:

Van Rensburg Monumenttehuis	- Pretoria
Louis Trichardt Monumenttehuis	- Pretoria
Emily Hobhouse Monumenttehuis	- Pretoria
Andries-Marié Oosthuizen Monumenttehuis	- Parys
Piet Potgieter Monumenttehuis	- Potgietersrus

Instandhouding, verbeterings, modernisering en uitbreidings aan bogenoemde ouetehuse word onder toesig en administrasie van die Monumenttehuisdireksie gedoen.

3.8.3 Die Kinderhuise

Belangstelling van die NHSV in die Kinderhuise lei daartoe dat die NHSV landswyd betrokke is by die stuur van geskenke, vernuwing van gordyne en dekens en voorsiening van truië en sweetpakke. Die NHSV het entoesiasties meegewerk om fondse in te samel sodat Huis Prinsloo te Rustenburg en Albert Herbst Kinderhuis te Middelburg tot stand kon kom en toegerus kon word.

Die NHSV Hoofbestuur het aan Jac van Belkum Kinderhuis op Krugersdorp en Albert Herbst Kinderhuis op Middelburg 'n wisseltrofee en 'n prysgeld van R200,00 per jaar toegestaan, om die kinders aan te moedig tot wedywering vir die netste huis in die kompleks.

3.8.4 Koffiekamers van die Suid Afrikaanse Weermag

Die NHSV is verantwoordelik vir die koffiekamers in die westelike gebied van Suidwes-Afrika. Koekies word deur NHSV lede gebak en streekgewys aan die dienspligtiges op die grens gestuur. Mevv A Pretorius, A van Heerden, I van Wyk, M M E Habig en Kittie Botha het gedurende 1987 en 1988 die grens besoek as gaste van mev Ria Naudé, vrou van die Kapelaan-Generaal. 'n Ruim donasie van die NHSV is oorhandig aan die kapelaan in sektor 20 vir die instandhouding van die koffiekamers.

3.8.5 Hervormde Teologiese Opleiding te Klipdrif

Belangstelling en hulp gaan ook na die studente van die Hervormde Teologiese Opleiding. Vyf inheemse boompies is deur die NHSV geskenk vir aanplanting op die terrein, asook finansiële hulp.

AANBEVELING:

- * Die Algemene Kerkvergadering neem met groot dank en waardering kennis die dienswerk van die NHSV binne en buite die Kerk. Die betrokkenheid van die NHSV oor die hele linie van die Diens van Barmhartigheid, het baie bygedra tot die instandhouding van die Diakonale Diensorgane.
- * Kerkrade word versoek om alle vrouelidmate aan te spoor om daadwerklik by die aktiwiteite van die NHSV betrokke te raak.

3.9 DIE ONDERSTEUNINGSRAAD

Samestelling:

Bepaling 182.2(a) reël die samestelling van die Ondersteuningsraad.

3.9.1 Beleidsbepaling:

Die opdrag vanuit die Algemene Kerkvergadering aan die Raad om "barmhartigheidsdiens deur middel van maatskaplike werker met samewerking van en in oorleg met die kerkraad in die onderskeie gemeentes van die Kerk te verrig", word op die beleidsbepalende en beheervlak deur die lede van die raad in vergadering uitgevoer. Ook die funksie van die Raad om "voorkomende, rehabiliterende en nasorgdienste ten opsigte van individue, gesinne, groepe en gemeenskappe te lewer", vind hoofsaaklik uitvoering op die vlak van beleidsbepaling by sy vergaderings.

Die volgende sake word veral op die oomblik aangespreek:

Vordering gemaak met die ontwikkeling van gesins- en huweliksverrykingsprogramme vir aanbieding deur die Kerk. Die Raad het groot klem gelê op die belangrikheid van die opdrag en het die vordering gevolg wat gemaak is met die ontwikkeling van programme rondom die huwelik en die gesin deur die personeel van Die Ondersteuningsraad.

Vordering gemaak met die opstel van verbeterde pos- en pligteomskrywings vir personeel van Die Ondersteuningsraad.

Hersiening van die Konstitusie van Die Ondersteuningsraad in die lig van die Kerkwet en Bepalings.

Supervisieposte vir

- * praktykopleiding van derdejaarstudente in die Maatskaplike Werk by die Pretoriase kantoor en
- * supervisie van maatskaplike werkers verbonde aan die Kerk se kinderhuise en tehuise vir bejaardes.

Huis Delarey: Programme ontwerp deur maatskaplike werkers van Die Ondersteuningsraad onder andere dié gerig op die effektiewe benutting van vryetyd deur die inwoners van Huis Delarey.

Vordering gemaak met die infassering van die stelsel van programformulering.

Die navorsingsvoorstel oor misdadige gesinsgeweld, ingedien deur prof Herman Conradie, Departement Kriminologie, Unisa, is aanvaar.

Beleidsuitgangspunte oor die diensvelde waarin Die Ondersteuningsraad dienste onderneem, is aanvaar. Sodanige uitgangspunte is oor die volgende diensvelde geformuleer:

- * huweliks- en gesinslewe en kindersorg;
- * bejaardesorg;

- * voorkoming van alkoholisme en die afhanklikheid van afhanklikheidsvormende stowwe of die behandeling van persone wat afhanklik is van alkohol of enige ander afhanklikheidsvormende stof;
- * korrektiewe dienste;
- * maatskaplike noodleniging en
- * die integrering van diensgroepwerk by die bestaande opdrag van Die Ondersteuningsraad.

3.9.2 Beskikbaarheid van dienste

Die dienste van Die Ondersteuningsraad is reeds binne die bereik van:

- * 25 ringe
- * 242 gemeentes
- * ± 121 262 belydende lidmate

Dienste van Die Ondersteuningsraad is nog nie binne die grense van agt ringe gevestig nie, te wete die Ringe van

- * Heilbron
- * Maquassi
- * Noord-Kaapland
- * Noordelike Natal
- * Pietermaritzburg
- * Suidwes-Afrika
- * Wes-Kaapland en
- * Zimbabwe.

3.9.3 Behoeftegroeppe/Omvattende dienste

Die gevalbelading van Die Ondersteuningsraad kan onderskei word in 47 kategorieë van behoeftes of probleme waarin daar in die dienslewering aandag gegee is.

Onder hierdie 47 kategorieë is daar verskeie kategorieë wat saamgegroeper kan word om beter uitdrukking te gee aan die omvang van bepaalde probleme of behoeftes wat in die praktyk van die dienslewering nie altyd van mekaar geskei kan word nie. Die verskillende behoeftegroeppe of groepe wat saam 'n omvattende diens van Die Ondersteuningsraad vereis en wat gesamentlik 'n besonder hoë voorkoms toon, is saamgevat in die volgende tabel.

GROEPE VAN BEHOEFTE WAT DEEL UITMAAK VAN VERSKILLEND OMVATTENDE Tipes VAN DIENSTE WAT DIE ONDERSTEUNINGSRAAD GELEWER HET GEDURENDE DIE TYPERK 1 APRIL 1987 TOT 31 MAART 1987.

OMSKRYWING VAN OMVATTENDE DIENS/BEHOEFTEGROEP	KLIËNTELAIDING	
	TOTALE GETAL	GEMIDDELTE PER MAAND
DIENSTE AAN KINDERS ONDER RISIKO-OMSTANDIGHED		
Kinderverwaarlosing	3 887	323.9
Onbeheerbaarheid	792	66
Kinderfoltering	231	19.25
Verweesdheid	182	15.2
Toesig : Kinders na kindertofverrigtinge herstel in ouer(s) se sorg	1 581	131.75
Proefplasing (Wet op Kindersorg, 1983)	21	1.75
TOTAAL : KINDERS ONDER RISIKO-OMSTANDIGHED	6 694	557.8
DIENSTE TEN BEHOEWE VAN PLEEGOUERS EN -KINDERS (REKONSTRUKSIEDIENSTE UITGESLUIT)		
Toesigdiensle ten behoewe van pleegkinders	6 168	514
Dienste ter keuring van pleegouers	570	47.5
TOTAAL:DIENSTE TEN BEHOEWE VAN PLEEGOUERS EN =KINDERS	6 783	561.5
REKONSTRUKSIEDIENSTE TEN BEHOEWE VAN KINDERS IN TYDELIKE SUBSTITUUTSORG		
Rekonstruksiedienste : Kind in pleegsorg/kinderhuis	4 884	407
Rekonstruksiedienste : Leerling in nywerheidskool	811	67.6
TOTAAL : REKONSTRUKSIEDIENSTE TEN BEHOEWE VAN KINDERS IN TYDELIKE SUBSTITUUTSORG	5 695	474.6
DIENSTE AAN/TEN BEHOEWE VAN CHEMIES AFHANKLIKES		
- Alkoholafhanklikes	2 817	234.75
- Dagga-afhanklikes	83	6.9
- Afhanklikes : Ander stowwe	104	8.7
- Poliafhanklikes	15	1.25
- Toesigdiensle aan jeugdige afhanklikes	0	0
- Toesigdiensle aan volwasse afhanklikes	153	12.75
- Rekonstruksiedienste ten behoewe van afhanklikes in rehabilitasiesentrums	77	6.4
- Nasorgdiensle aan afhanklikes na uitplasing uit rehabilitasiesentrums	861	71.75
TOTAAL : DIENSTE AAN/TEN BEHOEWE VAN CHEMIES AFHANKLIKES	4 110	342.5
DIENSTE TER HANtering VAN HUWELIKSVERWANTE PROBLEME		
- Huweliksonenigheid	1 890	157.5
- Egskeiding	784	65.3
- Toesig en beheer van kinders by egskeiding	67	5.6
- Onderhoudversuim	266	22.2
- Regshulpaansoeke	655	54.6
- Huwelikstoestemming (minderjarige)	21	1.75
TOTAAL : DIENSTE TER HANtering VAN HUWELIKSVERWANTE PROBLEME	3 683	306.9
AANNEMING- EN ONGEHUDEMOEDER-SORG		
- Aanneming (keuring en passing)	1 627	135.6
- Beskernde jong kinders (plasing)	277	23.1
- Ongehude moeders	816	68
TOTAAL : AANNEMING- EN ONGEHUDEMOEDER-SORG	2 720	226.7

3.9.4 Algemene mededelings

Die Ondersteuningsraad se begin kan teruggevoer word tot 1934 toe 'n ondersoekkommissie aangestel is om om te sien na die barmhartigheidsdienslewering aan behoeftige lidmate. Sedertdien het Die Ondersteuningsraad as diensorgaan gegroei tot 'n instelling met nie minder nie as dertig kantore wat beman word deur 'n personeel van een Direkteur, een sekretaresse, twee hoof maatskaplike werkers, sewe supervisors, 47 maatskaplike werkers en 23 administratiewe personeellede.

Namate Die Ondersteuningsraad ook as welsynsorganisasie gevestig geraak en deel geword het van die welsynstruktuur, het hy oor jare heen plek-plek verwyder begin raak van die gemeentes wat hy bedien. Veral in die gemeentes waar min behoeftige lidmate voorkom, het Die Ondersteuningsraad as hulporgaan en deel van sodanige gemeente mettertyd al hoe meer verwyder geraak van die gemeentelewe met dié gevolg dat gemeentes en ampsdraers van bepaalde gemeentes teenswoordig in 'n groot mate uit voeling is met die doel en taak van Die Ondersteuningsraad op plaaslike vlak.

Hierdie toedrag van sake is sedert die aanstelling van die Direkteur: Maatskaplike Sorg in 1986 ernstig aangespreek. Gevolglik het ringe, gemeentes en by uitstek die personeel van Die Ondersteuningsraad deeglik daarvan kennis geneem dat daar aktief aandag gegee moet word aan die herstel van die plek en taak van Die Ondersteuningsraad in die plaaslike ring en gemeentelewe.

Die Direkteur is in die nastrewing van hierdie doelstelling gesterk deur die koms van 'n nuwe stelsel van subsidiëring deur die Staat. Hierdie stelsel wat gegrond is op die norm van maatskaplike welsynsprogramme wat in antwoord op 'n bewese behoefte in die gemeenskap, vereis dat elke maatskaplike werker 'n studie onderneem van die gemeenskap waarin sy dienste lewer ten einde behoeftes en ook bestaande hulpbronne te identifiseer. Teen die agtergrond van die feite wat versamel en geïnterpreteer is, word dan bepaal of daar 'n behoefte is aan die dienste van die besondere maatskaplike werker. Indien wel, word die wyse waarop daar in die bewese behoefte voorsien kan word, in programformaat en, met die goedkeuring van die beheerliggaam van die besondere welsynsorganisasie, vir subsidiëring aan die onderskeie owerheidsinstellings voorgelê.

Die vertrekpunt vir Die Ondersteuningsraad in die formulering van sy dienste in die formaat van maatskaplike welsynsprogramme was dat elke maatskaplike werker 'n studie moes onderneem van die gemeentes waarin sy dienste lewer. Hierdie oefening het eers in Maart 1988 aanvang geneem en word in die 1988/89-boekjaar in alle erns onderneem.

Nietemin kan daar reeds met dankbaarheid kennis geneem word van 'n nuwe belangstelling van die maatskaplike werkers om die plaaslike gemeentes en ampsdraers by vernuwung van nader te leer ken en by die gemeentes betrokke te raak.

Hierdie eerste sigbare uitwerking van die stelsel van programformulering op die verstewiging van die verhoudings tussen die plaaslike maatskaplike werker en die gemeente wat sy bedien, word met belangstelling dopgehou en deur die Direkteur en sy personeel op die middelbestuurvlak opgevolg ten einde uit te kom by die doelstelling om Die Ondersteuningsraad nader betrokke te kry by die plaaslike gemeentelewe.

Waar daar in vorige verslae telkens 'n beroep gedoen is op gemeentes tot die evangelisering van kliënte van Die Ondersteuningsraad wat kerklos of kerkvervreemd geraak het, wil hierdie mededeling 'n woord van hoop uitspreek, te wete:

Dat daar vertrou word dat die opnuut gewekte belangstelling van die maatskaplike werkers in die plaaslike gemeentelewe en die behoeftes wat ervaar word, 'n nuwe tydvak van verhoogde betrokkenheid van Die Ondersteuningsraad en die gemeente op die plaaslike vlak sal inlui; en

dat sodanige verhoogde wedersydse betrokkenheid daartoe sal lei dat die plaaslike gemeente en ampsdraers ook sal uitkom by 'n verhoogde bediening van die kliënte van Die Ondersteuningsraad met die evangelie van Jesus Christus.

3.9.5 Castle Carey Kliniek

Nadat 'n ondersoek wat in die Kerk ingestel is, aangedui het dat die daarstelling van 'n eie behandelingskliniek wel 'n behoefte is maar nie finansieel uitvoerbaar is nie, is noue skakeling met en inspraak by die Castle Carey kliniek te Pretoria verkry. Die kliniek is 'n selfstandige tak van die Suid-Afrikaanse Nasionale Raad vir Alkoholisme. Deur hierdie inspraak word nou toegesien dat die behandelingsbeleid van die kliniek algaande in ooreenstemming kom met die Kerk se standpunt, 'n saak wat aansienlik bevorder is met die aanstelling van Mnr Manie Dreyer as Direkteur van die kliniek.

Ds A J van Staden is steeds op 'n 4/8 basis aangestel om die verantwoordelikheid vir die pastorale bearbeiding te neem en ook om deel te vorm van die multi-professionele span wat die behandeling lei. Verskeie ander predikante van die kerk is by die kliniek betrokke.

3.9.6 Opgesomde inkomste en uitgawestaat

Die kontantvloei van Die Ondersteuningsraad die afgelope aantal jare was

	1986	1987	1988
INKOMSTE			
Bydraes van gemeente	320 550	368 451	435 764
Subsidies	643 488	858 810	951 252
Ander: Univ Pta/Rente			
Dienste NHSV/Stadsrade	74 497	60 176	116 240
	1 038 535	1 287 437	1 503 256
UITGAWES			
Salarisse	824 423	958 693	1 167 384
Huur	71 862	78 360	77 196
Motorkoste	95 522	89 465	99 679
Ander	145 553	156 811	186 053
	1 137 360	1 283 329	1 530 312
SURPLUS/(TEKORT)	(98 825)	4 108	(27 056)

Bogenoemde staat onderstreep dat daar ruimer voorsien sal moet word om bestaande dienste instand te hou.

Die bespreking van die fondsevoorsiening dit wil sê die aandeel van die Staat en die Kerk, word later in die agenda onder subsidies hanteer.

3.9.7 Dankbetuiging

Die gemeentes van die Kerk wat die fondse voorsien het sodat dié dienslewering gekontinueer kon word.

Die Departement van Gesondheidsdienste en Welsyn vir die goeie samewerking wat daar tussen Kerk en Staat heers.

Die personeel van Die Ondersteuningsraad wat toegewyde en sinvolle dienswerk verrig.

AANBEVELING:

- * Die vergadering spreek sy kommer uit oor die toename in die volgende patologiese verskynsels soos dit hom veral in die Kerk, maar ook in die gemeenskap buite die Kerk voordoën naamlik:
 - ** kinders onder risiko-omstandighede;
 - ** chemiese afhanklikheid;
 - ** huweliksonenigheid en verbrokkeling en
 - ** ongehude moederskap.
- * In die lig van die toenemende voorkoms van patologiese verskynsels soos uitgewys in die voorafgaande statistiese gegewens, spreek die Algemene Kerkvergadering die oortuiging uit dat die Kerk 'n besondere verantwoordelikheid het om 'n eie opvoedingsprogram ter bevordering van 'n gesonde gesinslewe en christelike lewenstyl op deurlopende grondslag van stapel te laat loop.

Sodanige program behoort geïntegreer te wees by die primêre gemeentelike aktiwiteite, byvoorbeeld kategeese en jeugwerk.

- * Die vergadering bevestig die noodsaaklikheid dat die kerkvervreemde lidmate van die Kerk wat kliënte van Die Ondersteuningsraad is, met behulp van intensiewe pastorale bearbeiding en evangelisering tot aktiewe herinskakeling by die gemeentelêwe begelei word.
- * Die vergadering beklemtoon die noodsaaklikheid daarvan dat kerklose kliënte van Die Ondersteuningsraad met behulp van pastorale bearbeiding en evangelisering tot inskakeling by die gemeentelêwe en lidmaatskap van die Kerk begelei word.
- * Castle Carey word vir verwysing en begunstiging van fondse by gemeentes aanbeveel.

3.10 BEJAARDEVERSORGING

Versorgingsbeleid

Die proses van bevolkingsveroudering, die styging van die gemiddelde lewensverwagting en derhalwe ook die stygende getalle van bejaardes in die hoër ouderdomsgroepe maak besinning oor hierdie onderwerp noodsaaklik.

Die Kerk sal indringend moet kyk na die toenemende bejaarde lidmatetal, stygende bedryfskoste, 'n verterende inflasiekoers, 'n onveilige landsituasie, krimpende staatshulp, beperkte bronne en eie potensiaal.

Versorgingsoplossings is deur twee van die Kerk se verenigings te wete Ons Tuis en die Monumenttehuise van die NHSV soos volg nagestreef:

- * die optimale benutting en uitbouing van bestaande infrastruktuur om sodoende die hoogsmoontlike getal bejaardes binne en buite inrigtingsverband te bedien.

Die groot verskeidenheid van behoeftes en verwagtings van bejaardes vra 'n wye spektrum van versorgingsdienste en behuisingsmoontlikhede. Hieruit moet die bejaarde sy keuse kan maak.

Rondom die bestaande agt tehuise - Ons Tuis Riviera, Machteld Postmushuis, Ons Tuis Johannesburg, Van Rensburg Monumenttehuis, Louis Trichardt Monumenttehuis, Emily Hobhouse Monumenttehuis, Piet Potgieter Monumenttehuis en Andries-Marië Oosthuizen Monumenttehuis - is intensiewe beplanning gedoen.

Die uiteindelijke mikpunt is die daarstelling van totale geriatriese komplekse om op die mees ekonomiese manier in die grootste verskeidenheid behoeftes aan die hoogs moontlike getal bejaardes te voorsien :

- * Die opgradering van die bestaande tehuise as intensiewe versorgingseenhede net vir verswakke, erg verswakke en gedementeerde bejaardes was die voorvereiste. Voortaan sal tehuise net toeganklik wees vir diegene wat nie meer anders kan funksioneer nie.
 - * Die ontplooiing van goedbeplande behuisingskomplekse vir onafhanklike bejaardes van die sub-ekonomiese en ekonomiese groepe, voorsien uit behuisingleningsfondse of bejaardes se eie fondse in terme van 'n "woonreg"-ooreenkoms, het gelyktydig met die eerste stap plaasgevind. Hierdie behuisingskomplekse word direk gekoppel aan die nabygeleë ouetehuis vir ondersteunende dienste en 'n 24 uur noodlyn.
 - * Die ontwikkeling van dienssentrums by die meeste van hierdie tehuise was 'n noodwendigheid om die bejaardes met ondersteunende dienste vanuit die dienssentrum en tehuis te help om in hulle eie behuising solank as moontlik te funksioneer.
 - * Om die hoogsmoontlike getal bejaardes te bedien sonder om hulle voortdurend na die hoofsentrum te vervoer, word satellietsentrums aanbeveel. Omdat Kerk= en ander sale oral beskikbaar is, kan dienste, sonder groot kapitale uitleg vir geboue, onmiddellik in mikro-omgewings deur bewegende personeel van die hoofsentrum en ouetehuis, plaaslike vrywillige werkers, die NHSV-takke en die diensgroepe vir bejaardes gelewer word.
- Bejaardes moet self ook geleentheid kry om te beplan en dienste te lewer.
- * Die inrigting van woonhuise rondom die bestaande ouetehuise en dienssentrums as tuistes vir bejaardes volgens die Abbeyfieliskonsep vind besonder byval en sal nog verder uitgebou word. Die koppeling met die ouetehuis is noodsaaklik vir sekuriteit, die 24 uur noodlyn en ondersteunende dienste.

Die problematiek

Die grootste problematiek waarmee tans by die tehuise geworstel word, is die tekorte wat in die bedryf ontstaan as gevolg van afnemende bedryfsubsidies en stygende bedryfskoste. Vir etlike jare is daar weinig druk geplaas op die Kerk vir finansiële bystand omdat die Staat bykans volle verantwoordelikheid aanvaar het vir inrigtingsversorging.

Bydraes van die Kerk en die NHSV is uitsluitlik aangewend vir uitbreiding en ontwikkeling. 'n Nuwe era het egter nou aangebreek en finansiële bystand van die Kerk en die kinders van die bejaardes, vir versorging, is onafwendbaar.

7.4.2 Opgesomde inkomste en uitgawe

Die opgesomde kontantvloei van die twee verenigings wat die Bejaardesorg in die Kerk bedryf, is soos volg :

Ons Tuis

	1986	1987	1988
<u>INKOMSTE</u>			
LOSIES/HUUR	964 080	1 148 525	1 255 264
SUBSIDIES	1 205 951	1 494 826	1 781 453
KERK	40 111	32 350	24 719
NHSV	35 071	48 506	57 400
	<u>2 245 213</u>	<u>2 724 207</u>	<u>3 118 836</u>
<u>UITGAWES</u>			
HUISHOUDING	499 710	578 896	630 436
SALARISSE	1 149 760	1 423 527	1 848 287
ANDER	524 066	790 985	803 124
	<u>2 173 536</u>	<u>2 793 408</u>	<u>3 281 847</u>
SURPLUS/(TEKORT)	71 677	(69 201)	(163 011)

Monumenttehuise

	1986	1987	1988
<u>INKOMSTE</u>			
LOSIES/HUUR	779 252	873 615	956 186
SUBSIDIES	1 693 375	2 205 466	2 422 438
NHSV	77 541	73 282	75 069
KERK	23 547	27 115	27 195
	<u>2 573 715</u>	<u>3 179 478</u>	<u>3 480 888</u>
<u>UITGAWES</u>			
HUISHOUDING	467 800	550 133	621 226
SALARISSE	1 557 241	1 997 138	2 296 129
ANDER	556 845	631 765	620 589
	<u>2 581 886</u>	<u>3 179 036</u>	<u>3 537 944</u>
SURPLUS/(TEKORT)	(8 171)	422	(57 056)

Die toenemende tekort wat op die bedryf van die ouetehuse bestaan, moet die dringende aandag van die Kerk geniet. In die verlede het gemeentes maar minimaal tot die groot aktiwiteit van bejaardeversorging in die Kerk bygedra.

Elders in die agenda waar daar oor subsidies gehandel word, word verder aandag aan die verhouding van die bydrae van die Staat en die Kerk gegee.

3.11 Die Tafelberger Ontwikkelinge van die Nederduitsch Hervormde Kerk

Die diakonale diensorgaan wat in die Suidwes Kaap setel en hulle beywer vir bejaardeversorging, het intussen besluit om hulle besig te hou met versorgingshuse wat kan skakel met bestaande ouetehuse in die Kaap en om dienssentrums te propageer en in te stel waar daar behoefte aan is.

Beskrywingspunt : Ring van Noordelike Pretoria

Dat die Kerk indringende aandag gee aan die persentasie gewyse ouerwordende lidmaatbevolking in die Kerk wat onder andere al meer aan gevaarrisiko's blootgestel word, en die implikasies daarvan vir die versorging van bejaardes en hulle plasing in ouetehuse.

Motivering

Die drie pilare van die beleid van die betrokke owerheid kan soos volg saamgevat word:

- * bejaardes moet binne gemeenskapsverband versorg word om die aktiewe bejaardes te behou vir die gemeenskap;
- * versorging kan plaasvind deur dienssentrums en aangepaste behuising soos byvoorbeeld trosbehuising en
- * Volle versorging word nou toegespits op die verswakte bejaardes.

Kommentaar

Die Algemene Kerkvergadering van 1986 (Agenda p56) het juis die standpunte soos hierbo vermeld, uitgespel en as beleid vir bejaardeversorging gestel.

"Die tyd het aangebreek dat in die Kerk nou ook indringend en daadwerklik aandag gegee moet word aan 'n veranderde of gewysigde siening of beeld van die bejaarde - dat 'n herwaardering van die bejaarde se plek in die gemeenskap en van sy behoeftes en vermoëns gemaak word.

Die Kerk het die struktuur en werkkragte om uit te reik naamlik:

- * Die diensgroep vir die bejaarde in elke gemeente moet so in dienslewering en effektiewe uitreiking na die bejaarde groei sodat die basiese en elementêre insette gelewer kan word om die bejaarde selfstandig in die gemeenskap te hou.
- * Die diakonale diensorgane wat hulle beywer vir die diens van bejaardes, moet nou daadwerklik uitreik deur die voorsiening van behuising vir selfversorgende bejaardes veral vir die middel en hoër ekonomiese groep. Dië ontwikkeling en beplanning moet nou momentum kry en werkkragte om die ontplooiing moontlik te maak, moet dringend voorsien word."

AANBEVELING:

- * 'n Beroep word op lidmate gedoen om die versorgingspog wat hulle ten opsigte van hulle bejaarde ouers het, na te kom.
- * Die Algemene Kerkvergadering besluit om 'n Versorgingsvoorsieningsfonds vir Bejaardesorg te stig. Jaarlikse skenkings van kerkrade, diakonieë en NHSV-takke sal krisis-oorlewing vir bejaardesorgwerk moontlik maak.

Die Algemene Kerkvergadering onderskryf by herhaling sy standpunt:

- ** Dat bejaardes so lank as moontlik met gebruikmaking van ondersteunende dienste in die gemeenskap betrokke gehou moet word.
- ** Dat beskermde behuising vir bejaardes by of naby aan bestaande ouetehuse en dienssentrums opgerig moet word.
- ** Dat alle ouetehuse in hulle versorging op die ver-swakte bejaarde toegespits sal wees.

3.12

Huis Delarey

Tehuis vir Ongehudemoeders

Huis Delarey voorsien in 'n baie belangrike en noodsaaklike behoefte vir baie lidmate van die Kerk. Die feit dat onge-hude moeders in hierdie huis van die Kerk veiligheid en geborgenheid vind in 'n moeilike tyd in hulle lewe maak die bestaan van die tehuis sinvol.

Daar word deur die Raad van Beheer voortdurend gepoog om fasiliteite daar te stel wat sinvol in die behoeftes van die ongehude moeders kan voorsien.

Daar is voorsiening gemaak vir genoegsame lokale sodat 10 inwoners gelyktydig hul gaste kan ontvang. Benewens vol-doende fisiese voorsiening word daar ook deur die multi-dissiplinêre spanbenadering gepoog om pastorale sorg aan die ongehude moeder te bied.

'n Warm huislike atmosfeer dra verder daartoe by om hul verblyf 'n aangename belewenis te maak.

Opnames

Daar is gedurende jaar 1987/88 versorging aan 21 ongehude moeders gebied waarvan almal lidmate van die Nederduitsch Hervormde Kerk was.

Ouderdomsgroepering van inwoners

Ouderdomsgroep 13 - 16 jaar	: 4
Ouderdomsgroep 17 - 19 jaar	: 5
Ouderdomsgroep 20 - 24 jaar	: 9
Ouderdomsgroep 25 jaar	: 2
Ouderdomsgroep 29 jaar	: 1

Hulpverlening

Hulpverlening geskied in Huis Delarey volgens die multi-dissiplinêre spanbenadering. Die maatskaplike werker tree op as die koördineerder. Sy beplan die hulpverleningsprogram volgens die behoefte van elke individuele ongehude moeder. Daar word soveel as moontlik van familie-lede by die hulpverleningsprogram betrek asook die biologiese vader. Daar bestaan in die meeste gevalle 'n swak ouer-kind verhouding en gesinsverhouding word heel dikwels tydens haar verblyf in Huis Delarey herstel. Die maatskaplike groepwerkmetode word sinvol benut.

Die kliniese sielkundige word volgens elke inwoner se individuele behoeftes benut. Huis Delarey is baie gelukkig om die dienste van toegewyde professionele persone te kan benut. Beroepsleiding en toetsing stel die ongehude moeder in staat om haar eie egokragte in 'n nuwe begin te benut.

Die dienste van die sielkundige stel die Aannemingskomitee in staat om sinvolle plasings by aannemende ouers te maak. Die pastorale dienste geskied ook volgens die individuele behoeftes van elke ongehude moeder. Die meeste inwoners ervaar ernstige skuldgevoelens en kwelvrae rondom kerklike tug. Hul versteurde verhoudings met hul ouers word deur die pastor met hulle deurgewerk.

Die besluit rondom die toekoms van hul kind word deur hulle met hom bespreek. Die huismoeder se rol as moederfiguur en skakel met hul ouerhuis is belangrik in die belewenis van 'n traumatiese ervaring. Sy dra sorg dat hulle gereelde mediese versorging ontvang en lewer 'n onderskragende diens tydens hul bevalling. Sy skep vir hulle geleenthede om te ontwikkel tot tuisteskeppers. Huisgodsdienis word op 'n gereelde basis gehou.

Nasorgdienste

In die lig van die hoë persentasie ongehude moeders wat hul babas behou is dit nodig dat nasorgdienste op 'n gestruktureerde grondslag geskied.

Programme wat ook ouerbegeleiding insluit word aangebied. Die predikant van haar gemeente en die maatskaplike werker is belangrike kontakte om haar behulpzaam te wees om weer in die samelewing suksesvol aan te pas.

Opgesomde inkomste en uitgawe

Die staat van kontantvloei van die diensorgaan oor die afgelope aantal jare was:

	1986	1987	1988
<u>INKOMSTE</u>			
BYDRAES VAN GEMEENTES	71 611	77 358	92 423
ANDER	14 391	18 043	19 054
	<u>86 002</u>	<u>95 401</u>	<u>111 477</u>
<u>UITGAWES</u>			
HUISHOUDING	11 899	14 739	11 472
SALARISSE	24 007	28 493	20 453
MUNISIPALE KOSTE	6 988	8 052	5 739
ANDER	23 798	23 988	69 282
	<u>66 692</u>	<u>75 272</u>	<u>106 946</u>
SURPLUS	19 310	20 129	4 531

Die tendens van 'n afnemende oorskot, is ook hier sigbaar en sal gestuit moet word ten einde met die dienslewering voort te kan gaan.

AANBEVELING:

Die vergadering wens dank en waardering aan die volgende persone en instansies vir hul gewaardeerde bydrae te betuig.

- * Aan al die gemeentes van die Nederduitsch Hervormde Kerk en die NHSV-takke vir hul belangstelling en finansiële bydraes.
- * Die Raad van Beheer.
- * Die Direkteur en personeel van Die Ondersteuningsraad.
- * Die Ontdekkers Gedenk Hospitaal (Verpleegpersoneel en medici)
- * Die huisouers en personeel.
- * Die Kommissaris van Kindersorg van Roodepoort en sy personeel vir sy gewaardeerde leiding en dienste.
- * Die Instituut vir Kinder- en Volwassene Leiding van die RAU.

3.13 ALGEMENE DIAKONALE FONDS

3.13.1 Doel van die Fonds

Die fonds is ingestel ten einde die Kerk in staat te stel om in tye van nasionale of ander rampe, dadelik toe te tree met hulpverlening.

Dit gebeur van tyd tot tyd in die Kerk dat, onder sekere omstandighede, toegetree moet word om nood te lenig, 'n noodsaaklike diens te lewer of om interim hulp te verleen aan 'n diakonale diensorgaan wat weens omstandighede buite hulle beheer, nie in staat is om op die korttermyn die aanspraak op hulle dienslewering tegemoet te tree nie. Die fonds behoort ook vir die doel beskikbaar te wees.

AANBEVELING:

Die Algemene Kerkvergadering besluit dat die Algemene Diakonale Fonds steeds uitgebou moet word ten einde

- * die Kerk in staat te stel om in tye van rampe – van welke aard ook al – met hulp en noodleniging toe te tree;
- * om binne die Kerk hulp te verleen waar nie 'n diakonale diensorgaan is om die taak te vervul nie en
- * om diakonale diensorgane op wie se dienste daar vir die korttermyn bokant hulle vermoë aanspraak op gemaak word, daarin by te staan.

3.13.2 Vloedrampe

Met die onlangse oorstromings het gemeentes R48 099,00 (vir Natal) en R93 900,00 (vir OVS/Noord-Kaap) bygedra.

Die Wet wat die beheer oor die Rampnoodlenigingsfonds reël, bepaal dat alle fondse wat gedurende 'n afgekondigde ramptydperk ingesamel word, aan die Rampnoodlenigingsfonds vir hulle uitsluitlike aanwending oorbetaal moet word.

Saam met die NG Kerk is met die owerheid onderhandel oor die wysiging van die Wet sodat die Kerk ongehinderd – ook tydens ramptoestande – fondse en goedere byeen kan bring ten einde voort te gaan met sy diakonale taak en roeping.

Die Kerk het begrip vir die Staat se probleem ten einde beheer te hê en te kry oor fondse wat ingesamel word en dat dit vir die doel waarvoor dit ingesamel word, wel aangewend word.

- * Die Staat is versoek om by hersiening en wysiging van die Wet te oorweeg om in die Wet 'n omskrywing te plaas van wat 'n Kerk is;
- * Daar moet verder in die belydenis/kerkorde van die Kerk wat fondse insamel prinsipiële aanduidings wees van sy diakonale betrokkenheid by sy mense.

- * Die Wet behoort verder voorsiening daarvoor te maak dat 'n Kerk aansoek kan doen om in die rampgebied met sy fonds-insameling en diakonale versorging voort te gaan soos wat dit die geval was voor die ramptoestand.
- * Die betrokke Kerk moet 'n infrastruktuur van diakonale dienslewering in die gebied hê en ook as welsynsorganisasie by die Staat geregistreer wees.

AANBEVELING: Vir kennisname.

3.13.3 Stand van Fonds

Die fonds het soos volg oor die afgelope aantal jare gegroei

1986	R 235 001,00
1987	R 241 804,00
1988	R 299 127,00

Op 1 Januarie 1989 het die fonds op R294 153,58 te staan gekom.

AANBEVELING: Gemeentes word aangespoor om jaarliks 'n bydrae tot die Algemene Diakonale Fonds te maak.

3.13.4 Beskrywingspunt

Droogtehulpfonds

Die gemeente Poort stuur via die Ring van Noordelike Pretoria die volgende beskrywingspunt:

"Dat benewens die bydraes tot ramp- en noodlenigingsfondse vir oorstromings, 'n droogtehulpfonds gestig word.

MOTIVERING

Droogtes het soms rampspoedige gevolge en onder dié omstandighede kan die Kerk 'n waardevolle bydrae lewer".

KOMMENTAAR

Die Algemene Diakonale Fonds is ingestel om hulp te verleen ten tye van alle ramp- of noodtoestande - droogtes ingesluit.

'n Fonds vir elke afsonderlike nood, sal verwarring veroorsaak.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering aanvaar dat die doelstellings van en met die Algemene Diakonale Fonds ruim genoeg is om ten tye van enige noodtoestand toe te tree en moedig gemeentes en lidmate aan om deurlopend daartoe 'n bydrae te maak.

3.14 RINGSBYSTANDSFONDS

Die Algemene Kerkvergadering van 1986 het Ringsvergaderings versoek om 'n Ringsbystandsfonds in die lewe te roep. Die doel met die fonds was en is om binne ringsverband hulp te verleen en om die saldo van die fonds aan die einde van elke jaar aan die Algemene Diakonale Fonds oor te betaal.

Gemeentes is versoek om die saldo van hulle nagmaaltafelkollekte jaarliks aan die Ringsbystandsfonds oor te betaal.

AANBEVELING:

- * Gemeentes word weer eens versoek om uit hul nagmaaltafelkollekte jaarliks 'n oorbetaling aan die Ringsbystandsfonds te maak.
- * Ringskommissies word versoek om gemeentes tot bydraes aan te spoor en om die saldo van die fonds aan die einde van elke jaar aan die Algemene Diakonale Fonds oor te betaal.

3.15 DEURKOLLEKTES

Studiestuk

In opdrag van die Algemene Kerkvergadering het die Algemene Diakonale Raad 'n studiestuk opgestel oor die herkoms en aanwending van deurkollekte. Die studiestuk wat deur dr ECB Kotze saamgestel is, is in 'n omsendbrief deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwerk en aan gemeentes/Ringsvergaderings vir kennisname en oorweging deurgestuur.

Die gevolgtrekkings van die studiestuk was:

- * Die prinsipiële gegewens bied hulleself aan tot die aanmoediging van 'n praktyk waar die gemeentelike samekoms as bron vir diakonale fondse benut sal word.
- * Die Kerk het in hierdie opsig 'n verpligting wat tot die wesensaspekte van die Kerk behoort, naamlik dat hy die versorging van alle mense, maar in besonder die medege-lowiges, nie mag verwaarloos nie.
- * Die lidmate kry met spesifiek toegewysde deurkollekte 'n groter gewaarwording van betrokkenheid met gepaardgaande sin van verantwoordelikheid.
- * Die Kerk sal sy verpligtinge kan nakom en voorsiening maak vir noodsaaklike uitbreiding sonder om op die begrotings van die gemeentes inbreuk te maak.
- * 'n Sinvolle praktyk in hierdie opsig kan laat blyk dat nie noodwendig alle deurkollekte vir hierdie doel geoormerk hoef te word nie. Die tendens het duidelik geblyk dat lidmate offervaardigheid toon wanneer hulle weet waarvoor 'n spesifieke deurkollekte aangewend gaan word.

Uitvoerbaarheid

Die Algemene Diakonale Raad het elke jaar gehandel oor die uitvoerbaarheid om 'n spesifieke gedeelte van die deurkollekties vir die Diens van Barmhartigheid af te sonder ten einde in al die behoeftes vir die Diens van Barmhartigheid te voorsien en alle ander insamelings en oorbetalings vir die doel te vervang.

Die globale beeld van die Kerk se totale inkomste en uitgawe die afgelope aantal jare was soos volg:

JAAR	INKOMSTE	UITGAWE	SURPLUS
1985	R 26 099 796	R 22 793 574	R 3 306 222
1986	R 28 680 557	R 25 663 245	R 3 017 312
1987	R 33 708 773	R 29 682 242	R 4 026 531

Die totale inkomste van gemeentes die afgelope aantal jare uit deurkollekties, was:

1984 R 1 255 243
1985 R 1 422 240 - 13,3% groei
1986 R 1 526 757 - 7,3% groei
1987 R 1 934 979 - 26,7% groei

Kerkrade het gedurende 1987 R1 185 000,00 vir die Diens van Barmhartigheid afgesonder. Hierdie bedrag was R140 354,00 minder as wat die diakonale diensorgane as hulle behoefte aangedui het. Die diakonale diensorgane het aangedui dat hulle

R1 185 000,00
plus R 140 354,00

R1 325 354,00 nodig het om hulle opdrag uit te voer.

Die Algemene Kerkvergadering het vantevore aanbeveel dat gemeentes

- * 10/12 van die deurkollekties vir die diens Diens van Barmhartigheid;
- * 1/12 vir die Bybelgenootskap van Suid-Afrika en
- * 1/12 vir die Sending

behoort af te sonder.

Wat 1987 betref sou 10/12 van die deurkollekties dus R1 612 482 beloop het. Indien die diakonale diensorgane hieruit sou ontvang volgens wat hulle as hul behoeftes aan die Raad van Finansies aangedui het, sou

R1 612 482 (10/12 van deurkollekties)
Min R1 325 360 (aangeduide behoefte)

R 287 122

beskikbaar gewees het om vir al die bejaardesorg en ander projekte in die Kerk aan te wend - dit is vir Ons Tuis, Die Monumenttehuise van die NHSV, Die Tafelberger, Transoranje Instituut vir Buitengewone Onderwys en Castle Carey. Vir die instansies het kerkrade gedurende 1987 R288 053 aangewend.

Kerkrade kon dus vir 1987 R1 325 360 (aangeduide behoefte van diakonale diensorgane)
plus R 288 053 (vir ander instansies)

R1 613 413 aanwend

Dit is op R931,00 na presies 10/12 van die deurkollektes vir 1987. In totaal gesien sou gemeentes dus nie slegter daaraan toe gewees het indien hulle 10/12 van hulle deurkollektes vir die Diens van Barmhartigheid afgesonder het nie.

Afgesien van die betrokkenheid wat deur die deurkollektes bevorder word, bied die deurkollektes ook die potensiaal om uitgebou te word sonder dat dit die normale offergawe-inkomste van die gemeente sal beïnvloed of benadeel.

Die Algemene Diakonale Raad is oortuig van:

- * die uitvoerbaarheid daarvan om deurkollektes vir die Diens van Barmhartigheid af te sonder;
- * die moontlikheid dat 10/12 van die deurkollektes voldoende is om die Diens van Barmhartigheid instand te hou;
- * die potensiaal om die deurkollektes uit te bou indien die behoefte van die Diens van Barmhartigheid sou toeneem.

Die diakonale diensorgane ontvang gewoonlik eers aan die einde van 'n jaar die bydraes van gemeentes vir wat as die behoefte vir daardie jaar aangedui is.

Dit is 'n riskante bestuurstyl. Die dienste is dan reeds gelewer sonder om te weet of die fondse om dit mee uit te voer, agterna beskikbaar sal word.

Die Algemene Diakonale Raad het tot eenstemmigheid gekom om by die Algemene Kerkvergadering aan te beveel dat die deurkollektes vanaf die aanvang van die jaar totdat in die aangeduide behoeftes van die diakonale diensorgane voldoen is, vir die diens van barmhartigheid aangewend word. Daarna kan van die deurkollektes aangewend word vir:-

- * diens van barmhartigheid in eie gemeente of gemeenskap;
- * die Bybelgenootskap;
- * Sending en
- * vir die instandhouding van die gemeente.

AANBEVELING:

Die Algemene Kerkvergadering besluit

- * dat die deurkollektes vir die Diens van Barmhartigheid afgesonder word en dan wel op so 'n wyse

- ** dat in die behoeftes van die diakonale diensorgane voorsien word;
- ** dat daardeur geleentheid geskep word vir noodsaaklike en beplande uitbreiding - na oorleg met die Algemene Diakonale Raad en die Raad van Finansies en
- ** dat diakonale behoeftes in die eie gemeente ook daaruit befonds kan word.
- * Dat lidmate deur die deurkollektas die geleentheid sal hê om sodoende met die volle besef van die behoefte en die aard van die dienslewering op die verskillende terreine van die Diens van Barmhartigheid, uit dankbaarheid hulle offers kan bring vir die spesifieke dienste soos bv bejaardesorg, maatskaplike sorg, kindersorg, ens.

Die Algemene Kerkvergadering besluit dat gemeentes hulle deurkollektas vanaf Januarie elke jaar - totdat die aange-deide behoeftes van die diakonale diensorgane tegemoet getree is - vir die Diens van Barmhartigheid sal aanwend.

3.16 NAGMAALTAFELKOLLEKTE

Tradisioneel word die nagmaaltafelkollekte aangewend vir die Diens van Barmhartigheid in die gemeente - die nood wat die naaste aan die huis lê.

Die nagmaaltafelkollekte die afgelope aantal jare was soos volg:

TOTAAL VIR		AANGEWEND VIR DIE DIENS VAN BARMHARTIGHEID BINNE DIE GE-MEENTES
1985	R210 918	R177 638
1986	R235 709 11,6% styging	R386 394
1987	R271 442 15,1% styging	R308 981

Die nagmaaltafelkollekte het dus vir 1987 met R37 539,00 tekort geskiet om aan die behoefte in die eie gemeente te voorsien. Hierdie bedrag sal uit die deurkollektas aangesui-
wer moet word.

AANBEVELING:

Gemeentes word versoek om die betekenis van die nag-maaltafelkollekte gereeld onder die aandag van die lidmate te bring en hulle aan te spoor om op die wyse te voorsien in dit wat die behoefte aan noodleniging in die eie gemeente is.

3.17 BEFONDSING : DIAKONALE DIENSORGANE

Die Raad van Finansies beoordeel jaarliks die begrotings van die diakonale diensorgane en adviseer daarna die gemeentes oor die wyse waarop aan die behoeftes voldoen kan word.

Die diakonale diensorgane vir wie daar op hierdie wyse begroot word omdat hulle geen ander bron van inkomste as bydraes uit gemeentes en staatsubsidie het nie, se inkomste uit gemeentes die afgelope aantal jare was:

	1985		% STYGING IN BEGROT- ING	1986		% STYGING	1987	
	VERSOEK	ONTVANG		VERSOEK	ONTVANG		VERSOEK	ONTVANG
Kinderhuise	R315 253	R261 954	18,5%	R373 587	R328 582	20,2%	R449 217	R419 282
O/Raad	R367 787	R331 218	19,6%	R440 050	R375 440	19,9%	R527 448	R430 029
Huis Delarev	R 65 671	R 57 754	5,9%	R 69 550	R 62 170	23,2%	R 85 710	R 72 710
TOTAAL	R748 711	R650 926		R883 187	R766 192		R1062 375	R922 021
% ONTVANG	86,9%			86,8%			86,8%	
Gemid. jr % styging			14,7%			21,1%		

Hieruit kan die volgende afgelei word

- * 'n vaste patroon van ongeveer 86.8% bydrae vanuit gemeentes teenoor dit wat as behoefte aangedui is;
- * die tekort van 13.2% - as gevolg van gemeentes wat te min oorbetaal of glad nie oorbetaal nie - moet na die volgende jaar oorgedra word en oor al die gemeentes - ook die wat hulle volle deel gedoen het - versprei word;
- * indien 'n heffing op gemeentes geplaas moes word om fondse vir bogenoemde 3 diakonale diensorgane te voorsien, sou die heffing vir 1987 R8,00 per lidmaat beloop het;

- * gemeentes het gedurende 1987 nog die volgende bydraes gemaak:

Ons Tuis	R 24 719,00
Monumenttehuise	R 27 195,00
Castle Carey	R 10 752,00
Transoranje Instituut	R 7 880,00
Ander Instansies	<u>R157 507,00</u>

R228 053,00

Die bedrag verteenwoordig 'n oorbetaling van R1,72 per lidmaat.

- * 'n Heffing vir die Diens van Barmhartigheid sou dus vir 1987 op R9,72 te staan gekom het. Dan is die baie lae bydrae vir die ouetehuisse nog nie eers aangespreek nie.
- * Die Algemene Diakonale Raad het 'n begrotingswyse oorweeg waarvolgens globaal ringsgewys begroot word en dat die Ringsvergadering self die toedeling per gemeente volgens hulle vermoë sou maak. Die wyse van befondsing was egter nie vir die Algemene Diakonale Raad en sommige Ringsvergaderings waar dit voorgelê is, aanvaarbaar nie.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering versoek gemeentes om na die heel beste van hulle vermoë en volgens die aangeduide behoeftes, te voorsien vir wat nodig is om al die dienste van barmhartigheid in stand te hou.

3.17 NHSV Bydraes vir Kerklike Inrigtings

Ring van Zuurfontein : Beskrywingspunt

Die Algemene Kerkvergadering besluit dat alle instansies wat deur die Kerk onderhou word, die verantwoordelikheid van die Kerk in sy geheel word en dat sekere instansies nie slegs gedra word deur die vroulike lidmate van die Kerk nie.

MOTIVERING

Die NHSV word tans aangeslaan vir heffings ten opsigte van verskeie sake. Die heffings word bereken op alle vroulike lidmate in die gemeente.

Dit beteken dat 'n paar susters wat aktief betrokke is by die NHSV, die fondse moet vind terwyl die groter meerderheid vroulike lidmate min of geen verantwoordelikheid hiervoor aanvaar nie.

Hierdie instansies is instansies wat die Kerk tot stand gebring het en is dus die verantwoordelikheid van die Kerk in sy geheel en nie net van sekere lidmate van die Kerk nie.

Dit wil dus blyk dat die bekostiging van hierdie instansies na regte behoort te geskied deur middel van 'n heffing op alle lidmate.

Dit impliseer dat die NHSV-tak van 'n gemeente nie apart vir heffings aangeslaan word nie, maar in wese met die kerkraad sal meewerk om te verseker dat die barmhartigheidsdiens in die Kerk en gemeente sinvol sal voortgaan.

KOMMENTAAR

Die sogenaamde ringsinsameling van die NHSV waardeur fondse vir die Monumenttehuise byeen gebring word, is 'n wyse om aan elke NHSV-tak 'n aanduiding te gee van wat van hulle verwag word. Die lidmatetal van die gemeente word as basis van berekening geneem.

Die NHSV beywer hulle grootliks vir die Monumenttehuise. Hulle aanvaar primêr verantwoordelikheid vir die bedryf en instandhouding van die groep ouetehuse en die ringsinsameling by alle NHSV-takke, is slegs maar 'n wyse om fondse te bekom.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering neem kennis van die ringsinsameling van die NHSV waarvolgens vir elke tak 'n aanduiding gegee word van wat benodig word om die Monumenttehuise instand te hou. Hierdie insameling is nie 'n heffing nie.

3.18 STAATSUBSIDIES

Oor die jare heen het die Staat grootliks bygedra tot die instandhouding van die onderskeie dienste van barmhartigheid in die Kerk. Die subsidie is telkens so aangepas om tred te hou met die inflasiekoers.

As gevolg van groter aanspraak oor 'n veel breër terrein vir dienste aan alle bevolkingsgroepe, kon die tegemoetkomende aanpassing van subsidies nie meer op dieselfde pyl gehandhaaf word nie. Die verantwoordelikheid dat die Kerk 'n groter aandeel aan sy eie diens van barmhartigheid sal moet neem, groei steeds.

Die subsidies van die Staat ontvang, was vir die afgelope twee jaar soos volg :

3.18.1 Die Kinderhuise

Die insameling vir die toerustingsfonds vir die Albert Herbst Kinderhuis, is vir hierdie oefening buite rekening gelaat: Vir 1987 bring die state die volgende inligting na vore :

INKOMSTE	% VOORSIEN DEUR STAAT	% UIT GEMEENTES ONTVANG	% ONTVANG VAN NHSV
R1 574 681	63.2%	31.2%	5.6%

3.18.2 Die Ondersteuningsraad

Die inligting van die 1987/88 finansiële jaar, bring die volgende na vore :

INKOMSTE	% VOORSIEN DEUR STAAT	% VOORSIEN DEUR GEMEENTES	% VOORSIEN DEUR NHSV
R1 503 256	63.3%	29%	7.7%

3.18.3 Ons Tuis

Die bronverdeling van die inkomste vir die 1987/88 finansiële jaar was :

INKOMSTE	% VOORSIEN DEUR STAAT	% UIT GE- MEENTES ONTVANG	% ONTVANG VAN NHSV	% LOSIES BYDRAE VAN INWONERS
R3 118 836	57.1%	0.79%	1.8%	40.2%

Indien die losiesbydrae van die inwoners nie in berekening gebring word nie, weerspieël die herkoms van inkomste soos volg :

Staatsubsidie	95.6%
Gemeentes	1.3%
NHSV	3.1%

3.18.4 Die Monumenttehuise van die NHSV

Die bronverdeling van die inkomste vir die finansiële jaar 1987/88, is soos volg :

INKOMSTE	% VOORSIEN DEUR DIE STAAT	% UIT GE- MEENTES ONTVANG	% ONTVANG VAN NHSV	% LOSIES BYDRAE VAN INWONERS
R3 480 888	69.6%	0.78%	2.2%	27.5%

Indien die losiesbydraes van die inwoners buite rekening gelaat word, weerspieël die restant van die bedryfsinkomstes die volgende inligting:

Staatsubsidie	95.9%
Gemeentes	1.1%
NHSV	3.0%

Verwerk ons die persentasies van al die diakonale diensorgane hierbo vermeld, lyk die hele prentjie soos volg:

Staatsubsidie	79.5%
Gemeentelike bydraes	15.6%
NHSV Bydraes	4.9%

AANBEVELING:

- * Die Algemene Kerkvergadering neem met groot dank en waardering kennis daarvan dat die Staat steeds grootliks bydra tot die instandhouding van die dienste wat deur die diakonale diensorgane gelewer word en bedank die betrokke Departement daarvoor.
- * Die Algemene Kerkvergadering spoor gemeentes aan om in 'n steeds toenemende mate die verantwoordelikheid vir die diens van barmhartigheid op hulle te neem as synde ons roeping en verantwoordelikheid.

3.19 ANDER FONDSE

Die NHSV het toegetree as insamelaar vir Die Beeld se Kinderfonds en Die Voortrekker Gedenkfonds (vantevore Die Transvaler se Kersfonds).

Die afgelope 3 jaar was die resultaat van die insameling :

	BEELD SE KINDERFONDS		VOORTREKKER GEDENKFONDS	
	NHSV INSAMELING	BYDRAE VAN FONDS	NHSV INSAMELING	BYDRAE VAN FONDS
1986	28 437	32 441	2 000	2 222
1987	55 985	57 069	12 869	11 102
1988	190 207 (gemeentes)	81 581	9 602	-

AANBEVELING:

Die Algemene Kerkvergadering bedank:

- * die NHSV vir hulle deelname aan die insameling vir Die Beeld se Kinderfonds en Die Voortrekkergedenkfonds en
- * Die Beeld en Die Transvaler vir hulle deelname aan die onderskeie insamelings waarby die inrigtings van die Kerk gebaat het.

VI. VERGADERINGS van AMPSDRAERS

1. KERKRAAD= en GEMEENTEVERGADERINGS

Wat hierdie belangrike vergaderings van die Kerk betref, is daar volgens die jaarlikse jaarverslae baie sinvolle en konstruktiewe werk gedoen. Geen besondere saak word in hierdie verband onder die aandag van die Algemene Kerkvergadering gebring nie.

AANBEVELING: Vir kennisname.

2. RINGSVERGADERING

2.1. STIGTINGS EN ONTBINDINGS

2.1.1 Ring van Trichardtsfontein

Die ringsvergadering van die Ring van Trichardtsfontein het besluit dat die ring verdeel moet word.

As motivering is gestel dat die grootte van die ring sowel as die afstande wat die gemeentes uit mekaar is, die arbeid van die kerk in ringsverband strem.

Daar is ook gestel dat met die uitbreiding in die weste van die ring, daar 'n outomatiese geografiese verdeling en praktiese verdeling van konsultenswerk en hulp aan gemeentes ontstaan het.

Die vergadering het die volgende verdeling voorgestel:

* Ring van Trichardtsfontein

Trichardtsfontein, Eendracht, Evander, Kriel, Secunda en Secunda Wes.

* Ring van Ermelo/Chrissiesmeer

Chrissiesmeer, Ermelo, Piet Retief, Bethal, Carolina, Morgenzon, Hendrina, Breyten, Pongola, Amsterdam en Ermelo-Suid.

Die vergadering was van mening dat die verdeling die bearbeiding tot voordeel sal strek.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering word versoek om die verdeling van die Ring van Trichardtsfontein goed te keur.

2.1.2 RING VAN NOORDELIKE NATAL

Die Ring van Noordelike Natal en die Ring van Heidelberg het gehandel oor 'n versoek van die gemeente Memel om by die Ring van Heidelberg weggehaal te word en by die Ring van Noordelike Natal ingedeel te word.

Al die betrokke partye het daartoe ingestem.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering word versoek om die gemeente Memel by die Ring van Noordelike Natal in te deel.

2.2. RINGSVERGADERING : FUNKSIONERING

Die Algemene Kerkvergadering van 1986 het aan die hand van 'n ondersoek wat gedoen is na die beter funksionering van die Ringsvergadering, besluite geneem wat 'n groot invloed op die funksionering van die ringsvergaderings gedurende die afgelepe drie jaar uitgeoefen het.

Die nuwe werkwyse het begryplik 'n hele aantal groeipyne veroorsaak. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het veral by die Inligtings- en Besprekingsvergaderings deeglik aan hierdie groeipyne aandag gegee.

Die algemene indruk wat verslae van ringskribas gee, is dat die ringsvergaderings baie sinvol en gestruktureerd kan werk.

AANBEVELING: Vir kennisname.

2.3. JAARVERSLAG

Die Algemene Kerkvergadering van 1986 het ook 'n nuwe jaarverslag goedgekeur asook die wyse vasgestel waarop die verskillende verslae behandel sal word.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het na elke ringsvergadering van verskillende ringe voorstelle vir die verbetering van die jaarverslag ontvang. Die nodige aandag is aan die voorstelle verleen en elke keer is die aanvaarbare voorstelle in die nuwe jaarverslag opgeneem.

AANBEVELING: Vir kennisname.

2.4. RINGSVISITASIE

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het 'n studiekommissie benoem onder leiding van ds KD Papp om 'n duidelike en volledige omskrywing te maak van die oorsprong, doel en noodsaaklikheid van die kerklike visitasie. Die studiekommissie se verslag is ter insae beskikbaar.

Die studiekommissie doen die volgende aanbevelings:

- 2.4.1 Visitاسies word verskuif na die tweede helfte van die jaar, dit wil sê na die ringsvergadering en, in die jaar waarin die Algemene Kerkvergadering vergader, ná die Algemene Kerkvergadering.

Motivering:

- * Werksaamhede word beter versprei deur die loop van die jaar.
- * Die druk rondom aktiwiteite in die eerste helfte van die jaar word aansienlik verlig.

- * Gemeentes se boeke is terug van die ouditafdeling.
- * Gemeentelike verslae is reeds deur ringsrade behandel.
- * Die Ringsvergadering het die belangrikste sake uit die verslae van ringsrade en die Kommissie van die Ringsvergadering reeds behandel.
- * Onmiddellike kontrole kan uitgeoefen word oor die besluite van die meerdere vergaderings.
- * Die visitasiekommissie se opsig is nie meer verslagjaar-gebonde nie.
- * Daar is aansienlik minder duplisering met die behandeling van gemeentelike jaarverslae.

2.4.2 Visitasies word gedoen in opdrag van die ringsvergadering of waar en wanneer dit na die oordeel van die Kommissie van die Ringsvergadering nodig is, met dienverstande dat gemeentes minstens een keer in drie jaar (tussen twee gewone sittings van die Algemene Kerkvergadering) visitasie sal ontvang.

Motivering:

- * Visitasie bloot terwille van visitasie is 'n verspilling van kosbare tyd en geld.
- * Jaarlikse visitasie by alle gemeentes van 'n ring is onnodig in die lig van die deeglike wyse waarop ringsrade en die ringsvergadering en sy kommissie reeds die gemeentelike jaarverslae hanteer het.
- * Visitasies behoort net gedoen te word waar omstandighede dit vereis, met die voorbehoud dat driejaarlikse kontak tussen die Kommissie van die Ringsvergadering en 'n hele kerkraad wel sinvol sal wees.

2.4.3 Die Kommissie van die Ringsvergadering wys 'n visitasiekommissie uit sy eie geledere aan vir 'n bepaalde gemeente in die ring. Die Kommissie van die Ringsvergadering word, waar moontlik, uitgebrei tot vier predikante en ses ouderlinge. Elke visitasiekommissie bestaan minstens uit een predikant en twee ouderlinge. Die Kommissie van die ringsvergadering kan kundiges in die ring, soos byvoorbeeld die voorsitter van 'n spesifieke ringsraad, koöpteer vir die doel van die visitasie oor 'n bepaalde saak.

Motivering:

- * Die Kommissie van die Ringsvergadering sit die opsigtaak van die ringsvergadering voort wanneer die ringsvergadering nie in sitting is nie.

- * In die reël is die lede van die Kommissie van die ringsvergadering die persone met die meeste kundigheid en ervaring, en tradisioneel is die visitatore persone wat oor hierdie kwaliteite beskik.
- * Indien die kommissie uitgebrei word soos aan die hand gedoen en indien visitasies nie jaarliks by alle gemeentes van 'n ring gedoen word nie, sal dit nie 'n noemenswaardige vermeerdering van werk vir die kommissie beteken nie.

2.4.4 Die agenda vir die visitasie word deur die visitasiekommissie in oorleg met die Kommissie van die Ringsvergadering opgestel uit die gemeentelike jaarverslag wat as raamwerk dien, die notule van die ringsvergadering en die notule van die Algemene Kerkvergadering, indien laasgenoemde vergadering in die betrokke jaar in sitting was.

Motivering:

- * Daar hoef nie 'n afsonderlike visitasie-agenda opgestel te word nie. Die gemeentelike jaarverslag dien as visitasie-agenda en word slegs deur die Kommissie van die Ringsvergadering aangevul uit die notules van die ringsvergadering en Algemene Kerkvergadering indien van toepassing.

2.4.5 Die visitasiekommissie doen direk aan die Kommissie van die Ringsvergadering verslag oor die visitasie en die Kommissie van die Ringsvergadering doen verslag aan die volgende ringsvergadering.

Motivering:

- * Die visitasiekommissie, bestaande uit lede van die Kommissie van die Ringsvergadering, doen verslag aan 'n vergadering waarin die lede van die visitasiekommissie self sitting het. Die persone wat die visitasie gedoen het is dus teenwoordig by die behandeling van die visitasieverslag.
- * Die Kommissie van die Ringsvergadering doen net verslag aan die Ringsvergadering oor sake wat na die mening van die Kommissie van die Ringsvergadering werklik tersake is vir die volle ringsvergadering.
- * Visitasieverslae hoef nie in hulle geheel in die agenda van die ringsvergadering opgeneem te word nie. Dit sal 'n aansienlike besparing van tyd en onkoste meebring.

2.4.6 Die agenda van die ringsvergadering word opgestel volgens die indeling van die Kerkwet en Bepalings.

Motivering:

- * Die Kerkwet en Bepalings is die mees omvattende raamwerk van voorskrifte rondom alle aktiwiteite in die Kerk.

- * Daar sal groter eenvormigheid wees indien die agenda van die ringsvergadering op dieselfde wyse saamgestel word as die agenda van die Algemene Kerkvergadering en die kerkraadsvergadering.

2.4.7 Die gemeentelike jaarverslag word opgestel volgens die indeling van die Kerkwet en Bepalings, en die vrae word spesifiek gerig op die opsig en toesig sodat die gemeentelike jaarverslag kan dien as agenda vir die visitasievergadering.

Motivering:

- * Die gemeentelike jaarverslag bestaan tans, veral wat sekere afdelings betref, grotendeels uit statistiese vrae wat nie werklik vir die doel van die visitasie benodig word nie. Alle vrae is nie op die opsig en toesig gerig nie en daar is baie duplisering.
- * Indien die gemeentelike jaarverslag opgestel word volgens die indeling van die Kerkwet en Bepalings, beteken dit dat die hele spektrum van die Kerk se werk tydens visitasie gedek sal word, en nie net sekere aspekte soos tans die geval is nie.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering oorweeg die voorstelle in verband met ringsvisitasie, die agenda van die ringsvergadering en die gemeentelike jaarverslag.

2.5 SAMESTELLING VAN RINGSGRADE

Die Raad vir Regsadvies het soos volg geadviseer:

Die voorstelle tot wysiging van die samestelling van die Ringsraad vir Sensus en Statistiek, die Ringsraad vir Kerklike Goedere en die Ringsraad vir Bybelverspreiding word verwys na prof SJ Botha en mnr L de Munnik om die samestelling en funksionering van die betrokke ringsrade in dieselfde styl en ritme te formuleer as wat hulle reeds met 'n gedeelte van die Bepalings gedoen het.

Dit dien verder gemeld te word dat die formaat en patroon van die ringsrade min of meer dieselfde sal wees as dié van die Ringsraad vir Opvoeding en Onderwys.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het in die verband ook aanbeveel dat die bepalinge ten opsigte van Organe van Bystand, rade en ringsrade uitgesonderd die statutêre rade nie meer in die Kerkwet en Bepalings nie maar in 'n Reglementebundel opgeneem moet word.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering aanvaar die aanbeveling dat die bepalinge ten opsigte van organe van bystand, rade en ringsrade uitgesonderd die statutêre rade nie meer in die Kerkwet en Bepalings nie maar in 'n Reglementebundel opgeneem sal word.

3. INLIGTINGS- en BESPREKINGSVERGADERING

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering reël, soos deur die vorige Algemene Kerkvergadering besluit is, gedurende Novembermaand van elke jaar 'n Inligtings- en Besprekingsvergadering.

Die Inligtings- en Besprekingsvergadering word gevorm deur

- * die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering,
- * voorsitters en skribas van die ringsvergadering en
- * twee ouderlinge van die ringskommissie.

Die agenda van die Inligtings- en Besprekingsvergadering word so ingerig dat een dag van die vergadering gebruik word vir 'n kursus, deur die Sentrum vir Voortgesette Teologiese Toerusting aangebied.

Die tweede dag van die vergadering word gebruik om te handel oor sake wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die ringsvergaderings na die Inligtings- en Besprekingsvergadering verwys is.

Hierdie Inligtings- en Besprekingsvergadering het ontwikkel in een van die sinvolste vergaderings as geoordeel word na die waardering wat daarvoor uitgespreek word.

AANBEVELING: Vir kennisname.

4. KOMMISSIE van die ALGEMENE KERKVERGADERING

4.1. SAMESTELLING

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is in 1986 soos volg saamgestel:

Prof J P Oberholzer	- voorsitter
Ds J C de Lange	- skriba
Dr D J C van Wyk	- vise-voorsitter
Prof G C Velthuysen	- vise-skriba
Prof A D Pont	- predikantlid
Prof T F J Dreyer	- predikantlid.

OUDERLINGE

Prof P S Dreyer
Prof A J G Oosthuizen
Prof F Hugo
Prof P G Nel
Dr J G Pretorius
Oudl J C Oelofse
Oudl J P van den Berg
Oudl G J M Wolmarans
Oudl M M J Basson.

Prof Velthuysen het oorgegaan tot 'n ander lewensstaat. Prof J H Koekemoer sy sekundus het lid geword en prof T F J Dreyer is verkies tot vise-skriba.

Ouderlinge J P van den Berg en M M J Basson is oorlede. Hulle plekke is respektiewelik ingeneem deur dr P A Claassens en oud. A D Wolmarans.

Ouderling J C Oelofse het 'n betrekking aanvaar as hoofbestuurder van die Sakebedrywe en sy sekundus oudl. J P Botha het lid geword.

Dr P A Claassens het 'n pos aanvaar as Hoof Direkteur Kerklike Administrasie en sy sekundus oudl. J H H Snyman het lid geword.

AANBEVELING:

- * Die Algemene Kerkvergadering neem met leedwese kennis van die afsterwe van ouderlinge J P van den Berg en M M J Basson;
- * Die Algemene Kerkvergadering betuig sy dank aan lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wat op die Kommissie gedien het.
- * In dié verband word veral vermeld die dienste van prof Velthuysen as vise-skriba; ouderling J C Oelofse en ouderling J P van den Berg as twee ouderlinglede wat vir besondere lang dienstermyne lede van die Kommissie was;
- * Ouderling van den Berg ook as lid van die ordekommissie en ouderling Oelofse as notulehouer.

2. VERKIESING VAN LEDE VAN DIE KOMMISSIE van die ALGEMENE KERKVERGADERING

Die vergadering kies naas die moderamen wat reeds verkies is:

- * Twee predikantlede;
- * Nege ouderlinglede;
- * Sekundi vir moderamen, predikantlede en ouderlinglede.

3. VERSLAG van die KOMMISSIE van die ALGEMENE KERKVERGADERING

Die verslag van die werksaamhede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is onder die verskillende agenda-punte opgeneem, hoofsaaklik in soverre as wat besluite van die Algemene Kerkvergadering gevra word.

AANBEVELING: Vir kennisname.

AFHANDELING VAN DIE AGENDA VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING 1986 en 1989.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het aan alle besluite van die vorige Algemene Kerkvergadering uitvoering gegee.

Die volgende besluite word nadruklik gestel en ook voorgelê om besluite te word van hierdie vergadering met die oog op die afhandeling van 1989 se vergadering.

AANBEVELING:

- * Enige onafgehandelde gedeelte van die agenda word na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwys;
- * Die onbehandelde gedeelte van die notule van die vergadering word na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir afhandeling verwys. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering sal ook die reeds goedgekeurde gedeelte van die notule redaksioneel nagaan en afhandel. Die onafgehandelde notule sal aan die afgevaardigdes gestuur word. Een eksemplaar van die gebonde notule sal aan elke kerkraad op koste van die kerkraad gestuur word.
- * Alle goedgekeurde veranderings aan die Wet en Bepalings word na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwys om dit in oorleg met die Raad vir Regsadvies af te handel.

Op dieselfde wyse word alle wysigings aan die Bepalings wat uit besluite van die Algemene Kerkvergadering spruit, aangebring en afgehandel.

Die hele Wet en Bepalings word op dieselfde wyse vir redaksionele wysigings verwys.

Een eksemplaar van die saamgevatte Wet en Bepalings word aan elke kerkraad op koste van die kerkraad gestuur.

5. **ALGEMENE KERKVERGADERING**

5.1. **VERKLEINING VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING**

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het prof A D Pont versoek om 'n memorandum op te stel oor die verkleining van die Algemene Kerkvergadering soos deur die vorige Algemene Kerkvergadering besluit.

Die memorandum van prof Pont is deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering behandel en aan ringsvergaderings vir kommentaar voorgelê. Die Inligtings- en Besprekingsvergadering het ook oor die memorandum gehandel.

Prof Pont is verder versoek om alle kommentaar wat ontvang is en besprekings wat gevoer is in ag te neem en om 'n saamgevatte verslag oor die verkleining van die Algemene Kerkvergadering op te stel om aan die Algemene Kerkvergadering voor te lê.

Die verslag is soos volg met sy eie nommering:

1. INLEIDING

Nadat die Algemene Kerkvergadering van 1986 besluit het om die saak van die verkleining van die Algemene Kerkvergadering te bestudeer, is 'n kommissie aangewys om die saak te bestudeer. Nadat die hele saak uitgewerk is en vir kommentaar voorgelê is aan al die ringsvergaderings en by die jaarlikse Inligtings- en Besprekingsvergadering bespreek is, waar al die ringskommissies saam met die Kommissie vergader, en nadat die kommentaar wat ingekom het, verwerk is, kan die volgende wysigings van die betrokke bepaling voorgelê word.

2. NUWE BEPALING 10

Bepaling 10
Samestelling

1. Die Algemene Kerkvergadering is die vergadering van ampsdraers wat, binne sy bevoegdhede, oor al die gemeentes en ringe regeer.
2. Die Algemene Kerkvergadering word gevorm deur:
 - a) twee/vier/ses of agt predikante en 'n gelyke getal ouderlinge, afgevaardig deur elke ringsvergadering wat uit sy lede en assodanig verkies op die laaste ringsvergadering voorafgaande aan die Algemene Kerkvergadering;
 - b) die skriba van die Algemene Kerkvergadering (ampshalwe?)
 - c) die teologiese dosente (of departementshoofde?) verbonde aan die Fakulteit Teologie Afdeling A aan UP, met adviserende stem;
 - d) die administrateur met adviserende stem.
3. Alle diensdoende ampsdraers van die kerk kan die vergadering bywoon en na vooraf reëling met die skriba, aan die bespreking op die vergadering deelneem.
4. Ringsvergaderings sal daarop let dat nie elke keer dieselfde afgevaardigdes na 'n Algemene Kerkvergadering gestuur word nie.

3. BESPREKING VAN DIE NUWE BEPALING

1. Wat Bepaling 10.1 betref, word die woorde: binne sy bevoegdhede ingevoeg. Die bevoegdhede van die Algemene Kerkvergadering word deur Bepaling 11 omskrywe. Dit lyk nodig dat die bevoegdhede en arbeidsveld van elke vergadering van ampsdraers omskryf sal word, sodat elke vergadering sy eie werk sal doen.

2. Wat Bepaling 10.2, die samestelling, betref, die volgende:

- a) Die belangrikste besluit hier is dat die ringsvergadering uit sy lede die afvaardiging na die Algemene Kerkvergadering saamstel en nie meer elke kerkraadsvergadering nie. Hier word dus voorgestel dat die karakter van die Algemene Kerkvergadering verander sal word van 'n kerkraadsinode na 'n sinode van afgevaardigdes deur die ring. Met ander woorde hier kom nou die trapsgewyse afvaardiging na vore.

Anders as in die Doleansie-kerkreg is die afgevaardigdes na die Algemene Kerkvergadering nie verteenwoordigers van kerke/gemeentes nie, maar vertteenwoordigers van die amp wat geroep is om te regeer.

Nadat die besluit geneem is oor die manier van afvaardiging, kan besluite geneem word oor die getal afgevaardigdes per ring. Dit kan 'n willekeurige getal wees. As in ag geneem word dat daar tans (1988) 33 ringe is, sal 'n 2 + 2 afvaardiging per ring 'n Algemene Kerkvergadering gee met 132 lede; 3 + 3 word 198; 4 + 4 word 264; 5 + 5 word 330; 6 + 6 word 396 en 7 + 7 word 462. Op die oomblik is daar 305 gemeentes verdeel in 33 ringe wat beteken 'n gemiddeld van 9.2 gemeentes per ring. Dit lyk dus billik om te kies vir afvaardiging van 5 + 5 per ringsvergadering en 'n Algemene Kerkvergadering van 330 lede. Dit sal beteken dat 50% van die predikante en 2.4% van die totale getal ouderlinge die vergadering sal bywoon.

Daar was 'n paar versoeke dat dit miskien nodig is om die presbyterale karakter van die Algemene Kerkvergadering sterker te beklemtoon. Dit kan gedoen word deur twee ouderlinge vir elke predikant uit 'n ringsvergadering af te vaardig. Dié 1:2 verhouding is die normale in ons kerk ten opsigte van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, die ringsvergadering en sy kommissie.

Dit sou beteken ten opsigte van 'n 5 + 10 afvaardiging dat 'n Algemene Kerkvergadering van 495 lede saamgestel word; 4 + 8 word 396; 3 + 6 word 297, en so meer. Met 'n 5 + 10 samestelling van die afvaardiging, word nog steeds 50% van die predikante verteenwoordig maar dan 4.8% van die ouderlinge.

- b) die skriba van die Algemene Kerkvergadering wat assonanig dié opdrag van die vorige Algemene Kerkvergadering ontvang het, is ampshalwe lid van die Algemene Kerkvergadering en kom dus sonder 'n geloofsbrief na die vergadering.

Indien hy nie verkies word nie, verval sy lidmaatskap van die vergadering.

- c) die voltyds-permanente teologiese dosente (of die departementshoofde alleen) moet die Algemene Kerkvergadering bywoon met adviserende stem omdat hulle op die vlak van die teologie en wetenskapsbeoefening dieselfde rol as die administrateur, ten opsigte van die goedere van die kerk, vervul.
- d) die plek en posisie van die administrateur bly dieselfde as in die verlede.
3. Wat Bepaling 10.3 betref, word hier die moontlikheid geskep dat alle ampsdraers van die kerk aan die besprekings op 'n Algemene Kerkvergadering kan deelneem. Op dié manier sal die kundigheid van almal nog steeds tot beskikking van die vergadering wees. Al hierdie ampsdraers sal dus spreekreg hê maar nie stemreg nie.

Dit wil voorkom dat, ter wille van die goeie orde, hierdie ampsdraers net 'n reëling met die skriba sal tref in verband met spreekbeurte sodat alles hier ook ordelik sal verloop. Dit wil voorkom asof dit die beste sal wees om die reëlings ten opsigte van 'n spreekbeurt, in die hande van die skriba te laat.

Hierdie reëling maak ook voorsiening dat al die predikante in buitengewone diens, ter vergadering kan kom en daar 'n spreekbeurt kan kry.

Dit wil my voorkom dat die Algemene Kerkvergadering self 'n orde-reël kan neerlê dat die Algemene Kerkvergadering byvoorbeeld nie oor 'n saak soos die sending sal handel sonder dat die superintendent en die personeel van die HTO te Klipdrif, ter vergadering is nie. Dieselfde geld dan die barmhartigheidsdiens, Kital, weermag= en polisiekapelane, hospitaal= en ander predikante.

4. Wat Bepaling 10.4 betref, word 'n beperkte rotasie van afgevaardigdes voorgestel. Rotasie is 'n uitnemende middel om te voorkom dat daar nie hiërargievorming in die kerk plaasvind nie en dat aan Artikel VI uitvoering gegee word.

Die kontinuïteit op kerklike vergaderings kan nie deur mense gewaarborg word nie. Die kontinuïteit is te vinde in Jesus Christus, die hoof van die kerk en die gehoorsaamheid aan Sy Woord met inagneming van die kerklike orde. Dáárin lê 'n sterker waarborg as in die dienswerk van mense.

4. DIE NUWE BEPALING 11

Bepaling 11

Arbeidsveld

Die Algemene Kerkvergadering

- a) regeer die kerk volgens die uitspraak van die Woord van God en kragtens die Wet en Bepalings,

- b) is verantwoordelik vir die handhawing, verklaring en indien nodig, die formulering van die belydenis en die leer van die kerk,
- c) handhaaf die opsig en die tug volgens die bepalings, stel die kerklike orde vas, hou toesig en doen regspraak kragtens die Wet en Bepalings,
- d) bepaal die inrigting en ordes van die openbare godsdiens-oefening,
- e) handel alle sake af wat die mindere vergaderings van amps-draers nie kan afhandel nie,
- f) gee leiding en doen alles wat die lewe en dienswerk van die kerk bevorder,
- g) lewer getuienis in Herderlike Skrywes en andersinds, teenoor owerheid, volk en wêreld en
- h) beywer hom vir die eenheid van die geloof in Jesus Christus.

Die volgende elemente van die bestaande Bepaling 11 is netso behou:

11b nou 11a,
11c nou 11c, in 'n effens uitgebreide vorm,
11d nou 11g,
11e nou 11h, en
11a nou 11f.

Die "nuwe toevoegings" tot Bepaling 11 kom reeds in die Kerkwet en Bepalings voor maar is net hier ingeskryf. So korreleer 11b met Artikel XI en XIII; 11d korreleer met Artikel XII en 11e met Artikel VI. Die toevoegings maak Bepaling 11 nou meer volledig.

* Enkele opmerkings

Die Algemene Kerkvergadering word hier geteken as 'n vergadering van die regeer-ampte van die kerk wat saamkom om die kerk te regeer. Die Algemene Kerkvergadering is dus nie 'n verskyningsvorm van die kerk nie maar 'n breë, verteenwoordigende vergadering van ampsdraers om eerstens die kerk te regeer, en tweedens alles af te handel wat die mindere vergaderings (minder ten opsigte van arbeidsveld en verteenwoordiging) nie kan afhandel nie.

Die arbeidsveld van 'n sinodale vergadering was, volgens ons Calvinistiese tradisie, die leer, die sakramente, die seremonies (= inhoud en orde van die godsdiensoefening), die huwelik en die orde en dissipline in en van die kerk. In Bepaling 11 - soos gewysig - word die arbeidsveld van die Algemene Kerkvergadering nou uitgespel. Dit word duidelik dat die taak van die Algemene Kerkvergadering op die godsdienstig-teologies-kerkordelik vlak lê, wat sowel na binne (Bepaling 11 a - f) as op die wêreld (Bepaling 9 - h) gerig is.

Die gerigtheid na binne is ".....om die gelowiges toe te rus vir hulle diens en vir die opbou van die liggaam van Christus." (Ef 4:12)

5. BEPALING 12

Indien die voorstel aanvaar word dat die Algemene Kerkvergadering verklein word en die verkleining inderdaad beduidend is, kan dit oorweeg word om die frekwensie van Algemene Kerkvergaderings te verhoog. Dit beteken dat oorweging daaraan verleen kan word om die Algemene Kerkvergadering "...minstens een keer in twee jaar..." te laat vergader.

Die voordele kan wees:

- . verminderde aantal sittingsdae,
- . meer onmiddellike sinodale aandag aan voorkomende sake,
- . verligting van die besluitnemingslas van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en
- . verhoging van die werktempo in die kerk.

6. DIE MODERAMEN

'n Wysiging van Bepaling 8a kan moontlik oorweeg word en wel deur 'n vyfde lid in die moderamen op te neem wat 'n soortgelyke funksie as die aktuarus van die NG Kerk kan uitoefen. Sy taak kan omskryf word as:

- . voorsitter van die Raad vir Regsadvies,
- . verantwoordelik wees vir die versorging van die Wet en Bepalings,
- . die Algemene Kerkvergadering en ander liggame van advies te bedien in verband met die kerklike orde,
- . voorbereiding van memoranda wanneer die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gevra word om die Wet en Bepalings uit te lê en
- . ander take.

Die res van die Kommissie bly onveranderd. Dit word nou 'n moderamen van vyf man plus twee predikantslede = 7 predikantslede.

7. DIE GETAL OUDERLINGLEDE

So ver vasgestel kan word, was daar altyd 'n oorwig van ouderlinglede op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering. Waarom dit so moet wees, kon ek nie vasstel nie.

Dit kan oorweeg word om die getal ouderlinglede in te kort sodat daar 'n gelyke getal predikante as ouderlinge sal wees. Dit wil sê $7 + 7 = 14$; of die getal ouderlinge kan gehandhaaf word, dit wil sê $7 + 9 = 16$, of die getal ouderlinge kan uitgebrei word na $7 + 10 = 17$ man.

SLOTOPMERKING

Ter syner tyd kan, indien Bepaling 10, 11 en 12 verander word, soos hierbo voorgestel, aandag gegee word aan 'n moontlike wysiging van Bepaling 14 en 15. Dit wil egter voorkom dat dit nie nou nodig is nie.

5.2 VERKLEINING VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING BESKRYWINGSPUNTE

5.2.1 Ring van Middelburg

Die beginsel van gemeentelike afvaardiging na die Algemene Kerkvergadering word gehandhaaf. Die getal lede van die vergadering kan nogtans beperk word deur die vergadering soos volg saam te stel:

die predikante van die kerk wat heeltyds aan 'n gemeente verbonde is,

'n Lid van elke kerkraad (ouderling of diaken),

die skriba van die Algemene Kerkvergadering (ampshalwe),

waar twee of meer predikante aan 'n standplaas verbonde is, vaardig die gemeente net een predikant af,

Die teologiese dosente verbonde aan die Fakulteit Teologie Afdeling A aan Universiteit van Pretoria (met adviserende stem),

Predikante met besonder opdrag en werksaamhede (Bep 150) (met adviserende stem) en

die administrateur (met adviserende stem).

Alle diensdoende ampsdraers van die kerk kan die vergadering bywoon, en na vooraf reëling aan die bespreking deelneem.

Die rotasiebeginsel word sterk beklemtoon met betrekking tot kerkraadafgevaardigdes, predikante in meer as een standplaas-gemeente en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

Motivering

Die beproefde struktuur van kerkregering word gehandhaaf.

Al die gemeentes het deel aan die besluitneming van die Algemene Kerkvergadering.

Hoewel die vergadering nog groot is, word die stemgeregtigde lede beperk tot minder as 700 lede.

5.2.2 Ring van Noordelike Natal

Die Ring van Noordelike Natal voel eenparig om die funksionering en samestelling van die Algemene Kerkvergadering te behou soos dit huidig is, en wel met die volgende as motivering:

Ons moet die faktor in ons kerk behou om as gemeentes self teenwoordig te wees by 'n Algemene Kerkvergadering, by wyse van afgevaardigdes.

Om gemeentes wat ver van Pretoria af is, ook die geleentheid te gee om deel uit te maak van die hoogste vergadering van ons kerk.

Om die voorreg wat ons tans het, te behou, naamlik om as verskillende gemeentes van die kerk bymekaar te kom en saam te wees en so kontak te behou met mekaar.

Terugvoering is 'n baie belangrike aspek van so 'n meerdere vergadering. Die ringsvergadering se mening is dat by verkleining van die Algemene Kerkvergadering van die terugvoering kan skipbreuk lei.

Ouderlinge is van mening dat dit iets is om na te strewe, om 'n Algemene Kerkvergadering by te woon. By verkleining is die kanse al hoe skraler.

Die vergadering is van mening, dat alhoewel die koste aan so 'n Algemene Kerkvergadering hoog is, dit tog nog die vergadering regverdig.

Die vergadering sê verder ook sy steun toe aan 'n ondersoek om 'n sinodale sentrum daar te stel wat aan al die behoeftes van so 'n Algemene Kerkvergadering sal voldoen.

5.2.3 Ring van Zoutpansberg

Samestelling van die Algemene Kerkvergadering, Bepaling 10 van die Kerkwet.

Volgens die notule van die 61ste Algemene Kerkvergadering was die vergadering op die 1ste dag se sitting soos volg gekonstitueer.

Predikante : 316

Waarvan 41 nie voltyds aan 'n gemeente verbonde is nie, naamlik

- 14 weermagkapelane
- 13 predikante met besondere opdrag
- 14 teologiese dosente

Dan was daar nog verskeie ander deeltydse predikante soos prof JA Loader.

Kerkraadslede : 256

Moontlike toekomstige samestelling van 'n Algemene Kerkvergadering

Die verskynsel dat die kerk almeer deur 'n meerderheid predikante regeer word sal in omvang toeneem. 'n Ontleding van die gegewens in die 1988 Almanak toon:

Daar is 319 diensdoende predikante en 18 professore en lektore. 'n Totaal van 337.

38 van die predikante is nie voltyds aan gemeentes verbonde nie. Hulle doen ander werk. (Die 13 predikante met besondere opdrag is by hulle ingesluit).

Daar is ook 27 nasionale dienspligkapelane.

Daar is 304 gemeentes wat elk een afgevaardigde kan stuur.

Die predikante sal 'n meerderheidstem, met die huidige manier van samestelling, by 'n Algemene Kerkvergadering behou.

Die Algemene Kerkvergadering

(Bepaling 10) "Die Algemene Kerkvergadering is die vergadering van ampsdraers wat oor al die gemeentes en ringe regeer".

Die gemeentes is die sigbare verskyningsvorm van die kerk, met ander woorde: Die gemeentes is die kerk, daarom moet die kerk deur die kerk, dit is die gemeentes, regeer word.

Die meerdere gesag van die kerk, die Algemene Kerkvergadering, moet dus deur ampsdraers van die gemeentes saamgestel word.

Die teenwoordigheid, as stemgeregtigdes, van ander behalwe uit die gemeentes (kerk) kon seker bly solank dit 'n onbeduidende minderheid uitgemaak het. Dit is gewis nie meer 'n onbeduidende minderheid nie.

Die tradisionele regeringsvorm van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika

Tot onlangs was kerkraadslede (dit is ouderlinge en diakens) die meerderheid in al drie die vergaderings wat oor die kerk regeer.

Met kerkraadsvergaderings en ringsvergaderings is dit nog so.

Die Algemene Kerkvergadering het 'n uitsondering geword.

Die nie-predikante afgevaardigdes is ver in die minderheid.

Die Hervormde Kerk se tradisionele presbiteriaanse kerk-regeringstelsel moet herstel word.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

Bepaling 10.2(c) bepaal dat teologiese dosente deel van die Algemene Kerkvergadering vorm.

'n Aspek van die moontlike nadeel daaraan verbonde kan die volgende wees:

Die manier waarop die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verkies word, bevoordeel die bekende lede van die vergadering.

Meer as die helfte van die diensdoende predikante het hulle opleiding by die huidige professore gekry. Wie is meer bekend as hulle?

Dit gebeur dikwels dat 'n professor sy gesag oor sy oud-studente behou.

Die samestelling van die dienende Kommissie van die Algemene Kerkvergadering getuig hiervan. Van die 5 predikantlede is vier professore en die vyfde is ook nie uit 'n gemeente nie (naamlik die redakteur van Die Hervormer).

Dit durf nie beweer word dat die predikante in diens van die gemeentes vir die meerdere regeerliggaam onbevoeg is nie. Hulle is almal voorsitters van kerkrade en uit hulle geledere kom die voorsitters van die ringsvergaderings.

Die vraag kan ook gevra word of persone wat nie intiem met die gemeente (dit is die kerk) werk nie, oor die nodige omvattende kennis van die bedieningsbehoeftes van die hedendaagse gemeente beskik om die kerk doeltreffend te regeer.

Voorgestelde wysiging van Bepaling 10

Dat Bepaling 10.2(a), (b) en (c) geskrap word en vervang word met: 10.2. Die Algemene Kerkvergadering word gevorm deur:

- * Al die predikante wat voltyds diens in die gemeentes van die kerk verrig en afgevaardig is deur die betrokke kerkrade met dien verstande dat gemeentes met meer as een voltydse gevulde predikantstandplaas net een predikant sal afvaardig.
- * 'n Afgevaardigde ouderling vir elke gemeente in die kerk. (Opmerking: die formulier vir die bevestiging van ouderlinge en diakens is die motivering dat ouderlinge en nie diakens nie na die Algemene Kerkvergadering afgevaardig moet word).

- * Teologiese dosente met adviserende stem.
- * Predikante met besondere opdrag met adviserende stem.
- * Predikante wat voltyds in diens van gemeentes is maar nie afgevaardig is nie ingevolge Bepaling 10.2 (a) met adviserende stem.

5.2.4 Ring van Heidelberg

Die Ring van Heidelberg maak die volgende aanbevelings ten opsigte van die verkleining van die Algemene Kerkvergadering:

- * 'n Trapsgewyse afvaardiging uit die ringsvergadering is vir die ring nie aanvaarbaar nie. Gemeentes wat nie verteenwoordig is nie, kan deur so 'n afvaardiging benadeel word. Daarom beveel die ring aan dat die afvaardiging na die Algemene Kerkvergadering onveranderd gelaat word, in die lig daarvan dat groter akkomodasie vir so 'n vergadering beskikbaar is.
- * Indien die Algemene Kerkvergadering verklein word is die standpunt van die Ring van Heidelberg dat die afvaardiging soos volg sal wees: Dat ouderling afgevaardigdes altyd meer sal wees as predikantslede. Omdat in die verlede die ouderlingkorps van die Hervormde Kerk 'n leidinggewende rol in die kerk gespeel het.

5.2.5 Ring van Pretoria

Die Ring van Pretoria beveel aan dat die status quo gehandhaaf sal word.

5.2.6 Ring van Zeerust

Die Ring van Zeerust het besluit om nie die verkleining van die Algemene Kerkvergadering te ondersteun nie. Die motivering lui soos volg:

- * Die Ned Herv Kerk het uit die onaangename ondervinding van 'n mislukte kerkvereniging die vorige eeu geleer dat dit vir ons gemeentes baie belangrik is om geken te word in alle besluite wat die lewe van lidmate raak. Die verkleining van die Algemene Kerkvergadering sal tot gevolg hê dat gemeentes die gevoel kan kry dat besluite geneem word sonder dat lidmate volle inspraak het.
- * Die verkleining van die Algemene Kerkvergadering hou die gevaar in dat afgevaardigdes makliker gemanipuleer kan word wat weereens daartoe kan lei dat besluite moeiliker deur gemeentes aanvaar sal word. Dit kan lei tot dieselfde onrus wat die NG Kerk na hulle laaste sinodesitting ervaar het.

- * Die voorstel tot verkleining is in beginsel pragmaties van aard. Dit lyk nie vir ons of daar veel verskil is tussen 'n vergadering van 330 of 600 lede nie behalwe dat 600 moeiliker gehuisves kan word. Daar moet dus liewer aandag gegee word aan die verkryging van 'n geskikte lokaal in plaas daarvan om gemeentelike verteenwoordiging en inspraak te verklein. Laasgenoemde is van deurslaggewende belang vir 'n algemene gees van eensgesindheid onder lidmate van die kerk.

5.2.7 Die Ring van Wes Kaapland

Die ring stel die volgende vrae:

- * Is dit nodig om die Algemene Kerkvergadering te verklein in die lig van lidmaatsyfers wat mettertyd afneem?
- * Sal die mag en funksies wat na die ringsvergaderings afgewentel word nie die druk ten opsigte van tyd en finansies op die ringe verhoog nie?
- * Is dit regverdigbaar dat diakens afwesig is op 'n vergadering van die ampte? Die sake wat op 'n Algemene Kerkvergadering hanteer word lê tog ook wyer as opsig en regering. Hier kan barmhartigheid en gewoon praktiese sake as voorbeelde genoem word. Die selfstandigheid van die diakenamp behoort nie uit die oog verloor te word nie.

Die ring stel voor dat die Algemene Kerkvergadering saamgestel word uit die verskillende ringskommissies, die sekondêre lede van ringskommissies (tensy dit die vergadering weereens te lomp gaan maak) en een of twee verkose diakens per ring.

5.2.8 Ring van Vereeniging

Die Ring van Vereeniging waarsku teen 'n te skrale verteenwoordiging van die ring en beveel 'n afvaardiging van ten minste 5 predikante en 10 ouderlinge per ring aan.

5.2.9 Ring van Noordelike Pretoria

Die ring steun die beginsels soos vervat in die voorstel. Die ringsvergadering wil die volgende praktiese reëlings voorstel:

- * Dat elke ringsvergadering 2 predikante en 3 ouderlinge sal afvaardig.
- * Dat professore nie verkiesbaar is vir kommissies en rade nie. Die professore is beskikbaar om advies te gee. Predikante in gemeentes is verkiesbaar.
- * Dat 'n skriba verkies sal word met 'n voltydse amptenaar wat hom bystaan.

5.2.10 Ring van Waterberg

Uit dié ring het een gemeente hom uitgespreek teen die verkleining van die Algemene Kerkvergadering. Getalle en geskikte lokale blyk die grootste probleem te wees en die probleem kan oorbrug word. Verkleining van die Algemene Kerkvergadering sou baie nadelig wees vir die eenheid in die kerk.

5.2.11 Ring van Nelspruit

Dié ring spreek hom uit:

- * ten gunste van trapsgewyse afvaardiging as manier van verkleining;
- * ten gunste van 'n groter getal ouderlinge as predikante. Omdat dit egter gaan oor die hanteerbaarheid van die vergadering en die beter funksionering daarvan, word gevoel dat een ouderling meer as die aantal afgevaardigde predikante uit 'n ring, die presbiterale karakter van die vergadering genoegsaam behoort te beklemtoon. Die verhouding predikante teenoor ouderlinge kan dan byvoorbeeld 1:2, 2:3, 3:4, 4:5, ensovoorts wees;
- * ten gunste van 'n 3:4 verhouding;
- * daarvoor dat agendas en notules nog steeds aan elke gemeente beskikbaar gestel word op so 'n wyse dat waar die behoefte ontstaan, vooraf reëlings vir 'n inset getref kan word.

5.2.12 Gemeente Potgietersrust

Voorgestelde wysigings van Bepaling 10 (Samestelling van die Algemene Kerkvergadering)

Dat Bepaling 10.2 (A), (B), en (C) geskrap word en vervang word met:

- (A) Al die predikante wat voltyds diens doen in die gemeentes van die kerk en afgevaardig word deur die betrokke kerkrade met dien verstande dat gemeentes met meer as een voltydse predikantstandplaas, net een predikant sal afvaardig.
- (B) 'n Afgevaardigde ouderling vir elke gemeente in die kerk.

(Opmerking: Die formulier vir die bevestiging van ouderlinge en diakens is die motivering dat ouderlinge, en nie diakens nie, na die Algemene Kerkvergadering afgevaardig moet word).

- (C) Teologiese dosente met adviserende stem.

- (D) Predikante met besondere opdrag met adviserende stem.
- (E) Predikant wat voltyds in diens van gemeentes is maar nie afgevaardig is nie omdat hulle die tweedestand-plaas in 'n gemeente vul, met adviserende stem.

In hoofsaak gaan dit hier om die samestelling van die Algemene Kerkvergadering en word die voor- en nadele van verskillende samestellings benadruk. Voortvloeiende hieruit volg dan ander voorgestelde wysigings soos die wysigings van Bepaling 11 soos voorgelê en ook Bepaling 12.

Alhoewel die ondersoek van die Kommissie nodig was in die lig van die lywige Algemene Kerkvergaderings en die geformuleerde gevolgtrekkings en voorleggings goed deurdink blyk te wees, vind ons tog rede om te verskil.

BEPALING 10

Ten eerste verander die manier waarvolgens die samestelling geskied. Dit wil dat die verteenwoordigers van die amp moet regeer omdat hulle dan geroep is en nie die verteenwoordigers van die kerk/gemeentes nie. Die anomalie wat sê dat die gemeentes se afgevaardigdes nie altyd ampsdraers was nie, is onses insiens onverdedigbaar.

- (a) As die bedoeling egter is dat die ampte wat geroep is om te regeer die ampte moet wees in hoër gesag, dan die van die gemeentelike afvaardigings, is ons geneig om dit as toekomstige outokrasie te beoordeel.
- (b) Die karakter en siening van 'n sinode van afgevaardigdes (deur die ring) word gevorm deur die sterkste invloed op die ring en kan beteken dat die stem van 'n kerkraadsinode nooit gehoor mag word nie.
- (c) Bepaling 10.4 wil tot 'n mate vergoed vir bogenoemde beswaar, maar tensy die afvaardiging van die ringe aansienlik is, kan dit ook tot belemmering van doelgerigte beweging in die Algemene Kerkvergadering lei, omdat hul nuwe afgevaardigdes nie altyd oor die nodige agtergrond van 'n doelgerigte weg mag beskik nie.

Die hiërargievorming in die kerk is bepaald makliker by die ringsafgevaardigdes as by die gemeentelike afvaardiging.

Dit is wel waar dat die kontinuïteit op kerklike vergaderings moet geskied in ooreenstemming met die kerklike orde volgens die wil van Christus, maar die siening dat die kontinuïteit nie deur die dienswerk van mense gewaarborg kan word nie, is onversoenbaar met die feit dat die ampte ook op gemeentelike vlak erkenning gee dat hulle deur Christus tot die amp geroepe is.

Om dus te verseker dat elke individuele gemeente inspraak kan behou in die Algemene Kerkvergadering, wil ons dat hierdie demokratiese reg nie ontnem word nie en is derhalwe nie ten gunste van die verandering in samestelling nie.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering handel oor die memorandum van prof Pont en die verskillende beskrywingspunte oor die verkleining van die Algemene Kerkvergadering.

5.3 FREKWENSIE VAN ALGEMENE KERKVERGADERING

Die Raad vir Godsdienste versoek die Algemene Kerkvergadering per beskrywingspunt om die moontlikheid te oorweeg dat die verloop tussen twee Algemene Kerkvergaderings na vier jaar verleng word.

MOTIVERING:

- * Hierdie en ander rade vind dit moeilik om binne 'n tydsbestek van effektief minder as twee jaar, bevredigende vordering na doelwitte te rapporteer. Dit lei tot rapporte wat nie baie sinvol is nie. Deur die termyn met 'n jaar te verleng, kan die probleem grootliks opgelos word;
- * Met groter bevoegdheid wat aan ringsvergaderings verleen word, is dit onnodig dat die Algemene Kerkvergadering met sulke relatief kort tussenposes vergader;
- * Dit sal meer koste-effektief wees om met 'n tussenpose van vier in plaas van drie jaar te vergader.

Die Werkgroep Apostolaat het oor die beskrywingspunt gehandel en besluit om die beskrywingspunt deur te stuur sonder om daarmee te kenne te gee, dat die Werkgroep die beskrywingspunt ondersteun.

AANBEVELING: Die beskrywingspunt van die Raad vir Godsdienste word behandel.

IX. APOSTOLAAT

1. EVANGELISASIE

1.1. DIE RAAD VIR EVANGELISASIE

1.1.1 GEMEENTELIKE EVANGELISASIE TOERUSTINGSPROGRAM

Die GETP kursuspakket is met groot welslae in 'n hele aantal ringe en gemeentes aangebied. Op versoek is die kursus ook vir 13 predikante en evangeliste van die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika aangebied. Daar word beplan om die kursus vir studente wat besig is met hulle BD opleiding aan te bied. Met groot dankbaarheid kan gestel word dat 20 uit die kerk se 306 gemeentes reeds die GETP aanwend. Uit die ringsverslae blyk dit dat nog meer gemeentes van plan is om die kursus in 1988 aan te wend.

Die Raad vir Evangelisasie het uit die ringsverslae daarvan kennis geneem dat daar enkele gemeentes en ringe is wat negatief teenoor die implementering van GETP staan.

Die Raad vir Evangelisasie en die Werkgroep Apostolaat het met waardering van die onvermoeide arbeid van ds CJA Simpson op die terrein van evangelisasie kennis geneem. Hy het kursus na kursus oor 'n uitgestrekte gebied aangebied en hy onderneem om hom met ywer op die ringe waar daar nog geen kursus aangebied is nie toe te spits.

1.1.2 Islam

Dit het onder die aandag van die Raad vir Evangelisasie gekom dat die Islam die voorkoms van 'n bedreiging vir die Christendom begin aanneem. Veral in die stedelike gebiede wil dit lyk asof dit in toenemende mate die geval is. Daar word in die vooruitsig gestel om 'n inligtingstuk oor die Islam gereed te maak.

1.1.3 Toegespitste Opsig

Die Raad vir Evangelisasie werk aan riglyne ten opsigte van die toepassing van die toegespitste kerklike opsig en tug.

Dit blyk dat een van die belangrikste oorsake vir die uiteindelijke totale vervreemding van die erediens en die kerk, die versuim van die kerk is om waar nodig en betyds met die God-gewe middele van die opsig en die tug te handel.

1.1.4 Strategie en Beplanning

Al die lede van die Raad vir Evangelisasie het opdrag om deel te neem aan 'n strategiese beplanning rakende die breë doelwitte: die waar, hoe, waarmee en wanneer van wat op die terrein van evangelisasie beplan word.

Die superintendente het opdrag om so vroeg moontlik hulle beplanning en strategie ten opsigte van evangelisasie in die onderskeie ringe te doen. Hulle moet ook 'n vergadering saam met die ringsrade vir Evangelisasie hou om hierdie beplanning en strategie ten opsigte van die ringsvergadering te bespreek. So gou moontlik na afloop van die ringsvergadering moet die ringsraad vergader met die oog op evaluasie van wat in terme van die gestelde doelwitte bereik is.

1.1.5 Evangelisasiestandplaas : Durban

Die Raad vir Evangelisasie het met leedwese kennis geneem dat dié standplaas te Durban opgeskort is. Hierdie toedrag van sake het ontstaan as gevolg van 'n tekort aan mannekrag en fondse. Die raad hoop dat die posisie weer so sal verander dat positief oor die aangeleentheid besluit kan word.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering neem kennis van die werksaamhede van die Raad vir Evangelisasie en gee aan die Raad opdrag om doelgerig voort te gaan met die beplanning van en die deurvoering van die Kerk se evangelisasiewerk.

1.2 Beskrywingspunte

Die Raad vir Evangelisasie gesteun deur die Werkgroep Apostolaat lê die volgende beskrywingspunte aan die Algemene Kerkvergadering voor:

- * Die Algemene Kerkvergadering spreek hom uit oor evangelisasiewerk in die kerk veral in die lig van die tendens wat in die statiese (selfs dalende) lidmatetal aangedui word.
- * Die Algemene Kerkvergadering spreek hom uit ten opsigte van GETP en die aanwending daarvan in die kerk.

Motivering

Verduideliking van kategorieë

Evangelisasie is die arbeid van die kerk onder buitekerklikes, kerkvervreemdes en evangelie-vervreemdes wat met die deurlopende evangelisasiegerigte sensus jaarliks binne die gemeentegrense opgespoor word.

Die kerk se evangelisasiearbeid is gerig op:

- * diegene wat nog nooit formeel lid van 'n erkende kerk geword het nie;

- * volwasse dooplidmate bo sestien wat nog nie belydenis van geloof afgelê het nie;
- * diegene wat hulle verbintenis met 'n erkende kerk deur woord en daad verbreek het;
- * diegene wat van die evangelie en die kerk vervreem geraak het en geen meelewendheid met die gemeente betoon nie, en wat per besluit van die kerkraad aan die bearbeiding van die evangelisasiewerkgroep opgedra is en
- * diegene wat aan die sektes behoort en hulle vir 'n evangelisasiegesprek toeganklik verklaar het.

Huidige stand van sake:

Luidens verslag wat van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ontvang is het die volgende gegewens aan die lig gekom.

Dit blyk uit die staatsensus van 1980 dat die Ned Herv Kerk uit 131 034 manlike en 127 735 vroulike lidmate (totaal 258 769) bestaan.

Uit die statistieke van die 1988 Almanak blyk dit egter dat die kerk se belydende ledetal tans op 132 831 staan. Dit verteenwoordig 'n styging van 815 op die syfer van 1986. Daar moet egter in gedagte gehou word dat daar gedurende 1986, 5310 persone belydenis van geloof afgelê het. As die syfer van 1986 dus geneem word, naamlik 132 016 en die 5310 nuwe lede word bygetel, dan moes die getal belydende lidmate 137 326 gewees het. Daarvan moet die hoeveelheid lidmate wat afgesterf het afgetrek word naamlik 1459 wat dan die getal belydende lidmate op 135 867 te staan moes bring. (Hierby is nie eers lidmate na ander kerke en lidmate vanaf ander kerke ingereken nie.)

Van hierdie 135 867 word daar net van 132 831 verslag gedoen. Op die vorige jaar se syfer alleen gereken, dus 'n wins van 815. Op die ander wyse gereken 'n verlies van 3,036.

Die kerk rapporteer in 1987 'n lidmatetal van 196 335. (Nou kinders ingesluit). Die staatsensus van 1980 het reeds 'n lidmatetal van 258 769 gerapporteer. Daarvolgens gereken weet die kerk nie van 62 434 lidmate nie. (Dit beteken 125 gemeentes van 500 lidmate elk is aan die kerk onbekend.)

Die Almanak toon die volgende statistieke:

Jaar- tal	Lidmate- tal	Bely- dende Tede	Belyde- nis gedoen	Ge- doop	Ander Vertrek	kerke Oorge- kom	Aantal gemeente leraars	OorTede		Gemeentes		Getal per Teraar
								Bely	Nie- bely	buite RSA	binne RSA	
1967	166 009	99 818	4 897	5 173	1 297	1 678	144	-	-	20	211	690
1968	172 338	103 447	4 751	5 359	2 258	1 516	152	-	-	20	233	681
1969	175 239	105 062	5 001	5 579	1 432	1 816	157	-	-	19	226	669
1970	179 315	107 778	5 113	5 866	1 431	1 760	161	-	-	19	228	669
1971	178 362	109 240	4 819	5 734	1 526	1 806	167	-	-	19	230	654
1972	183 573	113 498	4 973	5 934	1 572	1 950	171	-	-	17	235	664
1973	183 209	114 251	5 195	5 844	1 512	1 813	171	-	-	17	239	668
1974	185 339	117 266	5 145	5 608	1 423	1 818	183	-	-	18	240	641
1975	188 901	118 871	5 398	5 370	1 502	1 924	196	-	-	18	243	607
1976	190 573	120 644	5 691	5 511	1 512	2 004	204	-	-	18	249	591
1977	192 783	123 390	5 377	5 894	1 623	1 936	206	-	-	18	255	607
1978	193 399	124 310	5 583	5 414	1 731	1 906	213	-	-	18	259	584
1979	193 195	125 493	5 562	5 043	1 768	1 981	217	-	-	18	261	578
1980	193 521	126 661	5 378	4 818	1 821	1 917	220	-	-	18	262	576
1981	193 111	127 435	5 394	4 848	1 753	1 969	215	-	-	15	266	593
1982	193 091	127 346	5 119	5 083	2 031	2 066	225	-	-	12	271	566
1983	196 323	130 619	5 112	5 264	1 816	2 161	246	-	-	12	278	530
1984	193 144	129 426	5 506	5 191	1 852	2 265	250	-	-	12	284	518
1985	194 197	130 981	5 124	5 082	1 900	2 239	251	-	-	12	286	522
1986	195 299	132 016	5 192	4 936	2 028	2 313	263	-	-	11	287	501
1987	196 335	132 831	5 310	4 843	1 491	2 531	259	1 459	94	11	293	513

Alle predikante in gemeentes bevestig, is lidmate per predikant 513.

Alle predikante in gemeentes plus dienspligkapelane bygereken, is lidmate per predikant 456.

Alle dienaars van die Woord bygereken, is lidmate per predikant 353.

Statistiek oor die groei (of gebrek daaraan) van die kerk gedurende die afgelope paar dekades, maak een ding baie duidelik: Die Ned Herv Kerk is 'n meerendeels na binne gekeerde kerk wat fokus op natuurlike aanwas deur geboorte en ondertrouery.

Van evangelisasie, die bearbeiding en inskakeling van die buitekerklike in die gemeentelike lewe, het daar tot dusver maar weinig tereg gekom. Dit is grotendeels te wyte aan die feit dat die persepsie bestaan dat evangelisasie 'n spesialis opdrag is wat net deur teoloë verrig kan word terwyl Handelinge 8:4 juis die priesterskap van gelowiges in hierdie verband onderstreep.

Word die evangelisasietaak van die kerk (gemeente) aan die predikant alleen opgedra, blyk dit dat daar weinig tereg kom omdat sy verpligtinge ten opsigte van die gemeentelike pastoraat so omvangryk is dat daar werklik nie tyd beskikbaar is om nog aan evangelisasie af te staan nie. Die versorging van die gemeente het tot op hede die belangrikste deel van die gemeentelike werksaamhede van die predikant uitgemaak. Die soek na en bymekaarmaak van die "verloreggaande skape" kry in die Hervormde Kerk weinig aandag.

As gevolg van die steeds groterwordende getal buitekerklikes in die middestad en voorstede van ons land se groot stede, het dit dringend noodsaaklik geword dat die kerk, en veral die plaaslike kerkraad aan hierdie probleem die nodige aandag sal gee. Dit gaan nie soseer om die uitbreiding van getalle nie, maar om die gehoorsame uitvoering van 'n opdrag van die Here van die kerk (Matt 5:13 - 16 en Matt 10:6). Die teikenbevolking van die kerk se evangelisasiearbeid is, benewens die 62 434 mense wat hulleself as lidmate van die Ned Herv Kerk geïdentifiseer het, ook die duisende ander wat deur die evangelisasiegerigte sensus opgespoor word en hulleself vir 'n gesprek oor die Evangelie toeganklik verklaar.

Die binnekerklike pastoraat is lewensbelangrik en moet onverpoosd en selfs geïntensifiseerd bedryf word, sodat die gemeente vir die evangelisasie arbeid van die kerk beskikbaar word en die apostolaat tot sy reg kom. Indien dit nie gebeur nie sal die kerk vind dat sy rol in die samelewing steeds kleiner word - omdat die lidmate nie by die apostolaat betrokke is nie - saam met sy kleiner wordende lidmatetal. Om hierdie deel van die kerklike werksaamhede egter tot sy reg te laat kom, is goed toegeruste lidmate nodig wat die arbeid in die voorste linie van die kerk se apostolêre werk kan verrig.

Dit lê voor die hand dat gemeentelêde as sodanig meer betrokke by hierdie arbeid moet raak. Hier is 'n geweldige en tot op datum grotendeels onbenutte reservoïr van werkkrag wat uitnemend vir die taak geskik is. Die gemeentelid, dikwels meer as die ampsdraer, het kontak met die wêreld buite die kerk. Daarin lê die moontlikheid van vrugbare evangelisasie.

Dit gaan in die beoefening van die priesterskap van die gelowige om die ideaal dat die hele leër van lidmate by die werk van die kerk in die wêreld betrek sal word, ooreenkomstig die gawes wat hy ontvang het. Die al groterwordende eise wat aan die kerk gestel word vereis nie alleen dat die getal lidmate wat by die kerk se werk betrokke raak, moet toeneem nie, maar dat die lidmate beter vir hulle dienswerk toegerus sal word. Beter benutting van die bestaande strukture behoort aan die hand van Ef 4:12 aandag te geniet.

Deurlopende toerusting – met gebruikmaking van die beste toerustingstegnieke en -materiaal – onder leiding van die predikant behoort deurgaans in die kerk te geld, naamlik teoretiese toerusting gekoppel aan in-diens-opleiding.

Om genoemde tot sy reg te laat kom, sal vereis dat die dikwels eensydige klemlegging op die pastoraat, na 'n gebalanseerde benadering verskuif word waar deurlopende toerusting ook sy regmatige plek sal kry. Dit vra 'n voortdurende herevaluering van die predikant se taak in die gemeente.

Die noodsaaklikheid van deurlopende in-diens-opleiding van al die lidmate moet onderstreep word.

Tans word daar in die kerk aan in-diens-opleiding deur middel van GETP aandag gegee. Oral waar GETP geïmplementeer word heers daar groot entoesiasme. Weerstand teen GETP lê volgens die verslae op die volgende vlakke:

.. mense weet nie waaroor dit gaan nie, en

.. die dominee neem nie die leiding nie.

AANBEVELING: Die beskrywingspunt van die Raad vir Evangelisasie soos ondersteun deur die Werkgroep Apostolaat, word deur die Algemene Kerkvergadering aanvaar as die werkwyse van die Kerk om sy onontwykbare taak ten opsigte van evangelisasie deur te voer.

1.3 PROPONENTE EN EVANGELISASIE

Die Ring van Noordelike Pretoria dien die volgende beskrywingspunt in:

Die Algemene Kerkvergadering bedink weë om die proponente van die kerk wat nie beroepe ontvang nie, geleentheid te gee om evangelisasiewerk te doen byvoorbeeld in die vorm van die tentmakersbediening.

Motivering

Die nood vir evangelisasie word aangetoon deur die verskil tussen die staatsensus en die kerksensus ten opsigte van die lidmate van die kerk. Geroepe en toegeruste persone kan op die wyse geakkommodeer word om 'n konkrete bydrae te lewer tot evangelisasie en moontlik standplase te skep.

AANBEVELING: Die beskrywingspunt word deur die Algemene Kerkvergadering behandel.

1.4 MEERVOUDIGE VORME VAN EVANGELISASIE

Beskrywingspunt: Ring van Noordelike Pretoria.

Die Algemene Kerkvergadering besluit dat benewens GETP ook ander metodes van evangelisasie ontgin en benut sal word byvoorbeeld die moontlikheid dat die NHSV, NHJV en katkisante ook hierdie taak sal opneem sodat die volle potensiaal van 'n gemeente gebruik sal word.

Motivering

'n Wye veld vir evangelisasie word ontsluit en op die wyse word geleenthede geskep om getuieis van die evangelie te lewer.

Die Werkgroep Gemeente Opbou het ook besluit op die indiening van 'n beskrywingspunt waarmee die Algemene Kerkvergadering versoek word om meervoudige vorme van evangelisasie aan te beveel. Evangelisasie mag nie vir die kerk net die GETP beteken nie. Die Werkgroep ag ook evangelisasie deur middel van die jeug en kategete as van groot belang.

AANBEVELING: Die beskrywingspunte van die Ring van Noordelike Pretoria en die Werkgroep Gemeente Opbou word deur die Algemene Kerkvergadering behandel.

1.5 Wysigings aan Bepalings rakende evangelisasie

Die Raad vir Evangelisasie vra die Algemene Kerkvergadering om die volgende wysigings aan die Bepalings van die Kerkwet te oorweeg:

KOMMENTAAR

GEWYSIGDE VOORSTEL

OORSPRONKLIKE

APOSTOLAAT

BEPALING 42

EVANGELIE BUITE DIE KERK

Bewus van sy besondere verantwoordelikheid teenoor die volk en teenoor alle volke en mense wat vreemd staan teenoor die evangelie van Jesus Christus, ag die Kerk dit sy plig om die evangelie te verkondig aan

Wysiging

- (a) heidense volksdenote,
- (b) volksdenote wat van die kerk vervreem is,
- (c) die Jode, en
- (d) heidene onder ander volke.

BEPALING 43

VOLK EN OWERHEID

Bewus van sy opdrag om voor die volk en owerheid te getuig van die evangelie van Jesus Christus en van sy taak om te ywer vir die bewaring en voortdurende hervorming van die Christelike lewensorde in die staat en die maatskappy, verkondig die Kerk die Woord, lewer kanselboodskappe en skryf herderlike briewe. Verder rig hy hom ook regstreeks tot die volk en owerheid.

BEPALING 44

Evangelie aan heidense volksdenote en volksdenote wat van die kerk vervreemd is

Let op "kerk" met kleinletter
Gebruik eenvoudige terminologieë
Vergelyk opskrif van Bepaling 44
(a) en (b) by Artikel 43 met mekaar

Hoekom "en alle belydende lidmate" by ou bewoording.

APOSTOLAAT

BEPALING 42

EVANGELIE BUITE DIE KERK

Bewus van sy besondere verantwoordelikheid teenoor die volk en teenoor alle volke en mense wat vreemd staan teenoor die evangelie van Jesus Christus, ag die Kerk dit sy plig om die evangelie te verkondig aan

- (a) volksdenote,
- (b) buitekerklikes,
- (c) die Jode, en
- (d) die volke wat oorwegend heidens is.

BEPALING 43

VOLK EN OWERHEID

Bewus van sy opdrag om voor die volk en owerheid te getuig van die evangelie van Jesus Christus, en van sy taak om te ywer vir die bewaring en voortdurende hervorming van die Christelike lewensorde in die staat en die maatskappy, verkondig die Kerk die Woord, lewer kanselboodskappe en skryf herderlike briewe. Verder rig hy hom ook regstreeks tot die volk en owerheid.

BEPALING 44

Evangelie aan vervreemdes

1. Die gemeente en elke lidmaat is geroepe tot die uitbreiding van die evangelie in sy omgewing. Die werk van die predikant, ouderling en diaken word steeds daarop gerig om die hele gemeente en alle belydende lidmate toe te rus vir hulle dienswerk, om die apostoliese opdrag van Christus aan sy gemeente in die wêreld uit te voer.

Die gemeente en elke lidmaat is geroepe tot die uitbreiding van die evangelie in sy omgewing. Die werk van die predikant, ouderling en diaken word steeds daarop gerig om die hele gemeente toe te rus vir hulle dienswerk om die opdrag van Christus aan sy gemeente in die wêreld uit te voer.

OORSPRONKLIKE

2. Die werk onder buitekerklikes en onder diene wat van die Kerk vervreemd is, word altyd deur die ampsdraers en die gemeente as deel van hulle opdrag beskou. Hulle skenk veral aandag aan die gesinslewe en aan die jeug in hierdie huissgesinne, asook aan die verspreiding van die Bybel onder alle mense en sien toe dat die voorgeskrewe kategetiese leerstof, soos bepaal deur die Algemene Kerkvergadering vir hierdie doel gebruik word.

Die kerkraad neem die leiding by die werk in die gemeente onder diene wat onverskillig teenoor die Woord van God staan, en by sorg voortdurend daarvoor en dra die verantwoordelijkheid (kyk ook Bepaling 8 (q)).

BEPALING 45

RAAD VIR EVANGELISASIE

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem 'n Raad vir Evangelisasie. Die Raad

- (a) bepaal die beginsel van die werk;
- (b) beraam planne om nie-gelowiges en buitekerklikes te bereik;

(c) verskaf hulpmiddels by die lees en die verstaan van die Bybel;

(d) verskaf geskikte leesstof vir verspreiding en

(e) gee leiding aan die werk van gemeentes in die verband.

GEWYSIGDE VOORSTEL

Die werk onder heidense volksgenote en onder volksgenote wat van die kerk vervreemd is, word altyd deur die ampsdraers en die gemeente as deel van hulle opdrag beskou. Hulle skenk veral aandag aan individue, aan die gesinne, aan die jeug in sulke gesinne, asook aan die verspreiding van die Bybel onder alle mense. Hulle sien ook toe dat die voorgeskrewe kategetiese leerstof asook die voorgeskrewe evangelisasiestof, soos bepaal deur die Algemene Kerkvergadering vir hierdie doel gebruik word.

Die kerkraad en die predikant in besonder neem die leiding en dra die verantwoordelijkheid vir die werk in die gemeente en sorg voortdurend daarvoor. (Kyk ook Bepaling 8(q)(v).) Hier is die taak van die predikant in die besonder die implementering van die goedgekeurde evangelisasiestof.

BEPALING 45

RAAD VIR EVANGELISASIE

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem 'n Raad vir Evangelisasie. Die Raad

- (a) bepaal die beginsel van die werk;
- (b) beraam planne om heidense volksgenote en diene wat van die kerk vervreemd is te bereik;

(c) verskaf hulpmiddels by die lees en die verstaan van die Bybel;

(d) verskaf geskikte leesstof vir verspreiding;

(e) gee leiding aan die werk van gemeentes in die verband en

(f) sien toe dat evangelisatiekursusse van tyd tot tyd in ringe aangebied word.

KOMMENTAAR

Toevoeging

Begin 'n nuwe sin.
Toevoeging

Toevoeging

Laat vervel - hoekom hier 'n totaal ander objek omskrywing as aan die begin van 2 hierbo?
Toevoeging

Eenvormige objek-omskrywing

BEPALING 46 RAAD VIR GODSDIENSTE (Bly onveranderd)	
BEPALING 47 KERSTENING VAN HEIDENE EN BYSTAND AAN VOLKSKERKE	1. Die Kerk deel in die opdrag aan die algemene Kerk om die evangelie aan alle volke te verkondig. Hy doen dit deur uit lede van die volke wat oorwegend heidens, dienaars van die Woord op te lei en hulle toe te rus vir die bediening van die evangelie in die taal en begrippe van diegene aan wie die Woord van God verkondig moet word. Die Kerk verleen verder bystand aan diegene wat deur hulle arbeid tot geloof gekom het by die vorming van gemeentes en uiteindelik by die stigting van 'n selfstandige kerk. Hiervoor bedien die Kerk hom van
BEPALING 46 RAAD VIR GODSDIENSTE (Bly onveranderd)	1. Die Kerk deel in die opdrag aan die algemene kerk om die evangelie aan alle volke te verkondig. Hy doen dit deur uit lede van ander volke onder wie daar heidene is, dienaars van die Woord op te lei en hulle toe te rus vir die bediening van die evangelie in die taal en begrippe van diegene aan wie die Woord van God verkondig moet word. Die Kerk verleen verder bystand aan diegene wat deur hulle arbeid tot geloof gekom het by die vorming van gemeentes en uiteindelik by die stigting van 'n selfstandige kerk indien nodig. Hiervoor bedien die Kerk hom van
BEPALING 47 KERSTENING VAN HEIDENE ONDER ANDER VOLKE EN BYSTAND AAN VOLKSKERKE	1. Die Kerk deel in die opdrag aan die algemene kerk om die evangelie aan alle volke te verkondig. Hy doen dit deur uit lede van ander volke onder wie daar heidene is, dienaars van die Woord op te lei en hulle toe te rus vir die bediening van die evangelie in die taal en begrippe van diegene aan wie die Woord van God verkondig moet word. Die Kerk verleen verder bystand aan diegene wat deur hulle arbeid tot geloof gekom het by die vorming van gemeentes en uiteindelik by die stigting van 'n selfstandige kerk indien nodig. Hiervoor bedien die Kerk hom van

AANBEVELING: Die voorgestelde wysigings aan die bepalings rakende die Apostolaat word deur die Algemene Kerkvergadering behandel.

- (a) 'n Sendingraad en
- (b) 'n Ringsendingraad, in elke ring.

2. RAAD VIR ARBEID ONDER IMMIGRANTE

2.1 MEI

Die MEI met sy beperkte personeelkorps, kan nie alleen in al die behoeftes van die immigrant voorsien nie, maar leun swaar op die Afrikaanse kerke en kultuurorganisasies wat nie net deel gehad het aan die formulering van die doelstellings met betrekking tot die inskakeling van die immigrant nie, maar ook aan die totstandkoming van die MEI self. Dit veronderstel 'n aktiewe optrede deur die streekkomitee deur leiding te gee, maar vereis ook van die samestellende lidorganisasies om, waar moontlik, hulp te verleen. Verteenwoordigers van organisasies moet aangemoedig word om gereeld oor die werksaamhede van die MEI aan hulle onderskeie organisasies verslag te doen.

Die MEI is 'n diensorganisasie van vrywilligers wat akkulturasiediens en bystand kosteloos aan die immigrant lewer. Dit is deur die georganiseerde kultuurbedryf, ekonomiese en finansiële instellings en kerke gestig. Dit het streekkantore dwarsoor Suid-Afrika en belangstellendes word dringend gevra om by die streekkantore betrokke te raak.

Bydrae tot die bestendinging van die Blanke, Westerse beskawing in Suid-Afrika kan gelewer word deur

- * dit as 'n feit te aanvaar dat immigrasie 'n uiters belangrike hulpmiddel daartoe is, ofskoon dit nie die natuurlike aanwas kan vervang nie;
- * die immigrant as die logiese resultaat van die land se bevolkingsontwikkelingsbeleid te aanvaar en hom te help om by die gemeenskapslewe in te skakel deur daadwerklik met die MEI saam te werk;
- * Die MEI te steun deur by akkulturasie projekte en kreatiewe beplanning betrokke te raak;
- * te help om die beeld van die vreemdeling en die reuse bydrae wat hy maak tot ons nasionale welsyn en welvaart, uit te bou;
- * as immigrantevriend op te tree deur besoeke by immigrante af te lê en hulle tuis te laat voel en
- * Die MEI te help om die nodige finansiële middele vir die instandhouding van sy werk, wat in alle opsigte in landsbelang is, te vind.

Immigrasie na Suid-Afrika was in 1986 die laagste sedert 1961. Dit verteenwoordig ook die grootste persentasiedaling sedert 1961, naamlik 59,53% terwyl emigrasie met 20,26% toegeneem het van 1985 tot 1986. Immigrasie was in 1981 die hoogste sedert 1975 met 'n syfer van 50337 en so ook die netto immigrasiesyfer van 40492. Daarna volg 1982 met 45662 immigrante en 6192 emigrante wat 'n netto-syfer van 39470 gee. Daar is nie 'n duidelike sikliese tendens nie sodat die afleiding gemaak kan word dat eksterne faktore immigrasie en emigrasie beïnvloed het. In Suid Afrika se geval is dit heel waarskynlik ekonomiese en politieke faktore wat 'n rol gespeel het.

IMMIGRASIE VOLGENS LAND VAN VORIGE VERBLYF

	1985	1986
GROOTTOTAAL	17 284	6 994
<u>AFRIKA</u>	6 391	2 433
Zambië	249	140
Zimbabwe	5 434	1 859
Ander	708	434
<u>EUROPA</u>	9 388	3 818
Nederland	310	121
Verenigde Koninkryk	5 168	2 012
Wes Duitsland	843	361
Ander	3 067	1 324
<u>AMERIKA'S</u>	697	359
<u>ASIë</u>	506	232
<u>OSEANIë</u>	302	120
Australië	203	79
Ander	99	41
<u>ONGESPESIFISEERD</u>	-	32

EMIGRASIE VOLGENS LAND VAN BESTEMMING

	1985	1986
GROOTTOTAAL	11 401	13 711
<u>AFRIKA</u>	758	747
Zimbabwe	649	607
Ander	109	140
<u>EUROPA</u>	7 669	6 741
Nederland	255	292
Verenigde Koninkryk	5 975	5 407
Wes Duitsland	430	367
Ander	1 009	675
<u>AMERIKA</u>	854	1 076
Kanada	220	441
VSA	589	602
Ander	45	33
<u>ASIë</u>	192	354
<u>OSEANIë</u>	1 928	4 297
Australië	1 803	3 978
Ander	125	319
<u>ONGESPESIFISEERD</u>		496

Bron: Sentrale Statistiekdiens

Die MEI het besondere aandag aan sy finansiële toestand gegee. 'n Groot opgehoopde tekort het met die jare opgebou en jaarliks is daar 'n uitgawe bo inkomste. Die volgende sake het aandag geniet:

- * Samesmelting met die 1820 Setlaarsvereniging.
- * Verhoogde jaarlikse subsidie vanaf die Departement van Binnelandse Sake.
- * Afskaling van werksaamhede.
- * Personeelbesnoeiing.
- * Kantore te sluit.

Kerkrade van die Hervormde Kerk het skrywes ontvang van die Raad vir Arbeid onder Immigrante en van die MEI waarin vir 'n bydrae teen 'n tempo van 10 sent per lidmaat gevra is. Van 70 gemeentes is in totaal R3 896 ontvang. Die bydraes van die Hervormde Kerk vergelyk swak met ander bydraes.

2.2 Raad vir Arbeid onder Immigrante

Uit die verslae van die gemeentes in die kerk blyk dit dat daar in 1986, 265 oud-immigrante in die kerk opgeneem is. Die getal is waarskynlik hoër, want nie alle ringsverslae verstrek hierdie besonderhede nie. Hierdie mense is reeds aktiewe lidmate in hulle onderskeie gemeentes.

Vanweë die ekonomiese depressie in die land het die getalle van immigrante drasties verminder. Gedurende 1986 is slegs 6 nuwe immigrante in die gemeentes van die kerk opgeneem.

In die lig daarvan is die lede van die Raad die mening toegeedaan dat die Raad vir die Arbeid onder Immigrante ontbind moet word, tot tyd en wyl daar weer 'n verbetering in immigrasie plaasvind.

Die kerklike verteenwoordigers op die MEI kan die kerk op hoogte hou van die toedrag van sake.

Die Raad het wel 'n strategie in die lig van Kerk en Wêreld 2000 uitgewerk gehad. Die Raad vermoed dat die sentrale gebiede van die groot stede toenemend deur immigrante beset sou word en dat die bestaande lidmate van die kerk sou uitwyk na die voorstede. Gedagtig aan die kerkgeboue wat dan ongebruik sou word, het die Raad gevoel dat deur middel van evangelisasie daar gemeentes tot stand gebring kan word.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering neem kennis van die werksaamhede van die Raad vir Arbeid onder Immigrante en die MEI.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word opdrag gegee om die suggestie van die raad dat die Raad vir Arbeid onder Immigrante ontbind word te oorweeg.

Kerkrade word versoek om jaarliks teen 10c per lidmaat 'n bydrae vir die MEI te bewillig.

3. RAAD VIR GODSDIENSTE

3.1 Doelstellings en funksionering

Die raad is 'n studie- en adviesliggaam. Sy funksionering geskied na aanleiding van die volgende doelwitte:

- * Die raad verteenwoordig 'n korps van kundiges wat tot die beskikking van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is.
- * Spesifieke opdragte.
- * Eie studie- en publikasiedoelwitte.

Teen die agtergrond van Bepaling 46 het die raad oor sy opdrag besin en aanvanklik tot die gevolgtrekking gekom dat sy wye tema vir praktiese doeleindes (voorlopig) tot die volgende velde beperk moet word:

- * Teologiese beginsels en agtergronde.
- * Godsdienste en verskynsels wat aktueel is in die Suid-Afrikaanse situasie, veral uit die hoek van die Ned Herv Kerk gesien.

In die loop van die raad se aktiwiteite is dit in meer besonderhede uitgespel. Dit kom veral na vore in die verslag oor die raad se besinning na aanleiding van "Kerk en Wêreld 2000" hieronder.

Daar is ook geoordeel dat dit nie goeie praktiese sin sal uitmaak om elke lid van die raad vir die hele gebied van die raad verantwoordelik te ag nie. Spesialiteitsgebiede is geïdentifiseer en die werk onderling daarvolgens verdeel.

Voorts het die raad ook besluit om 'n aantal kundige medewerkers by die werk van die raad te betrek. So sou die korps van kundiges uitgebrei word. Sonder dat hulle lede van die raad word, word hulle gekoöpteer by die onderskeie groepe.

Die bedoeling was dat die eintlike arbeid in groepsverband verrig word en dat die raad slegs in oorkoepelende en kontrolerende hoedanigheid sou funksioneer.

3.2 Die groepe en hulle aktiwiteite

Die temaverdeling is as uitgangspunt vir die indeling van groepe en hulle opdragte geneem.

3.2.1 Teologiese vertrekpunt en beginsels

* Groep Bybelse prinsipies en riglyne

PJ vd Merwe: Riglyne by die beoordeling van godsdienste;

PB Boshoff: Die godsdienswetenskaplike metode soos toegepas deur A van Selms in sy proefskrif 'De Babylonische termini voor zonde';

LC Bezuidenhout: Psalm 29: 'n Voorbeeld van Israel se reaksie op heidense godsdienstige opvattinge;

Die volgende voordragte word beplan:

AA da Silva: Die beoordeling van ander godsdienste volgens Jeremia;

PM Venter: Die beoordeling van ander godsdienste in die Wysheidsliteratuur, met besondere verwysing na Spreuke 8;

WC v Wyk: Die skeppingstradisie-polemiek in Deutero-Jesaja.

Ten einde die gespreksgroep uit te brei, is lede van ander groepe wat hulle weg oopgesien het, uitgenooi om hierdie vergaderings by te woon. Die reaksie was bemoedigend en 'n vrugbare gesprek is besig om op dreef te kom. Lesings kan later vir publikasie verwerk word – straks in samewerking met Groep Gosdiensteologiese Paradigmas.

* Groep Kerk en Wêreld 2000

Die raad het hierdie strategie soos volg hanteer:

'n Spesialisgroep is in die lewe geroep met die uitdruklike opdrag om die raakvlakke tussen genoemde strategie en die werk van die raad te vind en te bevorder.

Die taak wat die raad op aanbeveling van hierdie spesialisgroep vir homself gestel het, is drieledig:

- * Bevordering van teologiese arbeid - die inslag van hierdie raad dien dit outomaties.
- * Verantwoordelikheid op sosiaal etiese gebied.

Die Raad moet die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering bedien met inligting oor die aard van sekere godsdienste. Die probleem van godsdienstige pluraliteit as sodanig moet dus onder die loep kom.

Die voorsitter van die Raad, prof PJ vd Merwe, het in 'n artikel in die HTS reeds enigmata oor die saak van godsdienstige pluraliteit na aanleiding van die RGN ondersoek, gehandel.

WW Papp het 'n artikel begin voorberei oor die rol wat sekularisasie binne 'n godsdiens plurale samelewing speel.

- * Verantwoordelikheid op staatkundige politieke gebied.

Die verhouding tussen kerk en owerheid in 'n godsdienstige plurale samelewing waar godsdiensvryheid en godsdiensgelykheid geld, geniet aandag.

Dr J Buitendag het reeds heelwat werk gedoen aan 'n studiestuk wat hierdie verhouding van nader bekyk. Hierdie verhouding is ook spesifiek in die publikasie "Kerk en Wêreld 2000" nagegaan, ten einde die teologiese paradigma van die kerk hieromtrent te identifiseer. Hy meen 'n sentripetale neiging in die publikasie te bemerk vir sover dit die verhouding kerk-wêreld betref en vra of dit nie in spanning met die apostolêre karakter van die kerk en hierdie raad verkeer nie. Voorts wys hy op 'n kontaminasie van paradigmas waar dit op die verhouding kerk-staat aankom.

Dr PB Boshoff het weer 'n artikel oor die volkskerk-begrip in hierdie verband voorberei.

Dit is duidelik dat die raad sowel oor as na aanleiding van die publikasie "Kerk en Wêreld 2000" sy program inrig. Deeglike aandag word dus aan sowel die kerk se verstaan van sy Bybelse opdrag in die verband, as aan die ander godsdienste van ons dag gegee.

- * Groep Godsdienssteologiese Paradigmas

Daar is besluit dat lede van hierdie groep meestal selfstandig sal werk. Elke lid sal 'n bepaalde godsdiens-teologiese paradigma, met die oog op 'n publikasie bestudeer en uitwerk. Daar is tans groot belangstelling in hierdie veld en heelwat publikasies het die afgelope paar jaar verskyn. In Afrikaans het min, indien enigiets, hieroor verskyn. Soos genoem, kan 'n eie publikasie die resultate van die Groep Bybelse Prinsipes en Riglyne insluit.

3.2.2 Ander Godsdienste

* Groep Judaïsme

Hierdie groep het as hulle vernaamste taak die publikasie van die boekie "Wie is die Jood?" aanvaar. Die publikasie sal waarskynlik in 1989 kan verskyn.

* Groep Islam

Hierdie groep is oorspronklik deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering versoek om die bedreiging van Moslem "evangelisasiepogings" na te gaan en te monitor en die Kommissie in die algemeen oor die Islam te adviseer.

Die groep het in die loop van sy termyn advies aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gelewer oor 'n koerantberig.

Wat die studie self betref:

Die subgroep het uitgemaak dat dit nie sy opdrag is om oorspronklike studie oor die Islam in die algemeen te doen nie. Dit gaan eerder oor die wyse waarop die Islam in SA leef en uitgeleef word, asook die bedreiging van Islam-uitbreiding in SA. Laastens sou ook gekyk word na die implikasies van politieke medeseggenskap van Moslems in SA.

Die subgroep het besluit om sy studie langs hierdie riglyne aan te pak en dit so te doen dat die resultaat uiteindelik tot 'n publikasie verwerk kan word. Die tema is verdeel en aan elke lid is 'n gedeelte gegee waaroor hy moes gaan oplees en navorsing doen.

Die groep meen dat die voorstelling wat sommige van ons lidmate en predikante van die "Moslemgevaar" het, ietwat eensydig en oordrewe is. Dit wil nie sê dat die Islam geen bedreiging inhou nie. Dit lê egter meer op die vlak van Islam-uitbreiding onder die swart bevolking. (Aan die ander kant moet 'n mens jouself afvra of die soort Christendom wat terrorisme en "halsband" moorde vergoelik nie dalk nog 'n groter bedreiging inhou nie).

Dit is waar dat allerlei uitdagende publikasies en uitsprake van tyd tot tyd uit Moslemkamp voortkom, maar dit kom in feitlik elke geval van ekstreme groepies of persone waarvan die aansien in die groter Moslemgemeenskap maar verdag is. Om nou al te dramaties op sulke publikasies en uitsprake te reageer, verleen 'n nuwe aansien en wettigheid aan sulke groepe of persone, wat hulle vantevore nie gehad het nie. In die meeste gevalle is dit beter om dit te ignoreer. Dit is beter om 'n eie publikasie te laat verskyn met 'n eie agenda en indeling. Dit is wat hierdie groep in die oog het.

Voorts is ook bevind dat daar oor die algemeen 'n yslike naïwiteit by Moslems oor hulle eie godsdien en tegelyk skreiende misvattinge en onkunde oor die Christendom en die evangelie bestaan. (Dit geld selfs vir vele Moslem "geleerdes"). Dit is moeilik om hierdie denkkeelde te deurbreek, omdat dit aan die basis van die Islamse wêreldbeeld lê. Dit kan nogtans die Achilleshiel van die Islam genoem word, omdat stygende onderwysvlakke in die geleedere 'n groter onderskeidingsvermoë tot gevolg moet hê.

Dit wil ook voorkom of die "fundamentalistiese herlewing" in veral Sji'itiese kringe 'n reaksie teen die effekte van Westerse sekularisasie in die Moslemgemeenskap is. Die moontlikheid bestaan dat die reaksie geleidelik momentum sal verloor en vanself sal uitrafel, omdat selfs nie die Islam die horlosie kan terugdraai nie. Die Islamse wêreldbeeld is verouderd en so lank hulle daaraan vashou, roei hulle teen die stroom van die geskiedenis op.

Die Raad vir Evangelisasie en die Raad vir Godsdienste handel albei oor die Islam. Die verstandhouding is dat die Raad vir Evangelisasie lektuur beskikbaar stel op grond van die studieresultate van die Raad vir Godsdienste.

* Groep Hindoeïsme

Meer aggressiewe "evangelisasie"-pogings deur byvoorbeeld die Hare Krisjna-beweging sal dit waarskynlik nodig maak dat die tema aan die orde gestel word.

* Groep Afrikagodsdienstigheid

Dr JEH Grobler, dosent in Geskiedenis aan UP, is 'n kundige op die veld van swartbewussynsbewegings en die religieus-ideologiese hoek wat daaraan verleen word. Dit val presies op die terrein wat vir die groep voorsien is. Verdere temas wat die groep sou kon hanteer, is swart separatisme en sinkretistiese neigings in swart kerke. Dit sluit in voorligting oor instansies soos RICA en SATCIC, voorligting oor byvoorbeeld John Mbiti se psigologiese dimensie wat hy aan die tradisionele Afrikagodsdien verleen.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering neem kennis van die werksaamhede van die Raad vir Godsdienste en gee aan die Raad opdrag om met die bestudering van godsdienste voort te gaan.

4. **ARBEID ONDER GEVANGENES**

Die Werkgroep Apostolaat bring uit die verslae oor die Arbeid onder Gevangenes die volgende onder aandag van die Algemene Kerkvergadering:

- * Ds D J Claassens is voltyds besig met gevangenesbearbeiding namens die Ned.Herv Kerk. Hy is verantwoordelik vir die bearbeiding van gevangenes by die Zonderwatergevangenskommendement.
- * Dr L M le Roux is deelyds verantwoordelik vir bearbeiding van gevangenes in die Sentrale Gevangenis, Potgieterstraat, Pretoria.

Onder sy sorg val die volgende vier afdelings:

- ** Afdeling vir mans;
- ** Afdeling vir vroue;
- ** Maksimum veiligheidsafdeling (Politiekegevangenes)
- ** Maksimum (Dodeselle).
- * Verskillende ander gevangenis word deur plaaslike predikante onder hulle sorg geneem byvoorbeeld:
 - ** Ds G J Wallis : Zonderwatergevangenis.
 - ** Ds C le Roux : Johannesburg-Suid.
 - ** Ds P S de Beer: Kroonstad.
- * Die bearbeiding van Gevangenes behels onder andere die volgende:
 - ** Waarneem van eredienste, Nagmaal= en doopbediening;
 - ** Persoonlike onderhoude met gevangenes en uniformdraende personeel;
 - ** Groepwerkklassse;
 - ** Oordra van doodsberigte en hou van begrafnisse;
 - ** Bystand aan ter doodveroordeeltes tot op die laaste oomblik voor teregstelling;
 - ** Betrokke by opleiding van bewaarders;
 - ** Katkisasie en afneem van Geloofsbelydenis, asook Bybelstudie;
 - ** Reëlins in verband met verkryging van werk vir parolees en gevangenes wat vrygelaat word en in verband met die inskakeling by gesin en kerk;
 - ** Gesprekke met naasbestaandes van gevangenes;
 - ** Verskaffing van Bybels, Psalm en Gesangboeke, Kategese-handboeke, Almanakke en Die Hervormer;
 - ** Finansiële ondersteuning vir gevangenes wat verder studeer.

Die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika is versoek om met die owerheid te onderhandel vir die verkryging van 'n predikant van die H.K.S.A. vir bearbeiding van Gevangenes.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering neem kennis van die bearbeiding van gevangenes deur verskillende predikante van die Kerk en versoek elke kerkraad om seker te maak dat die gevangenes in die plaaslike tronke bearbei word.

5. SENDING

Die opdrag tot die kerstening van die heidene en die bystand aan die volkskerke kom vanuit die Skrif soos verwoord in Matt 28:19,20.

"Gaan dan na al die nasies toe en maak die mense my dissipels: doop hulle in die Naam van die Vader en die Seun en die Heilige Gees, en leer hulle om alles te onderhou wat Ek julle beveel het."

In terme van die Kerkwet (Wet en Bepalings IX,2) rig die Kerk hom in die sending tot bevolkingsgroepe of gemeenskappe in Afrika wat nog heidens of gedeeltelik heidens is, om hulle te help met die verspreiding van die evangelie in hulle eie gemeenskappe en kerstening van hulle gemeenskapslede en deur diegene wat deur daardie diens tot geloof gekom het, by te staan by die inrigting en opbou van 'n eie kerklike lewe sodat hulle uiteindelik tot afsonderlike selfstandige kerk(e) kom.

Hierdie opdrag voer die Kerk uit deur uit lede van die volke wat oorwegend heidens is, dienaars van die Woord op te lei en hulle toe te rus vir die bediening van die evangelie in die taal en begrippe van diegene aan wie die Woord van God verkondig moet word. Die Kerk verleen verder bystand aan diegene wat deur hulle arbeid tot geloof gekom het, by die vorming van gemeentes en die stigting van 'n selfstandige Kerk. Hiervoor bedien die Kerk hom van 'n Sendingraad en 'n Ringsraad vir Sending in elke ring (Wet en Bepalings, Bepaling 47).

5.1 SENDINGRAAD

Die Sendingraad word na elke Algemene Kerkvergadering saamgestel en bestaan uit:

- * 'n voorsitter, vise-voorsitter en dagbestuur, deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aangewys. Die Administrateur of sy verteenwoordiger is ampshalwe skriba van die Sendingraad.
- * die ringsendingraad voorsitters of hulle sekundi, aangewys deur die ringsvergaderings.

- * die superintendent vir volkskerke, met adviserende stem.
- * die dosente aan die Hervormde Teologiese Opleiding, met adviserende stem.
- * die hoogleraar in Sendingwetenskap aan die Teologiese Fakulteit (Afdeling A) aan die Universiteit van Pretoria met adviserende stem.

Die Sendingraad het opdrag onder andere:

- * om leiding te gee en toesig te hou oor die sendingwerk en bystand te verleen aan volkskerke;
- * om advies te gee aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor onderhandelings en ooreenkomste met die owerheid en ander kerke;
- * om advies te gee aan die Raad van Finansies oor eiendomme ten behoeve van die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika asook die jaarlikse begroting vir sy finansiële behoeftes;
- * om te sorg vir en toesig te hou oor die opleiding van dienaars van die Woord vir die HKSA;
- * verantwoordelikheid vir die ordelike inrigting en administrasie van die HKSA en
- * om toesig te hou oor die werk van ringsendingrade.

Benewens die opdragte hierbo uiteengesit is die Sendingraad ook vir die strategiese beplanning van die sendingwerk en die toerusting van die ringsendingrade verantwoordelik sodat hulle op geordende wyse hulle toesigtaak ten opsigte van die HKSA kan uitvoer.

In die uitvoering van sy opdrag laat die Sendingraad hom ook bedien van:

- * 'n Ringsendingraad in elke ring;
- * 'n Beplanningskomitee;
- * 'n Raad van Toesig oor die HTO;
- * 'n Kuratorium vir die HTO en
- * die Superintendent vir Sending.

Die Sendingraad vergader 1 keer per jaar en behandel dan die verslae van die ringsendingrade, asook die verslae van die Beplanningskomitee, die Raad van Toesig oor die HTO, die Kuratorium vir die HTO en die superintendent.

5.2 DAGBESTUUR

Samestelling

Die dagbestuur van die Sendingraad is soos volg saamgestel:

Prof P S Dreyer - Voorsitter
Ds L J J Nell - Vise-voorsitter
Prof H G v d Westhuizen
Ds G J J Labuschagne
Ds S J Swanepoel
Prof S J Botha - Nms Hervormde Teologiese Opleiding
Ds J A P v Tonder - Superintendent
Mnr L de Munnik - Administrateur

Werksaamhede

Die dagbestuur het gedurende die verslagtydperk by 5 geleenthede vergader om aandag te gee aan die:

- * uitvoering van die opdragte van die Sendingraad;
- * skakeling met die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika;
- * inskakeling van die HTO by 'n gevestigde universiteit;
- * toerusting van Ringsendingraad voorsitters;
- * omskrywing van die samestelling en taak van die Sendingraad, die Beplanningskomitee, die Raad van Toesig oor die HTO en Kuratorium vir die HTO en
- * 'n verskeidenheid sake rakende geboue en predikante van die HKSA.

Prof P S Dreyer het op 12 September 1988 na 'n dienstydker van 34 jaar as lid en voorsitter van die Sendingraad te kenne gegee dat hy nie verder beskikbaar is om op die raad te dien nie.

5.3 BEPLANNINGSKOMITEE

Samestelling

Die beplanningskomitee is soos volg saamgestel:

Ds L J J Nell - Voorsitter
Ds J A P v Tonder - Sekretaris
Prof H G v d Westhuizen
Ds S J Swanepoel
Ds G J J Labuschagne
Ds P P Jooste
Prof S J Botha - Hoof HTO
L de Munnik - Administrateur

Werksaamhede

Die beplanningskomitee het gedurende die verslagtydperk twee keer vergader en aandag gegee aan:

- * strategiese beplanning;
- * die voorsiening van standplase aan predikante wat afstudeer;
- * die reëling van 'n toerustingskursus vir ringsendingraad voorsitters en
- * 'n prioriteitslys vir die voorsiening van geboue aan gemeentes van die HKSA.

Die taak van die beplanningskomitee word in voorgestelde wysigings van die bepalings met betrekking tot die Sending meer volledig omskryf. Genoemde voorgestelde wysigings volg later in hierdie agenda.

5.4 RAAD VAN TOESIG OOR DIE HERVORMDE TEOLOGIESE OPLEIDING (Toesigkomitee)

Samestelling

Die Raad van Toesig (voorheen Toesigkommissie) word saamgestel in terme van Bepaling 53,4 van die Kerkwet en het vir die verslagtydperk bestaan uit:

Dr D J C van Wyk	-	Voorsitter	
Ds D F Erasmus	-	Sekretaris	
Ds C J Smit			
Prof S J Botha	-	Hoof HTO	- adviserend
Ds J A P v Tonder	-	Superintendent	- "
Mnr L de Munnik	-	Administrateur	- "

Werksaamhede

Die opdrag van die Raad, in terme van die Kerkwet, is om:

- * toesig te hou oor die opleiding van studente;
- * verslae en aanbevelings van die dosentevergadering te behandel en
- * opdragte van die Sendingraad uit te voer.

Die Raad het gedurende die verslagtydperk gereeld vergader en telkens breedvoerig aan die Sendingraad oor die uitvoering van sy toesigtaak, verslag gelewer.

5.5 KURATORIUM VIR DIE HERVORMDE TEOLOGIESE OPLEIDING

Samestelling

Die Kuratorium vir die HTO word in terme van Bepaling 53,5 van die Kerkwet saamgestel en het vir die verslagtydperk bestaan uit:

Ds D J A G du Toit	-	Voorsitter	
Dr T F J Dreyer			
Ds W J Steyn			
Ds A M Modiboa			
Ds J M Madonsela			
Ds T A Mogashoa			
Ds J A P v Tonder	-	Superintendent	- ampshalwe
		Sekretaris	
Die dosente van die HTO	-	adviserend	

Werksaamhede

Die Kuratorium het in terme van die Kerkwet opdrag onder andere om:

- * toesig te hou oor die vordering en gedrag van studente;
- * toesig te hou oor die inlewering van die vereiste stukke van kandidate vir die proponentseksamen en
- * aanbevelings te maak by die Sendingraad oor geldelike steun aan studente, die behoeftes van studente en die opleiding.

Die Kuratorium het gedurende die verslagtydperk gereeld vergader en telkens breedvoerig oor die uitvoering van sy toesigtaak aan die Sendingraad, verslag gelewer.

AANBEVELINGS:

- * Die vergadering neem met dank kennis van die werksaamhede van:
 - ** die Sendingraad en sy dagbestuur;
 - ** die Beplanningskomitee,
 - ** die Raad van Toesig oor die HTO en
 - ** die Kuratorium vir die HTO.
- * Die vergadering spreek sy hoë waardering uit vir die groot werk wat oor baie jare deur Prof P S Dreyer ten behoeve van die Kerk se Sendingtaak gedoen is.

5.6 FUNKSIONERING VAN DIE RINGSGRADE

Die ringsendingrade word in terme van Bepaling 50.1 van die Kerkwet saamgestel en hulle opdrag word in Bepaling 50.2 omskryf. Vir die ordelike funksionering van die ringsendingrade is riglyne deur die Beplanningskomitee opgestel en in brosjurevorm aan ringsrade beskikbaar gestel.

Die 61ste Algemene Kerkvergadering het aan Kital opdrag gegee om 'n seminaar te reël waartydens Ringsendingraadvoorsitters toegerus moes word om aan die hand van die riglyne te verseker dat ringsendingrade hulle taak doeltreffend en effektief kan uitvoer.

Die opdrag van die Algemene Kerkvergadering is uitgevoer toe 'n seminaar van 17 – 20 Augustus 1987 onder leiding van Kital aangebied is, waartydens die kontrole oor die werk van die ringsendingrade en hulle voorsitters gestruktureer is.

As doelwitte is o.a. gestel die verbetering van:

- * kennis om die sendingbeleid en metode van die Nederduitsch Hervormde Kerk te kan verantwoord,
- * die vermoë om die beleid soos vervat in die Kerkwet en bepalings van beide die Nederduitsch Hervormde Kerk en die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika in die praktyk toe te pas;
- * die vermoë om die riglyne vir die ringsendingraadvoorsitters te benut, en
- * die vermoë om op verantwoordelike wyse toesig uit te oefen oor gemeentelike en sinodale fondse.

Sake wat in die kursus na vore gebring is, is die volgende:

- * Prinsipiële aspekte van die sending.
- * Die gevestigde kerk teenoor die kerk in die sending-situasie.
- * Kultuurverskille en kommunikasiestyle tussen die kulture.
- * Praktiese, administratiewe en finansiële aspekte van die sending.
- * Beplanning en die organisering van die ringsendingraadvoorsitter se skakeling met die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika.

Met die evaluasie van die seminaar het dit geblyk dat deelnemers positiewe groei in gesindheid, kennis en vermoëns beleef het.

'n Teleurstellende aspek van die seminaar was die feit dat slegs 14 van die 31 ringsendingraadvoorsitters die seminaar bygewoon het terwyl 'n hele aantal van die voorsitters sonder verskoning weggebly het. Dié toedrag van sake is onder die aandag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gebring. Die Sendingraad het versoek dat die seminaar weer herhaal moet word.

AANBEVELING:

- * Die vergadering neem met dank kennis van die seminaar wat aangebied is.
- * Die Sendingraad word opgedra om in medewerking met Kital weer die seminaar aan te bied.
- * Alle Ringsendingraadvoorsitters word opgeroep om die seminaar by te woon of 'n sekondus in die persoon van 'n lid van die Ringsendingraad af te vaardig.
- * Afwesigheid sonder verskoning moet deur die Sendingraad onder die aandag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gebring word.

5.7 FINANSIES

Die finansiële posisie van die Sendingraad het sedert die 1983 Algemene Kerkvergadering aanmerklik verbeter vanweë die besluit van die 60ste Algemene Kerkvergadering om vir die onderhoud van die predikante van die HKSA te begroot deur middel van heffings. Tot 1983 het Ringsendingrade vir sodanige onderhoud in ringsverband gehef maar hulle kon nie die heffings altyd invorder nie en tekorte moes deur die Sendingraad aangevul word. Op 31 Desember 1982 het die opgehoopde tekort van die Sendingraad R271 993 beloop. Met die veranderde praktyk het die vloei van fondse na die Sendingraad sodanig verbeter dat die tekort uitgewis is. Daar word tans jaarliks vir die behoeftes van die betrokke jaar begroot.

Daar is soos volg gedurende die verslagtydperk begroot:

	TOTAAL BEGROOT			BEGROOT PER LIDMAAT		
	1986	1987	1988	1986	1987	1988
	R	R	R	R	R	R
Koste van administrasie en die kantoor van die superintendent	103 692	105 504	117 000	0-80	0-80	0-80
Koste van Opleiding	420 952	499 639	619 962	3-21	3-78	4-68
% toename				17,8%	23,8%	
Koste t.o.v. die HKSA	495 259	544 036	637 768	3-78	4-13	4-80
% toename				9,34%	16,2%	
	1 019 903	1 149 179	1 374 730	7-79	8-71	10-37
% toename in totaal				11,8%	19,1%	

Besonderhede oor die inkomste, uitgawes en die finansiële posisie van die Sendingraad word in die finansiële state verder uiteengesit.

5.8 HERVORMDE TEOLOGIESE OPLEIDING

5.8.1 Vestiging te Klipdrift

Die 61ste Algemene Kerkvergadering het met instemming kennis geneem van die kansellasië van die ooreenkoms met die Universiteit van die Noorde en die verskuiwing van die opleiding na die Kerk se eie inrigting wat op die plaas Klipdrift digby Hammanskraal opgerig is. Die vestiging van die opleiding daar is moontlik gemaak deur die skenking van die plaas deur br. Japie Steenkamp en die instemming tot die aanwending van 'n deel van die plaas deur die vruggebruiker, mev Rie Steenkamp.

Doelmatige geboue is vir 'n bedrag van R582 007 opgerig. Latere oprigting van verdere woonkwartiere vir studente en 'n woonhuis op die terrein vir 'n studentepredikant, asook verbeterings van 'n kapitale aard het 'n addisionele besteding t.o.v. die eiendom van R110 537 teweeggebring.

Die onderrigsituasie het radikaal ten goede verander teenoor wat aan die Universiteit van die Noorde beleef is en daar het 'n kalmte en ontspannenheid gekom wat uiters gunstig op die onderrig en opleiding ingewerk het.

Voorsiening vir 27 studente is gemaak en alle beskikbare plekke is gedurende die afgelope drie jaar gevul.

5.8.2 Personeel

Doserend – voltyds

Daar is tans 5 voltydse dosente aan die opleiding verbonde naamlik:

Prof S J Botha	-	Hoof en dosent in Kerkgeskiedenis
Prof D J Booysen	-	Dosent in Praktiese Teologie
Prof P J T Koekemoer	-	Dosent in Dogmatiek en Etiek
Prof H G v d Westhuizen	-	Dosent in Sending- en Godsdienswetenskap
Prof E Engelbrecht	-	Dosent in Ou en Nuwe Testamentiese Wetenskap

Navorsing, vakverwante en kerklike bedrywighede van die voltydse dosente

Uit 'n groot aantal artikels van vakwetenskaplike of populêr-wetenskaplike aard en selfstandige publikasies uit die hand van die dosente, is dit wel duidelik dat hierdie aspek van die werk nie deur die Opleiding verwaarloos word nie.

Met die Nederduitsch Hervormde Kerk bestaan daar goeie kontak en al die dosente preek dikwels op uitnodiging in gemeentes van die Kerk en dien ook op verskeie rade en kommissies waar hulle diens lewer.

Ook met die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika bestaan daar 'n goeie verhouding.

Doserend - deeltjds

Benewens die voltydse dosente word lesings tans op 'n deeltjds basis deur die volgende persone waargeneem:

Prof A G v Aarde	-Grieks
Prop W C v Wyk (Jnr)	-Hebreeus
Prof P M Venter	-Ou Testament
Prof J H Barkhuizen	-Grieks
Dr A A da Silva	-Hebreeus

Pogings word steeds aangewend om 'n swart dosent in Bybelkunde, gekombineerd met die studentepredikantstandplaas te verkry.

Administratief

Prof S J Botha is as hoof van die HTO ook vir die administrasie en die toesig oor die fasiliteite verantwoordelik. Hy word bygestaan deur:

- * mev A S Botha wat verantwoordelik is vir die kantooradministrasie, kombuis, biblioteek en skakelbord en
- * twee deeltjds tiksters t.w. mevv v d Westhuizen en Engelbrecht.

Huishoudelik

Die huishoudelike personeel bestaan uit vier kookster/skoonmakers, een nutsman, twee sekuriteitswagte.

5.8.3 Studente

Oor die tydperk sedert die opleiding op Klipdrif gevestig is het die studente soos volg ingeskryf:

1986	24 studente (7 eerstejaars)
1987	27 studente (4 eerstejaars)
1988	27 studente (4 eerstejaars)

Studente het soos volg afgestudeer:

1986	Ds P R Moleme
1987	- Ds Zuma
	- Ds Ngcobo
	- Ds Letshabo

- 1988 - Ds N J Dithipe
 - Ds G T Dhlamini
 - Ds P E Duma
 - Ds A M O Kheswa
 - Ds A K Kwetepane

Die studente se akademiese vordering is tot dusver baie bevredigend.

Aan die einde van 1987 is vyf diplomas in Teologie en twee diplomas in Teologie (hoër graad) toegeken. Die jongste eksamenuitslae was soos volg:

KURSUS	INGESKRYF	GEMIDDELD	MET LOF GESLAAG	HEREKSAMEN	GEDRUIP
1ste Sem. 1987	147	62%	13	4	6
2de Sem. 1987	143	63%	8	5	2
3de Sem. 1988	144	62%	8	5	-

Daar word steeds daarna gestreef om die standaard van opleiding op dieselfde peil as die van ander Universiteite te handhaaf.

Studente word met die studiekoste gedebiteer terwyl hulle studeer. Na suksesvolle voltooiing van die studie word die volle bedrag afgeskryf en die predikant word sonder skuld beroepbaar gestel in die HKSA. Dit word van hom verwag om vir minstens 5 jaar predikant van die HKSA te bly. Studente wat geskors word of studietaak word aangespreek vir die terugbetaling van alle voorskotte ten opsigte van die studie. Invordering van hierdie skulde was tot dusver egter nie suksesvol nie. Die Moderamen van die HKSA word nou by die aksie betrek.

Die studiekoste is soos volg vasgestel:

	1986	1987	1988
Registrasiegeld	50-00	75-00	75-00
Lesinggelde	1 000-00	1 250-00	1 500-00
Koshuisgelde	800-00	800-00	950-00

5.8.4 Inskakeling by 'n Universiteit

Tydens die vorige vergadering is dit in die vooruitsig gestel dat die HTO by die Universiteit van Zululand sal inskakel om sodoende erkenning deur middel van grade aan die opleiding te gee.

Vanweë 'n verskeidenheid redes het dit nie werklikheid geword nie. Daarna is ook samesprekings gevoer met verteenwoordigers van die Universiteit van Venda wat nie suksesvol was nie.

Die Beplanningskomitee het 'n komitee benoem om verder ondersoek in te stel na die moontlikheid van inskakeling by 'n ander universiteit. Die komiteelede is:

Prof P S Dreyer
Prof S J Botha
Prof J C Steenekamp
Dr J Pretorius
Mnr M H Stockhoff

Die komitee het die aangeleentheid breedvoerig ondersoek en verslag uitgebring aan die Dagbestuur van die Sendingraad. Aan die hand van die verslag het die dagbestuur besluit dat die Kerk voorlopig sy eie pad sal loop en probeer om kontak met universiteite te behou. Intussen is die Wet op Tersiêre Opleiding gepubliseer wat tans bestudeer word met die oog op moontlikhede wat daaruit mag blyk vir die vestiging van 'n eie kollege waaraan akademiese erkenning en moontlike subsidiëring deur die Staat gekoppel is.

5.8.5 Skenking van boeke vir die HTO

Die biblioteek by die HTO het oor die afgelope tydperk grootliks gebaat by skenkings van boeke deur predikante van die Nederduitsch Hervormde Kerk. In die verband moet melding gemaak word van 'n besondere groot skenking deur Prof J P Oberholzer en ook wyle Prof C H Rautenbach. Daar was ook kleiner skenkings, onder andere uit die boekery van wyle ds J P Labuschagne. Daar is ook van testamentêre bemakings van boeke aan die biblioteek deur ander predikante van die Kerk verneem.

AANBEVELING:

- * Die vergadering neem met dank kennis van die funksionering van die opleiding te Klipdrif.
- * Die vergadering spreek sy gelukwense uit teenoor die hoof van die HTO, sy personeel en die studente vir die uitstekende akademiese prestasies van die studente.
- * Die vergadering spreek sy dank uit teenoor diegene wat boeke aan die HTO geskenk het en wil graag die praktyk aanmoedig.

5.9 DIE HERVORMDE KERK IN SUIDELIKE AFRIKA (HKSA)

Die HKSA is 'n selfstandige Kerk wat onder swart mense oor die hele Republiek, Bophuthatswana en die Transkei werksaam is.

Die HKSA het in 1923 in Lufafa, Natal ontstaan en sy verbintenis met die Nederduitsch Hervormde Kerk dateer terug na 1928 met die stigting van die Nederduitsch Hervormde Sendinggenootskap.

In ooreenstemming met die Kerk se verklaarde sendingbeleid, word die HKSA bygestaan om as selfstandige kerk die evangelie te bedien in die taal en begrippe van die gemeenskappe waarbinne die HKSA die Woord verkondig.

Die HKSA word bygestaan:

- * met die opleiding van predikante;
- * vorming van gemeentes;
- * versorging van predikante en
- * voorsiening van pastorieë en kerkgeboue.

Die groei in die lidmatetal van die HKSA is oor die afgelope drie jaar onbevredigend.

Onderstaande statistieke, hoewel nie heeltemal betroubaar nie, toon die posisie in 1988 in vergelyking met 1985.

RINGE	GEMEENTES		EVANGELISTE PREDIKANTE		LIDMATE		KERKRAADSLEDE	
	1985	1988	1985	1988	1985	1988	1985	1988
Mafikeng	-	4	-	4	-	634	-	48
Wes-Transvaal	9	4	9	3	4 195	3 371	102	98
Sentraal Tvl.	7	8	5	6	3 576	2 909	68	83
Soweto	-	6	-	5	-	887	-	41
Oos-Transvaal	12	5	9	4	3 106	1 290	75	33
Noord Transvaal	6	7	5	7	1 384	1 339	53	76
Oranje Vrystaat	6	7	3	2	2 832	2 512	76	166
Natal	14	13	7	8	3 198	3 716	126	143
Transkei	27	30	9	8	3 413	4 030	132	155
Kaap	-	1	-	1	-	37	-	-
	81	85	47	48	21 704	20 725	632	843

Die getal lidmate per predikant is gemiddeld 432 maar daar moet in aanmerking geneem word dat van die gemeentes oor groot gebiede verspreid lê. Verder moet ook in ag geneem word dat van die 48 predikante, 23 evangeliste is wat nie sakramente mag bedien nie en dus groot druk plaas op die predikante om in alle gemeentes doop en nagmaal te bedien.

Hierdie faktore werk belemmerend in op die groei van die HKSA.

Na verwagting sal daar, vanweë die beter omstandighede ten opsigte van die opleiding van predikante te Klipdrif binne die volgende 5 jaar 27 predikante afstudeer. Daarteenoor moet 5 predikante wat voor 1992 70 jaar oud word, aftree. Nadat hulle standplase gevul is sal daar dan 22 predikante wees wat in standplase geplaas moet word.

Die Sendingraad het opdrag gegee aan 'n komitee wat saam met die Moderamen en ander predikante van die HKSA 'n ondersoek oor die koers van die HKSA en die toekoms van die Sendingwerk van die Nederduitsch Hervormde Kerk moet doen. Die resultaat van hierdie ondersoek behoort ten tye van die Algemene Kerkvergadering beskikbaar te wees.

Die situasie rondom die evangeliste word ook hanteer in die sin, dat 8 evangeliste tans oor 2 jaar deelyds opgelei word, om uiteindelik as predikante georden te kan word en so die tekort te verlig.

Voorgaande statistieke toon vir 1988 dat daar 843 ouderlinge en diakens in die HKSA diens doen.

Die Algemene Kerkvergadering van die HKSA wat in September 1988 vergader het, het aandag gegee aan die gebrek aan kwaliteit en doeltreffendheid in die dienswerk van die ouderlinge en die vorming van 'n Algemene Presbiteriale Raad oorweeg, om aandag te gee aan metodes om die ouderlinge beter vir hulle taak toe te rus.

Dieselfde geld vir die dienswerk van diakens en daar is aan die predikante van die HKSA opdrag gegee om aan die toerusting van diakens aandag te gee.

Die Hervormde Sustersvereniging (HSV)

Die HSV van die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika het van 21 - 23 Junie 1988 hulle eerste kongres gehou wat deur 180 predikantsvroue en afgevaardigdes van takke van die vereniging bygewoon is.

Tydens die kongres is o.a. aan wysigings van die konstitusie aandag gegee.

Jeugwerk in die HKSA

Vir die bearbeiding van sy jong mense laat die HKSA hom bedien van die Hervormde Jeugvereniging van die HKSA. Die vereniging se doelstellings is:

- * om die jongmense van die kerk toe te rus vir hulle lewe as gelowiges in die kerk en in die wêreld;
- * om die jongmense wat los geraak het van die kerk, opnuut in te skakel by die kerk;
- * om gereelde erediens bywoning deur die jongmense aan te moedig en
- * om die jongmense van die heidendom te evangeliseer, kerk toe te bring en te assimileer.

Om die jeugwerk op sinodale vlak ordelik en effektief te reël is 'n sinodale raad vir die belydende jeug gevorm.

Evangelisasie

Onder leiding van Ds C J A Simpson is 'n GETP kursus aan 'n groep predikante van die HKSA in die kerkgebou van die Nederlandssprekende gemeente Parktown aangebied. Daar word 'n verdere kursus in Julie 1989 in Natal aangebied. Volgens die getuienis was die predikante baie beïndruk deur die praktiese inhoud van die kursus en die bekwame wyse waarop dit deur Ds Simpson, bygestaan deur ds J C van der Merwe en sy evangelisasie groepleiers aangebied was.

Organe van bystand

Die HKSA het die onderstaande organe van bystand in die lewe geroep ten einde op soveel moontlike terreine effektief te kon funksioneer.

- * Redaksie van Montshafatsi.
- * Sinodale Raad vir die Belydende Jeug.
- * Raad vir die Evangelisasie.
- * Raad vir Ekumeniese sake.
- * Kommissie vir die Beriggewing (Kompilators).
- * Handboekkommissie vir die Ouderlinge en Diakens.
- * Die Kuratorium.
- * Die Kommissie vir die afneem van proponentseksamens.
- * Redaksie van die Almanak.
- * Predikantevergadering : Oos en Wes van die Drakensberg.
- * Kommissie vir die opstel van riglyne vir Organe van Bystand.
- * Kommissie vir die hersiening van die Kerkwet.

Publikasies

Die HKSA publiseer tans die volgende met die finansiële steun van die Nederduitsch Hervormde Kerk.

- * Montshafatsi (Hervormer) - 'n 12 bladsy publikasie wat twee weekliks verskyn waarin gemeentenuus van die HKSA in 5 tale aan die lidmate oorgedra word. Die oplaag is 3,000 eksemplare.
- * Almanak - 'n 104 bladsy publikasie soortgelyk aan die Kerkalmanak van die Nederduitsch Hervormde Kerk waarin gemeentelike gegewens en statistieke verstrek word. Die Almanak wat tweejaarliks verskyn bevat ook preke wat ouderlinge by leesdienste kan gebruik. Die oplaag is 3,000 eksemplare.

Die Media

Ds A Kupa, wat hoof is van Radio Lebowa se godsdiensprogramme sien toe dat die HKSA sy regmatige deel van radiodienste kry. As gevolg van sy bemiddeling en invloed kry die kerk in Natal en Transkei ook goeie publisiteit.

Ds J Mamabolo is aan die SAUK se TV.2 diens verbonde en deur sy bemiddeling word predikante van die HKSA gereeld op televisie in eredienste en ateljeedienste gesien.

Versorging van predikante van die HKSA

Traktemente, reiskoste en woningvoorsiening

Die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika staan tans in vir die minimum traktemente, reiskoste en woningvoorsiening vir die predikante van die HKSA. Die bystand geskied in die vorm van subsidies aan Ringsendingrade wat dan weer die nodige reëlins met plaaslike gemeentes van die HKSA tref vir die oorbetalings van traktement en toelaes.

Pensioenskema

'n Pensioenskema vir die predikante van die HKSA is op 1 Januarie 1988 in die lewe geroep. Die skema is 'n geadministreerde fonds onder bestuur van Volkskas Pensioendienste waartoe predikante 7,5% en die kerk 10% van die predikant se traktement bydra. Die Fonds staan onder beheer van 'n Raad van Trusteas bestaande uit die Moderamen van die HKSA, die superintendent vir Sending en die Administrateur van die Nederduitsch Hervormde Kerk.

Kerkgeboue en Pastorieë

'n Groot aantal gemeentes van die HKSA beskik oor kerkgeboue en pastorieë wat oor jare uit eie fondse of met die steun van die Nederduitsch Hervormde Kerk opgerig is.

In terme van die besluit van die Algemene Kerkvergadering, moet gemeentes van die Nederduitsch Hervormde Kerk hulle Pinksterdienskollektes aan die Ringsendingraad oorbetaal. Hierdie fondse word deur die Ringsendingraad tot groot mate vir die oprigting van kerkgeboue en pastorieë aangewend.

Waar dit nie binne die vermoë van die gemeente of die Ringsendingraad is om die finansiering vir die oprigting van alle nodige geboue te verskaf nie, voorsien die Sendingraad uit sy eie kapitaalbegroting, volgens prioriteit wat deur die Beplanningskomitee vasgestel word, die nodige fondse.

Die eiendomme wat deur die HKSA benut word, word verder in die finansiële state uiteengesit. Die eiendomme word teen versekerde waardes aangetoon.

Algemene Kerkvergadering

Die HKSA het op 19 September 1988 en volgende dae sy 4de Algemene Kerkvergadering by Cape Jonathan, digby Pietermaritzburg gehou. Die vergadering, wat deur 130 predikante en afgevaardigdes bygewoon is, het as moderamen die volgende predikante gekies.

Ds Z J Banda	-	Voorsitter
Ds J N J Sithole	-	Vise-voorsitter
Ds J Manala	-	Skriba
Ds J Zuma	-	Vise-skriba

Tydens die vergadering is die groete namens die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika deur dr D J C van Wyk oorgedra.

Die Algemene Kerkvergadering het by monde van sy voorsitter, sy dank aan die Nederduitsch Hervormde Kerk vir al die aandag en steun wat die HKSA oor baie jare ontvang het, oorgedra.

Kontak tussen die Nederduitsch Hervormde Kerk en die HKSA

Die Superintendent vir Sending is die skakel tussen die Nederduitsch Hervormde Kerk en die HKSA en sy taak word volledig in Bepaling 49 van die Kerkwet uiteengesit.

Ds van Tonder het pas 15 jaar diens in die besondere pos voltooi en daar is hoë waardering vir die wyse waarop hy met die ampsdraers van die HKSA kommunikeer en hulle adviseer.

Van tyd tot tyd word op 'n formele wyse samesprekings tussen die moderamen van die HKSA en die Moderamen van die Nederduitsch Hervormde Kerk gevoer. Die twee voorsitters van die moderamens sit by sulke samesprekings om die beurt voor. 'n Wye verskeidenheid onderwerpe word behandel en die geleentheid word benut om van mekaar te leer, nouer kontak te maak en onderlinge probleme en behoeftes te bespreek.

AANBEVELING:

- * Die vergadering neem kennis van die inligting aangaande die HKSA.
- * Die vergadering spreek sy dank uit teenoor die Superintendent vir Sending Ds J A P van Tonder, vir die wyse waarop hy die aktiwiteite van die HKSA help uitbou het.
- * Die vergadering bid die HKSA seën toe op hulle werksaamhede.

5.10 Wysiging van bepalings ten opsigte van die Sending (Bepaling 42 en 47 - 53)

Die Dagbestuur het 'n komitee bestaande uit Prof S J Botha en Prof H G van der Westhuizen, benoem om die bestaande bepalings ten opsigte van Sending te hersien, met die oog op wysiging by hierdie vergadering. Die voorgestelde wysigings is voorgelê aan die Raad vir Regsadvies en word deur die Raad ondersteun.

Bepaling 42

Evangelie buite die kerk

Bewus van sy besondere verantwoordelikheid teenoor die volk en teenoor alle volke en mense wat vreemd staan teenoor die evangelie van Jesus Christus, ag die Kerk dit sy plig om die evangelie te verkondig aan

- (a) volksgenote,
- (b) buitekerklikes,
- (c) die Jode, Moslems en aanhangers van ander godsdienste en
- (d) alle volke waar 'n sendingveld geïdentifiseer word.

Bepaling 47

Kerstening van heidene en bystand aan volkskerke

1. Die Kerk deel in die opdrag aan die algemene kerk om die evangelie aan alle volke te verkondig. Hy doen dit deur uit lede van die volke waar 'n sendingveld geïdentifiseer is, dienaars van die Woord op te lei en hulle toe te rus vir die bediening van die evangelie in die taal en begrippe van diegene aan wie die Woord van God verkondig moet word. Die Kerk verleen verder bystand aan diegene wat deur hulle arbeid tot geloof gekom het, by die vorming van gemeentes en uiteindelik by die stigting van 'n selfstandige kerk. Hiervoor bedien die Kerk hom van
 - (a) 'n Sendingraad, en
 - (b) 'n ringsendingraad, in elke ring.

Bepaling 48

Die Sendingraad

1. Die Sendingraad word na elke Algemene Kerkvergadering soos volg saamgestel
 - (a) 'n Voorsitter, vise-voorsitter en dagbestuur, deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aangewys. Die uittredende Sendingraad maak op sy laaste vergadering 'n aanbeveling in die verband. Die administrateur of sy verteenwoordiger is ampshalwe skriba van die Sendingraad en sy benoemde liggame.
 - (b) Die ringsuperintendente vir sending, of hulle sekundi, aangewys deur die ringsvergaderings.
 - (c) Die superintendent vir sending met adviserende stem.
 - (d) Die dosente wat die opleiding van dienaars van die Woord vir die Sending (verval: en volkskerke) behartig, met adviserende stem.
 - (e) Die voorsitter van die Kuratorium.
 - (f) Die voorsitter van die Raad van Toesig.
 - (g) Die voorsitter van die kommissie van eksaminatore.

- (h) Die professor in Sendingwetenskap aan die Teologiese Fakulteit (Afdeling A) aan die Universiteit van Pretoria met adviserende stem.
2. Die Raad is bevoeg om lede te koöpteer.
3. Die Raad
- (a) gee leiding aan en hou toesig oor die kersteningswerk en verleen bystand aan die betrokke volkskerke,
 - (b) gee advies aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor onderhandelings en ooreenkomste met die owerheid en met ander kerke en liggeme, ter bevordering van die kersteningswerk en bystand aan die betrokke volkskerke,
 - (c) gee advies aan die Raad van Finansies oor die verkryging, vervreemding, verbinding en beswaring van onroerende eiendom, die aangaan en toestaan van lenings, die belegging van gelde, die jaarlikse begroting vir sy finansiële behoeftes, asook oor ander sake wat deur die Raad van Finansies ten behoeve van die kersteningswerk en die betrokke volkskerke behartig word,
 - (d) gee advies aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor die benoeming, traktement en voorregte van dienaars van die Woord wat die opleiding moet behartig of oor die benoeming van dienaars van die Woord uit die betrokke volkskerke om met die opleiding behulpsaam te wees,
 - (e) sorg vir en hou toesig oor die opleiding van dienaars van die Woord. Hiervoor bedien die Raad hom van 'n Raad van Toesig oor dosering, asook van 'n kuratorium,
 - (f) eksamineer voornemende dienaars van die Woord. Hiervoor bedien die Raad hom van 'n kommissie van eksaminatore,
 - (g) tref reëlins vir die toelating en ordening van dienaars van die Woord,
 - (h) bedien hom van 'n beplanning= en advieskommissie bestaande uit die ondervoorsitter van die Sendingraad as voorsitter, twee lede van die dagbestuur, die hoof van die Opleiding, die hoof van die Departemente Sendingwetenskappe en Praktiese Teologie by die Opleiding, twee ringsuperintendente en twee gekoöpteerde lidmate van die Kerk wat ook ampsdraers mag wees om:
 - 1. aan 'n eweknie van die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika advies te gee in verband met opsig, toesig en tug oor die dienaars van die Woord,
 - 2. aan 'n eweknie van die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika advies te gee in verband met traktement en toelae van die dienaars van die Woord,

3. aan 'n eweknie van die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika advies te gee in verband met die ordelike inrigting en administrasie van gemeentes.
4. saam met 'n eweknie van die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika jaarliks 'n begroting rakende die genoemde kerk op te stel en aan die dagbestuur van die Sendingraad voor te lê.
5. 'n begroting ten opsigte van die hele opset van die sending jaarliks op te stel en aan die dagbestuur van die Sendingraad voor te lê.
6. algemene beplanning en voorkeurlyste oor alle fasette van die sending op te stel en aan die dagbestuur van die Sendingraad voor te lê en
7. verslag aan die Sendingraad te doen.

Verval

- ((h) oefen opsig, toesig en tug uit oor die dienaars van die die Woord)
- ((i) stel die traktement en toelaes van dienaars van die Woord vas.)
- (i) is verantwoordelik vir die ordelike inrigting en administrasie van kerke wat ontstaan en lei ook die kerke tot selfstandigheid en eie kerkregering,
- (j) bemiddel tussen die Kerk en kerke wat ontstaan,
- (k) hou toesig oor die werk van ringsrade, en
- (l) doen gereeld verslag oor sy werksaamhede aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

Bepaling 49

Superintendent vir Sending

1. Die Superintendent vir Sending, wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem word
 - (a) sorg daarvoor dat die besluite van die Sendingraad uitgevoer word,
 - (b) dien as mondstuk van die Kerk by die vergaderings, ampsdraers en lidmate van die betrokke volkskerke,
 - (c) sorg daarvoor dat die Raad goed ingelig bly oor die verloop van sake op die verskillende arbeidsvelde,
 - (d) sorg vir die organisasie en konsolidasie van gemeentes van die betrokke volkskerke om hulle tot selfstandigheid te lei,
 - (e) gee leiding by die vorming van nuwe gemeentes van die betrokke volkskerke,

- (f) bestendig en bevorder die sendingverantwoordelikheid by die betrokke volkskerke,
- (g) is mede-verantwoordelik vir die beplanning en instandhouding van die opleiding van dienaars van die Woord, en skenk ook aandag aan die werwing van studente, praktiese voorligting aan studente oor die administrasie en organisasie van gemeentes, en indiensopleiding van dienaars van die Woord,
- (h) besoek gereeld alle gemeentes van die betrokke volkskerke om leiding aan dienaars van die Woord, kerkrade en gemeentes te gee, en om toesig oor hulle werk te hou,
- (i) skakel met ringsrade en koördineer so die kersteningswerk van die Kerk,
- (j) is verantwoordelik vir die voorsiening van literatuur aan die betrokke volkskerke, byvoorbeeld belydenisskrifte, formuliere en gebede, wet en bepalings, katkisasieboeke en ander ter sake literatuur,
- (k) verskaf inligting aan die Kerk oor die betrokke volkskerke en
- (l) is adviserende lid van elke sendinginstansie van die Kerk.

Bepaling 50

Ringsendingraad

1. In elke ring word 'n ringsendingraad soos volg saamgestel
 - (a) Die eerste ringsvergadering wat gehou word na die sitting van die Algemene Kerkvergadering benoem 'n ringsuperintendent vir sending wat as voorsitter optree, 'n vise-superintendent (wat 'n ouderling kan wees) en 'n skriba. Indien vakatures ontstaan, moet die ringskommissie 'n plaasvervanger benoem.
 - (b) Elke kerkraad benoem 'n ouderling en 'n ouderling sekundus.
 - (c) Die ringsendingraad mag self hoogstens vyf lidmate uit die ring koöpteer.
2. Die ringsendingraad
 - (a) gee leiding aan en sorg vir kersteningswerk en bystand aan die betrokke volkskerke binne die ring, of in 'n gebied wat die Sendingraad bepaal,
 - (b) gee leiding in die uitbetaling van traktement en voorregte aan dienaars van die Woord in sy gebied.
 - (c) hou toesig oor die vorming van gemeentes, die administrasie van en beheer oor fondse, die boeke en registers,

- (d) lê jaarliks 'n begroting vir sy finansiële behoeftes aan die Sendingraad voor,
- (e) lei gemeentes tot selfstandigheid. Vorming van nuwe gemeentes geskied met die goedkeuring van die Sendingraad,
- (f) gee advies in verband met besware en klagtes teen dienaars van die Woord en meld dit aan die Sendingraad en
- (g) doen gereeld aan die ringsvergadering en die Sendingraad verslag.

Bepaling 51

Ringsuperintendent vir sending

1. Die ringsuperintendent vir sending
 - (a) sorg vir die uitvoering van die besluite van die ringsendingraad,
 - (b) dien as mondstuk van die ringsendingraad by dienaars van die Woord, kerkraadslede en lidmate van gemeentes in sy gebied, en
 - (c) sorg daarvoor dat die ringsendingraad goed ingelig bly oor die verloop van sake in sy gebied.
2. Predikante en kerkrade van die ring moet die ringsuperintendent die nodige hulp en samewerking verleen in die uitvoering van sy taak.

Bepaling 52

Fondse

1. Die fondse wat die Sendingraad en ringsendingrade benodig om hulle taak te verrig, word verkry deur
 - (a) heffings waarop die Algemene Kerkvergadering of sy Kommissie op advies van die Raad van Finansies besluit,
 - (b) vrywillige bydraes wat van gemeentes en lidmate ontvang word,
 - (c) skenkings en erflatings wat vir die doel ontvang word, en
 - (d) middele wat uit enige bron, wat die Algemene Kerkvergadering of sy Kommissie goedkeur, verkry word.

Bepaling 53

Opleiding, ordening en bevestiging

1. Die Algemene Kerkvergadering besluit waar dienaars van die Woord met die oog op sending opgelei moet word.
2. Die Sendingraad sorg vir die opleiding en vorming van dienaars van die Woord. Om hierdie taak te verrig, benoem die Raad
 - (a) 'n raad om toesig te hou oor die Hervormde Teologiese Opleiding,
 - (b) 'n kuratorium, en
 - (c) 'n kommissie van eksaminatore.
3. Die Sendingraad
 - (a) lê die vereistes neer vir toelating tot die opleiding, die proponentseksamen en die toelating as kandidaat vir die heilige diens, en
 - (b) gee advies aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor waar die opleiding moet plaasvind.

(Verval

4. Die toesigkommissie oor opleiding bestaan uit drie predikante van die Kerk, wat vir die tydperk tot die volgende gewone sitting van die Algemene Kerkvergadering benoem word, en die superintendent vir volkskerke wat ampshalwe lid is. Die kommissie
 - (a) hou toesig oor die opleiding van studente,
 - (b) behandel die verslae en aanbevelings van die dosentevergadering en bedien die Sendingraad van advies oor dosente en opleiding,
 - (c) voer opdragte van die Sendingraad uit, en
 - (d) doen gereeld verslag aan die Sendingraad)
4. (a) Samestelling

Die Raad van Toesig oor die Hervormde Teologiese Opleiding word driejaarliks tussen twee gewone sittings van die Algemene Kerkvergadering gevorm deur:

 - (i) drie predikante van die Kerk, benoem deur die Sendingraad:
 - (ii) twee lidmate van die Kerk wat ook ampsdraers mag wees, benoem deur die Sendingraad:

- (iii) die superintendent vir sending, ampshalwe, met adviserende stem;
- (iv) die administrateur, met adviserende stem en
- (v) die hoof van die Hervormde Teologiese Opleiding, met adviserende stem.

(b) Opdrag

Die Raad vir Toesig oor die Hervormde Teologiese Opleiding hou toesig oor:

- (i) die voltydse en deeltydse dosente;
- (ii) die leergange en kursusse;
- (iii) aktiwiteite wat verband hou met die opleiding van predikante by die Hervormde Teologiese Opleiding;
- (iv) die fisiese opset van die HTO en
- (v) die uitvoering van opdragte van die Sendingraad aan enige instansie i.v.m. die opleiding.

(c) Werkwyse

Die Raad

- (i) wys sy eie voorsitter aan;
- (ii) vergader minstens twee keer per jaar;
- (iii) behandel die verslae en aanbevelings van:
 - * die hoof van die Opleiding,
 - * die dosente vergadering,
 - * die kuratorium en
 - * die eksamenkommissie.
- (iv) bedien die Sendingraad van advies oor alle sake rakende die Opleiding en
- (v) doen jaarliks verslag aan die Sendingraad.

5. Die kuratorium bestaan uit die volgende predikante wat vir die tydperk tot die volgende gewone sitting van die Algemene Kerkvergadering benoem word

- (a) drie predikante van die Kerk,
- (b) drie predikante van die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika, en
- (c) die superintendent vir sending wat ampshalwe lid is.

Dosente in die teologie het sitting, met adviserende stem, in die vergadering van die kuratorium en hulle kan voorstelle indien.

Die Kuratorium

- (d) hou toesig oor die vordering en gedrag van studente,
- (e) sien toe dat studente wat vir die opleiding inskryf aan die vereistes voldoen,
- (f) ontvang die volgende stukke van kandidate vir die proponentseksamen:
 - (i) 'n bewys van lidmaatskap,
 - (ii) 'n bewys dat hy die eindeksamen geslaag het,
 - (iii) 'n getuigskrif uitgereik deur die kerkraad van die gemeente waaraan hy behoort,
 - (iv) 'n getuigskrif deur die voorsitter van die vergadering van dosente uitgereik en
 - (v) minstens twee afskrifte van sy proefpreek,
- (g) gaan die stukke van kandidate vir die proponentseksamen na en, indien dit in orde bevind word, deel hy dit aan die kommissie van eksaminatore mee en oorhandig 'n naamlys van kandidate aan hulle,

(Verval

((h) maak aanbevelings by die Sendingraad oor geldelike steun aan studente)

- (h) maak aanbevelings by die Sendingraad aangaande behoeftes van studente, en
- (i) doen gereeld verslag van sy werk aan die Raad van Toesig en aan die Sendingraad.

6. Die kommissie van eksaminatore bestaan uit

- (a) die voorsitter van die Sendingraad of sy verteenwoordiger, wat ook as voorsitter van die kommissie optree,
- (b) twee lede van die dagbestuur van die Sendingraad,
- (c) die voorsitter van die vergadering van dosente en

(Verval - die nommering verander van hieraf

((d) die superintendent vir volkskerke, en)

- (d) twee lede van die sinodale kommissie van die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika.

Die kommissie

- (e) neem jaarliks die proponenteksamen af op 'n tyd deur die voorsitter bepaal. Die eerste gedeelte van die eksamen bestaan uit 'n proefpreek. Die twee lede van die sinodale kommissie van die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika woon die proefpreek by en doen dan skriftelik verslag aan die voorsitter. 'n Kandidaat wie se proefpreek nie bevredigend is nie, hou na 'n maand weer 'n proefpreek. 'n Kandidaat slaag hierdie gedeelte van die eksamen eers voordat hy geëksamineer word. In die tweede gedeelte van die eksamen voer die kommissie met elke kandidaat 'n gesprek om te bepaal of hy die evangelie suksesvol kan bedien. Sy proefpreek word bespreek en die volgende word bepaal.
 - (i) Sy kennis van die Heilige Skrif, belydenisskrifte, formuliere, kerkwet en bepalings.
 - (ii) Sy kennis van vergaderingsprosedure, verkiesing van ampsdraers en afgevaardigdes, hou van boeke en registers, opstel van verslae en korrespondensievoering.
 - (iii) Sy gesindheid teenoor die amp.
 - (iv) Sy kennis van ongelowige volksgenote, sektes en heidene.
- (f) ondersoek die leer en lewenswandel van predikante en proponente uit ander kerke wat as dienaars van die Woord by die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika wil aansluit en maak 'n aanbeveling by die sinodale kommissie,
- (g) sien toe dat die voorsitter van die Kommissie van eksaminatore 'n sertifikaat met die name van die kandidate wat geslaag het, aan die verteenwoordigers van die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika oorhandig,
- (h) gee leiding aan die sinodale kommissie van die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika om die suksesvolle kandidate, na ondertekening van die nodige dokumente, beroepbaar te stel. Die proponent ontvang van die sinodale kommissie vorm AA en

(Verval

- ((j) eksamineer voornemende evangeliste oor dieselfde onderwerp as die proponentseksamen. 'n Suksesvolle kandidaat ontvang vorm BB.)

- 7. (a) Dosente in die teologie word benoem kragtens Bepaling 48.3 (d) en gaan dan 'n kontrak met die Sendingraad aan.
- (b) Slegs dienaars van die Woord word as dosente benoem.
- (c) Dosente in die teologie

- (i) lei studente op en vorm hulle as dienaars van die Woord,
 - (ii) hou toesig oor die vordering en gedrag van studente,
 - (iii) bevorder teologiese arbeid deur voordragte en publikasies,
 - (iv) bedien die kerk en die volk van advies, en
 - (v) bedien Woord en sakramente.
- (d) Die dosentevergadering bestaan uit al die voltydse dosente in die teologie en hulle kies 'n voorsitter, ondervoorsitter en sekretaris op die eerste vergadering na 'n gewone Algemene Kerkvergadering. Die verkiesing van die voorsitter moet eers deur die eersvolgende Sendingraadvergadering goedgekeur word voordat hy as hoof van die opleiding kan optree. Die voorsitter het sitting op die dagbestuur van die Sendingraad met adviserende stem.
- (e) Die dosentevergadering - (let op dat die nommering verander)
- (i) voer opdragte van die Sendingraad uit,
 - (ii) doen verslag aan die kuratorium oor die vordering en gedrag van die studente,
 - (iii) lê die behoeftes (verval vir die opleiding en die behoeftes) van die studente aan die kuratorium voor,
 - (iv) lê die behoeftes van die Opleiding aan die raad van toesig voor,
 - (v) doen gereeld verslag aan die Raad van Toesig oor die opleiding,
 - (vi) maak aanbevelings oor dosente en opleiding, en
 - (vii) sien toe dat die voorsitter aan studente wat die eindeksamen geslaag het 'n sertifikaat uitreik.
- (f) Die Sendingraad en sinodale vergadering win, in sake wat die belydenis en liturgie raak, eers die advies van die vergadering van dosente in.
- (g) Die Sendingraad bepaal die status van dosente.

8. 'n Kerkraad stel die sinodale kommissie en die superintendent vir sending in kennis dat 'n proponent georden en bevestig (verval: of 'n evangelis bevestig) is. Die superintendent stuur dan 'n akte van ordening aan die predikant (vorm BB) (verval en 'n akte van bevestiging aan die evangelis (vorm DD)). Hierdie dokumente word deur die voorsitter en skriba van die sinodale kommissie en deur die superintendent namens die Sendingraad onderteken. (verval 'n Evangelis ontvang nie 'n akte van ordening nie.)

9. Die volgende vorms word gebruik

(AA) Akte van toelating as predikant – Bepaling 54.6(h).
Die sinodale kommissie van die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika het besluit om proponent.....
toe te laat tot die evangeliebediening in die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika.

Die kommissie hoop van harte dat die eerwaarde proponent spoedig die geleentheid sal kry om gereeld die evangelie van Jesus Christus te verkondig, die Sakramente te bedien en dat sy arbeid geseënd en vrugbaar sal wees.

Geteken te op die dag van 19.....
Voorsitter van die sinodale kommissie
As getuie
Superintendent vir sending

(Verval

(BB) Akte van toelating as evangelis – Bepaling 54.6(j).
Die sinodale kommissie van die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika het besluit om evangelis.....
toe te laat tot die evangeliebediening in die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika.

Die kommissie hoop van harte dat die eerwaarde evangelis spoedig in staat gestel sal word om gereeld die evangelie van Jesus Christus te verkondig en dat sy arbeid geseënd en vrugbaar sal wees.

Geteken te op die dag van 19.....
Voorsitter van die sinodale kommissie
As getuie
Superintendent vir volkskerke)

(BB) Akte van Ordening – Bepaling 54.8.
Die sinodale kommissie van die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika en die Sendingraad is deur die kerkraad van die gemeente
in kennis gestel dat die heer
op.....(datum) georden is as herder en leraar.
Hierdie akte van ordening word nou aan hom gegee.

Die opdrag aan die predikant is om in ooreenstemming met die Woord van God die evangelie te verkondig en die sakramente te bedien. Hy moet die kerklike orde in ag neem en getrou as herder en leraar die kerk deur woord en daad opbou sodat die evangelie vir die gemeente tot heil en seën kan wees.

Die sinodale kommissie en Sendingraad hoop en vertrou dat hy die liefde, eer en vertroue sal ontvang wat hom vanweë sy amp toekom. Mag God hom seën.

Gegee te op die dag van 19.....
Namens die sinodale kommissie van die Hervormde Kerk in
Suidelike Afrika

.....
Voorsitter

.....
Skriba

Namens die Sendingraad
.....Superintendent vir Sending.

(Vervol

(DD) Akte van bevestiging – Bepaling 54.8
Die sinodale kommissie van die Hervormde Kerk in Suidelike
Afrika en die Sendingraad is deur die kerkraad van die
Gemeente
in kennis gestel dat die heer
.....
op(datum) bevestig is as evangelis. Hierdie
akte van bevestiging word nou aan hom gegee.

Die opdrag van die evangelis is om in ooreenstemming met die Woord van God die evangelie te verkondig. Hy moet die kerklike orde in ag neem en getrou as evangelis die Kerk deur woord en daad opbou sodat die evangelie vir die gemeente tot heil en seën kan wees.

Die sinodale kommissie en Sendingraad hoop en vertrou dat hy die liefde, eer en vertroue sal ontvang wat hom vanweë sy amp toekom. Mag God hom seën.

Gegee te op die dag van 19.....
Namens die sinodale kommissie van die Hervormde Kerk in
Suidelike Afrika.

Voorsitter

Namens die Sendingraad
 Superintendent vir volkskerke).

Bepaling 54

Sittingsreg

'n Dosent in die teologie kragtens Bepaling 48.3(d) en 53.7 wat lidmaat van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika is, het sitting in die Algemene Kerkvergadering met gewone stem, en wanneer daartoe uitgenooi, neem hy sitting in 'n ringsvergadering met adviserende stem.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering behandel die voorgestelde wysigings aan die Bepalings ten opsigte van Sending.

5.11 Beskrywingspunt : Offerbereidheid van swart gemeentes

Die Ring van Heidelberg het besluit om by die Algemene Kerkvergadering aan te beveel dat die Sendingraad daadwerklike aandag sal gee aan die offerbereidheid van lidmate van die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika, aangesien die loongaping tussen wit en swart in baie gevalle weggeval het en in ander gevalle drasties verklein het.

AANBEVELING: Die beskrywingspunt van die Ring van Heidelberg word behandel.

5.12 SENDINGINSTITUUT

Die Algemene Kerkvergadering van 1986 het die volgende besluit geneem: "Die vergadering dra aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op om studiewerk te laat doen om aan die kerk se apostolaat 'n nuwe en breër dimensie te gee. Die studie moet onder andere die moontlikheid van die stigting van 'n Sendinginstituut insluit".

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het 'n Studiekommissie in die verband soos volg saamgestel: Dr DJC van Wyk, proff PJ van der Merwe, HG van der Westhuizen, E Engelbrecht en SJ Botha.

Die opdrag van die kommissie het primêr te doen met die apostolaat van die kerk. Die kommissie het egter, na oorweging van baie sake en argumente, geoordeel dat dit nou eers oor die sending moet gaan en dat daar later na die breër saak van apostolaat gekyk moet word.

Die volgende werk is verrig:

- * Van der Westhuizen HG 1986. Apostolaat en sendinginstituut. (23pp). Dit is 'n uitgebreide stuk waarin prof Van der Westhuizen die kerk se apostolaat en die geleidinge daarvan in oënskou neem en 'n organisatoriese struktuur voorstel om dit ten beste te laat funksioneer.
- * 'n Lys van sake wat op die studieterrein van die studiekommissie val of wat toekomstige studietemas kan uitmaak, is opgestel.

Die metode wat hiervoor gevolg is, is individuele studie en gesamentlike diskussie.

- * Die kommissie het 'n organigram opgestel om sy denkrigting oor die toekomstige strukturerings van die kerk se sendingpoging uit te beeld.
- * Proff E Engelbrecht en HG van der Westhuizen is gedurende die helfte van 1988 deur die HTO na 'n konferensie oor bevrydingsteologieë te Kwasizabantu afgevaardig. Prof Engelbrecht het 'n verslag daaroor aan die studiekommissie beskikbaar gestel.
- * Daar is ook begin met 'n argiefversameling van vorige artikels en studies wat in die Ned Herv Kerk oor sendingnavorsing, nuwe sendingstrategie, nuwe sendingterreine of verwante temas geskryf is.

Aanbeveling:

Die studiekommissie is van oordeel dat sy opdrag en studieterrrein so omvangryk is dat dit verdere arbeid regverdig. Die kommissie versoek daarom dat sy opdrag gekontinueer word en dat hy toegelaat word om by 'n volgende geleentheid 'n finale verslag voor te hou.

Die kommissie wil nogtans by hierdie geleentheid die volgende opper:

- * Die studiekommissie beveel aan dat daar begin moet word met 'n nuwe inligtings-, toerustings- en motiveringsaksie onder lidmate en predikante van die kerk oor die noodsaak en aard van die kerk se sendingpoging. Die studiekommissie meen dat daar nou juis geen afname in belangstelling, kennis, begrip en ywer by lidmate en predikante oor hierdie groot saak bekostig kan word nie.
- * Die HKSA moet oorgehaal word om parallel hiermee 'n dergelike aksie in eie geledere van stapel te stuur. Die studiekommissie merk kommerwekkende tekens van 'n afname in sendingywer en =gemotiveerdheid by predikante en lidmate van die HKSA. Dit sou egter nie betaal om die HKSA hieroor aan te spreek as daar onder ons 'n ewe groot ongeërgdheid oor die kerk se apostolêre taak bestaan nie.
- * Die studiekommissie beveel aan dat daar opnuut gekyk word na nuwe sendingterreine. Die Ned Herv Kerk kan hom nie tevrede stel dat hulpverlening aan die HKSA 'n volledige uitlewing van sy sendingroeping is nie (veral nie as dit aangetoon kan word dat daar stagnasie in die sendingaktiwiteite van die HKSA self ingetree het nie). Die volgende nuwe sendingterreine moet onder andere oorweeg word: Asiërs, Kleurlinge, Suidwes-Afrika, Venda, Zambië en Zimbabwe. Daar moet ook gekyk word na die onafhanklike kerke (by wie 'n groot behoefte na teologiese opleiding bestaan).

Die kommissie is oortuig dat as daar verbeeldingryk gedink en gesoek word, 'n hele spektrum van onontginde sendingterreine sal blyk.

* Die studiekommissie wil die organigram vir kennisname voorhou as 'n voorgestelde struktuur vir die toekomstige sendingpoging van die Ned Herv Kerk. Dit word gesuggereer dat 'n nuwe afdeling, nl. 'n sendingnavorsingsinstituut, by die bestaande gevoeg word. Dit wil nie sê dat daar tevore of tans nie sendingnavorsing plaasgevind het nie, maar die kommissie meen dat dit meer gekoördineerd en gerig sal geskied wanneer dit onder leiding van so 'n instituut plaasvind. Aangesien daar in die finale verslag van die studiekommissie meer uitgebreid en in besonderhede hieroor gehandel sal word, word nou volstaan met die opmerking dat die waarde van 'n wetenskaplike sendingstrategie en toepaslike sendingkundigheid kwalik oorskat kan word. Daar kan maar net verwys word na die groot waarde en nut wat die NG Kerk reeds van hulle instituut ISWEN, verkry het.

* Dit het tot die ore van die studiekommissie gekom dat verskeie predikante en kerkrade ongelukkig voel dat die sending "22% van die kerk se begroting" insluk en dat daar gevoel word dat dié kolossale belegging oor jare heen nie die verwagte rendement gelewer het nie. Hieroor wil die kommissie die volgende kommentaar lewer:

** Uit die totale heffing van R48,50 per lidmaat per jaar wat in 1988 gegeld het, word R10,47 vir sending bestem. In die geval van 'n individuele offergawe van R20 per maand, dit wil sê R240 per jaar, is dit ongeveer 4% van so 'n lidmaat se offergawe.

Dit is dus duidelik dat hoewel sending 'n belangrike item op die uitgawestaat van die kerk is, dit nie naastenby so 'n groot hap uit die kerk se inkomste neem as wat in sommige kringe voorgestel word nie.

Terwyl dit waar is dat sending tans 21,6% van die begroting van die Raad van Finansies vir 1988 uitmaak, wil dit nie sê dat sending dieselfde persentasie uitmaak van die Ned Herv Kerk se totale uitgawe vir 1988 nie. Laasgenoemde persentasie kan op 2 tot 5% geskat word.

** Die kommissie erken die reg van lidmate en ampsdraers om vrae te vra oor die effektiwiteit van 'n bepaalde sendingpoging en die finansiële inset wat dit verg. Die kommissie wil nogtans wys op die fatale fout wat gemaak word wanneer die vraag of die kerk 'n sending-taak het, besleg word met finansiële argumente. Sendingwerk is altyd 'n geval van brood wat op die water gewerp word - daaroor moet ons geen illusies hê nie. Daar kan egter geen twyfel in die hart van enige verantwoordelike lidmaat of ampsdraer bestaan oor die sendingplig van die Ned Herv Kerk nie.

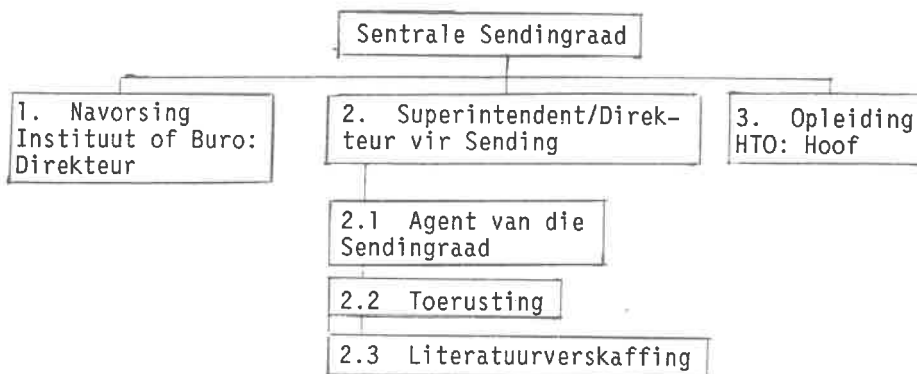
Die sendingopdrag van die Here en die offers wat dit vra, behoort vir die kerk 'n blye taak te wees en nie iets wat met steun en klagte verrig word nie.

* Die kommissie voel aan dat daar in die toekoms 'n probleem kan ontstaan oor die beheer van die HTO. Die HKSA beskou dit reeds as "hulle" opleiding. Geluide is verneem dat effektiewe beheer en seggenskap geleidelik na die HKSA oorgedra moet word. Daar is groot waardering vir die mate waarin die HKSA hom met die HTO identifiseer. Die Ned Herv Kerk kan egter nie bekostig om die HTO prys te gee nie, want dan verloor hy sy vernaamste raakvlak met die praktiese sendingsituasie. Daar sal dus met groot omsigtigheid oor hierdie saak gedink en gepraat moet word.

ORGANIGRAM

Oogmerk:

- (1) Om die kerk se sendingwerk as hoër prioriteit gegradeer te kry,
- (2) Om aan die kerk se sendingwerk onderweg na 2000 breër dimensie te gee.

1. NAVORSING : INSTITUUT OF BURO : DIREKTEUR

- * Moet, met navorsingsprojekte die Sendingraad, Direkteur: Sending en die HTO ondersteun
- * Plasing: Teologie (A), UP, en HTO, Klipdrif
- * Tree op as katalisator met betrekking tot navorsing wat op apostolaat van die NHK gerig is
- * Moet navorsingskakeling met alle relevante instellings binne en buite die NHK bewerk
- * Moet inligtingskakeling tussen verskillende kerklike liggame/rade op apostolêre vlak help optimaliseer
- * Moet sendingstrategieë help uitwerk
- * Moet help in voortgaande toerusting van superintendente en ring-superintendente (Toerusting waarskynlik deur Sentrum VTT)
- * Onderwerpe vir studie/navorsing:
 - Versameling van spesifieke materiaal en ontsluiting van inligting
 - Geskiedenis van NHK se sendingwerk
 - Geskiedenis van HKSA
 - Ontginning van ringsendingrade se argiewe
 - 'n Studie van die sending in SA
 - HCM Fourie se sendingdenke en =bydrae
 - Sending en evangelisasie: begripomskrywing
 - Sending in 'n oorgangfase
 - Studie van faktore wat sending bemoeilik
 - Verstedeliking: effek op apostolaat
 - Effek van sekularisasie en sekularisme
 - Effek van Art III op sendingbeeld van NHK en effek op sendingwerk
 - Onderzoek ivm rassisme-aanklag
 - Studie ivm nuwe sendingterreine
 - Trekarbeidsending
 - Beplanning van nuwe sendingstrategie
 - Korreleer sendingpraktyk van die NHK met sendingbeleid?
 - Is hulp aan selfstandige kerk soos HKSA nog sending?
 - Gevolge van hulp aan jong/onafhanklike kerke
 - Studie in verband met koste-effektiwiteit van ons sending
 - Selfstandigheid/afhanklikheid van HKSA
 - Sending van die HKSA
 - Studie van onafhanklike kerke
 - Inheemswording en etnisiteit in perspektief
 - Volkskerk
 - Sending en samelewing
 - Sending en ekumene
 - Studie van ideologieë en relevansie vir sending
 - Studie van ander godsdienste
 - Kerk en Israel
 - Herskrywing van artikels en bepalings met betrekking tot apostolaat

2. SUPERINTENDENT/DIREKTEUR VIR SENDING

2.1 Agent vir die Sendingraad

- * Voer bepalings van Kerkwet uit
- * Stuur sendingpoging
- * Beplanning van sendingaksie
- * Werk mee in strategiebeplanning
- * Skakeling en kommunikasie
- * Stimuleer sendingbewussyn in NHK en HKSA
- * Stimuleer selfstandigheid op alle terreine in jong kerke
- * Kerkverdeling moet positief begelei word
- * Vervul ander bestuursfunksies
- * Skakel met Instituut en HTO

2.2 Toerusting - (hoofsaaklik deur Sentrum gekoppel aan HTO)

- * Indiensopleiding en toerusting:
ampsdraers en lidmate HKSA - saam met HTO
 - Moet teologiese arbeid van leraars van die HKSA help bevorder
 - Uitbouing van ampswerk
 - Verdieping van gemeentelike lewe
 - Uitbouing van kersang
 - Kategete-toerusting
 - Met oog op meer effektiewe kerklike administrasie in HKSA
- * Toerusting van ringsuperintendente (in samewerking met SVTT)

2.3 Literatuurverskaffing

- * Montshafatsi
- * Almanak
- * Teologiese studies
- * Ontwikkeling van Engelse publikasies
- * Bekendstelling van NHK-standpunte

3. OPLEIDING HTO: HOOF

- * Lei sendingkragte vir NHK se sending op
- * Indiensopleiding
- * Stimulering en bydrae tot teologies-wetenskaplike studie
- * Opleiding van onderwysers?
- * Opleiding van maatskaplike werkers moet vorentoe dalk oorweeg word
- * Moet teologie vir en namens sendingkerke bedryf

Huidige Ondersoekkommissie moet met studie begin. Sake wat as prioriteite geïdentifiseer is, moet aandag kry, byvoorbeeld nuwe sendingterreine en sendingaksie, suggesties in verband met apostolaatsrade en apostolaatwerkgroep.

Die voorlopige resultaat moet intussen aan die Kommissie van die AKV vir kommentaar voorgelê word.

Hoewel hierdie kommissie sending as sy primêre ondersoekgebied het, sal die hele apostolaat uiteindelik in die lig van bevindinge en aanbevelings deurgedink moet word.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering neem instemmend kennis van die werksaamhede, organigram en aanbevelings van die Studiekommissie in verband met die kerk se apostolaat.

6. GETUIENIS TEENoor OWERHEID EN VOLK

6.1 RAAD VIR MAATSKAPLIKE SAKE

Sake verwys deur die Algemene Kerkvergadering:

6.1.1 HOMOSEKSUALITEIT

As gevolg van die uitgebreidheid van hierdie studie, is dié werkstuk ongelukkig nog nie voltooi nie. Die doelwit is egter nog om die teologie rondom homoseksualiteit, die eksegeese van die betrokke gedeeltes en die feitlikhede oor homoseksualiteit in die vorm van 'n publikasie hopelik voor die Algemene Kerkvergadering van 1989 aan te bied.

6.1.2 DIE REFORMATORIESE SONDAGBESKOUING MET SPESIALE VERWYSING NA SONDAGSPORT EN DIE UITSENDING DAARVAN

Die kerk doen 'n beroep op christene, die sake-sektor, sport-organisasies en die betrokke owerhede om die geleentheid wat 'n Sondag bied om God met geloofsblyheid, dankbaarheid en feestelikheid te dien, te bevorder.

Omdat die kerk nie beheer het oor sake wat deur ander instansies op Sondag gereël word nie, kan dit wel gebeur dat sulke sake met gemeentelike bedrywighede bots. Die kerk doen 'n beroep op sy lidmate om in sulke gevalle 'n keuse ten gunste van gemeentelike bedrywighede uit te oefen.

Die taak van die uitsaaiwese om ook op Sondag uitsendings te doen word erken, ook uitsendings wat die gebeure van die dag, insluitende sportbyeenkomste, dek.

Aandag moet gegee word om so ver moontlik die programrooster en populêre uitsendings op Sondag so in te rig dat dit nie in kompetisie staan met die gebruikelike tye vir kerklike samekomste en godsdiensoefening nie.

Programme moet so gekeur word dat dit nie afbreuk doen aan die gees van die Christelike Sondag nie, naamlik as 'n dag aan die Here gewy en 'n feesdag tot eer van die Here.

Sportuitsendings op Sondag moet nie so 'n oorheersende plek inneem dat die indruk verkry word dat dit 'n sportdag in plaas van 'n dag vir die diens van die Here is nie.

6.1.3 IN-VITRO BEVRUGTING

Die raad is nog besig om indringend oor die aangeleentheid te besin.

6.1.4 INTERSEKSUALITEIT, TRANSVESTISME, TRANSEKSUALITEIT EN AANGEBORE AFWYKINGS

Die studie het reeds ver gevorder maar is nog nie heeltemal afgehandel nie.

Opdragte deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aan die Raad gegee:

6.1.5 DIE KERK EN 'n HANDVES VAN MENSEREGTE EN GROEPREGTE BESKERMING

Van owerheidsweë was die Suid-Afrikaanse Regskommissie gemoeid met 'n ondersoek na die funksie van die reg in die beskerming van menseregte en groepregte. Die Regskommissie het die standpunt van die kerk in hierdie verband gevra.

In 'n studie het die Raad tot die volgende konklusie gekom:

Talle faktore sal in die Suid-Afrikaanse situasie 'n suksesvolle daarstelling van 'n handves vir menseregte verkompliseer. Vir die kerk bly dit die belangrikste dat so 'n handves gebou word op Christelike-etiese basis - dit wil sê op die Bybelse Tien Gebooie waaraan die kerk onherroeplik in gehoorsaamheid gebind is. Die Tien Gebooie erken egter geen menseregte wat opgeëis word deur die mens en geheel vanuit die mens nie, maar stel alleen deur-God-vergunde-regte-aan-die-mens, as opdragte van God, daar.

6.1.6 VIGS - 'n PANDEMIESE SIEKTE

Dit het die afgelope tyd duidelik geword dat daar in ons land en in die kerk 'n groot besorgdheid ontstaan het rondom die aard en verspreiding van die verworwe immuniteitsgebrek-sindroom (vigs). Die besorgdheid sentreer veral rondom die moraal van die bevolking met betrekking tot seksualiteit en praktiese aangeleenthede soos die gemeenskaplike gebruik van die beker by Nagmaal. Om enigsinds in staat te wees om antwoorde te waag oor vrae rondom hierdie aangeleenthede is dit noodsaaklik om allereers die feitlikhede van die siekte in aanmerking te neem. Vir hierdie doel word hoofsaaklik gesteun op materiaal deur die Departement van Nasionale Gesondheid en Bevolkingsontwikkeling sowel as die US Department of Health and Human Services verskaf.

Wat is vigs?

Vigs is 'n siekte wat veroorsaak word deur infeksie met 'n virus wat bekend staan as HIV (Human Immuno Suppressive Virus). Die aansteeklike virus dring die bloedstroom binne en val 'n sekere groep bloedselle aan wat verantwoordelik is vir die beskerming van die liggaam teen infeksies en kankers. Vigs kan op twee wyses aanwesig wees in die menslike liggaam:

- * Progressiewe skade kan aan die verdedigende witbloedselle of immuunsteem plaasvind. Na 'n tydperk wat wissel van 'n paar maande tot drie, vier of meer jare, ontwikkel die volgende simptome: onverklaarbare gewigsverlies; vermoeidheid; nagsweet; herhalende episodes van verhoogde temperatuur; geswelde klieren in die nek, lies en armholtes; chroniese diarree en sproei in die mond. Persone in die toestand ly aan die sogenaamde Vigs-verwante toestand of VVT (Aids-related complex or ARC). Reeds hierdie toestand is aansteeklik. Die feit dat persone hierdie simptome eers na 'n tydperk vertoon, beteken dat 'n persoon 'n draer van die virus kan wees en ander kan besmet sonder dat hy daarvan bewus is.
- * Die VVT kan by sommige persone ontwikkel in vigs. Dit gebeur wanneer die immuunsteem so beskadig word dat die gevolg is dat die liggaam nie meer in staat is om homself te beskerm teen ongewone infeksies nie. Die volgende simptome word dan waargeneem: 'n aanhoudende en dikwels droë hoes gepaard met kortasemheid wat dui op moontlike infeksie van die longe deur 'n ongewone organisme, sproei in die mond en slukderm wat dit moeilik en pynlik maak om te sluk, die verskyning van pynlose persagtige swelsels op die vel of in die mond (dit staan bekend as karposi se kanker), langdurige diarree wat weke of maande kan duur, en simptome en tekens wat hulle voordoen soos 'n brein degenerasie of verlamming.

Slegs wanneer hierdie uitsonderlike infeksies of kankers voorkom kan vigs gediagnoseer word. Na die diagnose leef 'n vigslyer gemiddeld ses maande. Vigs is dus tans 'n ongeneeslike siekte. Die feit dat twee stadiums, naamlik VVT en Vigs, onderskei kan word maak dit moontlik dat 'n hoë risiko groep (pool of infection) geïdentifiseer kan word as persone wat moontlik vigslyers kan word. Die hoë risiko groep word bepaal deur die wyse waarop vigs van een persoon na 'n ander oorgedra kan word.

Hoe word vigs oorgedra?

Die vigs-virus kom voor in die bloedstroom sowel as in die vog van die liggaam. Die belangrikste wyse waarop die vigs-virus oorgedra word is deur geslagsomgang en deur bloed of bloedprodukte. Die vigs-virus kan aanwesig wees in die semen en kan daarom oorgedra word deur orale, anale en vaginale geslagsomgang. Bloed en bloedprodukte kan die vigs-virus oordra deur middel van bloedoortapping en in die geval van hemofilie-lyers (mense met bloeiersiekte) wanneer oortapping plaasvind van 'n sekere bloedproduk wat vir behandeling benodig word. Dit is ook bekend dat moeders wat draers van die vigs-virus is hulle pasgebore babas besmet en dat dwelm-verslaafdes met die virus in sy bloed vigs kan oordra na ander dwelmverslaafdes as dieselfde onsteriele naalde en spuite gebruik word.

Die wyses van oordrag van die vigs-virus word wetenskaplik bewys deur 'n ondersoek wat gedoen is op 20 Maart 1987 om te bepaal hoe die totaal van 49 gerapporteerde vigslyers in Suid-Afrika besmet is met die virus. Die vigslyers was almal manlik en blank. Uit die totaal van 49 was 44 homoseksueel en biseksueel. Een was 'n heteroseksueel wat in die buitenland besmet is met die virus. Twee persone het gely aan hemofilie en twee ander het die virus ontvang deur bloedoortapping. Die besmetting wat plaasgevind het deur bloedoortapping en bloedprodukte moet as geïsoleerde gevalle gesien word aangesien voldoende maatreëls tans toegepas word om herhaling hiervan te voorkom.

Die nuutste statistiek bevestig die wyse van oordrag van die vigs-virus. Sedert 1982 tot aan die begin van Januarie 1988 is 76 persone as vigslyers gediagnoseer. Uit die totaal van 76 is 65 direk te wyte aan homoseksuele en biseksuele kontak, vyf as gevolg van heteroseksuele kontak, drie as gevolg van bloedoortapping en drie weens hemofilie.

Die hoë risiko groep kan op grond van hierdie gegewens beskryf word as homoseksuele en biseksuele mans terwyl dwelmslawe 'n latente moontlikheid is in Suid-Afrika. Die resultaat van 'n ondersoek gedoen in Johannesburg was 40% van 500 homoseksuele mans HIV-positief, terwyl die persentasie in Kaapstad 10% was. Op grond hiervan word bereken dat die hoë risiko groep ongeveer 6 000 persone behels.

Die Afrika patroon

Die voorkoms van vigs in Suid-Afrika as beperk tot veral die homoseksuele persone verteenwoordig nie meer die volledige stand van sake nie. Behalwe die Westerse patroon van vigs word Suid-Afrika nou ook bedreig deur die Afrika-patroon van vigs. In Afrika word vigs oorgedra deur heteroseksuele kontak. In Sentraal-Afrika is vigs alreeds so versprei dat die bevolking besig is om uit te sterf. In lande soos Zaire, Uganda, Malawi, Zambië en Tanzanië is die toestand kritiek. In 1985 toe die eerste toetse gedoen is in Uganda, het 10,6% van die swanger vroue die virus onder lede gehad. In April 1986 het die persentasie gestyg tot 13,6%. In Februarie 1987 was dit 24,1%. Die patroon is besig om in Suid-Afrika onder die Swartbevolking voor te kom. Deur middel van roetine bloedtoetse wat deur die Suid-Afrikaanse Bloeddiens in Johannesburg gedoen is, is gevind dat 28 swanger swart vroue uit 40 000 die vigs-virus dra. Dit verteenwoordig 30 000 draers in Suid-Afrika. Dit bring mee dat die hoë risiko groep nie meer beperk word tot die homoseksuele groep nie, maar dat die heteroseksuele bevolking nou ook hierby gereken moet word. Aangesien dit die totale bevolking behels kan die hoë risiko groep beter omskryf word as diegene wat 'n seksueel losbandige lewe voer.

Voorkoming

Aangesien daar tans geen geneesmiddel vir vigs is nie, kan vigs slegs deur voorkoming bekamp word. Daarom word die volgende strategieë van owerheidsweë toegepas:

- * Lede van die publiek word aangeraai om seksuele of ander aktiwiteite te vermy wat hulle kan blootstel aan infeksie deur draers van die virus. Die klem word gelê op verantwoordelike en monogame seksuele verhoudings asook die beoefening van veilige seksualiteit deur die gebruik van kondome.
- * Siftingsondersoeke van bloed en bloedprodukte word gedoen.
- * Daar word meegewerk aan wêreldwye navorsing wat gerig is op die ontwikkeling van 'n entstof om mense te beskerm teen die vigs-virus. Daar word ook proefnemings met verskillende middels gedoen met die hoop om 'n effektiewe geneesmiddel te vind.

Wat is die taak van die kerk?

Aangesien die vigs-virus deur seksuele losbandigheid versprei word, het die kerk 'n belangrike taak ten opsigte van die moraal in die samelewing. Met moraal word die gewoontes en sedes van die menslike lewe bedoel. As sodanig is moraal onontbeerlik vir die oorlewing en samelewing van mense. Wanneer die kerk hom bemoei met die moraal van die bevolking van Suid-Afrika dan doen die kerk dit vanuit 'n bepaalde hoek wat vir hom kosbaar is, naamlik, die Woord van God. Die moraal wat die kerk verkondig is daarom 'n moraal wat in die geloof in Jesus Christus gewortel is. Met die Christelike geloof as uitgangspunt kan die kerk nie anders as om sy lidmate en die hele bevolking van Suid-Afrika tot 'n Christelike lewenstyl op te roep nie. 'n Christelike lewenstyl eerbiedig die monogame huwelik as die ruimte waarbinne seksualiteit beoefen word. Die Christelike lewenstyl bekamp losbandigheid en permissiwiteit deur klem op die selfbeheersing te lê wat elkeen moet beoefen (Gal 5: 19 - 26). Daarom kan die taak van die kerk gesien word as om elke inwoner van die land op te roep om die monogame huwelik en huwelikstrou te eerbiedig.

Daar kan dus aan die oproep van die owerheid instemming verleen word dat monogame seksuele verhoudings gehandhaaf moet word. Die oproep tot veilige beoefening van seksualiteit kan egter nie ten volle ondersteun word nie. Die kerk erken die geoorlooftheid van die gebruik van voorbehoedmiddels binne die ruimte van die huwelik en in die lig van verantwoordelike gesinsbeplanning. Wanneer die oproep tot eerbiediging van die monogame huwelik in een asem saam met die oproep tot die beoefening van veilige seksualiteit genoem word, is die moontlikheid groot dat die weg van die minste weerstand gevolg sal word.

Dit is onwaarskynlik dat so 'n veldtog 'n Christelike lewenstyl sal vestig. Die gevaar bestaan dat 'n kondoom-samelewing eerder geskep word. 'n Kondoom-samelewing gee nie ag op die beheersing van die seksuele drif nie, maar stel slegs belang in die begrensing van die gevolge van die seksuele drif. Permissiwiteit word op hierdie wyse nie bekamp nie maar eerder genaturaliseer.

Die oproep van die kerk tot 'n Christelike lewenstyl behoort daarom duidelik hoorbaar gemaak te word.

Die Nagmaal

Binne die kerklike lewe word gevra na voorkomingsmaatreëls met betrekking tot die gemeenskaplike gebruik van die beker by die Nagmaal. In die verband moet gestel word dat die vigs-virus wel voorkom in die vog van die liggaam, dit wil sê, ook in die speeksel van die mens.

Wetenskaplike toetse het egter getoon dat dit geen wesenlike gevaar inhou nie. Die vigs-virus word as 'n swak virus beskou wat beteken dat 'n groot hoeveelheid van die virus teenwoordig moet wees om 'n gevaar in te hou. Die voorkoms van die vigs-virus in speeksel is egter minimaal. Die vereiste vir die oorlewing van die virus is regte toestande. Wanneer dit aan lig of aan warm water of aan alkohol blootgestel word, word die virus vernietig. Op grond hiervan kan die gevolg-trekking gemaak word, dat die gemeenskaplike gebruik van die beker by Nagmaal geen wesenlike gevaar met betrekking tot die infeksie deur die vigs-virus inhou nie. Dit is raadsaam om die bakers by die Nagmaal so higiënies as moontlik aan te bied.

6.1.7 DIE WYSIGINGSWETSONTWERP OP DIE STRAFREG EN DIE STRAFPROSES WET

Kommentaar is oor die genoemde wysigingswetsontwerp rakende verkragting gelewer.

Die kerk is besorg oor die verbrokkeling van die huwelik en gepaard daarmee die sedelike peil van die samelewing wat al hoe meer 'n permissiewe neiging vertoon.

Dit is vir die Kerk verontrustend dat die huwelik wat ook geborgenheid vir die seksuele lewe van die man en die vrou bied, deur 'n misdaad soos verkragting bedreig word. Die Kerk is verontrus oor die hoë verkragtingsyfer in ons samelewing en soveel te meer dat dié verskynsel ook die huwelik binnedring en dié misdaad tussen 'n man en sy vrou plaasvind. Die praktyk waarmee die Kerk elke dag te doen het, toon dat die misdaad van verkragting binne die huwelik voorkom wanneer daar 'n wanverhouding tussen egliede ontstaan het soos vervreemding en die man by geleentheid sy huweliksvoorregte van sy vrou opeis. Daarom is die Kerk verheug dat, oor die algemeen gesproke, by wyse van wetgewing 'n hoë sedelike peil gehandhaaf word en die huwelik as 'n instelling van God eerbiedig word.

Hierdie waardering vir wetgewing in dié verband geld ook vir die wysigingswetsontwerp op die strafreg en die strafproseswet waardeur die bekamping van verkragting groter trefkrag kan hê.

Daarom kan volle steun aan Artikel 1 en 2 van die Wetsontwerp toegesê word wat lui: "Ondanks enige andersluidende bepaling van die gemene reg kan 'n man strafregtelik aanspreeklik gehou word weens verkragting van sy wettige vrou."

AANBEVELING: * Die Algemene Kerkvergadering neem instemmend kennis van die werksaamhede van die Raad vir Maatskaplike Sake.

- * Die Algemene Kerkvergadering roep die hele bevolking van Suid-Afrika op om die verspreiding van die vigs-virus te bekamp deur:
 - ** die voorkoming van die vigs-virus met groot erns te bejeen,
 - ** tot 'n geloofsbeslissing te kom ten opsigte van die losbandige lewensstyl wat gevolg word en
 - ** die monogame huwelik en huwelikstrou te eerbiedig.

6.1.8 Beskrywingspunt : Ring van Zuurfontein

Die Algemene Kerkvergadering spreek sy waardering uit teenoor die owerheid vir die stappe wat ter bekamp van die al groterwordende euwel van dwelmmisbruik en dwelmshandel geneem word en verseker die owerheid ook van sy steun en die voorbidding van die kerk in hierdie stryd.

Die Algemene Kerkvergadering vertrou dat die owerheid onverbiddelik sal wees in die opsporing, verhoor en vonnisoplegging van die dwelmsmokkelaars en smouse, om sodoende die samelewing en veral die jeug teen hierdie gewetenlose uitbuiters te beskerm.

AANBEVELING: Die beskrywingspunt van die Ring van Zuurfontein word behandel.

7. RAAD VIR KERK EN KUNS

7.1 Samestelling

Prof JA Loader, drr GC Velthuysen, MJ Mans, ds IW Ferreira, mnre Z du Plessis, BD Bierman, mev Z van Wyk en A Willemse.

7.2 Besinning oor die taak, terrein en aanslag van die raad

Die raad het sy taak in ooreenstemming met die Kerkwet en die besluite van die Algemene Kerkvergadering soos volg gedefinieer:

Dit is die taak van die Raad om die kerk te adviseer oor sake rakende die kunste waarby die kerk belang het deur bepaalde studieprojekte op eie inisiatief aan te pak en deur te voer sowel as om spesifieke projekte wat deur die kerk aan hom opgedra mag word, af te handel.

Dit is egter nie die taak van die raad om in openbare debatte oor omstredenheid betrokke te raak nie en ook nie om as 'n orgaan vir post-kategetiese opvoeding in die kerk op te tree nie.

Die raad se aanslag is dus die van 'n studieraad wat 'n lae openbare profiel probeer handhaaf. Hiervoor is daar 'n goeie rede, naamlik dat sake rakende die kunste dikwels op emosionele en ewe dikwels op oningeligte vlak in die openbare media bespreek word. Hoewel die nut van dergelike debatvoering nie ontken word nie, meen die raad dat dit sy primêre taak - om die kerk van ingeligte advies te bedien - nadelig sal raak as hy in 'n klimaat wat nie vir nugtere oorleg bevorderlik is nie optree.

Die raad, bewus van die skadelike gevolge wat die vermenging van emosie en denke vir albei kategorië inhou, wil geen vermenging in sy midde toelaat nie, maar beoog die totstand-koming van afsonderlike werksterreine in die oortuiging dat op dié wyse die beste uitvoering aan die opdrag van die kerk gegee kan word.

Dit beteken dat daar rekening gehou moet word met die prinsipiële oorvleueling wat daar met die terreine van ander rade mag bestaan, by name veral die van die Raad vir Maatskaplike Sake (bv. oor 'n onderwerp soos die verhouding tussen kuns en pornografie, waarvan voorsien kan word dat dit weer aktueel sal word as gevolg van die nuutste sedelikeidsveldtog van die regering).

In verband hiermee het die raad geoordeel dat daar nie tot elke prys met die Amerikaans-geörienteerde gees van 'n produksie en resultate ingeval behoort te word nie. Die raad hou rekening daarmee dat sy arbeid 'n praktiese doel dien. Hy is egter ook van oordeel dat die konsep van 'n studieraad, wat nie aan die produksie van brosjures, verklarings en veldtogte nie, maar aan die besinning oor basiese riglyne gewy is, alleen tot die nadeel van die kerk in onguns mag raak. Die raad voel dat die pragmatistiese tendens, wat tans op verskeie plekke die kop uitsteek (bv. die publikasiesindroom ter verkryging van universitêre subsidies), nie in die kerk mag wortel skiet nie. Daarom wil die raad, naas sy basiese taak, hoogstens in samewerking met ander rade by praktiese voorligtingsprogramme betrokke raak. Tot dusver het die raad egter nog nie sulke versoeke ontvang nie.

7.3 Projekte deur die raad aangepak

In die verlede het die raad, in ooreenstemming met die gees wat gedurende die sestiger- en sewentigerjare vaardig was, feitlik uitsluitlik op die terrein van die letterkunde gekonsentreer. Die huidige raad het sy fokus verskuif om meer klem te lê op wat vandag aktueel is, naamlik die terrein van die drama, video's en films en op 'n poging om tot 'n beter begrip van die wese van popmusiek te kom.

Die eerste projek van die raad was om tot helderheid oor 'n Christelike beoordeling van die kuns te probeer kom. Dit is gekies om as basis vir verdere projekte oor die afsonderlike genres te dien. Hiervoor is dr PJ van Rensburg van die Universiteit van Potchefstroom vir CHO, wie se spesialiteits-terrein hierdie probleem insluit, genooi om 'n referaat te lewer. Dit is gedoen en dit blyk dat daar verskillende benaderings moontlik is. Onder die lede van die raad blyk daar konsensus te wees dat Christene die kunste as gelowiges, en nie anders nie, moet beoordeel, maar dat dit nie hoef in te hou dat alles waarmee 'n gelowige nie saamstem nie, om daardie rede slegte kuns is en dus nie 'n bestaansreg het nie. Dit sou van die grootste kunswerke in die kultuur-geskiedenis van die mensdom 'boos' verklaar. Daar kan egter wel van die inhoud van 'n kunswerk verskil word sonder om die kunskwaliteit daarvan te ontken of om in veldtogte vir die verbod daarvan betrokke te raak.

Die raad het hom hierna gewend tot die terrein van die pop-musiek. Dié gebied is al stof getrap, maar die raad het geoordeel dat daar juis om hierdie rede goeie gronde bestaan vir 'n nuwe toonaard in die benadering tot hierdie genre. In die verlede het die kerke hulle veelal deur oppervlakkige en uitsers partisane veroordelings van popmusiek tevrede laat stel. Daar is egter weinig of geen pogings aangewend om hierdie genre, wat eenvoudig stormenderhand oor die wêreld versprei het en 'n wesenlike aspek uitmaak van die lewens van miljoene mense (en dan nie alleen jong mense nie), te verstaan nie. In ooreenstemming met die beleid van die raad soos hierbo uiteengesit, naamlik om grondig te ondersoek voordat daar tot 'n konklusie gekom word, is hierdie projek in samewerking met mnr Eon de Vos van die SAUK aangepak.

Hy het verskeie studiestukke voorgelê en ook samesprekings met die raad gevoer. Dit blyk dat hierdie onderwerp veel meer omvat as wat die raad vermoed het en dat nog heelwat werk nodig sal wees voordat ons tot 'n geformuleerde standpunt kan geraak. Die raad sou graag, as die kerk dit goedvind, met hierdie ondersoek wou voortgaan.

Gedurende die termyn van hierdie raad is een spesifieke opdrag deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering na hom verwys. Die drama 'Hoer of Heilige' (waarvan die titel intussen verander is tot 'Leuens'), deur Corlia Fourie is vir beoordeling en advies voorgelê. Aangesien dit 'n spoedeisende saak was, kon die raad nie daarvoor saamgeroep word nie. Die voorsitter het die teks van die drama egter deurgewerk en ook 'n opvoering daarvan in Johannesburg bygewoon. 'n Gemotiveerde verslag is voorgelê. Later het geblyk dat dit in hooftrekke ooreengestem het met die beoordelings wat deur die woordvoerders van ander kerke gevel is. As gevolg van hierdie bedrywighede is prof Loader ook gevra om saam met die regisseur en een van die akteurs aan 'n radioprogram oor die drama deel te neem.

Hy het dit aanvaar, en, sonder dat die raad se beleid van die vermyding van omstredenhede oor die kunste in die gedrang gekom het, tot die uitsending bygedra.

Die Werkgroep Gemeente-opbou het by die behandeling van die verslag van die Raad vir Kerk en Kuns 'n leemte geïdentifiseer ten opsigte van die Kerk en sy lidmate se betrokkenheid by kuns en kultuur.

Die Algemene Kerkvergadering van 1986 het besluit dat daar aan die verhouding kerk en kultuur aandag gegee sal word.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het dr PJ de Beer versoek om hieroor advies uit te bring. Dr De Beer se advies het op hierdie hoofpunte neergekom:

- * Die Algemene Kerkvergadering en kerkrade kan moeilik amptelik betrokke wees by nasionale- of streekskultuur-organisasies aangesien hierdie organisasies skerp verdeel is en betrokkenheid by 'n bepaalde organisasie onnodige wrywing kan veroorsaak.
- * Lidmate word egter gewys op hulle voorreg en verantwoordelikheid om by kultuurorganisasies van hulle eie keuse betrokke te bly en te raak om op die wyse bydrae tot die uitbouing van die kultuur te lewer.

Die Werkgroep Gemeente-opbou het besluit om die volgende aanbevelings aan die Algemene Kerkvergadering voor te lê:

- AANBEVELING:**
- * Die Algemene Kerkvergadering neem kennis van die werksaamhede van die Raad vir Kerk en Kuns;
 - * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word versoek om die betrokkenheid van die Kerk by kuns en kultuur te laat evalueer en na bevind van sake sy kultuur-verantwoordelikheid op te neem;
 - * Die Algemene Kerkvergadering moedig lidmate aan, om meelewend en kreatief by kuns en kultuur betrokke te raak en versoek veral die jeug om hulle bloot te stel aan en te laat betrek by opheffende kultuurbedrywighede en =aktiwiteite.

8. SERKOS

8.1 Verskillende groeifases

Serkos in sy huidige fase is sowat 6 jaar oud. Die ontwikkelingsfase van Serkos (vanaf Antikom) het sowat 3 jaar geduur toe veral met 'n deeglike studie oor die aanslag van Marxisme-Leninisme op kerklike terrein erns gemaak is. Terselfdertyd moes die organisasie self erkenning van die departemente van Justisie, Binnelandse Inkomste, Volkswelsyn en Pensioene ontvang, asook ander liggame wat as belanghebbendes gereken kan word. 'n Infrastruktuur is algaande vir die taak wat ten doel gestel is gevestig.

In 1985 het die Raad van Serkos op 'n erkenningsfase besluit, sodat moderature en sinodale kommissies Serkos in sy nuwe opset kon aanvaar. Algemene erkenning en steun is bekom van wat ons die lidkerke kan noem. Tans word gekyk na sekere Gereformeerde Kerke en Lutherse Kerke met dieselfde oortuiging as die drie Afrikaanse Kerke om samewerking te verleen. In hierdie fase val ook die poging van Serkos om as navorsingsliggaam erken te word, en bande is met die Instituut vir Sowjet Studies, Instituut vir Strategiese Studies, die leerstoel vir Nasionale Strategie, die Instituut vir Amerikaanse Studies en die Afrika Instituut gebind. Daar is ook kontak met soortgelyke organisasies in Duitsland, Switserland, die Filippyne, Brittanje, VSA en Suid-Amerika gesoek.

Sedert 1987 is aandag aan 'n bekendstellingsfase in wyer verband in ons land gegee. Daar is van publikasies in kerk- en kultuurblaaië, persoonlike kontak en ander aksies gebruik gemaak. Hiermee saam gaan 'n veldtog om meer fondse te bekom.

8.2 Konferensie vir Christelike Aksie (KCA)

Van Serkos se belangrikste optredes in die RSA is die stigting van 'n forum vir enersdenkendes, die KCA, waarby 23 organisasies van kerklike aard ingeskakel is. Die doel van die forum is om standpuntinname te bevorder teen alle politieke teoloë, ideoloë en ander geestelikes wat die revolusionêre bevrydingstryd in Suid-Afrika steun. Serkos hanteer die sekretariaat van die KCA. Daar word ses-maandelikse konferensies gehou in 5 sentra (Windhoek, Durban, Kaapstad, Port Elizabeth en die PWV-gebied.)

8.3 Publikasies

Weens beperkte fondse word nog net die kwartaalblad Oktober '46 (agt uitgawes) met 'n oplaag van 60 000 uitgegee. Dit word in Afrikaans uitgegee, en die trefkrag is beperk, veral onder die swartes en die buiteland.

8.4 Buitelandse besoekersprogram

So 'n program is in samewerking met 'n Duitse godsdienstige organisasie gereël. Besoekers betaal self hulle koste, en hulle word goed oor veiligheids-, politieke-, kerklike- en ekonomiese aspekte voorgelig, sodat negatiewe propaganda en disinformasie teengewerk kan word. Hulle bring oral besoeke sonder beperking. Ons terugvoering oor die besoek was goed. Hulle het selfs aan 'n protesaksie teen die EKD wat die SARK gesteun het, deelgeneem.

8.5 Finansiële steun

Met spyt moet meegedeel word dat die inkomste by Serkos nie na wense is nie. Ons kerk se bydrae (op vrywillige basis) het gedaal sedert die vorige boekjaar met ± R2000. In totaal was die daling van R40,000-00 na R33,000-00 wat kerke en individue betref. Die tekort vir die laaste boekjaar soos geoudit, is meer as R31 000. Drastiese stappe sal geneem moet word om besteding in te kort. Kleiner kantore sal betrek word terwyl personeel verminder sal word. Dit beteken ondoeltreffender optrede. Dit is die huidige beeld by Serkos, tans die enigste arm van die Afrikaanse Kerke teen die aktiewe organisasies wat deur middel van die bevrydings-teologie hulle pad loop met 'n geraamde begroting van R115 miljoen vir die volgende jaar of twee.

- 8.6 Al wat Serkos die kerk vra is om Serkos daadwerklik te steun en belang te stel in sy blad en strewe.

AANBEVELING: * Die Algemene Kerkvergadering neem kennis van die werksaamhede van Serkos;

* Kerkrade word versoek om positief te reageer op oproepe om finansiële steun aan Serkos.

X. GEESTELIKE VORMING VAN DIE JEUG

1. RAAD VIR BELYDENDE JEUG

1.1 Samestelling van die Raad

Die Raad was uit die volgende persone saamgestel:

Ds W H Swart (voorsitter)
Ds J S Naudé (ondervoorsitter)
Ds P A Geyser
Ds H J Botes
Ds W J Slabbert
Ds R T Pienaar
Ds P L Steenkamp
Mnr Jan van Zyl
Die Jeugorganiseerder.

(Ds N H Buitenweg was tot met sy emeritaataanvaarding gedurende 1988 lid en voorsitter van die Raad).

1.2 Bepalingwysiging en besonderhede

Inleidende opmerkings

Met die oog op die toekoms (volgens Kerk en Wêreld 2000) het die kerk die taak om jongmense in die gemeente doelgerig deur die ampte te betrek.

Die oogmerk hiermee is om die jeugdige van so vroeg moontlik voor te lig en toe te rus om as 'n werkkrag in die gemeente betrokke te wees.

Om dit te bereik, moet die kerk met die onderskeie ontwikkelingsfases en lewensomstandighede van die jeugdige rekening hou.

Voorts moet die kerk ook met die waarde van 'n gesonde gesinslewe rekening hou wat 'n onmisbare invloed op die opvoeding en sosialiseringsproses van die jeug het. (Vgl die Presidentsraadverslag en aanbevelings PR 2/87 p92 en 106).

Met inagneming van die besluit van die Algemene Kerkvergadering van 1986 betreffende die Geestelike vorming van die jeug, p228, wat soos volg lui:

"Die vergadering neem kennis van die werk en standpunte van die Raad vir Belydende Jeug en betuig instemming met die beleid om met homogene-groepe te werk" en volgens die notule van die vergadering van die Werkgroep Februarie 1987 : "Die Werkgroep beklemtoon die noodsaak van die implementering van homogene-groepe. Die naam van die Raad vir Belydende Jeug sal moontlik verander moet word na Raad vir Jeugwerk", en op grond van die feit dat dit vir vele jare reeds die tendens is dat die oorgrote meerderheid jongmense wat jeugaktiwiteite ondersteun nie-belydende lidmate is, word die volgende bepalingwysigings aanbeveel:

Bepaling 56

Raad vir Jeugwerk

1. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem 'n Raad vir Jeugwerk wat die Kerk lei en voorlig om die jeug toe te rus om hulle geloofsverantwoordelikheid in Kerk en wêreld uit te leef.

2. Die Raad

- a bedien die Kerk van advies oor die verkondiging van die evangelie aan en onderrig van die jeug;
- b gee leiding aan die kerk oor kerklike jeugwerk, kultuuraktiwiteite, ontspanning en vryetydsbesteding en
- c vergader minstens een maal per jaar saam met die Raad vir Kategese, Raad vir Opvoeding en Onderwys en Raad vir Studentebearbeiding om werkwyse te koördineer en voorligting te gee om die jeug by die aktiwiteite van die gemeente en die Kerk te betrek.

3. Ringsraad vir Jeugwerk

- a Die Ringsraad vir Jeugwerk word driejaarliks tussen twee gewone sittings van die Algemene Kerkvergadering soos volg saamgestel:
 - i. 'n Voorsitter (Ringsuperintendent vir jeugwerk) en 'n ondervoorsitter, verkieslik ook 'n predikant, deur die ringsvergadering of ingeval van 'n tussentydse vakature, deur die ringskommissie benoem;
 - ii een jeugouderling of jeugorganiseerder uit elke gemeente en
 - iii Die voorsitter of die organiseerder van elke homogene jeuggroepbestuur in elke gemeente van die ring.
- b Die Ringsraad vir Jeugwerk het die taak om:
 - i. met die Raad vir Jeugwerk te skakel, besluite uit te voer en verslag te lewer;
 - ii die jeugwerk binne die ring te koördineer en jaarliks daarvan aan die ringsvergadering verslag te doen en
 - iii leiding te gee aan kerkrade, ampsdraers en werkgroepe vir jeugwerk van gemeentes binne ringsverband.

1.3 Toeligting

Wie is die jeug?

Dit is die jong doop= en belydende lidmate van die kerk. Dit is daardie teikengroep in die kerk wat in hulle onderskeie ontwikkelingsfases onder bepaalde lewensomstandighede verkeer en wat deur die kerk tot beter meelewing in die kerk en volk begelei moet word. Die kerk moet hulle so vroeg moontlik begin bearbei en solank moontlik met hulle aanhou om in samewerking met hulle ouers:

- hulle geloof te help vorm;
- hulle gesindheid te help vorm en
- hulle tot geloofsuitlewing in die kerk, volk en wêreld te begelei.

Die jeug van die kerk moet dus begelei word om kerkmense, gesinsmense en volksmense te word.

Wat is jeugwerk?

Die jongmens as doop= en belydende lidmaat ressorteer onder die ampswerk van die kerk omdat die sorg van Woordbediening en die voortgang van 'n goeie ordelike geestelike lewe ook vir die jongmense nodig is. Jeugwerk as kerkwerk het juis te maak met die evangelieverkondiging en bearbeiding van jongmense, sodat hulle ook in staat kan wees om getuies vir Christus in die gemeente, kerk en wêreld te kan wees.

Die ouderling as lerende en regerende amp, het die besondere opdrag en sorg vir die bediening van die Woord en vooruitgang van die geestelike lewe van die kerk en is daarom ten nouste by die jeugwerk in die gemeente betrokke.

In wese is jeugwerk dus nie slegs die aaneenskakeling van 'n aantal georganiseerde jeugaktiwiteite nie, maar wil in sy ampswerk op 'n deurlopende basis kontak maak met die jeug.

Die jeug as arbeidsveld

Dit is die werk van die kerk om die jongmense te begelei tot geestelike volwassenheid om sodoende beter mee te leef in die kerk en volkslewe. Dit word bereik deur die predikant, wyksouderling, kerkraad, jeugouderling, werkgroep vir jeugwerk en jeuggroepwerk in die gemeente.

Die jeug as arbeidskrag

Die toegeruste jongmens as deel van die liggaam van Christus, lewer sy dienswerk uit dankbaarheid. Wat hul diensbaarheid betref, moet die jeug se besondere ontwikkelingsfases in ag geneem word sodat hulle hulle gawes en beskikbare tyd positief in die gemeente en in die wêreld kan gebruik.

Vanuit hierdie opset wil die raad die situasie soos volg hanteer:

VERTREKPUNT

Die raad spits hom daarop toe om afsonderlik (maar ook by geleentheid gesamentlik) met die jeug van die kerk in homogene groepe te werk.

Die homogene groepe mag, soos wat die bepaalde praktiese omstandighede noop, soos volg ingedeel word:

- Voorskoolse jeug
- Laerskooljeug
- Hoërskooljeug
- Naskoolse jeug

Dit is die Raad vir Jeugwerk se oortuiging dat hoe vroeër met jeugwerk begin word, hoe groter sal die jeug se betrokkenheid met verloop van tyd binne die gemeente en die kerk word.

AKTIWITEITE

Die raad gee advies en leiding om:

- toerustingsgeleenthede vir die jeug binne homogene groepe en, waar nodig, gesamentlike verband te bied. Hierdie geleenthede word aangebied om die jeug toe te rus om hulle geloofsverantwoordelikhede te gaan uitleef en om hulle dienswerk in die wêreld te gaan verrig en
- die jeug daadwerklik in te skakel by gemeentelike werksaamhede en breëre kerkverband waarbinne hulle ruimte gebied word om hulle geloofsverantwoordelikheid en dienswerk te kan uitleef.

Tipe aktiwiteite

Wat toerustingsgeleenthede betref, kan die volgende oorweeg word:

- Gemeentelike verband

Bybelstudie, aktuele besprekings ten opsigte van geloofs- en lewenskwesties en ontspanningsaktiwiteite.

- Rings- of Streekvlak

Jeugsaamtrekke, skoolverwisselingsaamtrekke (vanaf St 5 na 6), skoolverlatersaamtrekke, "Ewangelie in Perspektief"-geleenthede, samesanggeleenthede, Bybelvasvraaggeleenthede en ontspanningsgeleenthede.

- Gesentraliseerde vlak

Vanuit hierdie oord sal die raad van tyd tot tyd toerustingsgeleenthede inisieer wat onder meer die volgende tipe aktiwiteite mag insluit:

gesinskampe/saamtrekke, jeugkonferensies, kursusse vir jeugouderlinge/gemeentejeugorganiseerders/werkgroep vir jeugwerk-lede, jeugontwikkelingskursusse en ontspanningsgeleenthede.

Wat diensbaarheid betref, word die jeug met inagneming van hulle besondere lewensfase, hulle gawes en beskikbare tyd daadwerklik by, onder meer, die volgende tipe aktiwiteite ingeskakel: Meervoudige evangelisasie-aksies, diensgroepwerk, erediensbevordering (byvoorbeeld om sang in gemeentes te bevorder), sendingverantwoordelikheid, ampswerk en kategesewerk.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering besluit op die wysiging van Bepaling 56, soos in hierdie verslag uiteengesit en betuig ook instemming met die wyse waarop die raad jeugwerk in die toekoms wil laat verloop.

1.4 Werksaamhede van die Raad vir Belydende Jeug

Gesinskampe

Op versoek van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die Raad 'n pakket, met tema "'n Oriëntering met betrekking tot die herdenking van Geloftedag", vir aanbieding saamgestel.

In 'n skrywe van die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aan die Raad op 28 Maart 1988, word die Raad van harte bedank vir die reël van sulke kampe wat as aanloop kan dien om die Groot Trek 150 jaar gelede te herdenk.

Ondersoek na 'n jeugtuiste

Die Raad het hierdie aangeleentheid indringend ondersoek en 'n verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voorgelê.

Die Kommissie het die verslag behandel en berig in 'n skrywe aan die Raad soos volg: "Die Kommissie stem saam met die bevinding van u raad dat jeugtuistes nie 'n oplossing van die probleem van huisvesting vir jongmense is nie."

Jong Hervormer

Dit blyk dat die vestiging van hierdie bylae van Die Hervormer as 'n blad wat vir jeugwerktoerustingseleenthede en ander aktiwiteite aangewend kan word, vrugte dra.

Aandag om hierdie konsep vorentoe nóg effektiwer uit te bou, word deurgaans vanuit die raad en redaksionele oord verleen.

Skoolverlaterssaamtrekke

Die aanbieding van sulke saamtrekke vind as gevolg van 'n verskeidenheid van redes tans baie sporadies plaas. Slegs van enkele kampe wat jaarliks plaasvind, word kennis geneem.

Die Raad is tans met 'n ondersoek besig om die aanbieding van sulke saamtrekke op 'n meer vaste basis te plaas sodat dit in wyer omvang aangebied kan word.

Landswe koorfeeste

Die Raad het dit goedgevind om sulke feeste, aanvanklik geloods om 'n bydrae tot die Groot Trek-feesvieringe van 1988 te lewer, te loods.

Die gedagte is om hiermee die gehalte van die sing van Psalms en Gesange binne gemeenteverband te help bevorder, asook om jongmense die geleentheid te bied om 'n liefde vir koorsang en musiek te ontwikkel.

Landwe Bybelvasvra geleentheid

Die Raad is ook besig om ondersoek in te stel na die sinvolheid van só 'n geleentheid.

Dit lyk of geleenthede wat reeds binne ring- en streekverband plaasvind, beslis verrykend en sinvol deur die jeug beleef word.

Kampterreine

Roodeplaat

Die beheerkomitee is tans met 'n opgraderingsaksie van die terrein aan die gang. Die houtgeboue en ander fasiliteite verg al hoe meer aandag en geld betreffende die instandhouding.

Die gebruiksfrekwensie van die terrein maak dit dringend noodsaaklik dat die fasiliteite deurgaans effektief en netjies moet wees.

'n Groter finansiële bydrae om 'n sinvolle opgraderingsaksie te loods, is essensieel.

Venterskroon

Die feit dat verskeie ringe vir die terrein vader staan, onder meer deur ook 'n vrywillige jaarlikse heffing te betaal en aanvanklike beter geboue hutte, maak die instandhouding van die terrein makliker as wat met die Roodeplaatdamkamp-terrein die geval is.

Die gebruikfrekwensie van die terrein is eweneens hoog en alles is tans mooi onder beheer. Die feit dat die terrein intussen ook 'n swembad bygekry het en kantvensters in die slaaphutte aangebring is, dra by tot die opgradering van hierdie terrein.

AANBEVELING: Kennis word geneem van die werksaamhede van die raad en van sy aktiwiteite wat in beplanning is.

Die Roodeplaatdamkampterrein se beheerkomitee moet in oorleg met die Raad vir Belydende Jeug aanbevelings aan die Raad van Finansies voorlê, betreffende die ontginning van nuwe moontlike inkomstebronne wat aangewend kan word om die terrein doelmatig op te gradeer en effektief in stand te hou.

1.5 DANKWOORD

Die Raad vir Belydende Jeug betuig sy dank en waardering aan die volgende:

- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir sy vertroue in en positiewe gesindheid teenoor die Raad.
- * Die Raad van Finansies vir volgehoue finansiële ondersteuning.
- * Ds Nico Buitenweg by sy uittrede as voorsitter en lid van die Raad, na sy emeritaat aanvaarding, vir jare se positiewe en puik leiding wat hy aan die raad gebied het.
- * Mnr Piet Venter wat die leiding neem ten opsigte van die beheer van Venterskroonkampterrein vir sy toegewydheid en bekwame bestuur aldaar.

AANBEVELING: Vir kennisname.

2. RAAD VIR STUDENTEBEARBEIDING

2.1 INLEIDING

Gedurende November 1987 het die raad vergader om sy doelstellings te formuleer in terme van Kerk en Wêreld 2000. Hierdie vergadering is deur 'n beplanningsvergadering te Potchefstroom gedurende Oktober 1987 voorafgegaan. Hierdie vergadering het sewe areas geïdentifiseer waar enersyds tans sekere probleme in studentegemeentes bestaan, maar andersyds waarvoor daar ook in terme van Kerk en Wêreld 2000 beplan en doelwitte voor gestel wil word. Hierdie sewe areas sal nou kortliks uiteengesit word:

Waar daar in hierdie verslag oor "die lidmaat" gepraat word, moet dit nie as 'n veralgemening beskou word nie, maar dat dit eerder bedoel word om bestaande knelpunte in die studente gemeentes uit te wys.

2.2 Die Erediens

Dit het duidelik geword dat sommige studentelidmate nie meer die erediens werklik verstaan en dinamies beleef nie. Ook die doel, betekenis en funksie van die verskillende liturgiese elemente van die erediens word nie verstaan nie. Ook is die prediking nie altyd ewe verstaanbaar nie.

Om hierdie probleme op te los moet die predikant eerstens meer dinamies en kreatief met die verskillende diensordes omgaan. Ook kan in huisbesoek en prediking aandag gegee word aan die sin en regte beleving van die erediens. Die oogmerk moet wees dat die lidmaat die erediens positief, noodsaaklik en dinamies sal beleef.

2.3 Kerklike organisasie en administrasie

In hierdie verband word daar dikwels 'n gebrek aan insig by die lidmaat beleef dat kerklike organisasie en administrasie ook deel van ons diens aan God is. Om hierdie rede is daar dikwels geen gesindheid om medeverantwoordelikheid vir die kerk se organisatoriese voortbestaan te aanvaar nie. Ook is die ampte somtyds gedegradeer. Diakenswerk word byvoorbeeld maklik net as geldinsameling beskou.

As oplossings hiervan voel die raad dat doelgerigte beplanning nodig is. Stelsels moet ontwerp word, taakomsrywings moet geskryf word en voldoende kontrole moet gedoen word. Die lidmaat moet gemotiveer word om sy tyd en kragte aan die kerk in hierdie verband af te staan. Die onderskeie gawes van elke lidmaat moet ook bepaal en doelgerig aangewend word.

Die Raad het gevoel dat die besondere situasie van Philadelphia hier genoem moet word. Die gemeente het tans geweldige probleme wat betref die beskikbaarheid van geboue en geriewe in verhouding met die lidmatetal van die gemeente.

2.4 Pastoraat

'n Geweldige leemte in die pastoraat van die studentegemeentes is die feit dat die opsig en tug van die ouderlinge baie vervlak het. Ampsdraers is nie meer gemotiveerd om ander toe te rus nie.

In hierdie verband sal daar dus ernstige aandag gegee moet word aan toerustingskursusse vir ouderlinge wat betref opsig en tug, maar ook om die predikant in sekere pastorale versorgings by te staan en sy werkklas te verlig.

2.5 Finansies

By lidmate is daar dikwels baie min kennis oor die finansiële behoeftes van die kerk. Die lidmaat weet dikwels nie waarvoor die kerk sy fondse aanwend nie. Die lidmaat se geloofsbeleving is meermale oppervlakkig sodat hy/sy offergawes nie meer as 'n dankoffer verstaan nie. Diakens doen hulle werk nie na behore en die finansiële kontrole in die gemeente is nie altyd na wense nie.

Aandag sal dus gegee moet word aan die lidmaat se verstaan van die verband wat daar tussen geloof en finansies moet bestaan. Die lidmaat moet tot die besef gebring word dat die kerk nie sonder finansies kan bestaan nie. Lidmate moet verder ingelig word oor die wyses waarop en waarvoor die kerk sy fondse aanwend. 'n Gees van spontane offerbereidheid moet dus geskep word.

2.6 Barmhartigheid

God se liefde vir sondaarmense dring nie altyd by die lidmaat deur tot liefde vir medegelowiges nie. Buiten die feit dat die lidmaat nie sy medegelowiges se behoeftes ken nie, is diakens ook somtyds blind vir probleme in sy wyk. 'n Gebrek aan toerusting en die lidmaat se kennis van hoe hy betrokke by dienswerk in die gemeente kan raak, is dikwels 'n oorsaak vir geen betrokkenheid by die barmhartigheidsdiens van die gemeente nie.

Toerusting en inligting sal duidelik op hierdie gebied baie aandag moet kry. Lidmate moet geleentheid kry om spontaan sowel as in gestruktureerde verband, te wete by die diensgroepe, barmhartigheidsdiens te verrig. Aandag sal aan die verband tussen geloof en barmhartigheidsdiens gegee moet word.

2.7 Gemeenskap van die heiliges

Dit is 'n vraag of die lidmaat die sakramente reg verstaan, sowel as die sang in die erediens. Bybelstudie word dikwels gesien as 'n monoloog vanaf die aanbieder aan die wat teenwoordig is. Dit word somtyds 'n teoretisering en die boodskap word nie deurgetrek na die alledaagse lewe nie.

By lidmate word 'n terughoudendheid aangetref wat betref hulle bereidheid om spontaan oor hulle eie geloofsbeleving te praat.

Die lidmaat sal geleer moet word om te interpreteer wat hy sing, en om self daartoe te kom om te besluit wat die boodskap in die erediens vir hom beteken het. Bybelstudie sal op 'n meer informele manier aangebied moet word sodat die lidmaat meer betrokke daarby kan raak. Lidmate moet onder die indruk gebring word dat deelname aan die heilige dinge die gemeenskap van die gelowiges ondersteun.

2.8 Evangelisasie en sending

By lidmate is daar dikwels 'n gebrek aan belangstelling by die sending en evangelisasie van die gemeente. Meermale is daar 'n misverstaan oor wat hierdie twee sake behels.

Lidmate moet dus toegerus word vir en ingelig word oor wat evangelisasie en sending behels. Lidmate moet daartoe gebring word om spontaan te evangeliseer waar die situasie homself daartoe leen.

2.9 Algemene Opmerkings

Vir die raad is dit duidelik dat studentebearbeiding altyd gesubsidieer sal moet word. Dit is nie moontlik vir enige van die studentegemeentes om selfstandig te bestaan nie.

Die Raad voel dat hierdie belangrike werk sal moet voortgaan.

Om studentegemeentes op te hef, sal op sy beurt net weer impliseer dat die gemeente by wie die studente ingedeel word, baie gou 'n tweede standplaas sal moet skep, omdat dit onmoontlik sal wees vir een persoon om hierdie werk deeglik te doen. Hierdie standplaas sal gou gesubsidieer moet word, aangesien studente eenvoudig net nie daartoe in staat is om 'n standplaas te dra nie.

2.10 Dankwoorde

Die Raad spreek sy dank en waardering teenoor die volgende instansies uit:

- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir sy begrip en ondersteuning van studentebearbeiding.
- * Die Raad van Finansies vir voortgesette finansiële ondersteuning waarsonder studentebearbeiding nie sal kan funksioneer nie.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering neem kennis van die werksaamhede van die Raad vir Studentebearbeiding.

3. RAAD VIR OPVOEDING EN ONDERWYS

3.1 SAMESTELLING

Dr HT van Deventer (Voorsitter)
Prof JJ Engelbrecht (Onder-voorsitter)
Prof JGP van Niekerk (Sekretaris)
Prof CJ Joubert
Mnr CJJ van Zyl
Mnr S Hirschorn
Dr JH Robbertse
Ds HR Visser (vanweë die Transoranje Instituut vir Buitengewone Onderwys)

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het dr MJ du P Beukes as Direkteur van Kital benoem om vir 'n gedeelte van sy tyd vir die raad se werksaamhede beskikbaar te wees.

Die raad beveel aan dat 'n soortgelyke benoeming vir die toekoms gedoen sal word.

3.2 WERKSAAMHEDE

3.2.1 Verantwoordelike alkoholgebruik

Mej M S Strydom het op versoek van die Raad 'n memorandum getiteld Opvoeding tot Verantwoordelike Alkoholgebruik voorberei. Die Raad oorweeg tans moontlikhede om die memorandum in die Kerk te versprei.

3.2.2 Bybelkunde en Bybelonderrig

Professor JJ Engelbrecht is deur die Raad as verteenwoordiger op die Kurrikuleringskomitee van die Departement van Onderwys van die Oranje-Vrystaat benoem.

'n Kernsillabus vir Bybelkunde het intussen die lig gesien. Die volgende riglyne en benaderings by die aanbieding van die leerinhoud van hierdie sillabus word aangedui:

- * Dit moet om 'n breë akademiese studie van die Bybel in sy geheel gaan.
- * Inleidings tot Bybelboeke, Bybelse leerinhoud en toepaslike agtergrondse feite behoort sinvol geïntegreerd aangebied te word.
- * Dogmatiese verskille moet so hanteer word dat daar nie aanstoot gegee word nie.
- * By die aanbieding van die leerinhoud moet rekening gehou word met die feit dat daar verskillende Skrif-verklaringsmetodes is. Daar behoort dus ruimte te wees vir die akkomodasie van verskeie aanvaarbare beskouinge wat in lyn met die grondslag en inhoud van hierdie sillabus is.

- * 'n Onderskeid behoort gemaak te word tussen Bybelkunde ('n meer akademiese benadering) en Bybelonderrig ('n meer lewensvormende benadering.)
- * 'n Onderskeid behoort tussen die taak van die kerk en die taak van en doel met die vak Bybelkunde gemaak te word.
- * Die sillabus is volgens modulêre beginsels saamgestel. Daar behoort noukeurig gelet te word op die verpligte kernmodules waarvan die totale gewigswaarde uiteindelik 100 eenhede moet wees.
- * Daar behoort ook gepoog te word om die leerinhoude binne die vasgestelde tyd af te handel. Sodoende kan verhoed word dat daar dalk te diep of te wyd of te oppervlakkig op leerinhoude ingegaan word.
- * Die onderwyser in Bybelkunde moet 'n Christengelowige wees en daarby 'n oortuigde besielde, belangstellende, eerlike, regverdige, simpatieke, voorbeeldige mens, wie se omgang met sy leerlinge deur natuurlikheid, soberheid, eenvoud en opregtheid gekenmerk word.

Die onderwyser moet sy leerlinge nie outoritêr oorrompel met sy oortuigings nie, maar in liefdevolle beslistheid saam met hulle gaan en hulle spontaan lei tot die Christelike lewensbeginsels en lewenstyl, en dit met sy lerende woord en Christelike lewensdade.

3.2.3 "Kerk en Wêreld 2000"

Die Raad het dr JH Robbertse versoek om "Kerk en Wêreld 2000" te bestudeer en vir die Raad 'n verslag daaroor op te stel.

Die Raad poog om deurgaans aan die eise wat in "Kerk en Wêreld 2000" gestel word, aandag te gee.

3.2.4 Ouerleidingprogram

Die Raad neem aktief deel aan die ontwikkeling van 'n toepaslike ouerleidingsprogram.

3.2.5 Artikels

Verskeie artikels oor onderwysaangeleenthede is deur lede van die Raad vir publikasie in "Die Hervormer", die "Almanak" en die "HTS" geskryf.

3.2.6 Standaard 6 Geskiedenis-handboek

Die Raad het indringend aan 'n bepaalde geskiedenis-handboek vir St 6 aandag gegee. Die Raad het bevind dat die boek teologiese oneffenhede bevat, asook 'n wanvoorstelling van die Nederduitsch Hervormde Kerk se geskiedenis. Die Raad het hierdie probleme onder die aandag van die Transvaalse Onderwysdepartement gebring met goeie gevolge.

3.2.7 Sinode: NG Kerk

Die Voorsitter van die Raad het op uitnodiging van die Sinodale Kommissie vir Opvoeding en Onderwys van die NG Kerk die Algemene Sinode in 1987 in Kaapstad bygewoon. Verslag oor die verloop van die Sinode, in die besonder oor Jeugaangeleenthede, is by wyse van artikels in "Die Hervormer" gepubliseer.

3.2.8 Afrikaanse Ouervereniging

Die Voorsitter van die Raad dien tans op die Nasionale Hoofbestuur van die AO, die Ouerraad van die nuutgestigte Federasie van Ouerverenigings in die RSA en as Ondervoorsitter van die Hoof- en Dagbestuur van die Transvaalse Afrikaanse Ouervereniging.

Die verskillende ouerverenigings in die onderskeie provinsies is nou almal amptelik deur die onderwysdepartemente erken. Die Federasie van Ouerverenigings bestaan uit die amptelike Afrikaanse en Engelse Ouerverenigings in die RSA en is gedurende November 1988 amptelik deur die Departement van Onderwys en Kultuur Volksraad erken. Die beginsel van Ouerverteenvoording in die onderwys is tans beter as ooit gevestig en word ook in die praktyk toegepas. Die ouers word in alle provinsiale departementele adviserende komitees verteenwoordig en die verwagting is dat ouers ook vanaf 1989 op die Departement van Onderwys en Kultuur Volksraad se advieskomitees sal dien. Een van die grootste probleme van Ouerverenigings bly steeds finansies. Daar word tans baie aandag aan die verkryging van fondse deur middel van ouerbydraes gegee maar kerkrade word steeds versoek om indien moontlik op 'n gereelde grondslag bydraes te maak.

3.2.9 Gesinsvoorligting

Op versoek van die Interkerklike Kommissie vir Opvoeding en Onderwys het die Raad 'n standpunt geformuleer en aan die IKOO voorsien.

3.2.10 Kerk, Kultuur en Skool

Dr JH Robbertse, in samewerking met dr AJ van Rooy van die Gereformeerde Kerke het 'n memorandum oor hierdie saak opgestel, waaraan tans nog gewerk word.

3.2.11 Ringsrade vir Opvoeding en Onderwys

Op versoek van die Skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die Raad 'n handleiding vir die werkwyse en funksionering van Ringsrade vir Opvoeding en Onderwys opgestel. Die Raad wag nog op die instelling van sodanige Ringsrade.

3.2.12 Samesprekings oor Jeugwerk met die drie Afrikaanse Kerke

Dr HT van Deventer en dr JH Robbertse woon gereeld hierdie jaarlikse samesprekings namens die Raad by. (Sien die verslag van die Raad vir Kategese).

3.2.13 Werkvergadering van die Verteenwoordigers van Rade te make met Jeugwerk

(Sien die verslag van die Raad vir die Belydende Jeug).

Die Voorsitter is benoem om die Raad op hierdie werkvergadering te verteenwoordig en aan die Raad verslag te doen.

3.2.14 Sedebewaring en Permissiwiteit

Die Raad het hierdie probleem indringend bespreek vir sover dit op die skoolgaande jeug betrekking het. Die Raad het 'n versoek tot die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gerig om in hierdie verband 'n duidelike standpunt te formuleer wat na die onderskeie Onderwysdepartemente, IKOO en alle Ouerverenigings deurgestuur kan word vir aandag.

3.2.15 Interkerklike Kommissie vir Opvoeding en Onderwys

Die Raad word op die IKOO deur drr HT van Deventer, JH Robbertse en prof JJ Engelbrecht verteenwoordig.

Dr Van Deventer (sekretaris) en dr Robbertse dien op die Dagbestuur. Die IKOO stel hom steeds ten doel om oor Christelik-nasionale opvoeding en onderwys te besin en na oplossings binne die perke van die kerk se roeping en taak te soek.

Die samewerking tussen die verteenwoordigers van die kerke is deurgaans baie hartlik en spontaan.

3.2.16 Die Wet op Onderwysaangeleenthede (Volksraad) 1988

Die raad het van hierdie Wet kennis geneem. Dit is egter nie vir die raad moontlik om daaroor kommentaar te lewer voordat die betrokke regulasies waarin die wet geaktualiseer word beskikbaar is nie. Die verwagting is dat die betrokke regulasies vroeg gedurende 1989 gepubliseer sal word.

3.2.17 Getuigskrifte met die oog op onderwysposte

Die lewens- en wêreldbeskouing van die onderwyser bly steeds van kardinale belang by die oorweging van 'n aansoek om aanstelling in 'n onderwyspos. Predikante begryp ook normaalweg die belangrikheid van die getuigskrif wat hulle aan aansoekers gee. Daar kom egter steeds gevalle voor waar getuigskrifte haastig en oppervlakkig geskryf word. So 'n getuigskrif maak dit vir Bestuursrade van skole baie moeilik om 'n gesonde oordeel oor 'n bepaalde persoon se leer en lewe te vorm. Predikante word versoek om te alle tye groot erns met die skryf van getuigskrifte te maak.

3.2.18 Die Afrikaanse Christen-Studentevereniging

Dit gebeur steeds van tyd tot tyd dat uit die geledere van die Hervormde Kerk vrae gevra word of beskrywingspunte met betrekking tot die ACSV ingedien word. Die Algemene Kerkvergadering het ook etlike kere sedert 1964 oor hierdie organisasie gehandel en bepaalde besluite geneem. Sedertdien het die ACSV in getalle en werksaamhede gegroei en word huidige as ko-kurrikulêre aktiwiteit van skole en onderwyskolleges erken. By ander tersiêre opvoedkundige inrigtings registreer die ACSV as een van die verenigings van die studente.

Ten spyte van ontkenning in hierdie verband is dit onteenseglik so dat talle jong doop en belydende lidmate van die Hervormde Kerk lede van die ACSV is - baie in leiersposisies.

Verskeie predikante van die Hervormde Kerk was volgens hulle eie getuigenis lede en leiers van die ACSV tot en met hulle matriekjaar.

Dit wil voorkom asof daar na al die jare en al die besluite van die Kerk steeds spanning bestaan tussen die amptelike standpunt van die Kerk en die praktyk waarbinne die jong lidmate as lede van die ACSV werk en leef. Die argument behoort hier nie oor statistieke nie maar oor die werklikheid van die situasie te gaan. Die standpunt van dr Van Deventer is dat die Algemene Kerkvergadering weereens na die hele saak van die ACSV en die betrokkenheid daarby van Hervormde kinders op skool en kollegevlak behoort te kyk en sy standpunt te heroorweeg.

Die Algemene Kerkvergadering behoort dan een van twee dinge te doen, naamlik:

- * standpunt teen die ACSV in te neem met die duidelike konsekwensie dat geen doop of belydende lidmate aan dié vereniging mag behoort en aan die aktiwiteite daarvan mag deelneem nie, of
- * dit aan die Raad vir Opvoeding en Onderwys op te dra om, in samewerking met al die ander rade wat met jeugwerk besig is, die moontlikheid te ondersoek om met die ACSV vanaf die plaaslike tot Hoofbestuursvlak saam te werk. Die konsekwensie van sodanige besluit kom neer op aktiewe inspraak en samewerking met die ACSV.

Ter inligting kan vermeld word dat die ACSV se grondwet, hoewel soms effens vreemd geformuleer, nie onversoekenbaar met die Kerk se standpunte is nie. Die ACSV beskou homself as 'n vrye Christelike Vereniging onder toesig van die kerk wat verteenwoordigend is van die meerderheid van sy lede, te wete die Ned Geref Kerk. Een van die doelstellings van die ACSV is om by skoliere en studente lojaliteit aan hul eie kerk in te skerp en juis daarom hulle tot meelewende lidmate van hulle eie kerk te help opbou.

Wat sy verhouding tot die kerk betref, stel die ACSV dit dat hy nooit die werk van die kerk aan sy jeug wil, mag of kan vervang nie maar wel aan sy lede die geleentheid bied om in skole en tersiêre inrigtings onderling oor die Woord van die Here te besin en die opdragte daarin te verwesenlik.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering neem kennis van die werksaamhede van die Raad vir Opvoeding en Onderwys en bespreek die sake wat aandag moet ontvang.

3.3 RAAD VIR OPVOEDING EN ONDERWYS : VOORSTELLE VIR WYSIGING VAN DIE BEPALINGS VAN DIE KERKWET

Wysig Bepaling 5g soos volg:

Die kerkraad beywer hom daarvoor dat die Opvoeding en Onderwys van die jeug van die volk op Christelik-nasionale grondslag geskied.

'n Ringsraad vir Opvoeding en Onderwys.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem die Raad vir Opvoeding en Onderwys.

Die Raad is verantwoordelik vir die ondersoek, beplanning, leiding en kontrolering van die Kerk se taak en roeping met betrekking tot die Opvoeding van en die Onderwys aan die jeug van die hele volk in 'n Christelik-nasionale gees, in huisgesin en skool.

- 1 Die Raad stel deurlopend ondersoek in na die inhoud en betekenis van die christelike-nasionale karakter, die beleid, die algemene ontwikkeling en die funksionering van die onderwysvoorsiening in die R.S.A. in so verre as wat die Kerk daarby belang het met die oog op voorligting aan die Kerk.
- 2 Die Raad gee aan die kerk voorligting in alle sake wat die formele, informele en nie-formele opvoeding en onderwys aangaan.
- 3 Die Raad gee voorligting aan ringsrade en kerkrade ten opsigte van hulle taak wat formele, informele en nie-formele opvoeding en onderwys betref.
- 4 Die Raad gee aan ouers leiding ten opsigte van hulle betrokkenheid en hulle verantwoordelikheid by binne- en buitemuurse skoolaangeleenthede.
- 5 Die Raad skakel met ander rade en kerke met die oog op 'n gemeenskaplike strategie wat formele, informele en nie-formele opvoeding en onderwys betref.

- 6 Die Raad stel deurlopend ondersoek in na die algemene stand van die informele christelike opvoeding deur ouers aan hulle kinders met die oog op voorligting aan die kerk en die ouers.
- 7 Die Raad gee aan die ouers begeleiding met die informele christelike opvoeding van hulle kinders deur die voor-siening van toerustingsmateriaal saam met ander liggame van die kerk.
- 8 Die Raad gee in samewerking met ander rade aan die kerk voorligting oor die plek van die nie-belydende lid in die werk van die kerk.
- 9 In elke Ring word 'n Ringsraad vir opvoeding en onderwys op die volgende wyse saamgestel:
 - i) Die ringsvergadering kies die volgende persone:
 - 'n superintendent, wat as voorsitter optree en
 - 'n ondervoorsitter, wat verkieslik ook 'n predikant moet wees.
 - ii) 'n Verteenwoordiger uit elke gemeente wat deur die kerkraad aangewys word.
 - iii) Die ringskommissie moet persone aanwys om vakatures te vul en doen dit soos voorgeskryf in (i) en (ii).
 - iv) Funksionering van Ringsraad

DOELSTELLING : Kerkwet 1986 (soos gewysig) Artikel 10

Om in Ringsverband verantwoordelik te wees vir die beplanning, uitvoering en kontrolering van die Kerk se taak en roeping met betrekking tot die Opvoeding van en die Onderwys aan die jeug van die hele volk in 'n Christelik-nasionale gees, in huisgesin en skool.

DOEL

- A. "Om toe te sien dat kerkrade in die onderskeie gemeentes vir die Opvoeding en Onderwys van die jeug van die hele volk op Christelik-nasionale grondslag sorg. (Kerkwet 1986 (soos gewysig) Bepaling 5(g))."

WERKWYSE

1. Die Ringsraad skakel met die Raad vir Opvoeding en Onderwys, en andersom.
2. Die Ringsraad bly op die hoogte van die standpunte, besluite en aanbevelings van die Kerk oor Opvoeding en Onderwys.

3. Die Ringsraad kontroleer die uitvoering van sodanige besluite deur kerkrade.
4. Die Ringsraad doen jaarliks op 'n voorgeskrewe vorm verslag aan en adviseer die ringsvergadering.

DOEL

- B. "Om in Ringsverband oor die Opvoeding en Onderrig van die jeug van die kerk en die volk te waak. (Kerkwet, 1986 (soos gewysig), Bepaling 57)".

WERKWYSE

1. Die Ringsraad motiveer kerkrade om toe te sien dat lidmate van die Kerk op plaaslike vlak by Onderwysaktiwiteite betrokke raak.
2. Die Ringsraad voorsien in samewerking met die ROO literatuur en toerusting aan lidmate ten einde hulle kundig en vaardig vir hulle taak te maak.

DOEL

- C. "Om in ringsverband Bybelonderrig en Bybelkunde op skool en ander Onderwysinrigtings te bevorder. (Kerkwet 1986 (soos gewysig), Bepaling 58)".

WERKWYSE

1. Die Ringsraad maak aanbevelings oor moontlike wysigings aan die sillabusse, aan die Raad vir Opvoeding en Onderwys.
2. Die Ringsraad sien toe dat kerkrade hulle vergewis dat Bybelonderrig by skole en ander Onderwysinrigtings in hulle gebied tot sy reg kom.

DOEL

- D. "Om in Ringsverband aan kerk en skool voorligting te gee, in alle sake wat die Christelik-nasionale karakter van Opvoeding en Onderwys aangaan. (Kerkwet, 1986 (soos gewysig) Bepaling 58).

WERKWYSE

1. Die Ringsraad sien toe dat alle opvoeders wat lidmate van die kerk is, deur hulle kerkrade oor die inhoud en betekenis van die Christelik-nasionale beginsel ingelig word.
2. Die Ringsraad verskaf hiervoor in samewerking met die Raad vir Opvoeding en Onderwys die nodige toerusting.

3. Die Ringsraad sien toe dat die kerkrade in samewerking met plaaslike takke van die ouerverenigings by skole in hul gebied, oerleidings= of ouerskolingsprogramme as voorligting aan die opvoeders oor die Christelik-nasionale karakter van Opvoeding en Onderwys, organiseer en aanbied.

DOEL

- E. "Om die kerk en skool oor Opvoeding en Onderwys in te lig. (Kerkwet 1986, (soos gewysig) Bepaling 58).

WERKWYSE

1. Die Ringsraad lig die ringsvergadering in oor die stand van Opvoeding en Onderwys in die ring.
2. Die ringsvergadering evalueer die stand van die Opvoeding en Onderwys deurlopend en maak aanbevelings aan die Raad vir Opvoeding en Onderwys.

DOEL

- F. "Om kragtens die doopbelofte die ouers in die ring aktief by hulle kinders se Opvoeding en Onderwys betrokke te kry."

WERKWYSE

1. Die Ringsraad beywer hom daarvoor dat predikante in die ring op 'n gereelde basis en in besonder in die prediking en doopkategeese aandag gee aan die uitvoering van die doopbelofte ook met betrekking tot die opvoeding van die kinders.

Die Raad vir Regsadvies se advies is dat die volgende wysigings en toevoegings tot Bepaling 5(g) en 58 aangebring word :

BEPALING 5(g)

Die kerkraad :

- (g) beywer hom dat die opvoeding en onderwys van die jeug van die volk op Christelike-nasionale grondslag geskied

BEPALING 58.1

1. Raad vir Opvoeding en Onderwys

Samestelling

1. Die Raad vir Opvoeding en Onderwys bestaan uit sewe lede en word driejaarliks deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem.

2. By 'n tussentydse vakature vul die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die Raad op voordrag van die Raad self aan.
3. Die Raad mag, na goedkeuring deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, sy ledetal met kundige persone aanvul tot 'n maksimum van tien lede.

OPDRAG

Die Raad vir Opvoeding en Onderwys :

1. Stel deurlopend ondersoek in na die inhoud en betekenis van die Christelike-nasionale karakter, die beleid, die algemene ontwikkeling en die funksionering van die onderwysvoorsiening in die Republiek van Suid-Afrika:
2. gee aan die Kerk voorligting in alle sake wat die formele, informele en nie-formele opvoeding en onderwys aangaan;
3. gee voorligting aan ringsrade en kerkrade ten opsigte van hulle taak;
4. begelei ouers ten opsigte van hulle betrokkenheid en verantwoordelikheid by binne- en buitemuurse skoolaangeleenthede;
5. stel deurlopend ondersoek in na die algemene stand van die informele Christelike opvoeding met die oog op voorligting aan die Kerk en ouers;
6. begelei ouers met die informele Christelike opvoeding van hulle kinders;
7. skakel met ander rade en kerke met die oog op 'n gemeenskaplike strategie; en
8. gee in samewerking met ander rade aan die Kerk voorligting oor die plek van die nie-belydende lidmaat in die werk van die Kerk.

Werkswyse

Die Raad vir Opvoeding en Onderwys :

1. benoem by sy eerste sitting 'n voorsitter, 'n visevoorsitter en sekretaris;
2. vergader minstens tweekeer per jaar;
3. hou noukeurig notule van sy vergaderings;
4. publiseer selfstandig of saam met ander rade van die Kerk toerustingmateriaal;

5. lewer jaarliks verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

BEPALING 58.2

Ringsraad vir Opvoeding en Onderwys:

Samestelling

Die Ringsraad vir Opvoeding en Onderwys word driejaarliks tussen twee gewone sittings van die Algemene Kerkvergadering gevorm deur :

1. 'n Superintendent wat as voorsitter optree en 'n vise-voorsitter verkies deur die Ringsvergadering en wat beide verkieslik predikante moet wees;
2. 'n Verteenwoordiger uit elke gemeente deur die kerkraad aangewys.
3. 'n Vakature van die Superintendent of die ondervoorsitter word deur die Ringskommissie aangevul.

OPDRAG

Die opdrag vir die Ringsraad vir Opvoeding en Onderwys is reeds uitgespel.

WERKSWYSE

Die Ringsraad vir Opvoeding en Onderwys :

1. vergader minstens tweekeer per jaar;
2. hou noukeurig notule van sy vergaderings en
3. lewer jaarliks verslag aan die Ringskommissie en aan die Raad vir Opvoeding en Onderwys.

Indien die voorafgaande voorgestelde wysigings en toevoegings aanvaar word, sal daar by die huidige Bepaling 8(q) die volgende bygevoeg moet word :

"'n ringsraad vir Opvoeding en Onderwys met inagneming van Bepaling 58.2".

Die aandag van die vergadering word daarop gevestig dat reeds gehandel is oor 'n aanbeveling dat alle bepalinge ten opsigte van ringsrade nie in die Kerkwet en Bepalings nie maar in 'n aparte Reglementebundel opgeneem sal word.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering behandel die voorgestelde wysigings soos deur die Raad vir Opvoeding en Onderwys versoek.

4. TRANSORANJE INSTITUUT VIR BUITENGEWONE ONDERWYS

4.1 Borgliggaam

Die Transoranje-Instituut en vyf skole onder sy beheer ressorteer onder die 3 Afrikaanse kerke. Sedert 13 Maart 1947 (die stigtingsdatum van die Instituut) is die 3 Afrikaanse kerke by die instituut en die skole se werksaamhede betrokke. Daar is 'n pragtige samewerking tussen die kerke ten opsigte van hierdie aangeleentheid en die groei en vooruitgang wat op hierdie terrein gemaak is kan onder andere aan hierdie pragtige samewerking toegeskryf word.

4.2 Skole

Tans beheer die Instituut 5 skole vir gestremde leerlinge. Die name en ander besonderhede is soos volg:

<u>Naam van Skool</u>	<u>Aantal leerlinge</u>
Transoranje-skool	290
Prinshofskool	347
Sonitussskool	310
Transvaliaskool	247
Martie du Plessiskool	<u>257</u>
TOTAAL	<u>1 451</u>

4.3 Finansies

Die Instituut ontvang 'n groot deel van sy fondse waarmee hy die skole subsidieer van die Kerke. Ten opsigte van die finansiële jaar 1987/88 het die bruto-inkomste van die Instituut aansienlik gedaal. Die daling het 11% beloop. Die Instituut sal dit waardeer indien die Kerke weer na hulle bydraes tot die Instituut en die skole sal kyk.

Soos die skole groei neem die finansiële verpligtings van die Instituut ook toe. Die Departement van Onderwys en Kultuur se subsidies aan die skole hou nie tred met die inflasiekoers nie en gevolglik moet die Instituut meer en meer bydra om die skole in staat te stel om behoorlik te kan funksioneer.

Ten einde meer fondse te genereer en om die beeld van die Instituut kragdadig uit te dra het die Instituut op 2 en 3 Februarie 1989 'n werkwinkel in Pretoria gehou waartydens daar gekyk is na die hele kwessie van strategiese beplanning en hoe dit in die praktyk geïmplementeer kan word.

Die koste per leerling per jaar beloop al ongeveer R11 000 teenoor R8 000 in 1986.

4.4 Uitbreiding van skole

Daar word ongelukkig nog steeds gestremde kinders gebore. Baie van hierdie leerlinge kom noodwendig in die Instituut se skole te lande. Daar moet dus voortdurend by die skole aangebou word om al die leerlinge behoorlik te kan akkommodeer. Tans is daar bouprogramme by Prinshofskool en by Martie du Plessisskool aan die gang. By Prinshofskool word 'n bedrag van R2 1/4 miljoen aangewend om verligting te bring aangesien die skool maar vir 265 leerlinge opgerig is en die skool tans 347 leerlinge het. By Martie du Plessisskool word 3 klaskamers aangebou en die skool se dak herstel.

4.5 Dankbetuiging

Die Instituut wil van die geleentheid gebruik maak om die Ned Herv Kerk van harte te bedank vir sy ondersteuning sedert die stigting op 13 Maart 1947. Die Ned Herv Kerk het nog altyd in die verlede sy verpligtings nagekom en daarvoor is die Instituut die Kerk baie dank verskuldig.

AANBEVELING:

- * Die Vergadering betuig hoë dank en waardering teenoor die Transoranje Instituut vir Buitengewone Onderwys vir die kwaliteit-betrokkenheid by die opvoeding van en sorg aan gestremde kinders. Die Kerk bevestig sy vreugdevolle verbintenis met die Instituut.
- * Gemeentes word versoek om by die bewilliging van diakonale fondse, altyd die Instituut in gedagte te hou.

XI. B E L Y D E N I S

1. RAAD VIR BELYDENIS EN LITURGIESE GESKRIFTE

1.1 FORMULIERE

1.1.1 Vertaling van Formuliere

Die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte het die opdrag om die formuliere te vertaal afgehandel en die nuut vertaalde formuliere is in die nuwe Diensboek opgeneem.

1.1.2 Palts-Doopformulier

Tans is die raad met die vertaling van die Palts-Doopformulier besig. Die raad is van mening dat dit in 'n toekomstige uitgawe van die Diensboek opgeneem behoort te word omrede ons klassieke doopformulier eintlik 'n verkorting van die Paltsformulier is.

1.1.3 Wisselformuliere

Die raad vra 'n opdrag van die kerk om nuwe formuliere op te stel wat as wisselformuliere gebruik kan word. Dit word nodig geag omdat van die klassieke formuliere nie altyd die huidige kerklike praktyk in die lig van die bepalings van die Kerkwet verwoord nie. Skrifhantering is ook nie altyd relevant nie. Die raad het reeds nie-amptelik met 'n studie oor die ampsleer, met die oog op meer sinvolle bevestigingsformuliere, begin.

Prof M J du P Beukes het in dié verband die aandag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op 'n besluit van die Algemene Kerkvergadering van 1976 (p.253) gevestig, waarmee die Raad vir Belydenis en Liturgiese geskifte opdrag ontvang het, om ten opsigte van al die formuliere wisselformuliere op te stel.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering gee aan die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskifte opdrag om stelselmatig voort te gaan met die opstel van wisselformuliere.

2. DIENSBOEK

Die Algemene Kerkvergadering van 1986 het bepaalde nuutvertaalde formuliere in behandeling geneem en aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering opdrag gegee om die uitstaande nuutvertaalde formuliere in behandeling te neem. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het ook opdrag ontvang om na behandeling, 'n Diensboek met die hersiene vertalings asook die hersiene inleiding tot die Diensboek (Diensorde) in konsep te publiseer sodat die Algemene Kerkvergadering van 1989 die Diensboek in geheel in behandeling kan neem.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het hierdie opdrag uitgevoer en 'n konsep Diensboek is na goedkeuring daarvan op 26 Junie 1987, beskikbaar gestel.

Die Ring van Zoutpansberg het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering daarop gewys dat die voorwoord van die Diensboek die indruk kan wek dat die Diensboek reeds goedgekeur is.

Die Ring van Bloemfontein het bepaalde opmerkings van ds J Ayres ter verbetering van die Diensboek aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voorgelê. Die Kommissie het geoordeel dat die voorstelle in volgende publikasies opgeneem kan word. Ds Ayres het op die volgende moontlike regstellings gewys:

- * Bladsy 40: die oorgang tussen broers en susters, Teen U alleen.
- * Bladsy 92: die gedeelte wat tussen hakies geplaas is en wat eintlik die goeie gang van die vermaning onderbreek.
- * Bladsy 108: die plasing van die woorde "gee mekaar die regterhand" behoort liefers te kom voor die woorde "die huweliksbevestigter rig hom nou tot die bruidegom".

Die Ring van Noordelike Pretoria wys op die woord "Christene" soos dit tans in die omskrywing van die kenmerke van die ware kerk in artikel 29 van die NGB in die Diensboek verskyn. Dit behoort met die woord "Christus" vervang te word (p 153).

Dr J Buitendag dien die volgende kommentaar op die nuwe Diensboek in:

- * Liturgieë vir Doop= en Nagmaalsdienste kan gerus bygevoeg word.
- * ORDE E van die liturgiese moontlikhede by ouderlinge is sturend wanneer dit sê, Broers en susters, Teen U alleen het ons gesondig..... Die gemeente hoor natuurlik nie dat die U met 'n hoofletter gespel is nie!
- * Soos wat etlike Skrifstate op bladsye 8 - 11 vir die votum en seëngroet aangebied word, sal dit goed wees as 'n uitgebreide lys van Psalms en Gesange ook saamgestel word vir die sang na die voorlesing van die Wet en Belydenis.
- * Die nuut bygevoegde derde deel van vraag 2 van die Formulier vir die Afneem van Openbare Geloofsbelijdenis en wat lees,en om Hom steeds te bid om u daarin te help?, behoort in herooring geneem te word.

Motivering:

- * Die oorsprong van hierdie formulier vind ons in die Reglement van de Synode der Nederlandse Hervormde Kerk, op het Godsdienstig onderwijs, goedgekeurd bij besluit van ZM den koning der Nederlanden, 30 Juli 1816, No 1 Art 43.

- * Slegs drie vrae is by bogenoemde sinode voorgeskryf, naamlik, Vooreerst: of zij van harte gelooven de leer, die zij hebben beleden; Ten tweede: of zij ook voorgenomen hebben bij deze leer, door Gods genade, te blijven, de zonden te versaken en een Christelijk leven te leiden; Ten derde: of zij zich onderwerpen aan het Kerkelijk opzigt, en, in geval zij zich mogten mishaag, aan de Kerkelijke tucht.
- * Die vorige Afrikaanse Gesangboek (tot 1978) het op bladsy 198 - 199 vier vrae gehad deurdat die tweede afdeling van bogenoemde paragraaf en in volharding en in bekering verdeel is.
- * Die vorige Diensboek (sedert 1977) het soos die vorige Gesangboek, vrae 1 tot 4 onveranderd gehandhaaf, maar het die volharding en bekering weer as een vraag gehanteer en toe 'n vraag bygevoeg oor die diens in en aan die Kerk. Dit is waarskynlik in navolging van die Ned Herv Kerk se besluit hieromtrent wat op 1 Januarie 1880 in werking getree het. Sover hy kon vasstel, was wyle prof JI de Wet vir hierdie redaksionele bewerking verantwoordelik.
- * Die nuwe Diensboek het hierdie tradisie voortgesit, behalwe vir die sinsnede dat God gebid word om die gelowige in sy bekering te help.

Hierdie help is 'n ongelukkige woordkeuse. Dit is 'n totale Fremdkörper in ons Belydenisskrifte. Die Bybels-reformatoriese teologie het enige sinergisme nog altyd konsekwent uit sy midde geweier. Trouens, die Dordtse Leerreëls is juis teen sodanige Arminianisme gemik. Calvyn beredeneer hierdie aangeleentheid breedvoerig in Boek Twee (111.8-12) van sy Institusie en laat duidelik geen plek vir hierdie soort van werkende en meewerkende genade nie. Hiervoor is die mens nou eenmaal net te verdorwe. En al sou mens wou redeneer dat die help se antesedent nie die bekering nie, maar die volharding is, bly ook dit verkeerd want ook die volharding is God se werk (Institusie, 2.111.11) en bowendien maak die dogmatiek geen prinsipiële onderskeiding tussen 'n eerste en 'n volgende bekering nie.

- * Dr Buitendag pleit dus dat God se genade konsekwent in die heil raakgesien moet word. Sy subjekwees sal duideliker geformuleer word as ons bely dat Hy dit in ons moet volvoer en nie dat Hy ons hierin moet help nie. Waarskynlik was dit ook die bedoeling van die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte met hierdie byvoegsel van vraag twee.

Die konsep Diensboek word hiermee aan die Algemene Kerkvergadering voorgelê met die oog op goedkeuring daarvan in terme van Artikel XIII van die Kerkwet.

Die Diensboek word geag 'n BYLAE tot die agenda te wees.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering behandel die Diensboek.

3. FORMULIER VIR DIE OPNEEM VAN BUITEKERKLIKES.

Die Raad vir Evangelisasie het 'n formulier vir die opneem van buitekerklikes opgestel. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die formulier na die Raad vir Prediking en Erediens en die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte verwys.

Die Raad vir Prediking en Erediens het hom slegs oor die beginsel van die gebruik van so 'n formulier in die erediens uitgespreek. Oor die vorm en inhoud handel die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte.

Die Raad is van mening dat die formulier van die ban – wat dan opgevolg word met 'n formulier vir heropname – bedoel was vir gebruik waar ernstige dwalinge en ketterye voorgekom het. Dit lyk egter baie kras om dieselfde formulier van die ban te gebruik waar persone na bv. die charismatiese groepe ens. oorgaan.

Die Raad het daarom begrip vir die behoefte wat deur die Raad vir Evangelisasie geïdentifiseer is en wat deur hierdie formulier ondervang moet word.

Voordat hierdie formulier egter gebruik kan word, moet daareens van die een of ander beëindiging van lidmaatskap sprake wees. Daar sal ook eers duidelikheid verkry moet word oor die vraag op watter kategorie van kerklosses of vervreemdes hierdie formulier van toepassing is.

Die Werkgroep Prediking en Erediens het by bespreking van die formulier geoordeel dat die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte 'n studie moet maak oor die opname van:

- * Persone wat geban is;
- * Buitekerklikes;
- * Persone wat met Bewys van Lidmaatskap en met Attestaat na 'n gemeente oorkom.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering gee opdrag dat verdere studie gedoen sal word oor die opname van alle kategorieë van persone wat in 'n gemeente opgeneem word.

4. NGB Artikel 36

Kommentaar oor die NG Kerk se nuwe vertaling van Artikel 36 van die NGB word opgestel. 'n Deurtastende studie word gedoen oor die hele problematiek van Artikel 36 in die huidige staatsbestel.

5. KERK EN WÊRELD 2000

Die Raad dra sorg om hom in sy denke en kommentaar steeds op die Bybels-reformatoriese teologie te grond soos dit in Kerk en Wêreld 2000 verwoord is.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering neem instemmend van die werksaamhede van die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte kennis.

Die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte word bedank vir die omvattende en veel-eisende taak om die formuliere te vertaal en wat deur die raad afgehandel is.

XII. PREDIKING EN EREDIENS

1. RAAD VIR PREDIKING EN EREDIENS

1.1 DIENSBOEK

Die nuwe diensboek het verskyn en die aandeel van die Raad vir Prediking en Erediens is die inleidende gedeelte oor die christelike erediens, waar veral die wese en die elemente van die erediens kortliks uiteengesit is en die liturgiese ordes waarin 'n groot verskeidenheid van diensordes aangebied word.

In die lig van die inleiding by die nuwe diensboek beveel die raad aan dat die diensorde waar die erediens met die lofsang begin, en wat nog hier en daar in gemeentes gebruik word, moet verval.

Die Raad was van mening dat uitvoeriger gegewens oor die wese en vorm van die erediens beskikbaar gestel moes word en het ook bepaalde werk in die verband gedoen. Die formaat van die diensboek was egter van so 'n aard dat slegs 'n kort inleiding moontlik was. In sy studiewerk tot hiertoe het dit vir die raad duidelik geword dat daar by baie ampsdraers en lidmate 'n groot oningeligtheid ten opsigte van die wese en vorm van die erediens, met 'n gevolglike gebrek aan begrip van en meelewing in die eredienste, bestaan. Om hierdie leemtes enigsinds reg te stel, word aanbevelings in die verslae oor kerklike betrokkenheid gedoen.

- AANBEVELING:**
- * Die Algemene Kerkvergadering betuig sy dank aan die Raad vir Prediking en Erediens vir sy aandeel aan die Diensboek;
 - * Die Algemene Kerkvergadering ondersteun die suggestie van die Raad vir Prediking en Erediens dat die diensorde waar die erediens met die lofsang begin, verval.

1.2 KERKLIKE BETROKKENHEID

Die gegewens wat in samewerking met die RGN deur vraelyste ingesamel is, is deur dr JA Beukes verwerk, geïnterpreteer en van kommentaar voorsien.

Die Werkgroep Prediking en Erediens het aanbeveel dat die volledige memorandum in die agenda van die Algemene Kerkvergadering opgeneem sal word. Na samesprekings met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en betrokkenes by die saak is besluit om die tabelle wat uit die ondersoek ontstaan het, in die agenda weg te laat. Lede van die vergadering word daarop gewys dat die tabelle ter insae beskikbaar is by die Argief en by Kital-biblioteek. Die nommering van die memorandum word gevolg.

'n ONDERSOEK BINNE DIE NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK KERK VAN AFRIKA OOR KERKLIKE BETROKKENHEID

1. GAAN ONS NOG KERK TOE?

INLEIDING

Die Algemene Kerkvergadering van 1983 van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, het opdrag gegee dat daar ondersoek ingestel moet word na die stand van erediensbywoning (oggend/aand) in gemeentes van die kerk, met inagneming van besondere omstandighede soos byvoorbeeld platteland en stedelike agtergronde. Faktore moes geëvalueer word soos dit erediensbywoning beïnvloed. Vrae moes beantwoord word waarom gelowige lidmate nie aan die erediens deel neem nie. Skort daar iets met die geloof of is die erediens dood? Die effek van die prediking, kategese, pastorale sorg asook die realisering van die gemeenskap van die gelowiges behoort geëvalueer te word. Die verantwoordelike toepassing van die opsig en tug deur kerkrade, ringsvergaderings en ringskommissies in hierdie verband moes ook uitgewys word.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het opdrag aan die Raad vir Prediking en Erediens gegee, wat op sy beurt weer opdrag aan die skrywer hiervan gegee het om hierdie ondersoek te doen. Na deeglike besinning en baie samesprekings het dit geblyk dat die beste manier om uitvoering aan dié saak te gee, sal wees om vraelyste uit te stuur en 'n empiriese ondersoek te loods. Op 'n goeie wetenskaplike en 'n ekonomiese wyse is daar op 'n ewekansige steekproefbasis, gemeentes en lidmate van die kerk getrek wat aan die ondersoek sou deelneem. Beide die steekproef en die vraelysontwerp is deur hoog aangeskrewe wetenskaplikes op hierdie gebied gedoen.

Al die gemeentes van die kerk is in bepaalde kategorieë ingedeel. Getalle tussen hakies dui op die aantal gemeentes van 'n bepaalde kategorie wat deelgeneem het.

Die kategorieë is:

Middestad (4), Stad (2), Voorstedelik (20), Plotte (3), Dorpe en Platteland (27), Grootdorpe (17) en Studente (2). 134 gemeentes is gevra om hulle samewerking. 117 het reageer op die oproep, 104 het belowe om saam te werk, maar slegs 75 het op die ou end daadwerklike samewerking gegee.

Aan 2699 lidmate is vraelyste gestuur waarvan 1342 terug ontvang is. Die aanvangsgetal is so bereken dat 'n 50% reaksie 'n toereikende getal vraelyste sou lewer om bevredigende verwerkings te verseker. 55,97% gemeentes en 49,72% lidmate het hulle samewerking gegee. Volgens die evaluering van vakkeners is hierdie 'n bevredigende reaksie, wat ten opsigte van die biografiese veranderlikes (geslag, ouderdom, ouderdomspeil, ens) gunstig met die 1980 sensussyfers vergelyk.

Hierdie verslag se waarde en betekenis moet daarin gesien word dat dit die situasie gedurende 1985 weergee. Dit sal in waarde toeneem in die toekoms aangesien dit as basis of vertrekpunt vir opvolgaksies geneem kan word. Hierdie ondersoek sal noodsaaklikerwys in die toekoms met soortgelyke ondersoeke opgevolg moet word, indien die kerk 'n duidelike beeld van die rigting wil hê waarin die kerk beweeg.

Die gegewens wat in die tabelle opgeneem is, is verkry deur inligting wat op drie maniere verkry is. Eerstens die lidmaat se eie weergawe van sy erediensbywoning - beide sy algemene waardering en sy eksakte kerkbesoek gedurende Augustusmaand. Tweedens die skriba se weergawe op grond van 'n telling gedurende dieselfde maand en derdens die wykskerkraad se weergawe op grond van sy opsiguitoefening in sy wyk.

Om 'n moontlike verband te lê tussen die erediensbywoning van kerkraad (opsighouers en voorbeeldstellers) is daar 'n soortgelyke oefening gedoen met die erediensbywoning van kerkraadslede.

AFLEIDINGS UIT EN BESPREKING VAN TABELLE

EREDIENSBYWONING

Uit die statistieke kan ons die volgende afleidings maak: Lidmate rapporteer dat hulle meer kerk toe gaan as wat in die tellings weerspieël word. Vier en veertig persent lidmate sê hulle gaan vier maal of meer male per maand kerk toe, terwyl die tabel aandui dat dit slegs 36,79% is. Hierdie afleiding mag dui op 'n valse gerustheid by lidmate wat daarop neerkom dat die toedrag van sake nog slegter is as wat die algemene gevoel is.

Vir die tydperk Januarie tot Oktober van dié jaar waarin die opname gemaak is het 14,41% lidmate geen eredienste bygewoon nie en 21,73% minder as 8 eredienste.

Die leser van hierdie verslag moet deurgaans daarop bedag wees dat die opsteller hiervan rigoreuse norme stel, want gemeet aan die eis van die Woord en die voorskrif van die Kerk behoort lidmate se strewe 'n strewe na volmaaktheid te wees. 'n Veertig of vyftig persent bywoning of betrokkenheid mag volgens menslike norme na 'n "slaagsyfer" lyk, maar volgens die eis van die Skrif is dit nog nie eers halfpad na die norm nie.

Kinders se erediensbetrokkenheid is heelwat laer as dié van volwassenes vir beide die oggend= en aanddienste. Onder die opskrif: EREDIENSBELEWING EN =BETROKKENHEID sal verder oor dié saak gehandel word. Daar word bevind dat 80,3% lidmate van mening is dat kinders onder twaalf jaar nie verstaan wat in die erediens gebeur nie en gevolglik ook nie betrokke raak nie.

Die bywoning van aanddienste is baie laer as die van oggenddienste. Oor die wenslikheid of noodsaaklikheid van aanddienste word nie hier gehandel nie maar wat wel opgemerk moet word, is dat beide oggend= en aanderediens uifers swak bygewoon word.

Die diskrepanisie tussen die lidmate wat self sê dat hulle voorkeur gee aan die bywoning van aanddienste (15,9%) en wat dit werklik is (10,08% en 4,96%) is interessant. Dit is ook insiggewend dat die skriba, wat feitlik elke aand in die erediens is, aandui dat 10,08% volwassenes en 4,96% kinders aanderediens bywoon terwyl die kerkraad wat self 'n 10% bywoningsyfer het, dit baie laer aandui nl. 4,34%. Sou dit net onkunde of ook onbetrokkenheid wees?

Oor die onbetrokkenheid van ouderlinge die volgende: Oor die vyftig persent, waarvan meer as die helfte ouderlinge is, het sekere vrae, veral waar die aanderediens ter sprake was, blanko gelaat met die gevolglike afleiding dat hulle nie rekenskap kan gee nie omdat hulle self onbetrokke is.

Ontstellend is die feit dat volgens skribas 33,67% ouderlinge en 53,68% diakens geen aanddienste en 8,95% ouderlinge en 15,5% diakens geen oggenddienste gedurende Augustusmaand bygewoon het nie. Volgens kerkraadslede self is hulle aandiens bywoning naamlik 10% heelwat hoër as die van wykslede naamlik 4,34%, terwyl die skriba se weergawe aantoon dat kerkraadslede geen beter aandkerkgangers as lidmate is nie - albei 10,08%.

As kerkraadslede inligting oor die aanderediensbywoning van lidmate moet verskaf, is 51,87% nie in staat om dit te doen nie, terwyl die persentasie vir oggenddienste 30,48% is. Dit staaf die besorgdheid oor die onbetrokkenheid van kerkraadslede soos hierbo gemeld, en hieruit kan die afleiding gemaak word dat die onbetrokkenheid van lidmate by aanddienste veral deur kerkraadslede (opsighouers en voorbeeldstellers) gestimuleer word. Net soos by lidmate die geval is, dui kerkraadslede wat vier keer per maand oggenddienste bywoon 'n hoër persentasie erediensbywoning aan as wat skribas aandui. (44,3% teenoor 26,42% en 16,83%).

Die rede hiervoor mag wees dat daar 'n kommunikasiegaping tussen kerkraadslede en die skribas en/of administratiewe beamptes van die kerk bestaan, deurdat konsistorieboeke of -registers nie geteken is vir daardie spesifieke maand waartydens die opname gemaak is nie, terwyl daar 'n beroep gedoen is op noukeurigheid vir daardie spesifieke maand.

Oor die algemeen moet daar gesê word dat erediensbywoning by kinders, volwassenes en kerkraadslede besonder laag is, indien 100% bywoning as kriterium gestel word. Nêrens word hierbo iewers na 'n persentasie hoër as 45%, behalwe as dit gaan oor afwesigheid by eredienste, verwys nie. Gemeet aan menslike standaarde (nie eers die Skrif se standaard nie) word daar dus nooit 'n slaagsyfer bereik nie.

Op grond van die wyse waarop skribas gereageer het op hierdie ondersoek en op grond van die kennis van kerkraadslede oor die stand van sake in hulle eie wyke asook hulle eie erediensbywoning sou 'n mens die afleiding kon maak dat kerkrade self, om welke redes of oorsake ookal, 'n aandeel het aan kerklike= en in hierdie geval erediensonbetrokkenheid. As hulle self nie betrokke is nie, watter goed is daarin om betrokkenheid by lidmate te propageer.

KATEGORIALE ONTLEDING VAN EREDIENSBETROKKENHEID

Wat die verskillende kategorieë van gemeentes betref is die volgende interessanthede opgemerk.

Studentegemeentes het die hoogste persentasie kerkgangers. (Daar moet onthou word dat die persentasie wat aangedui word dié van lidmate self is en deurgaans hoër skyn te wees as dié wat skribas en kerkraadslede gee.

Na die studente volg die middestadgemeentes, dan die stads-gemeentes, daarna die voorstedelike gemeentes dan die plattelandse gemeentes, daarna die grootdorp-gemeentes en laaste die plotgemeentes. Volgens die lidmate self is daar 13,09% lidmate wat gedurende Augustusmaand geen eredienste bygewoon het nie. Interessant dat kerkraadslede hier weereens 'n hoër syfer gee as lidmate self. (18,89%)

Slegs 3,08% lidmate het agt eredienste bygewoon. Die grootste bywoningspersentasie (21,56%) is dié van lidmate wat vier keer per maand, met ander woorde minstens een keer per Sondag, eredienste bywoon.

Aanddienste word by studentegemeentes die meeste bygewoon (27,27% woon 4 aandienste by). Daarna volg stadsgemeentes met 10,13%, middestad 6,00%, voorstedelike gemeentes 4,9%, grootdorpe 4,53%, platteland 1,89% en plotte 0%. Dit is wat 4 eredienste vir Augustusmaand betref.

Word daar na "geen" aanderediensbywoning gekyk, dan is die platteland die hoogste en die studente weer die laagste.

Dit wil dus voorkom of afstand hier wel 'n rol speel. Hoe verder die lidmaat van die kerkplek woon, hoe swakker die bywoning van aanddienste.

Wat voorkeure betref is dit ook die plattelandse gemeentes wat die laagste prioriteit aan aanderediensdienste gee.

Wat opvallend eienaardig is, is dat stadsgemeentes feitlik 'n ewe lae prioriteit aan aanderediensdienste gee byvoorbeeld stad 9,33% en voorstedelik 11,11% terwyl die middestadgemeentes hoër, 17,59% en studente-gemeentes 77,42%, die hoogste voorkeur gee.

OORSAKE VIR SWAK EREDIENSBYWONING

Dood het altyd 'n oorsaak, netso ook swak eredienstbywoning. Indien 'n mens vyf breë kategorieë neem vir swak eredienstbywoning, naamlik onkunde by lidmate, omstandighede, negatiwiteit, probleme by lidmaat self en probleme aan die kerk se kant, blyk dit dat onkunde die belangrikste rede is vir swak eredienstbywoning.

'n Erediens oor die radio of TV is nooit en kan nooit 'n plaasvervanger wees vir 'n geleentheid waar die gemeente self byeenkom nie. Radio en TV is eenrigting kommunikasie, terwyl werklike eredienstbetrokkenheid tweerigting kommunikasie vereis. Dat eredienste onnodig is vir die opbou van geloof en dat eredienste slegs bygewoon word as 'n mens behoefte daaraan het, spreek van groot onkunde by lidmate. Dieselfde geld vir lidmate wat Sondag reserveer as dié dag waarop daar nét gerus of nét gekuier word.

Die tweede grootste faktor vir swak eredienstbywoning is omstandighede soos gesondheidsprobleme, werksomstandighede, vervoerprobleme en afstandsprobleme. Hier wonder 'n mens soms of laasgenoemde redes nie net verskonings is nie. Werkgewers, skole, universiteite, ensovoorts het met dieselfde faktore te doen wat teenwoordigheid of afwesigheid bepaal en by hulle is daar beslis nooit 'n teenwoordigheid-syfer van onder 50% nie – dit is altyd nader aan 90%.

Negatiwiteit by lidmate is die derde grootste faktor vir swak erediensbywoning. Verskonings soos "voel net nie lus" om kerk toe te gaan nie en "gaan somer net nie" getuig van 'n baie swak gesindheid by dié betrokke lidmate.

Die rede vir so 'n swak gesindheid kan ook maar teruggevoer word na onkunde by die lidmaat self, oor die waarde van erediensbywoning en 'n moontlike weersin wat by die lidmaat opgebou is teen kerkbesoek. Hierdie weersin kan deur baie faktore veroorsaak word: dwang van ouers en onbetrokkenheid van ouers gedurende 'n lidmaat se kinderjare, swak pastorale bearbeiding, ontoereikende kategetiese en nog veel meer.

Wat in 'n mate gerusstellend is, is die feit dat probleme van die kerk se kant wat negatief op lidmate, inwerk heel onder aan die lys staan.

Die tien belangrikste oorsake

1. Luister oor die radio of televisie
2. Gesondheidsprobleme
3. Werkomstandighede
4. Voel net nie lus nie
5. Sondag is enigste kuierdag
6. Daar word te veel oor geld gepraat
7. Gaan somer net nie
8. Het afkeer aan preke
9. Sondag is enigste ontspanningsdag
10. Het nie behoefte aan eredienste nie.

Wanneer 'n mens hierbo na enkele faktore gaan kyk wat erediensbywoning beïnvloed, bestaan die geneigdheid nog steeds om te wil glo dat die drie belangrikste redes wat aangegee word, nie so waterdig is as wat daar soms gedink word nie. Die doel van eredienste oor die radio of televisie was nog nooit om lidmate uit die kerk te hou nie, maar slegs 'n noodmaatreël vir diegene wat weens siekte nie eredienste kan bywoon nie en in 'n mindere mate vir evangelisasiedoel-eindes. Swak gesondheid en werksomstandighede kan nie werklik van die hoofredes wees, waarom eredienste so swak bygewoon word nie (21,63%), want dan sou ander samelewings-instansies met dieselfde lae bywoningspersentasie moes worstel.

Hoewel ons reeds opgemerk het dat probleme van die kerk se kant oor die algemeen lidmate nie negatief beïnvloed nie, is dit tog onrusbarend om te sien dat 24,2% lidmate in 'n mindere of meerdere mate, 'n afkeer aan preke het.

EREDIENSBELEWING EN EREDIENSBETROKKENHEID

Negatiewe belewing

Hoe 'n mens 'n saak beleef, gaan bepaal hoe jy daarby betrokke raak en omgekeerd. Jou betrokkenheid by 'n saak bepaal ook hoe jy dit gaan beleef. Daarom loop erediensbeleving en erediensbetrokkenheid hand aan hand.

Gedagtes wat dwaal word oor die algemeen aangegee as die belangrikste rede vir onbetrokkenheid. Dit kan enersyds dui op ongeërgdheid en ongeïnteresseerdheid by die lidmaat, maar andersyds kan dit veroorsaak word deur ondeurleefde eredienste wat op sy beurt weer deur swak prediking en 'n lewelose liturgie veroorsaak word.

'n Mens kan nie anders as om bekommerd te raak, as daar gemerk word dat kinders onder twaalf jaar eredienste die meeste negatief beleef, beide omdat hulle dit nie verstaan nie en hulle nie daarby betrokke voel nie.

Dit is ewe onrusbarend om te sien dat volwassenes eredienste ook negatief beleef want 38% lidmate voel dat die atmosfeer in die erediens stroef is en dat eredienste doods en ondeurleef is.

Soos reeds hierbo opgemerk, ondervind lidmate probleme met die prediking. 51% lidmate vind preke nie altyd inspirerend nie en 40,4% is van mening dat preke niksseggend is, wat hulle alledaagse lewe betref. Bogenoemde kan veral daaraan toegekryf word dat predikante te "hoog" en te lank preek. Kyk 'n mens na die belangrikste oorsake vir negatiewe erediensbeleving naamlik lidmate se gedagtes wat dwaal en kinders onder twaalf wat nie betrokke raak nie, dan rym dit nogal met die klagte dat preke nie inspireer nie en dat daar te "hoog" en te lank gepreek word.

Tien belangrikste negatiewe belewings

- * Gedagtes dwaal
- * Kinders onder 12 raak nie betrokke nie
- * Kinders onder 12 verstaan nie
- * Preke oninspirerend
- * Atmosfeer in erediens is te stroef
- * Preke sê niks vir alledaagse lewe nie
- * Erediens doods en ondeurleef
- * Preke te hoog
- * Te veel oor sektes gepreek
- * Gebede te lank.

Positiewe beleving

Die wyse waarop lidmate geantwoord het op die vrae oor positiewe erediensbeleving, verg 'n dieptestudie (elke vraelys moet afsonderlik nagegaan word in plaas van 'n samevatting van die rekenaar), want daar skyn op die oog af 'n diskrepansie te bestaan tussen sekere tabelle. Tog kan die afleiding gemaak word dat lidmate 'n hoë premie plaas op die korrekte skrifuitleg en die regte verkondiging van die evangelie.

Baie is van mening dat die geloof wel deur die prediking versterk word en dat dit "iets" beteken vir die lidmaat. Die hoogste negatiewe persentasie kom voor by diegene wat beweer dat die prediking hulle nooit boei nie (4,1%). Dit wil dus voorkom of die aversie wat by lidmate bestaan oor die prediking, nie soseer gaan oor swak skrifuitleg en die afwatering van die evangelie nie, maar wel oor die kommunikatiewe kwaliteit van die prediking. Om te beweer dat persentasies soos 0,7; 1,1; 7,7; 4,1 ensovoorts niksseggend is, is om by die werklikheid verby te kyk.

Die Nederduitsch Hervormde Kerk het in werklikheid 'n negatiewe groei koers. Daarom behoort die kleinste persentasie afkeer aan enigiets wat die kerk doen ons te roep tot ernstige besinning. Vanaf 1982 tot 1986 het die kerk 16206 (12,4%) lidmate verloor in plaas van die skynbare wins van 1397 (1,06%) lidmate.

(Word die aantal lidmate wat belydenis gedoen het en wat van ander kerke oorgekom het, en word 'n sterftesyfer van 8,3% per 1000 in ag geneem (vergelyk Suid Afrikaanse Statistieke 1982, Staatsdrukker, Pretoria, p3) dan behoort die kerk in 1986 148222 lidmate te gehad het in plaas van 132016 (vergelyk Almanak en Bybelse Dagboek, Ned Herv Kerk van Afrika, NHW Pers, Pretoria, 1987, p247).

Hoewel lidmate se waardering van die gemeentesang negatief is (52,4%) word die begeleiding, die Psalms- en Gesangboek asook die begeleidingsinstrument positief waardeur. Daar is wel 'n behoefte aan 'n nuwe kerklied, maar hier sal 'n dieptestudie gedoen moet word om die aard en omvang van die behoefte te bepaal.

Hier blyk dit weereens net soos by die prediking dat die "teorie" reg is, maar dat die kortsluiting kom sodra die teorie in kerklike of geloofspraktyke moet uitmond.

LIDMATE SE SIENING OOR DIE DOEL VAN DIE EREDIENS

Dat lidmate die doel van die erediens nog reg verstaan, blyk uit die tabelle. Die afleiding wat ons hieruit kan maak is dat lidmate nog hoë en suiwer verwagtings van die erediens koester. Indien daar dan 'n negatiewe beleving ontstaan, kan dit veral toegeskryf word aan twee hoof faktore: óf die kerk skaad van amptelike kant die hoë en suiwer verwagtings van die lidmaat, óf die lidmaat verstaan nie die suiwer teologiese bedoelings van die kerk se kant nie.

MOONTLIKE WANOPVATTINGS OOR DIE EREDIENS

Afgesien van die suiwere en hoë verwagtings wat lidmate met betrekking tot die erediens koester, bestaan daar ook wanopvattings, veral wat die algemene en die besondere openbaring betref. Dat 'n mens in die natuur naby die Skepper is, is waar, maar net so naby as daar waar Woord en Sakrament bedien word, moet 'n vergissing wees. Dat predikante mense uit die erediens kan weghou is moontlik, maar dit behoort hoegenaamd nie so te wees nie.

RANDTOTALE VAN DIE STAND VAN SAKE IN RESPONDERENDE GEMEENTES

Dr J A Beukes verstrek in tabelle gegewens oor die volgende onderwerpe:

- * PREDIKANTSTANDPLASE EN VAKANTSKAPPE
- * PASTORALE HULP EN DEELTYDSE PREDIKANTE
- * OUDERLINGVAKATURES
- * DIAKENVAKATURES
- * SKULDLAS VAN RESPONDERENDE GEMEENTES
- * BELEGGINGS VAN RESPONDERENDE GEMEENTES
- * INKOMSTE VAN RESPONDERENDE GEMEENTES
- * FASILITEITE BY KERKSENTRA
- * ADMINISTRASIE VAN RESPONDERENDE GEMEENTES
- * WAAR IS PREDIKANTE BESIKBAAR VIR LIDMATE
- * BYBELSTUDIE
- * GEMEENTELIKE KOMMISSIES
- * DIENSGROEPE
- * EREDIENSTE
- * WISSELING VAN EREDIENSTYDE WINTER/SOMER
- * GESELLIGHEDE VIR GEMEENTELEDEN (Aanbieding van tee ens.)
- * KATEGESBYWONING

AANBEVELINGS:

DISSCIPLINE BY GEMEENTEBESTUUR

Die Raad vir Prediking en Erediens (voortaan net genoem die Raad) beveel aan dat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n dringende beroep doen op alle predikante, skribas en/of sekretariële beamptes om te reageer op korrespondensie en om stiptelik te wees met betrekking tot datums. Die ongedissiplineerdheid met betrekking tot bogenoemde het in hierdie hele projek nie net 'n swak indruk gelaat, oneindig frustrasie veroorsaak en baie tyd en geld gemors nie, maar het ook die vraag laat ontstaan of kerklike onbetrokkenheid nie gegeneer word deur swak gemeentebestuur nie.

Die gemeentes wat oor die algemeen beter gereageer het is dié met sekretariële beamptes. Daarom word aanbeveel dat gemeentes so ver moontlik sekretariële beamptes aanstel.

DIE NOODSAAK EN NORM VIR EREDIENSBYWONING EN KERKLIKE BETROKKENHEID

Alle lidmate van die Kerk moet ingelig word oor die wenslikheid en die noodsaaklikheid van erediensbywoning. Daar moet ook duidelik uitgespel word waarom die norm vir erediensbywoning honderd persent is, waarom die Here eerste plek of geen plek, nooit tweede plek in 'n gelowige se lewe inneem nie.

Met die oog hierop word die volgende aanbeveel:

- * Kital ontwerp saam met die Raad 'n kursus vir predikante, kerkraadslede en lidmate met die oog op die noodsaaklikheid van erediensbetrokkenheid en die norm vir erediensbywoning.
- * Die Algemene Kerkvergadering gee opdrag aan alle ringsvergaderings om toe te sien dat hierdie kursus in samewerking met Kital deur alle predikante binne 'n ring bygewoon word binne 'n jaar na die voltooiing van die kursus en om toe te sien dat alle predikante dit in gemeenteverband aanbied aan kategete, kerkraadslede en lidmate binne 'n jaar nadat hulle die kursus deurloop het.

KINDERBETROKKENHEID

Die verslag toon aan dat kinders, veral kinders onder twaalf jaar, besonder onbetrokke by eredienste is en voel.

Om hierdie hoogskommerwekkende tendens te stuit word die volgende aanbeveel:

- * Die Algemene Kerkvergadering gee opdrag dat die departement Praktiese Teologie in samewerking met die Raad en alle ander rade wat gemoeid is met die jeug van die kerk, 'n grondige ondersoek doen, veral die faseologie in ag genome, na die betrokkenheid van kinders in die erediens binne een jaar na die Algemene Kerkvergadering van 1989.
- * Die Algemene Kerkvergadering gee opdrag dat die resultate van bogenoemde ondersoek sodanig verwerk word sodat 'n seminaar met spesiale klem op die kind onder twaalf jaar,

vir alle predikante by 'n eersvolgende Predikantevergadering aangebied word.

- * Ringsvergaderings sien toe dat 'n geleentheid in ringsverband gereël word vir alle predikante wat nie bogenoemde seminaar bygewoon het nie, om deur 'n aangewese predikant van die ring op die hoogte gebring te word van alle bevindinge en resultate van genoemde seminaar.

EREDIENSBYWONING VAN KERKRAADSLEDE

Die voorreg en plig van erediensbywoning behoort geen twyfel by kerkraadslede te hê nie. Wegbly sonder verskoning is nie net swak maniere nie, maar is ook in stryd met die gees van die Kerkwet en Bepalings (167.1b en 173.1d, 1986), maar het veral 'n afbrekende krag by lidmate.

Die volgende word ter oorweging gestel:

- * Dit word 'n gereelde praktyk by kerkrade, waar dit nie reeds praktyk is nie, dat kerkraadslede verskoning maak vir elke erediens wat hulle nie teenwoordig kan wees nie, dat dié verskoning in die konsistorieboek aangeteken word en dat met almal wat sonder verskoning wegbly deur die voorsitter of die opsigkommissie van die kerkraad 'n gesprek gevoer word.

OPSIGTAAK VAN OUDERLINGE

Omdat ouderlinge self veral die tweede erediens op Sondag verwaarloos, is die Raad van mening dat ouderlinge opnuut en deurlopend op hulle opsigtaak gewys word, veral met die oog op die bekamping van deformasie in die kerk.

Die Raad beveel soos volg aan:

- * Die Algemene Kerkvergadering gee opdrag dat alle ringsvergaderings sal toesien dat alle ringspredikante binne die volgende jaar die Toerustingskursus vir Ouderlinge, opgestel deur Kital en die Algemene Raad vir Ouderlinge, deurloop en onmiddellik daarna in hul eie gemeentes begin met die toerusting van alle ouderlinge en wat die bevindings van hierdie ondersoek betref, met spesiale klem op lesse 1, 2, 4 en 6 wat handel oor die verkiesing en verantwoordelikhede van 'n ouderling, erediensbywoning en kerklike onbetrokkenheid en die implikasies daarvan.
- * Die Algemene Kerkvergadering gee opdrag aan die Algemene Raad vir Ouderlinge om, met die oog op die opskerpings van die opsigtaak van ouderlinge die bevindings van hierdie verslag, die studiestuk van die Raad vir Evangelisasie, "Riglyne ten opsigte van die toepassing van die toegespitste kerklike opsig en tug" en die aanhangsel daarvan (PJ vd Merwe, 13 November 1987), asook die statistieke van die STAATSENSUS 1980 en die verwerking daarvan deur die Raad vir Evangelisasie te bestudeer en aanbevelings in die lig daarvan aan elke kerkraad te maak.

KATEGORIALE ONDERSKEIDING

Omstandighede verskil in ons tydsgewrig geweldig van gemeente tot gemeente. Daarom word die volgende aanbeveel:

- * Kerkrade moet hoogsverantwoordelik en voortdurend die besondere omstandighede soos afstande, werksure van skofwerkers, ouderdom van meerderheid lidmate, terugneemtye van koshuisleerlinge, ensovoorts, evalueer sodat die meeste lidmate by die meeste gemeentelike Sondagsaktiwiteite kan uitkom en betrokke raak.

FINANSIËLE POSISIE VAN GEMEENTES

Die swak finansiële posisie van baie gemeentes as gevolg van groot skuldlaste, droogtes, dalende lidmatetalle, ensovoorts stem die Raad tot groot kommer aangesien sulke kerkrade gedwing word om soms meer aandag te gee aan finansiële sake as aan die verkondiging van die evangelie.

Daar word soos volg aanbeveel:

- * Die Algemene Kerkvergadering gee opdrag aan die Raad van Finansies om 'n formule te ontwerp, aan die hand waarvan bepaal kan word wanneer 'n gemeente se skuld las te groot word. Voordat enige gemeente toelaat dat sy skuld daardie perk oorskry, moet daar eers oorleg met die ringskommissie gepleeg word.

ALGEMENE OPMERKINGS

Van die Teologiese Fakulteit tot in die kategeseklas, behoort die kerk geen steen onaangeroer te laat om al die onkundevlakke met betrekking tot erediensbywoning, soos spreek uit hierdie verslag en ander soortgelyke bevindings (vgl die voorgestelde gewysigde jaarverslag oor die Apostolaat - buitekerklikheid) uit die weg te ruim.

Soos reeds hierbo vermeld behoort elke kerkraad alle omstandighede soos gezondheidsprobleme, werksomstandighede, vervoerprobleme, afstandsprobleme ensovoorts te evalueer en gemeentelike Sondagsaktiwiteite so te reël dat lidmate maksimaal betrokke kan raak.

Opvoeding in dié verband is ook belangrik, want ongegronde "omstandighedsredes" kan baie maklik "nuttige verskonings" word.

Gesindhede van lidmate behoort geslyp te word, nie deur 'n ongegronde dwang nie, maar deur die liefdesappel van die blye boodskap van die Skrif.

Die Raad beveel die volgende aan:

- * Redes vir swak gesindhede, wat veral uit die kinderjare kan spruit of die gevolg kan wees van swak pastorale bearbeiding moet wetenskaplik deur die Teologiese Fakulteit ondersoek word (bes moontlik as 'n BD-skripsie) en die resultaat moet in nie-vakwetenskaplike terme so wyd moontlik in die kerk beskikbaar gestel word.

DIE TWEDE EREDIENS OP SONDAG

Dit is kommerwekkend dat 24% van die kerk se gemeentes net een erediens per Sondag hou en dat so min lidmate die tweede erediens bywoon waar daar wel een gehou word. Dit onderstreep die noodsaak van die besluit van die laaste Algemene Kerkvergadering dat daar 'n ondersoek gedoen word na die tweede erediens op Sondag.

Die Werkgroep Prediking en Erediens het by die behandeling van die memorandum die volgende besluite geneem:

- * 'n Opvolgondersoek deur die R.G.N. word noodsaaklik geag.
- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word versoek, om die Raad vir Prediking en Erediens min of meer te behou soos hy tans saamgestel is, met die oog op die opvolgondersoek.

- AANBEVELING:**
- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering betuig sy dank aan die Raad vir Prediking en Erediens en veral aan dr J A Beukes vir die ondersoek oor kerklike betrokkenheid;
 - * Die Algemene Kerkvergadering gee aandag aan die versoeke van die Werkgroep Prediking en Erediens in verband met:
 - ** 'n Opvolgondersoek deur die RGN en
 - ** Die samestelling van die Raad vir Prediking en Erediens.
 - * Die Algemene Kerkvergadering spreek hom uit oor die aanbevelings van die ondersoek soos in die laaste bladsye van die memorandum vervat.

1.3 DIE SONDAGAANDDIENS

Die Algemene Kerkvergadering van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, het in 1983 die volgende besluit geneem: Die vergadering gee opdrag aan die Algemene Kommissie om ondersoek te laat instel na die moontlikheid en die wenslikheid om die tweede erediens op Sondae 'n ander vorm te gee. Die resultate word in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering na gemeentes deurgegee. (Notule Algemene Kerkvergadering 1983.26.3).

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die genoemde opdrag aan die Raad vir Prediking en Erediens gegee. Laasgenoemde Raad het prof Beukes versoek om die ondersoek te doen.

'n Memorandum van prof M J du P Beukes in die verband is deur die Raad vir Prediking en Erediens behandel en aan die Werkgroep Prediking en Erediens voorgelê.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die memorandum van prof Beukes en die aanbevelings van die Werkgroep Prediking en Erediens daaroor behandel. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het in samesprekings met betrokkenes gereël om die hele aangeleentheid en aanverwante sake te bespreek. Dit het geblyk dat prof Beukes se memorandum ook opsommend in die verslag oor bedieningstrukture opgeneem is. Die vergadering word daarop gewys dat die volledige memorandum van prof Beukes by die Argief en by Kital-biblioteek ter insae beskikbaar is.

Die memorandum van prof Beukes word dus nie hier behandel nie aangesien dit reeds behandel is by die agendapunt Bedieningstrukture.

AANBEVELING: *Die Algemene Kerkvergadering betuig sy dank aan die Raad vir Prediking en Erediens en veral aan prof M J du P Beukes vir die voorlegging in verband met die Sondagaanddiens.

1.4. BEGRAFNISSE EN HUWELIKSBEVESTIGINGS

Die Raad vir Prediking en Erediens het hulle opdrag om 'n verslag uit te bring oor begrafnisdienste en huweliksbevestigings uitgevoer by wyse van 'n verslag deur prof D J Booysen opgestel. Die verslag van prof Booysen is ter insae beskikbaar.

Prof Booysen wys in sy memorandum op verskille wat daar tussen 'n erediens en 'n begrafnisdiens bestaan, byvoorbeeld:

- * teenwoordigheid van ouderlinge;
- * sommige elemente van die erediens word nie noodwendig by die begrafnisdiens gebruik nie, soos:
 - ** opneem van kollekte en
 - ** lees van die Tien Gebooe;
- * die begrafnisdiens vind plaas op versoek van die familie.

Hy toon aan dat begrafnisdienste 'n bepaalde tradisie oor die jare heen ontwikkel het. Die kerklike gebruik in verband met begrafnisdienste hoef egter nie afgekeur te word nie. Al verskil die gebruike van die voorskrifte van die kerk, is en bly die begrafnisdiens erediens.

Wat van die begrafnisdiens gesê word, kan net so van die huweliks-bevestiging gesê word.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die memorandum van prof Booyen in beginsel aanvaar. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit om die Raad vir Prediking en Erediens te versoek om weer te besin oor terminologieë soos erediens, buitengewone erediens, godsdiensoefening, kerkdiens ensovoorts en aan te dui onder watter kategorie die huweliks- en begrafnisdiens tuishoort.

AANBEVELING: Die verdere studie en aanbevelings van die Raad vir Prediking en Erediens in die verband word afgewag.

1.5 VOORGESTELDE WETSWYSIGING BEPALING 83(2)

Die Ring van Zuurfontein dien die volgende beskrywingspunt in:

Die Algemene Kerkvergadering stel ondersoek in na die wysiging van Bepaling 83(2) en veral onderafdeling (c). Die Bepaling word gewysig om uitdrukking te gee daaraan dat die prediking binne die teologiese verwysingsraamwerk van al drie die Belydenisskrifte sal geskied, met die moontlikheid dat die bepaling, dat die Heidelbergse Kategismus IN VOLGORDE uitgelê moet word, sal wegval.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit om die beskrywingspunt aan die Algemene Kerkvergadering voor te lê met die kommentaar dat die verpligte Kategismusprediking eksplisiet in die Bepalings vermeld word, om sodoende weer die prediking van die Kategismus sy regmatige plek te laat inneem .

AANBEVELING: Die beskrywingspunt van die Ring van Zuurfontein word behandel.

2. RAAD VIR KERKMUSIEK

2.1 Orrelbou

Die raad gee deurlopend aan gemeentes advies oor die bou, herstel en instandhouding van pyporrels. 'n Nuwe dienskontrak vir orrels tussen die SAOB en gemeentes is deur die Raad gekontroleer.

2.2 Seminare en kursusse

Op 29 Augustus 1986 is 'n baie geslaagde seminaar vir orreliste gehou. Sake wat behandel is, was:

- * die samesang in gemeentelike verband;
- * geskikte koraalvoorspele;
- * die verhouding orrelis-predikant in die erediens;

- * goeie begeleiding van liturgiese sang en
- * liturgiese dienste.

'n Soortgelyke kursus is op Bothaville deur die raad vir die ringsgemeentes aangebied.

Na jare se versoeke en oorwegings het die raad 'n geslaagde seminaar vir predikante en orreliste in Kaapland aangebied.

Op 22 Augustus 1987 is 'n lesing en demonstrasie vir orreliste deur Daleen Kruger in Pretoria gehou.

'n Lesing, demonstrasie en bespreking oor koraalgebonde improvisasie asook 'n orreluitvoering het in Augustus 1988 plaasgevind.

2.3 Instituut vir Kerkmusiek

Die wenslikheid van 'n Instituut vir Kerkmusiek aan die Universiteit wat aan die Departement Musiek gevestig kan word, is na deeglike studie deur die raad aanvaar en in beginsel deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering onderskryf.

2.4 Salarisskale : Orreliste

'n Aanbeveling vir aanpassing van die salarisskale van orreliste word van tyd tot tyd aan gemeentes beskikbaar gestel.

2.5 HCM Fourie-Erepenning

Die raad beveel by die kuratorium aan dat die HCM Fourie-erepenning aan mnr Willem Mathlener vir sy bydrae tot die kerkmusiek van ons kerk toegeken sal word.

2.6 Opleiding van orreliste

Gedurende hierdie tydperk is 13 diplomas van die raad aan kerkorreliste toegeken. Dit word tans oorweeg om hierdie eksamens ook op ander plekke as in Pretoria af te neem byvoorbeeld in Pietersburg, die Vaaldriehoek en die Oos Rand.

'n Teoretiese deel vir die opleiding van kerkorreliste word voorberei.

Nuusbriewe word van tyd tot tyd aan orreliste van die kerk uitgestuur om leiding aan orreliste oor bepaalde sake te gee.

2.7 Die NG Jeugsangbundel

Die gebruik van die jeugsangbundel het weer op die Predikantevergadering van 1987 pertinent ter sprake gekom en sekere versoeke oor ondersoeke van gebruik van sekere liedere uit die sangbundel is gerig. Die Raad het nie amptelik hiervan kennis of enige versoeke ontvang nie, maar gee tog steeds indringend aandag aan die saak.

Voorlopig volstaan die raad by die besluit van die Algemene Kerkvergadering van 1986 wat bepaal dat die Kerk se Psalm- en Gesangeboek gebruik sal word. Die Werkgroep Prediking en Erediens steun dié standpunt.

2.8 Koraalvoorspele : W Mathlener

'n Nuwe bundel koraalvoorspele van mnr W Mathlener is deur die raad saamgestel en het reeds verskyn. Daar word ook aanmoediging vir die komponeer van nuwe kerkmusiek gegee. Dit omvat melodië wat by nuwe psalmberymings gebruik kan word sowel as Koraalvoorspele.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering neem instemmend kennis van die werksaamhede van die Raad vir Kerkmusiek en herbevestig sy standpunt dat tydens eredienste wat sang betref, van die Psalm- en Gesangeboek gebruik gemaak sal word.

2.9 Liederewysies

Die Ring van Zoutpansberg dien die volgende beskrywingspunt in:

Die Algemene Kerkvergadering rig 'n versoek aan die interkerklike raad wat daarvoor bestaan, om die liederewysies ten opsigte van die bepaalde Psalms, soos opgeneem in die FAK sangbundel, ook in die Psalm- en koraalboek as alternatiewe wysies vir gemeentesang op te neem.

Die Moderamen versoek die Algemene Kerkvergadering om na aanleiding van die beskrywingspunt die volgende suggestie te oorweeg:

"Om deur sy betrokke verteenwoordigers die Breë Psalmberymingskommissie te versoek om die ou Voortrekker-melodieë van Psalm 38 en Psalm 130 as alternatiewe naas die Geneefse melodieë in die nuwe Psalmbundel op te neem."

Motivering:

- * Daar bestaan tans 'n teenstrydigheid tussen Artikel XII (4) van die Kerkwet (in die erediens word slegs Psalms en Gesange gesing wat in die Psalm en Gesangeboek van die Kerk voorkom) en 'n besluit van die Algemene Kerkvergadering in 1964 wat voorsiening maak daarvoor dat naas die liedere in die Psalm en Gesangbundel ook die ou liederewysies in die erediens gebruik kan word.
- * Om net te praat van ou liederewysies is verwarrend. Die Algemene Kerkvergadering het tog sekerlik nie bedoel om daarmee die deur oop te maak vir allerlei liedere uit byvoorbeeld die Hallelujabundel van die NG Kerk nie.

Ons vermoed bogenoemde twee melodieë was bedoel. Dan sal dit goed wees om die melodieë pertinent te noem en sodoende verwarring uit die weg te ruim.

- * Die vroeëre besluit van die Algemene Kerkvergadering word in elk geval verydel omdat orreliste nie harmonisasies van dié melodieë in die Koraalboek voorhande het nie. Indien die Kerk verklaar dat bepaalde melodieë gebruik mag word, behoort die melodieë in die liederebundel en Koraalboek van die Kerk opgeneem te word.

AANBEVELING: Die beskrywingspunt van die Ring van Zoutpansberg word behandel.

3. BYBELVERSPREIDING

3.1 RAAD VIR BYBELVERSPREIDING

Die Raad vir Bybelverspreiding gee voorligting in die Kerk oor die doeltreffende verspreiding van die Bybel; beplan en gee voorligting oor die beste wyse om voldoende offergawes in die Kerk vir die noodsaaklike daarstelling en verspreiding van die Bybel te vind; dien as adviesliggaam vir die Sekretarisse in Kerkverband by die Bybelgenootskap van Suid-Afrika.

3.2 RINGSRADE VIR BYBELVERSPREIDING

Sedert die Algemene Kerkvergadering van 1986 is die Ringsrade in werking gestel om Bybelverspreiding op Ringsvlak te koördineer en op gemeentevlak te bevorder. Die Raad vir Bybelverspreiding het riglyne vir die funksionering van die Ringsrade opgestel.

3.3 BYBELGENOOTSKAP

Dit word sonder teenspraak aanvaar dat die Bybel beskikbaar moet wees. Die kerk wil immers hê dat elke lidmaat die Bybel moet lees. Daarvoor is Bybelvertaling en -produksie nodig. Sodat almal die Bybel kan bekom moet die prysstruktuur so wees dat die hele Bybel ook deur die armste bekostig kan word.

Omdat ons bely dat ons glo aan een heilige algemene Christelike kerk, is dit nodig dat wat Bybelvertaling, produsering en beskikbaarstelling betref, daar samewerking op wye terrein sal wees. So het ds J J Kühn op die Algemene Kerkvergadering van 1919 gepleit dat die kerk meedoen aan die vertaling van die Bybel in Afrikaans ".....angesien ons nie alleen 'n vertaling kan onderneem nie".

Dit is uit die besef dat die kerke nie alleen of afsonderlik Bybelverspreiding kan doen nie, dat die Bybelgenootskap reeds jare tevore sy ontstaan gehad het.

3.4 DIE NED HERV KERK EN DIE BYBELGENOOTSAP VAN SUID-AFRIKA

Die Algemene Kerkvergadering het met sy besluit op vergadering na vergadering die standpunt gevestig dat die Bybelgenootskap van Suid-Afrika die enigste organisasie is waarmee hy wil saamwerk om Bybelverspreiding te doen omdat die Bybelgenootskap van Suid-Afrika inderdaad die enigste organisasie in Suid-Afrika is wat Bybelverspreiding in sy volheid doen naamlik vertaling, produsering en beskikbaarstelling van die Bybel.

3.5 VERTALING

* Taalkundige navorsing

Dit is die strewe van die Bybelgenootskap dat akkurate en verstaanbare vertalings van die brontekste van die Bybel gemaak word. Daarom is die Bybelgenootskap internasionaal by navorsing betrokke. 'n Resultaat daarvan is die formele stigting van die Intertale Kommunikasiesentrum aan die Universiteit van Pretoria. Die navorsings- en publikasieprogram het baie belangstelling oor die wêreld gewek. 'n Totaal van 2 600 kopieë van die 5 publikasies wat tot dusver beskikbaar is, is wêreldwyd versprei.

In Mei 1988 het 'n verdere opsienbare publikasie die lig gesien, te wete die Grieks-Engelse semantiese Woordeboek. Meer as 4000 eksemplare is reeds hier en in die buiteland versprei.

* Vertalingsprojekte

Verskillende projekte in verskillende stadia het aandag gekry. Van 15 groter vertalingsprojekte waaraan die afgelope 15 jaar onafgebroke gewerk is, is ses volledige Bybelvertalings reeds voltooi. Hulle is : Afrikaans 1983; Herero 1987; Kwangali 1987; Ndonga 1986; Sotho (Suid) 1985 en Tsonga 1987. Dit is die eerste keer dat die volledige Bybel in Herero en Kwangali verskyn.

Die Nuwe Testament en Psalms is vir die eerste keer in Mbukushu, Ndebele (Suid) en Siswati uitgegee. 'n Nuwe Vertaling in Zulu en Xhosa is gepubliseer.

Sedert 1988 is vertaling in 8 tale voortgesit naamlik Kung (Boesman), Mbukushu, Nama, Ndebele (Suid), Sotho (Noord), Siswati, Venda en Xhosa.

Die koste aan hierdie projekte het jaarliks sowat 'n halfmiljoen Rand beloop.

Dienaars van die Woord en ander lidmate van die Ned Herv Kerk is benoem om op verskeie komitees van die vertalingsprojekte mee te werk.

3.6 PRODUKSIE

Sedert 1985 moes produksie drasties ingekort word omdat die bydrae-inkomste van die Bybelgenootskap nie tred gehou het met die stygende produksiekoste nie. Die 1 miljoen kerf vir produksie van volledige Bybels kon net in 1986 verbygesteek word (terwyl in 1982 tot 1984 die jaarlikse gemiddeld 1 654 000 beloop het).

Die ingewikkelde en omvangryke produksieprogram wat Bybels en Bybeldele in 25 tale omvat, kon egter ietwat versnel word teen die einde van 1987.

Items geproduseer:

	1988	1987	1986	1985
Bybels	985 791	887 925	1 106 418	980 345
Testamente	632 182	104 102	307 836	494 508
Bybelboeke	376 281	59 743	17 740	151 959
Bybeldele	105 966	10 801	343 190	41 248
TOTAAL	2 100 220	1 062 571	1 775 184	1 668 060

Die produksie van die 1933/53 vertaling van die Bybel in Afrikaans gaan steeds voort terwyl meer formate van die 1983 vertaling die lig sien. So het die Kanselbybel in die 1983 vertaling reeds verskyn.

3.7 VERSPREIDING

Vanweë die feit dat produksie gedaal het, het verspreiding noodwendig ook gedaal. Die verspreiding van volledige Bybels (waar beskikbaar in 'n taal) het voorrang geniet.

* Items versprei

	1988	1987	1986	1985
Bybels	588 636	646 350	697 190	698 804
Testamente	556 546	188 849	347 349	504 736
Bybelboeke	178 486	228 674	297 296	584 246
Bybeldele	87 362	54 161	92 641	112 289
TOTAAL	1 411 030	1 118 034	1 434 476	1 900 075

In die tydperk is daar 1 054 371 volledige Bybels in Afrikaans versprei waarvan 80% die 1983 vertaling was.

3.8 SUBSIDIËRING

Ondanks stygende produksiekoste het die Bybelgenootskap getrou aan sy opdrag, die Bybel teen 'n prys binne die bereik van die armste beskikbaar gestel. Vanaf Desember 1984 tot September 1986 was die prys van die goedkoopste Bybel R4,00 en daarna R5,50. 'n Prysaanpassing word weer in 1989 gedoen.

Dit dien gemeld te word dat produksiekoste nie die bepalende faktor by die vasstelling van die prys van die gesubsidieerde Bybel is nie. Van die 2 630 980 volledige Bybels wat versprei is in die vier jaar, was 87,3% gesubsidieer.

Doeltreffende Bybelverspreiding plaas die plig van voortdurende subsidiëring van die Bybel op die kerk. Geen mens mag vanweë 'n te hoë Bybelprys daarvan weerhou word om 'n Bybel te besit nie.

3.9 BYDRAE INKOMSTE

Die totale bydrae inkomste wat die Bybelgenootskap ontvang het, was soos volg:

	1988	1987	1986	1985
Indiwiidue	3 975 048	3 572 222	3 118 588	2 604 593
Kerke	3 431 031	3 133 837	2 855 665	2 802 498
Organisasies	234 671	242 432	192 246	188 730
Kategese	51 118	47 231	43 046	48 983
Jeug Jr	(29 495	22 390	16 999	28 545
Jeug Sr	(	16 907	21 324	15 389
Skole	129 383	302 761	50 789	50 504
Allerlei	485 375	411 537	417 435	275 648
Erflatings	1 593 608	845 076	722 297	1 366 400
GROOTTOTAAL	9 929 729	8 594 393	7 438 389	7 381 290

Bydraes Ned Hervormde Kerk

	1988	1987	1986	1985
Gemeentes	565 630	555 756	440 751	532 173
NHSV	48 555	34 938	29 647	25 805
NHJV	1 637	2 361	2 273	4 201
Kategese	11 774	9 612	7 570	12 428
Indiwiidue	88 365	67 751	96 882	64 350
TOTAAL	715 961	670 417	577 123	638 957

Die mikpunt wat die Algemene Kerkvergadering vir kerkrade gestel het, naamlik een Bybel per lidmaat pèr jaar, is gedurende 1985 bereik met R4,04 (mikpunt R4,00). Die verhoging van die Bybelprys het die bereiking van 'n nuwe mikpunt voor ons gestel. Teen alle verwagting in was daar in die afgelope twee jaar telkens 'n styging van 16% in die bydraes wat die Bybelgenootskap ontvang het. Sedert 1987 was daar ook weer 'n styging van bydraes uit ons kerk. Daarvoor staan 'n mens net met dankbaarheid teenoor die Here wat ons daartoe instaat gestel en bereid gemaak het.

BELASTING AFTREKBAAR

Bydraes aan die Bybelgenootskap is behoudens sekere voorwaardes, van belasbare inkomste aftrekbaar. Besonderhede hieroor is by die Sekretaris in Kerkverband by die Bybelgenootskap beskikbaar.

3.10 AANWENDING VAN FONDSE VIR BYBELVERSPREIDING

Elke jaar is meer as al die fondse wat ontvang is vir Bybelverspreiding, aan Bybelwerk bestee.

	1988	1987	1986	1985
Vertaling	500 000	463 000	398 965	456 000
Produksie/aankope	9 316 000	7 211 000	8 176 735	6 620 000
Spesiale programme bv. Gevangenes	119 000	33 000		
Internasionale werk	350 000	965 000	636 192	559 576
Kopiereg	70 500	41 000	130 193	-
TOTAAL	10355 500	8 713 000	9 342 085	7 635 576

Die geouditeerde finansiële state van die Bybelgenootskap is, afgesien van die verantwoordelikheid van die sekretaris in kerkverband en die verteenwoordigers van die kerk op die ses streekgrade van die Bybelgenootskap in hierdie verband, te eniger tyd vir insae aan die kerk by die Streekkantore van die Bybelgenootskap beskikbaar.

3.11 SEKRETARISSE IN KERKVERBAND BY DIE BYBELGENOOTSKAP VAN SUID-AFRIKA

Twee predikante van ons Kerk dien tans as Sekretaris by die Bybelgenootskap: di J M J de Wet te Bloemfontein en W H Steyn te Kempton Park. Hulle taak is om Bybelverspreiding bekend te stel, dit doeltreffend te bevorder en toereikende fondse daarvoor te vind. Hulle ondervind hartlike samewerking van gemeentes.

3.12 BYBELGENOOTSKAP VAN SWA

Sedert 1 November 1987 het die Bybelgenootskap van SWA tot stand gekom. Ondersteuning deur gemeentes van die Kerk in dié landstreek, is eweneens noodsaaklik.

3.13 'n TOEKOMSBLIK

Die Bybelgenootskap van Suid-Afrika as organisasie wat in diens van die kerk wil staan ter wille van Bybelverspreiding, is aangewys op die kerk vir volgehoue ondersteuning. Om in staat te wees om voort te gaan met sy program van Bybelverspreiding en samewerking op internasionale vlak, (om ook ver buite ons landsgrense die Bybelwoord te laat spreek) sal die Bybelgenootskap steeds fondse nodig hê.

Die Ned Herv Kerk het getoon dat hy 'n belangrike vennoot in die aksie wil wees. Daardie standpunt moet gehandhaaf word. Dit moet vir elke mens moontlik gemaak word om die Evangelie van verlossing in sy eie taal aan te hoor.

Daarom is dit nodig dat ons kerk sy standpunt bevestig:

AANBEVELING:

Die vergadering besluit in die lig van hierdie gegewens soos volg:

- * Die Algemene Kerkvergadering neem kennis van die werksaamhede van die Raad vir Bybelverspreiding.
- * Die Kerk beywer hom steeds daarvoor dat die Bybel onder alle mense versprei word.
- * Die vergadering betuig sy dank aan elke Kerkraad, Sustersvereniging, Jeugvereniging, Kategesegroep en individu wat met bydraes die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika 'n waardige plek laat inneem in die aksie van Bybelverspreiding.
- * Die vergadering betuig sy dank teenoor die Bybelgenootskap van Suid-Afrika en bid hom seën toe vir effektiewe Bybelverspreiding en vir die belangrike rol wat hy in die verspreiding van die Bybel in buurlande vervul.
- * Die Kerk gee sy onverdeelde ondersteuning en medewerking aan die Bybelgenootskap as diensorganisasie wat die Bybel vertaal, produseer en beskikbaar stel teen 'n prys wat elkeen kan bekostig.
- * Die Kerk bevestig sy besluit dat van kerkrade gevra word om jaarliks voor einde Oktober 'n bedrag gelykstaande aan die prys van een Bybel per lidmaat per jaar aan die Bybelgenootskap oor te betaal.
- * Die NHSV, NHJV, Kategese en indiwidue word aangemoedig om bydraes te bewillig vir Bybelverspreiding sodat die balans tussen die prys van een Bybel en die bedrag van subsidie daarop, byeengebring kan word.
- * Die Kerk beveel opnuut aan dat kerkrade op 'n kwartaal-likse basis hulle bydraes aan die Bybelgenootskap oorbetal. Dit sal dit nie alleen vir kerkrade makliker maak om op hierdie manier hulle verpligtinge oor 12 maande te versprei nie, maar dit sal die Bybelgenootskap ook deurlopend van fondse voorsien om sy taak doeltreffend te verrig.
- * Die Kerk beveel by kerkrade aan dat nie net Hervormingsondag se deurkollekte nie maar deurkollektes van die hele Oktobermaand vir Bybelverspreiding oorbetal word.

- * Die Kerk beveel aan dat lidmate dit oorweeg om in hulle testament 'n bemaking aan die Bybelgenootskap van Suid-Afrika te doen.
- * Gemeentes in Suidwes-Afrika word gevra om die Bybelgenootskap aldaar op soortgelyke wyse te ondersteun.
- * Dit word aan ringsvergaderings opgedra om toe te sien dat besluite oor Bybelverspreiding uitgevoer word.

3.14 VOORGESTELDE WYSIGINGS AAN DIE WET EN BEPALINGS

Die Raad vir Bybelverspreiding stel die volgende wysigings aan die Wet en Bepalings voor:

ARTIKEL IX APOSTOLAAT VAN DIE KERK

1. In die verwagting van die koninkryk van God..... (Matt 28:19,20) vervul die Kerk sy apostoliese opdrag deur Bybelverspreiding, sending onder alle volke

BEPALING 5

Arbeidsveld

1. Die kerkraad

(a), (b), (c), (d) bly onveranderd.

- (e) Sorg dat die Bybel sover moontlik aan alle mense beskikbaar gestel word en dat toereikende fondse vir Bybelverspreiding gevind word.

BEPALING 150

Besondere werksaamhede

1. Onveranderd

2. Onveranderd

3. 'n Predikant wat deur die Kerk tot die evangeliebediening toegelaat is, kan deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in oorleg met die Bybelgenootskap van Suid-Afrika met die oog op behoeftebepaling en vasstelling van diensvoorwaardes, ter bevordering van Bybelverspreiding benoem word as Sekretaris by die Bybelgenootskap van Suid-Afrika. Hy sal sitting hê op en onder die opsig val van die ringsvergadering deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aangewys. Hy sal sitting neem met adviserende stem op die ringsvergadering binne wie se grense hy werksaam is.

- AANBEVELING:**
- * Die Algemene Kerkvergadering handel oor die voorgestelde wysigings van Artikel IX van die Wet.
 - * Die vergadering handel oor die voorgestelde wysigings aan Bepalings 5 en 150.

3.15 RAAD VIR BYBELVERTALING

Die Raad vir Bybelvertaling het soos volg oor die funksionering van hierdie Raad besin:

Die Raad moet binne die grense van die kerk funksioneer, op deurlopende basis navorsing na die saak van Bybelvertaling doen en aan die kerk in hierdie verband advies gee. Enersyds word aandag aan die gebruik van bestaande Bybelvertalings in die kerk gegee en andersyds word oor die aard en noodsaak van toekomstige vertalings besin.

Dit impliseer dat die raad of sy lede nie aan enige projekte buite die kerk (soos bv die vertaling of hersiening van die vertaling van die Bybelgenootskap) deelneem nie, tensy daar uitdruklik 'n opdrag in hierdie verband van die kerk by monde van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ontvang word.

Voorts bestudeer die raad die gebruik van bestaande Bybelvertalings binne die kerk, versamel en bestudeer alle relevante inligting, en adviseer die kerk in hierdie verband.

Een bron van inligting is korrespondensie wat lidmate en liggame in die kerk aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in verband met die Bybelvertalings rig. Die raad versoek die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering om sodanige inligting as wat hy gerade ag tot beskikking van hierdie raad te stel.

Die Raad doen ook navorsing oor die aard en die noodsaak van Bybelvertaling deur vir homself aspekte van Bybelvertaling te identifiseer en indringende studie daaroor te doen. Hieronder word sake soos vertalingtegniek (letterlik of dinamies-ekwivalent), die teikenlesers van vertaling (kerklui of burgers), en so meer verstaan.

Die Raad hou hierdie besinning aan die Algemene Kerkvergadering voor om te verneem:

- * of dit die instemming van die Algemene Kerkvergadering geniet al dan nie,
- * of die Algemene Kerkvergadering enige leemte sien en wil ondervang deur nog ander sake uit te wys wat aandag moet ontvang en
- * of die Algemene Kerkvergadering bepaalde opdragte aan die raad buiten die reeds genoemde, het.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering neem kennis van die werksaamhede van die Raad vir Bybelvertaling en spreek hom uit oor die versoeke van die Raad vir Bybelvertaling.

4. ADVIESKOMITEE i/s KERKUITSAADIENSTE

4.1 Godsdiensuitsendings

Na oorleg met kerke nooi die SAUK predikers uit om as gaste van die SAUK godsdiensuitsendings op radio en televisie waar te neem.

Anders as in die meeste lande van die wêreld, bied die SAUK hierdie uitsaaigeleenthede en uitsaaitye gratis aan kerke aan.

Die SAUK sal egter soos met die meeste programme, sodanige gewone godsdiensuitsendings vooraf opneem, soos dit ook reeds vir 'n hele aantal jare met verskeie kerke die geval is. Dit word in ooreenstemming met die Uitsaaiwet gedoen, sy lisensievoorwaardes en uitsaaibeleid soos wat dit op alle programme van die SAUK van toepassing is.

Ten opsigte van spesiale kerklike feesdae sal die betrokke kerke vroegtydige samesprekings met die SAUK voer en sal sodanige dienste uitgesaai word soos met die kerke ooreengekom.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het in hierdie verband die volgende besluite geneem:

- * Die SAUK word bedank vir die geleentheid aan die kerk gebied om godsdiensuitsendings gratis op radio en televisie waar te neem.
- * Die Kommissie betuig instemming met die werkwyse van die SAUK om godsdiensuitsendings vooraf op te neem en met die reëlings wat die SAUK vir die uitsending van eredienste op kerklike feesdae tref.

4.2 Norme vir Beurttokennings by SAUK

Die Ned Geref Kerk, die AGS en die NGSK het die afgelope aantal jare telkens by die vergaderings van die Advieskomitee, insake kerkuitsaaidienste, beswaar gemaak teen die beurttokennings wat hulle ontvang.

In 1984 is die beginsel vir die indeling soos goedgekeur deur die Raad so deurgegee:

NG Kerk	63% lidmate	47% eredienste
Herv Kerk	10% lidmate	19,5% eredienste
Geref Kerk	06% lidmate	19,5% eredienste
AGS	06% lidmate	7,0% eredienste
NGSK	14% lidmate	7,0% eredienste

Op versoek van die SAUK insake die norme vir beurttoekennings het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aanbeveel dat die Beheerraad van die SAUK beurttoekennings maak aan die hand van lidmaattal, historiese betrokkenheid en kwaliteit van opleiding en dat daar so na as moontlik aan die huidige beurttoekennings gehou sal word.

4.3 Beurttoekennings 1989

Die volgende beurttoekennings vir 1989 is deur die SAUK goed-gekeur.

=====						
<u>OGGEND</u>	<u>AAND</u>	<u>TOTAAL</u>	<u>OMS</u>	<u>%</u>	<u>TOTAAL</u>	
28	24	52	12	40%	64	NG
09	08	17	11	18%	28	HERVORMDE
08	08	16	10	16%	26	GEREF
05	06	11	10	13%	21	AGS
03	07	10	10	13%	20	NGSK
—	—	—	—	—	—	—
53	53	106	53	100%	159	
—	—	—	—	—	—	—

Die Hervormde Kerk het dus 28 Sondae van die 52 Sondae 'n Oggend, Aand of OMS-diens.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering neem kennis van die sake waaroor die Advieskomitee insake kerkuit-saaidienste gehandel het en betuig sy dank aan die S A U K vir die geleenthede aan die kerk gebied om die evangelie deur middel van die media te verkondig.

4.4 SAUK PROGRAMME : BESKRYWINGSPUNTE

Die Ring van Heidelberg versoek die Algemene Kerkvergadering om beswaar by die SAUK aan te teken oor die verwerde godsdienstige programme op televisie, asook oor advertensies op Sondae.

Na aanleiding van 'n beskrywingspunt ingedien deur die gemeente Odendaalsrus, spreek die Ring van Bothaville sy kommer uit oor die toenemende getal advertensies en programme op TV1 waarin vermenging oor die kleurgrens nie net aangetoon word nie, maar in der waarheid goedgepraat en as die norm van die dag aangedui word. Die vergadering besluit om hierdie kommer oor te dra na die Minister van Onderwys en Kultuur in die Volksraad.

Groot kommer heers by die vergadering dat godsdienstopprogramme op TV in 'n toenemende mate 'n emosionele godsdienstelewing uitdra en verkondig. Die vergadering versoek dat sy kommer aan die kerk se verteenwoordiger by die SAUK in die verband gestel sal word.

AANBEVELING: Die beskrywingspunt van die Ring van Heidelberg en die besluite van die Ring van Bothaville word deur die Algemene Kerkvergadering behandel.

5. BEHEERRAAD VAN KITAL

5.1 Personeel

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Beheerraad van Kital in oorleg met die Raad van Finansies het die volgende reëlins in verband met senior personeellede van Kital getref.

Prof J H Koekemoer Senior Direkteur
Ds PA Geyser
Dr MJ du P Beukes tot 31/12/88
Dr LJS Steenkamp van 1/1/89
Ds CJA Simpson en
Mnr JS Bosman as direkteure.

5.2 Werksverdeling

Die werksverdeling by Kital is soos volg :

Sentrum vir Voortgesette Teologiese Toerusting
Uitgewery
Toerustingsprogramme saam met rade
Praktykgerigte kursusse vir predikante
Personeelontwikkeling en jeugwerk
Kategorie
Bybelstudieprogramme
Ekumene
Ateljee
Biblioteek
Navorsing
Evangelisasie

5.3 Sentrum vir Voortgesette Teologiese Toerusting

Noue skakeling tussen die Teologiese Fakulteit en Kital is bewerk met die aanstelling van die Senior Direkteur van Kital as direkteur van die SVTT. Vir die koördinasie van die hele toerustingsaksie in die kerk is hierdie noue skakeling van wesenlike belang.

5.4 Uitgewery

Daar is opnuut besin oor die kerk se betrokkenheid by die uitgee van godsdienstige publikasies en die skakeling tussen Kital en die HAUM-groep. Na samesprekings tussen die onderskeie partye het die Beheerraad van Kital in November 1987 soos volg oor die aangeleentheid besluit:

* Kital sal verantwoordelikheid aanvaar vir -

alle boeke wat amptelik deur die kerk uitgegee word en wat die kerk benodig vir werk op verskillende terreine

akademies-teologiese handboeke

toerustingsmateriaal wat in die kerk gebruik word

boeke wat uitsluitlik op die lewe van die Ned Herv Kerk gerig is

boeke wat benodig word vir die bestryding van dwalings en sektariese strominge.

- * Alle ander manuskripte met 'n godsdienstige inslag sal na die ander uitgewerige verwys word vir oorweging en moontlike publikasie.
- * Die groothandelstoor van Kital is deur HAUM hanteer. Op 5 Januarie 1988 het Kital beheer oor sy eie stoor en die groothandel-verkope oorgeneem. Die stoor is vir die doel na die Generaal Pretoriusgebou verskuif.

5.5 Toerustingsprogramme saam met rade

Gedurende die verslagtydperk is verskillende toerustingsprogramme saam met die onderskeie rade beplan en aangebied.

- * 'n Kursuspakket vir ouderlinge is beplan en op 'n proefbasis in verskillende ringe aangebied. Nadat die nodige verwerkings gedoen is, is die finale pakket vanaf 23 - 27 November 1987 by 'n kursus van die SVTT bekend gestel. Die pakket bestaan uit twee lêers, naamlik een vir aanbieders en een vir kursusgangers. Die lêers met inhoudstukke is by Kital beskikbaar teen R25-00 per kursuslêer.
- * Saam met 'n komitee van die Algemene Diakonale Raad is verskillende werkseminare gehou waartydens die beplanning van 'n diakenstoerustingspakket gedoen is. Daar word aan die skryf van die verskillende modules gewerk sodat die pakket in 1989 beskikbaar kan wees.
- * Die Gemeentelike Evangelisasie Toerustingsprogram is in samewerking met die Raad vir Evangelisasie ontwerp en word onder leiding van die evangelisasiepredikante op verskillende plekke aangebied.
- * In samewerking met die Sendingraad is verskillende werkseminare gehou waartydens 'n kursus vir ringsuperintendente vir sending beplan is. Die kursus is met groot sukses gedurende 1987 aangebied.
- * Vir die Ondersteuningsraad is in verskillende streke verskeie opleidingseminare vir maatskaplike werkers gehou.
- * 'n Volledige kursuspakket met die oog op die instelling en toerusting van diakonale dienskomitees is in samewerking met die Algemene Diakonale Raad ontwerp.

- * In samewerking met die hoofbestuur van die NHSV is 'n beplanningskursus vir die lede van die hoofbestuur aangebied. Verder was Kital se direkteure met die beplanning van verskillende streekskongresse behulpsaam.

5.6 Praktykgerigte kursusse vir predikante

Die KGP vir jong predikante en hulle vrouens is elke jaar gedurende September aangebied. Die kursus word oor die algemeen goed ontvang en bygewoon. Dit vervul 'n besondere behoefte.

Gedurende die verslagtyd is twee algemene beplanningskursusse aangebied. Die bywoning was goed en die reaksie van kursusgangers baie positief.

5.7 Personeelontwikkeling

Ter wille van gesonde administrasie is mnr JS Bosman, sekretaris vir Jeugwerk, binne die struktuur van Kital onder die posbenaming, direkteur Personeelontwikkeling en sekretaris vir jeugwerk, geplaas.

Ten opsigte van personeelontwikkeling is in samewerking met die ander direkteure van Kital en die hoofdirekteur kerklike administrasie die volgende opleidingsprogramme beplan en aangebied:

- * 'n Algemene beplanningskursus vir die senior personeel van die kerkkantoor.
- * 'n Kursus oor doelgerigte leierskap vir senior kerkkantoor personeel.
- * 'n Kursus vir sekretaresses.
- * Saam met die hoofbestuurders van die HAUM-groep is 'n werkseminaar gehou waartydens 'n opleidingsprogram vir die groep uitgewerk is. Die beheerraad van Kital het dit goedgekeur dat Kital by hierdie aksie betrokke raak.
- * 'n Opleidingsprogram vir rekenmeesters is ook ontwerp.
- * Die direkteur gemoeid met personeelontwikkeling verskaf op 'n ad-hoc basis advies insake arbeidsverhoudinge. Hy doen dit nadat hy 'n kursus oor die aangeleentheid by UP voltooi het.
- * Jeugwerk: Vir 'n volledige verslag word verwys na die verslag van die Raad vir belydende Jeug. Hier word net die volgende aangestip:

Die toesighouding oor die kerk se twee kampterreine word deur die organiseerder behartig.

Op 'n gereelde basis word die bylae van die Hervormer - die Jong Hervormer, ook deur die organiseerder behartig.

Gereelde besoek word aan ringsjeugkampe gebring en die sekretaris vir Jeugwerk is ook by die beplanning en aanbieding van sulke kampe betrokke.

In 1988 is die feesgeleentheid te Schoemansdal gereël.

'n Landswe jeugkoorkompetisie is georganiseer.

Die hantering van navrae in verband met jeugaangeleenthede word op 'n deurlopende basis gedoen.

5.8 Kategese

Die volledige verslag oor Kategese kom via die Raad vir Kategese aan die orde. Hier word alleen na die direkteur van Kital, gemoeid met die werk, verwys.

Die Kategese-handboeke is voltooi en is in die kerk beskikbaar gestel.

Ten opsigte van die volwasse kategeese het daar ook twee handleidings verskyn.

Daar word voortdurend aan die evaluasie van bogenoemde handleidings gewerk.

Na die verskyning van die kategeese-handleidings is 'n reeks kursusse vir kategete in die kerk aangebied, met die oog op die toerusting van die kategete in die korrekte hantering van die handleidings.

Daar word aan 'n diploma-kursus vir kategete gewerk wat op drie vlakke aangebied sal word naamlik, 'n korrespondensiekursus, 'n kursus by die SVTT en 'n kursus wat met voorgeskrewe materiaal op rings- en gemeentevlak aangebied sal word.

5.9 Bybelstudieprogramme

'n Hele aantal publikasies is gereed gemaak en uitgegee sodat dit in gemeentes gebruik kan word. Verder is beskikbare materiaal van ander kerke en uitgewerye ge-evalueer en word deur Kital advies aan ampsdraers en lidmate vir die gebruik van die materiaal beskikbaar gestel.

Bybelstudiegroepe is in verskillende gemeentes gelei en by die SVTT word 'n program op 'n deurlopende basis aangebied.

5.10 Ekumene

In die verband word na die verslag van die Raad vir Ekumeniese Sake verwys. Wat Kital betref word die publikasies van die verskillende ekumeniese liggame en 'n hele aantal kerke in die biblioteek vir navorsingsdoeleindes opgeneem. Die direkteure van Kital, die redakteur van Die Hervormer, die redakteur van die HTS en dosente by die Teologiese Opleiding te Klipdrif is die bibliotekaresse by die indeksing van bogenoemde materiaal behulpsaam.

5.11 Ateljee

Oor die verslagtydperk kan soos volg oor die bedrywighede by die ateljees gerapporteer word.

- * Die ateljees word aan die kerk as 'n audiovisuele produksie-eenheid beskikbaar gestel. In die verband is daar al verskeie audio-programme en video-programme vervaardig en vir gebruik in die kerk beskikbaar gestel. Transparante word ook op versoek vervaardig en aan 'n hele aantal gemeentes is tegniese advies in verband met bogenoemde aangeleenthede verskaf.
- * Die ateljee word verder as 'n opleidingsentrum gebruik waar predikante met die gebruik van die mikrofoon en optrede voor die kamera vertrouwd gemaak word. Vir die uitsending van eredienste en oordenings oor die senders van Radio Suid Afrika is hierdie opleiding van wesenlike belang.
- * Daar is 'n begin gemaak met die beskikbaarstelling van die fasiliteite aan die openbare en privaatsektor. Vir die doel is die naam van die ateljee na Advisio verander. Daar is onderhandelings aan die gang om verskeie groot projekte vir die openbare en privaatsektor te vervaardig.
- * Vanaf 1/1/1989 word Advisio met mnr PJ Engelbrecht as bestuurder selfstandig bedryf.

5.12 Biblioteek

Die uitbou van die biblioteek na 'n volledige inligtingsentrum vir die kerk vorder baie goed. Om hierdie ideaal te verwesenlik, het die biblioteek gedurende 1987 na 'n groter lokaal verskuif wat met doeltreffende staalrakke toegerus is. Daar is ook vir studieruimtes vir gebruikers voorsiening gemaak. 'n Mikrorekenaar is vir die biblioteek aangekoop, asook die "Inmagic-programpakket. Dit word reeds doeltreffend benut en rekords sal in die toekoms almal in die rekenaar ingesleutel word. Dit sal uiteindelik die huidige handstelsel van kataloguskaarte vervang.

5.13 Ontsluiting en indeksering

* Die Hervormer

Die outeurs- en onderwerpindeks van Die Hervormer word op datum gehou. Gereelde navrae onderstreep die belangrikheid van die projek. Alle geïndekseerde rekords vanaf 1981 tot op datum is reeds in die rekenaar opgeneem.

* Tydskrifartikels

Alle geïdentifiseerde artikels van verskillende tydskrifte word by ontvangs geïndekseer, geprosesseer en daarna in die rekenaar ingevoer. Die rekords vanaf 1979 tot en met 1986 word nog volgens die handstelsel in die katalogus gebruik en onderhou.

* Koerantknipsels

Die indeksering van geïdentifiseerde koerantknipsels is op datum, die prosessering van bestaande katalogusrekords is afgehandel en volledig in die rekenaar ingevoer.

* Boeke

Indeksing is op datum en alle rekords in die katalogus is geprosesseer en in die rekenaar ingevoer.

* Agendas en Notules van die Algemene Kerkvergadering en Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

. 1956 - 1983 Die retrospektiewe ontsluiting van hierdie materiaal vorder na wense en sal na verwagting gedurende 1989 afgehandel wees.

. 1983 - 1987 Indeksing van hierdie reeks is op datum en word nog by ontvangs volgens die handstelsel in die katalogus opgeneem.

Na afhandeling van die hele retrospektiewe projek, sal prosessering van die rekords 'n aanvang neem en alle ontsluite inligting in die rekenaar ingesleutel word.

* Tydskrifadministrasie

Korrespondensie - bv. nuwe intekenings, kansellasies, gratis en ruilnommers, proefeksemlare, opvolg van ontbrekende nommers.

Kardex-instandhouding - bv. fakture, ensóvoorts.

Gereedmaak van sirkulasieelêers en die verspreiding daarvan.

Sortering en berging van geïndekseerde tydskrifte alfabeties volgens titels op die rakke in die biblioteek.

Opmaak van pakke en merk van jaargange vir inbindingsdoel-eindes. By ontvangs van ingebinde jaargange moet bestaande voorraad geïnkorporeer word.

* Inligtingsherwinning en uitleenstelsel

Literatuursoektogte word vir elke navorser of biblioteek-gebruiker onderneem wat die biblioteek persoonlik besoek of per brief of telefoon inligting aanvra.

Boeke word in beskikbare studieruimtes bestudeer en by hoë uitsondering uitgeleen.

Alle koerantknipsels, vergaderingbesluite en tydskrif-artikels word nie uitgeleen nie - fotostate word verskaf en versend.

Klankkasette en videos word in die ateljee gedupliseer en verkoop.

'n Uitleenregister word ten opsigte van statistiek oor gebruikers en uitreikings bygehou.

Gebruikerstatistiek lyk soos volg:

1986 : aantal leners = 246
aantal uitreikings = 2 172
1987 : aantal leners = 290
aantal uitreikings = 2 193.

* Navorsing en ontwikkeling

Die voortgesette uitbouing en verfyning van die Tesaarus. Die instandhouding en ontwikkeling van die Sistematiese Indeks. Navorsing in verband met verdere beskikbare sagteware om biblioteekstelsels op die mikrorekenaar of hoofraamrekenaar te bedryf.

'n Projek van mikroverfilming is ondersoek vir beoogde implementering in 1989.

Die biblioteek lewer 'n waardevolle diens aan die kerk deurdat inligting ontsluit en so tot beskikking van gebruikers gestel word. Daar sal gepoog word om op die pad voort te gaan en om verbruikers van 'n voortreflike diens te verseker.

5.14 Navorsing

Een van die verantwoordelikhede van die direkteure is die van gestruktureerde navorsing ten behoeve van die werk van die kerk. Tans is die navorsing beperk tot take wat aangepak word. Hierdie aspek van Kital se werk kort intensiewe aandag en kan alleen werklik uitgevoer word wanneer die nodige personeel daarvoor aangestel word.

5.15 Evangelisasie

Die implementering van die Gemeentelike Evangelisasie Toerustingsprogram het verdere momentum verkry. 'n Wye reeks kursusse is aangebied, die tweede oplaag van kursuslêers is uitverkoop en 'n derde oplaag is beskikbaar gestel.

Daar het ook skakeling met die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika plaasgevind met die oog op die beskikbaarstelling van 'n soortgelyke program in die kerk.

Sedert die vorige Algemene Kerkvergadering is ds CJA Simpson as deeltydse direkteur by Kital benoem. Die bedoeling met die benoeming was om hom administratief in die kantooropset 'n plek te gee.

5.16 Slotopmerkings

Die werk binne die Kital-opset word deur almal wat daarby betrokke is, met die nodige erns en entoesiasme benader. Daar word steeds gepoog om alles tot voordeel van die kerk in te rig en maksimale toerusting van ampsdraers en lidmate te verseker. Die skakeling met alle rade, ander instansies, ampsdraers en lidmate is op 'n gesonde basis en vind spontaan plaas.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering neem instemmend kennis van die verslag van die Beheerraad van Kital en van die werk van die direkteure.

6. PUBLIKASIES

6.1 BEHEERRAAD VAN DIE TYDSKRIFAFDELING

Ideaal verwesenlik

Gedurende die afgelope drie jaar is die ideaal van die totstandkoming van 'n selfstandige Tydskrifafdeling vir die kerk verwesenlik. Dit beteken dat NHW-Pers nie meer as uitgewer van die kerk se tydskrifte optree nie. Die Tydskrifafdeling tree nou as uitgewer op. 'n Ooreenkoms word met die NHW-Pers gesluit ten opsigte van drukwerk, verpakking en versending.

Om seker te maak dat die Tydskrifafdeling op 'n gesonde basis bedryf word, is die missie, doelstellings en doelwitte vir die afdeling so volledig moontlik geformuleer.

Verhouding met redaksies

'n Verhouding is tussen die Tydskrifafdeling en die redaksies van die onderskeie tydskrifte uitgewerk. Die redaksies en die redakteur van elke tydskrif is uitsluitlik en volledig vir die inhoud van die betrokke tydskrif verantwoordelik. Die inhoud word aan die Tydskrifafdeling voorsien wat dan bladuitleg, taalversorging en proeflees hanteer. Die Tydskrifafdeling hanteer dus die volledige verdere produksie. Met die drukkers word in verband met pryse, versendingsdatums ensovoorts beding. Die afdeling hanteer ook self die intekening van al die tydskrifte behalwe die van die Christelike Vrou.

Daar word met dank teenoor al die redaksies en redakteurs vermeld dat die verhouding uitstekend werk. Kritiek van redaksies om die gehalte van tydskrifte verder uit te bou, sal verwelkom word.

Rekenarisering

'n Apple Macintosh hardware sisteem en Macwrite en Quark Xpress sageware programme is aangekoop. Dit beteken dat die bladuitleg asook die setwerk tot op bladsy- en proefstadium van Die Hervormer, die Nuusbrief en Die Christelike Vrou nou in die Tydskrifafdeling gedoen word.

Daar moet nog heelwat uitbreidings gedoen word om die proses van rekenarisering af te rond; byvoorbeeld ten opsigte van opleiding van personeel, sinkronisering met die Pers, aanpasbare toerusting om tikwerk uit te skakel, en om ook die HTS en Almanak se werk te kan doen.

Reklame en advertensies

Ringsverslae meld telkens dat die reklamering van die tydskrifte in die gemeentes nie tot sy reg kom nie. Aan die saak sal nou hard en doelgerig gewerk moet word. Daar word ook aan moontlikhede gewerk om op professionele basis advertensies vir al die tydskrifte te werf.

Finansies

Die Tydskrifafdeling het geen ander bron van inkomste as intekengelde nie.

Daaruit moet hy finansieel gesond en selfstandig bly en verder groei. Dit sal bitter jammer wees as ook ten opsigte van die kerk se tydskrifte, soos al gesuggereer is, gehef moet word. Die neiging word egter in die hand gewerk deur onder andere swak reklame en sommige kerkrade wat so maklik op die intekening van die tydskrifte probeer bespaar.

Hoe hoër die intekening op 'n tydskrif, hoe laer die prys van die tydskrif; hoe laer die intekening, hoe hoër die prys. As elke kerkraad werklik wil poog om Die Hervormer, Die Almanak, en Die Christelike Vrou in elke huis te versprei, sal ons oor die effek op intekengelde verbaas wees. Onderstaande tabel met die vergelykende pryse van ander tydskrifte gee 'n aanduiding van die billike pryse van die kerk se publikasies:

TYDSKRIF/KOERANT	INTEKENGELD		FREKWENSIE VAN VERSKYNING	BLADSYE PER EKSEMPLAAR	OPMERKINGS
	PER EKSEMPLAAR	PER JAAR			
Rapport	1,50	78,00	Weekliks	26	AVB ingesluit
Die Burger	40	124,80	Daagliks (6 dae)	20	AVB ingesluit
Sowetan	40	124,80	Daagliks (6 dae)	28	AVB ingesluit
Transvaler	40	124,80	Daagliks (6 dae)	32	AVB ingesluit
Pretoria News	40	124,80	Daagliks (6 dae)	30	AVB ingesluit
Business Day	60	187,20	Daagliks (6 dae)	22	AVB ingesluit
Citizen	40	124,80	Daagliks (6 dae)	48	AVB ingesluit
Vaderland	40	124,80	Daagliks (6 dae)	52	AVB ingesluit
Beeeld	50	158,50	Daagliks (6 dae)	20	AVB ingesluit
Huisgenoot	1,50	78,00	Weekliks	175	AVB uitgesluit
Sarie	1,60	41,60	2 - weekliks	136	AVB uitgesluit
Your Family	1,50	18,00	Maandeliks	194	AVB uitgesluit
De Kat	3,50	42,00	Maandeliks	128	AVB uitgesluit
Scope	1,50	39,00	2 - weekliks	98	AVB uitgesluit
Rooi Rose	1,50	39,00	2 - weekliks	147	AVB uitgesluit
Style	2,23	26,76	Maandeliks	138	AVB uitgesluit
Cosmopolitan	2,80	33,60	Maandeliks	216	AVB uitgesluit
Fair Lady	1,65	42,90	2 - weekliks	152	AVB uitgesluit
Christelike Vrou		8,40	Maandeliks	14	AVB ingesluit
Die Kerkbode	50	26,00	Weekliks	16	AVB en pos uit
Die Kerkblad	70	17,82	2 - weekliks	40	AVB ingesluit
Die Hervormer en	1,37	16,50	Maandeliks	16	AVB uitgesluit
Nuusbrief				4	
N G T T	3,75	15,00	Kwartaalliks	70	AVB en pos uit
Theologia Evangelica		7,20	3 Uitgawes p.j.	90	AVB uitgesluit
In die Skriflig		10,00	Kwartaalliks	60	AVB en pos uit
H T S		28,00	Kwartaalliks	322	AVB uitgesluit
N G Jaarboek **		5,95	Jaarliks	304	AVB uitgesluit
Geref. Jaarboek **		5,00	Jaarliks	256	AVB ingesluit
Die Almanak		5,60	Jaarliks	500	AVB ingesluit

** Die N G Jaarboek asook die Geref. Jaarboek bevat slegs statistieke teenoor die van Die Almanak wat artikels en dagboek bevat.

Bedryfsplanne en begroting

Teneinde die Tydskrifafdeling op 'n gesonde finansiële grondslag te kry en te hou, word aan die hand van jaarlikse bedryfsplanne en noukeurige begroting gewerk en beplan.

- AANBEVELING:**
- * Die Algemene Kerkvergadering neem instemmend kennis van die werksaamhede van die Beheerraad van die Tydskrifafdeling
 - * Die Tydskrifafdeling word gelukgewens met sy selfstandigwording.

6.2 REDAKSIE DIE HERVORMER/REDAKTEUR DIE HERVORMER

Inhoud van Die Hervormer

Baie positiewe kommentaar wat ontvang word, word vir die doeleindes van hierdie verslag daar gelaat. Dit is miskien goed om 'n keer te reageer op kritiek wat van tyd tot tyd op Die Hervormer ontvang word. Die redaksies van al ons tydskrifte ontvang graag kritiek. Ons aanvaar ook dat daar baie rede tot kritiek en geleenthede vir verbetering is. Maar dit moet gegronde kritiek wees wat bedoel is om op te bou en nie om af te breek nie. Veralgemeende uitsprake soos "die taalgebruik in Die Hervormer is te moeilik" of "daar is te veel politiek in Die Hervormer", wat nie met voorbeelde gestaaf kan word nie, word nie ernstig geneem nie. Kom ons kyk kortliks na drie klagtes:

- * Die taal en styl van die tydskrifte is te geleerd en ingewikkeld

In hierdie klag skuil 'n element van waarheid. Baie skrywers is geneig om lank en ingewikkeld te skryf. Ons Hervormers het ook ons eie aard en styl. Dit is nie altyd populêr of oppervlakkig nie. Ons het nie ander skrywers as ons eie mense om te gebruik nie.

Die redaksies is egter bewus van die probleem. Daar word aan gewerk. Skrywers word tot ergernis toe vermaan om kort, bondig en saaklik te skryf.

Maar dit is ook net 'n halwe waarheid. In elke uitgawe van Die Hervormer en Die Christelike Vrou is daar talle kort, leesbare artikels en berigte. Ons is bereid om dit aan die hand van enige uitgawe te bewys.

Besef ons hoe 'n wye verskeidenheid lidmate en lesers is daar in die kerk? Waarom gun ons nie ook aan ander spye waarvan hulle hou nie? Niemand lees alles in 'n tydskrif nie. As elke leser enkele artikels of berigte vind wat die moeite werd is, is die doel tog al in 'n groot mate bereik.

Wat meer is - waarom wil ons voortdurend met melkkossies gevoed word? Wanneer kom ons by die vaste spyse? Het die kerk met sy publikasies nie ook 'n opvoedingstaak nie? Moet ons dan nie die woorde van die Bybel en die taal van die kerk geleer word nie? Hoe moet ons hierdie moderne wêreld met al sy uitdagings aandurf as ons net met die goedkoopste en populêrste gevoed wil word?

* Daar is te veel politiek in Die Hervormer

In die opdrag aan die redakteur van Die Hervormer staan geformuleer dat daar ook vanuit die kerk se hoek en deur 'n kerklike bril na openbare, maatskaplike en politieke sake gekyk en kommentaar gelewer moet word.

Dié opdrag word uitgevoer deur soms in redaksionele artikels sodanige kommentaar te lewer. Daar word ernstig gepoog om in dié kommentaar binne die grense van die kerk se uitsprake oor die aangeleenthede te beweeg. Daar is volledige bereidheid om, waar gemotiveerde kritiek aantoon dat die grense oorskry word, ons sonder voorbehoud aan die kritiek te onderwerp.

Maar die stelling oor te veel politiek moet 'n keer ontleed word. Kan in 'n bepaalde uitgawe aangetoon word watter artikels dit is waarin die grense oorskry word? Wat word as te veel beskou in die lig van die kerk se verklaarde siening dat hy nie oor dié sake kan swyg nie? Kan aangetoon word waarin so 'n artikel 'n ander standpunt as dié van die kerk stel?

Indien kritiek nie so gegrond kan word nie ontstaan die verdenking dat dié soort veralgemeende stellings spruit uit die feit dat daar nie meer met die kerk se standpunte, byvoorbeeld in Artikel III, saamgestem word nie. Maar dan moet die kritiek tog aan die kerk gerig word, nie aan die adres van Die Hervormer nie.

* Die vorm van Die Hervormer

Die kritiek is dat die blad in sy huidige vorm lomp is, moeilik hanteer en maklik uitmekaar val. Ook die kritiek is gedeeltelik gegrond. Die probleem is egter dat die kerk eksplisiet gesê het hy wil 'n gesinstydskrif en 'n kerklike koerant hê. Die huidige formaat is uitvoering van die opdrag. As 'n koerant val Die Hervormer ook nie méér uitmekaar as enige ander koerant nie. Enige koerant se bylaes word eers uitgehaal voordat dit enigsens hanteerbaar is.

As ons Die Hervormer egter steeds bly sien as 'n tydskrif is die klagte gegrond.

In die lig van die probleem word gewerk aan die gedagte van 'n kerklike koerant van sê 8 of 12 bladsye en 'n gesinstydskrif waarin al die huidige bylaes asook die Christelike Vrou opgeneem is. Die Werkgroep Publikasies en Berigging ondersteun die gedagte van 'n kerklike koerant en 'n gesinstydskrif.

Redaksionele Beleid

Ook vir Die Hervormer is 'n stel doelwitte geformuleer. Die redaksie is baie sterker as in die verlede betrek om beleid te help formuleer en die uitvoering daarvan te steun. In 'n hele reeks aangeleenthede en beslissings is die redaksie deur die redakteur geraadpleeg.

Intekening en finansies

Die intekening van Die Hervormer staan tans op 25 000. Dit gaan op finansiële terrein al moeiliker om kop bo water te hou. Gemeentes wat hulle nie hou aan die aanbeveling om in elke huisgesin 'n Hervormer te versprei nie, veroorsaak ernstige probleme vir die begroting. Die gevolg is dat alle ander intekenare nadelig deur 'n verhoging in intekenprys getref word.

Daar is net een oplossing. Daar moet teruggekeer word na die gebruik dat vir elke huisgesin ingeteken word op Die Hervormer. 'n Radikale verhoging in intekening kan 'n radikale verlaging in intekenprys meebring.

Herstrukturering van Die Hervormer

Die gedagte om rondom Die Hervormer en Die Christelike Vrou in hulle huidige gedaante 'n kerklike koerant en gesinstydskrif te ontwikkel, word verder ontgin. 'n Navorsingsprojek deur mev Bessie Gericke onderneem, word bestudeer om die samestelling van die tydskrifte te bepaal.

Beeld van die kerk na buite

Terwyl hard gepoog word om die beeld, beleid en amptelike standpunte van die kerk deur Die Hervormer na buite te dra, dien die kwetsing en geniepsigheid van ampsdraers en lidmate teenoor mekaar nie altyd dié doel nie. Hoewel standpuntstelling en gesonde argumentasie die kerk en evangelie se saak kan dien, tree daar soms in die briewekolommé siektesimptome aan die dag wat 'n mens bekommerd laat.

Hartlike dank word aan talle en talle medewerkers betuig. Die indruk bestaan steeds dat dit vir lidmate en ampsdraers 'n vreugde is om bydraes vir dié amptelike mondstuk van die kerk te lewer.

Die Werkgroep Publikasies en Beriggewing het by die behandeling van die verslag van die redaksies van Die Hervormer en Almanak besluite geneem wat die volgende aanbevelings inhou.

Die Algemene Kerkvergadering word gevra om die volgende voorstel van die Beheerraad van die Tydskrifafdeling te oorweeg:

- * Om Die Hervormer vanaf Jaargang 82 (April 1990) in 'n 8 - 12 bladsye weekblad (A3 formaat soos tans) te omskep wat Sondae by die kerkdeure beskikbaar gestel word. (As oorgangsfase kan die blad voorlopig tweeweekliks verskyn.)
- * Kerkrade onderneem om op Die Hervormer in te teken en die intekengelde te betaal. Elke kerkraad teken op soveel eksemplare in as wat nodig is vir verspreiding by die kerkdeure (soos tans met die Nuusbrief).
- * Die uitgee van die Nuusbrief word gestaak.
- * Om 'n maandelikse gesinstydskrif (A4 formaat) van 24 - 28 bladsye uit te gee waarin die huidige Christelike Vrou, Kinder Hervormer en die Jong Hervormer as vaste bylaes opgeneem is. 'n Naam sal nog gevind moet word. Lidmate teken self op dié tydskrif in. Kerkrade onderneem die verspreiding soos tans met Die Hervormer die geval is.
- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kry opdrag om 'n voltysse redakteur vir laasgenoemde tydskrif te beroep.
- * Voorafgaande voorstelle word slegs geïmplementeer mits die Beheerraad van die Tydskrifafdeling 'n prys van nie hoër nie as R20,00 (Die Hervormer) en R30,00 (Gesinstydskrif) by oorskakeling kan beding.
- * 'n Studie oor die finansiële lewensvatbaarheid sal tydens die Algemene Kerkvergadering wanneer meer onlangse gegewens beskikbaar sal wees, voorgelê word.

Motivering

Ervaring die afgelope jare en 'n ondersoek deur mev Bessie Gericke het die volgende tendense na vore gebring:

- * Die opdrag en formulerings by die oorskakeling van Die Hervormer na sy huidige vorm in 1977 laat blyk dat die bedoeling en behoefte in die Kerk tweërlei van aard is: 'n gesinstydskrif en 'n kerklike koerant. Daar is enersyds behoefte aan vormende en toeligtingsmateriaal. 'n Gesinstydskrif wat maandeliks verskyn, is geskik om die soort materiaal te dra omdat dit normaalweg nie baie tydgebonde is nie. Maar daar is ook behoefte aan 'n aktuele kerklike koerant met amptelike kerklike besluite en standpunte, beriggewing en kommentaar waarmee die Kerk meer gereeld tot sy lidmate en in die wêreld kan praat.

- * Met Die Hervormer en Nuusbrieff in huidige vorm, inhoud en frekwensie van verskyning, is die afgelope jare gepoog om dié doelstellings te bereik. Die Beheerraad is egter op grond van baie navorsing wat gedoen is, oortuig dat die tyd aangebreek het vir verdere vaartbelyning van dié deel van die Kerk se publikasies.

Die Nuusbrieff beantwoord nie volledig aan sy doel nie omdat dit net maandeliks verskyn. Die Hervormer poog om sowel 'n gesinstydskrif as 'n kerklike koerant te wees. Dit is egter onprakties, indien nie totaal onmoontlik nie. Die Beheerraad meen dit is nou tyd om die twee dinge uiteen te haal en sodoende die gedagterigtings, ontwikkeling en ideale van baie jare finaal deur te trek en te verwesenlik.

- * 'n Voltydse redakteur vir die Gesinstydskrif is noodsaaklik. Die werk ten opsigte van die produksie van al die tydskrifte asook die inhoudelike versorging van Die Hervormer is reeds te veel vir een persoon. Afgesien daarvan sal dit nodig en gesond wees as dié tydskrif 'n eie redakteurstempel het.
- * Die Christelike Vrou word by die beplanning ingesluit omdat dit al in 1977 'n versoek was dat die tydskrif deel moet wees van die Kerk se gesinstydskrif. Die Hoofbestuur van die NHSV het hom voorlopig positief oor die gedagte uitgespreek. Die finale besluit oor inkorporering van Die Christelike Vrou berus egter steeds by die Hoofbestuur.
- * Dit is noodsaaklik dat Die Hervormer by die kerkdeure beskikbaar gestel moet word. As die Kerk ten minste die groep lidmate wat gereelde kerkgangers is met sy amptelike orgaan kan bereik, kan dit geweldig baie beteken. Gebeur dit nie, word dit weer ou nuus wat die hele gedagte van 'n weeklikse of tweeweklikse blad verydel.

AANBEVELING:

- * Die Algemene Kerkvergadering aanvaar die voorstelle van die Beheerraad van die Tydskrifafdeling insake Die Hervormer en insake 'n gesinstydskrif waarin al die huidige bylaes asook Die Christelike Vrou, indien toegestem, opgeneem is en versoek die betrokke redaksies om indien moontlik dit uit te voer;
- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kry opdrag om 'n voltydse redakteur vir die gesinstydskrif te beroep.
- * Die Algemene Kerkvergadering doen 'n dringende beroep op kerkrade om toe te sien dat aan elke huisgesin by die kerkdeure 'n Hervormer voorsien word en dat elke huisgesin op die gesinstydskrif inteken. (Volgens staatsensus is daar 61 920 huisgesinne van die Ned Herv Kerk.)

- * Kerkrade word sodanig versoek omdat 'n radikale verhoging van intekenare 'n radikale verlaging van die intekenprys kan meebring.

6.3 REDAKSIE VAN DIE ALMANAK

INHOUD

Die redaksie het in hierdie tydperk sy beleid voortgesit om in elke uitgawe 'n aspek van die Kerk se lewe en werk te behandel. In 1987 is die Kerk se sendingwerk behandel; in 1988 is aandag gegee aan die drie groot feeste wat gevier is: die Dias=, Groot Trek= en Hugenotefeeste. In 1989 word die presbiteraat behandel.

Aan dr S P Pretorius wat lid geword het van die redaksie is opgedra om die gegewens in die historiese kalender van Die Almanak by te werk.

Die redaksie meen dat lewensketse oor ampsdraers en lidmate uit 'n wyer kring in die Kerk vir publikasie aangebied moet word. Gewoonlik is lewensketse beperk tot mense wat aan die redaksie bekend is. Predikante, skribas en ringskommissies moet meer doen om die redaksie te voorsien van lewensketse van lidmate en ampsdraers uit eie omgewing en wat 'n vermeldenswaardige rol daar speel of gespeel het.

VERSPREIDING

Van die Almanak van 1988 is 23 206 eksemplare versprei. Die redaksie is daarvan oortuig dat hierdie syfer verdubbel behoort te word en dat beter reklame in die gemeentes tot 'n verspreidingsyfer van 50 000 sal kan lei. Die redaksie is nie bewus van 'n ander boek van 500 bladsye wat soveel opbouwende leesstof, inligting en historiese materiaal bevat vir die prys van R6-50 nie.

Kerkrade moet dringend opgeskerp word om toe te sien dat die betrokke beamptes hulle gemeentes se bestellings plaas en dit betyds plaas. Indien 'n gemeente se bestelling in die toekoms nie teen einde Oktober geplaas is nie, sal dieselfde aantal Almanakke as die vorige jaar aan so 'n gemeente versend word.

Die redaksie was ook van mening dat die ouderlinge 'n besondere verantwoordelikheid ten opsigte van die verspreiding van die Almanak het.

DANK AAN MEDEWERKERS

Die redaksie aanvaar verantwoordelikheid vir die inhoudelike versorging van die Almanak, terwyl die Tydskrifafdeling die verdere produksie hanteer. Aan Gutenberg Boekdruckers en alle medewerkers ten opsigte van die inhoud wil die redaksie sy dank betuig.

Ongelukkig kon van 'n paar predikante nie samewerking ten opsigte van hulle bydrae vir die Bybelse Dagboek verkry word nie. Dit het daartoe gelei dat verouderde stukke uit vorige Almanakke oorgeneem moes word. Dit skaad noodwendig die struktuur en gevolglik die bruikbaarheid van die Dagboek.

Die terugvoer wat ontvang word is dat die Bybelse Dagboek baie gebruik word. Die redaksie oorweeg die byvoeging van:

- * kort gebede by elke dagstuk;
- * psalm= of gesangvers by elke dagstuk;
- * vrae na elke dagstuk wat aan kinders gestel kan word by die huisgodsdiens en
- * een of twee weke oorloop in die nuwejaar.

INDEKSE

Die Werkgroep Publikasie en Berigging het op die onbevredigende indekse van die Almanak gewys. Tans moet 'n predikant se naam opgeslaan word wat terugverwys na die lys van predikante waaruit vasgestel kan word in watter gemeente hy is. Dan moet die indeks van gemeentes geraadpleeg word om die predikant se adres of telefoonnommer te bekom.

- AANBEVELING:**
- * Die Algemene Kerkvergadering doen 'n dringende beroep op kerkrade om toe te sien dat elke huisgesin 'n almanak aankoop (Vergelyk ook besluit by Die Hervormer) en dra die verantwoordelikheid daarvan nadruklik aan die ouderlinge op;
 - * Die Algemene Kerkvergadering benadruk die waarde van die Bybelse Dagboek en betreur dit dat sommige predikante nie gevraagde dagstukke betyds beskikbaar stel nie. Dienaars van die Woord word daarop gewys dat dagstukkies van hoë gehalte moet wees;
 - * Die Algemene Kerkvergadering versoek die redaksie om aandag aan die indekse van die Almanak te gee.

6.4 REDAKSIE DIE HERVORMDE TEOLOGIESE STUDIES

Inhoud

Wat sowel inhoud as redaksionele versorging betref, is die HTS die afgelope twee jaar uitgebou tot 'n teologiese tydskrif van formaat waarmee min ander in Suid-Afrika werklik vergelyk kan word. Benewens die gewone uitgawes het daar 'n CH Rautenbach Jubileumnommer asook 'n PS Dreyer Feesbundel verskyn. Nog 'n nommer is aan proff AD Pont en JP Oberholzer opgedra by geleentheid van hul 60ste verjaarsdae.

Dat die HTS groeiende invloed uitoefen en aansien geniet, blyk onder andere uit die feit dat al meer artikels, selfs uit die buiteland, vir publikasie aangebied word.

Intekening en verspreiding

Die intekening en verspreiding van die HTS sien tans soos volg daaruit:

Gemeentes :	307
Individue :	397
Gratis :	89
Buitelands:	33

Gemeentes moes van tyd tot tyd daaraan herinner word dat die versending van een eksemplaar van elke uitgawe van die HTS aan elke gemeente in die kerk uitvoering van 'n besluit van die Algemene Kerkvergadering is.

Subsidies

Van die Universiteit van Pretoria is vir 1988 'n subsidie van R10 700 ontvang en vanaf die Buro vir Wetenskaplike Publikasies 'n bedrag van R7 884. Met inagneming van die ruim subsidies behoort daar vir die huidige jaar geen of 'n baie klein verlies op die HTS te wees.

Sake wat tans aandag geniet

Die redaksie is besig om aandag te gee aan die moontlike verkoop van publikasieruimte aan die Universiteit, uitgee van suplementa en rekenarisering.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering neem instemmend kennis van die verslag van die redaksie van die HTS.

6.5 REDAKSIE DIE CHRISTELIKE VROU

Redaksie

Mevv Bets Booysen, Niekie van Loggerenberg, Alida Gothan, Alida Naudé, Tinie Koekemoer, Tienie Stoltz, Louise Geyser, Zania van Wyk en Elsa Coertze.

Gedurende 1988 is besluit om drie medewerkers te koöpteer om sodoende nog twee rubrieke by te voeg en 'n bestaande een uit te brei. Die dames wat genader is, is mevv Anna Marie Deetlefs, Rita Jacobs en Debbie Kampherbeek.

Rubrieke

By oorname het die redaksie besluit om die volgende rubrieke gereeld te laat verskyn:

'n Oordenking
Ons NHSV-inrigtings
Die vrou en haar leefwêreld
"n Klippie in die skoene"-afgewissel met "Dit is vir my
lekker .."
'n Tienerrubriek
Resepte
'n Briewebus
Nuus van oral oor.

Die uitbreiding van bogenoemde rubrieke, is eerstens ten opsigte van Ons NHSV-inrigtings. Hier sal in vervolg meer aandag aan vertellings van bejaardes self gegee word.

Twee nuwe rubrieke wat vanaf Augustus 1988 verskyn is 'n kleuterrubriek waar artikels afgewissel sal word met kleuterverhale. Daar sal ook 'n letterkundige rubriek verskyn.

Kongres

Die verslag van die Christelike Vrou, soos vervat in die Kongresboek, is met dank aanvaar. Teleurstelling is uitgespreek dat slegs 8 000 eksemplare benodig word vir 'n vrouelidmaattal van ongeveer 70 000. Predikantsvroue is vriendelik versoek om per geleentheid die blad aan die gemeente voor te hou met die oog op inskrywings. 30 eksemplare vir Zimbabwe is deur verskillende NHSV-takke tot en met die einde 1989 geborg.

Gedenkuitgawe

Die November/Desember 1988 uitgawe het as Gedenkuitgawe ter herdenking van Die Groot Trek verskyn.

Die redaksie vertrou dat die doelwit, om die vrouelidmaat toe te rus vir haar taak as meelewende lidmaat van die Ned Herv Kerk, bereik word. Die hoop word uitgespreek dat Die Christelike Vrou, as deel van Die Hervormer, in die toekoms elke huis in die kerk sal bereik.

Die redaksie bedank die kerk baie hartlik vir die groot voorreg om hierdie werk te mag doen.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering neem instemmend kennis van die verslag van die redaksie van die Christelike Vrou.

XV. OPLEIDING EN VORMING VAN DIENAARS VAN DIE WOORD

1. KURATORIUM

1.1 OPDRAG

Kragtens die Bepalings in die Kerkwet het die Kuratorium opdrag om:

- * toesig te hou oor die onderrig deur teologiese dosente;
- * toesig te hou oor die gedrag en vordering van teologiese studente;
- * die Raad van Finansies van advies te bedien oor finansiële hulp aan studente en
- * verslag te doen aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor sy werksaamhede.

In terme van bostaande opdrag doen die Kuratorium derhalwe soos volg verslag.

1.2 SAMESTELLING INGEVOLGE BEPALING 60 VAN DIE KERKWET

Die Kuratorium is tans soos volg saamgestel:

Prof dr S J Botha – Voorsitter
Dr E C B Kotze – Vise voorsitter
Prof dr H G van der Westhuizen
Dr A J G Dreyer
Dr J P Naude
Ds W C M de Beer
Dr P J de Beer
Die Administrateur tree op as skriba

Die voltydse dosente in die teologie het sitting met adviserende stem op die vergaderings van die Kuratorium.

Die Kuratorium laat hom van advies ten opsigte van die toestaan van beurse en lenings deur 'n Beurskomitee bedien.

Die Beurskomitee van die Kuratorium vergader twee keer per jaar voor die gewone Kuratoriumvergaderings om studente se vorderingsverslae te behandel en aanbevelings ten opsigte van die toekenning van beurse en lenings te doen.

Die Kuratorium laat hom ook van advies ten opsigte van toekenning van beurse/lenings aan nagraadse teologiese studente deur 'n Beurskomitee bedien.

Die Komitee vir die toekenning van beurse/lenings aan nagraadse studente vergader jaarliks

Na aanleiding van die besluite oor die keuring/evaluering en begeleiding van teologiese studente het die Kuratorium 'n komitee benoem om hom ten opsigte van genoemde aangeleenthede by te staan.

1.3 TEOLOGIESE DOSENTE

1.3.1 PERSONEEL

Die personeel van die Fakulteit Teologie Afd.A is tans soos volg:

Dept. Ou-Testamentiese Wetenskap

Proff J P Oberholzer
A P B Breytenbach.

Dept. Nuwe-Testamentiese Wetenskap

Proff G M M Pelser - tot 16 Maart 1989
A G van Aarde

Dept. Dogmatiek en Christelike Etiek

Proff J H Koekemoer
G C Velthuysen het oorgegaan tot 'n ander lewensstaat en sy pos is nie weer gevul nie.

Dept. Godsdiens en Sendingwetenskap

Prof P J van der Merwe

Dept. Kerkgeskiedenis

Prof A D Pont

Dept. Praktiese Teologie

Prof T F J Dreyer.

Dept. Bybelkunde

Proff J J Engelbrecht
P M Venter

Prof J P Oberholzer is sedert 9/10/87 die Dekaan van die Fakulteit.

Bogenoemde volttydse dosente word verder bygestaan deur die volgende deelttydse dosente:

Dept. Ou Testamentiese Wetenskap

Prof W C van Wyk (Argeologie) 1 lesing per week.

Dept. Godsdiens en Sendingwetenskap.

Dr D J C van Wyk 2 lesings per week.

Dr C J Viljoen. 2 lesings per week.

Dept. Kerkgeskiedenis.

Dr J J Steenkamp 4 lesings per week.

Dept. Praktiese Teologie

Prof M J du P Beukes 4 lesings per week en 2 praktika.

Prof S J Prins 1 lesing per week.

Dr J G M Dreyer 1 lesing per week.

Gasdosente : Ds P L Steenkamp./Mnr B D Bierman.

Die Kerk het ook in medewerking met die Universiteit van Pretoria die Sentrum vir Voortgesette Teologiese Toerusting (SVTT) met die oog op voortgesette opleiding van ampsdraers tot stand gebring.

Die sentrum word deur prof M J du P Beukes beman.

Na 'n lang en vrugbare akademiese diens tyd van 36 jaar tree prof B J Engelbrecht einde 1988 uit as hoogleraar, nadat hy die dekaanskap reeds op 8 Oktober 1987 op eie versoek ontruim het. Die dosentevergadering boekstaaf sy dank vir die diens en leiding van prof Engelbrecht en wens hom 'n geseënde amps-rus toe.

1.3.2 VERGOEDING VAN DOSENTE

In terme van die ooreenkoms met die Universiteit van Pretoria, dra die Kerk by tot die koste van die dosente op die volgende wyse:

Ten opsigte van professore in die 6 teologiese departemente van die Fakulteit Afd. A teen 'n bepaalde formule.

Ten opsigte van professore in dié departemente waar mede-professore aangestel is, die volle koste van die poste.

Ten opsigte van professore in Bybelkunde. Op koste van die Universiteit van Pretoria.

Ten opsigte van die koste van die direkteur van die S.V.T.T. die volle koste van die pos uit die begroting van KITAL.

Die Raad van Finansies het besluit om die mede-professore se salarisse tot dieselfde skaal as van die ander professore aan te vul. Die besluit is in ooreenstemming met die besluit van die Algemene Kerkvergadering dat dosente en predikante in besondere diens, nie slegter as predikante in gemeentes daaraan toe moet wees nie.

1.3.3 BENOEMING VAN MEDE-PROFESSOR IN PRAKTIESE TEOLOGIE, GODSDIENS= EN SENDINGWETENSKAP EN KERKGESKIEDENIS

Die Algemene Kerkvergadering van 1986 het goedkeuring verleen aan die benoeming van mede-professore in Praktiese Teologie, Godsdienst= en Sendingwetenskap en Kerkgeskiedenis.

As gevolg van die rasionalisering van die fakulteit is daar van die benoeming van hierdie professore afgesien.

Die Kuratorium het ook versoek dat die Algemene Kerkvergadering sy vorige besluit in hierdie verband sal herroep.

1.3.4 VERSLAG VAN DIE VOORSITTER VAN DIE DOSENTEVERGADERING

Die verslag van die Voorsitter van die Dosentevergadering gee 'n beeld van die werksaamhede, betrokkenheid en publikasies van die teologiese dosente.

Benewens wat onder ander agendapunte weergegee word, word die volgende uit die verslag vermeld:

Promosieplegtigheid: Vanaf 1987 word die fakulteit (Afdelings A en B) se promosieplegtigheid aan die einde van die akademiese jaar gehou, afsonderlik van ander fakulteite. Doktorsgrade word steeds op die hoofpromosieplegtigheid van die universiteit in April en Oktober toegeken.

Doktors- en Magistergrade is op grond van die volgende proefskrifte en verhandelings toegeken en verwerf:

- * Die Kerkvereniging van 1885 - sy aanloop en mislukking (S P Pretorius; promotor prof A D Pont);
- * Struktuur en strekking van die boek Job (L C Bezuidenhout; promotor prof J P Oberholzer, medepromotor prof A P B Breytenbach);
- * Die funksie van die skeppingstradisie in die boek Jeremia (A A da Silva; promotor prof J P Oberholzer, medepromotor prof A P B Breytenbach);
- * Skepping en ekologie. 'n Sistematiese ondersoek na die teologiese verstaan van die wêreld (J Buitendag; promotor prof B J Engelbrecht).
- * Die begroning van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se onderwysbeleid 1902-1985. 'n Bydrae tot 'n opvoedingsteologie (HT van Deventer; promotor prof TFJ Dreyer, medepromotor prof C H Rautenbach);
- * Das Theodizeeproblem als Orientierungspunkt der kirchenpolitischen und theologischen Streitfragen. Eine Auseinandersetzung mit Jürgen Moltmann (I W C van Wyk; promotor prof B J Engelbrecht).
- * The pattern of religion in the Black Theology of James Cone (E Engelbrecht; promotor prof P J van der Merwe).
- * Die historiese konteks van 20ste eeuse samelewingsteologieë (J P Labuschagne; promotor prof A D Pont).

- * Die Wêreldraad van Kerke se bemoeienis met die rassevraagstuk in Suid-Afrika. 'n Histories-analitiese oorsig van die periode 1950-1970 (J J Steenkamp; promotor prof A D Pont).
- * Die godsbegrip by Aristoteles;
(L J S Steenkamp; promotor prof P S Dreyer).
- * Die opleiding van die Predikant in persoonsesentreerde Gespreksvoering (Dr JA van 'Biljon: Studieleier prof D Beyers RAU).
- * 'n Gestalt-Terapeutiese interpretasie van die Rorschach (Dr JP Naudé : Studieleier M Aronstam).

Publikasies:

'n Lys van publikasies wat ingedien is, toon dat die dosente die opdrag oor bevordering van die teologiese arbeid (Bepaling 80) na behore uitgevoer het. Vanaf 1985 word een komponent van die regeringsubsidie aan universiteite bereken aan die hand van navorsingsuitsette soos onder andere deur wetenskaplike publikasies in goedgekeurde tydskrifte en gekeurde boeke weerspieël. 'n Deel van hierdie subsidie kom tot beskikking van die fakulteit vir navorsing. Dit word met dankbaarheid vermeld dat die uitset van die fakulteit sodanig is dat hy nou oor meer fondse vir navorsing as tevore beskik. Die volgende syfers toon dat die getal publikasies op 'n verblydend hoë vlak staan. Die dosente hoop om steeds daarop te verbeter.

	<u>Alle publikasies</u>	<u>Gesubsidieerde eenhede</u>
1985	53	29
1986	60	30
1987	61	Nog nie beskikbaar

1.4 TEOLOGIESE STUDENTE

1.4.1 STUDENTEGETALLE

Die studente inskrywings vir die verslagtydperk toon die volgende:

	BA.I.	BA.II.	BA.III
1986	33	35	19
1987	41	24	33
1988	37	35	36

	BD.I.	BD.II.	BD.III.	M.Div.	DD.
1986	21	21	19.		42
1987	14	21	14		44
1988	19	14	21	20	27

Die volgende grade is oor die verslagtydperk toegeken.

	BA	BD	DD
1986	14	20	3
1987	19	21	3
1988	27	20	3

1.4.2 BEURSE EN LENINGS

Studente wat deur die Kuratorium as studente van die Kerk toegelaat is word finansiëel met beurse en lenings ten opsigte van klas- en losiesgelde, lenings vir boeke, en lenings vir BD studente ten opsigte van bydraes tot die Predikante Pensioenfonds, bygestaan.

Vanaf 1989 word beurse net aan 10 van die studente wat toegelaat word, toegeken.

* KURATORIUMBEURSLENINGS

Aan alle erkende studente wat vanweë akademiese prestasie daarvoor kwalifiseer word beurslenings gelyk aan 61% van die jaarlikse klas- en losiesgelde toegestaan. Die beurslenings is rentevry en predikante wat na voltooiing van studie en dienspog binne 5 jaar die helfte van die lening terugbetaal het, ontvang die balans as 'n beurs.

Die bedrag van die beurslening het oor die tydperk soos volg gestyg:

1986	R2 350
1987	R2 702
1988	R3 180

* KURATORIUMLENINGS

Aan studente wat vanweë swak akademiese prestasie nie vir 'n beurslening kwalifiseer nie, kan 'n eenmalige rentevrye lening toegeken word wat na voltooiing van studie ten volle terugbetaal moet word.

* RENTEDRAENDE LENINGS

Aan 'n student wat nie meer fondse onder die beursleningskema beskikbaar het nie, en wat nie sonder geldelike hulp van die Kerk met die studie kan aangaan nie, kan slegs 'n gewone rentedraende lening toegeken word (teen heersende rentekoerse).

* MERIETEBEURSE

MATRIEKPRESTASIEBEURSE

Die Kerk stel beurse beskikbaar aan studente wat in hulle matriekeksamen soos volg presteer het:

<u>PRESTASIE</u>	<u>BEDRAG</u> R
* Slaag met volle vrystelling met 'n gemiddelde C simbool (d.w.s 60%-69%)	100
* Slaag met 'n gemiddelde B simbool (d.w.s 70%-79%) met een of twee onderskeidings waarvan een 'n taal is	150
* Slaag met drie tot vier onderskeidings waarvan twee in tale moet wees.	200
* Slaag met vyf of meer onderskeidings	250

MERIETEBEURSE

Die Kerk stel merietebeurse beskikbaar aan studente op die volgende basis:

- * Vir 'n prestasie van 75% per vak vir BA en 75% per dept. vir BD, 'n beurs van R100 per vak of departement.
- * Vir BA II studente word die tweede-jaar-prestasie met 5/3 en BA III die derde jaar se prestasie met 5/2 vermenigvuldig sodat hulle dieselfde geldwaarde ontvang as BA I studente.

* BEURSFONDSE

Daar bestaan 'n groot aantal beursfondse waaruit teologiese studente beurse en lenings kan ontvang. Die fondse is belê by die Raad van Finansies @ 10% per jaar en beloop op 31/12/87 R362 088,16.

Die fondse is onder beheer van die Kuratorium en die Raad van Finansies, onderhewig in sommige gevalle aan voorwaardes wat deur die skenker bepaal is.

* BOEKELENINGS

Daar is voorsiening gemaak dat studente se boekrekenings by HAUM tot 'n bepaalde maksimumbedrag deur die Kerk betaal word en dat die bedrag by die student se studieskuld gevoeg word. Die maksimumbedrae het soos volg gestyg:

	<u>BA</u> R	<u>BD</u> R
1986	1 000	4 000
1987	1 200	5 600
1988	1 380	6 000

* BEURSE VIR NAGRAADSE STUDENTE

Die Kuratorium hanteer van tyd tot tyd aansoeke om beurse en/of lenings van studente, proponente en predikante vir nagraadse studie. Die Kerk beskik oor die volgende fondse waaruit beurse en/of rentevrye lenings aan aansoekers toegestaan kan word.

Kapitaal beskikbaar: 31.12.1987:

Dreyer Hendriksfonds	R5 018
AJG Oosthuizen Beursfonds	R4 224

Die Raad van Finansies het, op versoek van die komitee vir die toekenning van beurse en lenings aan nagraadse studente, besluit dat die Ringsbeursfonds in die toekoms uitsluitlik aangewend sal word vir beurse en lenings aan nagraadse studente. Die kapitaal van die Fonds beloop op 31 Desember 1987, R50 330, en die renteopbrengs van ± R5 000 p.j. word beskikbaar gestel. Die Raad van Finansies asook die Dagbestuur van die Kuratorium het die voorgestelde reglement vir die Fonds goedgekeur.

1.4.3 KEURING, EVALUERING EN BEGELEIDING VAN STUDENTE

Die Kuratorium het na aanleiding van memoranda van proff. S.J. Prins en T.F.J. Dreyer onder andere besluit:-

- * dat die basiese beginsel van keuring aanvaar word en
- * dat keuring 'n deurlopende evaluasie moet wees, gepaard met begeleiding.

'n Evaluerings/Begeleidingskomitee is saamgestel met die opdrag om die keuringsproses in fases te implementeer.

Die komitee het as breë doelstelling om so wyd as moontlik inligting oor kandidate te bekom oor verskeie aspekte ten einde 'n grondige evaluering van elke kandidaat se geskiktheid vir die amp van predikant te beoordeel.

Die komitee het die volgende onderkomitees benoem om die verskillende aspekte te beoordeel:-

- * Kerklik
- * Akademies
- * Sosiologies
- * Sielkundig
- * Medies

Die lede van die onderskeie onderkomitees is op grond van hulle kundigheid ten opsigte van hulle eie spesialisvakgebied benoem.

Vir 1988 was die doelwit om die eerste fase van die proses n1 toelating tot BA studie in werking te stel.

Die volgende fases is keuring vir:-

- * Toelating tot BD studie
- * Toelating tot Proponentseksamen

1.4.4 BEPALING VAN BEURSLENINGS

Die Kuratorium het na aanleiding van 'n memorandum van die Dekaan van die Teologiese Fakulteit en die Administrateur die beginsel aanvaar dat daar in die toekoms 'n beperking geplaas sal word ten opsigte van die aantal beurslenings wat jaarliks toegestaan word. Die Fakulteitsraad het ook in hierdie aanbevelings ten opsigte van die rasionalisasie van die Fakulteit aanbeveel dat die getal beursoeurs beperk word tot 10 per jaar met 'n aanvang by die BA studente van 1989.

1.4.5 TOESIG OOR STUDENTE

Ingevolge die Bepalings in die Kerkwet het die Kuratorium as taak ook die toesig oor die gedrag van studente.

In dié verband steun die Kuratorium op verslae van die studente- predikante van die gemeente Philadelphia asook verslae van die predikante van die tuisgemeentes van teologiese studente. Verder voer lede van die Kuratorium van tyd tot tyd gesprekke met die studente, onder andere 'n gesprek met die getroude studente.

Uit die toesigtaak van die Kuratorium het gevloei 'n opdrag aan dr E C B Kotzé en ds W C M de Beer oor die hele aangeleentheid van ampsverhinderings en ampsetiek. Die opdrag het uitgegaan vanweë die skorsing van studente as gevolg van gedwonge huwelike en egskeidings.

Die Kuratorium skenk ook aandag aan die gemeentebetrokkenheid van studente en het reëlins getref dat daar van tyd tot tyd verslag oor hulle betrokkenheid by gemeente-aktiwiteite gedoen word. Die verslag vind plaas deur 'n vraelys wat deur die student se wyksouderling en predikant ingevul en by die Skriba van die Kuratorium ingehandig moet word.

1.4.6 KONTAK MET STUDENTE

- * Wat kontak met studente betref vind gedurende die oriënterings- week elke jaar gesprekke tussen studente en lede van die Kuratorium plaas.
- * Jaarliks aan die begin van Augustus word al die studente van die Kerk, ook die van ander kampusse, by 'n Kuratoriumdag saamgetrek.
- * Verder word 'n oriënteringskursus vir alle BD.I studente aangebied terwyl daar vir BD.II studente jaarliks 'n kamp gehou word.

- * Daar vind ook skakeling en kontak deur middel van die Van der Hoff Teologiese Vereniging plaas.
- * Gesprekke word ook deur die Dagbestuur met studente gevoer waar daar deur dosente, of uit vorderingsverslae of verslae oor kerklike betrokkenheid, die behoefte aan gespreksvoering uitgewys word.

1.5 STRATEGIE

Die 61ste Algemene Kerkvergadering het die volgende strategie aanvaar:-

"Beoordeling van die Teologiese arbeid

Die Dosentevergadering aan die Fakulteit Teologie, Afdeling A, van die Universiteit van Pretoria, gee leiding in die bevordering van die teologiese arbeid met die oog op die taak van die Kerk in die volgende dekades.

Naas grondige opleiding en vorming van toekomstige dienaars van die Woord, word in samewerking met Kital besondere aandag aan voortgesette teologiese opleiding, toerusting van ampsdraers en lidmate en wetenskaplike publikasies ten dienste van die kerk op sy hele arbeidsveld, gegee.

Die Kuratorium en die Raad van Finansies sien toe dat voldoende middele ter beskikking van die dosente gestel word om dié werk te doen."

Die verslag oor die Fakulteitsraad se beraad op 26 en 27 Mei 1988 weerspieël die dosente se inset ten opsigte van bogenemde opdrag.

Uit hierdie verslag word die aandag van die Algemene Kerkvergadering op die volgende voorstelle rondom die Sentrum vir Voortgesette Teologiese Toerusting gevestig.

Die Sentrum vir Voortgesette Teologiese Toerusting word uitgebrei om vir praktiese opleiding aan BD-studente sowel as aan voortgesette na-BD opleiding en gemeenskapsdiens op wyer vlak, voorsiening te maak. Vir dié doel word die akademiese jaar verleng en die samewerking van praktykgeskoolde begeleiers verkry. Die Algemene Kerkvergadering sal versoek word om voortgesette opleiding ná toetrede tot die amp verpligtend te maak vir 'n tydperk wat aan die hand van behoeftes en praktiese omstandighede vasgestel word. Praktiese opleiding en voortgesette teologiese opleiding moet op paslike wyse erken word.

Die aangeleentheid van die uitbouing van 'n publikasiefonds om die boodskap wat uit navorsing bekom word, effektief uit te dra sal in die volgende begroting aandag geniet. Dit dien vermeld te word dat die Sentrale Fonds vir Publikasies tans op ± R36 000 staan.

Die Raad van Finansies maak in die begroting vir heffings voorsiening vir voldoende fondse om die doelwitte van die Kuratorium te bereik, binne die raamwerk van die finansiële vermoëns van die Raad en die gemeentes.

AANBEVELING: * Die Algemene Kerkvergadering neem instemmend kennis van die werksaamhede van die Kuratorium en van die verslag van die Voor-sitter van die Dosentevergadering.

* Die besluit van die Algemene Kerkvergadering van 1983 in verband met die benoeming van mede-professore in die departemente Dogmatiek en Christelike Etiek, Praktiese Teologie, Godsdiens- en Sendingwetenskap en Kerkgeskiedenis word herroep in die lig van die rasionalisasie van die fakulteit;

* Die Algemene Kerkvergadering besluit dat die Sentrum vir Voortgesette Teologiese Toerusting uitgebrei word om vir praktiese opleiding aan BD-studente sowel as aan voortgesette na-BD opleiding en gemeenskapsdiens op wyer vlak, voorsiening te maak. Vir dié doel word die akademiese jaar verleng en die samewerking van praktykgeskoolde begeleiers verkry. Die Algemene Kerkvergadering besluit om voortgesette opleiding ná toetrede tot die amp verpligtend te maak vir 'n tydperk wat aan die hand van behoeftes en praktiese omstandighede vasgestel word. Praktiese opleiding en voortgesette teologiese opleiding moet op paslike wyse erken word.

* Die Algemene Kerkvergadering kies 'n Kuratorium in terme van Bepaling 60 van die Kerkwet wat uit sewe lede bestaan waarvan vyf predikante moet wees, met inagneming van Bepaling 12.9 wat bepaal:

- Die vergadering is in sy keuse nie beperk tot sy lede nie;

- Lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is nie verkiesbaar nie;

- Lede van die Raad van Finansies mag nie lid van die Kuratorium wees nie.

2. MINIMUM VEREISTES VIR TOELATING TOT DIE BD-STUDIE

Die Kuratorium vir die Teologiese Opleiding het soos volg besluit:

- * Dat die volgende minimum vereistes vir toelating tot die BD-studie goedgekeur en vasgelê word:
 - ** Grieks en Hebreeus as hoofvakke;
 - ** Tweede en derdejaar kursusse in Wysbegeerte;
 - ** Eerste en tweedejaar kursusse in Bybelkunde;
 - ** Eerstejaar kursusse in Latyn en Duits (Indien nie op matriekvlak geneem nie).
- * Dat die minimum vereistes vir toelating tot die BD-studie aan die Algemene Kerkvergadering vir goedkeuring en vaslegging voorgelê word.
- * Dat die Algemene Kerkvergadering versoek word om die BA-voorstudie aan ander Universiteite te staak en alle studente te verplig om aan die Universiteit van Pretoria te studeer.

As redes vir die versoek stel die kuratorium die volgende:

- ** Alle universiteite is nie op dieselfde standaard nie;
- ** Toesig oor studente word bemoeilik;
- ** Subsidie ten opsigte van studente gaan na ander universiteite, wat die koste vir die Kerk ten opsigte van die opleiding aan UP kan verhoog.

Die versoeke van die Kuratorium is deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering behandel en word met instemming van dié Kommissie aan die Algemene Kerkvergadering voorgelê.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering handel oor die voorgestelde minimum vereistes vir toelating tot die BD-studie.

3. HOSPITERING : WYSIGING BEPALINGS 70 en 72

Die Raad vir Regsadvies adviseer dat Bepalings 70 en 72 soos volg gewysig en aangevul moet word. Die onderstreepte woorde of sinne dui die voorgestelde wysigings en toevoegings aan:

A. Dat Bepaling 72.1(a)(ii) soos volg gewysig en aangevul word:

"'n bewys dat 'n B.D. graad na studie aan die Fakulteit Teologie, Afdeling A, aan die Universiteit van Pretoria behaal is of 'n bewys dat een jaar hospitering aan die Fakulteit Teologie, Afdeling A, aan die Universiteit van Pretoria met in agneming van Bepaling 59 voltooi is."

B. Dat Bepaling 72.2(a)(i) soos volg gewysig en aangevul word:

"'n bewys dat 'n B.D. graad aan die Fakulteit Teologie, Afdeling A, aan die Universiteit van Pretoria behaal is of 'n bewys dat een jaar hospitering aan die Fakulteit Teologie, Afdeling A, aan die Universiteit van Pretoria met inagneming van Bepaling 59 voltooi is."

C. Dat Bepaling 70.1(b) soos volg gewysig en aangevul word:

"'n bewys dat hy 'n B.D. graad aan die Fakulteit Teologie, Afdeling A, aan die Universiteit van Pretoria behaal het of 'n bewys dat een jaar hospitering aan die Fakulteit Teologie, Afdeling A, aan die Universiteit van Pretoria met in agneming van Bepaling 59 voltooi is."

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering behandel die voorgestelde wysigings aan Bepalings 70 en 72.

4 KONTAK MET TEOLOGIESE STUDENTE

Die Kuratorium vir die Teologiese Opleiding het die opinie van die Raad vir Regsadvies gevra na aanleiding van 'n memorandum wat deur prof HG vd Westhuizen opgestel is. Veral die stelling van prof Van der Westhuizen dat die ringskommissie self 'n aandeel moet neem aan die eksaminering tot toelating, het aandag gevra.

Die Raad vir Regsadvies het oor die memorandum van prof HG vd Westhuizen gehandel en beveel aan dat die volgende wysigings aan die Kerkwet en Bepalings aanbring word :

- * Dat by Bepaling 8 'n nuwe Bepaling 8.1(c)(iii) ingevoeg word wat soos volg sal lees : Die vordering en gedrag van teologiese studente binne sy ressort.

Dat die huidige Bepaling 8.1(c)(iii) verander word tot 8.1(c)(iv) en dat die huidige Bepaling 8.1(c)(iv) verander word tot 8.1(c)(v).

- * Dat Bepaling 71 soos volg gewysig word :

Bepaling 71.2 word Bepaling 71.2(a) en sal soos volg lees :

71.2(a) 'n Proefpreek word in 'n erediens gehou en minstens twee lede van die eksamenkommissie en een predikant en een ouderling benoem deur die ringskommissie binne wie se ressort die kandidaat val, woon dit by.

'n Nuwe bepaling 71.2(b) word ingevoeg en lees soos volg :

71.2(b) Na die erediens word die proefpreek volledig met die kandidaat bespreek.

Bepaling 71.3(b) verval en Bepaling 71.3(c) word Bepaling 71.3(b).

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering behandel die voorgestelde wysigings aan Bepalings 8 en 71.

5. PROPONENTSEKSAMENKOMMISSIE

5.1 Eksaminering van kandidate

Die eksamen is getrou in ooreenstemming met Bepaling 71 van die Kerkwet afgeneem. Proefpreke het gedurende Augustus en ondervraging teen die einde van November elke jaar plaasgevind, behalwe in gevalle waar 'n spesiale reëling getref moes word.

5.2 Evaluering van proefpreke

Sommige proefpreke het nie aan die verwagting voldoen nie. Daar is 'n neiging by studente bespeur om te moraliseer en 'n onvermoë om te konkretiseer, die preek deur te trek na Christus of 'n bepaalde deel van die kerklike belydenis. Verder is "plat"-taalgebruik en swak sinkon- struksies by die meeste kandidate bemerk. In een geval moes 'n kandidaat sy proefpreek herhaal aangesien hy nie bevredigende werk gelewer het nie.

Die eksamenkommissie het aan kandidate die geleentheid gegee om hul proefpreke vroeër as die Kerkwetlike bepaalde een maand voor die tyd, in te handig, met die oog daarop dat die betrokke eksamenkommissielede by ontvangs van die manuskripte, dit grondig kan bestudeer en in die geval van growwe foutering, na die kandidaat vir korreksie kan terugverwys. Slegs enkele kandidate het van die reëling gebruik gemaak.

Nuwe evalueringsvorme is opgestel.

5.3 Proponentseksamen (Ondervragingsgedeelte)

In 1987 en 1988 was die ervaring van die eksamenkommissie dat kandidate gebrekkige kennis oor die Belydenisskrifte, die gewone hantering van die Bybel, Suid-Afrikaanse Kerkgeskiedenis, Bybelkennis en Sektetrominge van ons tyd, besit.

5.4 Skakeling met die Dosentevergadering

In 1987 is samesprekings met die Dosentevergadering na aanleiding van besware wat geopper is oor proefpreke, gevoer. Die samesprekings het vrugbaar verloop en die Dosentevergadering het indringend daaraan aandag gegee.

Gereelde skakeling met die Dosentevergadering word in die toekoms beoog.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering neem instemmend kennis van die werksaamhede van die Proponentseksamenkommissie.

XVII. K A T E G E S E

1. RAAD VIR KATEGESSE

1.1 SAMESTELLING VAN DIE RAAD

Die Raad was uit die volgende persone saamgestel:

Prof A P B Breytenbach (Voorsitter)
Ds H N Botha (Vise-Voorsitter)
Dr M J du P Beukes (Sekretaris)
Dr D J Smit
Ds P A Geyser
Ds J C van der Merwe
Ds H P F Kern
Ds A P J Beukes
Mnr P J Viviers
Dr S E Olivier (1987 bedank)

1.2 VERGADERINGS

Die Raad het gereeld twee keer per jaar vergader. Een keer per jaar het die Raad saam met die ringshoofde vergader. Die dagbestuur het vergader wanneer dringende sake dit vereis het.

Op grond van die feit dat die ringshoofde gereeld saam met die Raad vergader en twee van die direkteure van KITAL en die dosent in die Kategetiek op die Raad sitting het, vind daar gesonde deurlopende skakeling met al dié liggame plaas, waarheen die Raad se werk behoort uit te kring.

2. RINGSRAAD VIR KATEGESSE

2.1. SAMESTELLING

"In elke ring word 'n Ringsraad vir Kategese op die volgende wyse saamgestel:

a Die Ringsvergadering kies:

i 'n superintendent, wat as voorsitter optree,

ii 'n visevoorsitter, wat verkieslik ook 'n predikant moet wees, en

iii 'n sekretaris.

b 'n Verteenwoordiger uit elke ringsgemeente wat deur die kerkraad aangewys word. Hierdie verteenwoordiger moet verkieslik die superintendent vir kategese wees of iemand wat direk by die kategese betrokke is.

Die ringskommissie moet persone aanwys om vakatures te vul en doen dit soos voorgeskryf in (a) en (b)." (Bepaling 90:7).

Die Raad vir Kategese het die onderstaande omskrywing i.v.m. die Ringsraad vir Kategese en die taakomskrywing van die Ringshoof vir Kategese aanvaar.:

2.2 DAGBESTUUR

Met die oog op goeie funksionering kan die raad 'n dagbestuur aanwys wat uit die voorsitter, die sekretaris en nog twee lede bestaan. Die dagbestuur vergader wanneer nodig om aandag aan dringende sake en sake wat na hom verwys word, te gee.

2.3 WERKWYSE

- (a) Die Ringsraad vergader ten minste twee keer per jaar.
- (b) Die Dagbestuur vergader wanneer nodig.

2.4 TAAKOMSKRYWING

Die Ringsraad funksioneer as 'n uitvoerende liggaam van die Ringsvergadering en die Ringskommissie.

Die Ringsraad se taak bestaan uit die volgende:

- * Koördineer en inisieer kategesewerksaamhede in die ring deur voorligting en leiding aan die gemeentes in die ring te gee.
- * Kontroleer of die besluite van die Algemene Kerkvergadering en Ringsvergadering uitgevoer word en doen verslag aan die Ringskommissie.
- * Sien toe dat die kategete van die ring vir hulle werk toegerus is.
- * Kontroleer en bespreek die jaarverslag vir elke Ringsvergadering wat deur die Ringshoof vir Kategese opgestel is.
- * Identifiseer probleme ten opsigte van die kategese en lê dit aan die Ringsvergadering voor, met die oog op verdere handelinge.
- * Lê 'n verslag van die Ringsraad se aktiwiteite jaarliks aan die Ringsvergadering voor.

2.5 TAAKOMSKRYWING VAN DIE KATEGESE RINGSHOOF

- * Rus homself voortdurend toe met betrekking tot alle sake wat in verband met die Kategese staan. (Selfstudie, bywoning van kursusse, vergaderings, ens.)
- * Bly op hoogte met die Kerk en die Raad se besluite in verband met die Kategese.

- * Stel met goeie kennis, gesindheid en vaardigheid vir die ander predikante 'n voorbeeld.
- * Handhaaf 'n hoë standaard en stel die voorbeeld in eie gemeente.
- * Sien in samewerking met die Ringskommissie toe dat die kategesebeleid en besluite in al die gemeentes van die ring bekend is en tot uitvoer gebring word.
- * Bring nalating van besluite onder die aandag van die regte kerklike instansies.
- * Tree op as skakel tussen die Raad vir Kategese en die ring.
- * Voorsien inligting aan die Ringskommissie met die oog op visitasie.
- * Tree op as voorsitter van die Ringsraad vir Kategese.
- * Neem leiding en inisiatief sodat die Ringsraad sinvol funksioneer.
 - Gee verslag aan die Ringsvergadering aan die hand van die jaarverslag en aan die hand van die werksaamhede van die ringsraad.
 - Gee ringsverslag deur na die Raad vir Kategese.
 - Tree op as skakel tussen die Ringsraad en die gemeentes van die ring.

Uit die jaarverslae blyk dit dat die Ringsraad vir Kategese nog nie in al die ringe effektief funksioneer nie. Ringe ondervind ook 'n probleem met die verkiesing van 'n sekretaris deur die Ringsvergadering.

AANBEVELING:

- * Die vergadering aanvaar die voorgestelde omskrywing van die funksionering van die Ringsraad vir Kategese en die Ringshoof vir Kategese.
- * Bepaling 7a(iii) word geskrap en by die bepaling word bygevoeg b. 'n Sekretaris wat deur die Ringsraad vir Kategese aangewys word. Die huidige b word c en die huidige c word d.
- * Ringskommissies word opgeroep om toe te sien dat die Ringsraad vir Kategese funksioneer soos omskryf in die Taakomskrywing.

3. DIE KATKISANTE

Volgens die ringsverslae woon 'n groot aantal katkisante nie die kategeese gereeld by nie. Uit opmerkings uit die jaarverslae, blyk dit ook dat baie gemeentes met die katkisante wat teenwoordig is by die kategeese werk en dat die wat nooit opdaag nie, deurgaans buite rekening gelaat word.

- AANBEVELING:**
- * Die besluit van die 1986-Algemene Kerkvergadering word in hierdie verband weer onder die aandag van die kerk gebring: Kerkrade word versoek om 'n sentrale register op te stel, waarin al die name van die kategeesepligtiges in die gemeente opgeneem moet word.
 - * Die klasregisters se gegewens word uit die sentrale register geneem, of van die wyksouderling verkry en nie direk in die klas opgeneem nie.
 - * Kategete doen gereeld aan die kerkraad verslag.
 - * Die predikante en die ouderlinge gee in hulle pastorale gesprekke deurlopend aandag aan al die kategeesepligtiges maar veral die kinders wat nie die kategeese bywoon nie.

4. KATEGESEHANDLEIDINGS

4.1 KATEGESEHANDLEIDINGS VAN DIE ONDERSOEKKOMMISSIE

Die 1979-Algemene Kerkvergadering het besluit:

Dat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, in oorleg met die Teologiese Fakulteit en die Raad vir Kategeese, 'n kommissie benoem, bestaande uit teoloë, opvoedkundiges en sielkundiges, om in te gaan op die wenslikheid van gedifferensieerde kategetiese leerplanne vir elke jaargroep.

Hierdie kommissie sal hieroor aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verslag doen vir finale besluit en moontlike implementering.

Hierdie kommissie sal veral aandag gee aan:

- * Die daarstelling van kategetiese handboeke vir die kind (sodat daar nie net vir die kategeet bronnemateriaal voorsien word nie).
- * Die programmering van die Bybelse geskiedenis, sodat dit in ooreenstemming met die kerklike jaar kan wees, ten einde reg te laat geskied aan die versoek aan predikante om in die prediking met die kategetiese stof rekening te hou.

- * Onderzoek sal na verskillende onderrigmetodes ingestel word, wat in die kategeseklasse aangewend kan word. Bepaalde gemeentes, by voorkeur dië waarvan die predikante 'n besondere belangstelling in die kategese het, kan as proefgemeentes optree om die funksionaliteit van bepaalde metodes te toets.

Die Vergadering verleen goedkeuring aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering om die personeel van KITAL doeltreffend uit te brei met die oog op implementering van die bevindinge van hierdie kommissie.

Hierdie besluit het tot gevolg gehad dat 'n paneel van kundiges, bestaande uit teoloë en opvoedkundiges, benoem is om indringend na die stand van die kategese in die Nederduitsch Hervormde Kerk te kyk. Die benoemde Kategese-Ondersoekkommissie het uit die volgende persone bestaan:

Prof A P Breytenbach, prof S J Botha, dr G C Velthuysen, ds P A Geyser, dr M J du P Beukes, prof D J van Dyk, dr S E Olivier, prof S J L Gouws, dr N M Prinsloo en mnr G P Botha. As voorsitter het dr M J du P Beukes opgetree. As sekretaris het mnr G P Botha, ds P A Geyser en dr M J du P Beukes opgetree. (Die verandering is aangebring as gevolg van die aanstellings by KITAL).

Die kern van die Ondersoekkommissie se bevindings was dat gedifferensieerde handleidings vir die kategese voorsien moet word (vir elke ouderdomsgroep 'n handleiding, vir die kategeet en vir die katkisant, asook handleidings met die oog op toerusting van die katgete).

'n Lang, maar tog deeglike pad, is met die opstel van die handleidings gevolg: Teoloë voorsien die teologiese inhoude, onderwysers verwerk hierdie inhoude tot lesse. Hierna word die lesse geëvalueer deur die Ondersoekkommissie en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

Die volgende kategesehandleidings was aan die begin van 1987 gereed vir gebruik in die kerk.

KLEIN BEGIN-REEKS

- Lesse vir aanvangskategese Blou Siklus (voorskoolse kinders)
- Lesse vir aanvangskategese Groen Siklus (6/7 jariges (graad 1))
- Lesse vir aanvangskategese Geel Siklus (7/8 jariges (graad 2))
- 'n Handleiding vir kategete (belangrike toerusting vir kategete wat met kinders in die kleinkinderfase werk).

KIND EN KERK-REEKS

- Leer Hulle 1 (handboek vir kategete van 8/9 jariges - st 1 kinders)
- Leer Hulle 2 (handboek vir kategete van 9/10 jariges - st 2 kinders)
- Leer Hulle 3 (handboek vir kategete van 10/11 jariges - st 3 kinders)
- Leer Hulle 4 (handboek vir kategete van 11/12 jariges - st 4 kinders)
- Leer Hulle 5 (handboek vir kategete van 12/13 jariges - st 5 kinders)
- Leer Hulle 6 (handboek vir kategete van 13/14 jariges - st 6 kinders)
- Leer Hulle 7 (handboek vir kategete van 14/15 jariges - st 7 kinders)
- Leer Hulle 8 (handboek vir kategete van 15/16 jariges - st 8 kinders)
- Leer Hulle 9 (handboek vir kategete van 16/17 jariges - st 9 finale-jaar kinders)
- Toerusting vir kategete - 'n handleiding (toerustingsmateriaal vir kategete wat werk met die 8/9 jariges tot 16/17 jariges)

HANDBOEKE VIR KATKISANTE (KINDERS)

KLEIN BEGIN-REEKS

- My Blou Werkboek (voorskoolse kinders)
- My Groen Werkboek (6/7 jarige - graad 1 kinders)
- My Geel Werkboek (7/8 jarige - graad 2 kinders)

KIND EN KERK-REEKS

- Met Hart en Hand 1 (8/9 jariges - st 1 kinders)
- Met Hart en Hand 2 (9/10 jariges - st 2 kinders)
- Met Hart en Hand 3 (10/11 jariges - st 3 kinders)
- Met Hart en Hand 4 (11/12 jariges - st 4 kinders)
- Met Hart en Hand 5 (12/13 jariges - st 5 kinders)
- Met Hart en Hand 6 (13/14 jariges - st 6 kinders)

- Met Hart en Hand 7 (14/15 jariges - st 7 kinders)
- Met Hart en Hand 8 (15/16 jariges - st 8 kinders)
- Met Hart en Hand 9 (16/17 jariges - st 9 finalejaar kinders)

Van baie gemeentes en ringe het die Raad vir Kategese positiewe kommentaar op die boeke ontvang.

Daar is 'n evaluasie-kommissie vir elke fase se kategeseboeke benoem. Hierdie evaluasie-kommissies sal deurlopend aan die vorm en die inhoud van die boeke werk. Deur middel van vraelyste sal kommentaar van gemeentes ingewin word. Gemeentes word ook uitgenooi om selfs voordat die vraelyste uitgestuur is, reeds kommentaar in te stuur. Wat die st 9 boek betref, het die evaluasie-kommissie kritiek wat ontvang is as geregverdig bestempel en word daar reeds aan die daarstelling van dieselfde inhoud in 'n verbeterde vorm gewerk.

Die Raad het ondersoek na 'n moontlike ander vormgewing van die boeke ingestel. Daar is byvoorbeeld aan 'n aparte werkboek vir die kinders gedink. D.m.v. 'n vraelys is navraag by al die gemeentes van die kerk gedoen oor watter vorm van die boek verkies word. Uit die navraag het dit geblyk dat ongeveer 50% die boeke in die huidige vorm verkies en 50% verkies dat daar 'n aparte werkboek vir die kinders sal wees. Na oorweging van alle moontlikhede besluit die Raad soos volg. "Die vergadering besluit om die status quo te handhaaf wat die vorm van die boeke betref. Die boeke se huidige vorm sal positief gepropageer word. 'n Skrywe in hierdie verband is na al die gemeentes van die kerk gestuur.

Die Kerkwet bepaal in Artikel XVII dat die Algemene Kerkvergadering bepaal watter boeke en geskrifte vir die kategese gebruik word.

Bogenoemde kategesehandleidings asook die volwasse-kategese handleidings wat in die volgende agendapunt genoem word, word geag 'n BYLAE tot die agenda te wees.

AANBEVELING: Die vergadering betuig sy dank aan almal wat saamgewerk het met die beskikbaarstelling van die genoemde kategeseboeke.

Die Algemene Kerkvergadering bepaal in terme van Artikel XVII van die Kerkwet dat bogenoemde kategesehandleidings asook die Volwasse-kategese handleidings - Saai die Saad en Glo die Woord - vir die kategese gebruik sal word.

4.2 VOLWASSE-KATEGESEHANDLEIDINGS

Op versoek van die Raad vir Evangelisasie en die Raad vir Kategese is handleidings vir volwasse-kategese opgestel.

Die volgende twee publikasies het in 1986 verskyn: Saai die Saad en Glo die Woord, onderskeidelik 'n handleiding vir die kategete en die katekisant.

AANBEVELING: * Dank word betuig aan al die medewerkers.

* 'n Evaluasie-kommissie word deur die Raad vir Kategese en die Raad vir Evangelisasie benoem om die genoemde boeke deurlopend te evalueer.

* Bogenoemde twee Rade word versoek om ondersoek in te stel na die wenslikheid om genoemde twee publikasies in Engels te vertaal.

4.3 KATEGESE-HANDLEIDINGS VIR GESTREMDES

VERSTANDELIK – GESTREMDES

Die Raad is besig om ondersoek in te stel na die voorsiening van kategese-handleidings vir verstandelik gestremdes. Aangesien hierdie 'n onbekende studieveld vir die kerk is, sal die ondersoek nie baie vinnig afgehandel kan word nie. Net soos in die geval van ons gewone handleidings word van teoloë en ander kundiges van die nie-teologiese hulpwetenskappe gebruik gemaak.

Die ondersoek het voorlopig gewys dat ons nie van die N.G. Kerk se boeke vir hierdie doel kan gebruik maak nie. Daar moet miskien eerder gedink word aan 'n verwerking van ons reeds bestaande boeke.

HANDLEIDINGS VIR GESIG= EN GEHOORGESTREMDES

Die handleiding vir verstandelik gestremdes geniet op die oomblik voorrang bo die handleiding vir gesig= en gehoor gestremdes. Op hierdie stadium sal net op individuele vlak met kundiges gesprekke gevoer word, met die oog op inligting.

AANBEVELING: * Die vergadering neem kennis van die werk wat in dié verband gedoen word.

* Die vergadering word versoek om kundige persone wat 'n bydrae op hierdie vlakke kan maak se name na die Raad vir Kategese deur te gee.

4.4 TEGNIES HULPMIDDELS

Onder leiding van ds P Steenkamp word aan die voorsiening van tegniese hulpmiddels by ons reeds bestaande kategese-handleidings gewerk.

Daar bestaan veral 'n groot behoefte aan tegniese hulpmiddels met die oog op opleiding van kategete. Die voortgang van hierdie voorsiening word deur die tekort aan fondse belemmer.

- AANBEVELING:**
- * Die vergadering onderstreep die noodsaaklikheid van die voorsiening van tegniese hulpmiddels by die reedsbestaande kategesehandleidings.
 - * Die Raad vir Kategese besin saam met die Raad van Finansies oor die verkryging van moontlike fondse om hierdie projek af te handel.

5. DIE KATEGEET

5.1 DIE PREDIKANT EN DIE KATEGESE

Die kerkwet bepaal in bepaling 90:8 die volgende i.v.m. die predikant se betrokkenheid by die kategese. "Die predikant is verantwoordelik vir die toerusting van die kategete en die behartiging van die finalejaar kategese."

Die Raad het onderstaande taakoms krywing i.v.m. die werk van die predikant t.o.v. die kategese aanvaar. Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het instemmend kennis geneem van hierdie taakoms krywing.

TAAKOMSKRYWING VAN DIE PREDIKANT TEN OPSIGTE VAN KATEGESE

Die predikant:

- * verkondig die evangelie aan ouers en kinders in die prediking en pastoraat;
- * motiveer en rus die lidmate toe by elke moontlike geleentheid;
- * stel in die kategese belang en skep die regte gesindheid met betrekking tot die kategese;
- * hou aan die begin van die jaar 'n inligtingsvergadering met die ouers;
- * neem leiding met reëling van oueraande;
- * voer gesprek met ouers en kinders oor kategese tydens huisbesoek;
- * rus kategesehoof toe;
- * sien toe dat kategete toegerus word;
- * identifiseer bekwame kategete met die oog op benoeming van kategete op die kerkraadsvergaderings;

- * besoek kategeseklasse;
- * ondersteun kategesehoof met sy beplanning en organisasie;
- * sorg dat kategese regmatige aandag kry by Kerkraadsvergaderings, Gemeentevergaderings en Ouderlingevergaderings;
- * vermeerder eie kennis ten opsigte van al die sake wat op kategese betrekking het en
- * beplan, lei en koördineer die finalejaar-kategese en behartig self 'n deel van die kategeselesse van hierdie groep.

- AANBEVELING:**
- * Die genoemde taakoms krywing vir die predikant se betrokkenheid by die kategese word aanvaar en in die gemeentes deurgevoer.
 - * Die Raad vir Kategese doen aanbevelings oor watter lesse deur die predikant aangebied moet word.

5.2 TOERUSTING VAN KATEGETE

Na die verskyning van die nuwe kategese-handleidings beskou die Raad vir Kategese dit van die allergrootste belang dat die kategete van die kerk toegerus sal word om op 'n sinvolle wyse te katekiseer.

Die volgende toerustingboeke is voorsien:

Vir die kleinkinderfase 'n Handleiding vir Kategete deur dr. M. Olivier.

Vir die 9 jaar-fase: Toerusting vir Kategete - 'n Handleiding.

In 1987 het dr MJ du P Beukes op streeksvlak die predikante oor die nuwe kategesehandleidings ingelig en is oor elke ring se kategete-toerusting besin.

Die Raad bedink op die oomblik 'n Diploma-Kursus vir Kategete wat feitlik volledig by die twee reeds bestaande toerustings programme aansluit. Hierdie kursus sal op drie vlakke aangebied word: 'n korrespondensie kursus, 'n kursus by die SVTT en 'n kursus wat met die voorgeskrewe materiaal fisies op rings- en gemeentevlakke aangebied word. 'n Kategete wat die kursus bywoon, sal 'n diploma ontvang en besondere erkenning sal vir persone wat die evaluasie slaag gegee word.

Die doelstellings vir hierdie kursus is die onderstaande:

KATEGEEET

- Om sy eie funksies naas die van die predikant, die kategesehoof, die kerkraad en die ouers te kan onderskei.
- Om te weet oor watter kennis, gesindheid en vaardigheid die kategeet moet beskik.
- Om die funksies van die Raad vir Kategese, die Ringsraad vir Kategese en die gemeente kategete-vergadering aan te toon.

BYBEL EN BELYDENISSKRIFTE

- Om die redes te kan gee waarom die Bybel die enigste bron en norm vir die geloof is.
- Om homself ten opsigte van 'n korrekte Skrifgebruik te kan verantwoord.
- Om te verstaan op watter wyse die Bybel die voedingsbron van die belydenis is.
- Om die breë agtergrond van die ontstaan en die inhoud van die belydenisskrifte te ken.
- Om die besondere funksie van die belydenisskrifte vir die kerk aan te toon.
- Om die hoofmomente van die leer van die kerk te kan beskryf en teenoor dwaalre af te grens.
- Om die plek en die funksie van die Bybel en die belydenisskrifte in die kategeselesvoorbereiding en -aanbieding aan te toon en om dit in die praktyk te benut.

DIE AARD VAN DIE KATEGESE

- Om die besondere aard en doel van die kategese aan te toon.
- Om die doelstellings van sy eie jaargroep se kategese te ken en aan te toon waar dit in die doelstellings van die ander jaargroepe se kategese inpas.

DIE KIND

- Om die breë Bybelse riglyne in verband met die antropologie te ken en die implikasies daarvan in die kategeseklas te kan toepas.
- Om die wesenlike kenmerke van elke lewensfase te kan onderskei en die implikasies vir die kategese te kan aantoon.
- In staat te wees om bepaalde metodes te benut om kennis te bekom aangaande elke kind se unieke aard en omstandighede en om dit in die klassituasie te benut.

DIE KATEGESILES

- Om die riglyne van lesbeplanning aan die hand van die voorgeskrewe les in die klassituasie te kan toepas.
- Om die belangrikste onderrig en kommunikasiebeginsels in die klassituasie te kan toepas.
- Om die verskillende onderrigwyses te kan identifiseer en toepas.
- Om media reg te kan kies en toepaslike hulpmiddels te kan vervaardig en benut.

KATEGESEPRAKTYK

- Om 'n behoorlike registerstelsel in stand te kan hou.
- Om deurlopende verslag aan die kategesehoof en die kerkraad te doen.
- Om toe te sien dat die voorgeskrewe rooster uitgevoer word.
- Om van geskikte kategeselokale en die inrigting daarvan kennis te dra.
- Om die interne reëlins van die gemeente ten opsigte van die kategese te ken en uit te voer.
- Om die kategetevergadering as inligting= en toerustingsgeleentheid te benut.

- AANBEVELING:**
- * Die vergadering betuig sy dank aan die kategete van die kerk.
 - * Die vergadering betuig sy dank teenoor almal wat met die toerusting van kategete gemoeid is.
 - * Dit word as 'n ideaal gestel dat elke kategeet die genoemde toerustingsprogramme op een van die drie genoemde wyses deurloop.

6. DIREKTEURE VAN KITAL GEMOEID MET KATEGESE

Tot na die afhandeling van die voorsiening van die kategese-handleidings was ds P A Geyser op 'n ad hoc basis by kategese betrokke. Prof M J du P Beukes was voltyds by kategese betrokke. Hy het in 'n groot mate as koördineerder en uitvoerder van die Ondersoekkommissie se besluite gefunksioneer. Dit het in praktyk die leiding en koördinering ten opsigte van die daarstelling van die nuwe kategeseboeke beteken.

Na afhandeling van hierdie taak is sy aandag grootliks deur die leiding en koördinerings van die evaluasie van die kategeesehandleidings, kategetetoerusting, die daarstelling van die oerleidingprogram, die skoolverwisselingskursus, en ander kursusse wat op kategeese betrekking het, in beslag geneem.

AANBEVELING: Vir kennisname.

7. KATEGESELOKALE

Die Raad is van oordeel dat doelmatige kategeselokale noodsaaklik is om kategeese sinvol aan te bied.

Met die oprigting van kategeselokale moet met die volgende rekening gehou word:

Die doel van die kategeese, die ouderdomsgroep, die behoefte van die gemeente (die lokale kan meerdoelig benut word), die kategesemetode en die benutting van media.

- AANBEVELING:**
- * Die besluit van die 1986-Algemene Kerkvergadering word weer onder die aandag van die kerk gebring: "Gemeentes word aangemoedig om hulle vir doelmatige kategeselokale te beywer.
 - * Voordat 'n gemeente kategeselokale oprig, moet hulle eers die inligtingstuk van die Raad vir Kategeese raadpleeg.
 - * Die inligtingstuk van die Raad vir Kategeese moet 'n deel word van die Raad van Finansiële voorskrifte in verband met die oprigting van geboue."

8. KATEGESE-EVALUASIE

Die vorige Algemene Kerkvergadering het soos volg besluit: Nadat die nuwe kategeesehandleidings voorsien is, besin die Raad opnuut of dit wenslik is om met die jaarlikse kategeeseksamen voort te gaan.

Aangesien evaluasie 'n komponent van onderig is, is die Raad van oordeel dat evaluasie by die kategeese onontbeerlik is. Hierdie evaluasie is by elke les in die nuwe boeke ingebou. Dit is egter ook sinvol as elke klas na afhandeling van 'n bepaalde afdeling van die werk oor die hele afdeling geëvalueer word. Vir hierdie doel is die evaluasie-kommissies van die boeke besig om die nodige evaluasievrae op te stel. Na voltooiing sal hierdie vrae aan die kategete van die kerk beskikbaar gestel word wat dan op plaaslike vlak deurlopend die kategete in die gemeente sal evalueer. Dit beteken dat die jaarlikse algemene kategeeseksamen verval.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering stem in met die gedagte dat evaluasie by kategees onontbeerlik is en dat kerkisante deurlopend in die gemeente ge-evalueer sal word.

9. **BELYDENIS VAN GELOOF**

Die vorige Algemene Kerkvergadering het kennis geneem dat die Raad besig is om intensief ondersoek na alle aspekte rakende belydenis van geloof in te stel. Die raad is veral bekommerd oor die feit dat baie kerkisante belydenis van geloof aflê sonder dat hulle die werklike implikasies daarvan beseef.

Die Algemene Kerkvergadering het soos volg besluit: "In oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word die Raad se aanbevelings na afhandeling van die ondersoek, in die kerk in gebruik gestel."

Na ondersoek is die besluite van die Raad in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering na al die gemeentes van die Kerk gestuur.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering roep kerkrade op om toe te sien dat die riglyne soos neergelê en aan hulle beskikbaar gestel uitgevoer word.

10. **TOERUSTINGSKURSUSSE**

Die volgende toerustingskursusse is voltooi.

- * Skoolverwisselingskursus:
- * Motiveringskursus vir finalejaar-kerkisante:
- * Aan die toerustingskursus "Ouerleiding" word gewerk.

AANBEVELING: Vir Kennisname.

11. **SKAKELING TUSSEN RADE WAT MET JEUGWERK GEMOEID IS**

Op versoek van die Werkgroep Gemeente-Opbou het byeenkomste plaasgevind tussen die verskillende rade wat met jeugwerk gemoeid is. Besluite wat van groot belang vir die werk van die kerk is, is geneem.

Van die belangrike besluite is die volgende

- * Die kinders moet by al die werk van die kerk en in die besonder die erediens en die pastoraat betrek word.
- * 'n Toerustingsprogram vir ouers met die oog op hulle kerklike godsdienstige verantwoordelikheid moet ontwerp word.

- * Met die oog op aktualisering van die kategeese moet 'n program ontwerp word wat vir voorskool-, laerskool- en hoërskool-jeug aangebied word.

- AANBEVELING:**
- * Rade wat met jeugwerk gemoeid is, skakel deurlopend met mekaar.
 - * Die departement Praktiese Teologie in samewerking met die rade wat daarmee gemoeid is, lê 'n verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voor oor hoe die kinders beter by die werksaamhede van die kerk betrek kan word.
 - * Die Raad vir Kategeese en Raad vir Jeugwerk kry opdrag om 'n toerustingsprogram vir ouers, voor die volgende Algemene Kerkvergadering gereed te maak.

12. SAMESPREKINGS TUSSEN JEUGINSTANSIES VAN DIE SUSTERKERKE

Jaarliks vind daar 'n gesprek plaas tussen die instansies van die drie susterkerke wat met bearbeiding van die jeug te doen het. Die doel is om van mekaar se standpunte kennis te neem en van die werk wat op die bepaalde terreine binne elke kerk gedoen word.

Die belangrikste sake wat die afgelope termyn bespreek is, is die volgende

- * Die plek van Jeugwerk in die kerk.
- * Die kerklik-godsdienslike taak van die ouers t.o.v. hulle kinders.
- * Die Presidentsraadvorslag oor Jeugwerk.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering spreek hom uit ten gunste van stimulerende en opbouende samesprekings met jeuginstansies van susterkerke.

13. RGN-VERSLAG OOR ONDERWYS

Die Algemene Kerkvergadering van 1986 het besluit:

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kry opdrag om 'n ondersoek te laat doen na die aanbevelings van die RGN-verslag oor die onderwys en die invloed wat dit het op die kategeese program van die kerk en riglyne in dié verband aan die Algemene Kerkvergadering te gee."

Met die uitvoer van die opdrag is geoordeel dat slegs aandag gegee word aan daardie aanbevelings van die RGN-verslag oor onderwys wat deur die regering aanvaar is en opgeneem is in die "Witskrif oor onderwysvoorsiening in die Republiek van Suid-Afrika 1983."

Ons is dankbaar dat die volgende opnuut gestel is." Die regering bevestig dat hy steeds bly staan by die Christelike karakter en die breë nasionale karakter van die onderwys" (Witskrif bl.4).

In die verslag word voorsiening vir Privaatskole gemaak. Ons oordeel dat Privaatskole in die toekoms miskien sal toeneem en al hoe meer ouers hulle kinders na hierdie skole sal stuur. Kerkrade behoort toe te sien dat kinders wat Privaatskole bywoon en veral by hulle koshuise inwoon, die gewone kategeseprogram van die kerk deurloop.

Die volgende besluit kan ook vir die kategese van belang wees: "Die Regering aanvaar die aanbeveling van nege jaar-leerplig en ses jaar-skoolplig as doelwit ten opsigte van alle leerlinge, met die voorbehoud dat dit ingevoer word na gelang daarvoor voorsiening gemaak kan word en die oorgemeenskappe daarvoor te vinde is. Dit staan dié uitvoerende onderwysdepartemente wat hoër vereistes wil handhaaf of invoer, vry om dit te doen." (Witskrif bl. 34)

Hierdie besluit kan tot gevolg hê dat kinders op 'n vroeër stadium as tans die skool en die ouerhuis verlaat. Dit bring mee dat kerkrade waar daar koshuise is waar kinders vir nie-formele onderrig gehuisves word, sal toesien dat hierdie kinders die gewone eredienste en kategese van die gemeente bywoon.

AANBEVELING:

- * Vir kennisname.

XIX. NAGMAAL

1. NAGMAAL

Die Algemene Kerkvergadering van 1986 het besluit om die aangeleentheid van die uitnodiging na die nagmaal na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering terug te verwys.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het 'n memorandum van die Raad vir Prediking en Erediens oor die onderwerp aangevra. Die Raad vir Prediking en Erediens het 'n memorandum getiteld: Die uitnodiging na die nagmaal geskryf deur prof DJ Booysen, ingedien. Die memorandum van prof Booysen is ter insae beskikbaar.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit dat die memorandum by die Inligtings- en Besprekingsvergadering behandel moet word.

Die Inligtings- en Besprekingsvergadering van November 1988 het die memorandum bespreek en daarvan kennis geneem. Prof Booysen kom in sy memorandum tot die volgende gevolgtrekking en aanbeveling:

"Uit die studie is dit duidelik dat die vraag waarom alles gaan die vraag is of die uitnodiging na die Nagmaal as 'n 'oop' uitnodiging beskou moet word al dan nie. Hierop kan duidelik nie 'n ongekwalifiseerde antwoord gegee word nie. Die uitnodiging is 'oop' as daar sprake is van lidmate van ons kerk. Selfs in die geval is dit ook waar dat die lidmate aan die voorbehoude wat gestel word, moet voldoen. Die probleem wat ons hier het, is die feit dat die kerkraad nooit onomwonde kan verklaar dat die besoekende deelnemers waardige deelgenote aan die dis is nie. Die vraag is egter of die kerkraad ooit ten opsigte van enige deelnemer so 'n verklaring kan uitreik? Is dit nie ook waar nie dat ons tog nie na die Nagmaal kom omdat ons sonder sonde is nie. Die Nagmaal hou juis rekening met die gebrokenheid van die wêreld waarin ons lewe en verklaar ook dat dit nie die bedoeling is "om die verslae harte van die gelowiges kleinmoedig te maak nie, asof slegs die wat sonder enige sonde is, na die nagmaal van die Here mag kom. Ons kom tog nie na die nagmaal om daarmee te kenne te gee dat ons in onself volmaak en regverdig is nie. Inteendeel, ons kom juis omdat ons ons lewe buite onself in Christus soek, en daarmee bely ons dat ons nie volmaakte geloof het nie.... . Haitjema wys daarop dat die nagmaalganger moet weet wat hy doen. Geloof word by hom persoonlik veronderstel. Geloof kan heel swak wees, tog is dit geloof in actu.

As dit nou gaan oor lidmate van ander kerke, hoef die saak ook nie probleme op te lewer nie. Die saak is nie problematies nie. Miskien het die algemene gebruik sommiges mislei. Sommige predikante nooi bloot uit gewoonte die besoekers om saam deel te neem aan die nagmaal. Die feit dat die kerkraad daarvoor 'n bepaalde besluit kan neem, word nie in ag geneem nie. Anders gesê: Kerkrade behoort hul opsigtaak veel ernstiger op te neem deur hulle telkens daarvan te vergewis of hulle alle besoekers wil uitnooi of nie.

Die huidige formulering van die Bepalings van die Kerkwet ten opsigte van die uitnodiging kan dus net so gelaat word.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering oordeel dat Bepalings 96 en 97 van die Kerkwet, die uitnodiging en toelating tot die nagmaal bevredigend reël.

2. WYSE VAN NAGMAALVIERING

Prof A D Pont is versoek om 'n rapport op te stel oor die manier waarop nagmaal gevier word.

Die rapport is as studiemateriaal aan alle gemeentes en dienaars van die Woord gestuur.

Op grond van sy rapport beveel prof Pont, ondanks wat die ondersoek ten opsigte van die higiëne by die gebruik van die beker mag oplewer soos volg aan:

- * dat die gebruik om die nagmaalselemente, sittende aan 'n tafel, te ontvang, gehandhaaf word; en
- * dat die moontlikheid om die nagmaalselemente, dit wil sê brood en wyn te bedien by wyse van 'n communio ambulatoria, (lidmate beweeg by die tafel verby), aan die Algemene Kerkvergadering voorgelê word om te verneem of die vergadering daarin 'n alternatiewe moontlikheid sien;
- * dat steeds in gedagte gehou moet word dat die manier waarop die nagmaal gevier word, 'n middeelmattige saak is.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering handel oor die aanbevelings van Prof Pont in verband met die wyse van nagmaalsviering.

3. NAGMAALBEKER EN VIGS

Dr AJP Burger, internis te Potchefstroom, is versoek om 'n rapport oor die nagmaalbeker en vigs vir die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op te stel.

Dr Burger trek die volgende gevolgtrekkings:

'n Ernstige vigs pandemie, moontlik meer omvangryk en met groter gevolge as die swart pes van die middeleeue, gaan ontwikkel in die volgende 15 tot 20 jaar.

- ** Vir die eerste omtrent 5 jaar sal die infeksie onopgemerk wyd versprei, sonder om sy teenwoordigheid bekend te stel by wyse van simptome van 'n siektetoestand.
- ** Die infeksiekoers onder swart heteroseksueles is waarskynlik tans in die omgewing van 0,1%. Eksploensieële ontplofing van die infeksie (totdat 50% na 80% van die seksueel aktiewe bevolking geïnfecteer is) word oor die volgende 5 jaar verwag.
- ** Daarna, tot op omtrent 17 jaar van nou af, sal toenemende sterftes plaasvind totdat tussen 50% en 90% van die geslagtelik aktiewe bevolking dood is.
- ** Die laagste sterftekoers sal wees by:
 - Kinders onder 14 jaar (seksueel onaktief)
 - Ou mense
- ** Die mees kritiese tyd kan wees omtrent 12 jaar van nou af, wanneer baie sterftes alreeds plaasgevind het, en min gesonde werkers sal oorbly om dienste in stand te hou, terwyl daar 'n maksimum aantal siekes en sterwendes versorg sal moet word (in die omgewing van 1 000 000?)

- ** Die siekte is tans 100% dodelik binne enkele jare, en 'n teenmiddel is nie beskikbaar nie. Die moontlikheid dat 'n teenmiddel betyds (binne 5 jaar?) ontwikkel sal word, is skraal. Die bestaan van 'n effektiewe teenmiddel sal die probleem met Vigs verlig dog nie uitskakel nie (vgl die ondervinding met Sifilis en ander minder ernstige veneriese siektes, wat nog nie uitgewis is ten spyte van effektiewe teenmiddels nie.)

Na aanleiding van onder meer die ondervinding met die swart pes in die middeleeue, kan slegs enkele moontlike gevolge aangetoon word wat lewenswyse gaan beïnvloed, en landsbestuur gaan kompliseer:

- ** **Demografiese gevolge:** Vermindering van die bevolking; verandering van die bevolkingsamestelling; verandering in die bevolkingsdistribusie landswyd; ontvolking van spesifieke dele van die land.
- ** **Infrastrukturele instandhoudingsprobleme:** Paaie; vervoerdienste; gesondheidsdienste; maatskaplike dienste en bejaardesorg; onderwys; voedselproduksie; stagnasie van nuwe ontwikkelingsprojekte in verband met behuising en dorpe en stede.
- ** **Kulturele gevolge:** Verandering van die siening van die bevolking oor sake soos: Politieke strukture en stelsels; humanisme en liberalisme; konserwatisme; ortodoksisme. Die ontstaan van episodes van bevolkingshisterie en heksejagte en onoorwoë radikale optrede.
- ** **Religieuse gevolge:** Die swart pes was een van die faktore wat sterk bygedra het tot die verbreking van die houvas van die kerk op die mense, en was een van die stimuli vir die ontwikkeling van die renaissance. Charismatiese en fundamentalistiese groepe het ontstaan (vgl die flagellante; antisemitisme en ander heksejagtery).
- ** **Ekonomiese en nywerheidsgevolge:** Effekte op "Consumerism"; mynboubedryf; private sektor (veral groot kettingwinkels); inflasie; rentekoerse en eiendomsmark; werkverskaffing; agtergeblewe gebiede; algemene ekonomiese ineenstorting.

In die komende krisis sal bevreesde en onseker bedreigde mense (lidmate) onvoorspelbaar en emosioneel optree.

Hiervoor is daar al sterk aanduiding by die houding van wetenskaplikes, en die gesondheidsberoepe (geneeshere, verpleegsters), wat die siekes moet gaan versorg.

By 'n redelike aantal van die versorgers word Vigs lyers geblameer dat hulle self verantwoordelik is vir hulle eie toestand; dat Vigs 'n ekologiese regstellingsmeganisme is; dat onkoste om die probleem die hoof te bied onoorkomelik groot is, en dat behandeling meer as die minimum (verligting van lyding buite hospitaalverband) nie aangewese is nie.

Sommige wetenskaplikes ignoreer doelbewus die probleem en wil nie aan navorsing deelneem nie.

Heelwat van die amptelike owerhede wat ernstige aandag behoort te gee aan die probleem, se inertia is nog te groot om aan die gang te kom.

Dit gaan onvermydelik gebeur dat die gemeenskaplike nagmaal-beker verdag gemaak word, met ernstige gevolge vir lidmate, geestelike versorging, en die gesondheid van die kerk. Dit kan selfs voorspel word dat mense geneigd sal wees om gesamentlike byeenkomste te vermy.

Dr Burger maak ten spyte van die bostaande somber feitestellings en projeksies die volgende stellings en aanbeveling.

- * Dit is waarskynlik nodig dat die Algemene Kerkvergadering ernstige oorweging skenk aan die stigting van 'n klein multiprofessionele span wat die effekte op die kerk en sy rol in die samelewing, en die effek op sy lidmate, moet ondersoek, en teenmaatreëls beplan. So 'n komitee kan tans redelik rustig en oorwoë besin en uitbrei indien nodig, tot tyd en wyl die krisis verby is.
- * Daar is min twyfel dat Vigs nie deur eetgerei (nagmaal-beker) versprei sal word nie.
- * Daar is ewe min twyfel dat die gewone lidmaat probleme gaan hê met die nagmaalbeker en vigs.

AANBEVELING: * Die Algemene Kerkvergadering neem kennis van die verslag van dr AJP Burger oor die nagmaalbeker en vigs.

- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word versoek om 'n multi-professionele studiekommissie saam te stel wat die effekte van vigs op die kerk sal ondersoek en teenmaatreëls beplan.

4. GEMEENSKAPLIKE GEBRUIK VAN BEKER

Die Kerkraad van die gemeente Oos-Moot dien die volgende beskrywingspunt in.

"Die Algemene Kerkvergadering laat 'n studie onderneem insake die gemeenskaplike gebruik van die beker by die Nagmaal.

MOTIVERING

- * Lidmate van die gemeente het te kenne gegee dat hulle graag sal verneem of daar enige alternatiewe vir die gebruik van 'n gemeenskaplike beker bestaan;

- * Uit die briewekolom van "Die Hervormer" is dit duidelik dat ander lidmate probleme rondom die aangeleentheid ondervind;
- * 'n Studie aangaande die aangeleentheid is sover vasgestel kon word, nie in die jongste verlede in die Kerk onderneem nie;
- * Dit is noodsaaklik dat daar voortdurend studies onderneem sal word oor sake waaroor daar moontlik meningsverskil mag bestaan."

Die Kerkraad van Pretoria-Oos het 'n versoek aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gerig, waarin gevra is om oor die uiters delikate saak advies te gee. Die kerkraad het by 'n groep jong lidmate 'n vrees opgemerk om die gemeenskaplike beker te gebruik uit vrees dat Vigs moontlik deur die gemeenskaplike beker oorgedra kan word.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die Raad vir Maatskaplike Sake versoek om 'n studie oor dié onderwerp te doen en aanbevelings in verband met die gebruik van die gemeenskaplike beker te maak.

Vergelyk onder Apostolaat die agendapunt : Vigs - 'n Pandemiese siekte.

AANBEVELING: Die beskrywingspunt word behandel.

XX. OPSIG EN TUG

1. OPSIG EN TUG : BESKRYWINGSPUNTE

Die Ring van Heidelberg stuur die volgende beskrywingspunt:

Die hele aangeleentheid van die opsig en tug in die kerk is 'n saak waaroor daar nog baie onduidelikheid bestaan, veral ten opsigte van die verantwoordelikheid van die lidmaat. Daarom versoek die Ring van Heidelberg die Algemene Kerkvergadering om 'n opvoedingsaksie vir lidmate van die Hervormde Kerk oor die opsig en tug te bespreek. Voorts moet ook uitgewys word watter rol opsig, toesig en tug binne gemeentes behoort te speel en wat die verantwoordelikheid van die lidmaat behels.

Die Ring van Noordelike Pretoria versoek per beskrywingspunt:

Dat die uitoefening van die tug met betrekking tot predikante deur die ringsvergadering of die ringskommissie behartig sal word.

Motivering

Die ringsvergadering het reeds die bevoegdheid om oor die ander ampte tug uit te oefen. Dit is die aangewese weg om in die lig van die breëre bevoegdhede van die ringsvergadering ook hierdie bevoegdheid aan die ringsvergadering toe te vertrou.

AANBEVELING: Die beskrywingspunte van die Ringe van Heidelberg en Noordelike Pretoria word behandel.

2. OPSIG EN TUG : WYSIGINGS VAN BEPALINGS 112, 117.5 en 119.4

Die Raad vir Regsadvies adviseer dat die volgende wysigings aangebring word :

Dat die laaste sin in die huidige Bepaling 112 wat soos volg lees: "Daarna word volgens die bepaling vir die tug gehandel" vervang word met die volgende : "Die tugvergadering is verplig om toe te sien dat binne 3 dae na hierdie optrede 'n skriftelike klag by hom ingedien word en daarna die klag te ondersoek in ooreenstemming met die Bepalings".

Dat Bepaling 112 verder in twee sub-Bepalings verdeel word sodat die hele Bepaling soos volg daar sal uitsien :

BEPALING 112

Aanstootlike sondes

1. In die geval van aanstootlike sondes wat die eer van God, die geloof en vertroue van die gemeente aantast en die goeie orde bedreig, sal die betrokkenes selfs sonder 'n skriftelike klag, met die verbygaan vir die bepaling vir die opsig die gebruik van die sakramente ontsê word. In die geval van 'n ampsdraer sal hy terselfdertyd van sy amppligte onthef word.
2. Die tugvergadering is verplig om toe te sien dat binne 3 dae na hierdie optrede 'n skriftelike klag ingedien word en die klag daarna te ondersoek in ooreenstemming met die bepalinge.

Die Raad doen ook aan die hand dat vanweë die feit dat Bepalings 112 en 114 inhoudelik beter bymekaar hoort terwyl Bepaling 113 beter by Bepaling 111 aansluit, Bepalings 112 en 113 omgeruil word.

Wat Bepalings 117.5 en 119.4 ("getuies" en "mede-ondertekenaars") betref, is die Raad se advies dat die verwarring oor die twee begrippe voorkom kan word deur die betrokke twee subartikels soos volg te wysig :

BEPALING 117.5:

Die klagskrif word deur die klaer en twee getuies onderteken. Die getuies bevestig die klaer se handtekening sonder om by die inhoud van die klag gemoeid te wees.

BEPALING 119.4:

Die voorsitter en skriba roep binne drie dae die klaers(s), die aangeklaagde en alle persone wat vir die partye getuienis moet lewer, per aangetekende pos op.

Dat 'n klag aanhangig gemaak is en waar en wanneer die vergadering plaasvind, word uitdruklik in die kennisgewing genoem en 'n afskrif van Bepaling 128 word ingesluit.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering behandel die voorgestelde wysigings aan Bepalings 112, 117 en 119.

XXI. HUWELIKE

1. MORALITEIT EN DIE HUWELIK

Dr R M Naudé het op versoek 'n memorandum oor die onderwerp: Moraliteit en die Huwelik voorberei. Die memorandum van dr Naude is ter insae.

Hy behandel in die memorandum onderwerpe soos:

- * Moraliteit, Kerk en Staat.
- * Die huwelik en gesin.
- * Egskeiding en die Egskeidingswet.

Nadat hy op die verantwoordelikheid van die staat in hierdie verband gewys het, toon hy aan dat dit vir die kerk belangrik is om aan die hand van die egskeidingsyfer die volgende in berekening te bring:

- * Dat daar regdeur die kerk en by elke gemeente 'n spesifieke poging aangewend moet word om meer rondom die inhoud en die wese van die huwelikskategese te maak. Programme wat oor 'n langer tyd as slegs 'n "geselsie" oor die huwelik is, sal noodsaaklik wees.
- * Dat huweliksonenigheid so vroeg as moontlik geïdentifiseer en gehanteer moet word.
- * Dat predikante toenemender ook oor die inhoud en die hantering van huweliksprobleme toegerus sal moet word.

- * Dat die diensgroepstelsel van die kerk en gemeentes sinvoller benut moet word om die nodige toerusting aan gemeentelêde in en rondom die huwelik te bied.

Die Raad vir Kerk en Owerheid het die memorandum breedvoerig bespreek en bepaalde besluite oor die hantering van die sake met die owerheid geneem. Die reëlins in hierdie verband word reeds getref.

- AANBEVELING:**
- * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word versoek om in samewerking met die Raad vir Kerk en Owerheid met die owerheid oor moraliteit en die huwelik in gesprek te tree.
 - * Die Algemene Kerkvergadering benadruk die verantwoordelikheid van elke gemeente en kerkraad ten opsigte van moraliteit en die huwelik.

2. EGSKEIDING

Beskrywingspunt : Ring van Zeerust.

Die Ring van Zeerust versoek die Algemene Kerkvergadering om opnuut na egskeiding en hertrou te kyk en om indien nodig nuwe riglyne te formuleer wat reg aan die Bybelse gegewens sal laat geskied aangesien dit soms voorkom asof die huidige riglyn aan die onrusbarende huweliksverval meewerk. Die nuwe riglyn moet daarvan getuig dat die kerk erns maak met die heiligheid van die huwelik en die huweliksbelofte wat die kerk afneem en doelgerig leiding aan kerkrade gee om die toenemende huweliksverval te probeer teëwerk.

Die beskrywingspunt sal deur ds GJM Wolmarans gestel word op die Algemene Kerkvergadering.

AANBEVELING: Die beskrywingspunt van die Ring van Zeerust word behandel.

XXII. KERKLIKE GOEDERE

1. RAAD VAN FINANSIES

1.1 Samestelling van die Raad

Die 61ste Algemene Kerkvergadering het ingevolge Bepaling 185 2(a) die volgende persone as lede van die Raad van Finansies gekies.

Dr J de Loor, prof P W Hoek, mnr A J Marais, mnr T F Dreyer, dr P A Claassens.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het ingevolge Bepaling 185 2(b) ds J P J Wagenaar en mnr H Vermooten benoem.

Die voorsitter van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, prof J P Oberholzer asook die skriba, ds J C de Lange is ingevolge Bepaling 185 2(c) ampshalwe lede van die Raad.

Prof P W Hoek het bedank as lid van die Raad en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het mnr J I Breytenbach in sy plek benoem.

Dr P A Claassens wat ook 'n sekundus lid op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering was, moes met die afsterwe van ouderling J P van den Berg as primuslid op die Kommissie sitting neem. Daarmee het sy sittingsreg op die Raad van Finansies verval en het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering Ds A P J Beukes in sy plek benoem. Dr Claassens is intussen op 1 Junie 1987 aangestel as Hoofdirekteur Kerklike Administrasie op die personeel van die Administrateur.

AANBEVELING

Die Algemene Kerkvergadering kies vyf lede op die Raad van Finansies met inagneming van bepaling 12.9.

Lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is nie vir die Raad van Finansies verkiesbaar nie. 'n Persoon mag nie tegelyk lid van die Raad van Finansies en die Kuratorium wees nie. In sy keuse is die Algemene Kerkvergadering nie beperk tot sy lede nie.

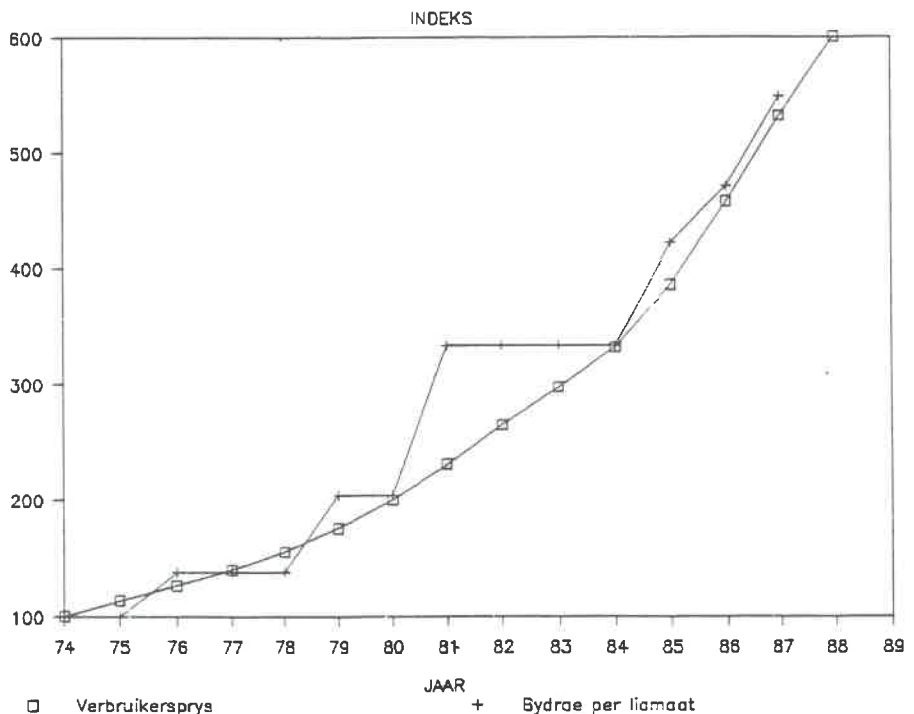
2. OORSIG OOR DIE FINANSIËLE POSISIE VAN GEMEENTES OOR DIE JARE 1985/87

Hierna volg statistiese gegewens ten opsigte van die gemeentes se inkomste en uitgawes oor die jare 1985, 1986 en 1987 met 'n vergelyking teenoor die tydperk 1983/86.

Uit die gegewens blyk dit dat die verhoudings van die verlede tussen bepaalde statistieke in die meeste gevalle gehandhaaf is. Ons verwys in die verband na die tabelle op bladsye 393 - 395.

Inkomste uit gemeentelike bronne het met 44% toegeneem oor die onderhawige 3 jare. Dit wil voorkom asof lidmate se offerbereidheid tot 'n redelike mate tred hou met die inflasiekoers soos aangedui in bygaande grafiek vir die tydperk 1974 tot 1987.

VERBRUIKERSPRYS EN BYDRAE PER LIDMAAT

Offergawes bly steeds die gemeente se belangrikste bron van inkomste. Onderstaande tabel toon die gegewens ten opsigte van die inkomste van gemeentes oor die afgelope drie jaar in vergelyking met die tydperk 1979/81 en 1982/84.

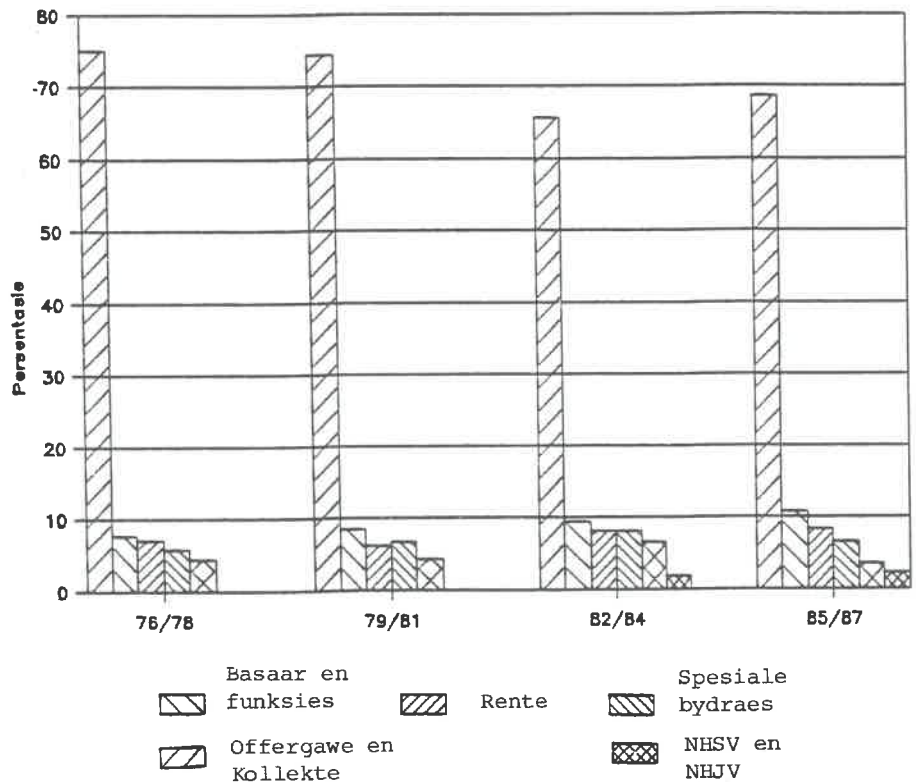
VERGELYKENDE SAAMGESTELDE STAAT VAN INKOMSTE EN UITGAWES VAN DIE GEMEENTES VAN DIE KERK

	1979/81	% van totale inkomste	1982/84	% van totale inkomste	1985/87	% van totale inkomste
<u>INKOMSTE UIT GEMEENTELIKE BRONNE (LIDMATE)</u>						
- Offergawes	26.142.364	69,8	40.432.642	61,5	62.102.923	64,6
- Spesiale bydraes	926.311	2,5	3.152.931	4,8	5.752.885	6,0
- Bydraes tot fondse (soos bv Boufonds)	1.585.669	4,2	2.263.086	3,4	551.992	0,6
- Basaars en funksies	3.173.610	8,5	6.160.487	9,4	10.400.573	10,8
- Deurkollekte	1.667.744	4,5	2.734.459	4,2	3.924.847	4,0
- Bydraes vir Barmhartigheidsdienste	1.388.680	3,7	3.933.755	6,0	3.004.916	3,1
- Bydraes vir Bybelgenootskap	188.333	0,5	312.297	0,5	350.900	0,4
- Bydraes vir Sending	45.279	0,1	33.586	0,1	53.845	-
- Inkomste vir Kategese	170.395	0,4	335.933	0,5	516.073	0,5
TOTALE INKOMSTE UIT GEMEENTELIKE BRONNE	35.288.385	94,2	59.359.176	90,4	86.658.954	90,0
<u>GEMIDDELDE INKOMSTE PER LIDMAAT PER JAAR TOENAME TEENOR VORIGE TYDPERK</u>						
	R92-96 48%		R151-80 63%		R218-66 44%	
<u>TRUSTFONDSE ONTVANG NAMENS:</u>						
- NHSV	-	-	1.082.667	1,6	1.733.940	1,8
- NHJV	-	-	201.901	0,3	368.701	0,4
<u>ANDER INKOMSTE</u>						
- Rente-inkomste op beleggings	837.185	2,2	1.988.714	3,0	2.620.609	2,8
- Subsidies	408.864	1,1	930.588	1,4	1.692.106	1,8
- Diverse ander inkomste insluitend huur-inkomste	912.740	2,5	2.184.457	3,3	3.098.063	3,2
TOTALE INKOMSTE	37.447.174	100%	65.747.503	100%	96.172.373	100,0

Gemeentes word egter verplig om ook ander bronne van inkomste te ontgin om steeds stygende koste die hoof te bied. So word basaars, verkopings en kompetisies van allerlei aard al meer aangebied, om inkomste aan te vul.

Onderstaande histogram toon die verhouding tussen offergawes en ander inkomste oor die tydperk 1976/87.

INKOMSTE UIT GEMEENTELIKE BRONNE

Teenoor die stygings in inkomste het uitgawes met 64% toegeneem oor die drie jaar teenoor die totale uitgawes van die vorige drie jaar.

Van die vernaamste stygings het voorgekom by:

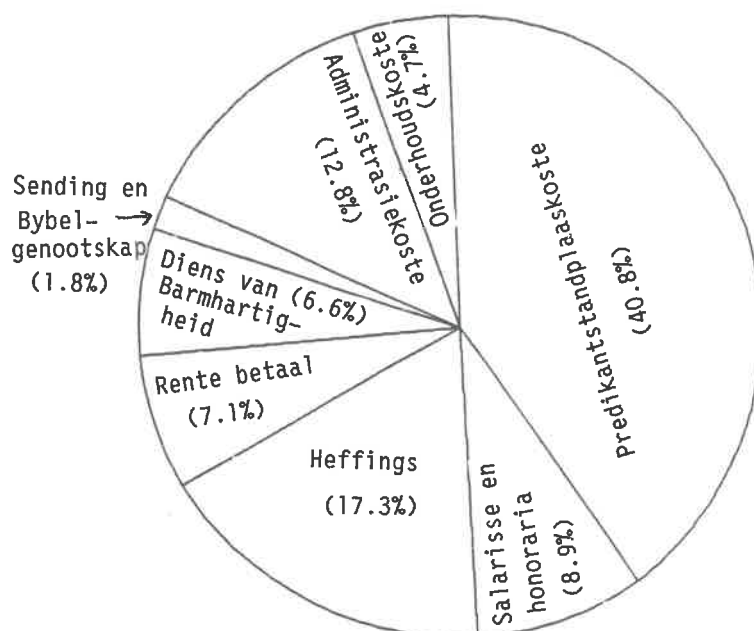
- Predikantstandplaaskoste	65%
- Salarisse, lone en honoraria	56%
- Heffings - sinodaal en op ringsvlak	73%
- Rente	54%
- Bydraes vir die diens van barmhartigheid	50%

Onderstaande tabel toon die uitgawes van gemeentes oor die afgelope drie jaar in vergelyking met die tydperke 1979/81, 1982/84 en 1985/87.

UITGAWES	1979/81	As % van totale uitgawes	As % van inkomste uit gemeentelike bronne	1982/84	As % van totale uitgawes	As % van inkomste uit gemeentelike bronne	1985/87	As % van totale uitgawes	As % van inkomste uit gemeentelike bronne
	R			R			R		
- Predikantstandlaas-koste	11.352.442	40,51	32,17	19.755.591	38,62	33,28	32.620.491	38,8	37,6
- Traktement	7.652.333	27,31	21,69	13.562.083	26,51	22,54	21.338.380	25,4	24,6
- Woningtoelae	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- Reistoelae en onkoste	2.580.401	9,21	7,31	4.188.868	8,10	7,06	7.322.531	0,4	0,4
- Pensioen en Mediese fondsydraes	1.119.708	3,90	3,17	2.034.540	3,92	3,38	7.481.176	8,9	8,6
- Konsulent en ander predikante	509.476	1,82	1,44	1.245.429	2,43	2,10	33.498.884	4,2	4,0
- Salariesse en honoraria	2.715.916	9,69	7,70	4.789.175	9,36	8,07	1.682.569	1,9	1,9
- Skryfbehoeftes en telefoon	661.949	2,36	1,88	1.228.518	2,40	2,07	7.471.396	8,9	8,6
- Heffings	-	-	-	-	-	-	2.243.427	2,7	2,6
- Algemene Kerkfonds	3.923.746	14,00	11,12	8.210.069	16,04	13,83	14.247.604	16,9	16,4
- Ringsgelede	71.802	0,26	0,20	149.268	0,29	0,25	233.471	0,3	0,3
- Rente betaal	1.509.923	5,39	4,28	3.864.236	7,55	6,51	5.945.890	7,1	6,9
- Reis- en verblyfonkoste	88.631	0,32	0,25	158.793	0,31	0,27	75.544	0,1	0,1
- Onderhoud eiendomme	1.229.849	4,39	3,49	2.247.798	4,39	3,79	3.029.564	3,7	3,6
- Bus- en motoronkoste	45.496	0,16	0,13	80.614	0,16	0,13	151.002	0,2	0,2
- Ouditgelede	125.885	0,45	0,36	204.945	0,40	0,35	329.416	0,4	0,4
- Verzekering	180.409	0,64	0,51	434.383	0,85	0,73	992.216	1,2	1,1
- Huur betaal	111.578	0,40	0,32	159.390	0,31	0,27	289.914	0,3	0,3
- Algemene uitgawes	1.194.159	4,26	3,38	1.842.705	3,60	3,10	2.975.112	3,5	3,4
- Munisipale koste	453.081	1,62	1,28	921.225	1,80	1,55	2.086.089	2,5	2,4
- Bydraes vir Evangelisasie	-	-	-	-	-	-	89.202	0,1	0,1
- Bydraes vir Barmhartigheids-dienste e.a.	2.122.574	7,57	6,01	3.706.511	7,24	6,24	5.570.331	6,6	6,5
- Bydraes vir Bybelgenootskap	551.768	1,97	1,56	1.063.539	2,08	1,79	1.387.089	1,6	1,6
- Bydraes vir Sending	581.056	2,07	1,65	663.328	1,30	1,12	128.290	0,2	0,1
- Uitgawes vir Kategese	150.807	0,54	0,43	352.316	0,69	0,59	504.743	0,6	0,6
- Tekorte op publikasies	443.784	1,58	1,26	53.670	0,18	0,16	1.285.593	1,5	1,5
- Aankope en intekengseide	1.074.708	-	-	1.078.324	-	-	2.995.563	-	-
- Min: Verkope	630.924	-	-	984.654	-	-	1.709.970	-	-
- Waardevermindering	-	-	-	-	-	-	736.413	0,9	0,8
TOTALE UITGAWES	28.024.331	100%	79,42	51.171.503	100%	86,20	84.055.366	100 %	97 %
TOENAME TENOOR VORIEGE TYDPERK	-	-	-	83%	-	-	64%	-	-
- Trustfondse uitbetaal aan of namens:	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- NHSV	-	-	-	1.175.514	-	-	1.660.264	-	-
- NHUV	-	-	-	1.171.626	-	-	301.187	-	-
- Oorskot	28.024.331	100%	79,42	52.518.643	100%	86,20	87.016.817	100 %	97 %
- Uit gemeentelike bronne (lidmate)	9.422.843	-	-	13.228.860	-	-	9.155.556	-	-
- Uit ander bronne (rente, huur, subsidies ens.)	7.264.054	-	-	8.125.101	-	-	1.744.778	-	-
- Oorskot as % van totale inkomste	2.158.789	-	-	5.103.752	-	-	7.410.778	-	-
Totale uitgawe as % van inkomste	37.447.174	100%	79,42	65.747.503	100%	86,20	96.172.373	100 %	97 %
Totale uitgawe as % van totale inkomste	25,16%	-	-	20,12%	-	-	13,9%	-	-
Totale uitgawe as % van inkomste	79,41%	-	-	86,20%	-	-	97,0%	-	-
Totale uitgawe as % van totale inkomste	74,84%	-	-	79,88%	-	-	90,5%	-	-

Uit die tabel blyk dit dat die bestedingspatroon in die Kerk, oor die geheel vir die tydperke aangedui, weinig verander.

Die sirkeldiagram hieronder toon die verdeling tussen die verskillende poste op die gemeente se uitgawestaat.

Dit is verontrustend dat gemeentes op 3% na die inkomste uit gemeentelike bronne aangewend het om uitgawes te dek. Die oorskot vir die drie jaar beloop R9 155 556 teenoor R13 228 860 vir die tydperk 1982/84. Van die oorskot kom R7 410 778 uit ander bronne soos rente, huur, subsidies ens.

In die drie jare waaroor die verslag handel het dit as gevolg van die langdurige droogte, by baie gemeentes op die platteland nie finansiële goed gegaan nie. Ook stedelike gemeentes is geraak deur die ekonomiese druk wat Suid-Afrika beleef.

Om die finansiële posisie op die langtermyn gesond te hou sal die Kerk op verskeie terreine finansiële dissipline moet toepas o.a.:

- * Lidmate sal aangespoor moet word tot ware offerbereidheid.
- * Kerkrade sal verantwoordelik te werk moet gaan wanneer hulle uitbreidings aan geboue of nuwe geboue beplan.
- * Ringsvergaderings moet baie oordeelkundig te werk gaan met vorming van nuwe gemeentes en vasstelling van gemeentegrense.
- * Daar sal ook op sinodale vlak rekening gehou moet word met die vermoë van gemeentes wanneer uitbreiding van sinodale werksaamhede beplan word.

Daar is etlike beskrywingspunte opgeneem in die agenda waarin gevra word vir rasionalisasie ten opsigte van die sinodale werksaamhede en die Kerk se sentrale administrasie.

'n Konsepbegroting vir 1989 is reeds aan gemeentes gestuur waarin die Raad van Finansies ten opsigte van verskeie begrotingsposte reeds stappe tot rasionalisasie geneem het. In die paragrafe wat handel oor die begroting en heffings word meer spesifiek hieroor gehandel.

Die algemene finansiële posisie van die gemeentes gemeet aan die verhouding van bates teenoor laste was op 31 Desember 1987 steeds gesond. Onderstaande saamgestelde staat van bates en laste van die gemeentes toon dat totale bates met 30% gegroei het oor die drie jare. Vaste eiendom het gegroei met 33% en kontantbates met 23%, terwyl fondse gegroei het met 26%.

VERGELYKENDE SAAMGESTELDE STAAT VAN BATES EN LASTE VAN DIE GEMEENTES VAN DIE KERK (EIENDOMME TEEN KOSPRYS)

	31 Des. 1981	31 Des. 1984	31 Des. 1987
BATES			
- Vaste eiendom	32.874.772	50.929.291	67.636.148
- Kerkgeboue	23.901.085	28.826.228	37.125.565
- Sale en kateseselokale	1.258.618	5.410.305	6.891.496
- Pastorieë	5.769.491	12.979.855	17.684.309
- Ander eiendomme	1.945.578	3.712.903	5.934.778
- Motorvoertuie	60.244	154.578	141.998
- Meubels en toerusting	2.163.451	3.893.648	4.654.835
- Publikasie voorraad	195.136	306.933	478.511
- Debiteure	511.115	869.758	508.576
- Lenings aan die Raad van Finansies (Kerkgeld-vir-Kerk-werkfonds)	3.125.136	5.851.365	7.932.297
- Vaste deposito's, spaarrek. en kontant op lopende rekenings	2.892.823	2.356.797	2.183.355
- Trustfondse	-	37.814	-
TOTALE BATES	41.822.677	64.400.184	83.535.720
Groei in bates sedert vorige tydperk	44%	54%	30%
Groei in vaste eiendom sedert vorige tydperk	38%	55%	33%
Groei in kontant, deposito's en lenings aan die Raad van Finansies	78%	36%	23%
LASTE			
- Lenings verskuldig aan die Raad van Finansies (Kerkgeld-vir-Kerk-werkfonds)	3.899.007	7.178.069	9.047.653
- Ander lenings	1.008.956	2.981.595	4.145.620
- Trustfondse	370.136	627.838	899.828
- Diverse krediteure (sluit in bankoortrekkings)	1.406.368	3.774.254	6.551.155
TOTALE LASTE	6.684.467	14.561.756	20.644.256

Groei in lenings by die Raad van
Finansies en verbandlenings
Groei in totale laste

48% 107% 30%
54% 118% 42%

BATES OORSKRY LASTE MET

35 138 210 49 838 428 62 891 464

- Opgehoopde fondse
- Spesifieke fondse

34 500 589	48 942 027	62 265 715
637 621	896 402	625 749

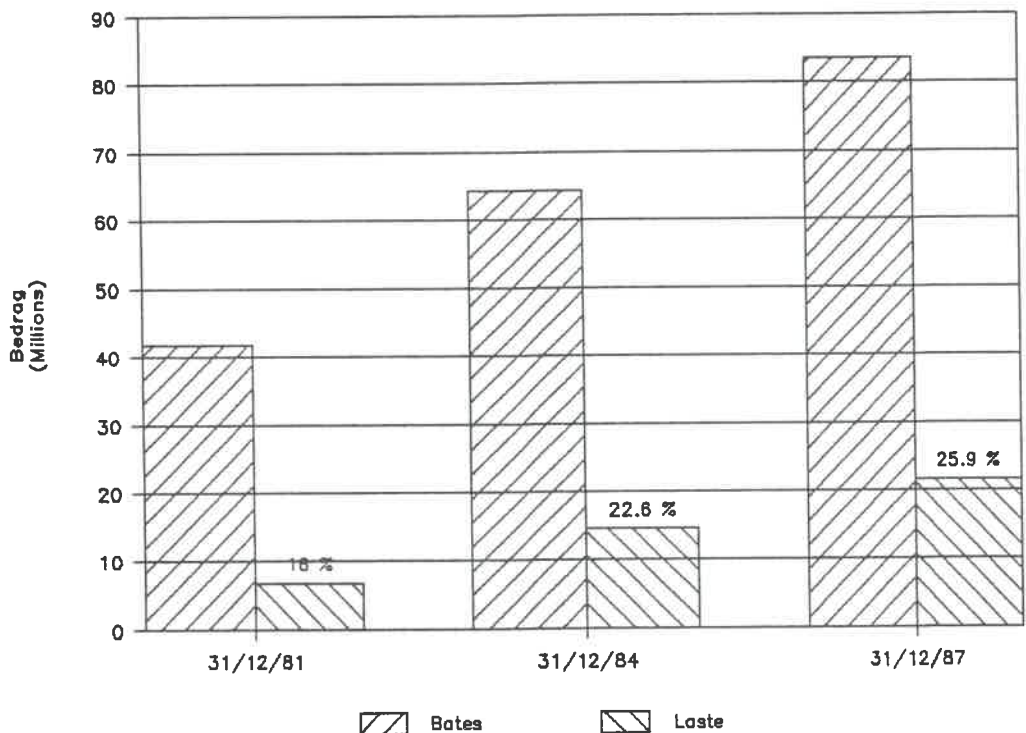
GROEI IN FONDSE SEDERT VORIGE
TYDPERK

42% 42% 26%

Volgens die staat oorskry bates die laste met R62 891 464.
Vaste eiendom word getoon teen kosprys. Die gemeentes se geboue
word tans verseker vir 'n vervangingswaarde van R196 513 539.

Onderstaande histogram toon die verhouding van bates tot laste
op 31 Desember van die jare 1981, 1984 en 1987.

GEMEENTELIKE BATES EN LASTE

3. FINANSIËLE STATE VAN DIE RAAD VAN FINANSIES

As bylae tot die agenda word ingesluit:

- * die balansstaat op 31 Desember 1988.
- * balansstate wat die stand van bates en finansieringsbronne vir die afsonderlike fondse en rekeninge aantoon op 31 Desember 1988.
- * gekonsolideerde inkomstestate vir die jare 1986, 1987 en 1988.

3.1 Bates en Laste

Die bates onder direkte beheer van die Raad van Finansies het met R10 314 386 toegeneem sedert 1985 en staan op 31 Desember 1988 op R40 916 688.

Die verpligtinge van die Raad het met R9 323 698 toegeneem en staan op 31 Desember 1988 op R32 074 050.

Die opgehoopde fondse het oor die drie jaar toegeneem met R990 688 en staan op 31 Desember 1988 op R8 842 638.

Die toename in die fondse het soos volg plaasgevind.

	TOENAME	AFNAME
Administrateurskantoor		1 919 013
Algemene Kerkfonds	41 293	
Algemene reserwe	92 664	
Argief en Museum		22 621
Barton Keep	5 191	
Bearbeiding Bejaardes	2 795	
Christelike Vrou	33 866	
Dirk van der Hoffgebou		39 721
Eiendomreserwe	8 530 479	
Evangelisasie standplase	27 682	
Fonds vir Gemeente Opbou	283 508	
Generaal Pretoriusgebou	452 562	
Hospitaalbearbeiding	78 122	
Jacob Maréstraat eiendom	25 769	
Kapitaalvoorsieningsfondse	1 327 098	
Kital		230 336
Konservatorium vir Kerkmusiek		17 138
Minnaarstraat Eiendom	353 617	
NHSV Hoofbestuur	35 634	
Pastorale Verwysingsdiens		3 795
Raad vir Belydende Jeug		11 362
Raad vir Kategese		19 841
Sendingraad	42 655	
Oorgedra	11 332 935	2 263 827

	TOENAME	AFNAME
Oorgebring	11 332 935	2 263 827
Studentebearbeiding	14 087	
Sentrale Fonds vir Publikasies	9 000	
Teologiese Opleidingsfonds	180 514	
Tydskrifafdeling		17 040
Van der Hoff Studiefonds	23 753	
Verhuurde eiendomme	41	
Versekeringsfonds	58 519	
Waterval Eiendom		5 495
Tekort van Sakebedrywe		7 446 969
De Jager/HAUM t o v Kital		894 830
	11 618 849	10 628 161
	10 628 161	
	990 688	

Min: Afname

3.2 Eiendomme aangekoop en deur bemakings verkry:

Aangekoop

Gedeelte 113 van die plaas Waterval 273, Pyramid (teen kosprys)	38 500
Erf 228 Meyersdal Uitbreiding 2, Alberton (teen waardasie)	220 000
Erf 275 Paradystrand, Humansdorp (In trust vir Gem. Port Elizabeth (Wyk Jeffreysbaai))	12 843
Erf 1351 Rustenburg (Gerrieshof) (In trust vir Ons Tuis)	250 000

Deur Bemaking verkry

Ged. 10 en Ged. 12 van die plaas Syferfontein No. 115, groot ± 281 ha. Erflating van wyle J A P Oberholzer. (Boedel in proses van afhandeling - waardasie)	250 000
--	---------

3.3 Eiendom verkoop of oorgedra

Verkoop

	VERKOOPPRYS	BOEKWAARDE
Erf 409 Aucklandpark	111 150	29 673
Studente-wonings Turfloop	19 500	6 836
Ged. 278 van die plaas van die plaas Grootvlei 272 met woonhuis	160 000	160 000

Oorgedra na die Kinderhuise van die Nederduitsch Hervormde Kerk

Hoewe 169 Wonderboom Landbouhoewes	150 921
Hoewe 152 Wonderboom Landbouhoewes	109 745

Oorgedra na Monument Tehuise

Erf 424 Potgietersrus	16 287
Erf 425 Potgietersrus	30 479

3.4 Eiendomme ten dienste van die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika – daargestel deur Ringsendingrade:

Hierdie eiendomme word op die balansstaat aangetoon teen 'n nominale waarde van R1 aangesien die landswet bepaal dat hierdie eiendomme nie op die Raad se naam geregistreer kan word nie. Die eiendomme, wat kerkgeboue en pastorieë insluit, word vir versekering-doeleindes gewaardeer op R833 000.

4. HEFFINGS

Die sestigste Algemene Kerkvergadering (1983) het die praktyk gevestig dat die vergadering self die begroting vasstel in die jaar waarin hy sit en dit verder aan die Raad van Finansies oorlaat om in oorleg met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in die tussenjare die begroting te bepaal. Vir die tussenjare moet die Raad van Finansies net vir die vasgestelde poste begroot en die begroting aanpas met eskalasie of vermindering van die koste verbonde aan die bestaande poste.

Die Algemene Kerkvergadering het ook besluit dat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die begroting keur en sy goeie oordeel moet gebruik om, in samewerking met die Raad van Finansies en met inagneming van ekonomiese omstandighede dié poste wat op die prioriteitslys verskyn in werking te stel.

Van die poste wat op die prioriteitslys verskyn het, is die volgende ingestel.

- * Die kategesestandplaas (direkteur by Kital).
- * Tweede standplaas by die studentegemeente in Pretoria (U.P) en Potchefstroom.
- * Medeprofessore by die Departemente Nuwe Testamentiese Wetenskap en Dogmatiek en Christeliek Etiek aan U P.

Poste wat nog op die prioriteitslys verskyn maar nog nie in werking gestel is nie, is:

* Professore aan die Departemente Praktiese Teologie, Godsdiens en Sendingwetenskap en Kerkgeskiedenis en Kerkreg.

* Jeugwerk/Opvoeding en Onderwys.

* Voltydse direkteur vir die Pastorale Verwysingsdiens.

4. Een professor aan die Hervormde Teologiese Opleiding.

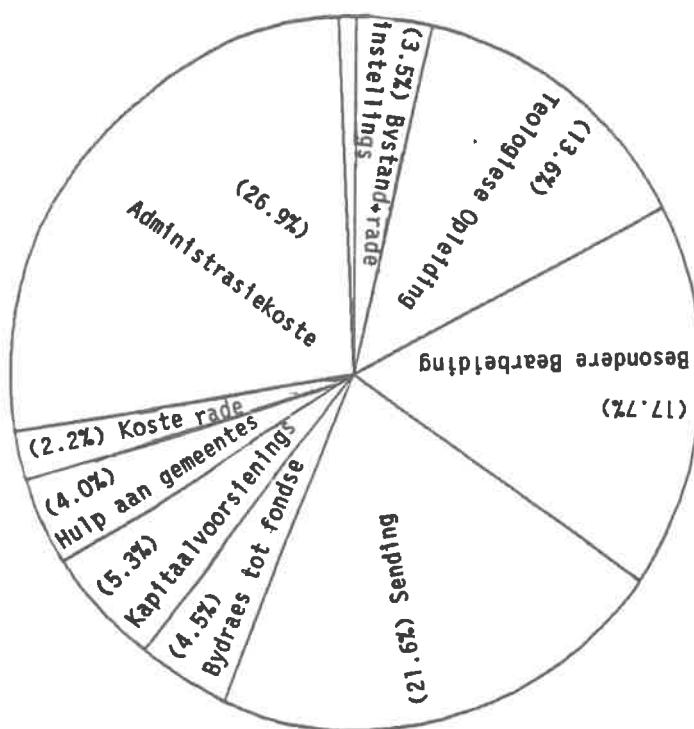
Die inwerkstelling van die poste en die normale eskalasie in koste het veroorsaak dat die begroting vir heffings vir die jare 1986, 1987 en 1988 soos volg vasgestel is:

JAAR	AANTAL	BEDRAG PER LIDMAAT	% STYGING	TOTAAL
1985	129 426	R30-00		R3 882 780
1986	130 981	R36-00	20%	R4 715 316
1987	131 862	R43-00	19.4%	R5 670 066
1988	132 661	R48-50	12.8%	R6 434 058

Die stygings in die begroting van 1986 teenoor 1985 van 20% is in 'n groot mate toe te skryf aan die besluite van die Algemene Kerkvergadering ten opsigte van die skepping van addisionele poste vanaf Julie 1986. So ook is die styging van 19.4% in die begroting van 1987 teenoor 1986 die gevolg van die besluite, waar die impak vir die volle jaar gevoel is. Die Raad van Finansies het in die begroting vir 1988 slegs voorsiening gemaak vir die eskalasie in koste as gevolg van inflasie. Daarom kon die styging beperk word tot 12,8%.

Vroeër in hierdie agenda toon 'n sirkeldiagram dat heffings 17.3% van die gemeentes se totale besteding uitmaak. Onderstaande sirkeldiagram toon aan hoe die heffings vir 1988 aangewend is.

AANWENDING VAN HEFFINGS 1988

Vir die jare 1979, 1983, 1986 en 1988 het die aanwending van die heffings vir die vernaamste poste soos volg vergelyk:

	1979	1983	1986	1988
Administrasiekoste	26.3%	28.9%	29.0%	26.9%
Sending	8.4%	12.4%	20.4%	21.6%
Besondere bearbeiding	22.5%	18.6%	15.6%	17.5%
Teologiese Opleiding	17.3%	17.9%	13.3%	13.6%

Die bo-normale styging in die koste van sending spruit uit twee faktore naamlik:

- * Die afskaffing van die ringsheffing vir sending van R3-00 per lidmaat in 1985 en die insluiting daarvan in die sinodale heffing.

- * Die kansellarie van die ooreenkoms met die Universiteit van die Noorde en die vestiging van 'n eie opleiding te Klipdrif.

Die Raad van Finansies het begrip daarvoor dat daar gemeentes is wat finansiëel swaar kry en dat die heffings 'n groot las op sulke gemeentes plaas. Daarom is die Raad te meer dankbaar dat gemeentes so getrou hulle heffings oorbetaal het dat die Kerk se werk nie gestrem is nie. Waar dit vir sommige gemeentes baie moeilik geword het om die standplaaskoste te dra en nog heffings te betaal, het die hele Kerk die las gedra deur by te dra tot die Fonds vir Gemeente Opbou deur middel van heffings. Uit die Fonds is gemeentes in staat gestel om hulle standplase in stand te hou en nog hulle verpligtinge na te kom. In die verband verwys ons na hierdie Agenda bls 9.

In 'n paar gevalle is gemeentes ook uit die Algemene Diakonale Fonds bygestaan om hulle verpligtinge teenoor die organe van bystand vir die diens van barmhartigheid na te kom.

Die Raad van Finansies het op sy vergadering van 10 Maart 1989 met groot waardering kennis geneem dat daar slegs 3.6% van die totale ontvangbare heffings tot 31 Desember 1988 nog uitstaande was. Alle heffings tot 31 Desember 1987 op R2 705 na is reeds betaal.

Meeste gemeentes het ook oorgeskakel na die praktyk om heffings maandeliks aan die Raad oor te betaal, hetsy in die vorm van aftrekorders of per tjek. Dit het tot dusver nie nodig geword dat die besluit van die 59ste Algemene Kerkvergadering met betrekking tot die invordering van heffings per debietorder toegepas word nie. Die Algemene Kerkvergadering het ook besluit dat die Raad rente moet hef op uitstaande heffings maar dat die Raad dit met omsigtigheid moet toepas.

Omdat die Raad van Finansies en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering maar te bewus is van die finansiële druk op gemeentes is daar in die 1989 begroting wat voor die vergadering sal dien reeds 'n aantal stappe geneem tot rasionalisasie en om die styging in die begroting tot die minimum te beperk. Van hierdie stappe sluit in:

Rasionalisasie by die Teologiese fakulteit

- * Met die bedanking van Prof G C Velthuysen en die uittrede van Prof B J Engelbrecht is slegs een dosent naamlik Prof J H Koekemoer in die Departement Dogmatiek aangestel. Die besparing beloop ongeveer R85 000 vir 1989
- * Die aanstelling van mede-professore by die departemente Praktiese Teologie, Godsdiens en Sendingwetenskap en Kerkgeskiedenis en Kerkreg is nie deurgevoer nie. Die besparing as gevolg hiervan beloop R255 000 in 1989.
- * Die aanstelling van 'n tweede direkteur by die Sentrum vir Voortgesette Teologiese Toerusting is tydelik teruggehou.

Inkorting van beurse en lenings

As gevolg van die verwagte oorskot aan predikante oor die volgende aantal jare het die Kuratorium besluit om vanaf 1989 aan hoogstens 10 eerstejaar studente wat vir teologiese studie aanmeld, beurslenings toe te ken. Die gebruik geld nie vir studente wat voor 1989 toegelaat is nie, maar sal so infaseer dat daar uiteindelik sowat 60 studente in die 6 studiejare sal wees wat deur die Kerk finansieel ondersteun moet word. Dit sal meebring dat die kapitaalvoorsiening vir beurslenings aanmerklik verminder. Vir 1989 is die besparing R143 805.

Uitskakeling van BD-studente en dienspligkapelane uit Pensioenfonds

In die voorstelle tot wysiging van die bepalings vir die Pensioenfonds word voorgestel dat die praktyk om BD-studente vanaf hulle 1ste jaar by die Pensioenfonds in te skakel gestaak word en dat predikante lid word van die Pensioenfonds wanneer hulle voltyds in 'n gemeente bevestig word. Tans word dienspligkapelane se pensioenbydraes uit die begroting aan die Pensioenfonds oorbetaal. Indien die voorstel aanvaar word sal dit 'n verdere vermindering van ± R100 000 op die begroting beteken.

Staking van sinodale bydrae tot die Pensioenfonds

Tot dusver is in die begroting 'n bedrag voorsien as sinodale bydrae tot die Pensioenfonds. Ten opsigte van 1988 is R160 284 vir die doel begroot. Die Raad van Finansies het geoordeel dat die item in die begroting moet verval en dat daar in die bydrae-struktuur van die Pensioenfonds vir die bedrag voorsiening gemaak moet word, wat 'n verhoging van bydraes van ongeveer 6% tot gevolg sal hê.

Tydlike inkorting van personeel van Kital

Met die benoemings van Prof J H Koekemoer as dosent in Dogmatiek en Christelike Etiek en Dr M J du P Beukes as direkteur by die Sentrum vir Voortgesette Teologiese Toerusting het daar twee vakatures op die Kitalpersoneel ontstaan. Dr L J S Steenkamp is reeds in Dr Beukes se pos aangestel en die beheerraad van Kital oorweeg dit nie om voor Augustus 1989 'n verdere aanstelling te maak nie. Dit kan 'n totale besparing van ± R50 000 vir 1989 tot gevolg hê.

Benewens bogenoemde stappe tot besparing en vermindering van heffings is daar ook in die kantoor van die Administrateur verskeie stappe geneem om deur aanwending van rekenartegnologie besparings te bewerkstellig. In die verband kan genoem word rekenarisering van almanakgegewens en produksie van kopie vir die Hervormer en Almanak wat groot besparings ten opsigte van drukkoste tot gevolg het. Besparings is ook bewerkstellig deur 'n groot hoeveelheid drukwerk wat voorheen buite gedoen is, nou deur die Kerk se eie personeel te laat doen.

Die Raad van Finansies het vir 1989 begroot vir 'n verhoging van 15.5% vir administrasiekoste, wat ongeveer die verwagte inflasiekoers sal wees. Die Raad het egter reeds kommer uitgespreek dat die huidige salarisskale nie meer markverwant is nie en dat die Kerk kundige personeel mag verloor as gevolg van ontoereikende salarisskale.

Die Raad van Finansies is terdeë bewus dat die skepping van nuwe poste deur die vergadering verdere druk op die gemeentes se finansiële vermoëns sal plaas en wil by die vergadering

AANBEVEEL:

- * Dat daar met groot omsigtigheid te werk gegaan word wanneer die instelling van nuwe poste oorweeg word.
- * Dat daar voortdurend gelet word op die koste-effektiwiteit van bestaande poste.

5. BESKRYWINGSPUNT

5.1 Die Ring van Zoutpansberg stel voor:

dat die Algemene Kerkvergadering 'n rasionalisasie komitee van sewe kundige persone benoem wat die betrokke werksaamhede van die Algemene Kerkvergadering sal beoordeel met die oog op rasionalisasie. Die bevindings en voorstelle van die rasionalisasie komitee moet vir oorweging aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voorgelê word.

Die doelwit van die rasionalisasie program moet wees:

- * die vermindering van die gemeentes se bydrae tot die algemene fonds;
- * die behoud van die omvang en standaard van die betrokke dienste en die uitbreiding daarvan;

Die ringsvergaderings, ringskommissies en kerkrade moet daadwerklik die aanvaarde voorstelle van die rasionalisasie komitee toepas.

Motivering

Die heffing per lidmaat wat gemeentes verplig om tot die Algemene Fonds by te dra het die afgelope jare weens inflasie en die toename in poste of predikantstandplase vir predikante met besondere opdrag en werksaamhede baie toegeneem. Hierin later sal aangetoon word dat die bedrag heffing wat gemeentes moet betaal stremmend op die goeie vooruitgang van gemeentelike werk en die verkondiging van die evangelie kan wees.

Daarom is dit seker nodig om die aangeleentheid in sy geheel in heroorweging te neem.

DIE WYSE WAAROP DIE HEFFING BEREKEN WORD:

Op die Algemene Kerkvergaderings van die verlede is daar sporadies gevra vir 'n gedifferensieerde stelsel vir die heffing.

Die huidige stelsel om 'n vaste bedrag per lidmaat, ongeag die gedifferensieerde inkomste van lidmate, die getal lidmate van 'n gemeente, die welvarende teenoor die behoeftige, vestigingsplekke van gemeentes, te hef is sekerlik 'n onregverdigde beginsel.

Dit is 'n feit dat 'n gemeente 'n minimum= of basiese inkomste vir die instandhouding en uitbreiding van die gemeente moet hê.

Die gemeentes wat geheel en al in armoedige gemeenskappe of in welvarende gemeenskappe geleë is, word met die huidige stelsel van heffing nie in ag geneem nie.

Die lede van die Algemene Kerkvergadering wat daaroor gepraat het is verseker dat 'n gedifferensieerde stelsel nie moontlik is nie.

Vir die doel van die beskrywingspunt word dit aanvaar dat 'n praktiese alternatief moontlik nie so maklik soos die huidige stelsel toegepas kan word nie.

RASIONALISASIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING SE WERKSAAMHEDE

Dit word algemeen erken dat rasionalisasie en doeltreffende organisasie die enigste teenvoeter vir stygende koste en 'n toename in werksaamhede is. In die verband van rasionalisasie in die kerk is die Kerkwet en Bepalings van belang. Alhoewel gegrond op die Woord van God is die Wet en Bepalings dit wat die redelike is, of wat met die rede gestalte gevind het, in menslike oortuiging om orde in die kerk te verseker.

Voordat 'n program om te rasionaliseer voorgestel kan word moet ons die bepalinge en die werklikhede in die kerk in oënskou neem.

DIE ARBEIDSVELD VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING EN VAN DIE GEMEENTES

Die arbeidsveld van die Algemene Kerkvergadering:

Bepaling 11: Die Algemene Kerkvergadering

- a) gee leiding en doen alles wat die lewe en dienswerk van die kerk bevorder,
- b) regeer die kerk volgens die uitsprake van die Woord van God en kragtens die Wet en Bepalings,

- c) hou toesig en doen regspraak kragtens die Wet en Bepalings,
- d) lewer getuienisse teenoor owerhede, volk en wêreld, en
- e) beywer hom vir die eenheid in die geloof in Jesus Christus.

Die arbeidsveld van die kerkraad wat namens die gemeente (die kerk) die werk doen:

(Net paragrawe wat vir die beskrywingspunt relevant is word gegee):

Bepaling 5: Arbeidsveld

1. Die kerkraad

- a) sien toe dat die Woord van God reg verkondig word en dat die sakramente bedien word soos Christus dit ingestel en beveel het.
- f) sorg vir jeugwerk en alles wat saamhang met die verkondiging van die Woord aan jong lidmate
- h) laat barmhartigheid aan die armes en behoeftiges van die gemeente geskied
- i) voer die apostoliese opdrag van Christus aan sy kerk uit.

Oorname van die gemeentes se verantwoordelikheid deur die Algemene Kerkvergadering

Uit bostaande blyk dit duidelik dat die Algemene Kerkvergadering met vorige besluite werk uit die gemeentes se hande geneem het en dit nou self doen.

Die vraag kan gevra word: Was dit reg om sulke besluite te neem en is dit kerkregtelik aanvaarbaar?

Voordat daar verder besin word om die vraag te beantwoord wil ons eers die kostes van die werk, wat die gemeentes nou moet betaal aandui:

Administrasiekoste : Totaal R2 510 666

Die bron van terugverdienste word nie gegee nie maar die R924 157 is die kerk se geld en moet tot voordeel van die kerk (gemeentes) aangewend word.

Die reuse bedrag aan administratiewe koste sal per item geanaliseer moet word om te bepaal welke bedrag het sy ontstaan in die feit dat die Algemene Kerkkantoor die werk van die gemeentes oorgeneem het. Dit kan ons insiens maklik meer as 50% wees.

Koste van vergaderings, rade en organe van bystand - Totaal
R372 849

Baie van die werk wat met hierdie uitgawe gefinansier word kan moontlik deur gemeentes gedoen word. Dit is egter nie groot bedrae nie.

Koste van besondere bearbeiding:

* Gevangenesbearbeiding	R 10 723
* Pastorale Verwysingsdiens	R 13 010
* Studentebearbeiding	R 639 221
* Hospitaalbearbeiding	R 272 629
* Bearbeiding van bejaardes	R 68 371
* Evangelisasiestandplase	R 134 727
* Sending	R1 374 730
Totaal	R2 513 411

Bostaande is vir R18-94 heffing per lidmaat verantwoordelik.

Daar kan gevra word of besparing op die uitgawes nodig is.

Die feit dat die bevolking materieel verarm is 'n feit wat allerweë aanvaar word. Dit word veroorsaak deur verskillende maatskaplike faktore soos byvoorbeeld die staatkundige ontwikkeling, salaris en loon pariteit, inflasie, privatisering, mindere subsidies in die landbou en andere.

'n Groot persentasie van die gemeentes word hierdeur geraak, en daarom beskou ons dit nodig dat bespaar moet word.

Aspekte van die kerk, soos dit statisties in die gemeentes blyk, wat ook 'n invloed het

Die feit dat gemeentes 'n gedifferensieerde inkomste potensiaal het kan nie weggeredeneer word nie.

Aanvaar vir argumentshalwe dat die diversiteit in elke gemeente tog per lidmaat 'n eenvormige gemiddeld kan gee, en aanvaar dat daar gemiddeld R200 per jaar deur 'n lidmaat vir die kerk gegee kan word, dan kan die onderstaande tabel opgestel word.

Belangrik: In die tabel word die baie ander uitgawes soos aan die kategeese, skulddeging, instandhouding van geboue en baie ander gemeentelike uitgawes nie in berekening gebring nie.

Die gemeentes word geklassifiseer in groepe wat verskil met 100 lidmate, die inkomste potensiaal word op R200 per lidmaat geneem en die totale inkomste word op die rekenkundige gemiddeld van elke groep geneem. Byvoorbeeld gemeentes met 1000 tot 1099 lidmate word die gemiddeld op 1050 lidmate geneem.

Getal lidmate	Gemiddeld	Getal gemeentes	Inkomste potensiaal	Heffing betaalbaar	Balans vir instandhouding van gemeente	Balans indien heffing R30 per lidmaat is
1100 +	1 150	4	230 000	84 200	175 800	195 500
1000 - 1099	1 050	4	210 000	50 400	159 600	178 500
900 - 999	950	6	190 000	45 600	144 400	161 500
800 - 899	850	11	170 000	40 800	129 200	144 500
700 - 799	750	20	150 000	36 000	114 000	127 500
600 - 699	650	39	130 000	31 200	98 800	110 500
500 - 599	550	44	110 000	26 400	83 600	93 500
400 - 499	450	41	90 000	21 600	68 400	76 500
300 - 399	350	33	70 000	16 800	53 200	59 500
200 - 299	250	31	50 000	12 000	38 000	42 500
100 - 199	150	37	30 000	7 200	22 800	25 500
0 - 99	50	34	10 000	2 400	7 600	8 500

Gemeentes se lidmaattal en getal predikante

84 gemeentes het 600 en meer lidmate, 23 van die gemeentes het twee predikante, 61 predikante kan moontlik nog deur die kerk bykomstig beroep word.

Die twee predikante is in die 23 gemeentes soos volg versprei:

39 gemeentes met 600 - 699 lidmate

Net 3 gemeentes met 600 - 699 lidmate het twee predikante; twee is studentegemeentes wat uit die Algemene Fonds gesubsidieer word. Net Louis Trichardt met 600 - 699 het twee predikante.

20 gemeentes het 700 - 799 lidmate

Net 2 van dié gemeentes het twee predikante.

11 gemeentes het 800 - 899 lidmate

6 het twee predikante.

6 gemeentes het 900 - 999 lidmate

5 het twee predikante.

8 gemeentes het 1 000 en meer lidmate

Al agt het twee predikante.

'n Tweede predikant

Die verwagte inkomste van gemeentes is van so 'n aard dat net die gemeentes met 800 en meer lidmate geneë voel om 'n tweede predikant te beroep.

85 gemeentes met tussen 400 tot 599 lidmate behoort, ten spyte van die heffing, 'n predikant te kan onderhou. (Blykbaar word die koste van 'n standplaas op R68 000 - R69 000 gestel).

33 gemeentes met tussen 300 - 399 lidmate moet as grensgevalle beskou word. Die gemeentes se vestigingsplek en ander omstandighede kan veroorsaak dat hulle nie 'n predikant na behore kan onderhou nie.

102 gemeentes, dit is een derde van die kerk se gemeentes, kan nie alleen 'n predikant bekostig nie.

Gevolgtrekking

Daar kan afgelei word dat die relatiewe hoë heffing in 'n groot mate alreeds die behoorlike vooruitgang en bearbeiding van 'n hoë persentasie gemeentes knel.

61 gemeentes word, omdat een predikant nie al die werk nabehore kan behartig nie, nie behoorlik bearbei nie.

135 gemeentes kan of nie 'n predikant onafhanklik beroep nie, of sal waarskynlik al dieper in die skuld gedompel word.

Met inagneming van die faktore genoem sal die gewone lidmate meer verarm.

'n Besluit dat daar iets aan die uitgawe patroon van die Algemene Kerkvergadering se werksaamhede gedoen moet word hoop ons is in die voorafgaande bo twyfel gemotiveer en bewys.

Was die besluite van die Algemene Kerkvergadering reg?

Onder omstandighede wat ten tye van die besluite geheers het, was dit moontlik aanvaarbaar dat die werk uit die gemeentes se hande geneem moes word, en nadat dit eers eenmaal so besluit is, is die wiel aan die rol gesit sodat dit nou nodig geword het om dit tot stilstand te bring.

Die werk van die kerkraad

Omdat die werk van die kerkraad, soos jeugwerk, hospitaalbearbeiding, studentebearbeiding, evangelisasie, geestelike versorging van bejaardes, sendingwerk nou deur die Algemene Kerkvergadering gedoen word, rus dié las nou ewe swaar op al die lidmate van die gemeentes. Indien die werk deur die gemeentes gedoen sou word kon elke gemeente dit na sy gedifferensieerde vermoë gedoen het.

Die Algemene Kerkvergadering het dus met sy besluite die onregverdigheid van 'n ongedifferensieerde metode van (belasting) heffing verhoog deur die arm man te verplig om net soveel te betaal soos wat die ryke betaal.

Met die tyd wat kom waar die gewone man armer gaan word en die ryke nog ryker, sal daar met reg beweer kan word dat die Algemene Kerkvergadering se besluite nou onder die huidige omstandighede onregverdig is en verander moet word.

Die doelwit van 'n voorgestelde verandering

Die omvang en standaard van die "gemeentelike" werk wat die Algemene Kerkvergadering nou doen moet behou word, en die meganisme om dit uit te brei moet geskep word.

5.2

BESKRYWINGSPUNT

Die Ring van Roodepoort stel voor:

- * Dat die Kerk ten opsigte van predikantstandplase eerder meer gemeentesentries en sinodaal bestee en dat daar nie uitbreidings sal wees ten opsigte van sinodale standplase vir hospitaalbearbeiding, Kital ens. nie.
- * Die uitbreidingsplanne vir tehuise vir bejaardes, kindertehuise, sendingwerk en die werk van die Ondersteuningsraad wat in sinodale verband groter koste sal meebring en gevolglik 'n groter las op belydende lidmate sal plaas, word laat vaar.

Motivering

Dit is die oortuiging dat die kerk die geleentheid wat hom voordoën met meer afstuderende teologiese studente die heel beste moet benut en dat die binnegemeentelike benutting van die beskikbare evangeliedienaars die grootste vrug vir die kerk sal oplewer.

Die nodige aandag aan hospitaalpasiënte, die groter sorg ten opsigte van die toerusting van ampsdraers en lidmate, die publikasie van kerklike leesstof, ensovoorts sal met 'n mindere lidmaattal per predikant vanuit die gewone pastorie ook meer haalbaar word.

Net maar die instandhouding van die huidige sinodale ondernemings sal al klaar 'n groter las plaas op die kerk se belydende lidmaattal van die toekoms; aangesien die belydende lidmaattal van die kerk (behalwe ingeval van nuwe momentum by wyse van evangelisasie of die oorkom van lidmate uit ander kerke) sal stagneer en selfs sal daal vanweë 'n kindertal wat oor die afgelope tien jaar gedaal het.

5.3

BESKRYWINGSPUNT

Die kerkraad van Gemeente Oosmoot versoek die Algemene Kerkvergadering om die uitgawes van die kerk te laat tred hou met die maksimale heffing wat deur gemeentes betaal kan word.

Motivering

Die afgelope vier jaar is heffing in totaal met R23 per lidmaat (115,0%) verhoog terwyl dit 'n algemene erkende feit is dat lidmate se besteebare inkomste gedurende dieselfde tydperk afgeneem het. Die kerkraad en die gemeente het begrip vir 'n matige jaarlikse verhoging in heffings, maar die buitensporige verhogings die afgelope aantal jare wat onder andere voortspruit uit verhogings in amptenare se salarisse wat ver bo lidmate se eie jaarlikse salarisaanpassings is en die feit dat daar jaarliks nuwe projekte aangepak word ten spyte van die ekonomiese stagnasie waarin die land en lidmate verkeer, kan nie by lidmate gemotiveer word nie. Dit is dus uiters moeilik om lidmate te oorreed om jaarliks hulle bydraes aansienlik te verhoog terwyl hulle eie besteebare inkomste afneem.

Die indruk word verkry dat die Raad van Finansies jaarliks, met opstel van die begroting, voorsiening maak vir noodsaaklike uitgawes en dan inkomste (heffings) daarby aanpas. Dit is so dat behoeftes (noodsaaklike uitgawes) onbeperk is, maar daarteenoor is dit ook 'n ekonomiese feit dat die middele om daardie behoeftes te bevredig uiters beperk is. Hierdie kerkraad wil dus aanbeveel dat daar eers gekyk moet word na watter verhoging, met inagneming van alle ekonomiese omstandighede, redelikerwys in heffings aangebring kan word en dat uitgawes daarna eers in oënskou geneem word. Uitgawes, hoe noodsaaklik ookal, waarvoor daar nie fondse is nie, sal net eenvoudig moet ontstaan of kan in die plek van bestaande uitgawes wat minder noodsaaklik is, gestel word.

5.4

BESKRYWINGSPUNT

Die Kerkraad van Gemeente Carletonville-Wes versoek die vergadering om dringend aandag te gee aan die basis waarvolgens heffings van gemeentes gevorder word.

Motivering

In die lig van die feit dat die gemiddelde offergawe per lidmaat verskil van gemeente tot gemeente, behoort die basis van heffing dáárvolgens bepaal te word sodat die verantwoordelikheid eweredig gedra word deur die gemeentes en daar gevolglik ewewig in die saak sal kom volgens 2 Kor. 8:12-14.

Die huidige reëling van heffings bring 'n oneweredige verdeling van die finansiële verpligtinge ten opsigte van die Kerk op sinodale vlak mee.

5.5

BESKRYWINGSPUNT

Die Ring van Bloemfontein spreek sy kommer uit oor die steeds stygende heffings op rings= en sinodalevlak.

Die ring versoek dat die kerk opnuut besin oor sy prioriteite met betrekking tot die aansprake vir die doel van uitgawebegrotings op die inkomste uit gemeentes.

Motivering:

- * Die gemeentes is die verskyningsvorm van die kerk waar kerklike aktiwiteite sentreer rondom Woordverkondiging en Sakramentbediening.
- * In sy luister na die Woord van God word lidmate opgeroep tot offervaardigheid om te verseker dat al die aktiwiteite van die kerk onverminderd en onversteurd kan voortgaan.
- * Uit hoofde van 'n veelvuldigheid van faktore het die inkomste per lidmaat in meeste gemeentes nie tred gehou met die inflasiekoers nie, sodat dit al moeiliker word om die uitgawebegrotings op al die aktiwiteitsterreine van die kerk te laat klop.
- * Dit is voor die handliggend dat die oplossing van die probleem setel in groter offervaardigheid van die lidmate van die kerk. Om egter by die oplossing uit te kom sal daar met groter toewyding in die gemeentes gewerk moet word.
- * As saamgestem word dat die oplossing in die gemeentes, en nie op rings= of sinodalevlak gevind moet word nie, dan is dit eweneens voor die handliggend dat die kerk indringend na sy prioriteite moet kyk.

5.6

BESKRYWINGSPUNT

Die Kerkraad van Gemeente Naboomspruit versoek die Algemene Kerkvergadering om indringend te kyk na die heffing per lidmaat wat deur die kerkkantoor gehef word. Die heffing per lidmaat wat jaarliks deur elke gemeente aan die kerkkantoor oorbetaal word, blyk te hoog te wees vir baie gemeentes.

Motivering

Indien die kerk die huidige tendens met betrekking tot rasionalisasie buite die kerk, naamlik privaat sektore en semi-privaat sektore waarneem, is dit duidelik dat die kerk ook sy organisasiestruktuur en eie infrastruktuur moet evalueer in terme van die bestaansreg van die kerk se topstruktuur en die totale postestruktuur asook die kapitale en oorhoofse uitgawes wat dit teweeg bring.

Daar word aanbeveel dat:

- * Pensioenarisse moet onthef word van die voorgeskrewe heffing.
- * Die opdrag van die kerkkantoor ten opsigte van uitgawes is min of meer in ooreenstemming met die land se inflasiekoers, maar die lidmate se inkomste verhogings en pensioene is die afgelope 10 jaar ongeveer die helfte van die inflasiekoers.
- * Na aanleiding van bogenoemde en ander belangrike feite moet 'n indringende ondersoek na die rasionalisering al dan nie van die totale organisasiestruktuur van die kerk van stapel gestuur word.

KOMMENTAAR VAN DIE RAAD VAN FINANSIES

Bostaande beskrywingspunte vra van die Algemene Kerkvergadering om te kyk na verligting van die las wat heffings op gemeentes lê, en na die rasionalisasie van die Kerk se werksaamhede. Daar word dan ook gevra dat die vergadering 'n rasionalisasie komitee aanwys wat die werksaamhede van die Algemene Kerkvergadering moet ondersoek met die oog op teruggawe van bepaalde sinodale werksaamhede aan die gemeentes wat dan kan lei tot 'n vermindering van die heffingslas op gemeentes.

Die Raad van Finansies wil daarop wys dat vorige Algemene Vergaderings juis die sinodale poste vir besondere bediening, soos hospitaalbearbeiding, evangelisasie, en studentebearbeiding geskep het omdat die besondere bediening nie tot sy reg gekom het toe dit deur gewone gemeentepredikante behartig is nie. Dit sou na die mening van die Raad 'n terugwaartse stap wees as die bediening teruggeplaas sou word na gewone gemeentes.

Daar is nog steeds by baie gemeentes en predikante die indruk dat die Raad van Finansies die finale besluit neem oor heffings, sonder dat gemeentes enige inspraak het in die vasstelling van heffings.

Dit is eger die Algemene Kerkvergadering self wat besluit wat gedoen moet word, en hoe die doelwitte bereik moet word en uiteindelik die middele, naamlik fondse uit heffings daarstel. Die Raad van Finansies se opdrag is om die koste van die stappe ter bereiking van die doelwit te bepaal en die fondse van gemeentes te verkry.

Die beskrywingspunte betoog dat die heffing wat gemeentes moet betaal vir standplase vir predikante in besondere diens stremmend is op die vooruitgang van gemeentelike werk en die verkondiging van die evangelie.

Gedurende die afgelope drie jaar het gemeentes hulle standplase in stand gehou en alle heffings betaal op 3,6% na. Gemeentes kon ook bekostig om hulle predikante te versorg op 'n gemiddeld van 16% bokant die vasgestelde traktementskale.

Uit gegewens verkry uit die 1988 inkomste en uitgawerekeninge van 117 gemeentes is daar slegs 12 gemeentes wat tekorte getoon het. Van die genoemde tekorte is veroorsaak deur hoë rentebetalings op skuld wat aangegaan is vir kapitaalprojekte wat nie met die nodige oordeelkundigheid aangepak is nie.

Die 12 gemeentes se lidmatetal wissel van 74 (tekort R173) tot 1025 (tekort R22 840). Ingesluit by die 12 gemeentes is 4 met 'n lidmatetal van minder as 200 waarvan die grootste tekort R2 919 was.

Uit 'n verdere ontleding van die gegewens van die 117 gemeentes is daar 8 gemeentes wat wissel in lidmatetal van 142 tot 280 wat volledig verantwoordelikheid vir die volle koste van 'n standplaas dra sonder enige bystand en oorskotte toon van R342 tot R50 812.

Dit blyk uit die gegewens dat by van die groter gemeentes, waar die predikant nie by al sy verpligtinge kan uitkom nie, groter finansiële probleme bestaan as by die kleiner gemeentes. 'n Mens sou kon vra watter effek die kwaliteit van die pastoraat soms op 'n gemeente se motivering en gesindheid en uiteindelik op hulle finansiële prestasie het.

Die Raad het dit dikwels beleef dat in 'n gemeente waar daar goed georganiseer word en met entoesiasme gewerk word deur predikant en kerkraad, die lidmate se offerbereidheid in verhouding toeneem.

Waar die heffings 17.3% en die diens van barmhartigheid 1.8% van die gemeentes se totale besteding uitmaak kan die Raad nie saamstem dat dit die heffings is wat verantwoordelik is vir gemeentes se finansiële probleme nie.

Daar was in die verlede dikwels versoeke van gemeentes en ringe dat die Raad ondersoek moet instel na 'n gedifferensieerde stelsel van heffings om voorsiening te maak vir die differensiasie in inkomste en die sosio-ekonomiese verskille tussen lidmate in verskillende gebiede.

Daar is telkens weer deur die Algemene Kerkvergadering besluit dat die huidige stelsel uiteindelik die maklikste en regverdigste werk.

Daar is steeds die beginsel dat waar gemeentes as gevolg van finansiële probleme nie 'n predikantstandplaas in stand kan hou nie, die Kerk bystand verleen deur middel van die Fonds vir Gemeente Opbou. Dit gebeur nou ook al meer dat gemeentes in bepaalde ringe, bystand verleen aan die gemeente in hulle ressort wat finansiële probleme het. Op so 'n wyse help die hele Kerk enersyds, en buurgemeentes andersyds om die las te verlig van sukkelende gemeentes.

Ten opsigte van die versoek dat pensioenarisse vir die doeleindes van heffingberekening buite rekening gelaat moet word, wil die Raad opmerk dat daar twee probleme met die siening is naamlik.

- * Wie word as pensioenarisse gedefinieer - die ontvanger van 'n maatskaplike pensioen of enige pensioentrekker, d.w.s. ook die een wat 'n pensioen van R2 000 per maand ontvang?
- * Alle gemeentes het lidmate wat pensioentrekkers is. Indien hulle buite rekening gelaat word sal die bedrag per eenheid net hoër wees, en sal gemeentes uiteindelik steeds die volle bedrag wat nodig is om die begroting te laat klop voorsien.

5.8

BESKRYWINGSPUNT

Die Ring van Middelburg versoek dat die Algemene Kerkvergadering uitsluitel sal gee oor die vraag of instansies soos byvoorbeeld die Diens van Barmhartigheid aanspraak kan maak op spesiaal gewerfde offergawes/bydraes van individuele gemeentelede uit gemeentes, en of daardie gemeentes hulle verpligtinge dienooreenkomstig mag verminder.

Kommentaar van die Raad van Finansies

Dit wil voorkom of die beskrywingspunt sinspeel op skenkings wat gewerf word vir die borgskema van die direksie van die Kinderhuise en die bydraes wat die Bybelgenootskap by individue werf. Dit kan selfs ook insluit erflatings wat lidmate aan die instansies laat toekom. Dit lyk nie vir die Raad korrek dat gemeentes sodanige skenkings gebruik om daarmee hulle eie verpligtinge ten opsigte van instansies te verminder nie. Veral in die geval van die borgskema is die skema ontwerp as 'n bykomende bron van inkomste omdat die bestaande inkomste uit die versorgingsfonds waartoe gemeentes bydra, onvoldoende is.

5.9

BESKRYWINGSPUNT

Die Ring van Roodepoort versoek dat die Kerk opnuut sy taak van evangeliebediening in al sy geledinge as primêre taak aanvaar. Die Ring versoek dat die Kerk by wyse van alle vergaderings wat daartoe 'n bydrae kan maak sal onderneem om alles in sy vermoë te doen om vir proponente en predikante wat beskikbaar is vir voltydse predikantswerk daartoe die geleentheid te bied, en probeer voorkom dat daar enigsins vanweë finansiële redes beskikbare evangeliedienaars sal wees wat nie in standplase bevestig kan word nie, vir solank die getal belydende lidmate per predikant in die Kerk nog nie gedaal het tot die gemiddeld van 350 nie.

Die Ring versoek verder dat die kerk ernstig daarteen sal waak dat ander kerklike aktiwiteite soos administrasie, ekonomiese bedrywighede, die materiële versorging van lidmate en nie-lidmate (gemeentelik en sinodaal) sodanig ontwikkel dat dit sal meebring dat predikantstandplase nie bekostig kan word nie.

Motivering

Kontak tussen predikant en lidmaat op gereelder basis en by wyse van kontak van hoër gehalte sal des te meer vrugte oplewer van dienswerk en opoffering in die kerk; en met 'n gemiddelde belydende lidmaattal van net 350 per predikant sal beide die modelle van kerkwees, te wete die herder-kuddemodel en die model van die funksionerende liggaam, des te meer tot hul reg kom.

Met 'n groter wordende aantal arbeiders (studente, proponente, predikante, professore) wat regstaan om in die wingerd te arbeid kan die kerk se diens in al sy geledinge deur hierdie arbeiders geprikkel en uitgebou word tot nog groter lof en eer van God, en tot nog groter diensbereidheid aan ons naaste.

5.10

BESKRYWINGSPUNT

Die kerkraad van Morgenzon pleit vir die skep van spesiale predikantstandplase om die kommerwekkende getal Hervormde lidmate wat ons kerk nie van weet nie te versoen met die surplus getal predikante in die kerk.

Gemelde spesiale standplase moet gevul word deur ervare predikante, terwyl relatief onervare proponente beroep kan word na ervare gemeentes. Bykomend kan die spesiale standplase belas word met gespesialiseerde funksies soos ringsjeugwerk, pastorale hulp aan onselfstandige gemeentes ensovoorts.

Motivering

Die kerkraad se mening is dat 'n groot deel van die 25% van ons lidmate wat vreemd staan teenoor die kerk in dele van die RSA woon met laer konsentrasie van lidmate en gevolglik onselfstandige gemeentes waar ons uitgebuit word deur ander kerke en dan self inherente onverskilligheid van skape sonder 'n herder.

Befondsing van die aanvanklike getal spesiale standplase sal vir die rekening van die Kerk in sy geheel wees, terwyl verdere standplase kan volg namate spesiale standplase onafhanklik raak of afstig. Indien dit moontlik sou wees om al ons verdere lidmate in te skakel impliseer dit dat ons huidige getal predikantstandplase met meer as 30% kan toeneem.

5.11

KOMMENTAAR VAN DIE RAAD VAN FINANSIES

Die Raad van Finansies het, deur middel van bystand uit die Fonds vir Gemeente Opbou, dit moontlik gemaak dat daar in 1989 in die gebiede Noordoos Vrystaat, Noordoos Kaap, Noordwes Kaap, Suidwes Afrika, en Wes Kaap, standplase gevorm is waarheen proponente beroep is, in sommige gevalle teen laer as die vasgestelde versorgingsvoordele sodat daardie ylbevolkte gebiede voltydse bediening kan kry.

5.12

BESKRYWINGPUNT

Die Ring van Roodepoort versoek die Algemene Kerkvergadering om gemeentes te motiveer en op te roep om ten opsigte van die bou van kerkgeboue, pastorië, kategeselokale en kerksale nog groter sorg te neem sodat die finansiële middele tot beskikking van die Kerk net op die werklik noodsaaklike gepandeer sal word.

Motivering

Indien die rieme hier dunner gesny word, kan daar op ander (miskien noodsaakliker) gebiede meer gedoen word.

5.13

KOMMENTAAR VAN DIE RAAD VAN FINANSIES

Die Raad onderskryf die versoek van harte en maan kerkrade gedurig tot beskeidenheid wanneer hulle bouprojekte aanpak, veral waar dit blyk dat die beoogde kapitaalbesteding en gepaardgaande skuld las bokant die gemeente se vermoë sal wees.

6. KERKGELD VIR KERKWERKSKEMA

Die Kerkgeld vir Kerkwerkskema wat deur die Kerk ingestel is om kapitaal te mobiliseer vir die Kerk se uitbreiding en om gemeentes te help om bates soos kerkgeboue, pastorieë, sale en kategeselokale te bekom, word baie goed deur gemeentes ondersteun en daar kon reeds tot 'n baie groot mate aan die kapitaalbehoefte van gemeentes voldoen word.

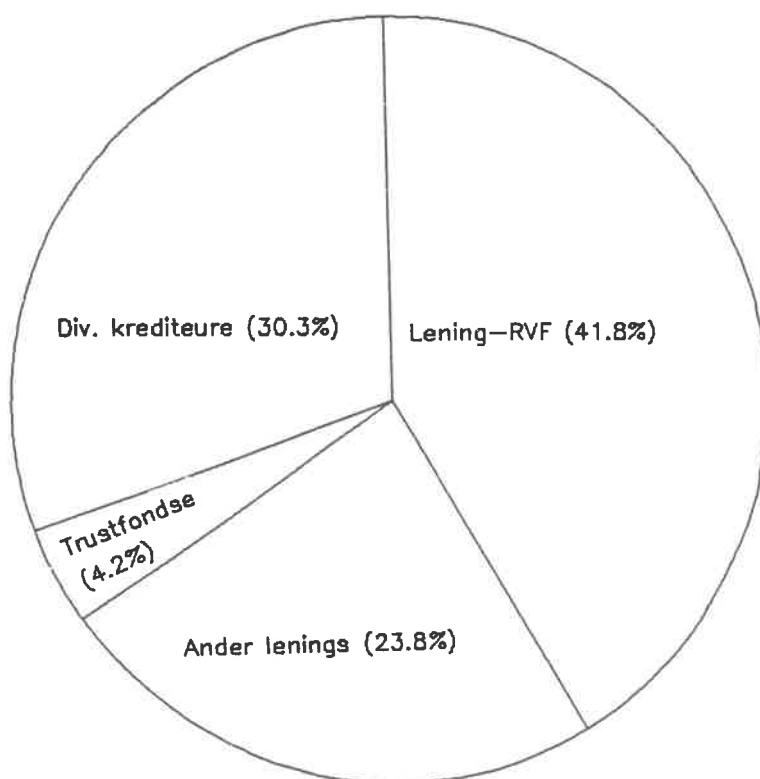
Dit was steeds die beleid dat die Kerk nie met die finansiële sektor ten opsigte van rentekoerse moet meeding nie. Die Kerk stel sy eie rentekoerstruktuur vas en hou dit konstant. Dit het die nadeel dat gemeentes wat belê soms 'n laer rente verdien as wat hulle by finansiële instellings sou verdien. Daarteenoor het gemeentes wat by die Raad van Finansies leen, die voordeel van 'n baie laer rentekoers as by finansiële instellings. Die feit dat die rentekoers ook vasgepen is maak dit vir gemeentes moontlik om hulle finansiële beplanning meer akkuraat te doen, omdat hulle nie onderhewig is aan hoë rente en kapitaaldelgings op lenings wanneer rentekoerse styg nie. In die afgelope jaar is enkele gemeentes juis deur die effek van die rentekoerse in groot finansiële krisis gedompel en moes die Raad in sommige gevalle toestem tot 'n skuldstilstand totdat die finansiële posisie in daardie gemeente verbeter.

In die afgelope drie jaar kon die Raad van Finansies 'n bedrag van R2 946 100 aan gemeentes beskikbaar stel vir hulle bouprojekte. Op 31 Desember 1987 het gemeentes 'n bedrag van R7 932 297 op belegging by die Raad van Finansies gehad teen 'n rentekoers van 10%. Daarteenoor het gemeentes en organe van bystand 'n bedrag van R9 047 653 aan die Raad geskuld ten opsigte van lenings onder die skema. Die rentekoerse van toepassing op lenings het gewissel van 10.5% tot 11.5%. Tans is rentekoerse by banke en bougenootskappe weer in die omgewing van 19%. Sou die gemeentes vir hulle kapitaal behoeftes van die banke afhanklik gewees het sou die groter bedrag wat hulle aan rente per jaar moes betaal ongeveer R700 000 gewees het.

Die navraag vir lenings uit die skema bly steeds groter as die beskikbare fondse. Die huidige agterstand beloop ongeveer R3 470 000. Die Raad van Finansies adviseer gemeentes om van oorbruggingsfasiliteite by banke gebruik te maak totdat die Raad se fondsevloei dit moontlik maak om die lenings oor te neem. Volgens die kontantvloei begroting vir die fonds word lenings uitbetaal teen ongeveer R80 000 per maand wat meebring dat die agterstand teen einde 1992 afgewerk sal wees. Uitbetalings op nuwe lenings sal vanaf 1993 begin.

Die volgende sirkeldiagram dui aan hoe die gemeentes se laste verdeel is. Daaruit blyk dat die lenings van die Raad van Finansies aan gemeentes uit die skema ongeveer 42% van die gemeentes se skulde uitmaak.

GEMEENTELIKE LASTE 31/12/87

Op 31 Desember 1987 was daar tot krediet van gemeentes op die lopende rekeninge by banke 'n bedrag van R2 183 355. Van hierdie bedrag sou daar sekerlik ook 'n deel in die Kerkgeld vir Kerkwerkskema kon funksioneer.

Uit die verslae van die Afdeling Interne Oudit blyk dit nog steeds dat daar enkele gemeentes is wat die bepaling van die Kerkwet met betrekking tot die belegging van fondse nie nakom nie. Die Raad skakel met die kerkrade van sodanige gemeentes en kan met dankbaarheid rapporteer dat sulke situasies gou reggestel word.

AANBEVELING

- * Die vergadering betuig sy dank teenoor die gemeentes, organe van bystand en individue wat die skema ondersteun.
- * Die vergadering wys gemeentes op Bepaling 5 1 (o) iv wat bepaal dat gemeentes fondse slegs by die Raad van Finansies mag belê.

7.

AFDELING INTERNE OUDIT

Die afdeling Interne Oudit is steeds besig om 'n belangrike diens aan die Kerk te lewer. Die boeke van al die gemeentes, NHSV-takke, ringe en diakonië word tans deur die afdeling geouditeer. Een van die voordele hiervan is dat daar altyd volledige rekord van die finansies van die afdelings van die Kerk in die Kerkkantoor beskikbaar is. Enige probleme word ook dadelik onder die aandag van die kerkraad, ringskommissie of die Raad van Finansies gebring.

Die afdeling is steeds besig om voorligting te gee en hulp aan kassiere en tesouriers te verleen. As die groot aantal telefoonoproepe wat daaglik van oor die hele land ontvang word as maatstaf dien, is dit duidelik dat hier 'n belangrike diens aan die Kerk gelewer word.

In samewerking met Kital word nou ook voorligting in die hantering van finansies aan jong predikante en predikantsvroue gegee tydens die kursus in gemeentelike praktyk wat Kital jaarliks aanbied.

Op versoek van die professor in Praktiese Teologie is vanaf 1985 ook voorligting aan finale jaar teologiese studente by die Universiteit gegee.

Hierdie voorligting het tot gevolg dat veral predikante en predikantsvroue meer belangstel in die gemeentelike finansies en positiewe leiding in die verband gee.

Die hoof van die Afdeling reageer steeds op versoeke om ringe, gemeentes, NHSV Streekskongresse en NHSV-takke te besoek en voorligting te gee. Die resultate van sodanige besoeke was tot dusver baie positief.

Die volgende is 'n weergawe van die aantal stelle boeke wat geouditeer is vanaf 1983 tot 1985:

	Gemeentes	NHSV	Ander	Totaal	Ouditgelde
1986 t.o.v. 1985	298	283	96	677	151 816
1987 t.o.v. 1986	298	285	105	688	161 922
1988 t.o.v. 1987	304	294	100	698	183 611
Totaal vir die drie jaar	900	862	301	2 063	497 349

AANBEVELING

- * Vir kennisname.
- * Die vergadering betuig sy groot waardering vir die werk wat deur kerkrade, kassiere, skribas, tesouriers en sekretariële beamptes gedoen word.

8. GEKONSOLIDEERDE VERSEKERINGSKEMA

Die Algemene Kerkvergadering het in 1964 besluit om 'n gekonsolideerde versekeringskema in werking te stel waarby alle gemeentes moes inskakel. Daar is wel uitsonderings gemaak vir dié gemeentes wie se eiendom, as gevolg van verbandvoorwaardes van finansiële instellings, by ander versekeringsmaatskappye verseker is. Sodra die verband egter afgelos is, word daardie gemeente se eiendom onder die Kerk se versekeringskema gedek. Dit geld net vir die eiendom onder verband. Vir die ander risiko's is sulke gemeentes by die Kerk se skema ingeskakel.

Die Kerk maak gebruik van Volkskas Versekeringsmakelaars om die versekeringsmark te bestudeer, kwotasies in te win van versekeringsmaatskappye om die beste premies te beding, advies te gee oor versekeringsaangeleenthede en met die versekeringsmaatskappy oor eise te onderhandel.

Van tyd tot tyd word van verskillende versekeringsmaatskappye kwotasies aangevra. Tans is Santam Versekeringsmaatskappy die Kerk se versekeraar. Die Raad van Finansies het besluit dat beide versekeringsmakelaars en versekeraars gereeld geëvalueer moet word in terme van diens en koste.

By die plasing van die versekering word slegs een polis uitgereik en die Kerk se eiendom word teen een groot bedrag verseker. Die bedrag is die totaal van die vervangingswaarde van gemeentes se eiendomme soos van tyd tot tyd aan die Administrateur verstrekk. Gemeentes word op verskeie maniere daarop gewys dat hulle gereeld die vervangingswaarde van hulle eiendomme moet hersien sodat die toepassing van die beginsel van eweredigheid in geval van 'n eis, nie vir gemeentes 'n verminderde uitbetaling tot gevolg sal hê nie.

Ingevolge die reëling met die versekeringsmaatskappy is die Raad van Finansies verantwoordelik vir die betaling van premies en die Raad vorder weer van gemeentes die premies in. Dit het die voordeel dat die gemeentes se bates en risiko's te alle tye verseker is.

Die premie-eise geskiedenis ten opsigte van die gemeentes oor die afgelope drie jaar (1986-88) toon die volgende:

POLIS TIPE	PREMIES	EISE	%
Saamgevatte & Huiseienaars	560 054	407 844	72.8
Geld	44 429	19 145	43.1
Glas	23 484	12 544	53.4
Alle risiko	11 099	2 974	26.8
Openbare aanspreeklikheid	13 305	5 109	38.4
Persoonlike ongevalle	19 985	65 074	325.6
Inbraak	68 854	267 834	389.0
Motorvloot	<u>45 681</u>	<u>40 181</u>	<u>88.0</u>
	<u>786 891</u>	<u>820 705</u>	<u>104.3</u>

Versekeringsmaatskappye is normaalweg nie bereid om ondernemings se versekering te hanteer waar die eise meer as 65% van die premies beloop nie. In die Kerk se geval is dit veral by inbraakversekering waar die versekeringsmaatskappy groot verliese toon. Dit het die versekeringsmaatskappy verplig om bepaalde vereistes ten opsigte van veiligheidsmaatreëls aan kerkrade te stel. Dit behels hoofsaaklik alarmstelsels en effektiewe diefwering. Gemeentes word deurentyd gemaan om doeltreffende maatreëls ter beskerming van hulle bates te tref. Sodoende kan eise verminder word en hoef premies nie noodwendig jaarliks te styg nie.

'n Aspek wat by tye tot ontevredenheid by gemeentes en die versekeraar lei is eise vir skade waar 'n deel van die skade veroorsaak is deur 'n storm, maar 'n deel veroorsaak is deur die versuim van die kerkrade om noodsaaklike onderhoud betyds te doen. In sodanige gevalle is die versekeraar tereg onwillig om aanspreeklikheid vir die volle skade te aanvaar.

AANBEVELING

- * Die vergadering bevestig opnuut die besluit dat alle gemeentes by die gekonsolideerde versekeringskema ingeskakel moet wees.
- * Die vergadering versoek gemeentes wat dit nog nie gedoen het nie, om doeltreffende maatreëls te neem om hulle bates te beskerm.

BESKRYWINGSPUNT

Die Ring van Noordelike Pretoria versoek die Algemene Kerkvergadering om ondersoek in te stel na die moontlikheid dat versekeringsdekking deur die Kerk self onderneem word in plaas van om dit by privaat versekeraars te plaas.

KOMMENTAAR VAN DIE RAAD VAN FINANSIES

Die Raad van Finansies is reeds besig met 'n ondersoek na eie versekering en het reeds die aanvangskapitaal van 'n versekeringsfonds nl R185 645,00 beskikbaar. Gesien die huidige verhouding van 104% eise teenoor premies sou dit riskant wees om selfversekering te onderneem. Die Raad van Finansies kyk in sy ondersoek na die moontlikheid om 'n selfstandige fonds te skep wat beskerm word deur herversekering vir katastrofes.

BESKRYWINGSPUNT

Die Ring van Roodepoort versoek die vergadering om te besluit dat die Raad vir Belydende jeug by Roodeplaat en Venterskroon kampterreine voorkeur moet gee (by bespreking) vir ringskampe en gemeentelike jeugkampe.

KOMMENTAAR VAN DIE RAAD VIR BELYDENDE JEUG

Voorkeurbespreking word gegee aan gemeentes en ringe deurdat hulle tot 31 Januarie van elke jaar tyd het om die kampterreine te bespreek voordat die terreine aan ander instansies beskikbaar gestel word.

9.

ARGIEF EN MUSEUM

* Samestelling van die Raad

Die Raad vir die Argiefbewaarplek en Museum is tans soos volg saamgestel in terme van Bepaling 134 van die Kerkwet :

Prof. AD Pont (Voorsitter), Prof. SJ Botha, Dr PJ de Beer, ds. JC de Lange en die administrateur. Die Direkteur, mnr F S van Rensburg behartig die sekretariaat van die Raad.

* Besoekers

Gedurende die tydperk 1 Januarie 1986 tot 31 Oktober 1988 het 849 individuele besoekers by die Argiefbewaarplek en die Museum aangedoen. Benewens hierdie getal is die Museum meestal oor naweke besoek deur groepe bestaande uit NHSV- en NHJV-lede, katkisanter, skoolkinders en studente. Die inhoud van die Museum is sedert April 1988 weggepak tot tyd en wyl die Barton Keep ingerig is vir uitstalling van die museumstukke. Studentegroepe, wat kursusse volg in die geskiedenis en kultuurgeskiedenis, sowel as groepe van die Genealogiese Vereniging van S.A., die S.A. Vereniging van Argivarisse en die Vereniging van Argivarisse en Manuskripbibliotekarisse lê ook besoek af.

* Navorsing

Hoewel die navorsers oorwegend van Hervormde kerkverband is, neem die navorserstal van buite die kerk skerp toe. Terwyl eersgenoemde groep hoofsaaklik op gemeente geskiedskrywing konsentreer, spits laasgenoemde hulle toe op genealogiese, streeksgeskiedkundige, sending- en ekumeniese geskiedskrywing. Talle navorsers vanuit die buiteland, veral die VSA, Nederland en Duitsland het persoonlik navorsing kom doen, terwyl tientalle navrae skriftelik afgehandel is.

Uit die pen van die Direkteur het daar 12 artikels in vaktydskrifte en koerante die lig gesien.

* Aanwinste

Begin 1988 het die Direkteur met 'n doelgerigte poging begin om die argiewe van die individuele gemeentes te verkry. Van 108 gemeentes (33 wat voor 1940 gestig is) is daar tot en met 31 Oktober 1988 nog geen noemenswaardige materiaal in die argiefbewaarplek gedeponeer nie.

Talle notuleboeke, korrespondensie en registers uit die vorige eeu is onder andere bekom. Van die argiewe wat ontvang is, ontbreek die volgende kernreekse : notules van kerkraad en gemeentevergaderings - 14%; registers - 7,5%; korrespondensie - 28%; NHSV - 8% en NHJV stukke - 84%.

Die volgende argiefgroepe is gedurende die genoemde tydperk ontvang :

Gemeentes	287
Rade	20
Sinodale inrigtings	12
Private argiefgroepe	7
Ringe	14

Die gemeentes Middelburg, Dullstroom, Johannesburg, Chrissiemer en Wolmaransstad is van die gemeentes wat uit die vorige eeu dateer, wat hulle dokumentasie in geheel voorsien het. Van vyf van die gemeentes uit die ZAR-tydperk is daar egter nog niks ontvang nie.

* Ontsluiting

340 argiefgroepe is in die tydperk van verslaggewing deur die proses van eerste sortering ('n werkswyse wat in die Staatsargief geld, waarvolgens argiefgroepe vinniger ontsluit word) geloods. Indien 'n gemeente-groep se kernreekse voorhande is, word dit georden, ge-inventariseer en gerekenariseer. Slegs geordende argiefgroepe kwalifiseer vir rekenarisering. Sedert Januarie 1988 is 123 gemeente- en ringsgroepe sistematies en wetenskaplik georden en versyfer.

* Rekenarisering

Vanaf 1 Januarie 1988 is die Argiefbewaarplek ingeskakel op die STAIRS-ontsluitingsnetwerk van die Staatsargiefdiens se NAREM-projek (Nasionale Register van Manuskripte van S.A.). Die Argiefbewaarplek is die eerste kerkargiefbewaarplek wat by hierdie nasionale stelsel betrek is. Die insleutel, proeflees en vervaardiging van doelmatige gidse word deur die Staatsargiefdiens onderneem sonder enige koste vir die Kerk. In die eerste fase word op die dataverwerking van gemeentelike argiewe en foto's gekonsentreer.

Sedert April 1987 word die doop-, lidmate- en huweliksregisters van die gemeentes op mikrofilm geplaas. 210 bestaande en 16 ontbinde gemeentes se registers is reeds afgehandel.

* Belangrikheid van bewaarplek

Die veilige bewaring en ontsluiting van kerklike argiewe in belang van navorsing bly die primêre funksie van die Raad. Derhalwe doen die Raad weereens 'n beroep op kerkrade om alle argiewe wat die gemeente akkumuleer so gou moontlik na die Argiefbewaarplek oor te plaas.

AANBEVELING

Die vergadering gee opdrag aan die gemeentes wat nog nie aan die versoeke van die Raad vir die Argiefbewaarplek om hulle argiewe by die Argiefbewaarplek te deponeer, voldoen het nie, om dit onverwyld te doen.

10.

KONSERVATORIUM VIR KERKMUSIEK

Die Konservatorium vir Kerkmusiek is aan die begin van 1984 opgerig om opleiding te gee aan kerkkorreliste.

'n Beheerraad vir die Konservatorium is benoem en bestaan uit

Dr D J C van Wyk - Voorsitter
Ds J C de Lange
Mnr R Mathlener
Mej S Engelbrecht - Direkteur
Mnr L de Munnik - administrateur en ampshalwe skriba.

Onderrig word aangebied aan -

- * studente wat die verskillende eksamens van die Raad vir Kerkmusiek wil aflê en die Raad se diploma wil verwerf,
- * studente wat Unisa-eksamens wil aflê,
- * studente wat nie belangstel om eksamens af te lê nie maar net vaardigheid wil bekom,
- * studente wat reeds eksamens afgelê het en hulle praktiese ervaring wil uitbrei.

Die onderrig word behartig deur mev Susan Engelbrecht as direkteur van die Konservatorium. Sy word bygestaan deur deeltydse dosente wanneer die aantal studente sodanig toeneem dat sy dit nie meer kan behartig nie. Omdat die getal studente deur die jaar wissel, het die beheerraad dit nie nodig gevind om 'n voltijdse bykomende dosent aan te stel nie.

Die getal studente is tans 55 waarvan die direkteur 50 onderrig. Daar is tans 2 persone wat wag vir openinge om in te skryf.

Uit die finansiële state blyk dit dat die Konservatorium uit lesgelde R92 172 ontvang het. Om die koste van die Konservatorium te dek is 'n bedrag van R73 606 uit die begroting aangewend. Die rekening van die Konservatorium toon 'n oorskot vir die drie jaar van R5 522.

AANBEVELING

- * Vir kennisname.

11. SAKEBEDRYWE VAN DIE KERK

Die Kerk se belang by sakebedrywe was voorheen :

- * regstreeks, waar die Kerk handel gedryf het as HAUM-boekhandel en De Jager HAUM Uitgewery.
- * deur middel van aandele wat die Raad van Finansies regstreeks in verskillende maatskappye gehou het.
- * deur middel van aandele wat die Raad van Finansies besit het in 'n houermaatskappy, Bolandse Kunshandelaars (Edms) Bpk wat weer op sy beurt die aandele van verskillende maatskappye besit het.
- * deur middel van aandele wat die direksie van die Kinderhuise besit het in verskillende maatskappye.

Na 'n omvattende ondersoek waarin die Raad van Finansies en die administrateur deur Volkskas se Korporatiewe afdeling bygestaan is, het die Raad van Finansies in Julie 1986 besluit om 'n totale reorganisasie en konsolidasie van die sakebedrywe te doen. In die proses is een houermaatskappy gevorm, naamlik HAUM Groep (Edms) Bpk. Die ander sakebedrywe is na die reorganisasie almal privaat maatskappye waarin die houermaatskappy al die aandele of die meerderheid aandele besit. Die aandele van die HAUM Groep word gehou deur genomineerdes van die Raad van Finansies. Die direksie van die houermaatskappy bestaan uit :

Prof J P Oberholzer - voorsitter
Ds J C de Lange - vise-voorsitter
Mnr J C Oelofse - besturende direkteur
Mnre L de Munnik, J H Breytenbach en T F Dreyer.

Die sakebedrywe was, vanweë die feit dat hulle nooit toegelaat is om eie kapitaal te vorm nie, altyd aangewese op lenings vir bedryfskapitaal. Hierdie lenings is voorsien deur die Kerk en deur finansiële instellings. Verliese a.g.v die buitengewoon hoë stygings in rentekoerse asook bepaalde onekonomiese ondernemings het meegebring dat daar indringend gerasionaliseer is. Die Raad van Finansies het ook mnr J C Oelofse, voorheen prokureur en vir baie jare lid van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die direksies van die sakebedrywe, aangestel as besturende direkteur van HAUM Groep (Edms) Bpk en voorsitter van die direksies van die filiale van HAUM Groep (Edms) Bpk.

Die rasionalisasieprogram is onder sy leiding deurgevoer en die direksie kan met vrymoedigheid rapporteer dat die bedryfsresultate van die groep oor die afgelope drie jaar dramaties verbeter het.

Ter wille van die vertroulikheid van die bedryfsresultate van die sakebedrywe word hier nie in besonderhede oor omset en winste gerapporteer nie.

Die Raad van Finansies het wel besluit om die opgehoopte verliese tot 30 Junie 1986 van sommige van die sakebedrywe tot 30 Junie 1986, wat na die Raad se oordeel oor die langtermyn nie verhaal sal kan word nie, af te skryf. Die Raad het die afskrywing gedoen teen die reserwe wat geskep is met die herwaardasie van eiendomme.

AANBEVELING

- * Vir kennisname.

XXIII VERBAND MET ANDER KERKE

1. RAAD VIR EKUMENIESE SAKE

1.1 Projekte

Aan die volgende sake is by wyse van studiestukke of korrespondensie aandag gegee:

- * Denasionalisasie - Onafgehandel
- * Bybelse visie oor armoede - Onafgehandel
- * Gedwonge hervestiging - Studiestuk is voltooi
- * Bevrydingsteologie - Onafgehandel
- * SACC - Dr R M Naudé se studiestuk word in Engels gepubliseer
- * Suid-Afrikaanse Forum vir Reformatoriese kerke - Onderzoek is gedoen
- * Die Kairosdokument en sy verdere verloop - Word gemonitor
- * Die Harare-byeenkoms van die WRK - Verslae word bestudeer
- * Black ecumenical consultation of Church Leaders - Lede van die Raad het vergadering bygewoon
- * Church Unity Commission se uitnodiging om deel te neem aan 'n geloofsbelofte of geloofsverklaring oor rassisme.

AANBEVELING:

Die Algemene Kerkvergadering neem kennis van die studiestukke en korrespondensie van die Raad vir Ekumeniese Sake oor genoemde onderwerpe.

Die Algemene Kerkvergadering benadruk publikasies oor hierdie onderwerpe in tydskrifte van die Kerk, Die Hervormde Teologiese Studies en andersins.

1.2 Bevordering van teologiese arbeid

Die opdrag van die Algemene Kerkvergadering van 1986 aan die Raad vir Ekumeniese Sake om alle moontlike hulp te verleen aan onafhanklike kerke en kerkgenootskappe om die teologiese kwaliteit van die opleiding en vorming van dienaars van die Woord vir die kerke te bevorder, het deurlopend aandag ontvang veral met verwysing na die opleiding van RICA in samewerking met SATCIC.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering herbevestig sy standpunt dat die Ned Herv Kerk graag onafhanklike kerke en kerkgenootskappe sal wil bystaan met die oog op die verhoging van die teologiese kwaliteit van die opleiding van hulle dienaars van die Woord.

1.3 Bevordering van die Ekumeniese verband

Die Raad vir Ekumeniese Sake is deur die Algemene Kerkvergadering versoek om alles moontlik te doen om die gesprek en verband met ander kerke te bevorder.

Op informele vlak was daar vele gesprekke met ander kerke. Formele gesprekke is tans baie moeilik. Formele gesprekke loop daarop uit dat primêr verwag word om afsonderlikheid af te sweer en te veroordeel en om skuld te bely oor die afsonderlikheid van die verlede. Die Raad vir Ekumeniese Sake oordeel ook dat hy voorop 'n studietaak en 'n korrespondensie verantwoordelikheid het.

Die ekumeniese gesprek en kontak met die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika geskied spontaan en met groot vrug onder leiding van die twee kerke se moderamens.

Die Werkgroep Ekumene was van oordeel dat die ingeslane weg wat die Kerk volg in verband met ekumeniese gesprekke die korrekte weg is. Ekumeniese gesprekke soos dit vandag plaasvind, het dikwels allerlei bybedoelings en is juis daarom minder suksesvol as bilaterale gesprekke met individuele kerke.

- AANBEVELING:**
- * Die Raad vir Ekumeniese Sake kry opnuut opdrag om die bevordering van die ekumeniese gesprekke en verband te beplan en waar moontlik te laat plaasvind.
 - * Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word versoek om tydens gesprekke met ander kerke die Raad vir Ekumeniese Sake en tydens gesprekke met ander denominasies die Raad vir Gesprek met ander Denominasies te betrek.
 - * Naas die gesprek met en die nougesette bevordering van die verband met kerke van dieselfde belydenis, word besondere aandag gegee aan alle kerke en kerklike liggame vir wie die Ned Herv Kerk van diens kan wees.

1.4 KITAL EN EKUMENIESE SAKE:

Die Algemene Kerkvergadering van 1986 het reeds kennis geneem van verskillende sake waaraan KITAL nie die nodige aandag kon gee nie. Die sake ter sprake was die volgende:

- * Aktuele en maatskaplike sake. Die kerk het 'n verantwoordelikheid op sosiaal etiese gebied om hoë etiese norme te bevorder.
- * Kital as 'n volwaardige navorsings- en toerustingsinstituut wat in samewerking met die Dosentevergadering die inligting en arbeidsmetodiek op die hele kerklike terrein beskikbaar stel (minimum behoeftes: navorsers oor ekumene, maatskaplike vraagstukke, teologiese hulpverlening, jeug, opvoeding en onderwys, kerkmusiek, ouderlingswerk, owerheidsake, ekonomie).

Die Raad vir Ekumeniese Sake en die Werkgroep Ekumene oordeel dat 'n voltydse navorser op die terrein van die ekumene steeds 'n noodsaaklikheid is.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering gee aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering opdrag om in samewerking met die Beheerraad van KITAL, KITAL as 'n volwaardige navorsings- en toerustingsinstituut uit te bou en die personeel daarvoor aan te stel sodra finansies dit toelaat.

2. KOMMISSIE VIR GESPREK MET SUSTERKERKE

2.1 Besluit van die Algemene Kerkvergadering

Die Algemene Kerkvergadering van 1986 het met betrekking tot hierdie saak die volgende standpuntstelling in die projek "Kerk en Wêreld 2000", goedgekeur:

BEVORDERING VAN DIE EKUMENIESE VERBAND

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, die Kommissie vir die Gesprek met Susterkerke, die Raad vir Ekumeniese Sake, die Sendingraad en die Raad vir die Gesprek met Ander Denominasies doen alles moontlik om die gesprek en verband met ander kerke te bevorder.

GESPREK MET SUSTERKERKE

Met betrekking tot die verdere werksaamhede van die TKK het die Algemene Kerkvergadering van 1986 soos volg besluit:

- * Die vergadering neem kennis van die werksaamhede van die TKK en spreek die wens uit dat die gesprek voortgesit sal word.
- * Met betrekking tot die resultaat van die gesprek met Susterkerke:
 - ** Van die vordering met die gesprek oor 21 jaar word met waardering kennis geneem. Die gesprek sal voortgesit word op die wyse en in die gees van die besluite van die Kerk.

- ** Wat die evaluering van die standpunte wat gestel is en die sake waarvoor ooreenstemming bereik is betref, word die hele aangeleentheid na die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwys om dit in 'n gesprek met die Kommissie vir Gesprek met Susterkerke af te handel. Kerkrade kry 'n geleentheid om binne drie maande kommentaar oor die standpunte wat gestel is in die agenda, by die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in te lewer.
- ** Die voorstel van die TKK oor 'n eindmikpunt met betrekking tot die gesprek word deur die vergadering aanvaar.
- * Die vergadering dra aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op om ondersoek in te stel na die moontlikheid om 'n Suid-Afrikaanse Ekumeniese liggaam te vorm, soos versoek deur die TKK. Aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering word volmag verleen om deel te hê aan die vorming van so 'n liggaam as die Kommissie dit wenslik ag.

2.2 Uitvoering van die besluite

Die Kommissie vir die Gesprek met die Susterkerke het soos volg te werk gegaan om uitvoering aan die besluite te gee:

2.2.1 Stigting van 'n Suid-Afrikaanse Ekumeniese liggaam

Op uitnodiging van die NG Kerk het die Ned Herv Kerk deelgeneem aan 'n gesprek waar die moontlikheid van die stigting van 'n Suid-Afrikaanse ekumeniese liggaam bespreek is.

Daar is ooreengekom om nie oor te gaan tot die vestiging van 'n formele ekumeniese liggaam nie. Die gevoel was dat interkerklike gesprek op 'n informele wyse moet voortgaan. In hierdie verband is daar reeds twee byeenkomste gehou waaraan die Ned Herv Kerk deelgeneem het. 'n Wye spektrum van kerke uit die Suid-Afrikaanse konteks was daarby betrokke en die gesprekke was op 'n hoë vlak.

Die gespreksgroep het geen besluitnemingsbevoegdheid nie en wil alleen as forum dien waarop daar met mekaar gedagtes gewissel kan word oor die taak van die kerk in die Suid-Afrikaanse situasie.

2.2.2 Gesprek met die NG Kerk en die Geref Kerk

Omdat daar geen kommentaar van gemeentes oor die standpunte van die TKK ontvang is nie, het die kommissie voortgegaan op dieselfde pad van die verlede en in sy standpuntstelling op die reeds gestelde standpunte voortgebou. Die volgende sake is tans aan die orde:

- * Versoek aan meerdere vergaderings

By meerdere vergaderings word aanbeveel om aan afvaardigings opdrag te gee dat in 'n eersvolgende verslag duidelik aangedui sal word wat die vordering in die gesprek na kerklike eenheid is sodat daarvolgens 'n eindmispunt bepaal kan word.

Om die saak korrek te evalueer, sal daar gelet moet word op die sake waaroor die gesprek tans handel, naamlik:

Skrifbeskouing, Kerkbegrip en Die Ampte.

Oor elk van die terreine is 'n hele aantal studiestukke van die verskillende kerke aangevra en is hulle tans nog onder bespreking. Op elk van die terreine kan heelwat sake aangedui word waaroor die gespreksgenote konsensus bereik het. Daar kan onder andere na die volgende verwys word:

* Quia of Quatenus

Die belydenisskrifte word aanvaar en bely, en wanneer vereis, skriftelik onderteken as die ware leer omdat hulle ooreenstem met die Woord van God.

Die vergadering besluit egter om die aangeleentheid te verwys na die Sub-Kommissie Kerkbegrip om vas te stel of die afvaardigings die aangeleentheid eners interpreteer.

* Onderworpe aan die Heilige Skrif

Die Belydenisskrifte (Die Drie Formuliere van Eenheid) word aanvaar en bely en waar vereis skriftelik onderteken, met die uitdruklike kerklike en persoonlike erkenning dat die belydenisskrifte geheel en al ondergeskik is aan die onbetwisbare gesag van die Woord van God.

Aangaande hierdie Skrifte, en aangaande hulle alleen, bely ons sonder voorbehoud saam met ons Nederlandse Geloofsbelydenis Art 5: "Ons aanvaar al hierdie boeke, en hulle alleen as heilig en kanoniek om ons geloof daarna te rig, daarop te grondves en daarmee te bevestig."

* Toetsbaar en altyd te toets aan die Heilige Skrif

Op grond van die voorafgaande erken en bely ons dat die belydenisskrifte te alle tye en onvoorwaardelik toetsbaar aan die Heilige Skrif is.

Dit is inderdaad in ooreenstemming met ons Belydenis self, soos uitgedruk in die NGB Art 7. Terselfdertyd beteken dit wel dat die belydenisskrifte - op welke punt ookal - geldig is en prakties moet funksioneer tot op dag en datum dat die teendeel bewys is, en so deur die Sinode aanvaar is. Hulle is juis daarom altyd, mits op die ordelike kerklike weg, hersienbaar en veranderbaar, steeds met die Skrif as hoogste en finalitêr enigste maatstaf.

Die beslissing van die Sinode is bindend, maar die weg van gravamen bly steeds oop.

* Die interpretasie en uitleg van die belydenis

Ons wil nie die letter van die bewoording van die Belydenis verabsoluteer nie.

Ons aanvaar egter nie 'n breë en ongedefinieerde onderskrywing van of binding aan die sogenaamde "intensie van die Belydenis" waarbinne enigeen basies vry is om self te bepaal wat vir hom die "intensie" sou wees nie.

Die besondere aard van belydenisskrifte eis dat hulle verstaan wil en moet word soos dit - binne die gegewe konteks - daar staan.

Dit is so dat die ses en sestig boeke van die Bybel 'n verskeidenheid literêre genres verteenwoordig, waarmee by die eksegeese deeglik rekening gehou moet word om nie in biblisistiese of fundamentalistiese vaarwaters te beland nie.

Die belydenisskrifte het egter - ondanks eie primêre gerigthede, die NGB teties, die Dortse Leerreëls anti-teties-polemies en die Heidelbergse Kategismus meer kategeties - 'n eenduidende karakter daarin dat hulle feitelikseggend wil wees.

Daarom eis die wese van die belydenisskrifte om verstaan en bely en gehandhaaf te word soos dit, binne hulle konteks, daar staan.

Ons is daarom oortuig daarvan dat die belydenisskrifte alleen in kerke werklik betekenis het wanneer hulle aanvaar, bely, en waar nodig, onderteken word as ONS belydenis wat ook vandag waar en geldend is omdat dit in die ewige waarheid van die Woord van God rus.

Daar het egter ook verskilpunte tussen die gespreksgenote na vore getree. In die verband kan onder andere na die volgende verwys word:

* Kanon oop of toe

Die kwessie van die oop of toe kanon het bly oorstaan. Die Ned Herv Kerk volstaan met hulle vorige standpunt.

Vir kennisname word die standpunt hier weergegee:

"Naas die belydenis van die deursigtigheid van die Bybel se heilsboodskap as aanduiding van sy volkomenheid, bely die kerk ook die genoegsaamheid van die heilsboodskap as aanduiding van sy volkomenheid. Dit moet egter nie so verstaan word dat die kerk met sy belydenis van die genoegsaamheid van die Bybel die getal van die ses en sestig boeke waarna daar wel in NGB, Art 4 en 6 verwys word, in gedagte het nie.

Die NGB sê trouens in Artikel 7 dat die Heilige Skrif genoegsaam is in dit wat die Skrif leer. Ons kan dit interpreteer as: genoegsaam in sy heilsbedoeling.

Indien daar van die standpunt uitgegaan sou word dat die ses en sestig boeke van die Bybel met betrekking tot die getal de jure genoegsaam is, dws dat die kanon "toe" sou wees, word die reeds gestelde uitgangspunt dat die Skrif die belydenisskrifte voorafgaan, teëgegaan. Nêrens in die Skrif word hierdie spesifieke getal as in-beginsel-genoege-same getal aangebied nie. Die getal is deel van die belydenis van die kerk en is daarom ook in die kerk se belydenisskrifte opgeneem. Op grond van die vooronderstelling dat hierdie spesifieke belydenis die produk van selfgetuïenis van die Skrif in onlosmaaklike samehang met die getuïenis van die Heilige Gees is, moet die kerk in beginsel daarvoor oop wees dat God kan beskik dat ook hierdie belydenis in verband met die getal van die boeke van die kanon 'n wysiging kan ondergaan. Die kanon moet derhalwe as de jure oop gesien word, hoewel dit tans tot die huidige ses en sestig boeke beperk bly. Daarom huldig ons die opinie dat hoewel die kanon tans de facto geslote is, dit de jure oop is."

* Relasionele waarheid

Alhoewel die saak nog nie indringend by die TTK bespreek is nie, het daar tog verskille in die memoranda hieroor na vore gekom.

* Openbaring van Christus in die Ou Testament

Oor hierdie saak, wat Skrifbeskouing raak, het daar in die memoranda diepgaande verskille na vore getree.

* Kerkgrip

In die gesprek het hier ook verskille na vore getree wat in die stadium van die gesprek nie oorbrugbaar blyk te wees nie.

Om nou terug te keer na die vraag van kerkeenheid.

Daar is sprake van 'n beweeg na groter eenheid in die sin dat verskille uitgepraat word en dat daar begrip vir mekaar se standpunte is. Indien kerklike eenheid egter organisatoriese eenwording beteken, bly dit op die stadium van die gesprek 'n droom, hoogstens 'n ideaal. Die verskille wat aangeteken is, is nie net oppervlakkige interpretasie-verskille nie, maar diepgaande teologiese verskille. Wie dit wou ignoreer om eenwording te bewerk, sou dwaas wees. Die tradisionele standpunt van die Ned Herv Kerk dat kerklike eenheid nie noodwendig kerklike eenwording beteken nie, blyk tans steeds teologies relevant te wees.

Dat die gesprek sinvol is en moet voortgaan, is nie te beredeneer nie.

In die Suid-Afrikaanse konteks bly dit steeds waardevol om op die vlak kerklik en teologies besig te wees.

2.3 MISSIE VAN DIE TUSSENKERKLIKE KOMMISSIE

Die Kommissie vir Gesprek met Susterkerke het ook soos die TKK van aldie kerke gevra het, 'n missie vir die TKK opgestel.

Die missie word hiermee met sy eie nommering aan die Algemene Kerkvergadering voorgelê:

A. HISTORIESE AGTERGROND VAN HUIDIGE GESPREK MET DIE GEREFORMEERDE KERKE IN SUID-AFRIKA EN DIE NEDERDUITSE GEREFORMEERDE KERK OOR DIE KERKBEGRIP EN DIE SKRIFBESKOUING

1. Op 6 Augustus 1958 word op grond van 'n memorandum oor verskillende standpunte ten opsigte van interkerklike verhoudinge die volgende uitgangspunt aanvaar :

Die veelheid van kerke word aanvaar, maar nie om daarby te berus nie. Hieruit vloei die roeping van die kerk voort om dit wat uitmekaar hou, broederlik met mekaar onder oë te sien sodat die kerke in een "kerkverband" gebring kan word.

Die metode van gesprek waarop besluit is, is om memoranda op te stel en na studie daarvan saam te kom vir bespreking waarvan verslag gegee sal word van Sinode tot Sinode.

2. Op 14 April 1965 word aanvaar dat daar steeds uitgegaan sal word van die basis waarop op 6 Augustus 1958 besluit is. Verder word besluit dat enige ekumeniese of ander saak van gemeenskaplike belang op die agenda geplaas kan word. Daar word beklemtoon dat die drie kerke na "meer eenheid" moet soek.
3. Die Hervormde Kerk stel dit op 13 Junie 1968 duidelik dat die begeerte van sekere lede van die TKK dat die drie Afrikaanssprekende kerke nader aan mekaar gebring moet word met die oog op "eventuele eenheid", soos die vergadering van 14 April 1965 genotuleer is, nie vir die Hervormde Kerk daarop neerkom dat die TKK hom "doelbewus sal beywer vir organisatoriese kerkvereniging" nie.
4. Op die vergadering van 13 Junie 1968 word besluit om memoranda op te stel oor die kerkbegrip waarin die onderskeie kerke se standpunte oor die "Skriptuurlike, leerstellige en kerkregtelike beginsels van ekumenisiteit" uiteengesit sal word.
5. Op 29 April 1969 word begin om die onderskeie memoranda te bespreek. Die volgende sake, onder andere, kom respektiewelik na vore :

DIE GEREFORMEERDE KERKE IN SUID-AFRIKA

- 5.1 In die Apostolicum, die Nederlandse Geloofsbelydenis, die Dordtse kerkorde, en as gevolg van die gebruik van die woord

EKKLESIA in die Skrif, word die begrip "kerk" in die enkelvoud gebruik (met die uitsondering van Hand 9: 31) en wel in die sin van die "plaaslike kerk".

- 5.2 Teenoor die Independentisme is die plaaslike kerke verplig om met mekaar in "kerkverband" te tree sonder dat hiermee 'n "nuwe kerkbegrip ontstaan wat gemeentes omvat".
- 5.3 Omdat die kerk as liggaam van Christus algemeen (= universeel) is, moet die "kerkverband" verder gaan as die nasionale (=etniese, territoriale) grense.

Die kerk moet dus ekumenies gerig wees. Die idee van afsonderlike nasionale kerke (in die omvattende sin van "kerkverbande") kom neer op die verdeling van die liggaam van Christus. Alles behoort gedoen te word om die eenheid van die kerk van Christus te herstel.

- 5.4 Die "heiligheid van die kerk" word deur kerklike dissipline bewaar sodat die (plaaslike) kerke so suiwer moontlik 'n uitdrukking van die liggaam van Christus kan wees.

DIE NEDERDUITSE GEREFORMEERDE KERK

- 5.5 Waar Calvyn sê dat waar daar van meer as een kerk sprake is, daar word die liggaam van Christus verdeel, het hy die "onsigbare kerk" in gedagte. Volgens Calvyn het die "ware kerk" nie saamgeval met die Gereformeerde Kerk nie. Die Engelse, Episkopaalse, Lutherse kerke en ook die gemeentes van die Waldense en Bohemers is as "ware kerke" erken.
- 5.6 Wat die begrip "kerk" na aanleiding van die gebruik van die woord EKKLESIA in die Skrif betref, dui dit in die enkelvoud op 'n bepaalde gemeente op 'n bepaalde plek. In die meervoud dui dit op 'n verskeidenheid van kerke of gemeentes wat naas mekaar bestaan, hoewel nie sonder 'n "gemeenskaplike verband" nie.

DIE NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

(goedgekeur deur die Algemene Kerkvergadering, April 1967)

- 5.7 Die enigste werklike grond van die ekumeniese gesprek en strewe is die Bybelse voorstelling van die eenheid van die kerk van Christus wat 'n eenheid in waarheid is. Die ekumeniese gesprek behoort daarom met die "waarheidsvraag" te begin. Die "waarheidsvraag" is 'n konfessionele vraag met betrekking tot die minimum basis van leer en geloof waarop die één kerk gebou kan word. O Weber het in hierdie verband die volgende Latynse frase gebruik : capita doctrinae qua ecclesia Christi fundatur.
- 5.8 Die verdeeldheid van die liggaam van Christus wat Calvyn in die oog het, is nie die verspreiding van die kerk oor die hele wêreld en op baie plekke onder verskillende mense en organisasies nie. Calvyn het ook nie die verdeling van die geloof op grond van die "waarheidsvraag" in die oog gehad nie.

Dit is 'n verdeeldheid onder mekaar as gevolg van menslike twis, tweedrag en hooghartigheid. Hierdie verdeeldheid word soms verwar met 'n twis oor die waarheid.

- 5.9 Omdat die kerk 'n geloofswerklikheid is, is dit nie in 'n omvattende sin moontlik of noodsaaklik dat die kerk as kerk (en dus as eenheid) vir algemene waarneming sigbaar verskyn nie.
- 5.10 Calvyn erken die bestaan van ecclesiae controversa. In die ekumeniese gesprek behoort daar dus ruimte te bestaan vir verskil tussen kerke oor die leer wat nie die capita doctrinae in gedrang bring nie.
- 5.11 Die ekumeniese gesprek met die susterkerke behoort by die Skrif te begin. Indien ons mekaar hier nie vind nie, kan ons mekaar alleen maar in Christelike liefde verdra, terwyl ons daaraan vashou dat Jesus Christus die waarheid en eenheid van die kerk is.
6. Op 15 September 1970 word 'n memorandum deur die TKK bespreek, opgestel deur prof B J Engelbrecht, waarin ooreenkomste en verskille uitgespel is. Wat die verskille betref :
- 6.1 **Tussen die Hervormde Kerk en die Ned Geref Kerk :**

Volgens die Ned Geref Kerk is die verdeling van die drie Afrikaanssprekende kerke 'n sondige verskeurdheid omdat daar nie 'n natuurlike verskeidenheid onder die Afrikaners as volk, byvoorbeeld ten opsigte van taal, voorkom nie. Hierteenoor meen die Hervormde Kerk dat die eenheid in die waarheid nie tot één denominasie hoef te lei nie.
- 6.2 **Tussen die Hervormde Kerk en die Gereformeerde Kerke :**

Diepgaande verskille word gekonstateer. Volgens die Gereformeerde Kerke moet die onsigbare kerk wat één is in die waarheid, sigbaar tot openbaring kom in die eenheid van die kerkverband terwyl daar geen nasionale grense vir die kerk mag wees nie. Hieruit blyk dit dat die gesprek van die Hervormde Kerk met die Gereformeerde Kerke sal handel oor hulle oortuiging dat die **kerkorde** as konstitutief vir die eenheid van die kerk geag word.
7. Op 9 Augustus 1977 word besluit dat die onderskeie kerke memoranda sal opstel waarin **eksegeties, konfessioneel en kerkordelik** oorweging gegee moet word aan die verhouding tussen die universele kerk en die plaaslike kerk sodat die verskil wat daar hieroor tussen die drie kerke bestaan, in reliëf geplaas sal word.
8. Bespreking na aanleiding van hierdie memoranda was aanvanklik bilateraal gevoer. Later het al drie kerke gesamentlik met mekaar gesprek gevoer toe die bespreking sedert 1980 ineengvloei het met dié na aanleiding van memoranda oor die Calvinistiese erfenis. Subkommissies is aangestel om spesifiek die verskille en ooreenkomste met betrekking tot die beskouing oor enersyds die Skrif en die verhouding Skrif-belydenisskrif en andersyds die kerk te tabelleer.

9. Op 21 September 1988 is besluit dat die subkommissie wat vir die Skrifbeskouing verantwoordelik is, sy verslag moet afhandel en op die vergadering in die tweede semester van 1989 voorlê.

B. DIE STAND VAN DIE GESPREK

Met die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika

1. Vandat die gesprek in 1957/58 begin is, is daar inderdaad geen vordering gemaak om die verskil oor die kerkbegrip uit die weg te ruim nie (vgl in hierdie verband die verslag wat deur prof A G van Aarde in September 1981 opgestel is oor die laaste bilaterale gesprek tussen die Hervormde Kerk en die Gereformeerde Kerke wat op 7 Maart 1979 oor die verhouding tussen die universele kerk en die plaaslike kerk gevoer is).
2. Hoewel die verslae van die subkommissies met betrekking tot Skrifbeskouing en die kerkbegrip nog nie heeltemal voltooi, voorgelê en goedgekeur is nie, wil dit in die lig van die Hervormde Kerk se eerste memorandum, soos goedgekeur deur die Algemene Kerkvergadering van April 1967, begin lyk dat ons moet aanvaar dat daar tussen die twee kerke grondliggende verskille bestaan met betrekking tot kerkbegrip, Skrifbeskouing en belydenisskrifinterpretasie.
3. Ons erken dat die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika ook 'n verskyningsvorm van die één universele kerk is en dat hy en die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika met mekaar ooreenkom wat die minimum basis van leer en geloof van die gereformeerde tradisie betref. Volgens ons waarneming is dit egter 'n logiese konsekwensie van die standpunt van die Gereformeerde Kerke (vgl par A 5.3 en A 6.2 hierbo) dat 'n kerk, soos die Hervormde Kerk, wat as volkskerk hom ten opsigte van sy apostolêre taak ook 'n volkskerklike werkwyse het, nie 'n verskyningsvorm van die één ware kerk kan wees nie. Die Hervormde Kerk verwag dat die Gereformeerde Kerke self baie duidelik 'n uitspraak in hierdie verband behoort te maak.

Met die Nederduitse Gereformeerde Kerk

4. Die belangrikste verskil tussen die Ned Geref Kerk en die Hervormde Kerk is dié ten opsigte van die beskouing oor die eenheid van die kerk (vgl par A 6.1 hierbo). Die vraag is egter of die Hervormde Kerk daarby kan berus dat hy as volkskerk hom nie doelbewus met as eindmikpunt moet beywer om die "sondige verskeurdheid" van die Afrikaanssprekende gelowiges wat binne dieselfde nasionale grense woon en met mekaar met betrekking tot die minimum basis van leer en geloof ooreenkom maar in verskillende denominasies georganiseer is, te herstel nie. Die standpunt van die Hervormde Kerk was tot dusver dat die eenheid van die kerk 'n eenheid in die waarheid is (kyk par A 5.7) en dat dié eenheid nie tot uitdrukking gebring hoef te word in die organisasie van één denominasie nie (kyk par A5.8 en 5.9).

5. Die Hervormde Kerk sowel as die Ned Geref Kerk is teenoor die Gereformeerde Kerke van mening dat 'n verskeidenheid gemeentes binne dieselfe nasionale grense kerk kan wees. Die Gereformeerde Kerke is op grond van sy verstaan van die Skrif, gereformeerde belydenisskrifte en Dordtse kerkorde van oortuiging dat die universele kerk alleen in die plaaslike kerke tot openbaring kom.

Volgens die Gereformeerde Kerke kan nasionaliteit (etnies of territoriaal van aard - kyk par A 5.3 hierbo) nie as die grens van die kerk dien nie. Die eenheid van die plaaslike kerke kom tot uitdrukking in die "eenheid van die kerkverband" wat nie nasionale grense in ag behoort te neem nie. Die suiwerheid van dié eenheid word deur kerklike dissipline bewaar (kyk par 5.4 hierbo) en daarom word die **kerkorde**, en spesifiek die Dordtse kerkorde, as konstitutief vir die eenheid van die kerk geag (kyk par A 6.2 hierbo).

6. Wat die verhouding met die Ned Geref Kerk betref, is dit vir die Hervormde Kerk 'n vraag of die Ned Geref Kerk nie van standpunt oor die eenheid van die kerk in sy sinodale dokument "Kerk en Samelewing", goedgekeur in Oktober 1986, verander het nie. Neig die Ned Geref Kerk nie nou meer in die rigting van die oortuiging van die Gereformeerde Kerke nie? Op die Algemene Sinodale Kommissievergadering van Oktober 1988 is ook ander oorwegings ten opsigte van modelle van kerkeenheid na vore gebring.
7. Dit is dus nie vir die Hervormde Kerk moontlik om op hierdie stadium van die gesprek met die Ned Geref Kerk 'n presiese bevinding oor die stand van die gesprek te maak nie.

C. DIE BESLUIT VAN DIE EEN EN SESTIGSTE ALGEMENE KERKVERGADERING VAN DIE NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK, MEI 1986, RAKENDE 'N "EINDMIKPUNT" VAN DIE GESPREK MET DIE SUSTERKERKE

1. Die volgende voorstel van die TKK oor 'n eindmispunt met betrekking tot die gesprek met die susterkerke word deur die vergadering aanvaar :

Die TKK versoek die meerdere vergaderings om aan afvaardigings opdrag te gee dat daar in die "eersvolgende verslag duidelik aangedui sal word wat die vordering in die gesprek na kerklike eenheid is sodat daarvolgens 'n eindmispunt bepaal kan word".

2. Die vergadering neem ook kennis van die rapport met betrekking tot die kerkbegrip waarin die Hervormde Kerk se standpunt oor die **eenheid van die kerk** soos volg geformuleer is :

Vir die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika is die kerk één en gaan dit om die "eenheid met die kerk (liggaam van Christus, volk van God ens) en dus een met die waarheid wat in Christus is". Wat die drie Afrikaanse kerke betref, sien die Hervormde Kerk die "merkteken van die eenheid

alreeds in die gemeenskaplike belydenis en wat daaruit voortvloei". Soos die kerke in die tussenkerklike gesprek mekaar vind in hulle "interpretasie van die Waarheid, word organisatoriese eenheid realiseerbaar". Vir die Hervormde Kerk is "organisatoriese eenheid sonder eenheid in die Waarheid 'n valse eenheid. Eenwording volg uit eenheid en nie andersom nie."

D. VOORLEGGING AAN DIE TWEE EN SESTIGSTE ALGEMENE KERKVERGADERING, JUNIE 1989

1. Die Algemene Kerkvergadering word versoek om kennis te neem van die volgende besluit van die Nasionale Sinode van die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika 1988 insake die voortsetting en eindmispunt van die gesprek tussen die drie kerke:

"Die sinode beklemtoon opnuut die noodsaaklikheid dat, in die lig van die besluite sedert 1958 in dié verband, voortgegaan moet word om baie duidelik en op grond van die Heilige Skrif, Belydenis en Kerkorde die dinge wat die drie kerke uit mekaar hou, te identifiseer. Die standpunt van die respektiewe sinodes, en nie slegs dié van individue of slegs deputategroepe nie, moet helder omlin word. Langs hierdie weg moet sake tot finaliteit gebring word, en moet die deputate ad hoc ook weer aan die volgende sinodes van konkrete resultate verslag doen."
2. Die Kommissie vir Gesprek met Susterkerke gee aan die Algemene Kerkvergadering ter oorweging dat, in die lig van die historiese agtergrond van die huidige gesprek oor Skrifbeskouing en oor die kerkbegrip, die stand van die gesprek en die besluit van die vorige Algemene Kerkvergadering met betrekking tot 'n eindmispunt van die gesprek, die volgende besluit geneem sal word :
- 2.1 Dit is nie wenslik dat die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika op hierdie stadium van die gesprek met die susterkerke 'n standpunt eksplisiet sal formuleer oor 'n eindmispunt van die gesprek nie. Aan die Kommissie vir Gesprek met Susterkerke word derhalwe opgedra om eers aan die volgende onmiddellik doelwitte aandag te gee en by die drie en sestigste Algemene Kerkvergadering 'n voorstel oor 'n eindmispunt in te dien:
 - 2.1.1 Die subkommissies wat verantwoordelik is vir die verslae oor die kerkbegrip en Skrifbeskouing handel hulle werksaamhede af. Vir hierdie doel word opdrag gegee aan :
 - 2.1.1.1 Prof A D Pont en prof JH Koekemoer om 'n memorandum op te stel oor "Die capita doctrinae van die gereformeerde tradisie",

- 2.1.1.2 Prof A G van Aarde om 'n memorandum op te stel oor "Die eenheid van die kerk in die Nuwe-Testamentiese tyd en die eis om kerkeenheid vandag".
- 2.1.1.3 Ds P A Geyser om 'n memorandum op te stel oor "Die noodsaak, wenslikheid en moontlikheid van organisatoriese eenwording van die drie Afrikaanssprekende susterkerke".
- 2.1.2 Die TTK word versoek om samewerkingskommissies te benoem om aangeleenthede te identifiseer ten opsigte waarvan die "eenheid van die drie Afrikaanssprekende susterkerke", soos dit op grond van die afhandeling van doelwit 1 na vore gekom het, kan realiseer. Oorweging moet gegee word of sulke geïdentifiseerde sake nie in die toekoms die agenda van die TTK behoort uit te maak nie.
- 2.1.3 Die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika word versoek om 'n bilaterale gesprek met die Hervormde Kerk te voer oor:
 - * die indruk dat daar tussen die Nederduitsch Hervormde Kerk en die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika grondliggende verskille bestaan ten opsigte van kerkbegrip, Skrifbeskouing en belydenisskrifinterpretasie.
 - * die vraag of bogenoemde verskille die minimum basis van die leer en geloof van die gereformeerde tradisie in gedrang bring al dan nie.
- 2.1.4 Die Nederduitse Gereformeerde Kerk word versoek om 'n bilaterale gesprek met die Hervormde Kerk te voer oor spesifiek die eenheid van die kerk na aanleiding van die sinodale dokument "Kerk en Samelewing" en van 'n memorandum, opgestel deur die Ned Geref Kerk, oor moontlike modelle van kerkeenheid.
- 2.1.5 Die Kommissie vir Gesprek met Susterkerke het die memorandum in 2.1.1.2 genoem onder behandeling geneem, goedgekeur en lê dit hiermee aan die Algemene Kerkvergadering voor - ook met sy eie nommering.

**DIE EENHEID VAN DIE KERK IN DIE NUWE-TESTAMENTIESE TYD
EN DIE EIS OM KERKEENHEID VANDAG**

1. Die menswording van Jesus Christus het die "kerk" tot gevolg gehad. Die absolute oorsprong van die "kerk" is dus geleë in dié Jesus-gebeure. Net soos die opstanding van Jesus uit die dood, staan hierdie wonder van die oorsprong van die "kerk" bo die historiese menslike samehang. Die Jesus-gebeure is die daad waardeur God die mens met Homself versoen het. In en deur Jesus Christus is God bevrydend teenwoordig. God se heilsame teenwoordigheid word egter nie alleen daar ervaar waar die probleme van die lewe afwesig is nie.

Die paradoksale aard van Jesus se geboorte, gehoorsaamheid, kruisdood en opstanding toon die wyse waarop God te midde van, ten spyte van, en selfs op grond van aanvegting teenwoordig is. Ervaring van dié heilsame teenwoordigheid van God is vir die mens nie natuurlik nie, maar is die genade (χάρις) van God. Die "evangelie" van Jesus Christus as 'n "blye boodskap" is derhalwe 'n paradoks. Die krag van die opstandingsgeloof bestaan immers op grond van die kruisgebeure en is nie moontlik sonder die aanvegting van die kruis nie. Dié genade (χάρις) van God bewerk die dialektiek van blydskap (χαρά) en die beproewinge van die lewe. Dit is iets wat in die geloof ontvang word en dié genadegawe is die geestesgawe (χάρισμα) van God se Gees wat ook die Gees van Jesus Christus is.

Daar is net één Heilige Gees en dié Gees is die eenheidsband wat gelowiges aan die Jesus-gebeure en aan mekaar bind. Die Pauliniese formule-agtige uitdrukking "om in Christus / die Here te wees" (ἐν χριστῷ / ἐν κυρίῳ) druk die grond van die bestaan van die geloofsgemeenskap uit, en dit is 'n geestelike, 'n pneumatologiese bestaan (ἐν πνεύματι). Hierdie Pauliniese uitdrukkings kan as die grond van die Nuwe-Testamentiese ekklesiologie beskou word.

Die ervaring van die heilsame teenwoordigheid van God is met ander woorde nie 'n individualistiese aangeleentheid nie. Op grond van die inwoning van die één Gees - veruiterlik deur die ontvangs van die doop en die deelname aan die nagmaal - is gelowiges aan mekaar gebind. Vanweë die liefde van God en die werk van die Gees ontvang en ervaar hulle van mekaar liefde en vreugde wat hulle te midde van die aanvegting van die lewe sinvol laat voortbestaan.

2. Jesus het nie self geskryfte nagelaat wat sy volgelinge kon lees en op grond van die meditasie daarvan God se heilsame teenwoordigheid kon ervaar nie. Dit is die verkondiging (kerugma) van die na-pase geloofsgemeenskap, die voortsetting van die dissipelgemeenskap wat Jesus self bymekaar gemaak het, wat die Jesus-saak verder gedra het.

Dié verkondiging (kerugma) is dié evangelie dat die mens, op grond van God se genade, in die Gees deur die geloof, aan Christus se kruis en opstanding deel kan hê. God is dus deur sy Woord en Gees teenwoordig. Die na-pase geloofsgemeenskap het hom gaandeweg rondom die oorlewering van die Jesus-saak, mondeling en skriftelik, en rondom die viering van die sakramente begin organiseer en institusionaliseer.

Die wese van die kerk is daarom in die grond van die saak dié van in-die-erediens-versamelde gemeente in die midde van wie en aan wie die "gelegitimeerde" bedienaar van die Woord, in wie die Heilige Gees woon en wat deur handoplegging deur mede-gelegitimeerders sy opdrag ontvang het, die Jesus-saak verkondig.

Hierdie Jesus-saak is deur die vroegste Christene verstaan as die voortsetting van die heilsgeskiedenis wat God met die volk Israel begin het en is daarom ook in terme van die Ou Testament verkondig. Die één, heilige, algemene kerk is so gesien op die fundamente van die verkondiging (kerugma) gebou, soos deur die profete en die apostels gedra.

3. Wanneer die spore van 'n ontwikkeling van die begrip "eenheid-van-die-kerk" in die Nuwe Testament nagegaan word, is dit duidelik dat dit in die Nuwe Testament nie om institusionele eenheid gaan nie. Die oorsprong van die begrip "eenheid-van-die-kerk" in die Nuwe Testament kan na hoofsaaklik die konflik tussen 'n "partikuliere" en 'n "universele" oortuiging teruggevoer word. Die beweging van gelowiges wat aanvanklik uit veral Jode bestaan het, het spoedig ook Helleniste en ander ingesluit. Hierdie bymekaarkom van Jode en nie-Jode het ernstige aanvegting meegebring. Partyskappe het ontstaan wat konflik tussen persone, strominge en selfs gemeentes (ἐκκλησίαι) veroorsaak het. Hierdie konflik het meegebring dat die band met die Heilige Gees, die ἐν πνεύματι -bestaan van die geloofsgemeenskap, verduister geraak het. Dit is moontlik om hierdie partyskappe te sien as deel van die konteks in terme waarvan die gebruik van die liggaam-beeld (σῶμα τοῦ χριστοῦ) wat in sekere latere briewe van Paulus en in die briewe aan die Efesiërs en die Kolossense voorkom, met betrekking tot die vraag na die "eenheid van die kerk" verstaan en toegepas kan word. So gesien, bestaan die eenheid van die kerk op grond van die verskeidenheid. Die verskeidenheid dien tot die opbou en die funksionering van die liggaam. Selfs met die behoud van die verskeidenheid kan vreugde in die plek van konflik ervaar word. Eenheid en algemeenheid is alleen denkbaar as daar verskeidenheid bestaan.

Die eenheid van gelowiges kom nie neer op die eis dat daar geen verskeidenheid moet wees en dat, indien dit bestaan, dit opgehef moet word nie. So 'n eis sal daarop neerkom dat die krag van die opstandingsgeloof voorgestel word as iets wat in afwesigheid van die kruisgebeure moontlik sou wees.

Hierdie teologiese begroning van die eenheid van die kerk op grond van die verskeidenheid in die kerk word daarop gebaseer dat die aanvegting wat verskeidenheid meebring, gesien word na analogie van die aanvegting van die kruis. Die werk van die één Gees wat die wrywing, as die gevolg van die verskeidenheid, in oorwinnende en opbouende liefde omskep, word verstaan na analogie van die opstandingsgeloof.

4. As charismatiese begrippe (geestelike genadegawes) het "eenheid" en "algemeenheid" betrekking op die gemeenskaplike deelhê, die κοινωνία, aan die Jesus-saak, moontlik gemaak deur die kerugma, gedra deur "amptelike" bedienaars van die Woord. Die funksie van die kerklike "ampsdraer" in die vroegste kerk hou direk verband met die sigbaarmaking van hierdie eenheid en algemeenheid met betrekking tot die deekry aan die "leer" (die belydenis dat Jesus die Here is) en die "lewe" (die handel volgens die Gees).

Die eenheid en algemeenheid van gelowiges, gegrond in die Jesus-saak en in die werk van die één Gees, het in 'n belangrike en invloedryke deel van die vroeg-katolieke, na-apostoliese kerk sigbaar geword in die één kerugma van verskeie "bedienaars van die Woord" dat Jesus Christus hoof en Here van kerk en wêreld is. Die feit dat hierdie eenheid en algemeenheid so in die verkondiging (kerugma) sigbaar geword het, kan onder andere gesien word in die wyse waarop die Pauliniese "liggaam van Christus"-beeld opgeneem is in die brief aan die Efesiërs en in die wyse waarop Lukas vertel hoedat die gemeentes (ἐκκλησία) paradoksaal, te middel van die spanning as gevolg van die wrywing tussen Jode en nie-Jode gegroei het.

Die feit dat die woord ἐκκλησία met 'n enkele uitsondering as die tegniese term in die plek van die woord συνάγωγη gebruik is om die Christelike geloofsgemeenskap aan te dui, hou hoogs waarskynlik verband met die verskynsel dat dit 'n gemeenskap van Jode en nie-Jode geword het. Daar is aanduiding in vroeë eerste-eeuse Joods-Hellenistiese literatuur dat die term ἐκκλησία teenoor die term συνάγωγη gebruik is om ruimte te maak vir proseliete. Die woord ἐκκλησία as tegniese term waarmee die kerk aangedui word, dien semanties om die Christene as 'n versamelde groep aan te dui en dit het hoofsaaklik betrekking op die bymekaarkom met die oog op die erediens.

Die spore van die ontwikkeling van die begrip "eenheid-van-die-kerk" in die Nuwe Testament het dus in die oog gehad die eis, enersyds om kontinuïteit in die oordra van die verkondiging van die Jesus-saak, en andersyds om onbelemmerde gemeenskaplike deelhê van gelowiges aan dié Jesus-saak in die versamelde erediens.

5. Die kerk is 'n charismatiese huishouding (ofte wel 'n οἰκονομία, 'n οἰκοδομή), begelei deur die Heilige Gees. Die oorgang van die charismatiese huishouding na die ampsdraer-huishouding wat reeds in die Nuwe-Testamentiese tyd 'n aanvang geneem het, veronderstel nie dat die charismatiese aard van die huishouding losgelaat moet word nie. Die ampsdraer-huishouding was bedoel om onder andere die "eenheid" en die "algemeenheid", soos dit hierbo uiteengesit is, te dien. Die uitspraak van Ignatius aan die begin van die tweede eeu NC en van Cyprianus in die eerste helfte van die derde eeu NC dat die één, algemene kerk daar gevind word waar die biskop is, moet juis verstaan word teen die agtergrond van die behoud van die charismatiese in hierdie huishouding.
6. Wat die eis om "eenheid" van die drie Afrikaanse susterkerke betref, kan die volgende Skriftuurlike afleiding gemaak word: Deelname deur gelegitimeerde bedienaars van die Woord van die onderskeie kerke aan die handopleggingsseremonie tydens die ordening van 'n bedienaar van die Woord, onbelemmerde kanselruil en onbelemmerde deelname deur die gelowige lidmate van die onderskeie kerke aan die Woordverkondiging en die sakramente is, naas die ervaring van liefde en vreugde van mekaar, die wyse waarop die eenheid te midde van, ten spyte van en selfs op grond van die verdelende faktore sigbaar kan word.

Institusionele eenheid is nie 'n Skriftuurlike eis nie en so ook nie die ophef van die verskeidenheid met betrekking tot kerklike etos, Skrif- en belydenisinterpretasie nie. Die blote voortbestaan van die drie kerke en van selfs die genoemde verskeidenheid hoef nie die eenheid en die algemeenheid van die één, algemene kerk in gedrang te bring nie en behoort derhalwe nie as sodanig as "sonde" tipeer te word nie.

Beskrywingspunt: Nederlandssprekende gemeente

Die Ned Herv Kerk van Afrika as openbaring van die een heilige, algemene Christelike Kerk, neem deel aan ekumeniese arbeid in Suid-Afrika en in die wêreld.

Die kerk onderhou goeie betrekkings met die susterkerke in ons land wat saam met hom die ware Christendom van alle eeue omhels en liefhet. Gedagtig aan sy planting en geskiedenis handhaaf en versterk die kerk ook die band en goeie betrekkings wat steeds met die Nederlandse Hervormde Kerk onderhou is.

Die Ring van Heidelberg versoek die Algemene Kerkvergadering van 1989 om te besluit dat die Ned Herv Kerk voortaan hom gaan onttrek aan die Tussenkerklike Kommissie.

Die Herv Kerk wil nie die risiko loop om in dieselfde vertrouenskrisis as die NG Kerk te beland nie.

Die vyandige kritiek vanaf susterkerke teenoor die Ned Herv Kerk maak voortgang met die TKK haas onmoontlik.

Die grootste verskil in kerkbegrip tussen die Hervormde Kerk en die ander twee susterkerke veronderstel noodwendig skeiding.

Die werk van die TKK (wat vir die afgelope 20 jaar niks vermag het nie) lê 'n onnodige las op gemeentes se heffing verantwoordelikheid.

Kerklike eenheid tussen die drie susterkerke was miskien in die verlede 'n skrale moontlikheid, maar die huidige tendens in ons land maak dit vandag totaal onmoontlik.

Verskillende ander ringe het besluit om aan te beveel dat die gesprek met die susterkerke voortgesit sal word.

AANBEVELING:

- * Die beskrywingspunt van die Nederlandssprekende gemeente en die versoek van die Ring van Heidelberg word aan die orde gestel.
- * Die Algemene Kerkvergadering neem instemmend kennis van die werksaamhede van die Kommissie vir Gesprek met Susterkerke.

- * Die Algemene Kerkvergadering spreek die wens uit, dat die gesprek met die Susterkerke voortgesit sal word binne die raamwerk wat in die voorgelegde missie gestel is.
- * Die Algemene Kerkvergadering betuig instemming met die Kommissie vir Gesprek met Susterkerke se siening oor die eenheid van die kerk in die Nuwe Testamentiese tyd en die eis om kerkeenheid vandag soos dit in die agenda gestel is.

3. RAAD VIR GESPREK MET ANDER DENOMINASIES

3.1 Gesprek met Apostoliese Geloofsending

'n Kort geskiedenis van die Herv Kerk is met die AGS bespreek en tydens 'n volgende gesprek is 'n kort geskiedenis van die AGS behandel.

In die gesprek met die AGS is dit beklemtoon dat die belydenis van die Hervormde Kerk 'n tradisie is wat by die vroegste kerk ontspring en oor die Reformasie deurloop na vandag toe. Wat na breuke in die geskiedenis lyk, is nie skeurings nie.

Dit is duidelik dat die AGS "kerk" wil wees en formeel al ver in die rigting gevorder het. Teen die agtergrond beklemtoon die Raad dat 'n "kerk" 'n belydenis het wat op die Skrif gegrond is.

Die Raad beklemtoon dat geloof veral God se gawe is en nie die besluit van die vroom mens nie.

3.2 Gesprek met Afrikaanse Baptiste Kerk

Die Raad het die Afrikaanse Baptiste Kerk uitgenooi vir 'n gesprek en die Afrikaanse Babtiste Kerk het die uitnodiging aanvaar. Gesprekke word gereël.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering neem kennis van gesprekke wat gevoer is en wat beoog word met ander denominasies en die Raad vir Gesprek met ander denominasies word versoek om met die gesprekke voort te gaan. Dit mag nodig word om verskillende gespreksgroepe vir gesprek met verskillende denominasies te vorm.

3.3 Gesprek met Rosebank Union Kerk oor Artikel III

Die kerk is 'n onafhanklike Kerk wat byna 80 jaar gelede gestig is om gelowiges in die "buitewyke" van die destydse Johannesburg te bedien.

Dit is 'n Protestantse en Evangeliese Kerk wat poog om die Christelike leer suiwer Skrifgebonde te verkondig en uit te leef.

Alhoewel die kerk noue skakels met die Baptiste Unie van S.A. het, en Baptiste leraars het, is dit onafhanklik. Die gemeente tel 750 lidmate. Die sieletal is sowat 1 700.

Dertig persent van die gemeente se inkomste word aan sending en evangelisasie bestee.

Die kerk het sy eie Bybelkollege vir leke-opleiding, met 50 voltydse en sowat 500 na-uurse studente. Laasgenoemde is by landswye takskole ingeskryf.

Die kerkraad van die Rosebank Union Kerk het die behoefte gevoel om met die Ned Herv Kerk in gesprek te tree om as mede-Christene die kerk te bemoedig in sy voortgesette bestudering van die implikasies van Artikel III van sy Kerkwet.

AANBEVELING: Vir kennisname.

4. KORRESPONDENSIE MET ANDER KERKE

4.1 Algemene Korrespondensie

Korrespondensie van 'n algemene aard is met ander kerke oor onderwerpe soos oordra van groeteboodsappe by verskillende geleenthede gevoer.

4.2 Presbiteriaanse Kerk : SA

Die Presbiteriaanse Kerk van Suid-Afrika het 'n versoek tot verskillende kerke gerig om mee te doen aan die moontlike daarstelling van 'n belydenis/geloofsverklaring teen rassisme en die teologiese grondlyne van apartheid.

Die standpunt van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering was soos volg:

- * Die kerk se ervaring in die verlede aan sodanige byeenkomste was telkens baie negatief. Veral wanneer daar so 'n duidelik vooropgesette oogmerk is, kan 'n mens aanvaar dat die standpunt van die Ned Herv Kerk of nie gehoor sal word nie of beslis nie aanvaarbaar sal wees nie. Die ondervinding was telkens dat hierdie sake nie op 'n teologiese vlak beredeneer wil word nie, maar dat daar met spoed by 'n politieke verklaring uitgekom wil word.
- * Die kerk het reeds sy beleid in hierdie opsig so geformuleer dat hy in 'n een-tot-eenverhouding met ander kerke in gesprek wil tree en nie langs die weg van ekumeniese forums waarvan hy negatiewe ervarings ten oorvloede gehad het nie.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit dat die kerk van hierdie onderneming kennis neem en dat die kerk in die lig van sy ondervinding en sy verklaarde beleid nie aan hierdie projek verder sal deelneem nie.

AANBEVELING: Vir kennisname.

4.3 ALPHA

'n Skrywe is ook ontvang van Alpha.

Die oorsprong van hierdie beweging wat homself bekendstel as Alpha is in Brittanje.

Uit hulle stukke blyk die doel dat hulle 'n bydrae wil lewer tot een of ander samewerkingsaksie tussen opponerende groepe in Suid-Afrika met die oog op die uiteindelijke daarstelling van onderhandelingsmoontlikhede.

Uit die stukke van hierdie beweging lyk dit nie asof daar fout te vind is met hul analise van die probleemsituasie nie - wat in kort daarop neerkom dat groepe binne Suid-Afrika self oplossings moet vind vir die probleme wat hier bestaan. Die raamwerk wat as oplossingstappe beding word lyk breedweg interessant en aanvaarbaar.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit dat daar kennis geneem word van die beweging en sy oogmerke en indien nodig kan verdere korrespondensie met hulle gevoer word.

AANBEVELING: Vir kennisname.

4.4 Algemene Sinode van die Ned Geref Kerk

4.4.1 Artikel 36

In 1982 het die Algemene Sinode 'n nuwe vertaling van die NGB goedgekeur.

Die tweede paragraaf van Artikel 36 het in die nuwe vertaling soos volg gelui:

"En dit is nie alleen hulle taak om aan die staatsbestuur aandag te gee en daaroor te waak nie, maar ook om die heilige Woordbediening te beskerm om sodoende alle afgodery en valse godsdiens teen te gaan en uit te roei, die ryk van die Antichris te vernietig en die koninkryk van Jesus Christus te bevorder en orals te laat verkondig sodat God deur elkeen geëer en gedien word, soos Hy in sy Woord beveel."

Die Ned Herv Kerk is versoek om hiervan kennis te neem.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het hieroor soos volg besluit:

- * Die nuwe vertaling van Art 36 word na die Raad vir Belydenis en Liturgiese Geskrifte verwys.
- * Die Kommissie neem kennis van die besluit van die NG Kerk aangaande Art 36 van die NGB.

- * Die aangeleentheid sal verwys word na die TKK vir bespreking en die NG Kerk sal in kennis gestel word van die verskil in interpretasie t.o.v. genoemde besluit.

4.4.2 KAIROSDOKUMENT

'n Afskrif van die notule soos die Algemene Sinode van die NG Kerk oor die Kairosdokument gehandel het, is tot ons beskikking gestel.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het kennis geneem van die handeling van die Sinode van die NG Kerk.

Die handeling is aan Kital gestuur vir opname in die biblioteek vir naslaandoeleindes.

4.4.3 KERK EN SAMELEWING

'n Kopie van die publikasie: Kerk en Samelewing, is aan ons gestuur.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het ontvangs van dié publikasie met dank erken en Prof Pont versoek om genoemde publikasie asook 'Geloof en Protes', te ondersoek en aan die Kommissie sy bevindinge voor te lê.

AANBEVELING: Vir kennisname

4.5 EKUMENIESE KONTAK TUSSEN KERKE IN SUID AFRIKA

Skrywes is van dr P Rossouw, predikant in diens van die Algemene Sinode vir Ekumene en Inligting ontvang waarin die Ned Herv Kerk uitgenooi is om aan ekumeniese byeenkomste deel te neem wat gedurende 1987/88 gereël is.

Proff G C Velthuysen en J H Koekemoer is deur die moderamen versoek om die byeenkoms by te woon as waarnemers en dat ons ons posisie in die opsig voorbehou.

AANBEVELING: Vir kennisname.

4.6 KONFERENSIE GEREËL DEUR DIE PRESBITERIAANSE KERK VAN SUID-AFRIKA

Die Presbiteriaanse Kerk het die Ned Herv Kerk uitgenooi om deel te neem aan 'n konferensie wat in 1987 te Durban gereël is. Die konferensie het gehandel oor geweld en militarisme in Suid-Afrika.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit om die konferensie nie by te woon nie.

AANBEVELING: Vir kennisname.

4.7 PRESBITERIAANSE KERK : ATLANTA

Briefwisseling tussen die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Presbiteriaanse Kerk : Atlanta was van besonder hoogstaande gehalte.

Die Kerk het die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering versoek om, vir studie doeleindes, enige verklaring of standpunte wat deur die Hervormde Kerk uitgereik en ingeneem is insake sosio-politieke sake beskikbaar te stel.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit om die publikasie van 1978 wat reeds in Engels is en die Kerk en Owerheid gedeelte van 1986 se Algemene Kerkvergadering wat deur prof Oberholzer vertaal sal word, aan hulle te stuur.

AANBEVELING: Vir kennisname.

4.8 INSTITUUT VIR KERKGROEI IN AFRIKA

Die Direkteur Onderzoek, Johan Combrinck deel in 'n skrywe mee dat die Instituut vir Kerkgroei in Afrika 'n projek bekend as DAWN (Discipling a whole nation) aanpak.

Die instituut versamel as vetrekpunt data oor kerke. 'n Vrae-lys is by die skrywe aangeheg.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het die vrae-lys beantwoord.

AANBEVELING: Vir kennisname.

4.9 AFRIKAANSE PROTESTANTSE KERK

Dr F A H van Staden, administrateur van die APK stuur in opdrag van die Sentrale Kerkekommissie van die APK soos besluit op die kerk se eerste sinode, 'n eksemplaar van die Kerkorde van die APK aan die Ned Herv Kerk vir kennisname.

Hy vertrou dat die Hervormde Kerk die APK se verklaarde trou aan God se Woord, aan die drie Formuliere van Eenheid en aan die Gereformeerde Kerkreg duidelik in die kerkorde uitgedruk sal vind.

Die APK vertrou dat hiermee die grondslag gelê en die deur geopen is vir hartlike kerklike broederskap en samewerking waar moontlik tot heil van die Christusryk in hierdie land.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het by die behandeling van hierdie versoek van die APK, prof AD Pont versoek om 'n studie van die kerkorde van die APK en ander publikasies in hierdie verband te maak met die oog daarop om die Algemene Kerkvergadering te adviseer.

Beskrywingspunt : Ring van Maquassi

Die Algemene Kerkvergadering word versoek om die Afrikaanse Protestantse Kerk amptelik as susterkerk te erken, aangesien dit 'n georganiseerde kerk is, wat in sy geloof en belydenis in die een Heer, Jesus Christus, en met die handhawing en gebruik van dieselfde leer, belydenisskrifte, formuleere en sakramente, een is met die susterkerke.

Prof AD Pont het 'n volledige memorandum oor die aangeleentheid by die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ingedien. Die memorandum is ter insae beskikbaar.

Prof Pont beveel soos volg aan:

- * Die Algemene Kerkvergadering wil nie nou 'n oordeel uitspreek oor die regmatigheid van die afstigting van die APK nie, en weerhou voorlopig sy besluit om die APK as 'n wettige kerk te erken of nie. Die vergadering wil eers vasstel hoe alles ontwikkel en of die APK inderdaad sal volhard op die koers wat hy, volgens sy sinodale uitsprake en kerkorde wil gaan.
- * Die Algemene Kerkvergadering betreur die feit dat die binnekerklike twis in die NGK rondom KES gelei het tot die vertrek van 'n betreklike groot getal lidmate uit die NG Kerk.
- * In die lig hiervan neem die AKV kennis van:
 - ** die ontstaan en bestaan van die APK;
 - ** die feit dat die APK die Bybel aanvaar as die onfeilbare Woord van God Drie-enig en dat die APK bely wat geskryf staan in die Drie Formuliere van Eenheid en
 - ** die kerkorde en bepalinge van die APK.

AANBEVELING: Die Algemene Kerkvergadering neem 'n besluit oor sy verhouding met die Afrikaanse Protestantse Kerk.

XXIV. KERK en OWERHEID

1. RAAD VIR KERK EN OWERHEID

1.1 Inleiding

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het hierdie raad soos volg saamgestel: prof J P Oberholzer as voorsitter, dr G C Velthuysen en dr D J C van Wyk. Ds J C de Lange is later in die plek van prof Velthuysen benoem.

Die opdrag aan die raad was om gesprek te voer met lidmate van die kerk in die owerheidsektor, om op die wyse advies uit te bring met betrekking tot getuienis teenoor owerheid en volk.

Tot dusver het die gesprekke nog nie 'n breë spektrum van die owerheidsektor betrek nie. Daar is trouens nog net met die lidmate van die kerk in die Volksraad en die Presidentsraad kontak gemaak.

In dié verband moet die volgende vermeld word. Daar word op gereelde basis met die lidmate wat deel van die regerende party is, vergader. Dit word trouens minstens twee keer per jaar gedoen. Pogings is ook aangewend om soortgelyke gesprekke met lidmate uit die opposisie party te voer maar dit was tot dusver nog nie suksesvol nie.

Daar is op die oomblik ook nog twyfel oor die wenslikheid daarvan om die lede van die twee partye saam te laat vergader. Daar is algemene instemming dat dit moontlik behoort te wees om dit te doen en dat dit steeds die ideaal moet wees om dit te laat realiseer. Voorlopig sal afsonderlike vergaderings nog gehou word.

Dit is in ieder geval bitter moeilik om al die lede by een geleentheid bymekaar te kry. Almal is in die aard van die saak baie besig en dit is selde moontlik om 'n ongesteurde vergadering te hou. Gewoonlik moet 'n mens maar daarmee vir lief neem dat lede tydens die loop van 'n vergadering kom en gaan.

Vergaderings vind ook nie al te gestruktureerd plaas nie. Daar is gewoonlik nie 'n uitgebreide agenda nie en die vergadering het veelal die karakter van ad-hoc besprekings.

Die vergaderings bied die geleentheid om die standpunt van die kerk in verband met bepaalde aangeleenthede te stel maar ook vir die lidmate in die owerheid om hulle interpretasie en belewenis van kerklike uitsprake en standpunte bekend te maak.

1.2 Sake waaroor gehandel is

- * Die verklarings van die Algemene Kerkvergadering betreffende die taak van die kerk ten aansien van die owerheid en die verantwoordelikheid van die burgerlike owerheid. Hierdie dokumente is indringend behandel en daar is ten opsigte van al die relevante sake konsensus bereik.
- * Die verslag van die Presidentsraad in verband met openbare vakansiedae. Die kerk se standpunt wat betref die kerklik-/godsdienslike vakansiedae en veral Geloftedag is baie sterk gestel.

- * Die nuwe egskeidingswetgewing. Kommer is uitgespreek oor die relatiewe gemak waarmee egskeidings bekom kan word en die spoed waarmee sake afgehandel word – feite wat versoening baie bemoeilik.
- * Die swak finansiële posisie van opvoeders en veral onderwysers. Vertoë in die verband is namens die kerk aan die minister gerig.
- * Die verantwoordelikheid van die owerheid tydens 'n noodtoestand. Na aanvanklike vertoë dat daar sterk opgetree moet word om die onrus aan bande te lê, is klem geplaas op die verantwoordelikheid van 'n owerheid wat homself buitengewone magte toeëien met die oog daarop om orde te handhaaf.
- * Die verantwoordelikheid van kerk en owerheid ten aansien van die bestryding van faktore wat die moraliteit van die samelewing verlaag. In die verband is klem gelê op die vennootskap wat daar tussen kerk en owerheid bestaan – waar die kerk sy bydrae moet lewer deur behoorlike opvoeding van sy lidmate en die staat syne deur die behoorlike toepassing van billike wetgewing.

AANBEVELING: Die Algemene Kervergadering neem instemmend kennis van die werksaamhede van die Raad vir Kerk en Owerheid.

2. AFRIKANER WEERSTANDBEWEGING

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het 'n ondersoek gedoen na die AWB. Proff JP Oberholzer en AG van Aarde het die navorsing in die verband gedoen en 'n verslag en aanbevelings aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voorgelê.

Aangesien die verslag en aanbevelings volledig in Die Hervormer gepubliseer is en dit as 'n inligtingstuk beskikbaar is, word vir die aandag van die Algemene Kerkvergadering net die aanbevelings met sy eie nommering aangehaal:

1. Die Kommissie neem kennis daarvan dat die AWB 'n politieke organisasie is wat hom as potensieële landsowerheid sien. Dienaars van die Woord word in kennis gestel dat die besluit van die Algemene Kerkvergadering (1976) oor party-politieke betrokkenheid ook van toepassing is op betrokkenheid by die AWB.

AANHALING UIT NOTULE A.K.V. 1976 p 206/207

AANBEVELING

- i. Die vergadering beklemtoon dat die kerk hom nie kan onttrek aan die verantwoordelikheid om op gebied van die landspolitiek openlike en duidelike getuienis te lewer nie.

Hierdie getuienis moet gegee word op die wyse wat vir die kerk gebode is, naamlik vanuit die Woord van God.

Die kerk is 'n volgeling van geen politieke persoon of party nie, en 'n aanhanger van geen politieke program of beleid nie. Hy mag sy vrymoedigheid om sonder aansien des persoons teenoor alle mense te getuig, nooit prysgee nie.

- ii. Waar lidmate en ampsdraers van die kerk deur lidmaatskap of andersins aan politieke partye verbonde is, eis die kerk van hulle dat hulle getuienis en optrede daar so sal wees dat eerbaarheid en waarheid, reg en liefde bevorder word en dit vir alle mense duidelik sal wees dat hierdie lidmate en ampsdraers van die kerk in gehoorsaamheid aan die Woord van God lewe. Terwyl die kerk aan sy lidmate en ampsdraers die volste vryheid wil gun en bowendien hulle verantwoordelikheid wil benadruk om betrokke te wees in die landspolitiek, ag hierdie vergadering dit noodsaaklik dat die volgende reëlins gemaak moet word ten opsigte van dienaars van die Woord.

Geen dienaar van die Woord sal op welke wyse ookal deelneem aan die organisasie van 'n politieke party of die werwing van lede vir 'n party of die werwing van stemme vir enige kandidaat van 'n party nie.

Geen dienaar van die Woord sal homself beskikbaar stel as kandidaat vir verkiesing tot lid van 'n plaaslike bestuur, provinsiale raad of parlement nie.

Geen dienaar van die Woord sal sitting neem op 'n partybestuur of toelaat dat sy naam gebruik word vir reklame ten gunste van 'n bepaalde party nie.

- iii. Die vergadering maak hierdie reëling onder die bewustheid van sy verantwoordelikheid om toe te sien
- dat die amp van dienaar van die Woord ongeskonde sal bly,
 - dat die amp en status van die dienaar van die Woord nie misbruik sal word vir ander doeleindes as waarvoor dit ingestel is nie,
 - dat die dienswerk van die dienaar van die Woord sowel in die pastoraat as in die hoogleraarsamp vry sal wees van enige belemmering,
 - dat dienaars van die Woord al hulle tyd en krag sal wy aan die diens van die evangelie.

Besluit

Die aanbeveling in al sy onderdele word die besluit van die vergadering."

2. Die Kommissie neem met dankbaarheid kennis daarvan dat die AWB 'n nuwe formulering van sy grondslag, doel en staatsbeskouing aanvaar het, en dat hierin niks voorkom waarteen die Kerk hom wil uitspreek nie.
3. Die Kommissie neem met dankbaarheid kennis daarvan dat die gedagtes van die "Wit Teologie/Israel-visie" nie vir die AWB-leiding aanvaarbaar is nie. Die Kommissie gee opdrag dat die verskynsel van "Wit Teologie/Israel-visie" bestudeer word en dat voorligting aan lidmate gegee word oor die aard van dié afgodery.
4. Die Kommissie gee opdrag aan die Raad vir Kerk en Owerheid om voortdurend besig te bly met die bestudering van die volle spektrum van die politiek in die RSA en van tyd tot tyd in gesprek te tree met verteenwoordigers van organisasies wat op die politieke terrein beweeg en waar sodanige gesprek vir die Kerk van belang geag word.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het besluit om die verslag in sy geheel goed te keur. Hierdie verslag sal dien vir publikasie in Die Hervormer en as inligtingstuk vir navrae in dié verband.

AANBEVELING:

- * Die Algemene Kerkvergadering neem met dank kennis van die ondersoek wat na die Afrikanerweerstandsbeweging gedoen is.
- * Die Algemene Kerkvergadering betuig sy instemming met die bevindings wat uit die ondersoek voortgevloei het.
- * Die Algemene Kerkvergadering betuig sy dank teenoor proff JP Oberholzer en AG van Aarde wat die ondersoek gedoen het.

3. BESKRYWINGSPUNTE

3.1 AFRIKANERWEERSTANDBEWEGING

Beskrywingspunt : Nederlandssprekendegemeente

Die Nederlandssprekendegemeente versoek die Algemene Kerkvergadering om 'n duidelike uitspraak te doen oor die religieuse aspekte van die Afrikanerweerstandsbeweging.

Artikel 32 NGB. Die orde en die tug van die kerk

Ons glo verder dat die regeerders van die kerk, al is dit nuttig en goed om onder mekaar 'n bepaalde orde tot instandhouding van die liggaam van die kerk in te stel en te handhaaf, tog noukeurig moet oppas om nie af te wyk van wat Christus, ons enigste Meester, vir ons ingestel het nie.

En daarom verwerp ons alle menslike uitdinksels en alle wette wat mense sou wil invoer om God te dien en om, op watter manier ookal, die gewetens daardeur te bind en te dwing.

Ons aanvaar derhalwe slegs wat kan dien om eendrag en eenheid te bewaar en te bevorder, en om alles in gehoorsaamheid aan God te onderhou.

Daarvoor is nodig die bane en alles wat daarmee saamhang, toegepas ooreenkomstig die Woord van God.

AANBEVELING: Die beskrywingspunt van die Nederlandssprekende gemeente word behandel.

3.2 AFRIKANER BROEDERBOND

Beskrywingspunt : Kerkraad van Bergsig

Die kerkraad van die gemeente Bergsig, versoek die Algemene Kerkvergadering om ondersoek in te stel na die betrokkenheid van lidmate en ampsdraers by die Afrikaner Broederbond, en na die organisasie as geheel. Verskeie sake rakende dié geheime organisasie veroorsaak verdeeldheid en verwarring en lei tot 'n ongesonde verhouding en gevolglike wantroue tussen lidmate (ampsdraers ingesluit) van die kerk. Daar hierdie wantroue nie bevorderlik kan wees vir die kerk of die verkondiging nie, versoek die kerkraad 'n ondersoek.

AANBEVELING: Die beskrywingspunt van die kerkraad van Bergsig word behandel.

3.3 KULTURELE= EN POLITIEKE ORGANISASIES

Die Ring van Bronkhorstspruit versoek per beskrywingspunt dat die Algemene Kerkvergadering opnuut alle organisasies, kultureel en polities, in die lig van die huidige tydsgewrig sal evalueer en uitsluit sal gee oor predikante se lidmaatskap daarvan en aktiewe deelname daaraan.

AANBEVELING: Die beskrywingspunt van die Ring van Bronkhorstspruit word behandel.

3.4 DIE DRIE-ENIGE GOD EN DIE GRONDWET VAN DIE RSA

Die Ring van Noord-Kaapland het 'n beskrywingspunt aanvaar met die oog daarop dat dit in die agenda van die Algemene Kerkvergadering opgeneem sal word.

Beskrywingspunt:

Die Algemene Kerkvergadering gee opdrag dat by wyse van herderlike skrywes of andersins, met die owerheid in gesprek getree word in verband met die aanhef van die Grondwet van die Republiek van Suid-Afrika sodat die owerheid weer die Drie-enige God in die aanhef sal beklemtoon en erken.

Motivering

Die erkenning van 'n "Almagtige God" verwys nie uitsluitlik na die Drie-enige God nie, maar kan ook verwys na enige ander godsdienstige groep se god. As Christen-gelowiges mag ons nie toelaat dat die Drie-eenheid en ons belydenis in die verband so afgewater word nie.

In die Grondwet word wel na "Christelike waardes" verwys. Die feit is egter dat ander godsdienstige groepe wel die Christelike waardes kan erken (omdat dit met hulle etiese oortuiginge ooreenstem) sonder om Jesus Christus te erken.

AANBEVELING: Die beskrywingspunt van die Ring van Noord-Kaapland word behandel.

3.5 BESKERMINGSDIENSTE

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering het gehandel oor die groot mate van veiligheid wat inwoners van Suid-Afrika geniet ten spyte van die feit dat 'n grensoorlog plaasvind en die land 'n teiken vir terreur is.

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wil by die Algemene Kerkvergadering aanbeveel om die volgende besluit te neem:

AANBEVELING:

- * Die Algemene Kerkvergadering betuig sy besondere waardering teenoor die beskermingsdienste (SA Polisie, SA Weermag) vir die skepping van veiligheid in 'n terreur-geteisterde land.
- * Die kerk word opgeroep om voorbidding te doen vir lede van die beskermingsdienste wat hulle taak onder lewensgevaar moet verrig en wie se gesinne noodwendig besondere bekommernisse moet trotseer.

XXV. WET EN BEPALINGS

1. HERFORMULERING VAN DIE KERKWET

Die Ring van Noordelike Pretoria vra in 'n beskrywingspunt dat die kerkwet in sy geheel na 'n kommissie van ondersoek en studie verwys word met die oog op herformulering, herrangskikking en aanpassing indien nodig.

Motivering

Die kerkwet is die neerslag van die kerk se verstaan van homself en sy roeping in die konkrete historiese gegewens van sy eie dag, op grond van sy omgang met die Bybel en die belydenisskrifte.

Die kerkwet praat op die oomblik nog met 'n swaar aksent van die teologie van die Nederlandse Hervormde Kerk uit die jare vyftig. Vir die kerk kan dit net goed wees as die kerkwet opnuut onder oë geneem word sodat die aksente van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika se eie teologie in sy kerkwet sal spreek.

AANBEVELING: Die beskrywingspunt van die Ring van Noordelike Pretoria word behandel.

2. KONSEP KERKWET EN REGLEMENT VAN ORDE

Die Raad vir Regsadvies het 'n Konsep Kerkwet en Reglement van Orde wat deur Prof S J Botha en Mnr L de Munnik opgestel is behandel.

Die Konsep Kerkwet en Reglement van Orde is ook deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in ontvangs geneem.

Die Konsep Kerkwet en Reglement van Orde verskil inhoudelik weinig van die bestaande Wet en Bepalings. Die verskille lê hoofsaaklik op die volgende vlakke:

- * Verskillende onderwerpe soos Diakonaat, Presbiteraat en Pastoraat is in rubriekvorm bymekaar gevoeg.
- * Nommering.
- * Verdeling van Bepalings in Bepalings en Reglement van Orde.
- * Bepalings wat almal in dieselfde styl geskryf is.

B E P A L I N G S

BEPALING 1

G E M E E N T E S

'n Gemeente is die normale verskyningsvorm van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika.

VORMING VAN GEMEENTES

BEPALING 1.1

Grense van die gemeente

- 1.1.1 Ter wille van die goeie orde stel die ringsvergadering 'n gemeente se grense vas. Alle lidmate wat binne die grense van 'n gemeente woon, behoort daaraan.
- 1.1.2 Hulle bly daaraan behoort totdat hulle na 'n ander gemeente verhuis, of na 'n ander kerk oorgaan, of deur woord en daad laat blyk dat hulle gemeenskap van die gemeente opsê en as gevolg daarvan deur die kerkraad uit die gemeente uitgesluit word.

BEPALING 1.2

Registers van die gemeente

- 1.2.1. In elke gemeente word 'n register gehou waarin besonderhede oor die doop en belydenis van elke lidmaat aangeteken word.
- 1.2.2. Wanneer 'n lidmaat na 'n ander gemeente vertrek, gee die kerkraad 'n attestaat of bewys van lidmaatskap aan die ander kerkraad.
- 1.2.3. 'n Kerkraad is nie verplig om iemand wat met bewys van lidmaatskap van 'n ander kerk kom, in die gemeente op te neem nie en hoef geen redes vir sy weiering te verskaf nie.

BEPALING 1.3

Vorming van 'n nuwe gemeente

- 1.3.1. 'n Versoek vir die vorming van 'n nuwe gemeente word aan die ringskommissie binne wie se ressort die nuwe gemeente sal val, gerig. Indien twee of meer ringe daarby betrokke is, word die versoek aan die betrokke ringskommissies gerig.

- 1.3.2. Die volgende kan so 'n versoek rig
 - 1.3.2.1 lidmate wat daarby belang het, in oorleg met die kerkraad of kerkrade,
 - 1.3.2.2 die betrokke kerkraadslede, in oorleg met die kerkraad of kerkrade, of
 - 1.3.2.3 die betrokke kerkraad of kerkrade.
- 1.3.3. Die versoek word vergesel van
 - 1.3.3.1 'n kaart waarop die grense van die nuwe gemeente aangedui word,
 - 1.3.3.2 'n opname van die aantal lidmate van die nuwe gemeente,
 - 1.3.3.3 'n raming van die finansies van die nuwe gemeente,
 - 1.3.3.4 'n ontwerpreeëling van hoe die gemeentelike en diakonale besittings en skulde tussen die betrokke gemeentes verdeel sal word, en
 - 1.3.3.5 'n skriftelike goedkeuring deur die administrateur van die verdeling van al die skulde aan kerkfondse. Hierdie verdeling word vooraf skriftelik deur die betrokke partye aan hom voorgeleë.
- 1.3.4 Na 'n ondersoek van die aangeleentheid en na raadpleging met die betrokke kerkraad(-rade), en met inagneming van Bepaling 1.4.3, doen die ringskommissie(-s) die nodige aanbevelings by die betrokke ringsvergadering(-s), wat dan oor die vorming van die nuwe gemeente besluit. Die voorwaarde is dat die finansiële selfstandigheid van die bestaande gemeente en die gemeente wat gestig gaan word (of dit nou 'n predikantstandplaas of 'n kombinasie van gemeentes is), verseker is. Indien die finansiële selfstandigheid van die betrokke gemeentes wel geraak word, sal die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, na oorleg met die Raad van Finansies, slegs in uitsonderlike gevalle goedkeuring kan verleen.
- 1.3.5 As 'n nuwe gemeente gevorm word:
 - 1.3.5.1 wat in kombinasie met ('n) ander gemeente(-s) 'n predikantstandplaas moet vorm, sal die ringskommissie die vorming alleen goedkeur indien die beoogde kombinasie prakties uitgevoer kan word.

- 1.3.5.2 of dit bring mee dat die aantal predikantstandplase in die bestaande gemeente moet verminder, sal die ringskommissie die vorming van die nuwe gemeente(-s) alleenlik goedkeur indien die kerkrade vooraf met die predikante ooreenkom watter predikant(-e) deur die nuwe gemeente(-s) beroep sal word en hy/hulle die beroep sal aanneem.
- 1.3.6 As die betrokke ringsvergadering(-s) die vorming van 'n nuwe gemeente goedkeur, onderworpe aan die voorwaardes in Bepaling 1.3.4 en 5, voer die ringskommissie die besluit so gou moontlik uit.
- 1.3.7 Die name en besonderhede van die lidmate van die nuwe gemeente word skriftelik deur die skriba van die betrokke kerkraad aan die nuwe gemeente verstreken en word dan binne twee maande in die nuwe gemeente se lidmaatregister ingeskryf.
- 1.3.8 Onmiddellik na die vorming van 'n nuwe gemeente word onder toesig van die ringskommissie kerkraadslede vir die gemeente gekies deur die aanwesige lidmate wat nie onder sensuur staan nie. Die gekose kerkraadslede word by dieselfde geleentheid in hulle ampte bevestig met gebruikmaking van die daarvoor bestemde formulier. 'n Persoon wat lid van die kerkraad was van die gemeente waarvan afgestig is en by die vorming van 'n nuwe gemeente kragtens hierdie paragraaf herkies word, se ampstermyn word nie as onderbroke beskou nie.
- 1.3.9 'n Pasgestigte gemeente is 'n vakante gemeente.
- 1.3.10 Die name en adresse van die predikant, skriba en kassier van die gemeente word skriftelik aan die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, die skriba van die ringskommissie en die administrateur verstreken.
- 1.3.11 'n Pasgestigte gemeente word deur die betrokke ringsvergadering(-s) by 'n ring ingedeel.
- 1.3.12 Die skriba van die ring verskaf die volgende aan die administrateur:
- 1.3.12.1 'n kaart, waarvan hy 'n afskrif hou, waarop die grense van die nuwe gemeente aangedui word, met 'n duidelike beskrywing van die grense, en
- 1.3.12.2 'n opgawe van die aantal lidmate wat aan die nuwe gemeente behoort, asook die aantal lidmate wat in die gemeente waarvan daar afgestig is, oorbly.

BEPALING 1.4

Wysiging van gemeentegrense

- 1.4.1. Die ringsvergadering bewaar die gegewens oor die grense van elke gemeente in sy ressort.
- 1.4.2. Die ringskommissie bring wysigings aan die grense aan op versoek van die ringsvergadering of die kerkraad of op eie inisiatief na raadpleging van die kerkrade van die betrokke gemeentes. As die grenswysigings ander ringe raak, word die grense deur die betrokke ringskommissies in gesamentlike sitting gewysig.
- 1.4.3. Wanneer gemeentegrense gewysig word, word die kulturele en maatskaplike aard van die gemeentes in ag geneem, en daar word rekening gehou met die moontlike bevolkingsaanwas, die ligging van kerkgeboue, paaie en die beskikbaarheid van vervoer.
- 1.4.4. Lidmate wat as gevolg van 'n grenswysiging by 'n ander gemeente ingeskakel word, neem hulle verbintenis met die nuwe gemeente dadelik op. Ampsdraers wie se pligte verval het as gevolg van die inskakeling by 'n ander gemeente, kan in die nuwe gemeente weer tot ampsdaers gekies word. Die betrokke name word dadelik in die register van die nuwe gemeente ingeskryf.
- 1.4.5. Wanneer die grense van 'n gemeente gewysig word, kan so 'n gemeente ook by 'n ander ring ingeskakel word.

BEPALING 1.5

Kombinasie van gemeentes

- 1.5.1. Twee of meer gemeentes kan kombineer om 'n predikantstandplaas te vorm.
- 1.5.2. 'n Kombinasie kom op versoek van die kerkrade van die betrokke gemeentes tot stand.
- 1.5.3. As die gemeentes in dieselfde ring geleë is, word die aansoek om te kombineer aan die ringskommissie gerig. As die gemeentes in verskillende ringe geleë is, word die aansoek aan die betrokke ringskommissies gerig. Die aansoek word vergesel van 'n ontwerporeenkoms tussen die betrokke kerkrade. Daarin word uiteengesit
 - 1.5.3.1 die plek, tyd en verdeling van eredienste,

- 1.5.3.2 die indeling van die pastorale werk,
- 1.5.3.3 die ligging van die predikantswoning,
- 1.5.3.4 die verpligting van elke gemeente teenoor die predikantstandplaas,
- 1.5.3.5 die verdeling van ander onkoste wat uit die kombinasie voortvloei,
- 1.5.3.6 die duur van die ooreenkoms,
- 1.5.3.7 die bepalings wat by die beëindiging van die kombinasie sal geld, en
- 1.5.3.8 die reëlings in verband met die predikant wanneer die kombinasie beëindig word.
- 1.5.4. Wanneer gemeentes 'n kombinasie wil beëindig, moet die aansoek gerig word aan die kommissie van die ringsvergadering of kommissies van die ringsvergaderings. Die aansoek om die kombinasie te beëindig moet vergesel word van skriftelike redes vir die beëindiging van die kombinasie.

DIE GEMEENTEVERGADERING

BEPALING 1.6

Samestelling

Die gemeentevergadering word gevorm deur die aanwesige belydende lidmate van die gemeente wat nie onder sensuur staan nie. Die aanwesige lidmate by 'n gemeentevergadering vorm 'n kworum.

BEPALING 1.7

Arbeidsveld

Die gemeentevergadering

- 1.7.1 waak oor die geestelike en stoflike belange van die gemeente,
- 1.7.2 verkies ouderlinge en diaken,
- 1.7.3 magtig die kerkraad om te beroep,
- 1.7.4 magtig die kerkraad om onroerende eiendomme te verkry, te vervreem, te verbind en te beswaar, skulde aan te gaan, lenings te verkry en sekuriteit daarvoor te verskaf, lenings toe te staan en gelde te belê (behoudens die voorskrifte van Bepalings 2.2.15.5 en 2.2.15.9,

- 1.7.5 magtig die kerkraad om, nadat voorlegging aan die Algemene Diakonale Raad of diè se dagbestuur gedoen is en die Algemene Diakonale Raad of diè se dagbestuur die Raad van Finansies se toestemming verkry het, eiendom te bekom, geboue op te rig of ondernemings wat betrekking het op die Barmhartigheidsdiens, te onderneem en uit te voer,
- 1.7.6 behandel die geouditeerde verslag oor die gemeente se finansies van die afgelope jaar en besluit oor die goedkeuring van die verslag.

BEPALING 1.8

Werkwyse

- 1.8.1. Die gemeentevergadering kom minstens een keer per jaar byeen.
- 1.8.2. Die kerkraad kan 'n buitengewone gemeentevergadering byeen roep.
 - 1.8.2.1 Kennis van 'n buitengewone gemeentevergadering word op twee voorafgaande Sondae by 'n erediens gegee met vermelding van die doel van die vergadering.
- 1.8.3. Die verkiesing van kerkraadslede in buitengewone omstandighede, wat deur die kerkraad bepaal word, kan by 'n gemeentevergadering elders as by die hoofsetel van 'n gemeente geskied.
- 1.8.4. Vir die verkiesing van kerkraadslede kan die kerkraad onmiddellik voor of na 'n erediens 'n gemeentevergadering belê, na kennisgewing die vorige Sondag by die erediens.

BEPALING 2

VERGADERINGS VAN AMPSDRAERS

DIE KERKRAAD

Die kerkraad is die vergadering van ampsdraers wat oor die gemeente regeer.

BEPALING 2.1

Samestelling

- 2.1.1 Die kerkraad word gevorm deur die predikante, ouderlinge en diakens van die gemeente en die teologiese dosente van die Kerk, met adviserende stem, uitgenooi deur die kerkraad van die gemeente waar hulle woon.

- 2.1.2 Die kerkraad deel die gemeente in wyke in en stel vir elke wyk 'n ouderling en diaken verantwoordelik met die oog op goeie bearbeiding van die gemeente. Die kerkraad kan ouderlinge en diakens verantwoordelik stel vir 'n bepaalde taak sonder om hulle aan 'n wyk te verbind.
- 2.1.3 Die kerkraad bepaal die wyke in 'n gemeente met inagneming van die aantal lidmate en die uitgestrektheid van die gemeente.
- 2.1.4 In 'n kerkraad sal minstens twee ouderlinge en twee diakens wees, behalwe waar die kommissie van die ringsvergadering anders besluit.
- 2.1.5 Die verkiesing van die ampsdraers geskied volgens die betrokke bepalinge.
- 2.1.6 'n Vergadering vind slegs plaas wanneer 'n kworum aanwesig is.

BEPALING 2.2

Arbeidsveld

Die kerkraad

- 2.2.1 sien toe dat die Woord van God reg verkondig word en dat die Sakramente bedien word soos Christus dit ingestel en beveel het.
- 2.2.2 sorg daarvoor dat die Wet van die Here en die Apostoliese Geloofsbelydenis of die Geloofsbelydenis van Nicea, of dié van Athanasius Sondae in elke erediens gelees word. Hy bepaal die aantal eredienste en reël die tyd en plek daarvan in oorleg met die predikant,
- 2.2.3 oefen opsig uit deur te let op die belydenis en lewenswandel van die lidmate van die gemeente, die kerkraadslede en predikant, help die dwalendes reg, wek die wat traag is op, en bestraf hulle liefdevol,
- 2.2.4 oefen tug uit deur die sakramente te weerhou van diegene wat 'n valse leer huldig of 'n ergerlike lewe lei, en wanneer hulle in die sonde volhard, sluit hy hulle uit die gemeenskap van die gelowiges uit. Hierbenewens doen hy alles wat die heil van die gemeente bevorder,
- 2.2.5 sorg vir die katechese en is verantwoordelik vir die toelating tot en aflegging van belydenis van geloof,
- 2.2.6 sorg vir jeugwerk en alles wat saamhang met die verkondiging van die Woord aan jong lidmate,

- 2.2.7 sorg vir die opvoeding en onderwys van die jeug van die hele volk op Christelik-nasionale grondslag,
- 2.2.8 laat barmhartigheid aan die armes en behoeftiges van die gemeente geskied,
- 2.2.9 voer die apostoliese opdrag van Christus aan sy kerk uit,
- 2.2.10 sorg daarvoor dat voorgenome huwelike afgekondig word,
- 2.2.11 beroep 'n predikant, sien toe dat die fondse vir die vasgestelde traktement deur die gemeente byeengebring word, sorg daarvoor dat die traktement nie sonder wedersydse goedkeuring verminder word nie, sorg vir 'n gepaste gratis woning vir die predikant en vir sy vervoer,
- 2.2.12 stel 'n skriba en kassier vir twee jaar aan en gee kennis van die verwisseling van 'n skriba of kassier of van hulle adresverandering aan die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, aan die skriba van die ringsvergadering en aan die administrateur,
- 2.2.13 verstrek die vaste adres, verkieslik 'n posbusnommer, van die gemeente, of verandering daarvan aan die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, die skriba van die ringsvergadering en aan die administrateur,
- 2.2.14 sorg vir die behoorlike verspreiding van kerklike en gemeentelike publikasies,
- 2.2.15 sorg daarvoor dat alles in die gemeente, ook wat die stoflike sake betref, ordelik en Christelik geskied. Dit behels die volgende: Die kerkraad
 - 2.2.15.1 behartig die ontvangs en uitbetaling van gemeentelike gelde doeltreffend,
 - 2.2.15.2 sien toe dat die verpligte heffings en gelde op die bepaalde tye aan die Raad van Finansies en die Pensioenraad oorbetaal word.
 - 2.2.15.3 hou behoorlik boek, soos deur die Algemene Kerkvergadering bepaal,
 - 2.2.15.4 beheer en registreer alle gemeentelike bates noukeurig,
 - 2.2.15.5 belê fondse by die Raad van Finansies,
 - 2.2.15.6 open en beheer 'n bankrekening vir die gemeente,
 - 2.2.15.7 sien toe dat die offergawes van gemeentelike gereeld ingesamel en inbetaal word,

- 2.2.15.8 hou toesig oor die beamptes van die gemeente,
- 2.2.15.9 benoem na goëddunke 'n finansiële= en advieskommissie met die taak om die kerkraad van advies te bedien en noukeurig toesig te hou oor die administrasie van die ontvangste, uitbetalings wat reeds deur die kerkraad goedgekeur is, die werk van die beamptes van die gemeente en die gemeentelike besittings, en bevoeg is, indien vooraf deur die kerkraad daartoe gemagtig, om fondse by die Raad van Finansies te belê,
- 2.2.16 hou en bewaar die registers van doop= en belydende lidmate,
- 2.2.17.1 sorg vir die indiening en uitreiking van attestate, die beskikbaarstelling van bewyse van lidmaatskap en doopsertifikate,
- 2.2.17.2 sorg daarvoor dat daar jaarliks 'n sensus, soos deur die Algemene Kerkvergadering van tyd tot tyd bepaal, in die gemeente gehou word en doen hiervan aan die ringsvergadering verslag op die voorgeskrewe vorms,
- 2.2.18 hou noukeurig notule van die vergaderings van die gemeente, die kerkraad en die kommissies van die gemeente en sorg dat alle korrespondensie en stukke van die gemeente sorgvuldig behandel, afgehandel en versorg word,
- 2.2.19 kies wanneer daartoe opgeroep, afgevaardigdes na die meerdere vergaderings en dra die reis= en verblyfkoste van die afgevaardigdes, (vir elke afgevaardigde word 'n sekonduslid gekies, met dien verstande dat geen beampte van die Raad van Finansies wat lid van 'n kerkraad is, verkiesbaar is as afgevaardigde na 'n meerdere vergadering nie),
- 2.2.20 behandel die verslag van sy afgevaardigdes na 'n meerdere vergadering,
- 2.2.21 voltooi op die eerste kerkraadsvergadering van die jaar die volgende verslae vir deursending na die ringskommissie: Die lidmate, Pastoraat, Presbiteraat, Diens van Barmhartigheid of Diakonaat, Kategese, Sending, Evangelisasie, Bybelverspreiding, Geestelike vorming van die Jeug en Kerklike Goedere,
- 2.2.22 lê die volgende stukke aan die betrokke meerdere vergadering voor:
 - 2.2.22.1 aan die Algemene Kerkvergadering die geloofsbrief van die afgevaardigdes,
 - 2.2.22.2 aan die ringsvergadering die geloofsbrief van die afgevaardigdes asook alle verslae in Bepaling 2.2.21 genoem,

- 2.2.22.3 aan die visitasiekommissie van die ringsvergadering tydens visitasie die doop= en lidmateregisters, die notuleboeke van die kerkraad, die gemeentevergadering en die finansiële= en advieskommissies asook ander notuleboeke wat die ringsvergadering kan vereis, die konsistorieboek, en die inventaris van die argief.
- 2.2.23 ontvang en behandel verslae van die ouderling= en diakenvergaderings, die ouderlinge vir jeugwerk, die kategeese en ander liggame of verenigings in die gemeente en stel daaruit die verslag vir die ringsvergadering saam, en
- 2.2.24 doen in die algemeen wat vir die gemeente en die Kerk bevorderlik is en alles wat die meerdere vergaderings en die Raad van Finansies aan hom opdra.
- 2.2.25 gee skriftelik en gemotiveerd aan die Raad van Finansies en die ringskommissie kennis van sy voorneme om eiendom te koop of te vervreem, te huur of te verhuur of 'n gebou op te rig of te sloop onmiddellik wanneer hy daartoe besluit.
- 2.2.26 verkry vooraf skriftelike toestemming van die ringskommissie wanneer die gemeente geboue van kultuurhistoriese aard wil sloop, vervreem of verhuur.
- 2.2.27. dien skriftelik voorstelle of beskrywingspunte by meerdere vergaderings in.
- 2.2.28. roep kragtens Art VII van die Kerkwet organe van bystand in die lewe en stel 'n reglement van orde op vir sy eie vergaderings en vir die organe van bystand mits dit nie in stryd is met die Wet en die Bepalings nie.

BEPALING 2.3

Werkwyse

- 2.3.1. Die kerkraad vergader ten minste vier keer per jaar en verder so dikwels as wat omstandighede dit vereis.
- 2.3.2. Die tyd en plek van 'n vergadering van die kerkraad word bepaal deur die voorsitter en skriba.
- 2.3.3. Die skriba gee minstens vyf dae voor 'n buitengewone vergadering kennis aan die kerkraadslede met vermelding van die doel van die vergadering.
- 2.3.4. Die predikant, en by 'n vakature die konsulent, tree as voorsitter van die kerkraad op, met inagneming van Bepalings 4.5.7 en 4.6.13.
- 2.3.5. In gemeentes met meer as een predikant tree die predikante beurtelings as voorsitter van die kerkraad op.

- 2.3.6. Eenderde van die kerkraadslede vorm 'n kworum, maar in tugsake vorm die helfte plus een van die diensdoende lede van die kerkraad 'n kworum. Besluite oor dringende sake mag geneem word waar die kerkraadslede voor of na 'n erediens byeen is, mits daar 'n kworum van die kerkraadslede aanwesig is en sulke besluite eenparig deur die aanwesige lede geneem word. Sodanige konsistoriebesluite sal in die konsistorieboek aangeteken word en op die eersvolgende kerkraadsvergadering vir bekragtiging voorgelê word.

BEPALING 2.4

DIE RINGSVERGADERING

Die ringsvergadering is die vergadering van ampsdraers wat oor die gemeentes regeer wat deur die Algemene Kerkvergadering in die ring ingedeel is.

Samestelling

Die ringsvergadering word gevorm deur

- 2.4.1 al die predikante wat voltyds diens in die ring verrig, afgevaardig deur die betrokke kerkrade,
- 2.4.2 twee afgevaardigde ouderlinge en 'n diaken vir elke predikantstandplaas in die ring, met dien verstande dat in die geval van 'n standplaas wat deur 'n kombinasie van gemeentes gevorm word of waar 'n gemeente nie 'n predikantstandplaas uitmaak nie, elke gemeente twee ouderlinge en 'n diaken afvaardig; ('n ouderling of diaken sal verkieslik nie na meer as drie agtereenvolgende vergadering afgevaardig word nie),
- 2.4.3 die deeltydse predikante, afgevaardig deur die kerkraad in wie se gemeente hulle dienswerk verrig, met adviserende stem,
- 2.4.4 die dosente, emeritus dosente en emerituspredikante wat as pastorale hulp aan 'n gemeente verbind is, afgevaardig deur die kerkrade in wie se gemeentes hulle dienswerk verrig, met adviserende stem,
- 2.4.5 die administrateur, met adviserende stem,
- 2.4.6 dosente verbonde aan die teologiese opleiding van die Kerk aan die Universiteit van Pretoria, met adviserende stem, uitgenooi deur die kommissie van die ringsvergadering,
- 2.4.7 die predikante met besondere take kragtens Bepaling 150 en dosente verbonde aan die Hervormde Teologiese Opleiding te Klipdrif wat lidmate is van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, wanneer daartoe uitgenooi, met adviserende stem.

Bepaling 2.5

Arbeidsveld

Die ringsvergadering as meerdere vergadering

- 2.5.1 handel alles af wat nie deur 'n kerkraadsvergadering afgehandel kan word nie en wat tot sy bevoegdheid behoort,
 - 2.5.2 gee leiding aan die dienswerk van die ampte op die verskillende arbeidsvelde in die gemeente en die ring en aan die voordurende toerusting van die ampsdraers en die kerkraadvergaderings,
 - 2.5.3 bevorder en stimuleer die kerklike lewe in sy ressort deur die kerklike dissipline te handhaaf en opsig en toesig te hou oor
 - 2.5.3.1 die dienswerk van die ampte en kerkraadsvergaderings,
 - 2.5.3.2 die teologiese studie en arbeid van die ringsrade,
 - 2.5.3.3 die vordering en gedrag van teologiese studente binne sy ressort,
 - 2.5.3.4 die bekendmaking van en kontrole oor die uitvoering van besluite van meerdere vergaderings,
 - 2.5.3.5 die identifisering van knelpunte en probleme van die kerklike lewe op gemeentelike en ringsvlak sodat oplossings en voortgang gevind kan word,
- (Die opsig en toesig deur die ringsvergadering geskied aan die hand van die Voorskrifte vir die Opsig en Toesig deur die ringsvergadering soos van tyd tot tyd deur die Algemene Kerkvergadering of die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, vasgestel).
- 2.5.4 hou opsig oor die predikante, ouderlinge en diakens en oefen tug uit oor die ouderlinge en diakens kragtens die betrokke bepalings
 - 2.5.5 laat gereeld, minstens een maal per jaar, visitasie in al die gemeentes op die volgende wyse plaasvind:
 - 2.5.5.1 Die ringsvergadering benoem uit sy lede soveel visitasiekommissies as wat hy nodig ag.
 - 2.5.5.2 Elke visitasiekommissie bestaan uit minstens een predikant en een ouderling.
 - 2.5.5.3 Elke visitasiekommissie ontvang van die ringskommissie 'n visitasie-agenda van die kerkraadsvergadering waar by visitasie gehou moet word.
 - 2.5.5.4 Die visitasie-agenda van die kerkraadsvergadering word saamgestel deur:

- 2.5.5.4.1 die pastorale verslag,
- 2.5.5.4.2 die saamgevatte ouderlingsverslag,
- 2.5.5.4.3 die saamgevaate diakensverslag,
- 2.5.5.4.4 die verslag oor die kerklike goedere en
- 2.5.5.4.5 enige verslag of verslae wat deur die ringskommissie na die visitasiekommissie verwys sou word.
- 2.5.5.5 Die visitasiekommissie het tot taak om vas te stel of die werk van die Kerk in die bepaalde gemeente doelgerigte voortgang het en daarom word die visitasie-agenda vooraf sorgvuldig bestudeer sodat uitstaande dienswerk en/of tekortkominge en probleme geïdentifiseer en uitgelig kan word.
- 2.5.5.6 Die visitasie gee slegs aandag aan sake in 2.5.5.4 genoem en gee dan die nodige leiding, bemoediging en aansporing.
- 2.5.5.7 Benewens die sake in die visitasie-agenda gaan die visitasiekommissie ook die gemeentelike boeke in Bepaling 2.2.22.3 genoem na.
- 2.5.5.8 Na afloop van die visitasie stel die visitasiekommissie 'n volledige visitasieverslag oor die visitasie op en stuur dit saam met die kerkraad se visitasie-agenda aan die ringskommissie.
- 2.5.5.9 Die ringskommissie stel 'n samevattende verslag waarin die opmerkings en kommentaar van die verskillende visitasiekommissies vervat is op en lê dit aan die ringsvergadering voor.
- 2.5.6 lig die meerdere vergaderings in oor wat daar in sy ressort gebeur,
- 2.5.7 bepaal die grense van die gemeentes,
- 2.5.8 benoem 'n eerste en tweede konsulent vir elke gemeente. Die kommissie van die Ringsvergadering is bevoeg om wysings in konsulent skappe aan te bring na gelang van veranderde omstandighede,
- 2.5.9 stig nuwe gemeentes binne sy ressort kragtens die bepaling vir die vorming van gemeentes,
- 2.5.10 sien toe dat gemeentes hulle finansiële verpligtings soos deur die Algemene Kerkvergadering bepaal, nakom,
- 2.5.11 reël dat 'n gemeente ontbind word na oorleg met die betrokke kerkraad of, indien die kerkraad nie meer bestaan nie, met die oorblywende lidmate by 'n gemeentevergadering, met inagneming van Bepaling 4.5.3. Ten opsigte van die stoflike en administratiewe handeling by so 'n ontbindingsvergadering word daar in oorleg met die administrateur opgetree,

- 2.5.12 gee, wanneer die Raad van Finansies 'n skriftelike verslag oor die stoflike en administratiewe aangeleenthede van die gemeentes binne die ressort van die ring by òf die ringsvergadering òf sy kommissie aanvra, onmiddellik aandag aan die versoek. Hy stuur die verslag binne 'n maand na die vergadering waarop die verslag opgestel en behandel is, aan die Raad van Finansies,
- 2.5.13 doen skriftelik verslag van sy werksaamhede oor die afgelope drie jaar in die jaar waarin die Algemene Kerkvergadering byeenkom, op 'n datum waarop die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering besluit,
- 2.5.14 dien jaarliks, binne 'n maand na die ringsvergadering, 'n skriftelike verslag van sy werksaamhede oor die afgelope jaar by die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in;
- 2.5.15 behandel tydens sy gewone jaarlikse sitting die verslag van die kommissie van die ringsvergadering aan hom voorgelê word,
- 2.5.16 oorweeg kragtens Bepaling 2.9.3 die meriete van beskrywingspunte wat kerkrade en ampsdraers en versoekskrifte wat lidmate na die Algemene Kerkvergadering wil deurstuur,
- 2.5.17 benoem die volgende ringsrade wat funksioneer kragtens die reglement van orde wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vasgestel is:
 - 2.5.17.1 'n ringsraad vir sensus en statistiek,
 - 2.5.17.2 'n ringsraad vir predikante,
 - 2.5.17.3 'n ringsraad vir ouderlinge,
 - 2.5.17.4 'n ringsdiakonale raad,
 - 2.5.17.5 'n ringsraad vir kategese,
 - 2.5.17.6 'n ringsendingraad,
 - 2.5.17.7 'n ringsraad vir evangelisasie,
 - 2.5.17.8 'n ringsraad vir Bybelverspreiding,
 - 2.5.17.9 'n ringsraad vir jeugwerk,
 - 2.5.17.10 'n ringsraad vir kerklike goedere,
 - 2.5.17.11 'n ringsraad vir opvoeding en onderwys.

BEPALING 2.6

Werkwyse

- 2.6.1. Die ringsvergadering kom minstens een maal per jaar voor 30 Junie byeen.
- 2.6.2. Die ringsvergadering of sy kommissie bepaal, in oorleg met die administrateur, die plek en tyd van die vergadering.

- 2.6.3 Die ringsvergadering word deur die ringskriba opgeroep. Dit geskied skriftelik aan elke kerkraad deur publikasie in "Die Hervormer" minstens 'n maand voor die vergadering. 'n Buitengewone sitting word met kennisgewing van 14 dae opgeroep, met die vermelding van die doel van die vergadering.
- 2.6.4 Die ringsvergadering word om die beurt deur 'n predikant van die ring, aangewys deur die kommissie van die ringsvergadering, met skriflesing, prediking, gebed en sang geopen.
- 2.6.5 Na die opening word onder leiding van die uittredende voorsitter die verslag oor die geloofsbriewe behandel. Hy verklaar daarna die byeenkoms, bestaande uit afgevaardigdes teen wie se geloofsbriewe daar nie 'n geldige beswaar ingebring is nie, tot 'n wettige saamgestelde vergadering. Besware teen geloofsbriewe word dan behandel.
- 2.6.6 Vervolgens kies die vergadering uit die aanwesige predikante 'n voorsitter en skriba, met dien verstande dat 'n predikant verkieslik nie vir meer as drie jaar na mekaar as voorsitter of skriba gekies sal word nie. Daarna begin die vergadering met sy werksaamhede, soos uiteengesit in die agenda wat minstens 'n maand voor die sitting van die ring aan elke kerkraad voorsien is.
- 2.6.7 Daarna kies die vergadering drie ouderlinge uit sy lede met dien verstande dat 'n ouderling verkieslik nie vir meer as drie jaar na mekaar verkiesbaar is nie. Saam met die voorsitter en skriba vorm die drie ouderlinge die kommissie van die ringsvergadering. In buitengewone omstandighede kan van die ouderlinglede ook uit ander ouderlinge van die ring gekies word, mits die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering se skriftelike toestemming vooraf verkry is.
- In geval 'n lid van die kommissie nie weer na die ringsvergadering afgevaardig word nie, word hy adviserende lid van die vergadering totdat die verslag van die kommissie van die ringsvergadering behandel is.
- 2.6.8 Vir elke lid van die kommissie word 'n sekundus verkies. Wanneer 'n vakature ontstaan, vul die kommissie van die ringsvergadering die vakature aan uit die lede wat die ringsvergadering bygewoon het en, as dit nie moontlik is nie, uit die ampsdraers van die ring.
- 2.6.9 Die ringsvergadering gee aandag aan alle sake wat in die agenda opgeneem is, naamlik:
- 2.6.9.1 die verslae van die superintendente van die ringsrade,
- 2.6.9.2 die verslag van die kommissies wat alle stukke, genoem in Bepaling 2.2.22.2, nagegaan het,

- 2.6.9.3 beskrywingspunte, ingedien deur kerkrade en ampsdraers, soos genoem in Bepalings 2.2.27, 2.5.16 en 2.9.3.4,
- 2.6.9.4 die verslag van die kommissie van ringsvergadering,
- 2.6.9.5 sake deur die kommissie van die ringsvergadering op die agenda geplaas.
- 2.6.9.6 Enige onreëlmatighede wat uit die verslae blyk, word deur die ringsvergadering reggestel.
- 2.6.10 Onmiddellik na afloop van die ringsvergadering voltooi die ringskriba die notule en stuur dit vir behandeling na elke kerkraad in die ring.
- 2.6.11 Wanneer die ringsvergadering nie sit nie, verrig die ringskommissie alle take wat aan die ringsvergadering opgedra is, met uitsondering van die voorskrifte van Bepaling 1.3.
- 2.6.12 Ingeval daar min predikante in die ring is, kan die skriba van die ringskommissie as sekundus van die voorsitter verkies word.

BEPALING 2.7

DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die Algemene Kerkvergadering is die vergadering van ampsdraers wat oor al die gemeentes en ringe regeer.

Samestelling

Die Algemene Kerkvergadering word gevorm deur

- 2.7.1 die predikante van die Kerk,
- 2.7.2 'n lid van elke kerkraad,
- 2.7.3 teologiese dosente,
- 2.7.4 emeritus predikante en =teologiese dosente wat as pastorale hulp aan 'n gemeente verbind is, met adviserende stem kragtens Bepaling 2.4.4 en 4.6.12.4,
- 2.7.5 emeritus teologiese dosente en emeritus predikante, diegene wat met behoud van predikantstatus uit die diens van die Kerk getree het, en die administrateur met adviserende stem.

BEPALING 2.8

Arbeidsveld

Die Algemene Kerkvergadering:

- 2.8.1 gee leiding en doen alles wat die lewe en dienswerk van die Kerk bevorder,
- 2.8.2 regeer die Kerk volgens die uitsprake van die Woord van God en kragtens die Wet en Bepalings,
- 2.8.3 hou toesig en doen regspraak kragtens die Wet en Bepalings,
- 2.8.4 lewer getuienisse teenoor owerheid, volk en wêreld, en
- 2.8.5 beywer hom vir die eenheid van die geloof in Jesus Christus.
- 2.8.6 roep kragtens Artikel VII van die Wet, organe van bystand in die lewe en bepaal hulle samestelling, opdrag en werkwyse.

BEPALING 2.9

Werkwyse

- 2.9.1. Die Algemene Kerkvergadering kom minstens een keer in drie jaar byeen op 'n tyd deur hom of die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering bepaal.
- 2.9.2. Die Algemene Kerkvergadering word vir 'n sitting opgeroep deur die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering. Hy doen dit skriftelik aan elke kerkraad en deur publikasie in "Die Hervormer", minstens drie maande voor die vergadering. 'n Buitengewone sitting kan op korter kennisgewing saamgeroep word.
- 2.9.3. Beskrywingspunte kan by die Algemene Kerkvergadering ingedien word deur
 - 2.9.3.1 die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering,
 - 2.9.3.2 Ringsvergaderings,
 - 2.9.3.3 die Predikantevergadering,
 - 2.9.3.4 dienaars van die Woord, kerkrade en kerkraadslede, via die ringsvergadering onder wie se ressort hulle val. Die ringsvergadering oordeel of die meriete van hierdie beskrywingspunte sodanig is dat hulle by die Algemene Kerkvergadering ingedien kan word.
- 2.9.4 Lidmate kan versoekskrifte by die Algemene Kerkvergadering indien.
- 2.9.5 Die agenda van 'n gewone Algemene Kerkvergadering word saamgestel deur die Moderamen en die administrateur uit
 - 2.9.5.1 verslae van die onderskeie organe van bystand, rade en kommissies.

- 2.9.5.2 beskrywingspunte soos uiteengesit in Bepaling 2.9.3.
- 2.9.5.3 versoekskrifte soos voorsien in Bepaling 2.9.4.
- 2.9.6 Die agenda vir 'n gewone Algemene Kerkvergadering word minstens 30 dae voor die vergadering aan kerkrade gestuur.
- 2.9.7 Die openingsrede van die Algemene Kerkvergadering, wat verkondiging van die Woord is, word gehou deur die uittredende voorsitter of in sy afwesigheid deur die uittredende vise-voorsitter van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op die aand van die openingsdag of so spoedig moontlik daarna.
- 2.9.8 'n Byeenkoms van die Algemene Kerkvergadering word deur die uittredende voorsitter of in sy afwesigheid deur die uittredende vise-voorsitter van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met sang, Skriflesing en gebed geopen. Daarna word die skriftelike verslag oor die geloofsbriewe onder sy leiding behandel. Hy verklaar hierna die byeenkoms, bestaande uit afgevaardigdes teen wie se geloofsbriewe daar nie 'n geldige beswaar ingebring is nie, tot 'n wettige saamgestelde vergadering. Die Vergadering behandel dan die besware wat teen die geloofsbriewe ingebring is.
- 2.9.9 Vervolgens kies die Vergadering uit die aanwesige dienaars van die Woord 'n voorsitter en skriba en begin met sy werksaamhede. Die verkiesing tot skriba geld as 'n benoeming in voltydse hoedanigheid en geld telkens vir 'n tydperk van drie jaar. Die skriba is die uitvoerende en koördinerende ampsdraer van die Algemene Kerkvergadering. In dié hoedanigheid is hy verantwoordelik vir die sake wat deur die Algemene Kerkvergadering of sy Kommissie aan hom opgedra word.
- 2.9.10 In die loop van die sitting kies die Algemene Kerkvergadering
 - 2.9.10.1 uit die lede wat dienaars van die Woord is, 'n vise-voorsitter en vise-skriba wat saam met die voorsitter en skriba die moderamen van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vorm,
 - 2.9.10.2 twee dienaars van die Woord en nege ouderlinge uit sy lede wat saam met die moderamen die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vorm,
 - 2.9.10.3 'n sekunduslid vir elke lid van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering. 'n Sekunduslid moet dieselfde amp beklee as die lid in wie se plek hy sitting sal neem. 'n Lid van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wat ophou om sy amp te beklee, hou ook op om lid van die Kommissie te wees.

- 2.9.10.4 vyf persone wat dien op die Raad van Finansies met inagneming van Bepaling 9.1,
- 2.9.10.5 sewe persone van wie minstens 5 predikante is, om te dien op die Kuratorium vir die Teologiese Opleiding met inagneming van Bepaling 4.2,
- 2.9.10.6 twee of drie persone soos vereis word in Bepaling 5 van die Bepalings vir die Predikante Pensioen- en Weduwees en Wesefonds, op die Pensioenraad wat die Fonds behartig en
- 2.9.10.7 vyf persone om op die Raad vir Regsadvies te dien met inagneming van Bepaling 10.1 en 10.2,
- 2.9.11 Besondere bepalinge
 - 2.9.11.1 In sy keuse van persone genoem in Bepaling 2.9.10.4 tot 2.9.10.7 word die Algemene Kerkvergadering nie tot sy lede beperk nie.
 - 2.9.11.2 Lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is nie op bogenoemde rade verkiesbaar nie, maar op die Raad van Finansies het die voorsitter en skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, met die vise-voorsitter en vise-skriba as sekundi ampshalwe sitting. 'n Persoon mag nie tegelyk lid van die Raad van Finansies en die Kuratorium wees nie.
- 2.9.12 Buitengewone byeenkomste
 - 2.9.12.1 Die Algemene Kerkvergadering kom in buitengewone sitting byeen wanneer omstandighede dit na die oordeel van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering nodig maak. Die lede van die voorafgaande gewone Algemene Kerkvergadering word opgeroep.
 - 2.9.12.2 'n Buitengewone byeenkoms van die Algemene Kerkvergadering staan onder leiding van die voorsitter van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en word deur hom met sang, Skriflesing en gebed geopen. Hierna word die Vergadering wettig saamgestel en bepaal hom dan by die doel waarvoor hy saamgeroep is.
- 2.9.13 Besluite en notule
 - 2.9.13.1 Alle besluite van die Algemene Kerkvergadering is bindend op die hele Kerk van die oomblik waarop dit geneem word, tensy die Vergadering anders besluit. Wanneer besluite geneem word wat geldelike verpligtings meebring, doen die Algemene Kerkvergadering die nodige stappe om die fondse te voorsien.
 - 2.9.13.2 Die notule van die Algemene Kerkvergadering word binne ses maande na afloop van die sitting aan elke gemeente gestuur. Die koste hiervan word deur die gemeente gedra.

BEPALING 2.10

DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is die vergadering van ampsdraers wat in opdrag van die Algemene Kerkvergadering alle sake wat binne sy bevoegdheid val, hanteer wanneer die Algemene Kerkvergadering nie in sitting is nie.

Samestelling

Die Kommissie bestaan uit die moderamen, twee dienaars van die Woord en nege ouderlinge, gekies deur die Algemene Kerkvergadering kragtens Bepaling 2.9.9, 2.9.10.1,2 en 3.

BEPALING 2.11

Opdrag

Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering

- 2.11.1 praat, getuig en tree namens die Kerk op wanneer die Algemene Kerkvergadering nie sit nie (kyk ook Bepaling 4.3.5.2),
- 2.11.2 laat kandidate tot die predikantsamp toe, met inagneming van Bepaling 4.4.1 tot 4.4.5,
- 2.11.3 oorweeg aansoeke van predikante en proponente van ander kerke wat tot die Kerk wil toetree, beoordeel hulle geskiktheid vir evangeliebediening en laat hulle toe, met inagneming van Bepaling 4.4.6 en 4.4.7,
- 2.11.4 voer die besluite van die Algemene Kerkvergadering uit en handel onafgehandelde sake wat voor die Algemene Kerkvergadering gedien het, of moes gedien het, of sake wat aan hom opgedra is, af,
- 2.11.5 hou toesig oor en gee leiding by die uitvoering van die Wet en Bepalings,
- 2.11.6 lê die Wet en Bepalings uit, na raadpleging, indien nodig, met die Raad vir Regsadvies,
- 2.11.7 doen in ooreenstemming met die Wet en Bepalings en in die gevalle waar hy dit nodig ag, navraag by die kerklike vergaderings, rade, organe van bystand en ampsdraers oor opdragte, take en pligte wat nie afgehandel word nie, nie in orde is nie, of wat versuim word, en dui dan die nodige stappe aan wat die goeie gang van sake sal bevorder,

- 2.11.8 oefen tug oor dienaars van die Woord uit,
- 2.11.9 behandel verslae van die organe van bystand, rade en kommissies,
- 2.11.10 stel 'n reglement van orde vas vir elke orgaan van bystand wat deur hom in die lewe geroep word, en
- 2.11.11 lewer verslag van sy werksaamhede aan die Algemene Kerkvergadering deur middel van die agenda vir die Algemene Kerkvergadering.

BEPALING 2.12

Werkwyse

- 2.12.1 Die Kommissie vergader ongeveer elke drie maande.
- 2.12.2 Die skriba belê vergaderings in oorleg met die voorsitter.
- 2.12.3 Die voorsitter is daarop geregtig en daartoe verplig, om na 'n skriftelike versoek deur minstens vyf lede van die Kommissie, 'n vergadering te belê.
- 2.12.4 'n Lid van die Kommissie is daarop geregtig om 'n minderheidsverslag by die Algemene Kerkvergadering in te dien. Dit geskied skriftelik en hy sal ook aanwesig wees.
- 2.12.5 Die moderamen kom, nadat die voorsitter en skriba met mekaar oorleg gepleeg het, byeen om aangeleenthede wat aandag vereis, te behandel. Besluite wat hier geneem word, word aan die Kommissie vir goedkeuring voorgelê.
- 2.12.6 Vakatures:
 - 2.12.6.1 Wanneer die amp van voorsitter vakant raak, word so 'n vakature deur die vise-voorsitter gevul. Wanneer die amp van vise-voorsitter of vise-skriba vakant raak, word die vakature gevul deur 'n lid van die Kommissie wat dienaar van die Woord is, daartoe te verkies. Die sekonduslede vervang die lede wat opgehou het om lid van die Kommissie te wees.
 - 2.12.6.2 Wanneer die amp van skriba vakant raak vul die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die vakature aan deur 'n tydelike benoeming tot die volgende Algemene Kerkvergadering te maak. In sy benoeming is hy nie beperk tot sy lede nie.
 - 2.12.6.3 Ander vakatures word deur die betrokke sekondus gevul.
 - 2.12.6.4 Indien nodig, word die sekonduslede deur die Kommissie self uit lede van die jongste Algemene Kerkvergadering aangevul.

BEPALING 3

OUDERLINGE EN DIAKENS

BEPALING 3.1

VERKIESING, BEVESTIGING EN UITTREDE VAN OUDERLINGE EN DIAKENS

Verkiesing

- 3.1.1 Ouderlinge en diakens word in 'n gemeentevergadering vir twee jaar gekies deur die lidmate van die gemeente wat nie onder sensuur staan nie. Ouderlinge en diakens is na 'n ampstermyn van 2 jaar herkiesbaar.
- 3.1.2 Die kerkraad stel hoogstens twee lidmate uit die gemeente vir elke vakature voor. Die gemeentevergadering is bevoeg om nog een lidmaat uit die gemeente by te voeg, en daarna word een van die voorgestelde lidmate uit die gemeente gekies.
- 3.1.3 'n Gemeente kan, met toestemming van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en met instemming van die kerkraad van sy tuisgemeente 'n lidmaat van 'n ander gemeente tot ampsdraer kies.
- 3.1.4 Die kerkraad stel elke verkose persoon daarvan in kennis.
- 3.1.5. Die name van die verkose persone word op twee agtereenvolgende Sondae by die erediens afgekondig.
- 3.1.6 Besware teen die leer en lewenswandel van die verkose persone word nie later nie as die derde dag na die laaste afkondiging skriftelik by die kerkraad ingedien, wat dan met die besware handel.

Bevestiging

- 3.1.7 As geen besware geopper word nie, of as die geopperde besware ongegrond is, word die verkose persone bevestig met gebruikmaking van die formulier vir die bevestiging van ouderlinge en diakens.

Bevestiging in 'n nuwe gemeente

- 3.1.8 By die stigting van 'n nuwe gemeente word ouderlinge en diakens onmiddellik na hulle verkiesing bevestig.

- 3.1.9 'n Ouderling of diaken wat uittree, bly verantwoordelik vir sy ampspligte totdat sy opvolger bevestig is. As hy versoek om dadelik uit sy amp onthef te word, kan die kerkraad die versoek toestaan.
- 3.1.10 'n Ouderling of diaken hou op om ampsdraer te wees wanneer hy uit die gemeente verhuis.

Ontheffing

- 3.1.11 'n Ouderling of diaken hou op om ampsdraer te wees wanneer hy, ingevolge die bepalings vir die tug, van sy ampspligte onthef word.

BEPALING 3.2

OUERLINGE

Opdrag

- 3.2.1 Ouderlinge
- 3.2.1.1 sien toe dat gemeentelede die erediens getrou bywoon, gereeld nagmaal gebruik en hulle kinders laat doop;
- 3.2.1.2 stel self die voorbeeld deur gereeld teenwoordig te wees by die eredienste en sakramentsbediening;
- 3.2.1.3 sorg dat die Woord van God gereeld en reg verkondig word;
- 3.2.1.4 hou opsig oor die leer en lewe van die predikant sodat sy werk en voorbeeld tot opbou van die gemeente sal strek;
- 3.2.1.5 hou opsig oor gemeentelede sodat almal gelowig sal lewe;
- 3.2.1.6 hulle bearbei diegene wat van die evangelie vervreemd is;
- 3.2.1.7 doen herderlike sorg saam met die predikant;
- 3.2.1.8 sorg vir die kategeese en geestelike vorming van die jeug saam met die predikant;
- 3.2.1.9 hou lees- en begrafnisdienste in opdrag van die kerkraad;
en
- 3.2.1.10 hou toesig oor die stoflike belange van die gemeente.

Werkwyse

- 3.2.2 Ouderlinge

- 3.2.2.1 sal voortdurend die Bybel bestudeer en hulle gedurig verdiep in die verborgenhede van die geloof, sodat hulle hulle taak behoorlik kan verrig;
- 3.2.2.2 besoek gereeld die lidmate in hulle wyke, maar minstens voor elke nagmaal
- 3.2.2.3 besoek jaarliks die lidmate saam met die predikant;
- 3.2.2.4 besoek en ondersteun lidmate wat in beproewing verkeer of probleme in hulle gesinslewe ondervind, indien nodig saam met die diaken;
- 3.2.2.5 gee self onderrig aan gemeentekinders en hou opsig wanneer hulle hulle laat onderrig;
- 3.2.2.6 hou opsig oor die onderrig wat ouers tuis aan hulle kinders gee;
- 3.2.2.7 sorg vir die bearbeiding en verdere onderrig van jong lidmate in die gemeente;
- 3.2.2.8 betrek die jong lidmate by die huisbesoek;
- 3.2.2.9 moedig jong lidmate aan om by die aktiwiteite van die gemeente en van die Nederduitsch Hervormde Jeugvereniging betrokke te raak;
- 3.2.2.10 soek kontak met hulle wat vreemd teenoor die evangelie staan, om hulle by die gemeentelike evangelisasie-aksie in te skakel.

BEPALING 3.3

OUERLINGVERGADERING

Samestelling

- 3.3.1 Die ouderlingvergadering word gevorm deur die diensdoende ouderlinge van die gemeente.

Opdrag

- 3.3.2 Die ouderlingvergadering
 - 3.3.2.1 besin voortdurend oor die dienswerk van die ouderlinge;
 - 3.3.2.2 beplan die arbeid en toerusting van die ouderlinge;
 - 3.3.2.3 hou toesig oor die pastorale werk van die predikant;

- 3.3.2.4 behandel die wyksverslae van die ouderlinge;
- 3.3.2.5 voltooi die afdelings:
 - Pastoraat
 - Presbiteraat
 - Sending
 - Bybelverspreidingvan die jaarverslag;
- 3.3.2.6 benoem jaarliks 'n ouderling op die ringsraad vir ouderlinge;

Werkwyse

- 3.3.3 Die ouderlingvergadering
 - 3.3.3.1 vergader minstens drie keer per jaar;
 - 3.3.3.2 kies jaarliks 'n voorsitter, vise-voorsitter en sekretaris;
 - 3.3.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van elke vergadering; en
 - 3.3.3.4 doen na elke vergadering verslag met aanbevelings aan die kerkraad ten opsigte van alle sake rakende die ampswerk van die ouderling.

BEPALING 3.4

DIAKENS

Opdrag

- 3.4.1 Diakens
 - 3.4.1.1 stel self die voorbeeld deur gereeld by die eredienste en sakramentsbediening teenwoordig te wees;
 - 3.4.1.2 beywer hulle vir die bevordering en uitbreiding van die diens van barmhartigheid in die gemeente en in die kerk;
 - 3.4.1.3 versorg diegene wat in nood verkeer en vertrous en bemoeidig hulle uit die Woord van God;
 - 3.4.1.4 samel die offergawes van die lidmate van die gemeente in;
 - 3.4.1.5 deel die offergawes van die gemeente uit aan dié wat daaraan behoefte het;
 - 3.4.1.6 bewaar die orde in die erediens;
 - 3.4.1.7 lewer tafeldiens by die bediening van die nagmaal en

- 3.4.1.8 beskik en oefen beheer uit oor diakonale fondse en goedere, onderhewig aan die toesig van die kerkraad.

Werkwyse

3.4.2 Diakens

- 3.4.2.1 bestudeer die Woord van God ywerig en oordink die dinge wat die hoofsaak van die geloof uitmaak;
- 3.4.2.2 besoek maandeliks of so dikwels as wat die kerkraad bepaal, die lidmate in hulle wyke om die offergawes in te samel en
- 3.4.2.3 bepaal die omvang en noodsaaklikheid vir die verlening van barmhartigheid aan lidmate in die gemeente

BEPALING 3.5

DIAKENVERGADERING

Samestelling

- 3.5.1 Die diakenvergadering word gevorm deur die diensdoende diakens van die gemeente.

Opdrag

3.5.2 Die diakenvergadering

- 3.5.2.1 besin voortdurend oor die dienswerk van die diakens,
- 3.5.2.2 beplan die arbeid en toerusting van die diakens,
- 3.5.2.3 behandel die wyksverslae van die diakens,
- 3.5.2.4 behandel die verslae van die diakonale dienskomitee,
- 3.5.2.5 behandel die verslae van die dagbestuur van die diakenvergadering oor noodleniging,
- 3.5.2.6 voltooi die afdeling **Diakonaat** van die jaarverslag,
- 3.5.2.7 beveel die vorming van diensgroepe na gelang van behoefte by die kerkraad aan en
- 3.5.2.8 benoem jaarliks 'n diaken op die ringsdiakonale raad.

Werkswyse

- 3.5.3 Die diakenvergadering
 - 3.5.3.1 vergader minstens twee keer per jaar,
 - 3.5.3.2 kies jaarliks 'n voorsitter, vise-voorsitter en sekretaris, asook twee lede wat saam 'n dagbestuur vorm,
 - 3.5.3.3 gee opdrag aan die dagbestuur om, wanneer nodig, op versoek van en in samewerking met 'n diakonale diensgroep, noodleniging te doen,
 - 3.5.3.4 hou notule van die verrigtinge en besluite van vergaderings en
 - 3.5.3.5 lewer na elke vergadering aan die kerkraad verslag met aanbevelings ten opsigte van alle sake rakende die ampswerk van die diaken.

BEPALING 3.6

DIAGONALE DIENSORGANE

Diakonale diensorgane word deur die Algemene Kerkvergadering in die lewe geroep om hulp te verleen met besondere aspekte van die diens van die barmhartigheid.

Diakonale diensorgane lewer diens in oorleg met en onder leiding van die Algemene Diakonale Raad.

- 3.6.1 **Kinderhuise van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika**
 - 3.6.1.1 Die diakonale diensorgaan is 'n ingelyfde vereniging sonder winsoogmerk en geregistreer by die Registrateur van Maatskappye kragtens die Maatskappywet van 1973.
 - 3.6.1.2 Die vereniging funksioneer volgens 'n eie akte van oprigting en statute, wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering goedgekeur word.
 - 3.6.1.3 Die direksie van die vereniging doen minstens jaarliks verslag van sy werksaamhede aan die Algemene Diakonale Raad.
- 3.6.2 **Ons Tuis**
 - 3.6.2.1 Die diakonale diensorgaan is 'n ingelyfde vereniging sonder winsoogmerk en geregistreer by die Registrateur van Maatskappye kragtens die Maatskappywet van 1973.

- 3.6.2.2 Die vereniging funksioneer volgens 'n eie akte van oprigting en statute, wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering goedgekeur word.
- 3.6.2.3 Die direksie van die vereniging doen minstens jaarliks verslag van sy werksaamhede aan die Algemene Diakonale Raad.
- 3.6.3 **Die Tafelberger Ontwikkeling van die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika**
- 3.6.3.1 Die diakonale diensorgaan is 'n ingelyfde vereniging sonder winsoogmerk en geregistreer by die Registrateur van Maatskappye kragtens die Maatskappyywet van 1973.
- 3.6.3.2 Die vereniging funksioneer volgens 'n eie akte van oprigting en statute, wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering goedgekeur word.
- 3.6.3.3 Die direksie van die vereniging doen minstens jaarliks verslag van sy werksaamhede aan die Algemene Diakonale Raad.
- 3.6.4 **Die Nederduitsch Hervormde Sustersvereniging**
- 3.6.4.1 Die N H S V is 'n diakonale diensorgaan van die Algemene Kerkvergadering.
- 3.6.4.2 Die N H S V funksioneer volgens 'n eie konstitusie wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering goedgekeur en bekragtig word.
- 3.6.4.3 Die Hoofbestuur van die N H S V doen minstens jaarliks verslag van sy werksaamhede aan die Algemene Diakonale Raad.
- 3.6.5 **Die Ondersteuningsraad**
- 3.6.5.1 Die Ondersteuningsraad is 'n diakonale diensorgaan van die Algemene Kerkvergadering.
- 3.6.5.2 Die Ondersteuningsraad funksioneer volgens 'n eie konstitusie wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering goedgekeur en bekragtig word.
- 3.6.5.3 Die Ondersteuningsraad doen minstens jaarliks verslag van sy werksaamhede aan die Algemene Diakonale Raad.

BEPALING 4

PREDIKANTE

Alleen persone wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering tot evangeliebediening in die Kerk toegelaat is mag die amp van predikant in die Kerk beklee.

BEPALING 4.1

OPLEIDING EN VORMING VAN PREDIKANTE

Plek van Opleiding

- 4.1.1 Die predikante van die Kerk word slegs aan die Fakulteit Teologie, Afdeling A, aan die Universiteit van Pretoria opgelei waar 'n B.A en 'n B.D-graad verwerf moet word..

Toelatingsvereistes

- 4.1.2 Alleen studente wat aan die vereistes soos deur die Algemene Kerkvergadering bepaal, voldoen, sal tot die opleiding toegelaat word.
- 4.1.3 'n Aansoek om toelating tot die opleiding word skriftelik by die skriba van die Kuratorium ingedien.
- 4.1.4 Die volgende stukke word saam met die aansoek ingedien
- 4.1.4.1 'n doopsertifikaat,
- 4.1.4.2 'n bewys van lidmaatskap,
- 4.1.4.3 'n getuigskrif van die kerkraad onder wie se sorg die aansoeker die voorafgaande twee jaar gestaan het,
- 4.1.4.4 'n bewys dat aan die toelatingsvereistes van die Universiteit voldoen is, en
- 4.1.4.5 'n mediese sertifikaat.

BEPALING 4.2

DIE KURATORIUM

Die Kuratorium is verantwoordelik vir die benoeming van en toesig oor die onderrig van teologiese professore en ander dosente en hou toesig oor die vordering en gedrag van studente.

Samestelling

- 4.2.1 Die Kuratorium bestaan uit sewe lede waarvan ten minste vyf predikante moet wees (Bepaling 2.9.10.5), wat vir die tydperk tot die volgende gewone sitting van die Algemene Kerkvergadering deur die Algemene Kerkvergadering benoem word uit 'n naamlys wat die moderamen aan hom voorlê en wat deur die Algemene Kerkvergadering met 'n maksimum van 'n verdere vyf name aangevul kan word
- 4.2.2 By 'n tussentydse vakature vul die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die Kuratorium aan vanuit die oorspronklike naamlys met inagneming van Bepaling 2.9.10.5.
- 4.2.3 Voltydse dosente in die teologie het met adviserende stem, sitting in die vergaderings van die Kuratorium.
- 4.2.4 Deeltydse dosente en studente-predikante het, indien daartoe uitgenooi, met adviserende stem sitting op die vergaderings van die Kuratorium.
- 4.2.5 Die Administrateur neem adviserend sitting en tree as skriba op.

Opdrag

- 4.2.6 Die Kuratorium
 - 4.2.6.1 benoem, in opdrag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en met inagneming van Bepaling 4.3.1 dosente in die teologie;
 - 4.2.6.2 bedien die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met advies oor die salaris van teologiese dosente en amptenare wat by die opleiding betrek is,
 - 4.2.6.3 sien toe dat studente wat tot die opleiding toegelaat word aan alle vereistes voldoen;
 - 4.2.6.4 hou toesig oor die onderrig deur teologiese dosente, en die vordering en gedrag van studente, en
 - 4.2.6.5 skakel met ringkommissies oor die vordering en gedrag van BA-Studente aan ander universiteite;

- 4.2.6.6 bedien die Raad van Finansies met advies oor finansiële hulp aan studente;
- 4.2.6.7 dien jaarliks, na afloop van die akademiese jaar, 'n verslag by die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor die opleiding van predikante en oor sy eie werksaamhede in;
- 4.2.6.8 lewer verslag aan die gewone Algemene Kerkvergadering oor sy werksaamhede, en
- 4.2.6.9 gaan die stukke na wat van kandidate vir die proponents-eksamen vereis word, stel die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering daarvan in kennis of aan die vereistes voldoen is en dien ook 'n naamlys van kandidate by die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in.

Werkwyse

4.2.7 Die Kuratorium

- 4.2.7.1 benoem by sy eerste sitting uit die volle lede 'n voorsitter en vise-voorsitter;
- 4.2.7.2 bepaal verder self die orde waarvolgens hy werk en vergader minstens tweekeer per jaar.
- 4.2.7.3 benoem 'n dagbestuur bestaande uit die voorsitter, vise-voorsitter, twee lede en die administrateur.

BEPALING 4.3

TEOLOGIESE DOSENTE

4.3.1 Benoeming

- 4.3.1.1 Teologiese dosente word deur die Kuratorium in opdrag van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir 'n bepaalde vakopdrag benoem uit persone wat in die Kerk die amp van Dienaar van die Woord bekleed en wat reeds gepromoveer het.
- 4.3.1.2 Die benoeming(s) word aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voorgelê vir goedkeuring en voorlegging aan die Universiteit.
- 4.3.1.3 Indien die Kommissie die benoeming(s) nie goedkeur nie, word die saak na die Kuratorium terug verwys.
- 4.3.1.4 Indien ooreenstemming nog nie bereik word nie, vergader die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Kuratorium saam, onder leiding van die voorsitter van die Kuratorium en maak dan 'n benoeming.

- 4.3.1.5 Die vakopdrag aan 'n teologiese dosent kan in 'n gesamentlike sitting van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Kuratorium met 'n meerderheid van stemme gewysig word.

4.3.2 Opdrag

Teologiese dosente het die opdrag om

- 4.3.2.1 studente op te lei en hulle as predikante te vorm,
4.3.2.2 toesig oor die vordering en gedrag van studente te hou,
4.3.2.3 die teologiese arbeid in die Kerk te bevorder,
4.3.2.4 sover moontlik Woord en sakramente te bedien, en
4.3.2.5 die Kerk van advies te bedien om so die voortgang van die verkondiging van die evangelie te bevorder.

4.3.3 Sittingsreg

Teologiese dosente

- 4.3.3.1 neem, indien daartoe uitgenooi, met adviserende stem sitting in die kerkraad van die gemeente waar hulle woon (Kyk Bepaling 2.1.1),
4.3.3.2 wat as pastorale hulp aan 'n gemeente verbind is, neem met adviserende stem, afgevaardig deur die kerkrade in wie se gemeentes hulle dienswerk verrig, sitting in die ringsvergadering (kyk Bepaling 2.4.4.),
4.3.3.3 neem, indien daartoe uitgenooi deur die kommissie van die ringsvergadering waarbinne hulle woon, met adviserende stem sitting in die ringsvergadering (kyk Bepaling 2.4.6),
4.3.3.4 neem met gewone stem sitting in die Algemene Kerkvergadering (kyk Bepaling 2.7.3), en
4.3.3.5 neem met adviserende stem sitting op die Kuratorium en kan voorstelle indien (kyk Bepaling 4.2.3).

Dosentevergadering en Dekaan

4.3.4 Samestelling

- 4.3.4.1 Die dosentevergadering bestaan uit alle voltydse dosente in die Fakulteit Teologie Afdeling A, van die Universiteit van Pretoria, en

- 4.3.4.2 indien daartoe uitgenooi die deeltydse dosente aan die Fakulteit met adviserende stem.
- 4.3.4.3 Die Dekaan van die Fakulteit is voorsitter van die dosentevergadering.
- 4.3.5 **Opdrag**
 - 4.3.5.1 Neem maatreëls en hou toesig dat die opdrag aan dosente soos in Bepaling 4.3.2 vervat uitgevoer sal word, en
 - 4.3.5.2 adviseer, wanneer daartoe versoek, die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor sake wat die leer en die belydenis van die Kerk raak.

Werkswyse

- 4.3.6 Die dosentevergadering bepaal self die orde waarvolgens hy werk en vergader so dikwels nodig.

BEPALING 4.4

TOELATING AS PREDIKANT

Vereistes

- 4.4.1 Elke kandidaat vir die predikantsamp lê 'n proponentseksamen af wat uit twee dele bestaan naamlik:
 - 4.4.1.1 die hou van 'n proefpreek in 'n gewone erediens,
 - 4.4.1.2 die ondervraging van en gesprek met die kandidaat.

Die Proponentseksamenkommissie

- 4.4.2 Om die proponentseksamen af te neem laat die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering hom bedien van 'n proponentseksamenkommissie.
- 4.4.3 Vereiste stukke vir die proponentseksamen
 - 4.4.3.1 'n Kandidaat vir die proponentseksamen dien die volgende stukke by die skriba van die Kuratorium in
 - 4.4.3.1.1 'n bewys van lidmaatskap,

- 4.4.3.1.2 'n bewys dat hy die BD-graad aan die Fakulteit Teologie A aan die Universiteit van Pretoria, of 'n bewys dat 1 jaar hospitering aan dieselfde fakulteit voltooi is,
- 4.4.3.1.3 'n getuigskrif wat die dosentevergadering opgestel het, en
- 4.4.3.1.4 'n getuigskrif oor sy kerklike betrokkenheid deur die kerkraad van sy tuisgemeente.
- 4.4.3.2 Die Kuratorium gaan hierdie stukke na en lê 'n verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voor wat die volgende bevat
 - 4.4.3.2.1 die name van die kandidate vir die proponentseksamen, en
 - 4.4.3.2.2 'n verklaring dat die vereiste stukke in orde is en dat die kandidate bevoeg is om die proponentseksamen af te lê.
- 4.4.4 **Die proefpreek**
 - 4.4.4.1 Die skriba van die Kuratorium stuur die name van die kandidate wat vir proefpreke kwalifiseer nie later nie as 31 Mei aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.
 - 4.4.4.2 'n Teologiese student lewer minstens een maand voor die datum waarop hy sy proefpreek hou, vyf en twintig kopieë van sy proefpreek by die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in.
 - 4.4.4.3 'n Proefpreek word in 'n erediens gehou en minstens twee lede van die eksamenkommissie en een predikant en een ouderling benoem deur die ringskommissie binne wie se ressort die kandidaat val, woon dit by.
 - 4.4.4.4 Na die erediens word die proefpreek volledig met die kandidaat bespreek.
- 4.4.5 **Nie-geskiktheid**
 - 4.4.5.1 Indien die vergadering van teologiese dosente van oordeel is dat 'n student nie geskik is om predikant te word nie, stel die voorsitter die Kuratorium skriftelik daarvan in kennis met opgaaf van redes. Indien die Kuratorium hom ook nie geskik bevind nie, stel hy die student daarvan in kennis.
 - 4.4.5.2 'n Student kan hom op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering beroep en versoek dat die beslissing van die Kuratorium heroorweeg word. Indien die student dan nog nie tevrede is nie, kan hy hom op die Algemene Kerkvergadering beroep. Die Algemene Kerkvergadering word slegs vir 'n buitengewone sitting byeengeroep as die volgende gebeur

- 4.4.5.2.1 die student uitdruklik daarvoor vra,
- 4.4.5.2.2 die student verantwoordelikheid aanvaar vir die koste van die vergadering, indien sy beroep nie slaag nie, en
- 4.4.5.2.3 die student daarvan bewys lewer hoe hy die bedrag sal vereffen.

Persone uit 'n susterkerk

4.4.6 'n Teologiese student.

4.4.6.1 'n Teologiese student uit 'n susterkerk rig sy aansoek om die proponentseksamen af te lê aan die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering. Die volgende stukke word by die aansoek ingesluit

4.4.6.1.1 'n bewys van lidmaatskap,

4.4.6.1.2 'n bewys dat 'n BD-graad na studie aan die Fakulteit Teologie, Afdeling A, aan die Universiteit van Pretoria behaal is of 'n bewys dat een jaar hospitering aan die Fakulteit Teologie, Afdeling A, aan die Universiteit van Pretoria met inagneming van Bepaling 4.4.3.1.2 voltooi is, en

4.4.6.1.3 'n getuigskrif van die betrokke susterkerk.

4.4.6.2 As die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die aansoek goedkeur, stel die skriba die aansoeker en die voorsitter van die proponentseksamenkommissie skriftelik daarvan in kennis.

4.4.6.3 Die voorsitter van die proponentseksamenkommissie reël dat 'n proefpreek gehou word met inagneming van Bepalings 4.4.1, 4.4.3.2 en 4.4.4.

4.4.6.4 As die proponentseksamenkommissie met die proefpreek tevrede is, gee die voorsitter en sekretaris 'n bewys aan die kandidaat dat hy 'n proefpreek suksesvol gehou het.

4.4.6.5 Die kandidaat lewer na voldoening aan die vereiste van Bepaling 4.4.6.4 'n bewys in by die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering dat hy lidmaat van die Nederduitsch Hervormde Kerk geword het, tesame met die bewys dat hy 'n proefpreek suksesvol gehou het.

4.4.6.6 Die kandidaat reël in oorleg met die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die voorsitter van die proponentseksamenkommissie wanneer die ondervraging en gesprek kragtens Bepaling 4.4.1.2 met hom sal plaasvind.

4.4.7 'n Predikant of proponent.

4.4.7.1 'n Predikant of proponent uit 'n susterkerk doen skriftelik by die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aansoek om beroepbaar gestel te word. By die aansoek word die volgende stukke ingesluit

- 4.4.7.1.1 'n bewys dat 'n BD-graad aan die Fakulteit Teologie, Afdeling A, aan die Universiteit van Pretoria behaal is of 'n bewys dat een jaar hospitering aan die Fakulteit Teologie, Afdeling A, aan die Universiteit van Pretoria met inagneming van Bepaling 4.4.3.1.2 voltooi is.
- 4.4.7.1.2 'n getuigskrif van die betrokke susterkerk, en
- 4.4.7.1.3 'n bewys, in geval van 'n predikant, dat hy predikant van 'n susterkerk is.
- 4.4.7.2 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gee na ontvangs van 'n aansoek daarvan kennis aan al die rings-kommissies.
- 4.4.7.3 Die ringskommissies het dan die geleentheid om voor 'n bepaalde datum skriftelik aanbevelings of besware met 'n motivering oor die aansoek in te dien.
- 4.4.7.4 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voer 'n gesprek met die proponent of predikant, oorweeg die hele saak en neem een van die volgende besluite
 - 4.4.7.4.1 om die aansoek van die hand te wys
 - 4.4.7.4.2 om die aansoeker preekvergunning vir 'n tydperk onder sekere voorwaardes te verleen en na die verstryking daarvan die aansoek af te handel,
 - 4.4.7.4.3 om die aansoeker beroepbaar te stel met inagneming van Bepaling 4.4.8 en 4.4.9.
- 4.4.8 **Beroepbaarstelling**
 - 4.4.8.1 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering laat kandidate wat die proponentseksamen geslaag het en die ondertekeningsformule onderteken het, tot die evangelie-bediening toe en stel hulle beroepbaar.
 - 4.4.8.2 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gee aan elke proponent 'n akte van toelating tot die evangelie-bediening (vorm G).
 - 4.4.8.3 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering stel 'n aansoeker uit 'n susterkerk beroepbaar nadat hy die ondertekeningsformule onderteken het.

4.4.9 Ondertekeningsformule

Ek/Ons, die ondergetekende(s), dienaar(s) van die Woord van God in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika, verklaar hiermee dat ek/ons die leer wat uitgedruk is in die formuliere van eenheid, naamlik die Nederlandse Geloofsbelydenis, die Heidelbergse Kategismus en die Dordtse Leerreëls, en wat in ooreenstemming is met die Woord van God, van harte onderskryf en getrou sal verkondig. Ek/Ons beloof verder om my/ons stiptelik te hou aan die orde wat neergelê is in die Wet en Bepalings van die Kerk en by oortreding daarvan my/ons te onderwerp aan die oordeel van die bevoegde kerklike vergaderings.

Deur hierdie formule te onderteken, verklaar ek/ons dat ek/ons vas oortuig is en glo dat die leer wat in die formuliere van eenheid uitgedruk is, in volkome ooreenstemming met die Woord van God is.

4.4.10 Besware oor die belydenis

- 4.4.10.1 'n Predikant wat om skriftuurlike redes beswaard voel oor belydenisuitsprake van kerklike vergaderings, dien sy besware skriftelik en met bewysstukke gestaaf, by die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering in. Voordat hy dit gedoen het, maak hy op geen ander wyse sy besware openbaar nie.
- 4.4.10.2 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kan 'n kommissie benoem om die besware te ondersoek en aan hom verslag te doen. Indien hy dit nodig ag, kan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die saak vir 'n beslissing aan die Algemene Kerkvergadering voorlê.
- 4.4.10.3 Die Algemene Kerkvergadering benoem, nadat die besware aangehoor is, uit sy geledere 'n kommissie om 'n verslag oor die saak aan hom voor te lê.
- 4.4.10.4 Die Algemene Kerkvergadering maak dan 'n beslissing en lig alle gemeentes daaroor in.

BEPALING 4.5

PREDIKANTSTANDPLAAS, BEROEP EN BEVESTIGING VAN PREDIKANTE

Predikantstandplaas

4.5.1 Vorming

- 4.5.1.1 'n Gemeente vorm een of meer predikantstandplase.

- 4.5.2.2 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is bevoeg om 'n standplaas vir besondere werksaamhede te vorm.

4.5.2 Bevriesing

As dit in die belang van die gemeente is, kan die ringskommissie op versoek van die kerkraad verlof gee om vir hoogstens drie maande nie te beroep nie. (Kyk ook Bepaling 4.6.11.7.)

4.5.3 Opheffing

- 4.5.3.1 Wanneer 'n gemeente deur die vermindering van lidmate, of as gevolg van finansiële agteruitgang, nie meer 'n predikantstandplaas in stand kan hou nie, kan die ringskommissie na deeglike oorleg met die kerkraad, die predikantstandplaas ophef as die gemeentevergadering daartoe instem en as die volgende reëlings in verband met die predikant getref is:

4.5.3.2 Die ringskommissie

- 4.5.3.2.1 maak die betrokke predikant los uit die standplaas en hef dan die standplaas op,
- 4.5.3.2.2 versoek die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering om die predikant in die Kerk beroepbaar te verklaar,
- 4.5.3.2.3 tref reëlings soos in Bepaling 4.5.3.2.4 uiteengesit dat die betrokke predikant en sy gesin op 'n ander wyse versorg sal word totdat hy 'n beroep ontvang, maar vir 'n maksimum van ses maande,
- 4.5.3.2.4 reël dat die betrokke predikant en sy gesin in die pastorie aanbly en hef 'n bepaalde bedrag per lidmaat van die ringsgemeentes om die betrokke predikant se traktement, mediese bydraes en pensioenbydraes te bekostig

of

reël dat die pastorie verkoop word en die betrokke predikant en sy gesin uit die opbrengs versorg word ten opsigte van huisvesting, traktement, mediese bydraes en pensioenfondsbysdraes,

- 4.5.3.2.5 reël dat die betrokke predikant, terwyl hy op 'n beroep wag, in die verskillende ringsgemeentes behulpzaam sal wees teen vergoeding van reiskoste,

- 4.5.3.2.6 gee in die sesde maand kennis aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, indien die betrokke predikant nog geen beroep ontvang het nie, wat hom dan met verlies van ampsvoorregte en versorgingsvoordele eervol onthef.

Beroep van 'n predikant

4.5.4 Toestemming

Waar 'n predikantstandplaas voorheen onbeset was, vra die kerkraad toestemming van die gemeentevergadering om te beroep.

4.5.5 Beroep

Binne 'n maand nadat die predikantstandplaas vakant word, word 'n predikant beroep.

4.5.6 Beroepsvergadering

Die kerkraad van 'n vakante gemeente beroep 'n predikant onder voorsitterskap van die konsulent, of van enige ander dienaar van die Woord met skriftelike toestemming van die konsulent.

4.5.7 Beroepbaar

- 4.5.7.1 is persone wat tot die evangeliebediening in die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika toegelaat is en beroepbaar gestel is en nie emeritaat ontvang het of uit die amp onthef of afgesit is nie,

- 4.5.7.2 predikante en proponente uit 'n susterkerk na voorafgaande raadpleging van en goedkeuring deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, en

- 4.5.7.3 Nasionale dienspligkapelane uit die Nederduitsch Hervormde Kerk van Afrika wat binne drie maande van die voltooiing van hulle diensplig staan.

4.5.8 Beroepsdokumente

4.5.8.1 Nadat die kerkraad

- 4.5.8.1.1 'n predikant beroep het, vul die kerkraad 'n beroeps-brief in (vorm A), en verskaf 'n uiteensetting van die versorgingsvoordele (vorm B). Sowel vorm A as vorm B word in viervoud ingevul.

- 4.5.8.1.2 'n nasionale diensplig kapelaan beroep het, vul die kerkraad 'n beroepsbrief in (vorm A.a) en verskaf 'n uiteensetting van die versorgingsvoordele (vorm B.b). Sowel vorm A.a as vorm B.b word in viervoud ingevul.
- 4.5.8.1.3 'n predikant in besondere diens beroep het, tree die kerkraad op volgens bepaling 4.6.2.7.
- 4.5.8.2 Die aanwesige kerkraadslede onderteken twee stelle vorms, terwyl die voorsitter en skriba die ander twee stelle as ware afskrifte waarmerk.
- 4.5.8.3 Al vier stelle word aan die Administrateur gestuur wat dit soos volg hanteer:
 - 4.5.8.3.1 stuur een ondertekende stel aan die beroepe predikant,
 - 4.5.8.3.2 stuur een ondertekende stel aan die beroepende kerkraad,
 - 4.5.8.3.3 stuur een stel afskrifte aan die skriba van die ring waarin die roepende gemeente val, en
 - 4.5.8.3.4 bewaar een stel afskrifte.
- 4.5.8.4 Waar van toepassing, word 'n kombinasie-ooreenkoms in viervoud saam met die beroepsdokumente gestuur.
- 4.5.8.5 Die konsulent gee binne 7 dae aan die skriba van die ring waarin die roepende gemeente val, kennis van die beroep.
- 4.5.9 **Ontvangserkenning van beroepsdokumente**
 - 4.5.9.1 Nadat hy die beroepsdokumente ontvang het, gee die predikant onmiddellik aan die beroepende kerkraad daarvan kennis (vorm C) en vermeld die ontvangsdatum.
 - 4.5.9.2 Binne twee weke na ontvangs stuur hy 'n skriftelike verklaring aan die beroepende kerkraad of hy die beroep aanneem of bedank.
 - 4.5.9.3 As hy die beroep aanneem, stuur hy die ondertekende beroepsdokumente aan die skriba van die ring waarheen hy beroep is en stel sy eie ringskriba skriftelik daarvan in kennis.
 - 4.5.9.4 As hy die beroep bedank, gee hy skriftelik kennis aan die skriba van die ring waarheen hy beroep is en aan sy eie ringskriba.
- 4.5.10 **Bekendmaking**

4.5.10.1 Na 'n beroep, word die naam van die beroepe predikant op drie Sondae by die erediens afgekondig.

4.5.10.2 Besware teen die leer en lewenswandel van die beroepe predikant word nie later nie as die derde dag na die laaste afkondiging, skriftelik by die kerkraad ingedien.

4.5.11 Kerklike goedkeuring

4.5.11.1 Na ontvangs van die skriftelike verklaring dat die beroep aangeneem word, stuur die kerkraad 'n verklaring dat die beroep afgekondig is (vorm D) aan die skriba van die ringskommissie.

4.5.11.2 Na ontvangs van die nodige stukke en as daar voldoen is aan die betrokke voorskrifte, verleen die voorsitter en skriba van die ringskommissie kerklike goedkeuring aan die beroep.

4.5.11.3 Die ringskriba stuur die beroepsbrief aan die beroepe predikant terug, saam met die akte van kerklike goedkeuring (vorm E). Die ringskriba stel ook die beroepende kerkraad daarvan in kennis dat kerklike goedkeuring verleen is.

4.5.11.4 As die voorsitter en skriba van die ringskommissie 'n beroep nie in orde vind nie, word die beroepe predikant en die beroepende kerkraad daarvan in kennis gestel, met vermelding van redes.

4.5.12 Beroep van 'n proponent

4.5.12.1 Wanneer die proponent beroep word, lê hy by aanvaarding van beroep die volgende stukke aan die ringskommissie voor

4.5.12.1.1 die ondertekende beroepsbrief,

4.5.12.1.2 die akte van toelating tot die evangeliebediening (vorm G), en

4.5.12.1.3 'n getuigskrif van die kerkraad van die gemeente waaraan hy behoort.

4.5.12.2 'n Proponent wat militêre diensplig moet verrig, word na 'n gemeente in militêre gebied beroep nadat hy sy basiese opleiding voltooi het. (Kyk bepaling 4.5.8.1.2)

4.5.13 Bevestiging

4.5.13.1 Die bevestiging van die beroepe predikant geskied in 'n erediens binne drie maande na aanneming van die beroep.

- 4.5.13.2 Voor sy bevestiging dien hy die akte van losmaking van sy vorige gemeente (vorm F), by die beroepende kerkraad in.
- 4.5.13.3 Die konsulent bevestig die predikant, behalwe wanneer hy die voorreg uitoefen om hom deur 'n ander predikant, met toestemming van die konsulent, te laat bevestig.
- 4.5.13.4 Die predikant wat die bevestiging waarneem, vergewis hom voor die bevestiging daarvan dat kerklike goedkeuring aan die beroep verleen is en die akte van losmaking ingedien is.
- 4.5.13.5 'n Predikant word bevestig met die gee van die regterhand van gemeenskap (Gal 2:9) deur die aanwesige predikante.
- 4.5.13.6 'n Proponent word bevestig met handoplegging deur die aanwesige predikante.
- 4.5.13.7 Die kerkraad berig aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering dat die bevestiging plaasgevind het.
- 4.5.13.8 Die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering reik by 'n eerste bevestiging 'n akte van ordening (vorm H) aan die bevestigde uit.
- 4.5.13.9 In die geval van 'n nasionale diensplig kapelaan berig die kerkraad van die gemeente in 'n militêre gebied aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering dat die bevestiging plaasgevind het, en die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering reik 'n akte van ordening (vorm H) en 'n akte van oorplasing (vorm H.a) aan die bevestigde uit.
- 4.5.14 **Verhuisingkoste**
 - 4.5.14.1 Die kerkraad wat 'n predikant of proponent beroep, dra sy verhuisingkoste.
 - 4.5.14.2 As 'n predikant wat nog nie twee jaar in 'n gemeente bedien het nie, 'n beroep aanneem, vergoed die beroepende kerkraad die betrokke gemeente vir die aangeane verhuisingkoste, pro rata vir elke maand of gedeelte van 'n maand minder as twee jaar.
- 4.5.15 **Argief**
 - 4.5.15.1 Na hulle bevestiging of verkiesing, gaan die predikant, skriba en kassier na of die argiefstukke van die gemeente aanwesig is en in orde is, en in die inventarisboek vermeld word.
 - 4.5.15.2 Die predikant, skriba en kassier versorg, bewaar en administreer die argief onder toesig van die kerkraad.

BEPALING 4.6

PASTORAAT

4.6.1 Dienswerk

4.6.1.1 'n Predikant verrig óf gemeentelike dienswerk óf 'n besondere taak wat aan hom opgedra is.

4.6.1.2 'n Predikant verrig dienswerk in 'n gemeente onder opsig van 'n kerkraad. Hierdie dienswerk behels

4.6.1.2.1 verkondiging van die Woord van God,

4.6.1.2.2 bediening van die Sakramente,

4.6.1.2.3 lei van eredienste,

4.6.1.2.4 voorbidding vir alle mense,

4.6.1.2.5 vertroosting van die beproefdes,

4.6.1.2.6 lei van vergaderings,

4.6.1.2.7 afneem van die openbare belydenis van geloof,

4.6.1.2.8 bevestiging van ampsdraers,

4.6.1.2.9 bevestiging van huwelike en

4.6.1.2.10 lei van begrafnisdienste.

4.6.1.3 'n Predikant is saam met die ouderling verantwoordelik vir

4.6.1.3.1 herderlike sorg,

4.6.1.3.2 arbeid onder diegene wat van die evangelie vervreemd is,

4.6.1.3.3 kategetiese onderrig,

4.6.1.3.4 geestelike vorming van die jeug, en

4.6.1.3.5 opsig, toesig en tug oor lidmate.

4.6.2 Predikante in besondere diens

4.6.2.1 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kan op voordrag van 'n orgaan van bystand in oorleg met die Raad van Finansies vir 'n bepaalde of onbepaalde tyd 'n bedieningspos of 'n administrasiepos op sinodale vlak skep wat slegs deur 'n predikant gevul mag word.

- 4.6.2.2 Om 'n bedieningspos of 'n administrasiepos te vul:
 - 4.6.2.2.1 stel die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op voordrag van die betrokke orgaan van bystand 'n groslys vas van nie meer as drie name nie,
 - 4.6.2.2.2 onderhandel die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering met 'n gemeente om vir 'n bepaalde of onbepaalde tyd 'n predikantstandplaas te skep wat ten volle deur die Kerk sinodaal bekostig word.
 - 4.6.2.2.3 beroep die betrokke plaaslike kerkraad uit die groslys 'n predikant vir die standplaas met die oog op die besondere diens,
 - 4.6.2.2.4 word die predikant by aanname van die beroep, bevestig as predikant van die betrokke gemeente met die besondere diens waarvoor hy beroep is as opdrag.
- 4.6.2.3 'n Predikant in 'n bedieningspos neem met gewone stem sitting op en val onder opsig van:
 - 4.6.2.3.1 die plaaslike kerkraad (as gewone lid),
 - 4.6.2.3.2 die plaaslike ringsvergadering maar met adviserende stem op ander ringsvergaderings binne wie se grense die diens verrig word,
 - 4.6.2.3.3 die Algemene Kerkvergadering, en
 - 4.6.2.3.4 rade en organe van bystand op rings= en sinodale vlak soos benoem of verkies.
- 4.6.2.4 'n Predikant in 'n administrasiepos word deel van die amptenary van die Kerk waar die Raad van Finansies die diensvoorwaardes bepaal en oor hom toesig hou,
- 4.6.2.5 'n Predikant in 'n administrasiepos neem met gewone stem sitting op en val onder opsig van
 - 4.6.2.5.1 die plaaslike kerkraad (as gewone lid),
 - 4.6.2.5.2 die plaaslike ringsvergadering, maar met adviserende stem op ander ringsvergaderings indien daartoe uitgenooi,
 - 4.6.2.5.3 die Algemene Kerkvergadering, en
 - 4.6.2.5.4 rade en organe van bystand op rings= en sinodale vlak soos benoem of verkies.
- 4.6.2.6 'n Predikant in besondere diens behou die voorregte van die gewone werksaamhede van die predikant naas die besondere opdrag en sal kragtens 'n ooreenkoms tussen die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die plaaslike kerkraad sekere verantwoordelikhede ten opsigte van prediking en sakramentsbediening in die plaaslike gemeente aanvaar.

- 4.6.2.7 Nadat die kerkraad 'n predikant vir 'n besondere diens beroep het, vul die kerkraad 'n beroepsbrief (vorm A.b) in en verskaf 'n uiteensetting van die traktement en voorregte (vorm B.b) aan hom en handel daarna volgens Bepalings 4.5.8.2, 4.5.8.3 en 4.5.8.5.
- 4.6.2.8 'n Predikant wat vir 'n besondere diens beroep is handel verder volgens Bepaling 4.5.9.1 tot 4.5.9.4 en nadat aan Bepaling 4.5.11 voldoen is, word voortgegaan volgens Bepaling 4.5.13.
- 4.6.3 **'n Deeltydse predikant**
- 4.6.3.1 'n Deeltydse predikant is 'n dienaar van die Woord wat op 'n deeltydse basis al die werksaamhede verbonde aan die dienswerk soos omskrywe in Bepaling 4.6.1 in 'n gemeente verrig.
- 4.6.3.2 Die dienswerk van 'n deeltydse predikant verskil alleen kwantitatief van die dienswerk van 'n voltydse predikant en nie kwalitatief nie.
- 4.6.3.3 Alleen lidmate van die Kerk wat oor die nodige opleiding beskik soos omskryf in die Bepalings kan by die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aansoek doen om as deeltydse predikant toegelaat te word. (Kyk Bepalings 4.1.1, 4.1.2, 4.4.6.1.2 en 4.4.7.1.1).
- 4.6.3.4 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kan alleen 'n persoon tot die dienswerk van deeltydse predikant toelaat indien voldoen word/is aan Bepalings 4.4.1 en 4.4.8 tot 4.4.9.
- 4.6.3.5 Die volgende persone kan as deeltydse predikante toegelaat word:
- 4.6.3.5.1 diegene wat aan universiteite verbonde is en onderrig gee in vakke wat met die Teologiese Opleiding van die Kerk verbind kan word,
- 4.6.3.5.2 nasionale dienspligkapelane wat met diensplig besig is,
- 4.6.3.5.3 diegene wat oorgegaan het vanuit die voltydse bediening na 'n ander lewenstaat maar nog dienswerk in die Kerk as deeltydse predikant wil verrig.
- 4.6.3.5.4 proponente en nasionale dienspligkapelane wat hulle (twee jaar) voltydse militêre diens voltooi het maar nie beroep word nie en daarom verplig word om ter wille van 'n lewenstog na 'n ander lewenstaat oor te gaan, en
- 4.6.3.5.5 diegene wat bereid is tot "tentmakerbediening" en dus op 'n ander wyse as deur traktement in sy lewenstog te voorsien.

- 4.6.3.6 Slegs nadat 'n kandidaat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering as deeltydse predikant beroepbaar gestel is, kan hy/sy deur 'n gemeente beroep word.
- 4.6.3.7 'n Kandidaat wat vir deeltydse dienswerk beroepbaar gestel is, kan alleen na 'n deeltydse predikantstandplaas wat deur 'n gemeente kragtens Bepaling 4.5.1 geskep is, beroep word.
- 4.6.3.8 Aan al die Bepalings ten opsigte van die beroep van 'n predikant moet voldoen word.
- 4.6.3.9 Die gewone beroepsbrief word gebruik maar geen versorgingsvoordele word aangebied nie.
- 4.6.3.10 Nadat aan al die vereistes ten opsigte van die bevestiging van 'n predikant soos omskryf in Bepaling 4.5.11 voldoen is word die kandidaat op die gewone wyse bevestig en word verder voldoen aan Bepaling 4.5.13.
- 4.6.3.11 'n Deeltydse predikant ontvang alleen vergoeding wat hom in staat sal stel om die dienswerk waartoe hy verbind is, te verrig.
- 4.6.3.12 Met die inagneming van Bepaling 4.6.1 bepaal die kerkraad die omvang van die dienswerk en die vergoeding van die deeltydse predikant.
- 4.6.3.13 Die deeltydse predikant neem met gewone stem sitting op en val onder opsig van:
 - 4.6.3.13.1 die plaaslike kerkraad,
 - 4.6.3.13.2 die plaaslike ringsvergadering,
 - 4.6.3.13.3 die Algemene Kerkvergadering, en
 - 4.6.3.13.4 rade en organe van bystand op rings- en sinodale vlak soos benoem of verkies.
- 4.6.3.14 'n Deeltydse predikant kan in noodgevalle met verlof van die plaaslike kerkraad pastorale hulp kragtens Bepaling 4.6.13.1 in ander gemeente(s) verrig.
- 4.6.3.15 Indien die verbondenheid van 'n deeltydse predikant aan 'n gemeente deur welke omstandigheid ookal nie langer kan voortduur nie en so 'n predikant geen beroep na 'n ander gemeente ontvang nie en die Kerk hom ook nie as pastorale hulp te werk kan stel nie, word op die volgende wyse opgetree:
 - 4.6.3.15.1 die kerkraad gee kennis aan die ringskommissie wat die betrokke deeltydse predikant van die deeltydse standplaas losmaak en die standplaas kan ophef, en

- 4.6.3.15.2 die ringskommissie gee kennis aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wat die betrokke deeltydse predikant met verlies van ampsvoorregte eervol onthef.

4.6.4 **Versorging van die predikant**

- 4.6.4.1 'n Kerkraad stel die predikant in staat om al sy kragte en tyd aan die diens van die evangelie te wy en daarom is daar versorgingsvoordele aan 'n standplaas verbind.
- 4.6.4.2 By die beroep van 'n predikant stuur die kerkraad saam met die beroepsbrief 'n opgawe van die versorgingsvoordele aan die standplaas verbonde.
- 4.6.4.3 Die versorgingsvoordele word jaarliks aangepas in ooreenstemming met die handleiding van die Administrateur.

4.6.5 **Versorgingsvoordele van die predikant**

- 4.6.5.1 Die predikant woon gratis in die pastorie en die kerkraad hou dit instand.
- 4.6.5.2 Die kerkraad betaal telefoondienste, water, elektrisiteit, munisipale dienste en vereffen die eiendomsbelasting.
- 4.6.5.3 Die kerkraad sorg vir die vervoerkoste van die predikant.
- 4.6.5.4 Verlofvoordele van die predikant:
- 4.6.5.4.1 Die predikant neem, in oorleg met die kerkraad, jaarliks ses weke verlof dit wil sê 42 dae.
- 4.6.5.4.2 Die twee-en-veertig dae sluit alle Sondae en openbare vakansiedae wat daarinne val, in.
- 4.6.5.4.3 Van hierdie twee-en-veertig dae is twaalf dae per jaar nie oploopbaar nie, terwyl dertig dae oploopbaar is tot 'n maksimum van drie maande of negentig dae wat nie uitkoopbaar is nie maar slegs vir studiedoeleindes of in die geval van 'n vroue-predikant vir kraamverlof aangewend mag word.
- 4.6.5.4.4 Elke dag verlof wat deur die predikant geneem word, word in 'n verlofregister aangeteken wat sesmaandeliks deur die kerkraad gekontroleer word.
- 4.6.5.4.5 In die geval waar, by aanname van 'n beroep, nog verlof aan 'n predikant verskuldig is en hy sou die verlof nie kan neem voordat hy na die volgende gemeente vertrek nie, kan die verlof wel uitgekoop word met dien verstande dat dit nie 'n maksimum van twee-en-veertig dae sal oorskry nie.

4.6.6 **Ontstaan van 'n vakature**

'n Standplaas raak vakant wanneer die predikant:

- 4.6.6.1 te sterwe kom,
- 4.6.6.2 'n beroep aanneem,
- 4.6.6.3 emeritaat aanvaar,
- 4.6.6.4 as teologiese dosent benoem word,
- 4.6.6.5 van sy amp onthef word, of
- 4.6.6.6 uit sy amp bedank.

4.6.7 Afsterwe

- 4.6.7.1 Wanneer 'n predikant te sterwe kom, stel die kerkraad die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, die administrateur en die konsulent onmiddellik daarvan in kennis.
- 4.6.7.2 Die konsulent neem onmiddellik die voorsitterskap van die kerkraad oor.
- 4.6.7.3 'n Predikant se gesin is nog vir drie maande na sy afsterwe geregtig op sy versorgingsvoordele.

4.6.8 Aanneem van 'n beroep

- 4.6.8.1 'n Predikant wat 'n beroep aanneem, stel die kerkraad en gemeente dadelik daarvan in kennis.
- 4.6.8.2 Die kerkraad vergader dan onder voorsitterskap van die konsulent om die predikant van die gemeente los te maak en 'n akte van losmaking te gee.
- 4.6.8.3 Indien 'n predikant te sterwe kom voordat hy in die volgende gemeente bevestig is, geld die volgende reëlings:
 - 4.6.8.3.1 Indien hy te sterwe kom in dieselfde maand waarin hy van 'n gemeente losgemaak is, word hy vir pensioen= en ander doeleindes nog gereken as predikant van daardie gemeente.
 - 4.6.8.3.2 Indien hy te sterwe kom na die einde van die maand, word hy gereken as predikant van die gemeente waarheen hy beroep is.

4.6.9 Benoeming as teologiese dosent

- 4.6.9.1 'n Predikant wat benoem word as teologiese dosent (vorm F(b)), stel die kerkraad en die gemeente dadelik daarvan in kennis en word van die gemeente losgemaak (vorm F(a)).

- 4.6.9.2 Kom hy te sterwe voordat hy met sy nuwe taak begin het, en in die maand waarin hy van die gemeente losgemaak is, word hy nog gereken as predikant van daardie gemeente.

4.6.10 Emeritaat

- 4.6.10.1 Emeritaat word aan 'n predikant verleen

- 4.6.10.1.1 aan die einde van die maand waarin hy die leeftyd van vyf-en-sestig jaar bereik het,

- 4.6.10.1.2 wanneer hy vyf-en-dertig jaar in die bediening voltooi het en om emeritaat aansoek doen, of

- 4.6.10.1.3 wanneer twee geneeshere, een deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en een deur die predikant of sy eggenote of 'n naasbestaande benoem, verklaar dat hy medies ongeskik is om sy ampsplig te vervul.

- 4.6.10.2 Die verantwoordelikheid rus op die predikant om emeritaat aan te vra, maar as 'n emeritaatpligtige predikant om watter rede ookal in gebreke bly om dit te doen, word dit deur die kerkraad vir hom aangevra.

- 4.6.10.3 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verleen, in oorleg met die betrokke kerkraad, emeritaat aan 'n predikant en reik die emeritaatsakte aan hom uit (vorm I).

- 4.6.10.4 Wanneer 'n predikant wat om gesondheidsredes emeritaat aanvaar het (Bepaling 4.6.10.1.3) sodanig herstel het dat hy weer sy dienswerk kan doen, word die volgende prosedure gevolg:

- 4.6.10.4.1 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering win die advies van twee geneeshere, wat hyself kan aanwys, in en behandel die saak.

- 4.6.10.4.2 As die Kommissie daarvan oortuig is dat die predikant in staat is om sy ampswerk te doen, word hy weer in die Kerk beroepbaar gestel

- 4.6.10.4.3 Indien die predikant egter weier om 'n beroep aan te neem, aanvaar die Kommissie dat hy tot 'n ander lewenstaat oorgegaan het en onthef hom van sy amp met verlies van sy ampsvoorregte en versorgingsvoordele.

4.6.11 Ontheffing

- 4.6.11.1 'n Predikant wat van voorneme is om na 'n ander lewenstaat oor te gaan, stel die kerkraad daarvan in kennis.

- 4.6.11.2 Die kerkraad stel die ringskommissie en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering daarvan in kennis.

- 4.6.11.3 Die ringskommissie voer dan 'n gesprek met die predikant oor sy voorneme en lê 'n verslag daaroor aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voor.
- 4.6.11.4 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering behandel die verslag en kan weer 'n gesprek met die predikant voer.
- 4.6.11.5 As die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering daarvan oortuig is dat hy by sy voorneme bly, onthef die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die predikant eervol van sy amp, met verlies van sy ampsvoorregte en versorgingsvoordele (Vorm J).
- 4.6.11.6 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verwittig die ringskommissie en kerkraad dadelik van sy besluit.
- 4.6.11.7 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering onthef 'n predikant oneervol van sy amp indien hy skuldig is aan:
 - 4.6.11.7.1 volharding met 'n dwaalleer,
 - 4.6.11.7.2 wangedrag,
 - 4.6.11.7.3 ernstige versuim met ampspligte,
 - 4.6.11.7.4 misbruik van ampsvoorregte, en
 - 4.6.11.7.5 volharding in verset teen die Wet en Bepalings en besluite van die vergaderings (vorm J(b)).
- 4.6.11.8 In die geval waar dit blyk dat 'n predikant as gevolg van die aard van sy aanleg, geaardheid of bekwaamheid nie in staat is om sy werk behoorlik te doen en ordelike beheer in sy gemeente of werk uit te oefen nie, kan hy met verlies van ampsvoorregte en versorgingsvoordele (vorm J(a)) onthef word indien
 - 4.6.11.8.1 Die predikant self dit versoek het, of
 - 4.6.11.8.2 die kerkraad dit versoek het, of
 - 4.6.11.8.3 die ringskommissie dit versoek het, en
 - 4.6.11.8.4 die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering seker gemaak het dat die predikant nie instaat is om sy werk behoorlik te doen nie.
- 4.6.11.9 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering stel die kerkraad en konsulent daarvan in kennis dat hy 'n predikant van sy amp onthef het, of emeritaat aan hom verleen het, en die standplaas vakant verklaar het.

4.6.11.10 'n Lidmaat wat vroeër van sy predikantsamp onthef is en weer predikant wil word, doen skriftelik aansoek om 'n gesprek met die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering te voer.

4.6.11.11 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voer dan 'n gesprek met die lidmaat en bepaal of hy geskik is om predikant te wees.

4.6.11.12 As die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering besluit dat die lidmaat geskik is, word hy hertoegelaat tot die predikantsamp volgens Bepalings 4.4.3.1 en 4.4.4.

4.6.12 Bykomstige inkomste

4.6.12.1 'n Predikant wat 'n werk wil aanvaar waaraan besoldiging verbonde is, verkry die toestemming van die kerkraad en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering daarvoor.

4.6.12.2 'n Predikant of emeritus is nie Dienaar van die Woord en terselfdertyd

4.6.12.2.1 lid van die Parlement of van enige tweede of derde vlak regeringstruktuur of van die Presidentsraad nie, of

4.6.12.2.2 namens enige politieke party lid van enige ander owerheidsliggaam of -raad nie.

4.6.13 Pastorale hulp

4.6.13.1 'n Kerkraad wat dit nodig ag, kan met 'n dienaar van die Woord ooreenkom om hulp te verleen met die pastorale werk in 'n gemeente.

4.6.13.2 So 'n dienaar van die Woord word nie beroep en bevestig nie. Die ooreenkoms wat die pastorale hulp reël, word volledig in die notule van die kerkraad opgeneem.

4.6.13.3 'n Dienaar van die Woord wat pastorale hulp verleen, ontvang die vergoeding wat hom in staat stel om die dienswerk waartoe hy verbind is, te verrig.

4.6.13.4 Die volgende dienaars van die Woord kan gevra word:

4.6.13.4.1 predikante in besondere diens, met toestemming van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering,

4.6.13.4.2 deeltydse predikante,

4.6.13.4.3 proponente,

4.6.13.4.4 teologiese dosente,

- 4.6.13.4.5 emeritus predikante (behalwe predikante wat ingevolg Bepaling 4.6.10.1.3 ge-emeriteer het) en emeritus teologiese dosente en
- 4.6.13.4.6 diegene met predikantstatus wat nie in 'n gemeente bevestig is nie.
- 4.6.13.5 Die tydperk waarvoor so 'n dienaar van die Woord benoem mag word, is onbepaald.
- 4.6.13.6 Elke gemeente wat van pastorale hulp gebruik maak, sal egter jaarliks 'n gemotiveerde aansoek vir die voortsetting van pastorale hulp by die ringsvergadering indien, waartoe die ringsvergadering toestemming sal verleen of nie.
- 4.6.13.7 'n Ringsvergadering kan toestemming tot die uitstel van beroepswerksaamhede verleen aan gemeentes waarvan die predikant emeritaat ontvang het of 'n gemeente wat 'n proponent, 'n emeritus teologiese dosent of predikant as pastorale hulp vra.
- 4.6.13.8 Sodanige gemeente moet jaarliks 'n gemotiveerde aansoek vir die uitstel van beroepswerksaamhede aan die ringsvergadering voorlê, waartoe die ringsvergadering toestemming sal verleen of nie.
- 4.6.13.9 'n Denaar van die Woord wat as pastorale hulp aan 'n gemeente verbind is, tree nie op as voorsitter van die kerkraadsvergadering waarop beroepswerksaamhede behandel word nie.
- 4.6.14 Predikantspligte van 'n pastorale hulp**
- 4.6.14.1 Dienende en emeritus predikante en teologiese dosente (met uitsondering van dié in Bepaling 4.6.10.1.3 genoem) kan al die predikantspligte soos in Bepalings 4.6.1 om skryf, nakom met uitsondering van dié in Bepaling 4.6.13.9 genoem.
- 4.6.14.2 'n Proponent tree binne sy bevoegdhede op en mag nie sakramente bedien, ampsdraers bevestig, kerkraadsvergaderings lei of belydenis van geloof afneem nie.
- 4.6.14.3 'n Proponent bevestig slegs huwelike as die owerheid hom as huweliksbevestiger aangestel het.
- 3.6.14.4 Emeritus predikante en =teologiese dosente wat as pastorale hulp aan 'n gemeente verbind is, is lede van meerdere vergaderings met adviserende stem. (Bepalings 2.4.4 en 2.7.4).

4.6.15 Konsulentswerk

- 4.6.15.1 'n Konsulent kom, in soverre dit moontlik is, al die ampspligte van 'n predikant in 'n vakante gemeente na.
- 4.6.15.2 Indien die eerste konsulent nie in staat is om die verpligtings na te kom nie, stel hy die tweede konsulent daarvan in kennis. Die tweede konsulent tree dan as konsulent op.
- 4.6.15.3 In 'n gemeente sonder 'n predikant kan 'n kerkraad, as omstandighede dit vereis, 'n ouderling aanwys om sy vergadering te lei, waarna die volgende prosedure gevolg word:
 - 4.6.15.3.1 Die besluite wat geneem is, word vir goedkeuring aan die konsulent voorgelê.
 - 4.6.15.3.2 Die konsulent weier slegs om die besluite goed te keur as dit in stryd is met die Bybel, die Wet en Bepalings en besluite van die meerdere vergaderings.
- 4.6.15.4 'n Kerkraad betaal 'n konsulent se reiskoste en verskaf gratis huisvesting aan hom.
- 4.6.15.5 Die konsulent tree ook as voorsitter van die kerkraad op
 - 4.6.15.5.1 om 'n predikant wat 'n beroep aangeneem het van die gemeente los te maak,
 - 4.6.15.5.2 wanneer 'n predikant aansoek doen om emeritaat of ontheffing uit sy amp,
 - 4.6.15.5.3 wanneer die predikant weg is met verlof, en
 - 4.6.15.5.4 in tugsake waarby familie van die voorsitter betrokke is.
- 4.6.15.6 In 'n gemeente met meer as een standplaas hoef die konsulent nie in bogenoemde gevalle op te tree nie.

BEPALING 5

PREDIKING, EREDIENS, SAKRAMENTE EN DIE HUWELIK

BEPALING 5.1

PREDIKING EN EREDIENS

Prediking

5.1.1 As vernaamste gestalte van die Woordverkondiging vind prediking gereeld in elke gemeente plaas.

5.1.1.2 In die prediking word rekening gehou met

5.1.1.2.1 die kerklike jaar naamlik kerstyd, paastyd, pinkstertyd en die uitbreidingstydperk van die Kerk,

5.1.1.2.2 besondere geskiedkundige feesdae (kyk Artikel XIV), en

5.1.1.2.3 die uitleg van die Heidelbergse Kategismus in volgorde.

5.1.2 Erediens

5.1.2.1 Elke gemeente kom gereeld in 'n erediens byeen vir die bediening van die Woord en Sakramente, vir gebede, sang en beoefening van die kerklike gemeenskap.

5.1.2.2 Die kerkraad bepaal die aantal, plek en tyd van eredienste.

5.1.2.3 Eredienste word gelei deur

5.1.2.3.1 'n predikant of emerituspredikant,

5.1.2.3.2 'n teologiese dosent of emeritus teologiese dosent,

5.1.2.3.3 'n proponent

5.1.2.3.4 'n eervolontslane predikant, of

5.1.2.3.5 'n ouderling wat in afwesigheid van 'n predikant 'n preek voorlees uit 'n preekbundel wat deur die Algemene Kerkvergadering of sy Kommissie goedgekeur is, of 'n geskrewe preek van 'n predikant van die Kerk.

5.1.2.4 'n Erediens word slegs met toestemming van die kerkraad deur iemand anders as die plaaslike predikant of konsulent gelei.

5.1.2.5 Indien die kerkraad 'n predikant van 'n susterkerk vra om 'n erediens te lei, doen hy dit in oorleg met die predikant of konsulent van die gemeente.

5.1.2.6 Die kerkraad stel die gemeente in kennis waar en wanneer 'n erediens plaasvind.

5.1.3 Buitengewone eredienste

Buitengewone eredienste word gehou by belangrike gebeurtenisse in die lewe van die Kerk, die staat en die volk

5.1.4 Huisgodsdienst

Predikante en ouderlinge moedig met huisbesoek en met ander geleenthede, gemeentelede aan om daaglik getrou die Bybel te lees en huisgodsdienst te hou.

BEPALING 5.2

SAKRAMENTE

Doop

5.2.1 Die Kerkraad

- 5.2.1.1 sorg dat die doop deur die gemeente heilig gehou word en dat daar gereeld geleentheid is om die doop te bedien.
- 5.2.1.2 vergewis hom van die kennis van ouers oor die betekenis van die doop en onderrig diegene wat die betekenis daarvan nie verstaan nie, en.
- 5.2.1.3 sorg dat ouers hulle kinders in ooreenstemming met die doopbelofte opvoed.

5.2.2 Toelating

- 5.2.2.1 Ouers wat hulle kinders wil laat doop, stel die kerkraad vroegtydig daarvan in kennis.
- 5.2.2.2 Slegs belydende lidmate van die Kerk of van 'n ander kerk wat dieselfde belydenis as die Nederduitsch Hervormde Kerk handhaaf, laat hulle kinders doop.
- 5.2.2.3 Die kerkraad bepaal wanneer name van dopelinge by die skriba ingelewer moet word en sorg daarvoor dat die predikant of ouderling wat daarvoor benoem is, al die doopouers onderrig oor die betekenis van die doop.
- 5.2.2.4 Kinders uit 'n ander gemeente van die Kerk of uit 'n ander kerk wat dieselfde belydenis handhaaf, word by hoë uitsondering gedoop op voorwaarde dat
 - 5.2.2.4.1 die kerkraad van die tuisgemeente skriftelik toestemming daartoe verleen,
 - 5.2.2.4.2 die doopouers die doopkategese bywoon, of skriftelik bewys lewer dat aan Bepaling 5.2.1.2 voldoen is, en
 - 5.2.2.4.3 die kerkraad die bogenoemde skriftelike bewyse ontvang en aanvaar het voordat die doop bedien word.
- 5.2.2.5 Ongedoopte katkisasante lê belydenis van geloof af en word gedoop met gebruikmaking van die formulier vir die doop van volwassenes uit die Diensboek (kyk Bepaling 6.2.1.7).

5.2.3 Bediening

- 5.2.3.1 Die kerkraad bepaal hoe dikwels die doop bedien word.
- 5.2.3.2 Die doop word slegs in 'n erediens bedien met gebruikmaking van die formulier(e) uit die Diensboek.
- 5.2.3.3 'n Kind word verkieslik in teenwoordigheid van albei ouers, mits hulle belydende lidmate is, gedoop.
- 5.2.3.4 Indien omstandighede dit vereis, mag die kerkraad toelaat dat ander persone as die ouers 'n kind laat doop, mits sodanige persone dan verantwoordelikheid vir die Christelike opvoeding van die kind aanvaar.
- 5.2.3.5 Die kerkraad sorg dat die name en die ander besonderhede van gedooptes in die doopregister aangeteken word en reik op aanvraag 'n doopsertifikaat uit.

5.2.4 Erkenning van doop

Die Nederduitsch Hervormde Kerk erken die doop wat in 'n ander kerk, deur 'n geordende persoon in die Naam van die Drie-enige God, Vader, Seun en Heilige Gees, met water bedien is. Gedooptes word as dooplidmate in die Kerk opgeneem.

Nagmaal

5.2.5 Die Kerkraad

- 5.2.5.1 sorg dat die nagmaal deur die gemeente heilig gehou word en dat minstens vier keer per jaar nagmaal bedien word,
- 5.2.5.2 sien toe dat die nagmaal in 'n erediens so bedien word dat
 - 5.2.5.2.1 die formuliere uit die Diensboek gebruik word,
 - 5.2.5.2.2 die gebruike van die Kerk onderhou word,
 - 5.2.5.2.3 die nagmaal slegs aan tafel bedien word, en
 - 5.2.5.2.4 die voorbereidings- en dankseggingsdiens gehou word.
- 5.2.5.3 Die predikant en ouderling moedig lidmate aan om gereeld nagmaal te gebruik, vermaan hulle tot verootmoediging en inkeer, en waarsku hulle teen volharding in sonde, wat die regte gebruik van die nagmaal verhinder.

5.2.6 Toelating

- 5.2.6.1 Belydende lidmate van die gemeente wat suiwer in leer en opreg in lewenswandel is, word tot die nagmaal toegelaat.

- 5.2.6.2 Belydende lidmate van ander gemeentes van die Kerk word uitgenooi om saam nagmaal te gebruik, mits hulle nie onder sensuur is nie en wel die vrymoedigheid het om in hulle tuisgemeentes aan te sit aan die tafel van die Here.
- 5.2.6.3 Die kerkraad mag lidmate van ander kerke met dieselfde belydenis as die Kerk, wat nie onder sensuur is nie en die vrymoedigheid het om in hulle eie gemeentes aan die tafel van die Here aan te sit, uitnooi om nagmaal te gebruik.

BEPALING 5.3

DIE HUWELIK

Huweliksbevestiging

- 5.3.1 Huwelikskategese
 - 5.3.1.1 Die kerkraad sien toe dat met elke voornemende egpaar 'n gesprek oor die huwelik sal plaasvind.
 - 5.3.1.2 Die gesprek word behartig deur die predikant of deur 'n persoon wat deur die kerkraad daarvoor aangewys word.
 - 5.3.1.3 In die gesprek word gehandel oor
 - 5.3.1.3.1 die Bybelse leer oor die huwelik,
 - 5.3.1.3.2 die geestelike en stoflike taak van die egpaar in die huwelik, en
 - 5.3.1.3.3 die betekenis van die kerklike huweliksbevestiging.
- 5.3.2 Owerheidsvereistes
 - 'n Huwelik word bevestig met nakoming van alle vereistes deur die owerheid gestel.
- 5.3.3 Bevestiging
 - 'n Huwelik word alleen bevestig
 - 5.3.3.1 deur 'n predikant wat deur die owerheid as 'n huweliksbevestiger aangestel is,
 - 5.3.3.2 met gebruikmaking van die huweliksformulier, en
 - 5.3.3.3 met inagneming van die betrokke besluite van die Algemene Kerkvergadering.

BEPALING 6

KATEGESE, JEUGWERK EN ONDERWYS

BEPALING 6.1

KATEGESE

Doel

- 6.1.1 Die doel van katelese is om die jeug van die Kerk, en diegene wat in die Kerk opgeneem word, te onderrig in die leer van die Kerk en betekenis van lidmaatskap, hulle voor te berei vir deelname aan die sakramente en aanvaarding van mede-verantwoordelikheid vir die opbou van die Godsryk in die algemeen en die Kerk in die besonder.

Omvang

- 6.1.2. In die katelese word die hele Bybelse inhoud en die betekenis daarvan behandel, soos dit tot uitdrukking kom in:
- 6.1.2.1 die Bybel self,
- 6.1.2.2 die belydenisskrifte van die Kerk, en
- 6.1.2.3 katelesehandboeke wat deur die Algemene Kerkvergadering vir die doel goedgekeur is.

Verdeling

- 6.1.3 Katelese word verdeel in
- 6.1.3.1 Kleinkinderfase (voorskools tot agt/nege-jariges)
- 6.1.3.2 Formele fase wat strek oor 9 jaar (8/9 jariges tot met belydenis van geloof).

Organe van Bystand

- 6.1.4 As organe van bystand met die oog op Katelese, benoem:
- 6.1.4.1 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n Raad vir Katelese (kyk Bepaling 2.11.10).

Die Kerkraad

- 6.1.5 Die Kerkraad
- 6.1.5.1 bepaal die tyd en plek van die gemeentelike katelese,

- 6.1.5.2 sien toe dat alle kategesepligtiges die kategeseklasse bywoon,
- 6.1.5.3 sien toe dat die leerstof soos deur die Algemene Kerkvergadering bepaal, gebruik word,
- 6.1.5.4 benoem kategete en sien toe dat hulle deurlopend toegerus word,
- 6.1.5.5 sien toe dat die kategete minstens een keer per kwartaal vergader om 'n verslag aan die kerkraad op te stel, en
- 6.1.5.6 behandel kwartaalliks die verslag van die kategetevergadering
- 6.1.5.7 sien toe dat ouderlinge die verslag oor elke kind in sy ouerhuis bespreek.
- 6.1.5.8 Die predikant is verantwoordelik vir die toerusting van die kategete.

BEPALING 6.2

OPENBARE BELYDENIS VAN GELOOF

- 6.2.1 Voorbereiding
 - 6.2.1.1 Die kerkraad laat slegs katkisante tot die finale jaar kategese toe nadat hulle ten minste die voorafgaande drie jaar se kategese-inhoud bemeester het.
 - 6.2.1.2 Die predikant behartig die finale jaar kategese.
 - 6.2.1.3 Persone wat die kategeseprogram van die kerk tot bevrediging van die kerkraad deurloop het, word toegelaat om belydenis van geloof te doen.
 - 6.2.1.4 Na voltooiing van die kategeseprogram vergewis die kerkraad hom van:
 - 6.2.1.4.1 die geloofskennis van katkisante,
 - 6.2.1.4.2 hulle bereidwilligheid om belydenis van geloof te doen,
 - 6.2.1.4.3 hulle begeerte om tot die nagmaal toegelaat te word, en
 - 6.2.1.4.4 hulle kerklike gesindheid en meelewing.
 - 6.2.1.5 Die kerkraad kan aan katkisante wat die kategese soos in Bepaling 6.2.1.4 suksesvol deurloop het, en self nie gereed voel om dadelik belydenis van geloof af te lê nie, later geleentheid tot belydenis gee, sonder dat hulle die hele kategeseprogram moet herhaal.

- 6.2.1.6 Lidmate wat deur die kerkraad toegelaat word, doen in 'n erediens openbare belydenis van geloof en die formulier vir die doel word gebruik.
- 6.2.1.7 In geval van ongedoopte katkisante word opgetree volgens Bepaling 5.2.2.5.
- 6.2.1.8 Lidmate kan in 'n ander gemeente onderrig ontvang en openbare belydenis van geloof aflê op voorwaarde dat die kerkraad van die tuisgemeente:
 - 6.2.1.8.1 skriftelik daartoe versoek word en skriftelik toestemming verleen, en
 - 6.2.1.8.2 na die openbare belydenis van geloof die attestate aanvra.

BEPALING 6.3

JEUGWERK

Verantwoordelikheid

- 6.3.1 Die Kerk is mede-verantwoordelik vir die vorming van die geestelike lewe van die jeug van die kerk.
- 6.3.2 Organe van Bystand.
 - As organe van bystand met die oog op jeugwerk benoem:
 - 6.3.2.1 die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n Raad vir Belydende Jeug (kyk Bepaling 2.11.10),
 - 6.3.2.2 die ringsvergadering 'n Ringsraad vir Belydende Jeug (kyk Bepaling 2.5.17.9).

BEPALING 6.4

ONDERWYS

Verantwoordelikheid

- 6.4.1 Die Kerk waak ook oor die opvoeding en onderwys van die jeug van die Kerk en volk.

Organe van bystand

- 6.4.2 As organe van bystand met die oog op opvoeding en onderwys benoem:

- 6.4.2.1 die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n raad vir opvoeding en onderwys (kyk bepaling 2.11.10) en
- 6.4.2.2 die ringsvergadering 'n ringsraad vir opvoeding en onderwys.

BEPALING 7

APOSTOLAAT

BEPALING 7.1

Verantwoordelikheid

Die Kerk aanvaar sy verantwoordelikheid teenoor die Afrikanervolk en teenoor alle ander volke en mense wat vreemd staan teenoor die evangelie van Jesus Christus en daarom verkondig die Kerk die evangelie aan

- 7.1.1 volksgenote,
- 7.1.2 buitekerklikes,
- 7.1.3 die Jode, Moslems en aanhangers van ander godsdienste en
- 7.1.4 alle volke waar 'n sendingveld geïdentifiseer word.

BEPALING 7.2

Volk en owerheid

Die Kerk getuig van die evangelie van Jesus Christus voor volk en owerheid, ywer vir die bewaring en voortdurende hervorming van die Christelike lewensorde in die staat en die maatskappy en daarom

- 7.2.1 verkondig die Kerk die Woord,
- 7.2.2 lewer kanselboodskappe,
- 7.2.3 skryf herderlike briewe, en/of
- 7.2.4 rig hom regstreeks tot volk en owerheid.
- 7.2.5 **Orgaan van bystand**

As orgaan van bystand benoem die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n Raad vir Kerk en Owerheid (kyk Bepaling 2.11.10).

BEPALING 7.3

Die Kerk rig hom, naas sy gewone dienswerk in die besonder tot buitekerklikes en kerkvervreemdes.

BUITEKERKLIKES

Die Kerkraad

- 7.3.1 Die kerkraad is verantwoordelik vir en gee leiding in gemeentelike evangelisasie.

Die Ampte

- 7.3.2 Dit is deel van die opdrag van elke ampsdraer om onder buitekerklikes te werk.

- 7.3.3 Elke ampsdraer

- 7.3.3.1 skenk aandag aan die gesinslewe en jeug van sulke huisgesinne,

- 7.3.3.2 skenk aandag aan die verspreiding van die Bybel onder vervreemdes, en

- 7.3.3.3 sien toe dat die voorgeskrewe kategetiese leerstof vir kategetiese van vervreemdes gebruik word.

Die lidmate

- 7.3.4 Elke lidmaat is geroepe tot die uitbreiding van die evangelie in sy omgewing.

- 7.3.5 Dit is die werk van elke predikant, ouderling en diaken om alle belydende lidmate toe te rus vir hulle apostolêre dienswerk.

Evangelisasie predikante

- 7.3.6 Indien die behoefte bestaan kan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op versoek van 'n ringsvergadering 'n evangelisasiestandplaas skep.

Organe van bystand

- 7.3.7 As organe van bystand met die oog op evangelisasie benoem:

- 7.3.7.1 die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n raad vir evangelisasie (kyk Bepaling 2.11.10) en

- 7.3.7.1 die ringsvergadering 'n ringsraad vir evangelisasie (kyk Bepaling 2.5.17.7)

BEPALING 7.4

Jode, Moslems en ander Godsdienste

Orgaan van Bystand

- 7.4.1 As orgaan van bystand met die oog op die verkondiging van die evangelie aan Jode, Moslems en aanhangers van ander godsdienste benoem die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n Raad van Godsdienste.

BEPALING 7.5

Immigrante

Verantwoordelikheid

- 7.5.1 Die Kerk aanvaar sy verantwoordelikheid teenoor die vreemdeling in sy poorte en wil daarom help met die inskakeling van immigrante by die kerklike en volkslewe.

Organe van Bystand

- 7.5.2 As organe van bystand met die oog op die arbeid onder immigrante benoem die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering
- 7.5.2.1 'n raad vir arbeid onder immigrante (kyk bepaling 2.11.10) en
- 7.5.2.2 verteenwoordigers by die Maatskappy vir Europese Immigrasie.

BEPALING 7.6

Gevangeses

Verantwoordelikheid

- 7.6.1 Die Kerk aanvaar sy verantwoordelikheid vir die geestelike versorging van gevangeses tydens en na gevangeskap.

Gevangeneskapelane

- 7.6.2 In oorleg met die betrokke owerhede skeep die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering standplase vir gevangeneskapelane.

Organe van Bystand

- 7.6.3 As orgaan van bystand met die oog op gevangenesbearbeiding benoem die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n raad vir arbeid onder die gevangenes (kyk Bepaling 2.11.10).

BEPALING 7.7

SENSUS EN STATISTIEK

Kontrole

- 7.7.1 Terwille van kontrole laat die Kerk jaarliks in die verskillende gemeentes sensus opneem.

Organe van bystand

- 7.7.2 As orgaan van bystand, met die oog op sensus en statistiek, benoem
- 7.7.2.1 die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n raad vir sensus en statistiek (kyk Bepaling 2.11.10), en
- 7.7.2.2 die ringsvergadering 'n ringsraad vir sensus en statistiek (kyk Bepaling 2.5.17.1).

BEPALING 7.8

SENDING

Verantwoordelikheid

- 7.8.1 Die Kerk stel vas onder watter volke 'n sendingveld bestaan en besluit waar hy sending sal doen.

Organe van bystand

- 7.8.2 Om sending te doen onder volke waar 'n sendingveld geïdentifiseer is en hulp aan vormende volkskerke te verleen, bedien die Kerk hom van
- 7.8.2.1 'n sendingraad benoem deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering (kyk Bepaling 2.11.10),
- 7.8.2.2 'n superintendent vir sending benoem deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering,
- 7.8.2.3 'n ringsendingraad benoem deur die ringsvergadering (kyk Bepaling 2.5.17.6), en
- 7.8.2.4 die Hervormde Teologiese Opleiding.

BEPALING 8

OPSIG, TOESIG, EN TUG

BEPALING 8.1

OPSIG

8.1.1 Verantwoording

8.1.1.1 Die opsig spruit voort uit die barmhartigheid van die Here en is bedoel om:

8.1.1.1.1 die ware godsdiens volgens die Bybel te onderhou en die suiwere leer te handhaaf,

8.1.1.1.2 die dissipline en orde te handhaaf,

8.1.1.1.3 te sorg dat die Wet en Bepalings, veranderings en besluite, deur die vergaderings, ampsdraers en lidmate nagekom word.

8.1.1.2 Om die opsig te laat funksioneer vind 'n gesprek plaas tussen lidmaat en lidmaat, tussen lidmaat en ampsdraer en tussen lidmaat of ampsdraer en opsighoudende vergaderings met die doel om:

8.1.1.2.1 lidmate, ampsdraers en vergaderings aan te moedig om die Bybelse en Kerklike opdragte na te kom, en

8.1.1.2.2 die afwykings wat voorkom, uit die weg te ruim deur raad te gee, te waarsku, tereg te wys en te bestraf.

8.1.1.3 Die ampsdraers of vergaderings wat opsig hou bepaal die wyse waarop 'n gesprek gevoer sal word en kan met die oog daarop voorligting vra en advies inwin.

8.1.2 Opsighouers

8.1.2.1 Nie-formeel het lidmaat teenoor lidmaat 'n opsigtaak.

8.1.2.2 Formeel hou:

8.1.2.2.1 die Kerkraad opsig oor lidmate en ampsdraers van die gemeente,

- 8.1.2.2.2 die ringsvergadering en ringskommissie opsig oor gemeentes predikante, professore en ander dosente, ouderlinge en diakens wat in die ringsgebied val, en
- 8.1.2.2.3 die Algemene Kerkvergadering en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering opsig oor ringsvergaderings en organe van bystand.

8.1.3 Kerkraad

- 8.1.3.1 Die Kerkraad hou opsig oor dooplidmate en ongedooptes deur toe te sien dat hulle:
 - 8.1.3.1.1 tuis kategeese ontvang,
 - 8.1.3.1.2 gereeld deur kategete onderrig word,
 - 8.1.3.1.3 gereeld Bybel lees en bid,
 - 8.1.3.1.4 eredienste getrou bywoon, en
 - 8.1.3.1.5 'n Christelike lewe lei.
- 8.1.3.2 Die Kerkraad hou opsig oor belydende lidmate deur toe te sien dat hulle:
 - 8.1.3.2.1 Christelik lewe en 'n suiwere leer aanhang,
 - 8.1.3.2.2 gereeld huisgodsdienste hou en bid,
 - 8.1.3.2.3 eredienste getrou bywoon,
 - 8.1.3.2.4 hulle kinders laat doop en gereeld nagmaal gebruik,
 - 8.1.3.2.5 hulle kinders in ooreenstemming met die doopbelofte opvoed,
 - 8.1.3.2.6 genoegsame offers gee vir versorging van die behoeftiges, instandhouding van die Kerk en verkondiging van die Evangelie,
 - 8.1.3.2.7 die priesterskap van die gelowiges uitlewe,
 - 8.1.3.2.8 die Wet en Bepalings en besluite van die vergaderings nakom en uitvoer.

8.1.4 Ampsdraers

- 8.1.4.1 Die predikant doen minstens jaarliks huisbesoek by elke gemeentelid.
- 8.1.4.2 Die ouderling besoek minstens voor elke nagmaal alle lidmate in hulle wyke (kyk Bepaling 3.2.2.2)

8.1.4.3 Die diaken besoek maandeliks of so dikwels as wat die Kerkraad bepaal, die lidmate in hulle wyke (kyk Bepaling 3.4.2.2),

8.1.4.4 Met huisbesoek:

8.1.4.4.1 verkondig ampsdraers die evangelie aan lidmate tuis,

8.1.4.4.2 wys lidmate op hulle voorregte en verpligtings, en

8.1.4.4.3 moedig hulle aan om getrou te wees aan hulle roeping.

8.1.5 Ringsvergadering

8.1.5.1 Die ringsvergadering voer sy opsigtaak oor die geestelike welsyn van die gemeentes uit deur:

8.1.5.1.1 die voorgeskrewe (deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering) jaarverslae van kerkrade en al die ander verslae wat aan hom voorgelê word, te behandel,

8.1.5.1.2 toe te sien dat jaarliks by elke gemeente visitasie gehou word,

8.1.5.1.3 die verslag van die ringskommissie oor visitasie te behandel, en

8.1.5.1.4 sorgvuldig te let op die leer en lewenswandel van alle ampsdraers in die ringsgebied, ingeslote diegene wat nog die ampsvoorregte van 'n predikant mag uitoefen, hoewel nie aan 'n gemeente verbonde nie.

8.1.6 Algemene Kerkvergadering

8.1.6.1 Die Algemene Kerkvergadering voer sy opsigtaak uit deur

8.1.6.1.1 die voorgeskrewe (deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering) jaarverslae van die ringsvergaderings sorgvuldig te behandel,

8.1.6.1.2 noukeurig aandag te skenk aan die jaarverslae van die verskillende rade en liggame, en

8.1.6.1.3 noulettend toe te sien dat mindere vergaderings alle Bybelse en kerklike opdragte nakom.

8.1.7 Besware en beklagings

8.1.7.1 Indien 'n persoonlike broederlike gesprek misluk, kan 'n beswaar of beklaging wat slegs 'n gespanne verhouding of die toestand waaroor gekla word uit die weg wil ruim, mondeling of skriftelik by die betrokke opsighoudende liggaam ingedien word.

- 8.1.7.2 Waar 'n beswaar of beklaging:
- 8.1.7.2.1 'n ander lidmaat, wat nie in dieselfde gemeente woon nie, raak, word die saak ook by sy Kerkraad aanhangig gemaak, of
- 8.1.7.2.2 'n predikant raak, word dit by die ringskommissie aanhangig gemaak.
- 8.1.8 **Optrede**
- 8.1.8.1 Die opsighoudende liggaam skenk onverwyld en noulet-tend aandag aan elke beswaar of beklaging en doen alles in sy vermoë om die saak bevredigend af te handel.
- 8.1.8.2 Die opsighoudende liggaam moet lidmate, ampsdraers of mindere vergaderings:
- 8.1.8.2.1 skriftelik, met vermelding van redes, vir 'n gesprek onder die opsig oproep,
- 8.1.8.2.2 teen die wat sonder gegronde rede versuim om te verskyn of weier om aan die gesprek deel te neem, 'n skriftelike klag lê met die oog op tughandeling ,
- 8.1.8.3 Indien die opsighoudende liggaam nie daarin kan slaag om die beswaar of beklaging uit die weg te ruim nie tree hy volgens Bepaling 8.3 op.
- 8.1.8.4 Indien 'n meerdere vergadering van 'n versuim deur 'n mindere vergadering in verband met 'n beswaar of beklaging verneem of dit vermoed, tree hy soos volg op:
- 8.1.8.4.1 hy vra volledige besonderhede van die mindere vergadering oor die saak,
- 8.1.8.4.2 hy oorweeg die inligting en gee dan opdragte aan die mindere vergadering tot afhandeling van die saak,
- 8.1.8.4.3 by versuim om inligting te verskaf of die opdragte uit te voer, skors hy sommige of al die lede van die mindere vergadering vir 'n tydperk en handel self die saak af.

BEPALING 8.2

TOESIG

- 8.2.1 **Aard en doel**
- 8.2.1.1 Toesig is waaksame sorg vir die stoflike belange van gemeentes en die Kerk.

- 8.2.1.2 Die doel van toesig is om:
 - 8.2.1.2.1 toe te sien dat die beheer van besittings ordelik en Christelik verloop, en
 - 8.2.1.2.2 dat alle bepalings, voorskrifte en besluite oor besittings en verpligtings nagekom word.
- 8.2.1.3 Toesig word gehou oor alle kerklike besittings, administrasie, finansies, organisasie, argiefstukke, statistieke en enige ander saak wat die stoflike welsyn van die Kerk, die gemeentes, vergaderings, organe van bystand en ander liggame raak.
- 8.2.2 **Toesighoudende liggame**
 - 8.2.2.1 Die volgende vergaderings, liggame en rade is met toesig belas:
 - 8.2.2.1.1 gemeentevergaderings,
 - 8.2.2.1.2 kerkraadvergaderings,
 - 8.2.2.1.3 ringskommissies,
 - 8.2.2.1.4 die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering,
 - 8.2.2.1.5 die Raad van Finansies,
 - 8.2.2.1.6 organe van bystand, en
 - 8.2.2.1.7 alle rade en liggame met 'n toesigtaak.
 - 8.2.2.2 Elke toesighoudende liggaam beperk hom tot die terrein wat die Wet en Bepalings en besluite van die Algemene Kerkvergadering aan hom voorskryf en opdra.
- 8.2.3 **Optrede**
 - 8.2.3.1 'n Vergadering of liggaam wat van 'n onreëlmatigheid bewus is, is verplig om op te tree en die saak reg te stel.
 - 8.2.3.2 'n Toesighoudende liggaam kan 'n lidmaat, ampsdraer of mindere vergadering skriftelik, met vermelding van redes, vir 'n gesprek onder die toesig oproep.
 - 8.2.3.3 Regstelling van 'n saak kan gedoen word deur:
 - 8.2.3.3.1 raadgewing, waarskuwing en teregwysing,
 - 8.2.3.3.2 die onreëlmatigheid onder aandag van die betrokke toesighoudende liggaam te bring, of

- 8.2.3.3.3 'n klag te lê teen die betrokke lidmaat, ampsdraer of vergadering.

BEPALING 8.3

TUG

8.3.1 Doel

8.3.1.1 Die doel van die tug is om:

- 8.3.1.1.1 tot berou aan te spoor,
- 8.3.1.1.2 die eendrag en die eenheid te bevorder en te bewaar, en
- 8.3.1.1.3 almal aan God gehoorsaam te hou.
- 8.3.1.2 Die doel word bereik deur:
 - 8.3.1.2.1 die suiwere leer en lewenswandel in elke opsig te handhaaf,
 - 8.3.1.2.2 die sakramente deur niemand te laat ontheilig nie,
 - 8.3.1.2.3 die dissipline, goeie orde en vrede deur almal te laat bewaar, en
 - 8.3.1.2.4 die Wet en Bepalings, verordeninge en besluite van die Algemene Kerkvergadering en ander vergaderings deur alle lidmate, ampsdraers, vergaderings en organe van bystand te laat nakom.

8.3.2 Wie die tug uitoefen

8.3.2.1 Tug word uitgeoefen deur:

- 8.3.2.1.1 die Kerkraad oor lidmate,
- 8.3.2.1.2 die ringskommissie oor ouderlinge en diakens, en
- 8.3.2.1.3 die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor dienaars van die Woord, oor ringsvergaderings, oor ringskommissies en oor organe van bystand.
- 8.3.2.2 Hierdie vergadering het altyd die reg om by die ondersoek na 'n klag lidmate en ampsdraers van die Kerk te benoem om as adviserende lede op die vergadering sitting te neem.

8.3.3 Riglyne

- 8.3.3.1 Vergaderings laat hulle by die uitoefening van die tug en die bepaling van die tughandelings lei deur:
 - 8.3.3.1.1 voorskrifte van die Bybel,
 - 8.3.3.1.2 belydenisskrifte en liturgiese geskrifte van die Kerk,
 - 8.3.3.1.3 die Wet en die Bepalings van die Kerk,
 - 8.3.3.1.4 besluite van die Algemene Kerkvergaderings en mindere vergaderings,
 - 8.3.3.1.5 gebruike van die Kerk (usansie), en
 - 8.3.3.1.6 presedente wat reeds in die Kerk bestaan.
- 8.3.4 **Wie 'n klag kan indien**
 - 8.3.4.1 'n Klag kan ingedien word deur:
 - 8.3.4.1.1 belydende lidmate wat nie onder tug is nie,
 - 8.3.4.1.2 ampsdraers, en
 - 8.3.4.1.3 opsig- en toesighoudende vergaderings en organe van bystand.
 - 8.3.4.2 Geen adviseur, saakgelastigde of derglike persoon staan 'n klaer of aangeklaagde by, by die behandeling van 'n klag nie.
- 8.3.5 **Vereistes vir 'n klag**
 - 8.3.5.1 'n Klag wat op tughandeling gemik is word altyd skriftelik ingedien by die voorsitter of skriba van die tugvergadering en moet duidelik leesbaar wees.
 - 8.3.5.2 Die aard, datum, tydperk, plek en geleentheid van die oortreding waarvan 'n lidmaat, ampsdraer of lede van 'n vergadering of orgaan van bystand aangekla word, word duidelik en volledig genoem.
 - 8.3.5.3 Die klagskrif noem duidelik die gedeeltes uit die Bybel, belydenisskrifte, liturgiese geskrifte, Wet en Bepalings, besluite en/of verordeninge wat die aangeklaagde oortree het.
 - 8.3.5.4 Die klagskrif noem of daar met die aangeklaagde onder die bepalinge van die opsig of die toesig gehandel is, of waarom daar dadelik 'n klag gelê word.
 - 8.3.5.5 Die klagskrif word deur die klaer(s) en twee getuies onderteken. Die getuies bevestig die klaer se handtekening sonder om by die inhoud van die klag gemoeid te wees.

8.3.6 Verpligting tot 'n klag

8.3.6.1 'n Opsighoudende vergadering is verplig om 'n lidmaat, ampsdraer of vergadering wat na sy oordeel volhard in 'n verkeerde houding of gedrag, skriftelik aan te kla by die beoogde vergadering.

8.3.6.2 Die Algemene Kerkvergadering of sy Kommissie lê skriftelik 'n klag teen 'n ringsvergadering of sy kommissie en ondersoek die klag dan self op die wyse wat hy die beste mag vind.

8.3.7 Uitoefening van tug

8.3.7.1 'n Bevoegde vergadering oefen tug uit nadat 'n klagskrif ontvang, die saak ondersoek en die klag gegrond bevind is.

8.3.8 Maniere van tug

8.3.8.1 'n Tugvergadering kan die tug op die volgende maniere toepas:

8.3.8.1.1 hy vermaan en bestraf die beskuldigde,

8.3.8.1.2 hy ontsê die skuldige die gebruik van die sakramente,

8.3.8.1.3 hy skors ampsdraers vir 'n tydperk uit hulle amp,

8.3.8.1.4 hy onthef ampsdraers oneervol uit hulle ampte en ontsê hulle ook die gebruik van die sakramente, en

8.3.8.1.5 hy sluit die skuldige wat in sonde volhard, uit die gemeente uit.

8.3.9 Aanstootlike sondes

8.3.9.1 In die geval van aanstootlike sondes wat die eer van God, die geloof en die vertroue van die gemeente aantas en die goeie order bedreig, sal die betrokkenes selfs sonder 'n skriftelike klag, met verbygaan van die bepalinge vir die opsig, die gebruik van die sakramente ontsê word.

8.3.9.2 In die geval van 'n ampsdraer sal hy terselfdertyd tydelik van sy ampspligte onthef word totdat die ondersoek afgehandel is.

8.3.9.3 Die tugvergadering is verplig om toe te sien dat binne drie dae na hierdie optrede 'n skriftelike klag by hom ingedien word en daarna die klag te ondersoek in ooreenstemming met Bepalings 8.3.10 en 8.3.14.

8.3.10 Ontvangs van 'n klag

8.3.10.1 Die voorsitter en skriba van die tugvergadering bepaal of 'n klagskrif voldoen aan die vereistes van Bepaling 8.3.5 .

- 8.3.10.2 Die skriba stuur 'n klagskrif wat nie aan die vereistes voldoen nie, per aangetekende pos aan die klaer terug en vermeld die redes waarom dit nie in orde is nie.
- 8.3.10.3 Indien 'n klagskrif aan die vereistes voldoen, stel die skriba die klaer en die aangeklaagde dadelik per aangetekende pos daarvan in kennis.
- 8.3.10.4 Die voorsitter en skriba roep binne drie dae die klaer(s), die aangeklaagde en alle persone wat vir die partye getuienis moet lewer, per aangetekende pos op.
- 8.3.10.5 Dat 'n klag aanhangig gemaak is en waar en wanneer die vergadering plaasvind, word uitdruklik in die kennisgewing genoem en 'n afskrif van Bepaling 8.3.19 word ingesluit.
- 8.3.10.6 Die voorsitter en skriba roep die tugvergadering op om binne agt-en-twintig dae nadat aan Bepaling 8.3.10.4 en 8.3.10.5 uitvoering gegee is die klag te ondersoek.
- 8.3.10.7 Die aangeklaagde kan, indien die voorbereiding vir sy saak langer tyd verg, vir hoogstens ses-en-vyftig dae uitstel vra by die voorsitter en skriba.
- 8.3.10.8 Ampsdraers wat onder die opsig en toesig geen gehoor gee nie, word by ontvangs van 'n klag tydelik deur die vergadering van hulle ampspligte onthef voordat die ondersoek begin en geld totdat die ondersoek afgehandel is.
- 8.3.11 **Verpligting om te verskyn**
- 8.3.11.1 Lidmate en ampsdraers wat op grond van 'n klag opgeroep word, is verplig om voor die betrokke vergadering te verskyn.
- 8.3.11.2 Indien iemand wat opgeroep is weier om te verskyn, nie getuies wil aflê nie of nie behoorlik getuienis aflê nie, kan die vergadering hom tug deur hom die gebruik van die sakramente te ontsê en in die geval van 'n ampsdraer deur hom ook vir 'n tydperk van sy ampspligte te onthef.
- 8.3.11.3 'n Vergadering stel binne twee dae ander belanghebbende vergaderings van so 'n besluit in kennis.
- 8.3.12 **Konstituering van die tugvergadering**
- 8.3.12.1 Die volgende persone kan nie lid wees van die tugvergadering nie:
- 8.3.12.1.1 'n Lid van die vergadering wat die eggenoot of eggenote, vader, skoonvader, moeder, skoonmoeder, broer, suster, seun, dogter, skoonseun, skoon-dogter, swaer, skoonsuster, oom of tante van die aangeklaagde of die klaer is, en,

- 8.3.12.1.2 'n Lid wat finansiële belang het by die saak wat met die klag in verband staan.
- 8.3.12.2 Die kworum vir die tugvergadering is die volgende:
- 8.3.12.2.1 vir die Kerkraad die helfte van die kerkraadslede plus nog een,
- 8.3.12.2.2 vir die ringskommissie, die voorsitter, skriba en twee ouderlinge, en
- 8.3.12.2.3 vir die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, tweederdes van die predikantlede tesame met tweederdes van die ouderlinglede.
- 8.3.13 **Beginsel by die ondersoek**
- 8.3.13.1 'n Vergadering het die reg om 'n skriftelike motive-ring van die klag van die klaer aan te vra.
- 8.3.13.2 'n Vergadering wat 'n klag ondersoek, is slegs toeganklik vir lidmate van die Kerk.
- 8.3.13.3 Die vergadering behou die reg om op enige tydstip gedurende die ondersoek sy werksaamhede agter geslote deure voort te sit en enige iemand te vra om die vergadering te verlaat.
- 8.3.13.4 Geen verteenwoordigers van 'n pers word by hierdie vergaderings toegelaat nie.
- 8.3.13.5 'n Vergadering kan gedurende die ondersoek of na afloop van die vergadering die notule van die onder-soek ter insae beskikbaar stel.
- 8.3.13.6 Getuienis wat in die ondersoek gelewer word, word so volledige moontlik, verkieslik woordeliks, aangeteken.
- 8.3.13.7 Die klaer en aangeklaagde het die reg om selfs tydens die ondersoek, 'n afskrif van die notule aan te vra, maar dra dan die koste daaraan verbonde.
- 8.3.13.8 Die vergadering besluit wanneer die afskrifte beskik-baar gestel sal word.
- 8.3.13.9 Indien die klaer of aangeklaagde 'n beswaar het teen die prosedure wat gevolg word en beslissings wat gemaak word, skort die vergadering die ondersoek op en vergader alleen om die beswaar te oorweeg.
- 8.3.13.10 Die voorsitter maak by die hervatting van die onder-soek dadelik bekend of die beswaar aanvaar of verwerp is en die beslissing van die vergadering is bindend en finaal.
- 8.3.14 **Ondersoek**

- 8.3.14.1 'n Vergadering wat 'n klag ondersoek, word deur die voorsitter met Skriflesing en gebed geopen.
- 8.3.14.2 Die voorsitter wys almal wat aan die ondersoek deelneem of getuienis aflê daarop dat hulle die waarheid moet praat en geen getuienis of inligting mag weerhou wat die vergadering kan help in sy taak om 'n regverdigde beslissing te maak nie.
- 8.3.14.3 Die voorsitter lees vervolgens in teenwoordigheid van die klaer en sy getuies, die aangeklaagde en sy getuies, die klagskrif aan die vergadering voor en maak ook bekend dat die klagskrif aan die vereistes voldoen.
- 8.3.14.4 Dit staan 'n aangeklaagde vry om aan die begin van, of tydens die ondersoek te bely dat hy skuldig is aan sommige of al die aanklagte wat in die klagskrif genoem word.
- 8.3.14.5 Die vergadering kan die belydenis aanvaar en die ondersoek staak of die belydenis van die hand wys en met die ondersoek voortgaan.
- 8.3.14.6 Die voorsitter maak slegs die redes vir die vergadering se beslissing aan die klaer en aangeklaagde bekend.
- 8.3.14.7 Indien die belydenis aanvaar en die ondersoek gestaak word, besluit die vergadering oor die tugstappe wat hy moet neem (kyk Bepaling 8.3.15).
- 8.3.14.8 Die voorsitter versoek die klaer om die klag met bewyse en getuienis te staaf.
- 8.3.14.9 Die voorsitter gee daarna die aangeklaagde die geleentheid om die klaer en sy getuies te ondervra om moontlike onduidelikhede oor die inhoud van die klag en die getuienis op te klaar.
- 8.3.14.10 Die lede van die vergadering kry ook die geleentheid om vrae te stel om onduidelikhede oor die klag en staving daarvan uit die weg te ruim.
- 8.3.14.11 Die voorsitter sorg dat alle vrae op die saak betrekking het.
- 8.3.14.12 Die aangeklaagde kry nou die geleentheid om met bewys en getuienis op die klag te antwoord.
- 8.3.14.13. Die klaer kry nou weer die geleentheid om die aangeklaagde en sy getuies te ondervra om moontlike onduidelikhede oor die verweer en getuienis uit die weg te ruim.
- 8.3.14.14 Die lede van die vergadering kry ook geleentheid om die aangeklaagde en sy getuies te ondervra.

- 8.3.14.15 Die voorsitter bied, nadat getuienis deur beide partye gelei is en die ondervraging afgehandel is, aan die klaer en aangeklaagde geleentheid om repliek te lewer.
- 8.3.14.16 Nadat repliek gelever is, word die ondersoek afgesluit.
- 8.3.14.17 Die vergadering kom nou weer alleen agter geslote deure byeen, oorweeg die saak en neem 'n besluit met meerderheid van stemme.
- 8.3.14.18 Indien daar 'n staking van stemme is, is die aangeklaagde skuldig.
- 8.3.14.19 Die skriba sorg dat die bevinding van die vergadering en die feite waarop dit berus, noukeuring genotuleer word.
- 8.3.14.20 Indien die aangeklaagde skuldig is, word sy oortreding by name genoem en die stawende feite word vermeld (kyk Bepaling 8.3).
- 8.3.14.21 Alle bevindings en stawende feite word deur die teenwoordige lede van die vergadering onderteken as deel van die notule.
- 8.3.14.22 'n Vergadering kan nadat hy beslis het dat 'n klag gedeeltelik of in geheel gestaaf is, dit aan die aangeklaagde meedeel en hom die geleentheid gee om enige mededelings aan die vergadering te doen voordat oor tugstappe teen hom besluit word.
- 8.3.14.23 Die skriba stel die klaer en aangeklaagde dadelik per aangetekende pos in kennis van die vergadering se bevinding.
- 8.3.14.24 As die aangeklaagde skuldig is, word hy ook meegedeel watter tugstappe teen hom geneem word.
- 8.3.14.25 'n Vergadering is nie verplig om meer as net die bevinding aan die klaer en aangeklaagde mee te deel nie.
- 8.3.14.26 'n Vergadering oorweeg ook of dit nodig is om sy bevinding met of sonder motivering, aan gemeentes en ander vergaderings mee te deel.
- 8.3.14.27 Indien bevind word dat 'n klag teen 'n lidmaat of ampsdraer kwaadwillig gelê is, tree die opsighoudende liggaam onder meer op grond van die negende gebod teen die klaer op.
- 8.3.15 **Toepassing van tugstappe**
- 8.3.15.1 'n Kerkraad kan in die toepassing van tug op lidmate besluit om 'n lidmaat:

- 8.3.15.1.1 te maan en dit aan die Voorsitter, of 'n kommissie uit die kerkraad opdra om dit te doen,
- 8.3.15.1.2 die gebruik van die sakramente te ontsê,
- 8.3.15.1.3 wat onder tug staan, en nieteenstaande getroue en volgehoue bearbeiding, geen berou toon nie maar hom verset, uit die gemeenskap van die gelowiges uit te sluit met die formulier vir die ban.
- 8.3.15.2 Indien 'n lidmaat wat onder tug staan na 'n ander gemeente verhuis, stel die kerkraad wat die tug opgelê het die ander kerkraad daarvan in kennis sodat die herderlike sorg voortgesit kan word.
- 8.3.15.3 'n Ringskommissie kan by skuldigbevinding van 'n ampsdraer besluit om die betrokke:
 - 8.3.15.3.1 te vermaan,
 - 8.3.15.3.2 vir 'n tydperk van sy pligte onthef, of
 - 8.3.15.3.3 oneervol uit sy amp te onthef en hom die gebruik van die sakramente te ontsê.
- 8.3.15.4 'n Ringskommissie gee altyd aan die Kerkraad kennis van sy besluit.
- 8.3.15.5 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering kan by skuldigbevinding besluit om die betrokke:
 - 8.3.15.5.1 te vermaan,
 - 8.3.15.5.2 vir 'n tydperk van sy pligte te onthef, of
 - 8.3.15.5.3 oneervol uit sy amp of van sy opdrag onthef en hom die gebruik van die sakramente te ontsê.
- 8.3.15.6 Die Kommissie kan, as hy dit nodig ag, die Kerk daarvan in kennis stel dat iemand van sy pligte of uit sy amp onthef is.
- 8.3.15.7 'n Ampsdraer of lid van 'n vergadering wat van sy pligte onthef is, is nie vanselfsprekend die gebruik van die sakramente ontsê nie.
- 8.3.15.8 Sodra die tydperk waarin iemand van sy pligte onthef is, verloop het, gaan hy weer voort om sy pligte na te kom.
- 8.3.15.9 'n Predikant kan met verlies van sy traktement en voorregte, of gedeeltelike verlies daarvan, of sonder verlies daarvan vir 'n tydperk van sy pligte onthef word.
- 8.3.15.10 Oneervolle ontheffing uit die amp gaan altyd gepaard met ontseggings van die gebruik van die sakramente.

- 8.3.15.11 Die lidmaat of vroeëre ampsdraer doen weer by die vergadering wat hom van sy amp onthef het, aansoek om tot die gebruik van die sakramente hertoegelaat te word.
- 8.3.15.12 Die vergadering oorweeg die lidmaat of vroeëre ampsdraer se aansoek, met inagneming van die getuienis van sy kerkraad.
- 8.3.15.13 Indien die vergadering daarvan oortuig is dat hy opreg berou het, en sy verkeerde houding verander het, word hy weer tot die gebruik van die sakramente toegelaat.
- 8.3.15.14 Hierna is hy weer verkiesbaar om tot die predikantsamp toegelaat te word.
- 8.3.15.15 'n Lidmaat of vroeëre ampsdraer wat na getroue en volgehoue bearbeiding deur die kerkraad geen berou betoon nie en in verset bly, word deur die Kerkraad uit die gemeenskap van die gelowiges uitgesluit met die formulier van die ban.
- 8.3.15.16 Die kerkraad stel onmiddellik die vergadering wat hom van sy amp onthef het, daarvan in kennis.
- 8.3.15.17 Afgeshedenes wat berou toon en deur die kerkraad toegelaat word, word in 'n erediens weer opgeneem met gebruikmaking van die formulier vir die heropname van die wat van die gemeente van Christus afgesny is.
- 8.3.16 **Beroep op 'n meerdere vergadering**
- 8.3.16.1 'n Lidmaat, ampsdraer of vergadering kan hom teen die uitspraak van 'n vergadering op 'n meerdere vergadering beroep.
- 8.3.16.2 Binne drie weke na die uitspraak stel die betrokke die voorsitter of skriba van die vergadering waarop hy hom beroep, skriftelik daarvan in kennis en vra dat die saak op die agenda geplaas word en in die versoek word gemeld:
- 8.3.16.2.1 dat die betrokke hom op die meerdere vergadering beroep,
- 8.3.16.2.2 of 'n gewone of buitengewone vergadering die saak moet aanhoor, en
- 8.3.16.2.3 die redes waarom die betrokke hom op die meerdere vergadering beroep.
- 8.3.16.3 Wie hom op 'n meerdere vergadering wil beroep, beroep hom in die orde op:
- 8.3.16.3.1 'n Ringskommissie teen 'n kerkraadsbeslissing,
- 8.3.16.3.2 'n Ringsvergadering teen 'n ringskommissiebeslissing,

- 8.3.16.3.3 die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering teen 'n ringsvergaderingbeslissing, en
- 8.3.16.3.4 die Algemene Kerkvergadering teen 'n beslissing van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.
- 8.3.16.4 'n Buitengewone vergadering word alleen belê indien die beswaarde skriftelik onderneem om in geval sy beroep nie slaag nie, die helfte van die uitgawes vir die vergadering te dra. Dit sluit die reis- en verblyfkostes van die lede van die vergadering in. Die beswaarde verskaf ook 'n skriftelike waarborg vir die moontlike kostes.
- 8.3.16.5 In die geval waar 'n beswaarde hom beroep teen 'n uitspraak van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering sal, by die konstituering van die meerdere vergadering, die vergadering byeenkom onder voorsitterskap van die dienende voorsitter waarna die vergadering 'n voorsitter, vise-voorsitter, skriba en vise-skriba sal kies vir die duur van die behandeling van die beroep.
- 8.3.17 **Optrede**
- 8.3.17.1 Die voorsitter en skriba bepaal of 'n dokument waarin 'n beswaarde kennis gee dat hy hom op die vergadering beroep, voldoen aan die vereistes van Bepaling 8.3.16.
- 8.3.17.2 Indien die dokument in orde is, word die saak op die agenda van die vergadering geplaas of 'n buitengewone vergadering word so gou moontlik gehou om die saak af te handel.
- 8.3.17.3 Die kennisgewing van so 'n vergadering word per aangetekende pos gestuur.
- 8.3.17.4 Die skriba sien toe dat al die dokumente wat op die saak betrekking het, ter tafel sal wees.
- 8.3.17.5 Die beslissing van 'n mindere vergadering bly van krag totdat 'n meerdere vergadering dit ter syde stel.
- 8.3.18 **Behandeling**
- 8.3.18.1 'n Vergadering behandel 'n beroep op 'n meerdere vergadering volgens dieselfde prosedure as 'n klag.
- 8.3.19 **Onderwerping aan tug**
- 8.3.19.1 Alle lidmate en ampsdraers is aan die tug onderworpe.
- 8.3.19.2 'n Lidmaat of ampsdraer wat getug word, mag hom nie met verbygaan van kerklike vergaderings, op 'n wêreldlike hof beroep nie.
- 8.3.19.3 'n Lidmaat of ampsdraer wat hom wel met verbygaan van kerklike vergaderings op 'n wêreldlike hof beroep, word uit die gemeenskap van die gelowiges geban en 'n ampsdraer word ook van sy amp onthef.

BEPALING 9

KERKLIKE GOEDERE

Die beheer oor die sinodale bates van die Kerk berus by die Algemene Kerkvergadering. In die uitoefening van die beheer laat die Algemene Kerkvergadering hom bedien van die Raad van Finansies as orgaan van bystand.

BEPALING 9.1

RAAD VAN FINANSIES

Samestelling

- 9.1.1 Die Raad van Finansies word gevorm deur:
 - 9.1.1.1 Vyf lede wat deur die Algemene Kerkvergadering gekies word uit 'n naamlys wat die moderamen aan hom voorlê (kyk Bepaling 2.9.11.2).
 - 9.1.1.2 Twee lede deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem.
 - 9.1.1.3 Die voorsitter en skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ampshalwe, met die vise-voorsitter en die vise-skriba as sekundi.
 - 9.1.1.4 Die Administrateur as sekretaris ampshalwe met adviseerende stem.
 - 9.1.1.5 Vakatures op die Raad word deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering gevul.

Opdrag

- 9.1.2 **Die Raad van Finansies**
 - 9.1.2.1 sorg dat alles in die Kerk op stoflike gebied ordelik en Christelik geskied.
 - 9.1.2.2 beheer die bates wat die Algemene Kerkvergadering aan hom toevertrou.
 - 9.1.2.3 verkry, verhuur, vervreem, verbind of beswaar vaste eiendom op die voorwaardes wat die Raad mag goeddink.
 - 9.1.2.4 gaan skulde aan, verkry lenings en verskaf sekuriteit daarvoor.
 - 9.1.2.5 belê fondse na goeddunke.

- 9.1.2.6 staan lenings aan gemeentes, organe van bystand en ander instansies toe na goeë dunnke.
- 9.1.2.7 lê aan 'n gewone Algemene Kerkvergadering 'n begroting voor vir die bydrae wat elke gemeente tot die Algemene Kerkfonds moet maak. Uit die Algemene Kerkfonds word die koste vir die uitvoering van die opdragte, beleid en besluite van die Algemene Kerkvergadering besty.
- 9.1.2.8 lê tussen die gewone Algemene Kerkvergaderings, jaarliks 'n begroting vir die bydraes wat elke gemeente tot die Algemene Kerkfonds moet maak, aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir bekragting voor. Sodanige begroting maak voorsiening vir die poste wat met die voorafgaande Algemene Kerkvergadering goedgekeur is en word aangepas met die verhoging of vermindering van die koste van die betrokke poste.
- 9.1.2.9 vorder die bydraes van gemeentes vir die Algemene Kerkfonds minstens kwartaalliks in.
- 9.1.2.10 hou toesig oor die besteding van die Algemene Kerkfonds, in terme van die begroting.
- 9.1.2.11 hou toesig oor die verskillende fondse wat aan hom toevertrou is, in terme van die voorwaardes en reglemente van die onderskeie fondse.
- 9.1.2.12 hou toesig oor die struktuur wat daargestel is om die sinodale administrasie te behartig.
- 9.1.2.13 benoem die administrateur (kyk bepaling 9.2.1) en bepaal sy diensvoorwaardes en besoldiging.
- 9.1.2.14 stel die personeel in die verskillende vertakings van die Kerk se aktiwiteite aan en bepaal hulle diensvoorwaardes en besoldiging.
- 9.1.2.15 hou toesig oor alle besittings van die Kerk en gemeentes, administrasie, finansies, organisasie, argiewe, statistiek en ander sake wat die stoflike welsyn van die Kerk, organe van bystand, vergaderings, rade en liggame raak. Hierdie taak verrig die Raad in samewerking met, of in opdrag van die vergadering of liggaam wat met die direkte toesig belas is.
- 9.1.2.16 bring gevalle van swak beheer, wanbestuur, nalatigheid en onreëlmatigheid onder die aandag van die vergadering of liggaam wat met die direkte toesig belas is. Indien die Raad oortuig is dat die saak nie die nodige aandag ontvang nie, of die vergadering of liggaam weier om op te tree, kan die Raad self ingryp en die saak na behore afhandel.

- 9.1.2.17 bring vooraf advies uit wanneer 'n gemeente, orgaan van bystand of liggaam onder toesig van die Algemene Kerkvergadering wat van voorneme is om eiendom te koop of te vervreem, te huur of te verhuur of 'n gebou op te rig of te sloop, daarvan skriftelik en gemotiveerd aan die Raad kennis gee, welke kennis die gemeente, orgaan van bystand of liggaam verplig is om te gee voordat hulle tot optrede oorgaan.
- 9.1.2.18 tref reëlins vir die jaarlikse ouditering van die boeke, finansiële state en dokumente van gemeentes, rade, organe van bystand en ander liggame onder beheer van die Algemene Kerkvergadering deur die Afdeling Interne Oudit van die Administrateur se kantoor of 'n persoon wat ingevolge die wet op Openbare Rekenmeesters geregistreer is.

Werkwyse

- 9.1.3 Die Raad van Finansies
- 9.1.3.1 vergader minstens vier keer per jaar.
- 9.1.3.2 hou notule van die verrigtinge en besluite van die Raad.
- 9.1.3.3 benoem 'n dagbestuur bestaande uit die voorsitter, vise-voorsitter en twee lede om sake wat deur die Raad aan hom opgedra is, te behandel.
- 9.1.3.4 lê jaarliks aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n geouditeerde finansiële verslag en 'n verslag oor sy werksaamhede van die afgelope jaar voor.
- 9.1.3.5 lê 'n geouditeerde finansiële verslag en 'n verslag oor sy werksaamhede aan die gewone Algemene Kerkvergadering voor.

BEPALING 9.2

DIE ADMINISTRATEUR

Om die sinodale administrasie te behartig, laat die Algemene Kerkvergadering hom bedien deur 'n administratiewe struktuur met die administrateur aan die hoof daarvan.

Die Raad van Finansies tree regtens deur die administrateur op.

Benoeming

- 9.2.1 Die Raad van Finansies benoem die administrateur. Die benoeming word aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir goedkeuring voorgelê. Indien die Kommissie die benoeming nie goedkeur nie, word die saak na die Raad terugverwys. Indien ooreenstemming nie bereik word nie, vergader die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering en die Raad van Finansies saam, onder leiding van die voorsitter van die Raad van Finansies en 'n administrateur word benoem.

Diensvoorwaardes

- 9.2.2 Die administrateur word permanent in sy pos aangestel. Hy tree aan die einde van die boekjaar waarin hy 65 jaar oud word, af. Die dienste van die administrateur word beëindig nadat wedersyds ses maande vantevore daarvan skriftelik kennis gegee is.
- 9.2.3 As die administrateur hom skuldig maak aan wangedrag kan sy dienste dadelik beëindig word en die Raad van Finansies neem dan sy verantwoordelikhede oor. Die administrateur kan hom teen die beslissing van die Raad van Finansies op die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering beroep.
- 9.2.4 Die Raad van Finansies stel die besoldiging van die administrateur vas.

BEPALING 9.3

DIE ARGIEFBEWAAARPLEK EN S P ENGELBRECHT MUSEUM

Die Algemene Kerkvergadering is verantwoordelik vir die bewaring van kerklike en historiese dokumente, boeke, stukke en voorwerpe.

Die versorging en ordening daarvan word aan die Raad vir die Argiefbewaarplek en S P Engelbrecht Museum toevertrou.

Die Raad vir Argiefbewaarplek en S P Engelbrecht Museum

Samestelling

- 9.3.1 Die Raad word saamgestel uit
- 9.3.1.1 die professor in Kerkgeskiedenis aan die Teologiese Fakulteit Afdeling A aan die Universiteit van Pretoria.
- 9.3.1.2 die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

- 9.3.1.3 twee lede, aangewys deur die Algemene Kerkvergadering.
- 9.3.1.4 die administrateur ampshalwe sekretaris, met adviserende stem.

Opdrag

- 9.3.2 Die Raad
 - 9.3.2.1 hou toesig oor die opname, ordening en bewaring van argief en museumstukke.
 - 9.3.2.2 hou toesig oor die samestelling van registers van die inhoud van die Argiefbewaarplek en die S P Engelbrecht Museum.
 - 9.3.2.3 bedien gemeentes, ringsvergaderings, organe van bystand, rade en liggame van advies oor die bewaring van argiefstukke.
 - 9.3.2.4 hou toesig oor versorging en uitstalling van die inhoud van die S.P Engelbrecht Museum.
 - 9.3.2.5 sorg vir hulp en bystand deur die personeel aan (bona fide) navorsers.
 - 9.3.2.6 sorg dat alle studie onder toesig van die personeel geskied.
 - 9.3.2.7 sorg dat geen argief= of museumstuk van die perseel van die argiefbewaarplek verwyder word nie.
 - 9.3.2.8 bedien die Raad van Finansies met advies ten opsigte van die aanstelling en bepaling van diensvoorwaardes van die personeel.

Werkwyse

- 9.3.3 Die Raad
 - 9.3.3.1 vergader minstens een keer per jaar.
 - 9.3.3.2 hou notule van die verrigtinge en besluit van elke vergadering.
 - 9.3.3.3 lê 'n gemotiveerde versoek aan die Raad van Finansies voor om materiaal vir die argief en museum aan te koop, wanneer sodanige aankope oorweeg word.
 - 9.3.3.4 sien toe dat versamelings, boekerye en voorwerpe wat geskenk of in bruikleen gegee word in die argiefbewaarplek of museum opgeneem word.
 - 9.3.3.5 lewer jaarliks aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verslag van sy werksaamhede met vermelding van die toevoegings van die afgelope jaar.

- 9.3.3.6 lewer verslag by die gewone Algemene Kerkvergadering van sy werksaamhede.

BEPALING 10

RAAD VIR REGSADVIES

Samestelling

- 10.1 Die Raad vir Regsadvies bestaan uit vyf lede wat deur die Algemene Kerkvergadering benoem word uit 'n naamlys wat die moderamen aam hom voorlê (kyk Bepaling 2.9.10.7, 2.9.11.1 en 2.9.11.2)
- 10.2 Die Administrateur tree ampshalwe as Skriba op.

Opdrag

Die Raad vir Regsadvies:

- 10.3 bedien die Algemene Kerkvergadering en die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering van advies oor sake wat hulle na hom verwys,
- 10.4 bedien vergaderings en organe van bystand wat daarom vra van advies. Sodanige advies word eers aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir goedkeuring voorgelê, en
- 10.5 help lidmate en ampsdraers wat om hulp vra, met die bewoording en formulering van besware, beklagings, klagtes en klagskrifte.

Werkwyse

Die Raad vir Regsadvies:

- 10.6 vergader so dikwels as wat nodig mag wees,
- 10.7 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergadering.

BEPALING 11

VERBAND MET ANDER KERKE EN DENOMINASIES

- 11.1 Om deel te neem aan die ekumeniese arbeid in Suid-Afrika en in die wêreld voer die Kerk gesprek met:

- 11.1.1 die susterkerke,
- 11.1.2 ander kerke:
 - 11.1.2.1 in Suid-Afrika en
 - 11.1.2.2 wêreldwyd, en
- 11.1.3 ander denominasies.

Organe van Bystand

- 11.2 As organe van bystand benoem die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering:
 - 11.2.1 'n raad vir ekumeniese sake,
 - 11.2.2 'n raad vir gesprek met susterkerke,
 - 11.2.3 'n raad vir gesprek met ander denominasies, en
 - 11.2.4 die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkverga- ring as korrespondent.

REGLEMENT VAN ORDE VIR ORGANE VAN BYSTAND

IN DIE LEWE GEROEP DEUR

- * DIE ALGEMENE KERKVERGADERING
- * DIE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING
- * DIE RINGSVERGADERING

REGLEMENT 1

- 1.1 Kragtens Artikel VII van die Wet kan die vergaderings van ampsdraers van die Kerk organe van bystand in die lewe roep wanneer die dienswerk van die Kerk op verskillende lewensterreine dit vereis.
- 1.2 Die Kerkraad.
 - 1.2.1 Kragtens Bepaling 2.2.8 kan die kerkraad 'n reglement van orde opstel vir sy eie vergaderings en die vergaderings van alle organe van bystand wat hy in die lewe mag roep, mits hierdie reglement van orde nie strydig is met die Wet en Bepalings nie.
 - 1.2.2 Die Kerkraad hoef nie hierdie reglement van orde aan enige meerdere vergadering vir goedkeuring voor te lê nie.
- 1.3 Die Ringsvergadering.
 - 1.3.1 Organe van bystand wat op ringsvlak funksioneer word in die lewe geroep deur:
 - 1.3.1.1 die ringsvergadering wanneer dit nodig is vir die bepaalde ring, en
 - 1.3.1.2 die Algemene Kerkvergadering of die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir alle ringe.
 - 1.3.2 Indien die ringsvergadering 'n orgaan van bystand in die lewe roep stel hy 'n reglement van orde op en lê dit vir goedkeuring aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering voor, sonder dat dit in hierdie bundel reglemente opgeneem word.
 - 1.3.3 Indien die Algemene Kerkvergadering of die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering 'n orgaan van bystand in die lewe roep stel hulle 'n reglement van orde vas wat in hierdie bundel reglemente opgeneem word.
- 1.4 Die Algemene Kerkvergadering:
 - 1.4.1 roep organe van bystand in die lewe wat sinodaal en/of op ringsvlak funksioneer, en
 - 1.4.2 stel self die reglement van orde vas of dra dit aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op.
- 1.5 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering:

- 1.5.1 roep self of in opdrag van die Algemene Kerkvergadering, organe van bystand in die lewe, en
- 1.5.2 stel die reglement van orde vir sulke organe van bystand vas.
- 1.6 Wysiging.
Die Algemene Kerkvergadering of die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wysig self of op versoek en voordrag van 'n orgaan van bystand die reglement van orde.

REGLEMENT 2

OUDERLINGE EN DIAKENS

REGLEMENT 2.1

ALGEMENE RAAD VIR OUDERLINGE

Samestelling

- 2.1.1 Die Raad word driejaarliks tussen twee gewone sittings van die Algemene Kerkvergadering gevorm deur:
 - 2.1.1.1 'n voorsitter en sekretaris, en
 - 2.1.1.2 drie diensdoende ouderlinge benoem deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

Opdrag

- 2.1.2 Die Raad
 - 2.1.2.1 besin voortdurend oor die dienswerk van die ouderling,
 - 2.1.2.2 bedien die ringsrade vir ouderlinge van advies,
 - 2.1.2.3 beplan die toerusting van ouderlinge indien nodig, met die medewerking van Kital, en
 - 2.1.2.4 behandel die verslae van ringsrade vir ouderlinge.

Werkwyse

- 2.1.3 Die Raad
 - 2.1.3.1 vergader minstens een keer per jaar,
 - 2.1.3.2 hou notule van die verrigtinge en besluite van elke vergadering en

- 2.1.3.3 doen jaarliks aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verslag van alle werksaamhede;

REGLEMENT 2.2

RINGSRAAD VIR OUDERLINGE

Samestelling

- 2.2.1 Die ringsraad word driejaarliks tussen twee gewone sittings van die Algemene Kerkvergadering gevorm deur:
- 2.2.1.1 'n voorsitter en sekretaris wat deur die ringsvergadering benoem word,
- 2.2.1.2 een ouderling uit elke gemeente wat deur die ouderlingvergadering benoem word, en
- 2.2.1.3 by 'n tussentydse vakature vul die ringskommissie die vakature,

Opdrag

- 2.2.2 Die ringsraad
- 2.2.2.1 besin voortdurend oor die dienswerk van die ouderling,
- 2.2.2.2 bedien die ouderlinge in die ring van advies,
- 2.2.2.3 beplan die toerusting van ouderlinge in die ring, indien nodig met die medewerking van die Algemene Raad van Ouderlinge en Kital,
- 2.2.2.4 lig die Algemene Raad van Ouderlinge in oor leemtes in toerustingsmateriaal en =geleenthede,
- 2.2.2.5 sien toe dat opdragte en versoeke vanaf die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, die ringskommissie en die Algemene Raad vir Ouderlinge uitgevoer word, en
- 2.2.2.6 behandel die gemeenteverslae oor die presbiteraat.

Werkwyse

- 2.2.3 Die ringsraad
- 2.2.3.1 vergader minstens een keer per jaar,
- 2.2.3.2 hou notule van die verrigtinge en besluite van elke vergadering,

- 2.2.3.3 doen jaarliks aan die ringskommissie verslag oor die gemeenteverslae rakende die presbiteraat, en
- 2.2.3.4 doen minstens jaarliks verslag van alle werksaamhede aan:
 - 2.2.3.4.1 die ringskommissie en
 - 2.2.3.4.2 die Algemene Raad vir Ouderlinge.

REGLEMENT 2.3

ALGEMENE DIAKONALE RAAD

Samestelling

- 2.3.1 Die Raad word driejaarliks tussen twee gewone sittings van die Algemene Kerkvergadering gevorm deur
 - 2.3.1.1 'n voorsitter wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem word,
 - 2.3.1.2 voorsitters van die diakonale diensorgane,
 - 2.3.1.3 voorsitters van ringsdiakonale rade,
 - 2.3.1.4 'n dosent in Praktiese Teologie, verbonde aan die Teologiese Fakulteit (Afdeling A) van die Universiteit van Pretoria, wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem word,
 - 2.3.1.5 die administrateur, met adviserende stem,
 - 2.3.1.6 die hoofdirekteur vir die diens van barmhartigheid, as sekretaris met adviserende stem, en
 - 2.3.1.7 verteenwoordigers uit ander diensvlakke wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem word, met adviserende stem.

Opdrag

- 2.3.2 Die Raad
 - 2.3.2.1 tree as orgaan van bystand op vir die Algemene Kerkvergadering om die diens van barmhartigheid in die kerk te koördineer,
 - 2.3.2.2 lê riglyne neer vir die uitvoering van die diens van barmhartigheid in die kerk,

- 2.3.2.3 bedien die Algemene Kerkvergadering en ander liggame van advies ten opsigte van die diens van barmhartigheid,
- 2.3.2.4 verleen hulp aan gemeentes in gevalle waar kundigheid nodig is,
- 2.3.2.5 voer opdragte van die Algemene Kerkvergadering uit,
- 2.3.2.6 beplan, indien nodig, die toerusting van diakens met die medewerking van Kital,
- 2.3.2.7 behandel die verslae van die ringsdiakonale rade,
- 2.3.2.8 behandel die verslae van die diakonale diensorgane,
- 2.3.2.9 behandel aansoeke van diakonale diensorgane wat eiendom wil verkry of vervreem of geboue wil oprig of enige ander onderneming wil aangaan, en
- 2.3.2.10 lê die aansoeke in Bepaling 2.3.2.9 genoem aan die bevoegde kerklike liggame voor in terme van Bepaling 9.1.2.5.

Werkwyse

- 2.3.3 Die Raad
 - 2.3.3.1 vergader minstens een keer per jaar,
 - 2.3.3.2 vorm 'n dagbestuur bestaande uit
 - 2.3.3.2.1 die voorsitter van die Algemene Diakonale Raad,
 - 2.3.3.2.2 die hoofdirekteur vir die diens van barmhartigheid, met adviserende stem wat as sekretaris optree,
 - 2.3.3.2.3 die administrateur, met adviserende stem en
 - 2.3.3.2.4 voorsitters van die diakonale diensorgane.
 - 2.3.3.3 gee opdrag aan die dagbestuur om wanneer nodig, op versoek van en in samewerking met 'n diakonale diensorgaan, noodleniging te doen,
 - 2.3.3.4 hou notule van die verrigtinge en besluite van vergaderings, en
 - 2.3.3.5 doen minstens jaarliks verslag met aanbevelings aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering ten opsigte van die werksaamhede van die raad.

REGLEMENT 2.4

RINGS DIAKONALE RAAD

Die ringsdiakonale raad is 'n orgaan van bystand vir die ringsvergadering ten behoeve van die barmhartigheidsdiens op ringsvlak.

Samestelling

- 2.4.1 Die raad word driejaarliks tussen twee gewone sittings van die Algemene Kerkvergadering gevorm deur
 - 2.4.1.1 'n voorsitter en vise-voorsitter wat deur die ringsvergadering, of by 'n tussentydse vakature deur die ringskommissie, benoem word,
 - 2.4.1.2 twee diakens, met sekonduslede uit elke gemeente wat deur die kerkraad op voordrag van die diakenvergadering benoem word,
 - 2.4.1.3 twee lede van die NHSV-tak uit elke gemeente wat deur die kerkraad op voordrag van die NHSV benoem word en
 - 2.4.1.4 die maatskaplike werkers van die diakonale diensorgane in die ringsgebied, met adviserende stem.

Opdrag

- 2.4.2 Die raad
 - 2.4.2.1 koördineer die barmhartigheidsdiens in die ringsgebied,
 - 2.4.2.2 gee uitvoering aan die barmhartigheidsdiens volgens bestaande riglyne soos deur die Algemene Diakonale Raad geformuleer,
 - 2.4.2.3 bedien gemeentes en ander instansies van advies met betrekking tot barmhartigheidsdiens,
 - 2.4.2.4 beplan en reël die toerusting van diakens en lidmate in die ring,
 - 2.4.2.5 gee aandag aan die insameling en uitdeling van offergawes deur diakens,
 - 2.4.2.6 stel leemtes en behoeftes, wat ten opsigte van barmhartigheidsdiens in die ring mag bestaan, vas en neem die regstellende stappe,

- 2.4.2.7 skep en bevorder die regte gesindheid teenoor die barmhartigheidswerk van die kerk by ampsdraers en lidmate, en
- 2.4.2.8 behandel die gemeenteverslae oor die diakonaat.

Werkwyse

- 2.4.3 Die raad
 - 2.4.3.1 vergader minstens twee keer per jaar,
 - 2.4.3.2 verkies 'n sekretaris uit sy geledere,
 - 2.4.3.3 vorm 'n dagbestuur, bestaande uit die voorsitter, vise-voorsitter en sekretaris,
 - 2.4.3.4 hou notule van die verrigtinge en besluite van elke vergadering,
 - 2.4.3.5 doen jaarliks aan die ringskommissie verslag oor die barmhartigheidsdiens van die gemeentes, en
 - 2.4.3.6 lewer minstens jaarliks, met aanbevelings, van alle werksaamhede verslag aan die ringskommissie en die Algemene Diakonale Raad.

REGLEMENT 3

PREDIKANTE

REGLEMENT 3.1

- 3.1.1 Proponentseksamenkommissie

Samestelling

- 3.1.1.1 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem ses lede uit 'n lys van twaalf predikante wat die Kuratorium aan hom voorlê om as eksamenkommissie op te tree en die ander ses tree as sekonduslede op.
- 3.1.1.2 Die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wys die voorsitter en die sekretaris van die eksamenkommissie aan.
- 3.1.1.3 Die eksamenkommissie word vir die tydperk tot die volgende gewone sitting van die Algemene Kerkvergadering benoem.

Opdrag

- 3.1.2.1 Die eksamenkommissie neem in ooreenstemming met Bepalings 4.4.1.1 en 4.4.1.2 proponentseksamen af van alle kandidate wat deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering na hom vewys word.

Werkwyse

- 3.1.3.1 Die eksamenkommissie vergadering so dikwels nodig.
- 3.1.3.2 By ontvangs van die name van kandidate wat vir proefpreke kwalifiseer bepaal die voorsitter van die eksamenkommissie wanneer en waar proefpreke gehou sal word en stel die skriba van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering minstens 'n maand voor die tyd daarvan in kennis.
- 3.1.3.3 'n Proefpreek word in 'n erediens gehou en minstens twee lede van die eksamenkommissie woon dit by.
- 3.1.3.4 Die eksamenkommissie kan, indien hy dit nodig ag, die sekonduslede oproep om by die bespreking en beoordeling van proefpreke teenwoordig te wees.
- 3.1.3.5 Die eksamenkommissie nooit een predikant en een ouderling, benoem deur die ringskommissie binne wie se ressort die kandidaat val, uit om die proefpreek by te woon.
- 3.1.3.6 Na die erediens word die proefpreek volledig met die kandidaat bespreek.
- 3.1.3.7 In die ondervraging (kyk Bepaling 4.4.1.2) word 'n gesprek met elke kandidaat afsonderlik gevoer oor die ampsbediening van die predikant in die hele lewe en werk van die Kerk. In die gesprek
- 3.1.3.7.1 word bepaal of die kandidaat voldoende kennis van die Bybel as Heilige Skrif het om predikant te kan word,
- 3.1.3.7.2 word vasgestel of die kandidaat se gesindheid en lewenswandel gedurende die opleiding so gevorm is dat hy vir die predikantsamp geskik is.
- 3.1.3.8 Die eksamenkommissie lewer na elke proponentseksamen volledig verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

REGLEMENT 3.2

PREDIKANTE VERGADERING

Samestelling

- 3.2.1 Die predikantevergadering word gevorm deur:
 - 3.2.1.1 alle diensdoende predikante en teologiese dosente,
 - 3.2.1.2 alle predikante in besondere diens (kyk Bepaling 4.6.2)
 - 3.2.1.3 alle deeltydse predikante (kyk Bepaling 4.6.3), en
 - 3.2.1.4 alle emeriti predikante en teologiese dosente.

Opdrag

- 3.2.2 **Die predikantevergadering**
 - 3.2.2.1 besin voortdurend oor die dienswerk van die predikante, en
 - 3.2.2.2 bevorder die teologiese arbeid van die Kerk.

Werkwyse

- 3.2.3 **Die predikantevergadering**
 - 3.2.3.1 wys driejaarliks by sy eerste vergadering na 'n Algemene Kerkvergadering 'n dagbestuur aan wat tot by die volgende Algemene Kerkvergadering dien en soos volg saamgestel word:
 - 3.2.3.1.1 'n voorsitter
 - 3.2.3.1.2 'n vise-voorsitter
 - 3.2.3.1.3 'n skriba, en
 - 3.2.3.1.3 'n addisionele lid.
 - 3.2.3.2 vergader minstens een keer per jaar,
 - 3.2.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van elke vergadering, en
 - 3.2.3.4 lewer jaarliks verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

REGLEMENT 3.3

RINGSRAAD VIR PREDIKANTE

Samestelling

- 3.3.1 Die ringsraad word gevorm deur:
 - 3.3.1.1 'n voorsitter, vise-voorsitter en sekretaris, wat driejaarliks deur die ringsvergadering benoem word,
 - 3.3.1.2 die diensdoende predikante,
 - 3.3.1.3 die diensdoende teologiese dosente binne die grense van die ring,
 - 3.3.1.4 die predikante in besondere diens binne die grense van die ring, en
 - 3.3.1.5 die emeriti predikante en teologiese dosente binne die grense van die ring.
 - 3.3.1.6 'n Vakature van die voorsitter, vise-voorsitter en sekretaris word deur die ringskommissie gevul.

Opdrag

- 3.3.2 Die ringsraad:
 - 3.3.2.1 besin voortdurend oor die dienswerk van die predikant,
 - 3.3.2.2 voer opdragte uit wat deur die ringsvergadering na hom verwys word, en
 - 3.3.2.3 bedien die predikante van die ring van advies.

Werkwyse

- 3.3.3 Die ringsraad
 - 3.3.3.1 vergader minstens vier keer per jaar,
 - 3.3.3.2 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergadering, en
 - 3.3.3.3 lewer jaarliks verslag aan die ringskommissie.

REGLEMENT 3.4

RAAD VIR HERDERLIKE SORG

Samestelling

- 3.4.1 Die Raad word gevorm deur
 - 3.4.1.1 vyf predikante wat driejaarliks deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem word,
 - 3.4.1.2 die direkteur van die Pastorale Verwysingsdiens ampshalwe, en
 - 3.4.1.3 die hoof van die departement Praktiese Teologie aan die Fakulteit Teologie (Afd. A) van die Universiteit van Pretoria.

Opdrag

- 3.4.2 Die Raad
 - 3.4.2.1 doen voortgaande navorsing oor die besondere pastoraat,
 - 3.4.2.2 adviseer die kerk, en
 - 3.4.2.3 hou toesig oor en adviseer die hospitaalpredikante, predikante vir geestelike versorging van bejaardes en polisiekapelane.

Werkwyse

- 3.4.3 Die Raad
 - 3.4.3.1 benoem op sy eerste vergadering 'n voorsitter, vise-voorsitter en sekretaris,
 - 3.4.3.2 vergader minstens een keer per jaar,
 - 3.4.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergadering, en
 - 3.4.3.4 lewer jaarliks aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verslag.

REGLEMENT 3.5

RAAD VIR HOSPITAALBEARBEIDING

Samestelling

- 3.5.1 Die Raad word gevorm deur die hospitaalpredikante.

Opdrag

- 3.5.2 Die Raad
- 3.5.2.1 doen voortgaande navorsing oor siekepastoraat, en
- 3.5.2.2 adviseer die Kerk oor siekepastoraat.

Werkwyse

- 3.5.3 Die Raad
- 3.5.3.1 benoem op sy eerste vergadering 'n voorsitter, vise-voorsitter en sekretaris,
- 3.5.3.2 vergader minstens een keer per jaar,
- 3.5.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergadering, en
- 3.5.3.4 lewer jaarliks aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verslag.

REGLEMENT 3.6

RAAD VIR MAATSKAPLIKE SAKE

Samestelling

- 3.6.1 Die Raad
- 3.6.1.1 word driejaarliks deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem,
- 3.6.1.2 bestaan uit agt lede waarvan minstens vyf predikante moet wees.
- 3.6.1.3 kan met goedkeuring van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering sy ledetal deur koöptering uitbrei tot tien.

Opdrag

3.6.2 Die Raad

3.6.2.1 doen voortgaande navorsing oor vraagstukke wat die maatskappy raak en

3.6.2.2 gee voorligting aan die Kerk.

Werkwyse

3.6.3 Die Raad

3.6.3.1 benoem op sy eerste vergadering 'n voorsitter, vise-voorsitter en sekretaris,

3.6.3.2 vergader minstens tweekeer per jaar,

3.6.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van elke vergadering, en

3.6.3.4 lewer jaarliks aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verslag.

REGLEMENT 3.7

RAAD VIR KERK EN KUNS

Samestelling

3.7.1 Die Raad

3.7.1.1 word driejaarliks deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem en bestaan uit agt lede en

3.7.1.2 kan met goedkeuring van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering sy ledetal uitbrei tot tien.

Opdrag

3.7.2 Die Raad

3.7.2.1 lig die Kerk voor met betrekking tot die regte verhouding tussen Kerk en kuns/kunstenaars, en

3.7.2.2 bewerk 'n gesonde verhouding tussen die Kerk en kunstenaars.

Werkwyse

- 3.7.3 Die Raad
- 3.7.3.1 benoem op sy eerste vergadering 'n voorsitter, vise-voorsitter en sekretaris
- 3.7.3.2 vergader minstens een keer per jaar,
- 3.7.3.3 voer gesprek met skeppende en uitvoerende kunstenaars,
- 3.7.3.4 hou notule van die verrigtinge en besluite van elke vergadering, en
- 3.7.3.5 lewer jaarliks aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verslag.

REGLEMENT 4

PREDIKING, EREDIENS, SAKRAMENTE EN DIE HUWELIK

REGLEMENT 4.1

Samestelling

- 4.1.1 Die Raad
- 4.1.1.1 word driejaarliks deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem,
- 4.1.1.2 bestaan uit vyf lede en,
- 4.1.1.3 kan met goedkeuring van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering deur koöptering sy ledetal uitbrei tot tien.

Opdrag

- 4.1.2 Die Raad
- 4.1.2.1 doen voortgaande navorsing van die prediking, erediens en kerkbou, en
- 4.1.2.2 gee voorligting aan die Kerk.

Werkwyse

- 4.1.3 Die Raad
- 4.1.3.1 benoem op sy eerste vergadering 'n voorsitter, vise-voorsitter en sekretaris,
- 4.1.3.2 vergader minstens een keer per jaar,

- 4.1.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergadering, en
- 4.1.3.4 lewer jaarliks aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verslag.

REGLEMENT 4.2

RAAD VIR BELYDENIS EN LITURGIESE GESKRIFTE

Samestelling

- 4.2.1 Die Raad
 - 4.2.1.1 word driejaarliks deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem,
 - 4.2.1.2 bestaan uit sewe lede, en
 - 4.2.1.3 kan met goedkeuring van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering sy ledetal deur koöptering uitbrei tot tien.

Opdrag

- 4.2.2 Die Raad
 - 4.2.2.1 gee advies ten opsigte van die inhoud, funksie en plek van die belydenis- en liturgiese geskrifte in die lewe van die Kerk,
 - 4.2.2.2 doen voortgaande navorsing oor sake wat die belydenisen liturgiese geskrifte raak, en
 - 4.2.2.3 werk op tussenkerklike terrein saam aan sake rakende die belydenisen liturgiese geskrifte.

Werkwyse

- 4.2.3 Die Raad
 - 4.2.3.1 benoem op sy eerste vergadering 'n voorsitter, vise-voorsitter en sekretaris,
 - 4.2.3.2 vergader minstens een keer per jaar,
 - 4.2.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergadering, en
 - 4.2.3.4 lewer jaarliks aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verslag.

REGLEMENT 4.3

RAAD VIR BYBELVERSPREIDING

Samestelling

- 4.3.1 Die Raad word driejaarliks saamgestel en bestaan uit
 - 4.3.1.1 sewe lede benoem deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering,
 - 4.3.1.2 die sekretarisse in kerkverband by die Bybelgenootskap in Suid-Afrika, en
 - 4.3.1.3 'n verteenwoordiger van die NHSV.

Opdrag

- 4.3.2 Die Raad
 - 4.3.2.1 gee voorligting in die Kerk oor verspreiding van die Bybel,
 - 4.3.2.2 beplan en gee voorligting oor die insameling van offergawes vir die daarstelling en verspreiding van die Bybel, en
 - 4.3.2.3 gee advies en hou toesig oor die sekretaris(se) in kerkverband by die Bybelgenootskap in Suid-Afrika.

Werkwyse

- 4.3.3 Die Raad
 - 4.3.3.1 benoem op sy eerste vergadering 'n voorsitter, vise-voorsitter en sekretaris,
 - 4.3.3.2 vergader minstens een keer per jaar,
 - 4.3.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergadering, en
 - 4.3.3.4 lewer jaarliks aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verslag.

REGLEMENT 4.4

RAAD VIR BYBELVERTALING

Samestelling

- 4.4.1 Die Raad
- 4.4.1.1 word driejaarliks deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem, en
- 4.4.1.2 bestaan uit vyf lede.

Opdrag

- 4.4.2 Die Raad werk op tussenkerklike vlak saam aan die vertaling van die Bybel.

Werkwyse

- 4.4.3 Die Raad
- 4.4.3.1 benoem op sy eerste vergadering 'n voorsitter, vise-voorsitter en sekretaris,
- 4.4.3.2 vergader minstens een keer per jaar,
- 4.4.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergadering, en
- 4.4.3.4 lewer jaarliks aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verslag.

REGLEMENT 4.5

RAAD VIR KERKMUSIEK

Samestelling

- 4.5.1 Die Raad
- 4.5.1.1 word driejaarliks deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem,
- 4.5.1.2 bestaan uit vyf lede.

Opdrag

- 4.5.2 Die Raad
- 4.5.2.1 adviseer die Kerk oor die bevordering van kerkmusiek en kerksang,
- 4.5.2.2 bevorder en hou toesig oor die opleiding van kerkkorreliste, en
- 4.5.2.3 werk op tussenkerklike vlak saam aan projekte ter bevordering van kerkmusiek en kerksang.

Werkwyse

- 4.5.3 Die Raad
- 4.5.3.1 benoem op sy eerste vergadering 'n voorsitter, vise-voorsitter en sekretaris,
- 4.5.3.2 vergader minstens een keer per jaar,
- 4.5.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergadering, en
- 4.5.3.4 lewer jaarliks aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verslag.

REGLEMENT 5

KATEGES, JEUGWERK EN ONDERWYS

REGLEMENT 5.1

KATEGES

REGLEMENT 5.1.1

RAAD VIR KATEGES

Samestelling

- 5.1.1.1 Die Raad
- 5.1.1.1.1 bestaan uit nege lede en word driejaarliks deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem.

- 5.1.1.1.2 by 'n tussentydse vakature vul die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die Raad op voordrag van die Raad self aan, en
- 5.1.1.1.3 kan met goedkeuring deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, sy ledetal met kundige persone aanvul tot 'n maksimum van twaalf lede.

Opdrag

- 5.1.1.2 Die Raad
- 5.1.1.2.1 inisiëer en kontroleer in samewerking met Kital navorsing in verband met kategese,
- 5.1.1.2.2 adviseer die Kerk oor die onderrig en toerusting van die jeug wat nog nie belydenis van geloof afgelê het nie,
- 5.1.1.2.3 voorsien die handboeke wat die leerstof soos deur die Algemene Kerkvergadering bepaal, bevat, en
- 5.1.1.2.4 gee leiding aan ringsrade vir kategese.

Werkwyse

- 5.1.1.3 Die Raad
- 5.1.1.3.1 benoem by sy eerste vergadering 'n voorsitter en vise-voorsitter. Die direkteur by Kital, belas met kategese, tree as sekretaris op.
- 5.1.1.3.2 vergader minstens tweekeer per jaar,
- 5.1.1.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergaderings,
- 5.1.1.3.4 publiseer in samewerking met Kital kategesehandboeke, en
- 5.1.1.3.5 lewer jaarliks verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

REGLEMENT 5.1.2

RINGSRAAD VIR KATEGESE

Samestelling

- 5.1.2.1 Die ringsraad word driejaarliks tussen twee gewone sittings van die Algemene Kerkvergadering gevorm deur

- 5.1.2.1.1 'n superintendent wat as voorsitter optree en 'n vise-voorsitter benoem deur die ringsvergadering en wat beide verkieslik predikante moet wees,
- 5.1.2.1.2 'n sekretaris benoem deur die ringsvergadering, en
- 5.1.2.1.3 'n verteenwoordiger uit elke gemeente deur die kerkraad aangewys wat verkieslik die gemeente superintendent of 'n diensdoende kategeet moet wees.
- 5.1.2.1.4 'n Vakature van die ringsuperintendent, vise-voorsitter of sekretaris word deur die ringskommissie aangevul.

Opdrag

- 5.1.2.2 Die Ringsraad
- 5.1.2.2.1 inisieer en koördineer kategesewerksaamhede deur voorligting en leiding aan die gemeentes,
- 5.1.2.2.2 kontroleer die uitvoering van besluite van die Algemene Kerkvergadering en ringsvergadering,
- 5.1.2.2.3 sien toe dat die kategete van die ring deurlopend toegerus word,
- 5.1.2.2.4 kontroleer die jaarverslag van die ringsuperintendent aan die Ringsvergadering, en
- 5.1.2.2.5 identifiseer probleme ten opsigte van die kategese vir voorlegging aan die Ringsvergadering.

Werkwyse

- 5.1.2.3 Die Ringsraad
- 5.1.2.3.1 vergader minstens twee keer per jaar,
- 5.1.2.3.2 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergaderings, en
- 5.1.2.3.3 lewer jaarliks verslag aan die ringsvergadering en aan die Raad vir Kategese.

REGLEMENT 5.2

JEUGWERK

REGLEMENT 5.2.1

RAAD VIR BELYDENDE JEUG

Samestelling

- 5.2.1.1 Die Raad
- 5.2.1.1.1 bestaan uit agt lede en word driejaarliks deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem,
- 5.2.1.1.2 by 'n tussentydse vakature vul die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die Raad op voordrag van die Raad self aan,
- 5.2.1.1.3 kan met goedkeuring van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, sy ledetal met kundige persone uitbrei tot 'n maksimum van tien lede, en
- 5.2.1.1.4 die organiseerder vir jeugwerk is ampshalwe skriba van die Raad.

Opdrag

- 5.2.1.2 Die Raad
- 5.2.1.2.1 gee leiding en voorligting aan die Kerk om die jong belydende lidmate toe te rus vir hulle dienswerk in die wêreld,
- 5.2.1.2.2 bedien die Kerk van advies oor die verkondiging van die evangelie aan en onderrig van die jeug,
- 5.2.1.2.3 gee leiding aan die jeug oor jeugwerk, ontspanning en vryetydsbesteding,
- 5.2.1.2.4 gee in samewerking met die Raad vir Opvoeding en Onderwys voorligting oor hoe om die jeug by die aktiwiteite van die gemeente en die Kerk te betrek, en
- 5.2.1.2.5 hou toesig oor die werk van die organiseerder vir jeugwerk.

Werkwyse

- 5.2.1.3 Die Raad
- 5.2.1.3.1 benoem op sy eerste vergadering 'n voorsitter en vise-voorsitter.

- 5.2.1.3.2 vergader minstens tweekeer per jaar,
- 5.2.1.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergaderings, en
- 5.1.2.3.4 lewer jaarliks verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

REGLEMENT 5.2.2

RINGSRAAD VIR BELYDENDE JEUG

Samestelling

- 5.2.2.1 Die ringsraad word driejaarliks tussen twee gewone sittings van die Algemene Kerkvergadering gevorm deur
 - 5.2.2.1.1 'n ringsuperintendent vir jeugwerk benoem deur die ringsvergadering of ingeval van 'n tussentydse vakature, deur die ringskommissie,
 - 5.2.2.1.2 een jeugouderling of jeugorganiseerder uit elke gemeente, en
 - 5.2.2.1.3 'n voorsitter van elke tak van die Nederduitsch Hervormde Jeugvereniging of, in die geval van 'n studentegemeente, die voorsitter van die Hervormde Studentevereniging in die ring.

Opdrag

- 5.2.2.2 Die ringsraad
 - 5.2.2.2.1 lei en koördineer die jeugwerk binne die ring,
 - 5.2.2.2.2 skakel met die Raad vir die belydende jeug.

Werkwyse

- 5.2.2.3 Die ringsraad
 - 5.2.2.3.1 vergader minstens eenkeer per jaar,
 - 5.2.2.3.2 wys 'n sekretaris uit eie geledere aan,
 - 5.2.2.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergaderings, en
 - 5.2.2.3.4 gee jaarliks verslag van sy werksaamhede aan die ringsvergadering en die Raad vir die belydende jeug.

REGLEMENT 5.3

ONDERWYS

REGLEMENT 5.3.1

RAAD VIR OPVOEDING EN ONDERWYS

Samestelling

- 5.3.1.1 Die Raad
- 5.3.1.1.1 bestaan uit sewe lede en word driejaarliks deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem,
- 5.3.1.1.2 by 'n tussentydse vakature vul die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die Raad op voordrag van die Raad self aan, en
- 5.3.1.1.3 kan met goedkeuring van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, sy ledetal met kundige persone aanvul tot 'n maksimum van tien lede.

Opdrag

- 5.3.1.2 Die Raad
- 5.3.1.2.1 stel deurlopend ondersoek in na die inhoud en betekenis van die Christelike-nasionale karakter, die beleid, die algemene ontwikkeling en die funksionering van die onderwysvoorsiening,
- 5.3.1.2.2 gee aan die Kerk voorligting in alle sake wat die formele, informele en nie-formele opvoeding en onderwys aangaan,
- 5.3.1.2.3 gee voorligting aan ringsrade en kerkrade ten opsigte van hulle taak,
- 5.3.1.2.4 begelei ouers ten opsigte van hulle betrokkenheid en verantwoordelikheid by binne- en buitemuurse skoolaangeleenthede,
- 5.3.1.2.5 stel deurlopend ondersoek in na die algemene stand van die informele Christelike opvoeding met die oog op voorligting aan die Kerk en ouers,
- 5.3.1.2.6 begelei ouers met die informele Christelike opvoeding van hulle kinders,
- 5.3.1.2.7 skakel met ander rade en kerke met die oog op 'n gemeenskaplike strategie, en

- 5.3.1.2.8 gee in samewerking met ander rade aan die Kerk voorligting oor die plek van die nie-belydende lidmaat in die werk van die Kerk.

Werkwyse

- 5.3.1.3 Die Raad
- 5.3.1.3.1 benoem by sy eerste sitting 'n voorsitter, 'n vise-voorsitter en sekretaris,
- 5.3.1.3.2 vergader minstens tweekeer per jaar,
- 5.3.1.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergaderings,
- 5.3.1.3.4 publiseer saam met ander rade van die Kerk en Kital toerustingsmateriaal, en
- 5.3.1.3.5 lewer jaarliks verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

REGLEMENT 5.3.2

RINGSRAAD VIR OPVOEDING EN ONDERWYS

Samestelling

- 5.3.2.1 Die ringsraad word driejaarliks tussen twee gewone sittings van die Algemene Kerkvergadering gevorm deur
- 5.3.2.1.1 'n superintendent wat as voorsitter optree en 'n vise-voorsitter verkies deur die Ringsvergadering en wat beide verkieslik predikante moet wees, en
- 5.3.2.1.2 'n verteenwoordiger uit elke gemeente deur die kerkraad aangewys.
- 5.3.2.1.3 'n Vakature van die superintendent of die vise-voorsitter word deur die Ringskommissie aangevul.

Opdrag

(Moet nog ontvang word)

Werkwyse

- 5.3.2.3 Die ringsraad
- 5.3.2.3.1 vergader minstens tweekeer per jaar,

- 5.3.2.3.2 wys 'n sekretaris aan uit eie geledere,
- 5.3.2.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van vergaderings, en
- 5.3.2.3.4 lewer jaarliks verslag aan die Ringskommissie en aan die Raad vir Opvoeding en Onderwys.

REGLEMENT 5.4

RAAD VIR STUDENTEBEARBEIDING

Samestelling

- 5.4.1 Die Raad
 - 5.4.1.1 word gevorm deur die studenteleraars van die gemeentes Johannesburg-Wes, Bloemfontein, Potchefstroom Studente, Philadelphia, Fonteinedal, Potchefstroom, Pretoria Wes, en
 - 5.4.1.2 die organiseerder vir jeugwerk behartig die skribaats.

Opdrag

- 5.4.2 Die Raad
 - 5.4.2.1 gee advies oor studentebearbeiding, en
 - 5.4.2.2 koördineer gesamentlike projekte wat studentelidmate en studente-gemeentes aanpak.

Werkwyse

- 5.4.3 Die Raad
 - 5.4.3.1 benoem driejaarliks 'n voorsitter en vise-voorsitter
 - 5.4.3.2 vergader minstens een keer per jaar,
 - 5.4.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van elke vergadering, en
 - 5.4.3.4 lewer jaarliks aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verslag.

REGLEMENT 6

APOSTOLAAT

REGLEMENT 6.1

RAAD VIR KERK EN OWERHEID

Samestelling

- 6.1.1 Die Raad word driejaarliks saamgestel en bestaan uit
 - 6.1.1.1 die lede van die Moderamen, en
 - 6.1.1.2 al die lede van die Parlement en die Presidentsraad wat lidmate van die Kerk is.

Opdrag

- 6.1.2 Die Raad
 - 6.1.2.1 bewerk skakeling met lidmate van die Kerk in die owerheidsektor, en
 - 6.1.2.2 adviseer die Kerk met betrekking tot sy getuienis teenoor volk en owerheid.

Werkwyse

- 6.1.3 Die Raad
 - 6.1.3.1 vergader minstens eenkeer per jaar,
 - 6.1.3.2 wys 'n sekretaris uit eie geledere aan,
 - 6.1.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergaderings, en
 - 6.1.3.4 lewer jaarliks verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

REGLEMENT 6.2.1

RAAD VIR EVANGELISASIE

Samestelling

- 6.2.1.1 Die Raad word driejaarliks saamgestel en bestaan uit
 - 6.2.1.1.1 Agt lede benoem deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op voordrag van die uittredende Raad,
 - 6.2.1.1.2 die evangelisasiepredikante en teologiese dosente in die Evangelistiek aan die Universiteit van Pretoria met adviserende stem,
 - 6.2.1.1.3 kundige ampsdraers en lidmate op 'n ad-hoc basis gekoöpteer deur die Raad, en
 - 6.2.1.1.4 by 'n tussentydse vakature van 'n bogenoemde lid vul die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die Raad op voordrag van die Raad aan.

Opdrag

- 6.2.1.2 Die Raad
 - 6.2.1.2.1 bepaal die beginsels vir die evangelisasiewerk,
 - 6.2.1.2.2 beraam planne om nie-gelowiges en buitekerklikes te bereik,
 - 6.2.1.2.3 gee leiding aan ringsrade vir evangelisasie en gemeentes en evalueer hulle werk,
 - 6.2.1.2.4 adviseer evangelisasiepredikante en evalueer hulle werk,
 - 6.2.1.2.5 verskaf literatuur en hulpmiddels by die lees van die Bybel,
 - 6.2.1.2.6 ontwerp, organiseer en bied toerustingskursusse aan, en
 - 6.2.1.2.7 adviseer die Algemene Kerkvergadering en sy Kommissie insake evangelisasie.

Werkwyse

- 6.2.1.3 Die Raad
 - 6.2.1.3.1 benoem by sy eerste sitting 'n voorsitter, vise-voorsitter en sekretaris,
 - 6.2.1.3.2 vergader minstens twee keer per jaar waarvan minstens een keer saam met die ringsuperintendente,
 - 6.2.1.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergaderings, en

- 6.2.1.3.4 lewer jaarliks verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

REGLEMENT 6.2.2.

RINGSRAAD VIR EVANGELISASIE

Samestelling

- 6.2.2.1 Die ringsraad word driejaarliks tussen twee gewone sittings van die Algemene Kerkvergadering gevorm deur
- 6.2.2.1.1 'n superintendent wat as voorsitter optree en 'n vise-voorsitter benoem deur die ringsvergadering en wat beide verkieslik predikante moet wees, en
- 6.2.2.1.2 'n verteenwoordiger uit elke gemeente deur die kerkraad aangewys.
- 6.2.2.1.3 'n Vakature van die superintendent of vise-voorsitter word deur die ringskommissie aangevul.

Opdrag

- 6.2.2.2 Die ringsraad
- 6.2.2.2.1 dien as skakel tussen die Raad vir Evangelisasie en die gemeentes,
- 6.2.2.2.2 voer opdragte van die Raad vir Evangelisasie uit, en
- 6.2.2.2.3 gee leiding oor evangelisasie aan gemeentes.

Werkwyse

- 6.2.2.3 Die ringsraad
- 6.2.2.3.1 wys op sy eerste vergadering 'n sekretaris aan,
- 6.2.2.3.2 vergader minstens eenkeer per jaar,
- 6.2.2.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergaderings, en
- 6.2.2.3.4 lewer jaarliks verslag aan die ringsvergadering en aan die Raad vir Evangelisasie.

REGLEMENT 6.3

JODE, MOSLEMS EN ANDER GODSDIENSTE

RAAD VIR GODSDIENSTE

Samestelling

- 6.3.1 Die Raad word driejaarliks saamgestel en bestaan uit
 - 6.3.1.1 sewe lede benoem deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering,
 - 6.3.1.2 by 'n tussentydse vakature vul die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die Raad op voordrag van die Raad self aan, en
 - 6.3.1.3 kan met goedkeuring van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, sy ledetal met kundige persone aanvul tot tien lede.

Opdrag

- 6.3.2 Die Raad
 - 6.3.2.1 gee leiding aan die Kerk ten opsigte van sy getuienis en apostolaatswerk teenoor
 - 6.3.2.1.1 die Judaïsme,
 - 6.3.2.1.2 die Islam, en
 - 6.3.2.1.3 ander godsdienste waarmee die Kerk in aanraking kom,
 - 6.3.2.2 adviseer die Kerk oor die verhouding tussen die Christelike geloof en die godsdienste, en
 - 6.3.2.3 publiseer in samewerking met Kital toerustingsmateriaal en lektuur vir die werk.

Werkwyse

- 6.3.3 Die Raad
 - 6.3.3.1 wys op sy eerste vergadering 'n voorsitter en sekretaris aan,
 - 6.3.3.2 vergader minstens tweekeer per jaar,
 - 6.3.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergaderings, en

- 6.3.3.4 lewer jaarliks verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

REGLEMENT 6.4

IMMIGRANTE

RAAD VIR ARBEID ONDER IMMIGRANTE

Samestelling

- 6.4.1 Die Raad word driejaarliks saamgestel en bestaan uit
- 6.4.1.1 agt lede benoem deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering wat die verteenwoordigers by die Maatskappy vir Europese Immigrasie insluit.
- 6.4.1.2 By 'n tussentydse vakature vul die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die Raad op voordrag van die Raad self aan.

Opdrag

- 6.4.2 Die Raad
- 6.4.2.1 adviseer die Kerk oor die beste wyse om immigrante te help by die inskakeling by die kerklike en volkslewe, en
- 6.4.2.2 gee voorligting aan die Kerk oor sy verantwoordelikheid teenoor die vreemdeling in sy poorte.

Werkwyse

- 6.4.2 Die Raad
- 6.4.3.1 wys op sy eerste vergadering 'n voorsitter en sekretaris aan,
- 6.4.3.2 vergader minstens tweekeer per jaar,
- 6.4.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergaderings, en
- 6.4.3.4 lewer jaarliks verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

REGLEMENT 6.5

GEVANGENES

RAAD VIR ARBEID ONDER GEVANGENES

Samestelling

- 6.5.1 Die Raad word driejaarliks saamgestel en bestaan uit
 - 6.5.1.1 agt lede benoem deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, en
 - 6.5.1.2 die gevangeneskapelane met adviserende stem.
 - 6.5.1.3 By 'n tussentydse vakature vul die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die Raad op voordrag van die Raad self aan.

Opdrag

- 6.5.2 Die Raad
 - 6.5.2.1 gee voorligting aan die Kerk oor die beste wyse vir die geestelike versorging van gevangenes tydens en na gevangenskap,
 - 6.5.2.2 koördineer en beplan die werk van deeltydse gevangenesbearbeiders in die Kerk, en
 - 6.5.2.3 adviseer en hou toesig oor kapelane vir gevangenesbearbeiding.

Werkwyse

- 6.5.3 Die Raad
 - 6.5.3.1 wys op sy eerste sitting 'n voorsitter en sekretaris aan,
 - 6.5.3.2 vergader minstens tweekeer per jaar,
 - 6.5.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergaderings, en
 - 6.5.3.4 lewer jaarliks verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

REGLEMENT 6.6

SENSUS EN STATISTIEK

REGLEMENT 6.6.1

RAAD VIR SENSUS EN STATISTIEK

Samestelling

- 6.6.1.1 Die Raad vir Sensus en Statistiek word driejaarliks saamgestel en bestaan uit
 - 6.6.1.1.1 'n voorsitter, vise-voorsitter en sekretaris benoem deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, en
 - 6.6.1.1.2 die voorsitters van die ringsrade vir sensus en statistiek.
 - 6.6.1.1.3 'n Tussentydse vakature van die voorsitter, vise-voorsitter of sekretaris, word deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering aangevul.

Opdrag

- 6.6.1.2 Die Raad
 - 6.6.1.2.1 gee voorligting aan die Kerk met betrekking tot kontrole oor die beweging van lidmate,
 - 6.6.1.2.2 gee leiding aan ringsrade vir sensus en statistiek en gemeentes in verband met die jaarlikse sensusopname,
 - 6.6.1.2.3 beplan en evalueer deurlopend die sensusvorm en sensusmetodes, en
 - 6.6.1.2.4 ontvang en verwerk sensusgegevens vir gebruik in die Kerk.

Werkwyse

- 6.6.1.3 Die Raad
 - 6.6.1.3.1 vergader minstens eenkeer per jaar,

- 6.6.1.3.2 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergaderings, en
- 6.6.1.3.3 lewer jaarliks verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

REGLEMENT 6.6.2.

RINGSRAAD VIR SENSUS EN STATISTIEK

Samestelling

- 6.6.2.1 Die ringsraad word driejaarliks saamgestel en bestaan uit
- 6.6.2.1.1 'n voorsitter en sekretaris benoem deur die ringsvergadering, en
- 6.6.2.1.2 een verteenwoordiger benoem deur elke kerkraad.
- 6.6.2.1.3 'n Tussentydse vakature van die voorsitter of sekretaris word deur die ringskommissie aangevul.

Opdrag

- 6.6.2.2 Die ringsraad
- 6.6.2.2.1 versamel en verwerk sensusgegevens uit die gemeentes,
- 6.6.2.2.2 gee leiding aan gemeentes in verband met jaarlikse sensus, en
- 6.6.2.2.3 dien as skakel tussen die Raad vir Sensus en Statistiek en gemeentes.

Werkwyse

- 6.6.2.3 Die ringsraad
- 6.6.2.3.1 vergader minstens eenkeer per jaar,
- 6.6.2.3.2 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergaderings, en
- 6.6.2.3.3 lewer jaarliks verslag aan die ringskommissie.

REGLEMENT 6.7

SENDING

REGLEMENT 6.7.1

SENDINGRAAD

Samestelling

- 6.7.1.1 Die Sendingraad bestaan uit
- 6.7.1.1.1 'n dagbestuur wat driejaarliks tussen twee gewone sittings van die Algemene Kerkvergadering soos volg saamgestel word
- 6.7.1.1.1.1 'n voorsitter, vise-voorsitter en vier lede benoem deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering,
- 6.7.1.1.1.2 die superintendent vir sending ampshalwe met adviserende stem, en
- 6.7.1.1.1.3 die hoof van die Hervormde Teologiese Opleiding met adviserende stem, en
- 6.7.1.1.1.4 die administrateur wat ampshalwe skriba is van die dagbestuur, die Sendingraad en ander benoemde liggame van die Sendingraad.
- 6.7.1.1.2 die ringsuperintendente vir sending of hulle sekundi, aangewys deur die ringsvergadering,
- 6.7.1.1.3 die ander voltydse dosente van die Hervormde Teologiese Opleiding met adviserende stem,
- 6.7.1.1.4 die voorsitter van die Kuratorium vir die Opleiding met adviserende stem,
- 6.7.1.1.5 die voorsitter van die Raad vir Toesig oor die Opleiding met adviserende stem,
- 6.7.1.1.6 die voorsitter van die kommissie van eksaminatore met adviserende stem,
- 6.7.1.1.7 die professor in Sendingwetenskap aan die Fakulteit Teologie (Afd. A) aan die Universiteit van Pretoria met adviserende stem en
- 6.7.1.1.8 persone wat met goedkeuring van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering deur die Sendingraad gekoöpteer is.

Opdrag

- 6.7.1.2 Die Sendingraad
- 6.7.1.2.1 gee leiding aan en hou toesig oor die sendingwerk,
- 6.7.1.2.2 verleen bystand aan die betrokke volkskerke,
- 6.7.1.2.3 adviseer die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor onderhandelinge en ooreenkomste met die owerheid en met ander kerke en liggame, ter bevordering van sendingwerk en bystand aan die betrokke volkskerke,
- 6.7.1.2.4 adviseer die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering oor die benoeming, versorgingsvoordele en status van dienaars van die Woord wat die opleiding moet behartig of oor die benoeming van dienaars van die Woord uit die betrokke volkskerke om met die opleiding behulpsaam te wees,
- 6.7.1.2.5 adviseer die Raad van Finansies oor die verkryging, vervreemding, verbinding en beswaring van onroerende eiendom, die aangaan en toestaan van lenings, die belegging van gelde, die jaarlikse begroting vir sy finansiële behoeftes, asook oor ander sake wat deur die Raad van Finansies ten behoeve van sendingwerk en die betrokke volkskerke behartig word,
- 6.7.1.2.6 is verantwoordelik vir die opleiding van dienaars van die Woord deur
 - 6.7.1.2.6.1 vereistes vir toelating tot die opleiding, die proponentseksamen en die toelating as kandidaat in die heilige diens neer te lê,
 - 6.7.1.2.6.2 toesig te hou oor die opleiding,
 - 6.7.1.2.6.3 te sorg dat proponentseksamen afgeneem word van studente wat hulle studies voltooi het,
 - 6.7.1.2.6.4 reëlins te tref vir die toelating en ordening van dienaars van die Woord
- 6.7.1.2.7 stel 'n raad vir toesig oor die Hervormde Teologiese Opleiding, 'n kuratorium, 'n proponentseksamenkommissie en 'n beplanningskommissie aan,
- 6.7.1.2.8 is verantwoordelik vir die ordelike inrigting en administrasie van kerke wat ontstaan,
- 6.7.1.2.9 lei kerke tot kerkregtelike, finansiële en teologiese selfstandigheid,
- 6.7.1.2.10 bemiddel tussen die Kerk en kerke,
- 6.7.1.2.11 hou toesig oor ringsrade, en
- 6.7.1.2.12 maak op die laaste vergadering van sy termyn aanbevelings oor die benoeming van die dagbestuur.

Werkwyse

- 6.7.1.3 Die Sendingraad
- 6.7.1.3.1 vergader minstens eenkeer per jaar,
- 6.7.1.3.2 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergaderings,
- 6.7.1.3.3 ontvang jaarliks verslag van die dagbestuur wat op sy beurt minstens driekeer per jaar vergader,
- 6.7.1.3.4 lewer jaarliks verslag aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering.

REGLEMENT 6.7.2

RAAD VIR TOESIG OOR DIE HERVORMDE TEOLOGIESE OPLEIDING

Samestelling

- 6.7.2.1 Die Raad bestaan uit
- 6.7.2.1.1 drie predikante en twee lidmate van die Kerk wat ook ampsdraers mag wees en wat driejaarliks deur die Sendingraad benoem word,
- 6.7.2.1.2 die superintendent vir sending,
- 6.7.2.1.3 die administrateur met adviserende stem,
- 6.7.2.1.4 die hoof van die Hervormde Teologiese Opleiding met adviserende stem, en
- 6.7.2.1.5 enige persoon wat deur die Raad om advies, met goedkeuring van die dagbestuur, gekoöpteer word, met adviserende stem.

Opdrag

- 6.7.2.2 Die Raad
- 6.7.2.2.1 hou toesig oor
- 6.7.2.2.1.1 die dosente, en hulle diensvoorwaardes,
- 6.7.2.2.1.2 die leergange en kursusse,
- 6.7.2.2.1.3 al die aktiwiteite in verband met die Opleiding,
- 6.7.2.2.1.4 die fisiese opset van die Opleiding,

- 6.7.2.2.1.5 die uitvoering van opdragte van die Sendingraad aan ander instansies in verband met die Opleiding.
- 6.7.2.2.2 behandel die verslae en aanbevelings van
 - 6.7.2.2.2.1 die hoof van die Opleiding,
 - 6.7.2.2.2.2 die dosentevergadering,
 - 6.7.2.2.2.3 die kuratorium, en
 - 6.7.2.2.2.4 die eksamenkommissie.
- 6.7.2.2.3 voer opdragte van die Sendingraad uit, en
- 6.7.2.2.4 adviseer die Sendingraad ten opsigte van alle sake waaroor die Raad toesig hou en oor alle verslae wat die Raad behandel.

Werkwyse

- 6.7.2.3 Die Raad
 - 6.7.2.3.1 vergader minstens tweekeer per jaar,
 - 6.7.2.3.2 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergaderings,
 - 6.7.2.3.3 lewer jaarliks verslag aan die Sendingraad.

REGLEMENT 6.7.3

KURATORIUM VIR DIE HERVORMDE TEOLOGIESE OPLEIDING

Samestelling

- 6.7.3.1 Die Kuratorium word driejaarliks saamgestel en bestaan uit
 - 6.7.3.1.1 'n voorsitter, sekretaris en nog 'n lid wat al drie predikante van die Kerk moet wees, benoem deur die sendingraad,
 - 6.7.3.1.2 drie predikante uit, en benoem deur die betrokke volkskerk,
 - 6.7.3.1.3 die superintendent vir sending met adviserende stem,
 - 6.7.3.1.4 die voltydse dosente aan die Hervormde Teologiese Opleiding met adviserende stem, en
 - 6.7.3.1.5 enige persoon wat deur die Kuratorium gekoöpteer word met adviserende stem.

Opdrag

- 6.7.3.2 Die Kuratorium
- 6.7.3.2.1 evalueer en keur studente voor toelating tot die Hervormde Teologiese Opleiding,
- 6.7.3.2.2 sien toe dat studente wat toegelaat word aan alle vereistes voldoen,
- 6.7.3.2.3 adviseer die sendingraad en die betrokke volkskerk oor alle sake wat die studente raak,
- 6.7.3.2.4 ontvang die volgende stukke van die kandidate vir die proponentseksamen
- 6.7.3.2.4.1 'n bewys van lidmaatskap,
- 6.7.3.2.4.2 'n bewys dat hy die finale eksamen geslaag het,
- 6.7.3.2.4.3 'n getuigskrif van die kerkraad van die gemeente waaraan hy behoort,
- 6.7.3.2.4.4 'n getuigskrif deur die hoof van die Hervormde Teologiese Opleiding,
- 6.7.3.2.4.5 minstens twee afskrifte van sy proefpreek, en
- 6.7.3.2.5 gaan die stukke wat van kandidate vereis word vir die proponentseksamen na en stel die proponentseksamenkommissie in kennis wie toegelaat word.

Werkwyse

- 6.7.3.3 Die Kuratorium
- 6.7.3.3.1 vergader minstens tweekeer per jaar,
- 6.7.3.3.2 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergaderings, en
- 6.7.3.3.3 lewer jaarliks verslag aan die Sendingraad en aan die Raad vir Toesig.

REGLEMENT 6.7.4

PROONENTSEKSAMENKOMMISSIE

Samestelling

- 6.7.4.1 Die Proponentseksamenkommissie word driejaarliks saamgestel en bestaan uit

- 6.7.4.1.1 die voorsitter van die Sendingraad of sy verteenwoordiger, wat ook as voorsitter van die kommissie optree,
- 6.7.4.1.2 twee lede van die dagbestuur van die Sendingraad,
- 6.7.4.1.3 twee lede van die sinodale kommissie van die betrokke volkskerk, en
- 6.7.4.1.4 'n lid van die sendingkommissie van die Hervormde Kerk in Suidelike Afrika.

Opdrag

- 6.7.4.2 Die kommissie
 - 6.7.4.2.1 neem jaarliks die proponentseksamen wat uit twee dele bestaan af van kandidate wat hulle teologiese studies voltooi het,
 - 6.7.4.2.2 ontvang skriftelike verslag oor die proefpreke wat die eerste deel van die eksamen is,
 - 6.7.4.2.3 bepaal in die tweede deel van die eksamen wat die, kandidaat se kennis is van
 - 6.7.4.2.3.1 die Heilige Skrif, belydenisskrifte, kerkwet en bepalinge,
 - 6.7.4.2.3.2 vergaderingprosedure, verkiesing van ampsdraers en afgevaardigdes, hou van boeke en registers, opstel van verslae en korrespondensievoering, en
 - 6.7.4.2.3.3 ongelowige volksgenote, sektes en heidene,
 - 6.7.4.2.4 bepaal of die gesindheid van die kandidaat teenoor die amp en sy teologiese kennis sodanig is dat hy die evangelie suksesvol sal kan bedien,
 - 6.7.4.2.5 sien toe dat die voorsitter 'n sertifikaat met die name van die kandidate wat geslaag het aan die verteenwoordigers van die betrokke volkskerk oorhandig vir voorlegging aan die betrokke sinodale kommissie,
 - 6.7.4.2.6 gee leiding aan die betrokke sinodale kommissie om die suksesvolle kandidate na legitimasie van 'n akte van toelating te voorsien en beroepbaar te stel, en
 - 6.7.4.2.7 ondersoek die leer en lewenswandel van predikante en proponente uit ander kerke wat as dienaars van die Woord by die betrokke volkskerk wil aansluit en maak 'n aanbeveling by die sinodale kommissie.

Werkwyse

- 6.7.4.3 Die kommissie
- 6.7.4.3.1 word opgeroep deur die voorsitter wat die tyd en plek van die proefpreek en gesprek bepaal (die twee lede van die sinodale kommissie van die betrokke volkskerk woon die proefpreek by en doen skriftelik verslag aan die voorsitter),
- 6.7.4.3.2 voer as tweede deel van die eksamen met elke kandidaat 'n gesprek met sy proefpreek as uitgangspunt, en
- 6.7.4.3.3 lewer jaarliks verslag aan die Raad vir Toesig en die Sendingraad.

REGLEMENT 6.7.5

BEPLANNING= EN ADVIESKOMMISSIE

Samestelling

- 6.7.5.1 Die kommissie word driejaarliks saamgestel en bestaan uit
- 6.7.5.1.1 die vise-voorsitter van die Sendingraad wat voorsitter is,
- 6.7.5.1.2 twee lede van die dagbestuur deur die dagbestuur aangewys,
- 6.7.5.1.3 die hoof van die Hervormde Teologiese Opleiding,
- 6.7.5.1.4 die hoof van die departement Sendingwetenskap en die hoof van die departement Praktiese Teologie aan die Hervormde Teologiese Opleiding,
- 6.7.5.1.5 twee ringsuperintendente deur die Sendingraad aangewys,
- 6.7.5.1.6 die superintendent vir sending, en
- 6.7.5.1.7 twee gekoöpteerde lidmate van die Kerk wat ook ampsdraers kan wees.

Opdrag

- 6.7.5.2 Die kommissie
- 6.7.5.2.1 gee advies aan 'n eweknie uit die betrokke volkskerk in verband met die
- 6.7.5.2.1.1 opsig, toesig en tug oor die dienaars van die Woord,

- 6.7.5.2.1.2 traktement en toelaes van die dienaars van die Woord,
- 6.7.5.2.1.3 ordelike inrigting en administrasie van gemeentes,
- 6.7.5.2.2 stel jaarliks 'n begroting op
- 6.7.5.2.2.1 saam met 'n eweknie van die betrokke volkskerk vir daardie kerk, en
- 6.7.5.2.2.2 ten opsigte van die hele opset van die sending, en
- 6.7.5.2.3 doen alle beplanning en stel voorkeurlyste vas oor alle fasette van die sending.

Werkwyse

- 6.7.5.3 Die kommissie
- 6.7.5.3.1 vergader minstens tweekeer per jaar,
- 6.7.5.3.2 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergaderings, en
- 6.7.5.3.3 lewer jaarliks verslag aan die dagbestuur van die Sendingraad.

REGLEMENT 6.7.6

DIE SUPERINTENDENT VIR SENDING

Benoeming

- 6.7.6.1 Die Superintendent vir Sending word deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering op voordrag van die Sendingraad benoem.

Opdrag

- 6.7.6.2 Die Superintendent
- 6.7.6.2.1 sorg daarvoor dat die besluite van die Sendingraad uitgevoer word,
- 6.7.6.2.2 dien as mondstuk van die Kerk by die vergaderings, ampsdraers en lidmate van die betrokke volkskerke,
- 6.7.6.2.3 sorg daarvoor dat die Raad goed ingelig bly oor die verloop van sake op die verskillende arbeidsvelde,
- 6.7.6.2.4 sorg vir die organisasie en konsolidasie van gemeentes van die betrokke volkskerke om hulle tot selfstandigheid te lei,

- 6.7.6.2.5 gee leiding by die vorming van nuwe gemeentes van die betrokke volkskerke,
- 6.7.6.2.6 bestendig en bevorder die sendingverantwoordelikheid by die betrokke volkskerke,
- 6.7.6.2.7 is mede-verantwoordelik vir die beplanning en instandhouding van die opleiding van dienaars van die Woord, en skenk ook aandag aan die werwing van studente, praktiese voorligting aan studente oor die administrasie en organisasie van gemeentes, en indiensopleiding van dienaars van die Woord,
- 6.7.6.2.8 besoek gereeld alle gemeentes van die betrokke volkskerke om leiding aan dienaars van die Woord, kerkrade en gemeentes te gee, en om toesig oor hulle werk te hou,
- 6.7.6.2.9 skakel met ringsrade en koördineer so die kersteningswerk van die Kerk,
- 6.7.6.2.10 is verantwoordelik vir die voorsiening van literatuur aan die betrokke volkskerke, byvoorbeeld belydenisskrifte, formuliere en gebede, wet en bepalinge, katkisasieboeke en ander ter sake literatuur, en
- 6.7.6.2.11 verskaf inligting aan die Kerk oor die betrokke volkskerke.

Werkwyse

- 6.7.6.3 Die Superintendent reël sy werkwyse in oorleg met die dagbestuur van die Sendingraad en die Administrateur.

REGLEMENT 6.7.7

DIE RINGSENDINGRAAD

Samestelling

- 6.7.7.1 Die ringsendingraad bestaan uit
 - 6.7.7.1.1 'n ringsuperintendent vir sending wat as voorsitter optree, 'n vise-superintendent wat 'n ouderling kan wees en 'n skriba, driejaarliks tussen twee gewone sittings van die Algemene Kerkvergadering aangewys deur die ringsvergadering,
 - 6.7.7.1.2 'n ouderling en 'n sekundus benoem deur elke kerkraad, en

6.7.7.1.3 hoogstens vyf lidmate uit die ring deur die ringsendingraad gekoöpteer.

6.7.7.1.4 'n Tussentydse vakature van die superintendent, die vise-superintendent of die skriba word deur die ringskommissie gevul.

Opdrag

6.7.7.2 Die ringsendingraad

6.7.7.2.1 gee leiding aan en sorg vir sendingwerk en bystand aan die betrokke volkskerke binne die ring of in 'n gebied wat die Sendingraad bepaal,

6.7.7.2.2 gee leiding oor die uitbetaling van traktement en voorregte aan dienaars van die Woord in sy gebied,

6.7.7.2.3 hou toesig oor die vorming van gemeentes, die administrasie en beheer oor fondse, die boeke en registers,

6.7.7.2.4 lê jaarliks 'n begroting vir sy finansiële behoeftes aan die Sendingraad voor,

6.7.7.2.5 lei gemeentes tot selfstandigheid,

6.7.7.2.6 vorm met goedkeuring van die Sendingraad nuwe gemeentes, en

6.7.7.2.7 gee advies in verband met besware en klagtes teen dienaars van die Woord en meld dit aan die Sendingraad.

Werkwyse

6.7.7.3 Die ringsendingraad

6.7.7.3.1 vergader minstens eenkeer per jaar,

6.7.7.3.2 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergaderings, en

6.7.7.3.3 lewer jaarliks verslag aan die ringsvergadering en die Sendingraad.

REGLEMENT 6.7.8

RINGSUPERINTENDENT VIR SENDING

Benoeming

- 6.7.8.1 Die ringsuperintendent word driejaarliks tussen twee gewone sittings van die Algemene Kerkvergadering deur die ringsvergadering benoem.

Opdrag

- 6.7.8.2 Die ringsuperintendent
- 6.7.8.2.1 sorg vir die uitvoering van die besluite van die ringsendingraad,
- 6.7.8.2.2 dien as mondstuk van die ringsendingraad by dienaars van die Woord, kerkraadslede en lidmate van gemeentes van sowel die Kerk as die betrokke volkskerke in sy gebied, en
- 6.7.8.2.3 sorg daarvoor dat die ringsendingraad ingelig bly oor die verloop van sake in sy gebied.

Werkwyse

- 6.7.8.3 Die ringsuperintendent
- 6.7.8.3.1 reël in oorleg met die ringsendingraad sy werkwyse, en
- 6.7.8.3.2 hy word in die uitvoering van sy taak deur predikante en kerkrade in die ring van die nodige hulp voorsien.

REGLEMENT 6.7.9

DIE HERVORMDE TEOLOGIESE OPLEIDING

Plek van oprigting

Die opleiding is kragtens besluit van die Algemene Kerkvergadering opgerig te Klipdrif, distrik Pretoria.

Samestelling

- 6.7.9.1 Die Opleiding bestaan uit
- 6.7.9.1.1 'n hoof,
- 6.7.9.1.2 voltydse dosente,
- 6.7.9.1.3 deeltydse dosente, en
- 6.7.9.1.4 ander personeel

6.7.9.2 Die hoof

Aanstelling

- 6.7.9.2.1 Die hoof word deur die Sendingraad op voordrag van die dosentevergadering aangestel.

Opdrag

- 6.7.9.2.2 Die hoof is verantwoordelik vir

- 6.7.9.2.2.1 die uitvoering van besluite van die Raad vir Toesig,
6.7.9.2.2.2 leiding ten opsigte van akademiese en administratiewe aangeleenthede van die Opleiding, en
6.7.9.2.2.3 die finansiële aangeleenthede van die opleiding in samewerking met die Raad vir Toesig, die Sendingraad en die Raad van Finansies.

Werkwyse

- 6.7.9.2.3 Die hoof reël in oorleg met die Raad vir Toesig self sy werkwyse en lewer tweekeer per jaar verslag aan die Raad vir Toesig en aan die Kuratorium.

6.7.9.3 Voltydse dosente

6.7.9.3.1 Benoeming

- 6.7.9.3.1.1 Slegs dienaars van die Woord word as voltydse dosente benoem.

- 6.7.9.3.1.2 By die benoeming van 'n voltydse dosent word die volgende prosedure gevolg:

- 6.7.9.3.1.2.1 Die Raad vir Toesig benoem in opdrag van die Sendingraad en op voordrag van die dosentevergadering 'n dosent vir 'n bepaalde vakopdrag.

- 6.7.9.3.1.2.2 Die benoeming word deur die Sendingraad met advies aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering vir goedkeuring voorgelê.

- 6.7.9.3.1.2.3 Indien die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering die benoeming nie goedkeur nie, word die saak na die Raad vir Toesig terug verwys.

- 6.7.9.3.1.2.4 Indien ooreenstemming nie bereik word nie, vergader die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering, die dagbestuur van die Sendingraad en die Raad van Toesig onder leiding van die voorsitter van die Raad vir Toesig en maak 'n benoeming.

- 6.7.9.3.1.3 Die vakopdrag van 'n voltydse dosent kan in gesamentlike sitting van die dagbestuur van die Sendingraad en die Raad vir Toesig gewysig word.

Opdrag

- 6.7.9.3.2 Die dosente het die opdrag om
- 6.7.9.3.2.1 studente op te lei en hulle as dienaars van die Woord te vorm,
- 6.7.9.3.2.2 toesig oor die vordering en gedrag van die studente te hou,
- 6.7.9.3.2.3 die teologiese arbeid deur voordragte en publikasies te bevorder,
- 6.7.9.3.2.4 die Kerk en die volk van advies te bedien met die oog op die bevordering van die voortgang van die verkondiging van die evangelie,
- 6.7.9.3.2.5 wanneer uitgenooi Woord en Sakramente te bedien.

6.7.9.4 Dosentevergadering

Samestelling

- 6.7.9.4.1 Die dosentevergadering bestaan uit al die voltydse dosente.

Opdrag

- 6.7.9.4.2 Die dosentevergadering
- 6.7.9.4.2.1 voer opdragte van die Sendingraad, die Raad vir Toesig en die Kuratorium uit,
- 6.7.9.4.2.2 doen aanbevelings aan die Raad vir Toesig oor dosente, ander personeel, akademiese aangeleenthede en alle behoeftes van die Opleiding,
- 6.7.9.4.2.3 lê die behoeftes van die dosente voor aan die Raad vir Toesig en adviseer die Kuratorium,
- 6.7.9.4.2.4 adviseer die Kuratorium oor die gedrag en vordering van studente, en
- 6.7.9.4.2.4 gee advies in sake wat die belydenis en liturgie raak aan die Sendingraad en die sinodale kommissie van die betrokke volkskerk.

Werkwyse

- 6.7.9.4.3 Die dosentevergadering

- 6.7.9.4.3.1 kies op sy eerste vergadering na 'n gewone Algemene Kerkvergadering 'n voorsitter wat as hoof by die Sendingraad aanbeveel word,
- 6.7.9.4.3.2 kies op dieselfde vergadering ook 'n vise-voorsitter en sekretaris,
- 6.7.9.4.3.3 vergader minstens eenkeer per jaar,
- 6.7.9.4.3.4 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergaderings, en
- 6.7.9.4.3.5 lewer tweekeer per jaar verslag aan
 - 6.7.9.4.3.5.1 die Raad vir Toesig oor alle opleiding, en
 - 6.7.9.4.3.5.2 die Kuratorium oor die gedrag en vordering van die studente.

REGLEMENT 7

VERBAND MET ANDER KERKE

REGLEMENT 7.1

RAAD VIR EKUMENIESE SAKE

Samestelling

- 7.1.1 Die Raad word driejaarliks deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem en bestaan uit elf lede.

Opdrag

- 7.1.2 Die Raad
 - 7.1.2.1 adviseer die Kerk oor tussenkerklike kontak, en
 - 7.1.2.2 doen voortgaande navorsing oor tussenkerklike verhoudinge.

Werkwyse

- 7.1.3 Die Raad
 - 7.1.3.1 benoem op sy eerste vergadering 'n voorsitter, vise-voorsitter en sekretaris,
 - 7.3.1.2 vergader minstens een keer per jaar,
 - 7.3.1.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergadering, en
 - 7.3.1.4 publiseer materiaal oor tussenkerklike verhoudinge, en

- 7.3.1.5 lewer jaarliks aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verslag.

REGLEMENT 7.2

RAAD VIR GESPREK MET SUSTERKERKE

Samestelling

- 7.2.1 Die Raad word driejaarliks deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem en bestaan uit sewe lede.

Opdrag

- 7.2.2 Die Raad
- 7.2.2.1 doen voortgaande navorsing oor die gesprek met die susterkerke,
- 7.2.2.2 beplan en voer gesprek met die ander susterkerke, en
- 7.2.2.3 adviseer die Kerk oor die korrekte onderlinge verhouding.

Werkwyse

- 7.2.3 Die Raad
- 7.2.3.1 benoem op sy eerste vergadering 'n voorsitter, vise-voorsitter en sekretaris,
- 7.2.3.2 vergader minstens een keer per jaar,
- 7.2.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergadering, en
- 7.2.3.4 lewer jaarliks aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verslag.

REGLEMENT 7.3

RAAD VIR GESPREK MET ANDER DENOMINASIES

Samestelling

- 7.3.1 Die Raad word driejaarliks deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem en bestaan uit sewe lede.

Opdrag

- 7.3.2 Die Raad
- 7.3.2.1 doen voortgaande navorsing oor sektariese groepe,
- 7.3.2.2 beplan en voer gesprekke met sulke denominasies, en
- 7.3.2.3 adviseer die Kerk oor die korrekte onderlinge verband.

Werkwyse

- 7.3.3 Die Raad
- 7.3.3.1 benoem op sy eerste vergadering 'n voorsitter, vise-voorsitter en sekretaris,
- 7.3.3.2 vergader minstens een keer per jaar,
- 7.3.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergadering, en
- 7.3.3.4 lewer jaarliks aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verslag.

REGLEMENT 8

PUBLIKASIES EN BERIGGEWING

REGLEMENT 8.1

REDAKSIE VAN DIE HERVORMER

Samestelling

- 8.1.1 Die Redaksie word gevorm deur
- 8.1.1.1 tien lede wat driejaarliks deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem word, en
- 8.1.1.2 die administrateur behartig die skribaats.

Opdrag

- 8.1.2 Die Redaksie
- 8.1.2.1 beplan saam met die Redakteur van Die Hervormer,
- 8.1.2.2 gee voorligting in die Kerk oor die benutting van die blad,

- 8.1.2.3 hou toesig oor en adviseer die Redakteur, en
- 8.1.2.4 adviseer die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering by die benoeming van 'n Redakteur.

Werkwyse

- 8.1.3 Die Redaksie
- 8.1.3.1 benoem op sy eerste vergadering 'n voorsitter en vise-voorsitter,
- 8.1.3.2 vergader minstens een keer per jaar,
- 8.1.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergadering, en
- 8.1.3.4 lewer jaarliks aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verslag.

REGLEMENT 8.2

REDAKSIE VAN DIE ALMANAK

Samestelling

- 8.2.1 Die Redaksie word gevorm deur
- 8.2.1.1 drie lede wat driejaarliks deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem word, en
- 8.2.1.2 die administrateur behartig die skribaats.

Opdrag

- 8.2.2 Die Redaksie
- 8.2.2.1 beplan die Almanak,
- 8.2.2.2 gee voorligting in die Kerk oor die benutting van die blad, en
- 8.2.2.3 bepaal en adviseer die Kerk oor die trefkrag van die blad.

Werkwyse

- 8.2.3 Die Redaksie
- 8.2.3.1 benoem op sy eerste vergadering 'n Redakteur wat as voorsitter optree,

- 8.2.3.2 vergader minstens een keer per jaar,
- 8.2.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergadering, en
- 8.2.3.4 lewer jaarliks aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verslag.

REGLEMENT 8.3

REDAKSIE VAN DIE BYBELSE DAGBOEK

Samestelling

- 8.3.1 Die Redaksie bestaan uit drie lede wat driejaarliks deur die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering benoem word.

Opdrag

- 8.3.2 Die Redaksie
 - 8.3.2.1 beplan in oorleg met die Redaksie van die Almanak en die Raad vir Kategese die inhoud van die Dagboek,
 - 8.3.2.2 gee voorligting in die Kerk oor die benutting van die Dagboek, en
 - 8.3.2.3 bepaal en adviseer die Kerk oor die trefkrag van die Dagboek.

Werkwyse

- 8.3.3 Die Redaksie
 - 8.3.3.1 benoem op sy eerste vergadering 'n Redakteur wat as voorsitter optree en 'n sekretaris,
 - 8.3.3.2 vergader minstens een keer per jaar,
 - 8.3.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergadering, en
 - 8.3.3.4 lewer jaarliks aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verslag.

REGLEMENT 8.4

REDAKSIE VAN DIE HERVORMDE TEOLOGIESE STUDIES

Samestelling

- 8.4.1 Die Redaksie bestaan uit al die voltydse dosente in die teologie aan die Fakulteit Teologie (Afd. A) van die Universiteit van Pretoria.

Opdrag

- 8.4.2 Die Redaksie
- 8.4.2.1 beplan en publiseer die blad,
- 8.4.2.2 gee voorligting in die Kerk oor die benutting van die blad,
- 8.4.2.3 stel die blad buite die Kerk bekend, en
- 8.4.2.4 hou toesig oor en adviseer die Redakteur.

Werkwyse

- 8.4.3 Die Redaksie
- 8.4.3.1 benoem driejaarliks 'n voorsitter, vise-voorsitter, sekretaris en Redakteur,
- 8.4.3.2 vergader minstens een keer per jaar,
- 8.4.3.3 hou notule van die verrigtinge en besluite van die vergadering, en
- 8.4.3.4 lewer jaarliks aan die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering verslag.

AANBEVELING

- * Die vergadering handel oor die voorgelegde Konsep Kerkwet en Reglement van Orde.

3. RAAD VIR REGSADVIES

Die vergadering kies 'n Raad vir Regsadvies aan die hand van Bepaling 142, wat soos volg lui:

- * Die Raad vir Regsadvies bestaan uit vyf lede wat deur die Algemene Kerkvergadering benoem word uit 'n naamlys wat die moderamen aan hom voorlê. (Kyk Bepaling 12.6 (b) (iv) en 12.9).

Volgens Bepaling 12.9 word die Algemene Kerkvergadering in sy keuse nie tot sy lede beperk nie. Lede van die Kommissie van die Algemene Kerkvergadering is egter nie verkiesbaar nie.

Die naamlys van die moderamen sal aan die vergadering voorgelê word.

AANBEVELING

- * Die Algemene Kerkvergadering benoem vyf lede op die Raad vir Regsadvies.

RONDVRAAG

Lede van die vergadering word vriendelik versoek om sake wat nie in die agenda aangeraak is nie maar wat hulle tog voor die vergadering wil lê, voor te lê by die agendapunt wat daarop betrekking het sodat daar nie aan die einde van die vergadering sake te berde kom waaroor reeds gehandel is nie.

BEDANKINGS EN AFSLUITING

Die voorsitter spreek bedankings uit en sluit die vergadering af met Skriflesing, oordenking, gebed en sang.

Die agendakommissie vertrou dat die agenda so ingerig is dat dit bygedra het tot 'n geseënde, vrugbare en ordelike vergadering.

DIE AGENDAKOMMISSIE
DIE MODERAMEN EN
ADMINISTRATEUR

PRETORIA

10 APRIL 1989

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

BYLAE VIR FINANSIËLE STATE

<u>1. RAAD VAN FINANSIES</u>	<u>BYLAE</u>	<u>BLADSY</u>
Balansstaat.....		1 - 2
Bylae van Opgehoopte Fondse en Tekorte....	A	3 - 9
Bylae van Vaste Eiendom.....	B	10 - 14
Bylae van meubels, toerusting en.....		
vervoermiddels	C	15 - 16
Bylae van debiteure.....	D	17
Bylae van kontant op hande en op		
belegging.....	E	18
Algemene Kerkfonds Inkomste- en		
Uitgawerekening.....		19 - 21
Administrateurskantoor.....		22 - 23
Afdeling Instandhouding Balansstaat.....		24
Afdeling Instandhouding Inkomste- en		
Uitgawerekening.....		25
Hospitaalbearbeiding Balansstaat.....		26
Hospitaalbearbeiding Inkomste- en		
Uitgawerekening.....		27
Studentebearbeiding Balansstaat.....		28
Studentebearbeiding Inkomste- en		
Uitgawerekening.....		29
Evangelisasiestandplase Balansstaat.....		30
Evangelisasiestandplase Inkomste- en		
Uitgawerekening.....		31
Bearbeiding van Bejaardes Inkomste- en		
Uitgawerekening.....		32
Pastorale Verwysingsdiens Inkomste- en		
Uitgawerekening.....		33
Konservatorium vir Kerkmusiek Inkomste-		
en Uitgawerekening.....		34
Generaal Pretoriusgebou Balansstaat.....		35
Generaal Pretoriusgebou Inkomste- en		
Uitgawerekening.....		36
Dirk van der Hoffgebou Balansstaat.....		37
Dirk van der Hoffgebou Inkomste- en		
Uitgawerekening.....		38
Barton Keepgebou Balansstaat.....		39
Barton Keepgebou Inkomste- en		
Uitgawerekening.....		40
Jacob Marestraat Eiendom Balansstaat.....		41
Jacob Marestraat Eiendom Inkomste- en		
Uitgawerekening.....		42
Minnaarstraat Eiendom Balansstaat.....		43

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

BYLAE VIR FINANSIËLE STATE

	<u>BYLAE</u>	<u>BLADSY</u>
Minnaarstraat Eiendom Inkomste- en Uitgawerekening.....		44
Raad vir Belydende Jeug Balansstaat.....		46 - 46
Raad vir Belydende Jeug Inkomste- en Uitgawerekening.....		47
Raad vir Belydende Jeug Bedryfsrekening Kampterreine.....		48
Raad vir Kategese Balansstaat.....		49
Raad vir Kategese Inkomste- en Uitgawerekening.....		50
Sendingraad Balansstaat.....		51 - 52
Sendingraad Teologiese Opleidingsrekening Inkomste- en Uitgawerekening.....		53
Sendingraad Sendingwerkrekening..		54
Fonds vir Gemeente-Opbou Balansstaat.....		55
Fonds vir Gemeente-Opbou Inkomste- en Uitgawerekening.....		56
Teologiese Opleidingsfonds Balansstaat....		57 - 58
Teologiese Opleidingsfonds Inkomste- en Uitgawerekening.....		59
Teologiese Opleidingsfonds Bylae van Beursfondse.....	F	60
Teologiese Opleidingsfonds Bylae van Diverse Fondse.....	G	61 - 62
Staat van Bron en Aanwending van Fondse.....		63 - 64

PREDIKANTE PENSIOEN- EN WEDUWEE EN WESEFONDS

Balansstaat.....	
Inkomste- en Uitgawerekening.....	

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

BALANSSTAAT SOOS OP 31 DESEMBER 1988

		<u>BYLAE</u>	<u>1985</u>	<u>1988</u>
<u>OPGEHOOPTE FONDSE, TEKORTE EN LASTE</u>				
<u>OPGEHOOPTE FONDSE</u>				
* Algemene Kerkfonds	A2	R	311 129	R 352 421
* Algemene Reserwe	A3	R	88 163	R 180 827
* Arushafonds		R	2 022	R 2 022
* Bearbeiding Bejaardes	A4	R	(345)	R 2 450
* Evangelisasie Standplase		R	12 053	R 39 735
* Fonds vir Gemeente Opbou		R	422 686	R 706 194
* Generaal Pretorius Gebou		R 1	093 794	R 1 546 356
* Hospitaalbearbeiding		R	19 951	R 98 073
* Jacob Marestraat Eiendom		R	39 823	R 65 592
* Kapitaalvoorsieningsfonds	A5	R 3	267 435	R 4 594 533
* Konservatorium vir Kerkmusiek	A6	R	22 661	R 5 523
* Minnaarstraat Eiendom		(R	4 828)	R 348 789
* NHSV Hoofbestuur	A8	R	69 538	R 105 172
* Pastorale Verwysingsdiens	A9	R	5 485	R 1 690
* Raad vir Belydende Jeug		R	49 747	R 38 385
* Raad vir Kategese	A10	R	22 444	R 2 603
* Sendingraad	A11	R	243 598	R 286 253
* Sentrale Fonds vir Publikasies	A12	R	30 646	R 39 646
* Teologiese Opleidingsfonds	A13	R	955 533	R 1 136 047
* Van der Hoff Studiefonds	A15	R	54 774	R 78 527
* Verhuurde eiendomme	A16	R	12 969	R 13 010
* Versekeringsfonds	A17	R	127 127	R 185 646
* Eiendomsreserwe			-	R 8 428 733
* Christelike Vrou			-	R 33 866
* Studentebearbeiding		R	2 251	R 16 338
* Reserwerekening Administrasie	A18	R	437 185	R -
* Argief en Museum	A19	R	22 621	R -
			R 7 308 462	R 18 308 431
<u>MIN: OPGEHOOPTE TEKORTE</u>			(R 550 269)	R 8 558 688
* Administrateurskantoor	A1		(600 955)	880 873
* Afdeling Instandhouding			75 079	-
* Barton Keep			37 391	32 200
* Dirk van der Hoffgebou			11 909	51 630
* Sake Bedrywe			(100 360)	7 346 609
* Kital	A7		-	230 336
* Magasynrekening			26 667	-
* Tydskrifafdeling	A14		-	17 040
<u>Netto Opgehoopte Fondse OORGEDRA</u>			R 7 858 731	R 9 749 743

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

BALANSSTAAT SOOS OP 31 DESEMBER 1988

	<u>BYLAE</u>	<u>1985</u>	<u>1988</u>
OORGEBRING		R 7 858 731	R 9 749 743
<u>Min: Opgehoopte Tekorte</u>		R 6 781	R 907 106
* Waterval Eiendom		6 781	12 276
* De Jager HAUM t.o.v. Kital		-	894 830
<u>NETTO OPGEHOOPTE FONDSE</u>		R 7 851 950	R 8 842 638
<u>LANGTERMYNLENINGS</u>		R18 750 926	R23 614 185
* Kerkgeld vir Kerkwerk		16 500 926	21 564 185
* Volkskas Beperk		2 250 000	2 050 000
<u>DIVERSE KREDITEURE</u>		R 3 999 426	R 8 459 865
* Ope rekening		873 771	1 265 539
* Diverse Trustfondse		419 239	836 047
* Volkskas Beperk		2 706 416	6 358 279
		R30 602 302	R40 916 688
		=====	=====
<u>BATES</u>			
<u>VASTE EIENDOM</u>	B	R 5 486 810	R15 449 686
<u>VASTE BATES</u>	C	R 200 181	R 596 706
<u>ANDELEBELEGGINGS EN ANDER BELANGE</u>	D	R 15	R 14 659
<u>BEDRYFSBATES</u>		R24 915 296	R24 855 637
* Voorraad	E	42 425	326 903
* Diverse Lenings en Debiteure	F	24 657 190	24 200 074
* Kontant op hande en beleggings	G	169 519	328 460
* Vooruitbetaalde uitgawes		46 162	200
		R30 602 302	R40 916 688
		=====	=====

BYLAE A

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

BYLAE VAN OPGEHOOPTE FONDSE EN TEKORTE

1. ADMINISTRATEURSKANTOOR

Saldo 1 Januarie 1986	R	R 600 955
<u>Plus:</u> Oorplasinge vanaf:		
Argief en museum	R 22 621	
Administrasie reserwe	R 437 185	R 459 806
<u>Plus:</u> Surplus vir die drie jaar:		
Administratiewe Reserwe		R 184 676
<u>Min:</u> Tekort vir die drie jaar		R1 245 437
		R2 125 297
		(879 860)
<u>Plus:</u> Tekort vir die drie jaar:		
Argief en Museum	R	1 012
Saldo 31 Desember 1988	R	880 872
		=====

2. ALGEMENE KERKFONDS

Saldo 1 Januarie 1986	R	311 129
<u>Plus:</u> Oorgeplaas vanaf Opgehoopte	R	32 403
Fonds		
Konservatorium vir kerkmusiek		22 661
Pastorale verwysingsdiens		5 485
Raad vir Kategese		4 257
<u>Plus:</u> Oorskot vir die drie jaar	R	88 890
<u>Min:</u> Oorgeplaas na algemene reserwe	R	432 422
	R	80 000
Saldo 31 Desember 1988	R	352 422
		=====

ALGEMENE RESERWE

Saldo 1 Januarie 1986	R	88 163	
<u>Plus:</u> Oorgeplaas vanaf Algemene Kerkfonds vir die drie jaar	R	92 664	
Saldo op 31 Desember 1988	R	180 827	=====

BEARBEIDING VAN BEJAARDES

Oorskot vir die drie jaar	R	2 795	
<u>Min:</u> Saldo 1 Januarie 1986	R	(345)	
	R	2 450	=====

KAPITAALVOORSIENINGSFONDSE

Saldo 1 Januarie 1988			R3 267 435
<u>Plus:</u> BYGEVOEG UIT BEGROTING VIR DIE DRIE JAAR			
* Ontwikkeling Kampterreine	R	50 697	
* Kerksentrum Johannesburg	R	2 070	
* Philadelphia Eiendom	R	24 573	
* Potchefstroom Studente	R	10 844	
* Sendingraad ten opsigte van:			
* Geboue vir eie opleiding	R	136 947	
* Paalemente vir lenings en oprigting van kerkgeboue en pastorieë	R	95 511	
* Studieleningsfonds	R1	414 978	
* Waterval eiendom	R	6 579	R1 742 199
			R5 009 633

MIN: AANWENDING

* Ontwikkeling Kampterreine	R	38 550	
* Sendingraad ten opsigte van:			
* Kerkgeboue en pastorieë	R	78 894	
* Geboue vir eie opleiding	R	284 043	
* Studentegemeentes	R	13 612	R 415 100
Saldo 31 Desember 1988			R4 594 533
			=====

6. KONSERVATORIUM VIR KERKMUSIEK

Saldo 1 Januarie 1986	R	22 661
<u>Plus:</u> Oorskot vir die drie jaar	R	5 522
	R	28 183
<u>Min:</u> Oorgeplaas na Algemene Kerkfonds	R	22 661
Saldo 31 Desember 1988	R	5 522
		=====

7. KITAL

Saldo 1 Januarie 1988	R	121 132
<u>Plus:</u> Tekort vir die jaar	R	109 204
Saldo 31 Desember 1988	R	230 336
		=====

8. NHSV HOOFBESTUUR

Saldo 1 Januarie 1986		R	69 538
<u>Plus:</u> Rente vir die drie jaar	R	13 867	
<u>Plus:</u> Kapitaal toevoeging vir die drie jaar	R	26 246	R 40 113
		R	109 651
<u>Min:</u> Kommissie op invorderings vir die drie jaar		R	4 479
		R	105 172
			=====

9. PASTORALE VERWYSINGSDIENS

Saldo 1 Januarie 1986	R	5 485
<u>Plus:</u> Oorskot vir die drie jaar	R	1 690
	R	7 175
<u>Min:</u> Oorgeplaas na Algemene Kerkfonds	R	5 485
Saldo 31 Desember 1988	R	1 690
		=====

10. RAAD VIR KATEGES

Debet Saldo 1 Januarie 1986	R 22 444
<u>Min:</u> Oorskot vir die drie jaar	R 15 583
	R 6 861
<u>Min:</u> Oorgeplaas na Algemene Kerkfonds	R 4 257
Saldo 31 Desember 1988	R 2 604
	=====

11. SENDINGRAAD

Saldo 1 Januarie 1986	R 243 598
<u>Plus:</u> Oorskot vir die drie jaar (Sendingwerk)	R 41 998
	R 285 596
<u>Min:</u> Tekort vir die drie jaar (Teologiese opleiding)	R 179 322
	R 106 274
<u>Plus:</u> Oorplasing vanaf Kapitaalvoorsieningsfonds	R 179 979
Saldo 31 Desember 1988	R 286 253
	=====

12. SENTRALE FONDS VIR PUBLIKASIES

Saldo 1 Januarie 1986	R 30 646
<u>Plus:</u> Toedeling uit die begroting vir die drie jaar	R 9 000
Saldo 31 Desember 1988	R 39 646
	=====

13. TEOLOGIESE OPLEIDING

Saldo 1 Januarie 1986		R	955 533
<u>Plus:</u> Toename in Kapitaalfondse			
vir die drie jaar	R	29 802	
Toename in Rentefondse			
vir die drie jaar	R	123 937	
Toename in Beursfondse			
vir die drie jaar	R	10 388	R 164 127
<u>Plus:</u> Oorskot vir die drie jaar			R 16 387
Saldo 31 Desember 1988			R1 136 047
			=====

14. TYDSKRIFAFDELING

Saldo 1 Januarie 1988		R	55 034
<u>Min:</u> Oorskot vir die drie jaar		R	37 994
Saldo 31 Desember 1988		R	17 040
			=====

15. VAN DER HOFF STUDIEFONDS

Saldo 1 Januarie 1986		R	54 774
<u>Plus:</u> Rente op lenings vir			
die drie jaar	R	3 933	
<u>Plus:</u> Toevoeging tot kapitaal			
vir die drie jaar	R	21 573	R 25 506
<u>Min:</u> Kommissie op invorderings			
vir die drie jaar	R	802	R 80 280
<u>Min:</u> Korting toegestaan vir			
die drie jaar	R	951	R 1 753
Saldo 31 Desember 1988			R 78 527
			=====

16. VERHUURDE EIENDOMME

	<u>BECKETT</u>	<u>DUNCAN</u>	<u>TOTAAL</u>
Saldo 1 Januarie 1986	R 11 406	R 1 563	R 12 969
<u>Plus:</u> Huur ontvang vir die drie jaar	R 10 600	R 3 726	R 14 326
	R 22 006	R 5 289	R 27 295
<u>Min:</u> Onkoste vir die drie jaar	R 12 479	R 1 807	R 14 286
Munisipale koste	630	1 807	2 437
Rente op lenings	1 655	-	1 655
Versekering onderhoud	9 914	-	9 914
Waardevermindering	280	-	280
Saldo 31 Desember 1988	R 9 527	R 3 482	R 13 009

17. VERSEKERINGSFONDS

Saldo 1 Januarie 1986		R127 127
<u>Plus:</u> Kommissie vir die drie jaar	R 52 160	
<u>Plus:</u> Premies op kassierwaarborg en persoonlike ongevallen versekering vir die drie jaar	R 19 599	R 71 759
<u>Min:</u> Administrasiekoste vir die drie jaar		R198 880
		R 13 240
Saldo 31 Desember 1988		R185 646
		=====

18. ADMINISTRASIE RESERWE

Saldo 1 Januarie 1986		R437 185
<u>Plus:</u> Oorskot vir die drie jaar		R184 675
<u>Min:</u> Oorgeplaas na Administrateurs kantoor		R621 860
		R621 860
Saldo 31 Desember 1988		-
		=====

19. ARGIEF EN MUSEUM

Saldo 1 Januarie 1986

R 22 621

Min: Tekort vir 1986

R 1 011

Min: Oorgeplaas na Administrateurs-
kantoor

R 21 609

R 21 609

Saldo 31 Desember 1988

-

=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

VASTE EIENDOM OP 31 DESEMBER 1988

BYLAE B

ALGEMENE EIENDOMME

	<u>BOEKWAARDE 1985</u>	<u>BOEKWAARDE 1988</u>
1. Erf 755, Pretoria met gebou daarop, bekend as Generaal Pretoriusgebou, teen oprigtingskoste plus koste van verbeterings.	R 577 262	R 4 159 639
2. Erf 756, Pretoria met Barton Keepgebou daarop plus koste van verbeterings.	R 67 557	R 520 000
3. Erf 757, Pretoria met gebou daarop bekend as Dirk van der Hoffgebou teen oprigtingskoste plus koste van verbeterings.	R 360 544	R 2 011 029
4. Grond en woonhuise Coligny (Gedeelte 74 'n gedeelte van gedeelte 45 van die plaas Rietvly) (Erflating wyle E H van den Berg) (1/6 aandeel in gedeelte 44 'n gedeelte van gedeelte 23).	R 22 680	R 22 000
5. Gedeelte 139 ('n Gedeelte van Gedeelte 102 van die plaas Waterval Nr. 211 7.2 uitgesonder die gedeelte wat benut word deur Huis de la Rey). (Restererende gedeelte van 'n gedeelte van gedeelte 55)	R 20 474	R 100 000
6. Restererende gedeelte van Gedeelte 11 ('n Gedeelte van Gedeelte 3 van die plaas De Onderstepoort nr 300) (Erflating wyle P C van Niekerk). (2/5 aandeel).	R 29 896	R 300 000
OORGEDRA	<u>R 1 078 413</u>	<u>R 7 112 668</u>

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

ASTE EIENDOM OP 31 DESEMBER 1988

	<u>BOEKWAARDE</u> <u>1985</u>	<u>BOEKWAARDE</u> <u>1988</u>
OORGEBRING	R 1 078 413	R 7 112 668
7. Plaas Tunda, Angola.	R 1	R 1
8. Gedeelte 1 van Erf 759 met woonhuis, (Resterende Gedeelte 759 met Hotelgebou, gedeeltes 1 en 2, erf 760), bekend as Jacob Marestraat Eiendom.	R 234 281	R 1 337 100
9. Erf 2912, Pretoria met geboue daarop bekend as Minnaarstraat Eiendom.	R 2 614 101	R 2 671 126
10. Gedeelte 113 (Gedeelte van Gedeelte 90) van die plaas Waterval 273, Pyramid.	R -	R 38 500
11. <u>PASTORIE EIENDOMME</u>		
11.1 <u>Studentebearbeiding</u>		
11.1.1 Gedeelte van erf 44, Muckleneuk, Pretoria (Fonteinedal).	R 33 649	R 200 000
11.1.2 Erf 113, Rossmore, Johannesburg.	R 111 278	R 250 000
11.1.3 Gedeelte 2 van erf 124, Hillcrest en gedeelte 2 van erf 22, Hillcrest	R 60 146	R 120 000
11.2 <u>Beckettstraat Eiendom</u>		
11.2.1 Erf 735, Arcadia, Pretoria.	R 32 526	R 221 940
OORGEDRA	R 4 164 395	R11 951 335

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

VASTE EIENDOM OP 31 DESEMBER 1988

		<u>BOEKWAARDE 1985</u>	<u>BOEKWAARDE 1988</u>
OORGEBRING		R 4 164 395	R11 951 335
11.3	<u>Hospitaalbearbeiding</u>		
11.3.1	Erf 111, Presidentrif, Johannesburg.	R 55 367	R 200 000
11.3.2	Erf 228, Meyersdal uitbreiding 2, Alberton.	R -	R 220 000
11.3.3	Eenheid 42, Arcadia Gardens.	R 101 892	R 110 000
	<u>EVANGELISASIE</u>		
11.4	<u>Johannesburg Middestad bearbeiding</u>		
11.4.1	Gedeelte 1 van erf 506, Emmarentia Uitbreiding 1 Johannesburg.	R 51 419	R 200 000
11.4.2	Standplaas 4573, Geleë aan Kapteinstraat Johannesburg met kerkgebou daarop.	R 308 796	R 500 000
12.	<u>SENDINGRAAD</u>		
12.1	Gedeelte 7 en 9 ('n Gedeelte van Gedeelte 3) en een halwe aandeel in Resterende Gedeelte van Gedeelte 2 van die plaas Klipdrift 90, Registrasie Afdeling J.R., Transvaal (Erflating deur wyle Steenkamp onderhewig aan die vruggebruik van Mev. Steenkamp)	R 109	R 1 474 914
13.	<u>RAAD VIR BELYDENDE JEUG</u>		
13.1	Gebou en verbeterings op jeug- kammerrein Roodeplaatdam (Grond uitgesonderd).	R 82 167	R 107 970
OORGEDRA		R 4 764 145	R14 764 219

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

VASTE EIENDOM OP 31 DESEMBER 1988

		<u>BOEKWAARDE 1985</u>	<u>BOEKWAARDE 1988</u>
OORGEBRING		R 4 764 145	R14 764 219
13.2	Geboue en verbeterings op jeugkampterrein Venterskroon (Grond uitgesonderd)	R 73 484	R 81 626
13.3	Gedeelte 14 (gedeelte van gedeelte 12) van die plaas Vaalkop met geboue en verbeterings daarop.	R 21 973	R 30 000
13.4	Gedeelte 94 van die plaas Shylock, Distrik Rustenburg (Linderhof).	335	R 10 000
14.	<u>TEOLOGIESE OPLEIDINGSFONDS</u>		
14.1	Erwe 255 en 264, Petrusburg, distrik Fauresmith.	R 12 643	R 12 642
14.2	Erf 544, Auckland Park, Johannesburg met woonhuis.	R 48 099	R 160 000
15.	<u>EIENDOMME IN TRUST GEHOU VIR GEMEENTES OF TOEKOMSTIGE GEMEENTES OF ANDER ORGANE VAN DIE KERK</u>		
15.1	Erf 1791, Norkem Park, Distrik Kempton Park.	R 20 178	R 32 500
15.2	Gedeelte 168 en 169 ('n Gedeelte van gedeelte 17) van die plaas Krokodildrift 446, distrik Brits.	R 22 450	R 30 000
15.3	Gedeelte 16 van Plot no. 375, geleë te Bohlmanstraat, Hermanstad, Pretoria.	R 19 265	R 60 000
15.4	Erf 427, Cornelia.	R 296	R 4 000
OORGEDRA		R 4 982 868	R15 184 987

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

VASTE EIENDOM OP 31 DESEMBER 1988

		<u>BOEKWAARDE 1985</u>	<u>BOEKWAARDE 1988</u>
OORGEBRING		R4 982 868	R15 184 987
15.5	Erf 1351, Rustenburg	R -	R 250 000
15.6	Paradysstrand Erf 275 Humansdorp	R -	R 12 843
15.7	Erf 427 Potgietersrus	R -	R 1 855
15.8	Erf 409, Auckland Park, Johannesburg.	R 29 673	-
15.9	Studente woning Turfloop (grond uitgesonderd).	R 6 836	-
15.10	Gedeelte 278 van die plaas Grootvlei 272 met woonhuis.	R 160 000	-
15.11	Hoewe 169. Wonderboom landbouhoewes Uitbreiding 1 Pretoria.	R 150 921	-
15.12	Hoewe 152. Wonderboom landbouhoewes Uitbreiding 1 Pretoria.	R 109 745	-
15.13	Erf 424. Piet Potgietersrust.	R 16 287	-
15.4	Erf 425. Piet Potgietersrust.	R 30 479	-
		<u>R5 486 809</u> =====	<u>R15 449 685</u> =====

STAAT VAN VASTE BATES SOOS OP 31 DESEMBER 1988

BYLAE C

	Boekwaarde 01/01/1986	Netto Toevoegings vir die jaar	Waardever- mindering vir die jaar	Boekwaarde 31/12/1988
<u>ADMINISTRATEURS</u>				
<u>KANTOOR</u>				
* Masjiene en Toerusting	R 62 764	R 173 190	R 105 362	R 130 592
* Meubels en Matte	R 41 617	R 66 908	R 25 442	R 83 083
* Motors en fietse	R 20 810	R 234 011	R 105 189	R 149 632
<u>AFDELING</u>				
<u>INSTANDHOUDING</u>				
* Los gereedskap	R 500	-	-	R 500
* Motors en fietse	R 2 343	R 3 762	R 3 984	R 2 121
* Toerusting	R 12 871	R 8 905	R 8 354	R 13 422
<u>BARTON KEEP</u>				
* Meubels en matte	R 1 904	-	R 1 428	R 476
<u>DIRK VAN</u>				
<u>DER HOFFGEBOU</u>				
* Masjiene en Toerusting	R 40 019	R 5 516	R 19 701	R 25 834
<u>EVANGELISASIE</u>				
<u>STANDPLAAS</u>				
* Motors	R 771	-	R 578	R 193
* Toerusting	R 335	-	R 264	R 71
<u>HOSPITAAL-</u>				
<u>BEARBEIDING</u>				
* Toerusting	R 1 014	-	R 921	R 93
<u>KITAL</u>				
* Meubels en toerusting	-	R 992 497	R 34 212	R 65 037
* Ateljee toerusting	-	R 634 967	R 12 508	R 50 988
* Motors	-	R 51 610	R 10 322	R 41 288
OORGEDRA	R 184 948	R 706 647	R 328 265	R 563 330

STAAT VAN VASTE BATES SOOS OP 31 DESEMBER 1988

BYLAE C

	Boekwaarde 01/01/1986	Netto Toevoegings vir die jaar	Waardever- mindering vir die jaar	Boekwaarde 31/12/1988
OORGEBRING	R 184 948	R 706 647	R 328 265	R 563 330
<u>RAAD VIR BELYDENDE</u>				
<u>JEUG</u>				
<u>Jeugkamp toerusting</u>				
* Roodeplaat	R 4 218	-	R 1 502	-
* Vaalkop	R 5 892	R 2 098	R 3 794	-
* Venterskroon	R 1 369	R 488	R 881	-
* Kantoor- toerusting	R 667	-	R 244	R 423
* Motorvoertuig	R 1 334	R 9 642	R 2 195	R 8 781
<u>SENDINGRAAD</u>				
* Fietse	R 264	-	R 140	R 124
* Meubels en toerusting	R 53	R 16 118	R 4 046	R 12 125
* Motors	R 616	R 6 100	R 2 725	R 3 991
<u>VERHUURDE EIENDOMME</u>				
* Toerusting	R 821	-	R 280	R 541
	R 200 182	R 738 507	R 341 983	R 596 706
	=====	=====	=====	=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

BYLAE VAN DEBITEURE OP 31 DESEMBER 1988

BYLAE D

<u>GEMEENTES TEN OPSIGTE VAN</u>	<u>1988</u>	<u>1985</u>
- Heffings	R 346 995	R 129 844
- Versekering	R 6 904	R 4 670
- Afrolwerk	R 15 983	R 14 245
- Ouditgelde	R 17 428	R 12 050
- "Kerkgeld vir Kerkwerk" lenings	R10 125 249	R 8 057 623
<u>STUDIELENINGS, PENSIOENBYDRAES EN BOEKLENINGS</u>	R 3 598 100	R 2 354 231
<u>DIVERSE LENINGS EN DEBITEURE</u>	R 1 760 692	R 476 730
<u>VAN DER HOFF STUDIELENINGS</u>	R 28 472	R 18 339
<u>N H S V HOOFBESTUUR STUDIELENINGS</u>	R 96 937	R 63 801
<u>BYDRAES TEN OPSIGTE VAN MEDIESEFONDS</u>	R 27 711	R 36 276
<u>PERSONEELPENSIOENSKEMA</u>	R 175 277	-
<u>MOTORAANKOOPSKEMA</u>	R 50 791	R 159 194
<u>AFDELING INSTANDHOUDING</u>	R 10 466	R 10 588
<u>VERBANDLENINGS EN HUURKOOPDEBITEURE</u>	-	R 8 405
<u>EKONOMIESE ONDERNEMINGS</u>	R 7 630 851	R12 561 326
<u>ORGANE VAN BYSTAND</u>		
- Ned Herv Weeshuis	R 194 874	R 349 209
- Ons Tuis	R 44 898	R 38 428
- Konservatorium vir Musiek	R -	R 361 262
- Huis de la Rey	R 15 645	R 969
- Monument Tehuise	R 33 215	R -
- Ondersteuningsraad	R 19 585	R -
	<u>R24 200 073</u>	<u>R24 657 190</u>
	=====	=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA
KONTANT OP HANDE EN BELEGGINGS OP 31 DESEMBER 1988

BYLAE E

	<u>1988</u>	<u>1985</u>
<u>ONBEPAALED TERMYNAANDELE</u>		
- Saambou-Nasionale Bouvereniging	R 146 450	R 146 450
<u>SPAARREKENINGE</u>	R 5 401	R 4 273
<u>OPGELOPE RENTES</u>	R 171 114	R 5 352
<u>LOPENDE REKENING</u>	R 2 000	R 9 949
<u>DEPOSITO'S</u>	R 3 495	R 3 495
	R 328 460	R 169 519
	=====	=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

ALGEMENE KERKFONDS

INKOMSTE- EN UITGAWEREKENING VIR DIE DRIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER
1988

<u>INKOMSTE</u>	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
<u>HEFFINGS ONTVANGBAAR</u>	R10 078 989	R16 798 596
<u>RESERVE EN SURPLUSSE 1979/82</u> <u>AANGEWEND</u>	R 73 325	R -
<u>TOTALE INKOMSTE</u>	<u>R10 152 314</u>	<u>R16 798 596</u>
<u>MIN: UITGAWES</u>	R10 071 197	R16 709 706
<u>DOORPLASING VOLGENS BEGROTING</u>	R 7 531 744	R12 877 281
<u>ADMINISTRASIEKOSTE</u>	2 383 444	4 393 075
<u>ARGIEF EN MUSEUM</u>	209 154	187 879
<u>BEARBEIDING BEJAARDES</u>	147 256	196 512
<u>BYDRAES TOT PENSIOENFONDS</u>	270 515	421 478
<u>EVANGELISASIE STANDPLASE</u>	269 768	383 461
<u>FONDS VIR GEMEENTE OPBOU</u>	340 285	617 951
<u>HOSPITAALBEARBEIDING</u>	562 306	729 143
<u>PASTORALE VERWYSINGSDIENS</u>	46 010	42 980
<u>SENDINGRAAD:</u>		
* Sendingwerk	1 172 634	2 003 259
* Teologiese Opleiding	766 007	1 443 473
<u>SENTRALE FONDS VIR PUBLIKASIES</u>	9 000	9 000
<u>STUDENTEBEARBEIDING</u>	829 558	1 604 161
<u>TEOLOGIESE OPLEIDING</u>	525 807	844 909
<u>OORGEDRA</u>	R 7 531 744	R12 877 281

	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
OORGEBRING	R 7 531 744	R12 877 281
<u>KAPITAALVOORSIENINGSFONDSE</u>	R 1 393 663	R 1 774 392
Queenstown	10 678	-
Huis De La Rey	32 193	32 193
Kapitaal vir studieleenings	1 151 719	1 414 978
Ontwikkeling Jeugkampe	50 013	50 697
Philadelphia Eiendom	9 695	24 573
Potchefstroom Studente Pastorie	-	10 844
Sendingraad	95 511	232 458
Waterval Eiendom	6 579	6 579
Kerkgebou Johannesburg Middestad	37 275	2 070
<u>BEDRYFSREKENINGE - GEBOUE</u>	R 102 912	R 658 170
Barton Keep	34 254	42 200
Dirk van der Hoffgebou	68 658	38 670
Minnaarstraat Eiendom	-	577 300
<u>BYSTAND AAN KERKLIKE RADE EN ORGANE VAN BYSTAND</u>	R 381 196	R 523 221
Konservatorium vir kerkmusiek	42 429	73 606
Raad vir Belydende Jeug	156 538	194 942
Raad vir Kategese	182 229	245 073
Kital Ateljees		9 600
<u>BYSTAND AAN MAATSKAPLIKE INSTELLINGS</u>	R 207 884	R 141 387
<u>KOSTE INSAKE KOMMISSIE VAN DIE ALGEMENE KERKVERGADERING EN ORGANE VAN BYSTAND</u>	R 101 820	R 343 178
OORGEDRA	R 9 719 219	R16 317 629

	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
OORGEBRING	R 9 719 219	R16 317 629
<u>PENSIOEN- EN MEDIESEFONDSBYDRAES</u> <u>(DIENSPLIGKAPELANE)</u>	R 220 452	R 279 688
<u>PENSIOENBYDRAES TEN OPSIGTE VAN</u> <u>ONTVANGERS VAN ONGESKIKTHEIDSVOORDELE</u>	-	R 25 471
<u>GEVANGENESBEARBEIDING</u>	R 32 689	R 28 565
<u>BEVORDERING VAN EKUMENE</u>	R 30 567	R 31 671
<u>LIDMAATSKAPGELDE EN KONGRESSE</u>	R 670	R 343
<u>GESKENKE EN FUNKSIES</u>	-	R 20 943
<u>TYDSKRIFTE</u>	-	R 928
<u>DRUKWERK, BROSJURES EN TYDSKRIFTE</u>	R 1 270	-
<u>ANDER UITGAWES</u>	R 66 330	-
<u>AANVULLING VAN TRAKTEMENTE</u>	-	R 4 468
<u>OORSKOT VIR DIE DRIE JAAR</u> Oorgedra na Opgehoopte Fonds	R 81 117 =====	R 88 890 =====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

ADMINISTRATEURSKANTOOR

INKOMSTE- EN UITGAWEREKENING VIR DIE DRIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER 1988

	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
<u>INKOMSTE</u>		
<u>ORPLASING UIT ALGEMENE KERKFONDS</u>	R2 383 444	R4 490 358
<u>ADMINISTRASIEKOSTE VERHAAL</u>	R1 486 508	R1 646 196
<u>ADMINISTRASIEKOSTE SALARISSE</u>	-	R 157 843
<u>AFROLWERK- BUIE INSTANSIES</u>	R 33 133	R 33 580
<u>TANTIEME ALMANAK</u>	R 22 419	R 11 494
<u>OUDITGELDE (BEPALING 194)</u>	R 331 375	R 497 349
<u>KOMMISSIE EN DIVIDENDE</u>	R 20 316	R 44 671
<u>VERHUUR VAN TOERUSTING</u>	R 29 320	R 8 400
<u>WINS MET VERKOOP VAN BATES</u>	-	R 10 260
<u>TOTALE INKOMSTE</u>	R4 306 515	R6 900 151
<u>MIN: TOTALE UITGAWES</u>	R4 654 723	R6 764 480
<u>SALARISSE, LONE EN WERKGEWERBYDRAES</u>	3 468 973	4 562 021
<u>ADDISIONELE HULP MET OUDIT</u>	31 669	34 483
<u>PERSONEEL KONSULTANTFOOIE EN ONTWIKKELINGSKOSTE</u>	-	67 491
<u>SKRYFBENODIGHEDE, DRUKWERK EN TELEFOON</u>	386 718	559 602
<u>OUDITEURSVIRGOEDING</u>	42 634	51 260
<u>KANTOORHUUR</u>	156 896	339 892
<u>OORGEDRA</u>	R 4 086 890	R 5 614 749

	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
OORGEBRING	R 4 086 890	R 5 614 749
	R 567 833	R 1 149 732
<u>REKENAARHUUR</u>	58 327	265 023
<u>REKENAARKOSTE</u>	149 596	141 909
<u>REIS-, VERBLYF- EN MOTORKOSTE</u>	96 195	137 034
<u>ONDERHOUD EN HUUR KANTOORMASJIENE</u>	129 030	269 902
<u>KANTOORBENODIGDHEDE EN ALGEMENE KOSTE</u>	77 090	68 298
<u>VERSEKERING</u>	-	33 309
<u>WAARDEVERMINDERING</u>	57 595	234 256
<u>BEDRYFSTEKORT/SURPLUS VOOR RENTE</u>	(R 348 208)	R 135 671
<u>RENTE</u>	R 562 016	(R2 260 968)
<u>BETAAL</u>	7 512 908	9 109 640
<u>MIN: ONTVANG</u>	8 074 924	6 848 672
<u>OORSKOT/TEKORT VIR DIE DRIE JAAR</u>	R 213 808	(R2 125 297)
Oorgedra na Opgehoopte Tekort	=====	=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

AFDELING INSTANDHOUDING

BALANSSTAAT OP 31 DESEMBER 1988

<u>LASTE</u>	<u>1985</u>	<u>1988</u>
<u>DIVERSE KREDITEURE</u>	R 4 485	R 9 588
<u>HULPOORTREKKING</u>	R 105 171	R 25 842
	<u>R 109 656</u>	<u>R 35 430</u>
	=====	=====
<u>BATES EN DEBETSALDO</u>		
<u>VASTE BATES</u>	R 15 625	R 16 042
* Teen kosprys min waardevermindering		
<u>VOORRAAD MATERIAAL</u>	R 8 365	R 8 922
<u>DEBITEURE</u>	R 10 587	R 10 466
<u>OPGEHOOPTE TEKORT</u>	R 75 079	-
* Saldo 1 Januarie 1986	17 507	75 079
Plus: Tekort vir die drie jaar	57 572	126 461
	-	201 540
Min: Oorgeplaas vanaf Eiendomsreserwe	-	201 540
	<u>R 109 656</u>	<u>R 35 430</u>
	=====	=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

AFDELING INSTANDHOUDING

INKOMSTE- EN UITGAWEREKENING VIR DIE DRIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER
1988

	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
<u>INKOMSTE</u>		
<u>WERK GEDOEN EN VERKOPE</u>	R 440 653	R 945 337
<u>WINS MET VERKOOP VAN VOERTUIE</u>	R 2 459	R 920
<u>TOTALE INKOMSTE</u>	R 443 112	R 946 257
<u>MIN TOTALE UITGAWES</u>	R 500 684	R 1 072 718
<u>MATERIAAL AANKOPE</u>	121 650	415 896
<u>SALARISSE, LONE EN WERKGEWERBYDRAES</u>	293 486	502 606
<u>HUUR, WERKSWINKEL EN KANTORE</u>	27 000	31 653
<u>MOTOR- EN REISKOSTE</u>	37 157	80 887
<u>ONDERHOUD EN LOS GEREEDSKAP</u>	2 577	11 575
<u>TELEFOON EN SKRYFBENODIGDHEDE</u>	2 349	5 844
<u>VERSEKERING</u>	6 401	11 872
<u>WAARDEVERMINDERING</u>	9 913	12 338
<u>ANDER UITGAWES</u>	151	47
<u>TEKORT VIR DIE DRIE JAAR</u>		
Oorgedra na Opgehoopte Tekort	R 57 572	R 126 461
	=====	=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

HOSPITAALBEARBEIDING

BALANSSTAAT OP 31 DESEMBER 1988

<u>OPGEHOOPTE FONDS EN LASTE</u>	<u>1985</u>	<u>1988</u>
<u>OPGEHOOPTE FONDS</u>	R 19 951	R 98 073
* Saldo 1 Januarie 1986	-	19 951
<u>Plus:</u> Wins met verkoop van Auckland Park Eiendom	-	81 476
<u>Plus/Min:</u> Surplus/Tekort vir die drie jaar	19 951	(3 354)
<u>LENINGSREKENINGE</u>	R 154 405	R 181 580
<u>HULPOORTREKKING</u>	R 13 590	R 52 673
* Administrateurskantoor		
<u>EIENDOMSRESERVE</u>	-	R 197 766
	R 187 946	R 530 092
	=====	=====
<u>BATES</u>		
<u>VASTE EIENDOM</u>	R 186 932	R 530 000
<u>TOERUSTING</u>	R 1 014	R 92
	R 187 946	R 530 092
	=====	=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

HOSPITAALBEARBEIDING

INKOMSTE- EN UITGAWEREKENING VIR DIE DRIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER
1988

	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
<u>INKOMSTE</u>		
<u>ORPLASING UIT ALGEMENE KERKFONDS</u>	R 562 306	R 729 143
<u>OKKUPASIEHUUR ONTVANG</u>	-	R 1 500
<u>TOTALE INKOMSTE</u>	R 562 306	R 730 643
<u>MIN: TOTALE UITGAWES</u>	R 542 355	R 733 997
<u>STANDPLAASKOSTE PRETORIA</u> <u>(2 STANDPLASE)</u>	302 523	347 156
<u>STANDPLAASKOSTE JOHANNESBURG</u>	98 353	175 624
<u>STANDPLAASKOSTE OOS RAND</u>	130 748	186 612
<u>RENTE OP HULPOORTREKKING</u>	4 410	15 965
<u>ADMINISTRATIEWE EN ANDER UITGAWES</u>	6 321	4 525
<u>WAARDEVERMINDERING</u>	-	921
<u>SKRYFBENODIGHEDE EN BOEKE</u>	-	3 194
<u>OORSKOT/TEKORT VIR DIE DRIE JAAR</u> <u>Oorgedra na Opgehoopte Fonds</u>	R 19 951 =====	(R 3 354) =====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

STUDENTEBEARBEIDING

BALANSSTAAT OP 31 DESEMBER 1988

<u>OPGEHOOPTE FONDSE EN LASTE</u>	<u>1985</u>	<u>1988</u>
<u>OPGEHOOPTE FONDS</u>	R 2 251	R 16 338
Saldo 1 Januarie 1986	7 774	2 250
<u>Plus:</u> Oorskot vir die drie jaar	47 306	14 088
	55 080	-
<u>Min:</u> Aangewend vir reserwes	52 829	-
<u>LENINGS - RAAD VAN FINANSIES</u>	R 132 305	R 87 800
<u>HULPOORTREKKING</u>	R 70 518	R 104 061
* Administrateurskantoor		
<u>EIENDOMSRESERWE</u>	-	R 361 801
	R 205 074	R 570 000
	=====	=====
<u>BATES</u>		
<u>VASTE EIENDOM</u>	R 205 074	R 570 000
	R 205 074	R 570 000
	=====	=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

STUDENTEBEARBEIDING

INKOMSTE- EN UITGAWEREKENING VIR DIE DRIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER 1988

	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
<u>INKOMSTE</u>		
<u>OORPLASING UIT ALGEMENE KERKFONDS</u>	R 829 558	R1 599 161
<u>TOTALE INKOMSTE</u>	R 829 558	R1 599 161
<u>MIN: TOTALE UITGAWES</u>	R 821 784	R1 585 073
<u>SUBSIDIES AAN STUDENTEGEMEENTES</u>	768 063	1 512 250
<u>RENTE OP KAPITAAL VOORSIEN VIR AANKOOP VAN PASTORIEË EN ANDER EIENDOM</u>	32 367	26 977
<u>ONDERHOUD EN VERSEKERING PASTORIEË</u>	9 058	19 788
<u>ONKOSTE RAAD VIR STUDENTEBEARBEIDING</u>	3 706	2 394
<u>RENTE OP HULPOORTREKKING</u>	8 590	23 664
<u>OORSKOT VIR DIE DRIE JAAR</u>	R 7 774	R 14 088
<u>Oorgedra na Opgehoopte Fonds</u>	=====	=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

EVANGELISASIE

BALANSSTAAT OP 31 DESEMBER 1988

	<u>1985</u>	<u>1988</u>
<u>OPGEHOOPTE FONDSE EN LASTE</u>		
<u>OPGEHOOPTE FONDS</u>	R 12 053	R 39 734
* Saldo 1 Januarie 1986	11 637	12 053
Plus: Oorskot vir die drie jaar	416	27 681
<u>KAPITAALVOORSIENINGSFONDS</u>	R 308 490	R 310 560
<u>LENINGSREKENINGE</u>	R 26 409	R 11 318
* Raad van Finansies ten opsigte van aankoop van Pastorie te Emmarentia		
<u>EIENDOMSRESERWE</u>	-	R 339 785
<u>HULPOORTREKKING</u>	R 13 263	-
* Administrateurskantoor		
	R 360 215	R 701 397
	=====	=====
<u>BATES</u>		
<u>VASTE EIENDOM</u>	R 360 215	R 700 000
<u>HULPBELEGGING</u>	-	R 1 397
* Administrateurskantoor		
	R 360 215	R 701 397
	=====	=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

EVANGELISASIE

INKOMSTE- EN UITGAWEREKENING VIR DIE DRIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER 1988

	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
<u>INKOMSTE</u>		
<u>OORPLASING UIT ALGEMENE KERKFONDS</u>	R 269 768	R 383 589
<u>BYDRAES</u>	-	R 4 000
<u>TOTALE INKOMSTE</u>	R 269 768	R 387 589
<u>MIN: TOTALE UITGAWES</u>	R 269 352	R 359 909
<u>STANDPLAASKOSTE - PRETORIA</u>	139 829	185 873
<u>STANDPLAASKOSTE - JOHANNESBURG</u>	127 148	152 444
<u>BUITELANDSE BEDIENING</u>	-	3 000
<u>MUNISIPALE KOSTE</u>	1 127	4 613
<u>RENTE OP HULPOORTREKKING</u>	950	348
<u>SUBSIDIE - DURBAN-SUID</u>	-	8 800
<u>WAARDEVERMINDERING</u>	-	842
<u>ADMINISTRATIEWE EN ANDER UITGAWES</u>	298	-
<u>REISKOSTE TEN OPSIGTE VAN VERGADERINGS</u>	-	3 989
<u>OORSKOT VIR DIE DRIE JAAR</u>	R 416	R 27 680
Oorgedra na Opgehoopte Fonds	=====	=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

BEARBEIDING VAN BEJAARDÉS

INKOMSTE- EN UITGAWEREKENING VIR DIE DRIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER
1988

	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
<u>INKOMSTE</u>		
<u>OORPLASING UIT ALGEMENE KERKFONDS</u>	R 147 256	R 196 512
<u>TOTALE INKOMSTE</u>	R 147 256	R 196 512
<u>MIN: TOTALE UITGAWES</u>	R 147 601	R 193 717
<u>STANDPLAASKOSTE</u>	147 405	193 571
<u>DRUKWERK EN ANDER UITGAWES</u>	196	146
<u>OORSKOT(TEKORT) VIR DIE DRIE JAAR</u>	R (345)	R 2 795
<u>Oorgedra na Opgehoopte Fonds</u>	=====	=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

PASTORALE VERWYSINGSDIENS

INKOMSTE- EN UITGAWEREKENING VIR DIE DRIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER
1988

	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
<u>INKOMSTE</u>		
<u>OORPLASING UIT ALGEMENE KERKFONDS</u>	R 46 010	R 42 980
<u>VORDERINGE TEN OPSIGTE VAN</u> <u>PROFESSIONELE DIENSTE</u>	R 11 948	R 17 201
<u>TOTALE INKOMSTE</u>	R 57 958	R 60 181
<u>MIN: TOTALE UITGAWES</u>	R 52 473	R 58 490

VERGOEDING VIR PROFESSIONELE DIENSTE

33 800

43 200

HONORARIUM KLERKLIKE HULP

3 520

6 440

HUUR EN MUNISIPALE KOSTE

8 473

4 800

TELEFOON EN SKRYFBENODIGDHEDE

2 897

3 082

ONDERHOUD

3 322

775

ANDER UITGAWES

461

193

OORSKOT VIR DIE DRIE JAAR
Oorgedra na Opgehoopte Fonds

R 5 485
=====

R 1 691
=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

KONSERVATORIUM VIR KERKMUSIEK

INKOMSTE- EN UITGAWEREKENING VIR DIE DRIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER
1988

	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
<u>INKOMSTE</u>		
<u>OORPLASING UIT ALGEMENE KERKFONDS</u>	R 72 910	R 73 606
<u>LESGELDE EN OEFENGELDE</u>	R 42 439	R 92 172
<u>TOTALE INKOMSTE</u>	R 115 349	R 165 778
<u>MIN: TOTALE UITGAWES</u>	R 92 688	R 160 256

SALARISSE, LONE EN WERKGEWERBYDRAES

HUUR EN TELEFOON

SKRYFBENODIGDHEDE EN DRUKWERK

VERSEKERING

ADMINISTRASIEKOSTE

KONSERTONKOSTE

SLEGTE SKULD AFGESKRYF

REISKOSTE - RAAD VIR KERKMUSIEK

KOSTE TEN OPSIGTE VAN VERSKUIWING EN
UITBREIDING VAN ORRELS

ANDER UITGAWES

ORREL STEMFOOIE

OORSKOT VIR DIE DRIE JAAR

Oorgedra na Opgehoopte Fonds

64 897	123 980
3 522	12 743
1 202	761
550	891
4 000	10 336
-	6 966
-	1 448
536	944
16 723	-
1 258	1 250
-	937
R 22 661	R 5 522
=====	=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

GENERAAL PRETORIUSGEBOU

BALANSSTAAT OP 31 DESEMBER 1988

<u>OPGEHOOPTE FONDSE EN LASTE</u>	<u>1985</u>	<u>1988</u>
<u>OPGEHOOPTE FONDS</u>	R1 093 794	R1 546 356
* Saldo 1 Januarie 1986	447 862	1 093 794
Plus: Oorskot vir die drie jaar	545 932	452 562
<u>KAPITAALVOORSIENINGSFONDS</u>	R 255 100	R 255 100
<u>LENINGS</u>	R 34 000	-
<u>EIENDOMSRESERWE</u>	-	R3 514 799
	<u>R1 382 894</u>	<u>R5 316 255</u>
	=====	=====
<u>BATES</u>		
<u>VASTE EIENDOM</u>	R 577 262	R4 159 639
* Erf 755, Pretoria met gebou en verbeterings daarop teen kosprys bekend as Generaal Pretoriusgebou		
<u>HULPBELEGGING</u>	R 805 632	R1 156 616
* Administrateurskantoor		
	<u>R1 382 894</u>	<u>R5 316 255</u>
	=====	=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

GENERAAL PRETORIUSGEBOU

INKOMSTE- EN UITGAWEREKENING VIR DIE DRIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER 1988

	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
<u>INKOMSTE</u>		
<u>HUUR ONTVANG</u>	R 982 760	R1 638 280
<u>RENTE OP HULPBELEGGING</u>	R 15 485	-
<u>TOTALE INKOMSTE</u>	R 998 245	R1 638 280
<u>MIN: TOTALE UITGAWES</u>	R 452 313	R 585 718
<u>RENTE BETAAL</u>	35 076	3 400
<u>SKOONMAAKKOSTE</u>	-	73 244
<u>MUNISIPALE ONKOSTE</u>	176 952	287 692
<u>ADMINISTRASIEKOSTE</u>	43 300	72 228
<u>VERSEKERING</u>	19 858	39 815
<u>ONDERHOUD EN HERSTELLINGS</u>	177 127	79 162
<u>HYSBAK ONDERHOUD</u>	-	30 177
<u>OORSKOT VIR DIE DRIE JAAR</u>	R 545 932	R1 052 562
Oorgedra na Opgehoopte Fonds	R 545 932	R 452 562
Oorgeplaas na Minnaarstraat Eiendom	-	R 600 000
	=====	=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

DIRK VAN DER HOFFGEBOU

BALANSSTAAT OP 31 DESEMBER 1988

<u>LASTE</u>	<u>1985</u>	<u>1988</u>
<u>KAPITAALVOORSIENINGSFONDS</u>	R 132 716	R 132 716
<u>HULPOORTREKKING</u>	R 192 010	R 368 127
* Administrateurskantoor		
<u>EIENDOMSRESERWE</u>	-	R1 587 651
<u>LENINGS</u>	R 87 746	-
Fonds vir gemeente opbou	37 860	-
* Teologiese opleidingsfonds	49 886	-
	R 412 472	R2 088 494
	=====	=====
<u>BATES EN DEBETSALDO</u>		
<u>VASTE EIENDOM</u>	R 360 544	R2 011 029
* Erf 757, Pretoria (pro rata deelte van kosprys van grond) met gebou en verbeterings daarop teen kosprys bekend as Dirk van der Hoffgebou		
<u>MEUBELS EN TOERUSTING</u>	R 40 019	R 25 835
* Teen kosprys min waardevermindering		
<u>OPGEHOOPTE TEKORT</u>	R 11 909	R 51 630
* Saldo 1 Januarie 1986	10 771	11 909
<u>Plus:</u> Tekort vir die drie jaar	1 138	39 721
	R 412 472	R2 088 494
	=====	=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

DIRK VAN DER HOFFGEBOU

INKOMSTE- EN UITGAWEREKENING VIR DIE DRIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER
1988

	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
<u>INKOMSTE</u>		
<u>HUUR ONTVANG</u>	R 257 979	R 396 425
<u>OORPLASING UIT ALGEMENE KERKFONDS</u>	R 66 945	R 38 670
<u>TOTALE INKOMSTE</u>	R 324 924	R 435 095
<u>MIN: TOTALE UITGAWES</u>	R 326 062	R 474 816
<u>RENTE BETAAL</u>	44 423	8 775
<u>ONDERHOUD EN HERSTELLINGS</u>	200 113	296 434
<u>MUNISIPALE KOSTE</u>	58 812	109 766
<u>HYSBAK ONDERHOUD</u>	-	14 363
<u>VERSEKERING EN LISENSIES</u>	12 883	25 777
<u>WAARDEVERMINDERING</u>	9 831	19 701
<u>TEKORT VIR DIE DRIE JAAR</u>	R 1 138	R 39 721
<u>Oorgedra na Opgehoopte Fonds</u>	=====	=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

BARTON KEEPGEBOU

BALANSSTAAT OP 31 DESEMBER 1988

<u>LASTE</u>	<u>1985</u>	<u>1988</u>				
<u>LENING VIR RESTOURASIE VAN GEBOU</u>	-	R 51 235				
<u>LENING VIR OPRIGTING VAN MOTORAFDAK</u>	R 1 236	R 1 235				
<u>HULPOORTREKKING</u>	R 105 615	R 69 826				
<u>EIENDOMSRESERWE</u>	-	R 430 379				
	<u>R 106 851</u>	<u>R 552 675</u>				
	=====	=====				
<u>BATES EN DEBETSALDO</u>						
<u>VASTE EIENDOM</u>	R 67 557	R 520 000				
* Erf 756, Pretoria, met gebou en verbeterings daarop teen kosprys, bekend as Barton Keepgebou						
<u>MATTE EN GORDYNE</u>	R 1 903	R 476				
* Teen kosprys min waardevermindering						
<u>OPGEHOOPTE TEKORT</u>	R 37 391	R 32 199				
* Saldo 1 Januarie 1986 <u>Plus/Min:</u> Oorskot/Tekort vir die 3 jaar	<table border="1"><tr><td>34 981</td></tr><tr><td>2 410</td></tr></table>	34 981	2 410	<table border="1"><tr><td>37 391</td></tr><tr><td>(5 192)</td></tr></table>	37 391	(5 192)
34 981						
2 410						
37 391						
(5 192)						
	<u>R 106 851</u>	<u>R 552 675</u>				
	=====	=====				

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

BARTON KEEP GEBOU

INKOMSTE- EN UITGAWEREKENING VIR DIE DRIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER
1988

	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
<u>INKOMSTE</u>		
<u>HUUR ONTVANG</u>	R 32 471	R 77 165
<u>ORPLASING UIT ALGEMENE KERKFONDS</u>	R 34 254	R 42 200
<u>PARKEERGELDE</u>	-	R 5 420
<u>TOTALE INKOMSTE</u>	R 66 725	R 124 785
<u>MIN: TOTALE UITGAWES</u>	R 69 135	R 119 593
<u>ONDERHOUD, HERSTEL EN SKOONMAAKKOSTE</u>	28 249	42 870
<u>MUNISIPALE ONKOSTE</u>	19 568	45 523
<u>VERSEKERING</u>	1 598	3 423
<u>RENTE OP HULPOORTREKKING</u>	18 811	19 033
<u>RENTE EN DELGING - RESTOURASIE</u> <u>REKENING</u>	-	7 020
<u>RENTE OP KAPITAAL VIR MOTORAFDAKKE</u>	296	297
<u>WAARDEVERMINDERING</u>	613	1 427
<u>OORSKOT (TEKORT) VIR DIE DRIE JAAR</u> <u>Oorgedra na Opgehoopte Fonds</u>	R (2 410) =====	R 5 192 =====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

JACOB MARESTRAAT EIENDOM

BALANSSTAAT OP 31 DESEMBER 1988

<u>OPGEHOOPTE FONDS EN LASTE</u>	<u>1985</u>	<u>1988</u>
<u>OPGEHOOPTE FONDS</u>	R 39 823	R 65 592
* Saldo 1 Januarie 1986	(8 953)	39 823
* Plus: Oorskot vir die drie jaar	48 776	25 769
<u>LENINGSREKENING</u>	R 234 281	R 234 281
* Raad van Finansies		
<u>EIENDOMSRESERWE</u>	-	R1 102 819
	R 274 104	R1 402 692
	=====	=====
<u>BATES</u>		
<u>VASTE EIENDOM</u>	R 234 281	R1 337 100
* Gedeelte 1 van erf 759, Resterende gedeelte van erf 759, gedeelte 1 van erf 760.		
<u>HULPBELEGGING</u>	R 39 823	R 65 592
* Administrateurskantoor		
	R 274 104	R1 402 692
	=====	=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

JACOB MARESTRAAT EIENDOM

INKOMSTE- EN UITGAWEREKENING VIR DIE DRIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER
1988

	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
<u>INKOMSTE</u>		
<u>HUUR ONTVANG</u>	R 146 743	R 169 200
<u>PARKEERGELDE</u>	R 42 420	R 54 729
<u>RENTE OP HULPBELEGGING</u>	R 5 229	R 12 866
<u>TOTALE INKOMSTE</u>	R 194 392	R 236 795
<u>MIN: TOTALE UITGAWES</u>	R 145 616	R 211 026

<u>LONE EN HEFFINGS</u>	8 384	11 875
<u>ONDERHOUD EN HERSTELLINGS</u>	2 345	7 988
<u>ADMINISTRASIEKOSTE</u>	13 700	20 853
<u>EIENDOMSBELASTING</u>	36 272	81 427
<u>SKRYFBENODIGHEDE</u>	616	294
<u>RENTE OP LENING</u>	80 827	80 826
<u>VERSEKERING</u>	3 472	7 763
<u>OORSKOT VIR DIE DRIE JAAR</u> Oorgedra na Opgehoopte Fonds	R 48 776 =====	R 25 769 =====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

MINNAARSTRAAT EIENDOM

BALANSSTAAT OP 31 DESEMBER 1988

<u>OPGEHOOPTE FONDSE EN LASTE</u>	<u>1985</u>	<u>1988</u>
<u>OPGEHOOPTE FONDS</u>	-	R 348 789
* Oorskot vir die drie jaar	-	353 617
Min: Saldo 1 Januarie 1986	-	4 828
<u>LENINGSREKENING</u>	R2 250 000	R2 050 000
* Volkskas Beperk		
<u>HULPOORTREKKING</u>		
* Administrateurkantoor	R 368 928	R 272 336
	<u>R2 618 928</u>	<u>R2 671 125</u>
	=====	=====
<u>BATES</u>		
<u>VASTE EIENDOM</u>	R2 614 100	R2 671 125
* Erf 2912 Pretoria		
<u>OPGEHOOPTE TEKORT</u>	R 4 828	-
	<u>R2 618 928</u>	<u>R2 671 125</u>
	=====	=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

MINNAARSTRAAT EIENDOM

INKOMSTE- EN UITGAWEREKENING VIR DIE DRIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER 1988

	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
<u>INKOMSTE</u>		
<u>HUUR ONTVANG</u>	-	R 423 341
<u>PARKEERGELDE</u>	R 15 137	R 89 060
<u>ORPLASING UIT ALGEMENE KERKFONDS</u>	-	R 577 300
<u>ORPLASING VANAF GENERAAL PRETORIUSGEBOU</u>	R -	R 600 000
<u>TOTALE INKOMSTE</u>	R 15 137	R1 689 701
<u>MIN: TOTALE UITGAWE</u>	R 19 964	R1 336 084

RENTE BETAAL

7 234

1 035 303

LONE EN HEFFINGS

2 579

49 860

MUNISIPALE KOSTE

9 408

152 337

ONDERHOUD EN HERSTELLINGS

176

19 415

VERSEKERING

365

6 604

SKRYFBENODIGHEDHE EN DRUKWERK

202

296

RENTE OP HULPOORTREKKING

-

72 269

OORSKOT (TEKORT) VIR DIE DRIE JAAR
Oorgedra na Opgehoopte Fonds

R (4 827)

R 353 617

=====

=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

RAAD VIR BELYDENDE JEUG

BALANSSTAAT OP 31 DESEMBER 1988

<u>OPGEHOOPTE FONDSE EN LASTE</u>	<u>1985</u>	<u>1988</u>
<u>OPGEHOOPTE FONDS</u>	R 49 747	R 38 385
* Saldo 1 Januarie 1986	40 302	49 746
Plus/Min: Oorskot (Tekort)		
vir die drie jaar	9 445	(11 361)
<u>KAPITAALVOORSIENINGSFONDS</u>	R 29 243	R 41 390
* Saldo 1 Januarie 1988	18 785	35 720
Plus: Byvoeging uit begroting	50 013	16 899
	68 798	52 619
Min: Rente op lenings	39 555	11 229
<u>LENINGSREKENINGE</u>	R 112 315	R 98 760
* Raad van Finansies ten opsigte van ontwikkeling van jeugkampe		
<u>HULPOORTREKKING</u>		
* Administrateurkantoor	R 15 866	R 56 586
<u>EIENDOMSRESERWE</u>	-	R 17 692
<u>BANKOORTREKKING</u>	-	R 162
	R 207 171	R 252 975
	=====	=====
<u>BATES</u>		
<u>VASTE EIENDOM</u>	R 177 958	R 229 596
* Soos per BYLAE B (Item 13.1 tot 13.4)		
<u>VASTE BATES</u>	R 13 481	R 16 596
* Jeugkamp toerusting	R 11 478	7 393
* Kantoor toerusting	R 669	423
* Motorvoertuig	R 1 334	8 780
<u>OORGEDRA</u>	R 191 439	R 246 192

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

RAAD VIR BELYDENDE JEUG

BALANSSTAAT OP 31 DESEMBER 1988

	<u>1985</u>	<u>1988</u>
OORGEBRING	R 191 439	R 246 192
<u>KENTEKENS</u>	R 1 656	R 1 656
* Voorraad 31 Desember 1987		
<u>LENINGSREKENING</u>	R 5 127	R 5 127
* Raad van Finansies		
<u>KONTANT IN BANK</u>	R 8 949	R -
	R 207 171	R 252 975
	=====	=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

RAAD VIR BELYDENDE JEUG

INKOMSTE- EN UITGAWEREKENING VIR DIE DRIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER
1988

	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
<u>INKOMSTE</u>		
<u>BYDRAES EN DONASIES</u>	R 18 617	R 4 082
<u>ORPLASING UIT ALGEMENE KERKFONDS</u>	R 156 538	R 194 942
<u>RENTE OP LENINGSREKENING</u>	R 1 577	R 1 578
<u>INKOMSTE UIT KURSUSSE</u>	R 12 426	R 20 854
<u>DIVERSE INKOMSTE</u>	R 213	-
<u>TOTALE INKOMSTE</u>	R 189 371	R 221 456
<u>MIN: TOTALE UITGAWES</u>	R 179 926	R 232 816
<u>REISKOSTE, VERVERSINGS, ENS.</u>	7 999	7 671
<u>ADMINISTRASIE KOSTE</u>	2 100	1 470
<u>SKRYFBENODIGDHEDE EN DRUKWERK</u>	1 388	1 007
<u>KURSUSONKOSTE</u>	-	25 446
<u>KONGRESKOSTE EN KURSUSBYWONING</u>	-	847
<u>KANTOORKOSTE - VAN DIE ORGANISEERDER</u>	147 016	177 111
<u>WAARDEVERMINDERING</u>	1 506	3 105
<u>BEDRYFSREKENINGE KAMPTERREINE</u>	14 468	8 417
<u>BEDRYFSREKENING VAALKOP 1988</u>		1 145
<u>RENTE OP HULPOORTREKKING</u>	5 449	6 597
<u>OORSKOT (TEKORT) VIR DIE DRIE JAAR</u>	R 9 445	R (11 360)
<u>Oorgedra na Opgehoopte Fonds</u>	=====	=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

RAAD VIR DIE BELYDENDE JEUG

BEDRYFSREKENINGE - KAMPTERREINE VIR DIE DRIE JAAR GEÏNDIG 31 DESEMBER 1988

	ROODEPLAAT	VENTERSKROON	VAALKOP	TOTAAL
<u>INKOMSTE</u>				
- Heffings en bydraes	26 112	22 106	-	48 218
- Huur	22 705	21 566	400	44 671
- Rente	-	670	-	670
Totale Inkomste	48 817	44 342	400	93 559
Min: Uitgawes	49 683	50 535	1 758	101 976
<u>UITGAWES</u>				
- Onderhoud - Geboue en terrein	20 462	16 881	-	37 343
- Lone en rantsoene	15 289	19 239	-	34 528
- Elektrisiteit en gas	7 886	8 479	-	16 365
- Telefoon en bankkoste	1 112	1 181	-	2 293
- Versekering	2 414	2 051	814	5 279
- Onderhoud toerusting	1 018	1 763	-	2 781
- Waardevermindering	1 502	941	944	3 387
Oorskot (tekort) vir die drie jaar	(866)	(6 193)	(1 358)	(8 417)

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

RAAD VIR KATEGES

BALANSSTAAT OP 31 DESEMBER 1988

<u>OPGEHOOPTE FONDS EN LASTE</u>	<u>1985</u>	<u>1988</u>
<u>OPGEHOOPTE FONDS</u>	R 22 445	R 2 604
* Saldo 1 Januarie 1986	R 18 188	R 18 187
Plus/Min: Oorskot (Tekort) vir die drie jaar	R 4 257	R (15 583)
<u>HULPOORTREKKING</u>	R 5 202	R 29 835
* Administrateurskantoor		
	R 27 647	R 32 439
	=====	=====
<u>BATES</u>		
<u>LENINGSREKENINGE</u>	R 15 345	R 32 439
* Nederduitsch Hervormde Weeshuis (Geskenkefonds)	R 600	R 600
* Nederduitsch Hervormde Weeshuis	R 14 745	R 19 537
* Administrateurskantoor	-	R 12 302
	R 27 647	R 32 439
	=====	=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

RAAD VIR KATEGES

INKOMSTE- EN UITGAWEREKENING VIR DIE DRIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER 1988

	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
<u>INKOMSTE</u>		
<u>OORPLASING UIT ALGEMENE KERKFONDS</u>	R 182 229	R 245 073
<u>KITAL DIPLOMAGELDE</u>	R 2 500	-
<u>RENTE OP LENINGSREKENINGE</u>	R 3 717	R 4 967
* Nederduits Hervormde Weeshuis		
<u>RENTE ONTVANG</u>	R 3 783	R 3 783
* Administrateurskantoor		
<u>TOTALE INKOMSTE</u>	R 192 229	R 253 823
<u>MIN: TOTALE UITGAWES</u>	R 187 972	R 269 406

KANTOOR KOSTE - DIREKTEUR BY KITAL

142 190

240 898

AFLOSSING - LENING - DIREKTEUR BY KITAL

28 326

9 442

VERGADERINGKOSTE

13 086

8 753

KANTOORHUUR

-

1 200

DRUK EN AFROLWERK

581

657

TELEFOON

-

3 652

RENTE OP HULPOORTREKKING

1 292

3 754

ADMINISTRASIEKOSTE

2 497

1 050

OORSKOT (TEKORT) VIR DIE DRIE JAAR
Oorgedra na Opgehoopte Fonds

R 4 257

(R 15 583)

=====

=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

SENDINGRAAD

BALANSSTAAT OP 31 DESEMBER 1988

	<u>1985</u>	<u>1988</u>
<u>OPGEHOOPTE FONDSE EN LASTE</u>		
<u>OPGEHOOPTE FONDSE</u>	R 236 398	R 279 053
Saldo 1 Januarie 1986	(271 993)	236 398
<u>Plus:</u> Oorskot vir die drie jaar	508 391	41 997
* Sendingwerk	337 541	41 997
* Teologiese opleiding	170 850	-
<u>Plus:</u> Oorplasing vanaf		
Kapitaalvoorsienings-	-	179 979
fonds		
<u>Min:</u> Tekort vir die drie jaar	-	179 321
* Teologies Opleiding		
<u>OPLEIDINGSFONDS</u>	R 7 200	R 7 200
<u>KAPITAALVOORSIENINGSFONDS</u>	R 240 000	R 109 521
* Paaielemente vir lenings en oprigting van kerkgeboue en pastorieë	60 021	109 521
Saldo 1 Januarie 1985	16 583	88 675
<u>Plus:</u> Toedeling volgens begroting	95 511	82 753
<u>Min:</u> Aanwending	52 073	61 907
* Geboue vir eie opleiding	179 979	-
<u>HULPOORTREKKING</u>	-	R 400 858
<u>EIENDOMSRESERWE</u>	-	R 707 455
<u>KREDITEURE</u>	R 157 481	-
	<u>R 641 079</u>	<u>R1 504 087</u>
	=====	=====

	<u>1985</u>	<u>1988</u>
<u>BATES</u>		
<u>VASTE EIENDOM</u>	R 6 837	R1 474 914
<u>BELEGGING VAN OPLEIDINGSFONDS</u> (Geskenk Mev J S du Plessis)	R 7 200	R 7 200
<u>FIETSE</u>	R 264	R 124
<u>MEUBELS, TOERUSTING EN BOEKERY</u> * Klipdrif	R 53	R 12 125
<u>MOTORVOERTUIG</u>	R 616	R 3 991
<u>DIVERSE KREDITEURE</u>	R 39 597	R 5 733
<u>HULPBELEGGING</u> * Administrateurskantoor (Kapitaalvoorsieningsfonds)	R 179 979	-
<u>HULPBELEGGING</u> * Administrateurkantoor	R 406 533	-
	<u>R 641 079</u> =====	<u>R1 504 087</u> =====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

SENDINGRAAD - TEOLOGIESE OPLEIDING

INKOMSTE- EN UITGAWEREKENING VIR DIE DRIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER 1988

	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
<u>INKOMSTE</u>		
<u>ORPLASING UIT ALGEMENE KERKFONDS</u>	R 766 007	R1 443 473
<u>BYDRAES VIR TEOLOGIESE OPLEIDING</u>	R 293 400	R 114 376
<u>HUUR ONTVANG</u>	R 1 071	105
<u>RENTE ONTVANG</u>	R 317	31
<u>RENTE OP HULPBELEGGING</u>	R 2 928	4 290
<u>TOTALE INKOMSTE</u>	R1 063 723	R1 562 275
<u>MIN: TOTALE UITGAWES</u>	R 892 873	R1 741 596
<u>KOSTE DOSENTE</u>	702 531	1 232 432
<u>SEKRETARIËLE KOSTE</u>	43 254	49 021
<u>STUDENTEKOSTE</u>	120 425	235 761
<u>KOSTE TEN OPSIGTE VAN GEBOUE EN TERREINE</u>	-	137 749
<u>REISKOSTE VERGADERINGS</u>	-	8 422
<u>BOEKAANKOPE BIBLIOTEEK</u>	-	6 755
<u>ADMINISTRASIEKOSTE</u>	4 000	9 930
<u>RENTE OP HULPOORTREKKING</u>	-	33 684
<u>WAARDEVERMINDERING</u>	-	6 788
<u>KOSTE TEN OPSIGTE VAN SKOLIERE</u>	6 458	-
<u>ANDER UITGAWES</u>	16 205	-
<u>VOORSIENING VIR SLEGTE SKULD</u>	-	21 054
<u>OORSKOT (TEKORT) VIR DIE 3 JAAR</u>	R 170 850	(179 321)
<u>Oorgedra na Opgehoopte Fonds</u>	=====	=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

SENDINGRAAD – SENDINGWERK REKENING

INKOMSTE- EN UITGAWEREKENING VIR DIE DRIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER 1988

	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
<u>INKOMSTE</u>		
<u>BYDRAES EN HEFFINGS</u>	R 238 537	R 52 253
<u>OORPLASING UIT ALGEMENE KERKFONDS</u>	R1 169 034	R2 003 259
<u>RENTE OP HULPBELEGGING</u>	R 34 135	R 29 838
<u>TOTALE INKOMSTE</u>	R1 441 706	R2 085 350
<u>MIN: TOTALE UITGAWES</u>	R1 104 165	R2 043 352
<u>ONKOSTE KANTOOR VAN DIE SUPERINTENDENT</u>	205 020	307 152
<u>REIS EN VERBLYFKOSTE</u>	27 394	24 791
<u>SKRYFBENODIGDHEDE EN DRUKWERK</u>	11 163	18 210
<u>SUBSIDIES AAN RINGSGRADE</u>	813 901	1 630 391
<u>VERSEKERING</u>	-	8 096
<u>ADMINISTRASIEKOSTE</u>	11 200	11 053
<u>DIVERSE AANKOPE</u>	7 679	3 224
<u>PENSIOENE</u>	-	25 282
<u>ANDER UITGAWES</u>	16 551	-
<u>KOSTE ALGEMENE KERKVERGADERING</u>	11 257	13 235
<u>RENTE OP HULPOORTREKKING</u>	-	1 418
<u>BYDRAE AAN SERKOS</u>	-	500
<u>OORSKOT VIR DIE DRIE JAAR</u>	R 337 541	R 41 998
<u>Oorgedra na Opgehoopte Fonds</u>	=====	=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

FONDS VIR GEMEENTE-OPBOU

BALANSSTAAT OP 31 DESEMBER 1988

OPGEHOOPTE FONDS

KAPITAALFONDS

* Saldo 1 Januarie 1986

* Plus: Bydraes ontvang vir 3 jaar
Plus: Rentefonds oorgeplaas

1985

1988

R 422 687

R 706 194

R 365 996

R 422 686

R 4 806

R 221 070

R 51 885

R 62 438

R 422 687

R 706 194

=====

=====

BATES

BELEGGING IN KERKGELD VIR
KERKWERKFONDS

R 422 687

R 706 194

R 422 687

R 706 194

=====

=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

FONDS VIR GEMEENTE OPBOU

INKOMSTE- EN UITGAWEREKENING VIR DIE DRIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER
1988

	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
<u>INKOMSTE</u>		
<u>RENTE ONTVANG</u>	R 116 939	R 167 909
<u>OORPLASING UIT ALGEMENE KERKFONDS</u>	R 310 870	R 575 696
<u>HULP VOORSIEN VOOR 1983 TERUGGESKRYF</u>	R 1 899	-
<u>TOTALE INKOMSTE</u>	R 429 708	R 743 605
<u>MIN: TOTALE UITGAWES</u>	R 377 823	R 681 167
<u>HULP AAN GEMEENTES</u>	366 623	669 053
<u>ADMINISTRASIEKOSTE</u>	11 200	12 114
<u>OORSKOT VIR DIE DRIE JAAR</u>	R 51 885	R 62 438
Oorgedra na Opgehoopte Fonds	=====	=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

TEOLOGIESE OPLEIDING

BALANSSTAAT OP 31 DESEMBER 1988

<u>FONDSE EN LASTE</u>	<u>1985</u>	<u>1988</u>
<u>ALGEMENE TEOLOGIESE OPLEIDINGSFONDS</u>	R 170 227	R 186 614
* Saldo 1 Januarie 1986	64 255	170 227
* Plus: Oorskot vir die drie jaar	105 972	16 387
<u>OMSKREWE FONDSE</u>	R 765 502	R 919 241
* Volgens BYLAE G		
* Kapitaal	503 544	533 345
* Opgehoopte Rente	261 958	385 624
<u>ANDER BEURSFONDSE</u>	R 19 804	R 30 192
Nog nie aangewend nie Volgens BYLAE F		
<u>KAPITAALVOORSIENING VIR STUDIELENINGS</u>	R2 270 260	R3 685 238
<u>EIENDOMSRESERWE</u>	-	R 111 901
	R3 225 793	R4 933 186
	=====	=====
 <u>BATES</u>		
<u>VASTE EIENDOM</u>	R 60 741	R 172 643
* Erwe 255 en 264 Petrusburg		
* Erf No. 544, Auckland Park		
 OORGEDRA	R 60 741	R 172 643

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

TEOLOGIESE OPLEIDING

BALANSSTAAT OP 31 DESEMBER 1988

	<u>1985</u>	<u>1988</u>
OORGEBRING	R 60 741	R 172 643
<u>AANDELEBELEGGINGS</u>	R 4 002	R 4 002
* 4000 Volopbetaalde gewone A-Aandele van 50c elk in Dagbreek Trust Beperk (nominale waarde)	2	2
* 4000 Onbepaalde opbetaalde aandele in Saambou-Nasionale Bouvereniging	4 000	4 000
<u>FONDSBELEGGINGS BY DIE RAAD VAN FINANSIES</u>	R 449 807	R 479 608
* Volgens BYLAE G		
<u>STUDIELENINGS</u>	R2 354 231	R3 594 367
<u>HULPBELEGGING</u>	R 307 126	R 682 566
* Administrateurskantoor		
<u>Beleggings: Dirk van der Hoffgebou</u>	R 49 886	-
	<u>R3 225 793</u> =====	<u>R4 933 186</u> =====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

TEOLOGIESE OPLEIDINGSFONDS

INKOMSTE- EN UITGAWEREKENING VIR DIE DRIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER
1988

	<u>1983/85</u>	<u>1986/88</u>
<u>INKOMSTE</u>		
<u>OORPLASING UIT ALGEMENE KERKFONDS</u>	R 525 807	R 844 909
<u>RENTE ONTVANG</u>	R 218 205	R 313 538
<u>DIVIDENDE DAGBREEK TRUST</u>	R 1 870	R 1 680
<u>TOTALE INKOMSTE</u>	R 745 882	R1 160 127
<u>MIN: TOTALE UITGAWES</u>	R 639 910	R1 143 740
<u>SUBSIDIE AAN UNIVERSITEIT</u> <u>VAN PRETORIA TEN OPSIGTE VAN</u> <u>SALARISSE - PROFESSORE</u>	479 638	842 295
<u>BYDRAE TOT SALARISSE - DOSENTE</u> <u>IN BYBELKUNDE</u>	23 106	28 263
<u>AANVULLING VAN SALARISSE</u>	26 020	57 515
<u>STUDIELENINGS AFGESKRYF</u>	-	16 097
<u>KORTING OP STUDIELENINGS</u>	32 696	94 468
<u>ADMINISTRASIEKOSTE</u>	58 208	79 835
<u>KURATORIUMDAGKOSTE</u>	5 382	13 332
<u>LEGITIMASIEKOSTE</u>	5 747	5 978
<u>VERVOER VAN MEUBELS</u>	-	2 360
<u>MERIETEBEURSE TOEGESTAAN</u>	7 000	-
<u>ANDER UITGAWES</u>	2 113	-
<u>FAKULTEITSBERAAD</u>	-	3 597
<u>OORSKOT VIR DIE DRIE JAAR</u> <u>Oorgedra na Opgehoopte Fonds</u>	R 105 972 =====	R 16 387 =====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

TEOLOGIESE OPLEIDINGSFONDS

BYLAE VAN BEURSFONDSE VIR DIE DRIE JAAR GEËINDIG OP 31 DESEMBER 1988

BYLAE F

NAAM VAN TRUSTFONDS	SALDO 1 JANUARIE 1986	BYVOEGING	TOEGEKEN	SALDO 31/12/1988
Gemeente Phalaborwa	570	189	-	759
Gemeente Tzaneen	1 100	364	-	1 464
Ring van Middelburg	5 941	4 008	1 000	8 949
Ring van Pretoria	-	1 605	1 000	605
Ring van Rustenburg	1 539	509	-	2 048
Ring van Zoutpansberg	9 804	10 432	5 000	15 236
Pretoria Tattersolls	450	149	-	599
P.R. Schoeman	100	33	-	133
J.P. Snyman	300	99	-	399
	19 804	17 388	7 000	30 192

BYLAE G

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

TEOLOGIESE OPLEIDING

BYLAE VAN DIVERSE FONDSE OP 31 DESEMBER 1988

(Fondse waarvan die kapitaal belê is en slegs die rente beskikbaar is vir lenings en/of beurse)

Naam van fonds	Kapitaal			
	Saldo 31/12/88	Belê in die Raad van Finansies	Belê in ander bates en fondse	Totale Op- gehoorte rente op 31/12/88
Meyerfonds	R 900	R 900	-	R 2 751
Jan (Boomplaas)				
Visserfonds	R 1 428	R 1 428	-	R 1 682
De Loorfonds	R 1 000	R 1 000	-	R 3 197
Dreyer-Hendriksfonds	R 4 000	R -	R 4 000	R 13 748
Johanna Houghfonds	R 1 000	R 1 000	-	R 1 451
CA van Aswegenfonds	R 1 500	R 1 500	-	R 3 201
Petrusburgfonds	R 12 659	R 3 794	R 8 865	R 4 577
J L P Wolmaransfonds	R 613	R 612	-	R 974
Johan Steinmanfonds	R 608	R 608	-	R 936
E Kühn Studiefonds	R 200	R 200	-	R 224
G en C Swanepoel- fonds	R 12 000	R 12 000	-	R 14 741
A J G Oosthuizen- fonds	R 13 025	R 13 025	-	R 3 730
H B Roosfonds	R 350	R 350	-	R 455
Pretoria Euufes- fonds	R 2 049	R 2 049	-	R 2 907
C en L Groblerfonds	R250 637	R250 637	-	R220 907
E C van der Linde- fonds	R 50 770	R 9 898	R 40 873	R 11 109
Ollie van Eckfonds	R 500	R 500	-	R 510
OORGEDRA	R353 239	R299 502	R 53 738	R287 100

Naam van fonds	Kapitaal			
	Saldo 31/12/88	Belê in die Raad van Finansies	Belê in ander bates en fondse	Totale Op- gehoopte rente op 31/12/88
OORGEBRING	R353 239	R299 502	R 53 738	R287 100
P G Roetsfonds	R 4 000	R 4 000	-	R 949
Petrus Robbertse- fonds	R 51 293	R 51 293	-	R 24 752
E H van der Bergh- fonds	R 10 810	R 10 810	-	R 6 486
P S D Hagenfonds	R 35 491	R 35 491	-	R 19 298
C L L C van Schoor- fonds	R 4 000	R 4 000	-	R 816
J en F Botha Trust- fonds	R 14 332	R 14 332	-	R 8 599
Ringbeursfondse	R 50 330	R 50 330	-	R 35 344
Ring van Zeerust- fonds	R 1 713	R 1 713	-	R 1 228
Ring van Zimbabwe- fonds	R 950	R 950	-	R 570
NHSV Pretoria- Oosfonds	R 409	R 408	-	R 245
J H v.d. Bergfonds	R 6 780	R 6 780	-	R 509
	R533 347	R479 608	R 53 738	R385 896

=====

NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

STAAT VAN BRON EN AANWENDING VAN FONDSE VIR DIE DRIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER 1988

BRON VAN INKOMSTE

1. FONDSE VERKRY UIT OORSKOT INKOMSTE

- Algemene Kerkfonds
- Bearbeiding van bejaardes
- Evangeliesiasiestandplase
- Generaal Pretoriusgebou
- Hospitaal bearbeiding
- Jacob Marestraat Eiendom
- Minnaarstraat Eiendom
- Sendingraad
- Verhuurde eiendomme
- Versekeringsfonds
- Studentebearbeiding
- Barton Keegebou

R1 102 334

41 293
2 795
27 682
452 562
78 122
25 769
353 617
42 655
41
58 519
14 087
5 192

2.

BYDRAES

- Fonds vir gemeente opbou
- NHSV Hoofbestuur
- Sentrale fonds vir publikasies
- Teologiese Opleidingsfonds
- Van der Hoffstudiefonds
- Christelike vrou

R 566 275

283 508
35 634
9 000
180 514
23 753
33 866

3.

KAPITAALVOORSIENINGSFONDS

OORGEDRA

R2 995 707

AANWENDING SOOS VOLG

1. FINANSIERING VAN TEKORTE

- Administrateurskantoor
- Konservatorium vir kerkmusiek
- Pastorale verwysingsdiens
- Raad vir Belydende Jeug
- Raad vir Kategese
- Dirk van der Hoffgebou
- Waterval eiendom
- Kital
- Tydskrifte

R2 286 362

1 941 633
17 138
3 795
11 363
19 841
39 721
5 495
230 336
17 040

2. AFNAME IN LENINGS

- * Volkskas Beperk

R 200 000

3. TOENAME IN VASTE EIENDOM

R9 962 877

4. TOENAME IN VASTE BATES

R 396 525

5. TOENAME IN AANDELE BELEGGINGS

R 14 644

R12 860 408

STAAT VAN BRON EN AANWENDING VAN FONDSE VIR DIE DRIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER 1988

OORGEBRING		R2 995 707	R1 083 510	R8 530 479 R7 446 969	R2 995 707	R1 083 510	R8 530 479 R7 446 969
4.	<u>EIENDOMSRESERWE</u> Min: Voorstening vir af- skrywing: Sakebedrywe						
5.	<u>TOENAME IN ALGEMENE RESERWE</u>						
6.	<u>TOENAME IN LENINGS</u> * Kerkgeld vir Kerkwerk						
7.	<u>TOENAME IN KREDITEURE</u> * Ope rekenings * Div Trustfondse * Volkskas Beperk						

PREDIKANTE PENSIOEN- EN WEDUWEES EN WESEFONDS
VAN DIE NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA
BALANSSTAAT OP 31 DESEMBER 1988

	<u>1988</u>	<u>1985</u>
<u>KAPITAAL AANGEWEND</u>		
* <u>Opgelope Fonds</u>	R20 140 669	R15 263 455
* Saldo 1/1/1986	15 263 455	8 547 283
* Oorskot inkomste	4 877 214	6 716 172
 * <u>Stabilisasiefonds Predikante Pensioenfondse</u>	 114 256	 69 012
* Saldo 1/1/86	69 012	-
* Bydraes Ontvang	119 165	71 836
	188 177	-
* Min Aanwending	73 921	2 824
 * <u>Stabilisasiefonds Personeel Pensioenfondse</u>	 176 159	 61 918
* Saldo 1/1/86	61 918	-
* Plus bydraes ontvang	114 241	61 918
 * <u>Kapitaal Reserwe</u>	 (1 461 999)	 36 911
	 <u>R18 969 085</u>	 <u>R15 431 296</u>

PREDIKANTE PENSIEN- EN WEDUWES EN WESEFONDS

VAN DIE NEDERDUITSCH HERVORMDE KERK VAN AFRIKA

INKOMSTESTAAT VIR DIE DRIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER 1988

	1986/88	1983/85
<u>INKOMSTE</u>	R 12 041 165	R 10 873 401
* Bydraes vanweë die Algemene Kerkvergadering	421 478	270 515
* Pensioenbydraes	7 355 182	4 836 511
* Rente op verbande en beleggings	2 738 509	4 889 539
* Diverse Inkomste	2 574	38 398
* Netto huurinkomste volgens	1 523 422	838 438
 <u>MIN: UITGAWES</u>	 R 7 163 951	 R 4 157 229
* Premies Herversekeringskema	862 866	485 663
* Groepsongeskiktheid en sterftedekking		
* Pensioenuitkering	6 040 195	3 437 433
* Eenmalige bedrae	2 350 705	1 480 787
* Jaargelde	3 689 490	1 956 646
* Rente	55 263	138 182
* Ongeskiktheidseis	31 010	-
* Administrasiekoste		
* Algemeen	83 420	58 500
* Ten opsigte van pensioen betalings	38 055	19 645
* Ouditeursvergoeding	11 300	5 200
* Bankkoste	2 313	1 059
* Reiskoste	14 258	5 087
* Diverse Uitgawes	8 067	1 160
* Koste Aktuaris	10 000	5 300
* Versekering	7 204	-
 <u>OORSKOT INKOMSTE</u>	 R 4 877 214	 R 6 716 172
* Oorgedra na Opgelope Fonds		

	1988	1985
<u>AANWENDING VAN KAPITAAL</u>		
* <u>Vaste Bates</u>	R 6 891 653	R 4 266 599
* Minerale regte, plaas Lisbon teen nominale waarde	2	2
* Vaste Eiendom teen kosprys	6 891 651	4 266 597
* <u>Aandelebeleggings</u>	52 844	49 634
* Saambou Nasionale Bouvereniging	35 200	32 000
* Carna Investments (Edms) Bpk	100	100
* Lusernkraal Boerdery (Edms) Bpk	10	-
* Volkskas Beperk teen kosprys (markwaarde R30 750)	17 534	17 534
* <u>Beleggings in spesiale portefeuljes van Versekeringsmaatskappye</u>	1 300 000	-
* <u>Netto Bedryfskapitaal</u>	10 724 588	11 115 063
* <u>Bedryfsbates</u>	11 116 766	11 118 352
* Verbandlenings	8 404 805	9 645 971
* Leningsrekening - Carna Investments (Edms) Bpk	449 132	384 556
* <u>Debiteure</u>		
* Agterstallige pensioenbydraes	52 344	50 117
* Diverse debiteure	22 637	455 835
* Lusernkraal Boerdery (Edms) Bpk	1 098 448	-
* Raad van Finansies NH Kerk van Afrika	19 679	90 169
* Opgelope rente en dividende	29 032	10 388
* Vaste dep. en Spaarrek.	65 999	372 299
* Kontant - Lopende rekening Volkskas Bpk	123 088	109 017
* Daggeld Belegging	851 602	-
* <u>Min: Bedryfslaste</u>	392 178	3 289
* Diverse krediteure	36 018	3 289
* Trustfondse	356 160	-
	R18 969 085	R15 431 296